
**NACIONALNI
KURIKULUM
NASTAVNOGA
PREDMETA**

Hrvatski jezik

PRIJEDLOG

VELJAČA 2016.

**Cjelovita
kurikularna
reforma** Rani i predškolski,
osnovnoškolski
i srednjoškolski odgoj
i obrazovanje

NACIONALNI KURIKULUM NASTAVNOGA PREDMETA HRVATSKI JEZIK

Prijedlog

VELJAČA 2016.

ČLANOVI STRUČNE RADNE SKUPINE IZABRANI JAVNIM POZIVOM

doc. dr. sc. Emina Berbić Kolar, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Odsjek za filologiju

dr. sc. Vesna Budinski, Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet, Katedra za hrvatski jezik i književnost, scensku i medijsku kulturu

Meri Farac Jemrić, prof., Osnovna škola Rudeš, Zagreb

Diana Greblički-Miculinić, prof., Osnovna škola Špansko Oranice, Zagreb

Tanja Marčan, prof., Hotelijersko-turistička škola Opatija, Opatija

Nikolina Marinić, prof., Komercijalna i trgovačka škola Bjelovar, Bjelovar (voditeljica)

dr. sc. Goran Novaković, prof., XII. gimnazija, Zagreb

Sanja Polak, dipl. uč., Osnovna škola Davorina Trstenjaka, Zagreb

Nataša Sajko, prof., Medicinska škola Varaždin, Varaždin

Anita Šojat, prof., Osnovna škola Ljudevita Gaja, Osijek

Branka Tolić, prof., Gornjogradska gimnazija, Zagreb

ČLANICE STRUČNE RADNE SKUPINE IZ JEDINICE ZA STRUČNU I ADMINISTRATIVNU PODRŠKU

Gea Cetinić, Agencija za odgoj i obrazovanje

Marijana Češi, Agencija za odgoj i obrazovanje

Jadranka Domazet, Agencija za odgoj i obrazovanje

ČLANOVI STRUČNE RADNE SKUPINE IZ EKSPERTNE RADNE SKUPINE

Branislava Baranović

Tomislav Reškovic

TEHNIČKA KOORDINATORICA STRUČNE RADNE SKUPINE

Mirta Srdarev, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

EKSPERTNA RADNA SKUPINA

Boris Jokić (voditelj)

Branislava Baranović

Suzana Hitrec

Tomislav Reškovic

Zrinka Ristić Dedić

Branka Vuk

UPUTE ZA ČITANJE

Pred Vama se nalazi **prijedlog nacionalnog kurikuluma nastavnog predmeta**. Nacionalni kurikulumi nastavnih predmeta dio su **sustava nacionalnih kurikulumskih dokumenata** koji je *Okvirom nacionalnog kurikuluma (ONK)* određen kao sustav dokumenata kojima se na nacionalnoj razini iskazuju namjere povezane sa svrhom, ciljevima, očekivanjima, ishodima, iskustvima djece i mladih osoba, s organizacijom odgojno-obrazovnog procesa i s vrednovanjem. Sustav nacionalnih kurikulumskih dokumenata prikazan je na Slici A.

Slika A. Sustav nacionalnih kurikulumskih dokumenata izrađenih u okviru Cjelovite kurikularne reforme

Svi nacionalni kurikulumski dokumenti oblikovani su s idejom o djetetu i mladoj osobi kao o središnjem sudioniku odgojno-obrazovnog procesa. Djeci i mladim osobama, roditeljima, odgojno-obrazovnim radnicima kurikulumski dokumenti jasno ukazuju na odgojno-obrazovna očekivanja i ishode koja postavljamo pred djecu i mlade osobe. Razvojni su i otvoreni dokumenti koje je moguće promijeniti kao odgovor na potrebe djece i mladih osoba, odgojno-obrazovnih radnika i ustanova, novih znanstvenih i tehnoloških spoznaja i onih proizašlih iz prakse.

Nacionalnim kurikulumima nastavnih predmeta određuju se svrha, ciljevi, struktura, odgojno-obrazovni ishodi i razine njihove usvojenosti, učenje i poučavanje, povezanost s drugim predmetima, odgojno-obrazovnim područjima i međupredmetnim temama te vrednovanje usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda u predmetu.

Domene/koncepti u organizaciji predmetnog kurikuluma čine gradivnu strukturu određenog predmeta i protežu se kroz cijeli period poučavanja predmeta. Unutar svake domene/koncepta određeni su odgojno-obrazovni ishodi.

Odgojno-obrazovni ishodi predstavljaju jasne i nedvosmislene iskaze o tome što očekujemo od učenika u određenoj domeni/konceptu predmeta na kraju određene godine učenja. Određeni su kao poželjna znanja, vještine i stavovi koji se napredovanjem u odgojno-obrazovnom sustavu usložnjavaju. Kroz godine učenja ishodi čine zaokruženu, logičnu cjelinu učenja i poučavanja u određenoj predmetnoj domeni/konceptu. Kao cjelina kroz sve godine učenja i poučavanja određuju ukupna iskustva učenja u određenom predmetu.

Svaki je ishod oblikovan kao cjelina koja, uz formulaciju ishoda, uključuje i razradu ishoda, preporuke za njegovo ostvarivanje i opis razina usvojenosti. Čitanje ishoda stoga, osim na samu formulaciju ishoda, mora biti usmjereno i na ostale njegove komponente.

Razrada ishoda uključuje preciznije određenje aktivnosti i sadržaja u okviru pojedinog ishoda ili skupine ishoda.

Za veliku većinu ishoda određene su razine njihove usvojenosti. Opisi razina usvojenosti preciznije određuju dubinu i širinu svakog ishoda i opisuju očekivana postignuća učenika na kraju određene godine učenja, čime se olakšava planiranje i provedba vrednovanja. Osim razrade samih odgojno-obrazovnih ishoda, u većini kurikuluma nastavnih predmeta navode se i preporuke za njihovo ostvarivanje.

Od učenika se očekuju ostvarivanje svih odgojno-obrazovnih ishoda.

Sadržaj

UVOD, **1**

A. OPIS PREDMETA HRVATSKI JEZIK, **3**

B. ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA I POUČAVANJA U PREDMETU HRVATSKI JEZIK, **4**

C. DOMENE U ORGANIZACIJI KURIKULUMA PREDMETA HRVATSKI JEZIK, **4**

Komunikacija i jezik, **5**

Književnost i stvaralaštvo, **5**

Kultura i mediji, **6**

D. ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI U PREDMETU HRVATSKI JEZIK, **7**

Odgajno-obrazovni ishodi – osnovna škola

1. razred osnovne škole, **42**

2. razred osnovne škole, **50**

3. razred osnovne škole, **58**

4. razred osnovne škole, **68**

5. razred osnovne škole, **79**

6. razred osnovne škole, **90**

7. razred osnovne škole, **100**

8. razred osnovne škole, **110**

Odgajno-obrazovni ishodi – srednja škola

1. razred srednje škole – 140+140+140+140, **121**

2. razred srednje škole – 140+140+140+140, **133**

3. razred srednje škole – 140+140+140+140, **145**

4. razred srednje škole – 140+140+140+140, **157**

1. razred srednje škole – 140+140+105+105, **168**

2. razred srednje škole – 140+140+105+105, **179**

3. razred srednje škole – 140+140+105+105, **190**

4. razred srednje škole – 140+140+105+105, **201**

1. razred srednje škole – 105+105+105+105, **211**

2. razred srednje škole – 105+105+105+105, **222**

3. razred srednje škole – 105+105+105+105, **233**

4. razred srednje škole – 105+105+105+105, **244**

1. razred srednje škole – 105+105+105, **256**

2. razred srednje škole – 105+105+105, **266**

3. razred srednje škole – 105+105+105, **276**

E. POVEZANOST S DRUGIM ODGOJNO-OBRAZOVNIM PODRUČJIMA I MEĐUPREDMETNIM TEMAMA, **286**

F. UČENJE I POUČAVANJE PREDMETA HRVATSKI JEZIK, **286**

Iskustva učenja, **286**

Uloga učitelja i nastavnika, **288**

Materijali i izvori, **201**

Okružje, **289**

Određeno vrijeme, **289**

Grupiranje djece i učenika, **289**

G. VREDNOVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA U PREDMETU HRVATSKI JEZIK, **290**

DODATAK KURIKULUMU – POPIS PREDLOŽENIH KNJIŽEVNIH DJELA ZA CJELOVITO ČITANJE, **292**

POJMOVNIK KURIKULUMA PREDMETA HRVATSKI JEZIK, **302**

LITERATURA, **313**

UVOD

Kurikulum predmeta Hrvatski jezik jedinstven je dokument kojim su povezane sve razine odgojno-obrazovnog procesa u kojima se uči i poučava hrvatski jezik: osnovnoškolski i srednjoškolski odgoj i obrazovanje, tj. gimnazijsko, strukovno i umjetničko obrazovanje. Svi dokumenti kurikulumu čine cjelovit koncept predmeta Hrvatski jezik i njegov su neodvojiv dio, stoga se i čitaju u kontekstu međusobne povezanosti i uvjetovanosti.

U opisu predmeta istaknuta je svrha učenja i poučavanja predmeta, navode se suvremene znanstvene i stručne smjernice te načela na kojima se temelje pristupi i sustavi učenja i poučavanju predmeta.

Odgojno-obrazovni ciljevi učenja i poučavanja predmeta predstavljaju opća, najšire određena očekivanja o tome što će učenici znati i moći učiniti kao rezultat učenja i poučavanja predmeta.

Tri znanstveno utemeljene i međusobno povezane domene u organizaciji kurikulumu predmeta čine strukturu koja izravno određuje dio kurikulumu predmeta u kojem se iskazuju odgojno-obrazovni ishodi.

Odgojno-obrazovni ishodi predstavljaju jasne i nedvosmislene iskaze očekivanja od učenika u pojedinoj godini učenja i poučavanja predmeta, a proizlaze iz odgojno-obrazovnih ciljeva učenja i poučavanja predmeta. Određeni su kao znanja, vještine, stavovi i vrijednosti te se razvijaju od prvoga razreda osnovne škole do završnoga razreda srednje škole.

Kurikulum predmeta povezan je i s drugim odgojno-obrazovnim područjima, međupredmetnim temama i ostalim predmetima kurikulumu.

U dijelu o učenju i poučavanju predmeta navode se okvirne smjernice o načinima organizacije učenja i poučavanja predmeta, a u dijelu o vrednovanju odgojno-obrazovnih ishoda navode se osnovni pristupi vrednovanju.

Izrađeni su kurikulumu za srednjoškolski odgoj i obrazovanje: za četverogodišnje strukovne škole, gimnazije i trogodišnje strukovne škole sa satnicama 140 + 140 + 140 + 140, 140 + 140 + 105 + 105, 105 + 105 + 105 + 105 i 105 + 105 + 105. Učenicima se na svim razinama i oblicima školovanja omogućuje razvoj i stjecanje komunikacijske jezične kompetencije i višestruke pismenosti nužne za nastavak školovanja, život i rad.

Struktura Kurikuluma nastavnoga predmeta Hrvatski jezik – grafički prikaz

A. OPIS NASTAVNOGA PREDMETA HRVATSKI JEZIK

Hrvatski jezik materinski je jezik većini učenika, jezik na kojemu uče učenici drugih naroda i nacionalnih manjina, jezik javne komunikacije i jezik u službenoj uporabi u Republici Hrvatskoj. Osposobljenost za komunikaciju na hrvatskome standardnom jeziku učenicima je polazište za učenje svih drugih nastavnih predmeta, stoga se predmet Hrvatski jezik poučava na svim odgojno-obrazovnim razinama i ciklusima. Učeći hrvatski jezik, učenici ovladavaju komunikacijskom jezičnom kompetencijom na svim djelatnim idiomima hrvatskoga jezika te stječu osnove čitalačke, medijske, informacijske i međukulturne pismenosti što je preduvjet osobnomu razvoju, uspješnom školovanju, cjeloživotnom učenju te kritičkom odnosu prema nizu pojava u društvenom i poslovnom životu.

Svrha je učenja i poučavanja predmeta Hrvatski jezik osposobljavanje učenika za jasno, točno i prikladno sporazumijevanje hrvatskim standardnim jezikom. Učenicima se omogućuje primanje, razumijevanje, vrednovanje i stvaranje različitih govornih i pisanih tekstova svjesnom primjenom komunikacijskih strategija. Djetetu i mladoj osobi jezik je najčešće sredstvo samospoznaje i spoznaje svijeta koji ju okružuje, a vještine slušanja, govorenja, čitanja, pisanja i njihova međudjelovanja pridonose njezinoj osobnoj dobrobiti i omogućuju joj djelovanje u osobnim, društvenim, poslovnim, političkim i kulturnim prigodama.

Učenici usvajaju pravila kulturne komunikacije i stav o nužnosti uporabe hrvatskoga standardnog jezika kao službenoga jezika Republike Hrvatske. Osvještavaju i potrebu očuvanja hrvatskih dijalekata i govora te se stvaralački izražavaju na zavičajnim idiomima. Učenicima se omogućuje razumijevanje i prihvaćanje međukulturnih razlika te uočavanje i prevladavanje kulturnih i jezičnih stereotipa i predrasuda pri čemu poštuju i uvažavaju jezike drugih naroda. Istražujući i pretražujući, zauzimaju kritički odnos prema prikupljenim informacijama iz različitih medija i uvježbavaju procijeniti i vrednovati njihove svrhe i namjene te ih stvaralački preoblikuju primjenom različitih strategija slušanja, govorenja, čitanja, pisanja i prevođenja.

Iskustvo književnosti omogućuje učenicima razumijevanje važnosti i potrebe čitanja, čitanje iz užitka i literarno izražavanje. Čitanjem različitih tekstova učenici obogaćuju iskustvo, u njima upoznaju i prihvaćaju hrvatsku kulturu i tradiciju kao dio osobnoga i nacionalnog identiteta. Osobita je vrijednost učenja i poučavanja Hrvatskoga jezika razvijanje mašte i estetskih mjerila vrednovanja te doživljavanje književnosti kao izvora znanja, iskustva i vrijednosti čovječanstva jer književnost na svim jezicima svijeta izražava općeljudske poruke i ideje.

Kurikulum predmeta temelji se na komunikacijsko-funkcionalnom i holističko-humanističkom pristupu i usmjeren je ovladavanju komunikacijskom jezičnom kompetencijom. Kurikulumom se potiče razvijanje jezičnih djelatnosti slušanja, govorenja, čitanja, pisanja i prevođenja te njihova ovladavanja koje se ostvaruju primanjem, proizvodnjom i međudjelovanjem različitim oblicima i vrstama teksta. Odgojno-obrazovni ishodi ostvaruju se iskustvenim, problemsko-stvaralačkim, istraživačkim i projektnim učenjem i poučavanjem, osobito individualnim, individualiziranim pristupom i suradničkim oblicima rada te svrhovitom uporabom informacijske i komunikacijske tehnologije.

Kurikulum uvažava kognitivne i jezične faze razvoja učenika te potiče cjelovito ostvarivanje njihovih potencijala pri čemu je ključan doživljaj radosti i uspjeha u učenju materinskoga jezika, književnosti i kulture.

Važna su načela na kojima počiva kurikulum: načelo teksta, načelo cjelokupnosti komunikacijske jezične prakse, načelo standardnoga jezika i zavičajnosti, načelo komunikacijske i estetske funkcionalnosti, načelo razlikovanja i povezivanja jezičnih razina, načelo stvaralaštva u jeziku i putem jezika te opća načela postupnosti, primjerenosti, zanimljivosti i unutarpredmetne povezanosti i uravnoteženosti. Tim se načelima u svim sastavnicama predmeta potiče razvoj integriteta, jezičnoga i kulturnog identiteta, osjećaj domoljublja, nacionalne pripadnosti i pripadnosti višekulturnoj i višejezičnoj zajednici europskih naroda.

Kurikulum načelom didaktičkoga prijenosa poštuje spoznaje temeljnih znanosti predmeta, jezikoslovlja i znanosti o književnosti, kao i njima srodnih edukacijskih i komunikacijskih znanosti. Stavljajući učenika u svoje središte, potiče ga da stečene spoznaje primjenjuje i aktivira u svakodnevnome životu i međudjelovanju s drugim pojedincima, zajednicom i kulturom u cijelosti.

B. ODGOJNO-OBRAZOVNI CILJEVI UČENJA I POUČAVANJA U PREDMETU HRVATSKI JEZIK

Učenik se služi hrvatskim jezikom radi sporazumijevanja, izražavanja i prenošenja informacija, misli, osjeća i stavova sa svrhom i namjenom u različitim životnim situacijama.

Učenik:

- ovladava temeljnim jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja i prevođenja te njihovim međudjelovanjem i jezičnim znanjem hrvatskoga standardnog jezika; stvara pisane i govorne tekstove različitih sadržaja, struktura, namjena i stilova te razvija aktivan rječnik
- stječe naviku i potrebu za čitanjem različitih neprekinutih, isprekidanih, mješovitih i višestrukih tekstova u osobne, obrazovne, javne i poslovne svrhe
- samostalno čita, razumije, tumači i interpretira reprezentativne tekstove hrvatske i svjetske književnosti na temelju osobnoga čitateljskoga iskustva i znanja o književnosti te razvija kritičko mišljenje i literarni ukus
- otkriva različite načine čitanja razvijajući iskustva čitanja koja oblikuju i preoblikuju osobna iskustva te ostvaruju nove perspektive, potiču razvoj mašte i refleksiju o svijetu, sebi i drugima
- pronalazi u različitim izvorima sadržaje i informacije o kojima kritički promišlja, procjenjuje njihovu pouzdanost i korisnost, prepoznaje kontekst i namjeru autora te primjenjuje višestruku pismenost, samostalno rješava probleme i donosi odluke
- razvija vlastiti jezično-kulturni identitet komunikacijom na jednom ili više djelatnih jezičnih idioma materinskoga jezika te poštuje različite jezične i kulturne zajednice i njihove vrijednosti.

C. DOMENE U ORGANIZACIJI KURIKULUMA NASTAVNOGA PREDMETA HRVATSKI JEZIK

Predmet Hrvatski jezik konceptualiziran je u tri znanstveno utemeljene i međusobno povezane domene: *Komunikacija i jezik*, *Književnost i stvaralaštvo*, *Kultura i mediji*. Polazišta konceptualizacije suvremene su teorije učenja važne za razvoj višestruke pismenosti i društveno-kulturne svijesti te jedinstvena konceptualizacija svih predmeta jezično-komunikacijskoga područja usklađena sa suvremenim kurikulumskim teorijama i pristupima učenju i poučavanju.

Pismenost se određuje kao sposobnost razumijevanja, tumačenja i vrednovanja tekstova različitih sadržaja i struktura, a tekstom se smatra svaki cjeloviti jezični i multimedijски izričaj. U svim se domenama razvija komunikacijska jezična kompetencija i ovladava se jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja i prevođenja te njihovim međudjelovanjem; ujedno se potiče razvoj aktivnoga rječnika.

Domena *Komunikacija i jezik* odnosi se na uporabu jezika u kontekstu. U komunikacijskim situacijama učenik primjenjuje različite komunikacijske strategije slušanja, govorenja, čitanja i pisanja radi izražavanja i prenošenja informacija, ideja, stavova i vrijednosti te upoznaje komunikacijski bonton. Razvoj jezičnih znanja, znanja o jeziku i ovladavanje jezičnim djelatnostima proces je koji uključuje razvoj mišljenja, intelektualnu i emocionalnu angažiranost, socijalni razvoj te motiviranost i potrebu za svrhovitom komunikacijom. Jezična svijest i jezično znanje u funkciji su razvoja i ovladavanja komunikacijskom jezičnom kompetencijom.

Domena *Književnost i stvaralaštvo* utemeljena je na čitanju i recepciji književnoga teksta koji je proizvod umjetničkoga, jezičnog, spoznajnog i osobnog poimanja svijeta i stvarnosti.

Čitanjem se književni tekst stavlja u suodnos s drugim tekstovima, uspoređuje se i suprotstavlja te tako ostvaruje smisao i svrhu da zabavlja, poučava te potiče različite refleksije djeteta i mlade osobe. Osobito se naglašava poticanje čitanja iz užitka i potrebe, čitalačkih navika i čitalačke kulture. Stoga je vrlo važan dio domene čitanje književnih tekstova prema slobodnome izboru učenika i obrazlaganje vlastitoga izbora. Razvijajući umijeća interpretacije, povezuje se vlastito iskustvo i iskustvo književne fikcije. Potiče se stvaralaštvo u skladu s mogućnostima i interesima djeteta i mlade osobe.

Čitanje književnih tekstova pridonosi stjecanju kulturnoga iskustva djeteta i mlade osobe te uspješnosti njegove socijalizacije širenjem vlastitih iskustava i spoznavanjem iskustava drugih ljudi i drukčijih kultura.

Domena *Kultura i mediji* odnosi se na istraživanje veza između tekstova i njihovih oblika, između kultura življenja i društvenih odnosa, međuodnosa autora i publike te visoke umjetnosti i popularne umjetnosti. U središtu je učenikova istraživanja i stvaranja tekst koji, sinkronijski i dijakronijski, predstavlja vrijednosti i predrasude, sukobe i razlike, uvjerenja, znanja i socijalne strukture društva.

Kulturu čini sustav zajedničkih znanja, vjerovanja, vrijednosti i praksi koji su osnova društva. Kultura je sustav koncepcija kojima ljudi komuniciraju, obnavljaju i razvijaju svoje znanje o životu i stavovima prema životu. Iz toga proizlazi komunikacijska priroda kulture, tj. kultura je istodobno posrednik i posredovano, a mediji su primarni prijenosnici kulture.

Komunikacija i jezik

Domena *Komunikacija i jezik* temelji se na ovladavanju uporabnim mogućnostima hrvatskoga jezika u jezičnim djelatnostima slušanja, govorenja, čitanja, pisanja i međudjelovanja koje omogućuju razvoj komunikacijske jezične kompetencije na standardnome hrvatskom jeziku.

Domena obuhvaća razvoj:

- jezične, uporabne, strategijske i društvenojezične kompetencije
- kompetencije razumijevanja i stvaranja tekstova različitih vrsta i struktura u različite svrhe i namjene
- socijalizacijske sposobnosti učenika, tj. razmjenu ideja, mišljenja, iskustava, osjećaja u međudjelovanju s drugima u različitim kontekstima, medijima i komunikacijskim situacijama
- komunikacijskih strategija radi razumijevanja i stvaranja teksta na temelju prije stečenoga znanja i učenja
- sposobnosti pomnoga čitanja obavijesnih i književnih tekstova, tj. analize i interpretacije teksta te razumijevanja konteksta i značenjskih slojeva
- svijesti o sebi kao osobi koja izgrađuje, poštuje i izražava vlastiti (jezični) identitet i poštuje identitet drugih u okviru jezične i kulturno-jezične govorne zajednice.

Književnost i stvaralaštvo

Domena *Književnost i stvaralaštvo* temelji se na književnome tekstu. Književni je tekst umjetnička i društvena tvorevina koja ima osobnu, kulturnu, društvenu i estetsku vrijednost. Kao stvaralačka jezična djelatnost književnost je sastavni dio svakodnevnoga života.

Domena obuhvaća:

- razumijevanje, interpretiranje i vrednovanje književnoga teksta sa svrhom osobnoga razvoja, stjecanja i razvijanja znanja i stavova te vlastitoga stvaralaštva
- razumijevanje stvaralačke i umjetničke uloge jezika i njegova kulturnoga značenja
- povezivanje jezičnih djelatnosti, aktivne uporabe rječnika i temeljnoga znanja sa svrhom dubokoga i asocijativnog razumijevanja teksta
- stvaralačko i kritičko mišljenje, sposobnost izražavanja jedinstvenoga i osobnoga doživljaja te nadograđivanja vlastitoga iskustva
- potrebu za čitanjem i pozitivan stav prema čitanju iz potrebe i užitka
- osobni i nacionalni kulturni identitet te razumijevanje općekulturnoga nasljeđa
- razvoj kreativne verbalne i neverbalne komunikacije, kritičkoga mišljenja i stvaralaštva.

Kultura i mediji

Domena *Kultura i mediji* temelji se na razumijevanju teksta u različitim društvenim, kulturnim i međukulturnim kontekstima. Domenom se potiče razvoj znanja o sebi i drugima, uvažavanje različitih uvjerenja i vrijednosti te se omogućuje djelovanje u društvenoj zajednici.

Domena obuhvaća:

- povezivanje jezičnih djelatnosti, aktivne uporabe rječnika i temeljnoga znanja sa svrhovitim pristupom informacijama te kritičko vrednovanje i kreativnu uporabu informacija radi rješavanja problema i donošenja odluka
- komunikacijske i prezentacijske sposobnosti: stvaranje medijskih poruka i njihovo odgovorno odašiljanje, kritički odnos prema medijskim porukama, razumijevanje utjecaja medija i njihovih poruka na društvo i pojedinca
- razumijevanje kulture s gledišta svakodnevnoga života, s društvenoga gledišta, kulture u odnosu na popularnu kulturu i kulture u odnosu prema književnosti i ostalim umjetnostima te utjecaj kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta
- svijest o jedinstvenosti i vrijednosti različitih mišljenja, stavova i ideja, društava i kultura sa svrhom uspješne komunikacije te razumijevanja drugih i drukčijih.

Domene u organizaciji Kurikuluma nastavnoga predmeta Hrvatski jezik i jezične djelatnosti – grafički prikaz

D. ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI U PREDMETU HRVATSKI JEZIK

Odgojno-obrazovni ishod razvija se od prvoga razreda osnovne škole do završnoga razreda srednje škole pa se pojedine sastavnice razrade ishoda podrazumijevaju kao usvojene i ne ponavljaju se u odgojno-obrazovnim ciklusima koji slijede. U razradi ishoda, označen zvjezdicom ishod je koji se prvi put uči i poučava, a ishod označen dvjema zvjezdicama u programu za četverogodišnje srednje škole sa satnicom 140 + 140 + 140 + 140 odnosi se na gimnazijsko obrazovanje. Nadalje, sastavnice razrade ishoda usložnjavaju se i razvijaju u ciklusima kompleksnijim sadržajima i aktivnostima, a učenicima se učenjem i poučavanjem omogućuje uvježbavanje i utvrđivanje znanja, automatizacija vještina i razvoj stavova i vrijednosti. Odgojno-obrazovne ishode čine tri sastavnice: odgojno-obrazovni ishod, razrada ishoda i razine usvojenosti ishoda. Dio nekih ishoda je preporuka koja sadržava upute za provedbu i ostvarivanje ishoda.

Razrada odgojno-obrazovnih ishoda podrazumijeva preciznije određenje aktivnosti i sadržaja u okviru pojedinoga odgojno-obrazovnoga ishoda ili skupine ishoda. Razine usvojenosti odgojno-obrazovnoga ishoda opisno određuju opseg znanja, dubinu razumijevanja i stupanj razvijenosti vještina i usvojenosti stavova/vrijednosti u četiri kategorije.

Tablični prikaz odgojno-obrazovnih ishoda olakšava okomito i vodoravno čitanje dokumenta. Okomitim čitanjem uočavaju se svi odgojno-obrazovni ishodi u tri domene, a vodoravnim čitanjem razvojnost svakoga pojedinog ishoda od prvoga razreda osnovnoškolskoga odgoja i obrazovanja do završnoga razreda srednjoškolskoga odgoja i obrazovanja. Važan dio tablice čine oznake odgojno-obrazovnih ishoda koje olakšavaju snalaženje prilikom čitanja ishoda.

OZNAKA	OBJAŠNENJE OZNAKE
A.	domena Komunikacija i jezik
B.	domena Književnost i stvaralaštvo
C.	domena Kultura i mediji
A. 1.	domena Komunikacija i jezik, prvi razred
B. 1. 1	domena Književnost i stvaralaštvo, prvi razred, ishod jedan
*	ishod označen zvjezdicom navodi se samo kad se prvi put uči i poučava, u sljedećim se razredima podrazumijeva njegovo razvijanje i usložnjavanje
**	razlikovni program gimnazija i strukovna škola

Legenda oznaka odgojno-obrazovnih ishoda – tablica

Odgojno-obrazovni ishodi po domenama – grafički prikaz

Osnovna škola

KOMUNIKACIJA I JEZIK			
PRVI RAZRED	DRUGI RAZRED	TREĆI RAZRED	ČETVRTI RAZRED
<p>A. 1. 1</p> <p>Učenik razgovora u skladu s jezičnim razvojem, izražava svoje potrebe, misli i osjeća je te poštuje pravila uljudnoga ophođenja.</p> <p>tekstne vrste: pozdravljanje, upoznavanje, cjelovite rečenice kao pitanja i odgovori na postavljena pitanja, smisleni tekst sastavljen od tri do četiri rečenice, razgovorne igre</p>	<p>A. 2. 1</p> <p>Učenik razgovora u skladu s temom iz svakodnevnoga života, izražava svoje potrebe, misli i osjeća je te poštuje pravila uljudnoga ophođenja.</p> <p>tekstne vrste razgovorne igre, telefonski razgovor, spontani razgovor, usmena improvizacija</p>	<p>A. 3. 1</p> <p>Učenik razgovara u skladu sa zadanom ili slobodno odabranom temom, izražava svoje potrebe, misli i osjeća je te poštuje pravila uljudnoga ophođenja.</p> <p>tekstne vrste razgovorne igre, telefonski razgovor, spontani razgovor, usmena improvizacija</p>	<p>A. 4. 1</p> <p>Učenik razgovara i raspravlja u skladu sa zadanom ili slobodno odabranom temom i poštuje pravila uljudnoga ophođenja.</p> <p>tekstne vrste razgovorne igre, spontani razgovor, usmena improvizacija, spontana rasprava</p>
<p>A. 1. 2</p> <p>Učenik sluša s razumijevanjem jednostavne govorne/čitane tekstove, točno izgovara glasove, riječi i rečenice na temelju slušanoga teksta.</p> <p>tekstne vrste: kratki tekstovi jednostavnih struktura, lingvometodički predložak, govor učitelja, audiovizualni zapisi, govor predavača, govor glumaca</p>	<p>A. 2. 2</p> <p>Učenik sluša s razumijevanjem kratke tekstove jednostavnih struktura i odgovara na pitanja o slušanome tekstu.</p> <p>tekstne vrste: kratki tekstovi jednostavnih struktura, lingvometodički predložak, govor učitelja, audiovizualni zapisi, govor predavača, govor glumaca</p>	<p>A. 3. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša tekstove jednostavnih struktura i prepričava sadržaj slušanoga teksta.</p> <p>tekstne vrste: kratki tekstovi jednostavnih struktura, lingvometodički predložak, govor učitelja, audiovizualni zapisi, govor predavača, govor glumaca</p>	<p>A. 4. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša različite tekstne vrste, prepričava slušani tekst te izdvaja ključne podatke.</p> <p>tekstne vrste: kratki tekstovi jednostavnih struktura, lingvometodički predložak, govor učitelja, audiovizualni zapisi, govor predavača, govor glumaca</p>

PRVI RAZRED	DRUGI RAZRED	TREĆI RAZRED	ČETVRTI RAZRED
<p>A. 1.3</p> <p>Učenik govori jednostavne tekstove u skladu s jezičnim razvojem i vlastitim iskustvom.</p> <p>tekstne vrste: kratki pripovjedni tekst, kratki opisni tekst, poruka, molba, kratki obavijesni tekst</p>	<p>A. 2.3</p> <p>Učenik govori kratke tekstove jednostavnih struktura u skladu s temom.</p> <p>tekstne vrste: kratke pripovjedne forme, kratki opisi, poruka, molba, izvješće, vijest, obavijest</p>	<p>A. 3.3</p> <p>Učenik govori kratke tekstove jednostavnih struktura i razlikuje uvodni, središnji i završni dio govornoga teksta.</p> <p>tekstne vrste: kratki pripovjedni tekst, poruka, molba, obavijest, izvješće, vijest, opis predmeta ili lika, prezentacijski kratki govor</p>	<p>A. 4.3</p> <p>Učenik govori kratke tekstove jednostavnih struktura u skladu sa svrhom govorenja.</p> <p>tekstne vrste: kratki pripovjedni tekst, poruka, molba, obavijest, izvješće, vijest, opis (realističan i slikovit), prezentacijski kratki govor</p>
<p>A. 1.4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem tekstove primjerene početnomu opismenjavanju.</p> <p>tekstne vrste: lingvometodički tekstovi primjereni početnomu opismenjavanju, tekstovi s umetnutim slikama umjesto riječi, kraće obavijesti, upute za rješavanje zadataka, kraći edukativni tekstovi s umetnutim slikama ili bez slika, isprekidani tekstovi</p>	<p>A. 2.4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem kratke tekstove tematski prikladne učeničkomu iskustvu, jezičnomu razvoju i interesima.</p> <p>tekstne vrste za čitanje: tekstovi s umetnutim slikama umjesto riječi, kraće obavijesti, upute za rješavanje zadataka, kraći edukativni tekstovi, isprekidani tekstovi</p>	<p>A. 3.4</p> <p>Učenik čita tekst s razumijevanjem i pronalazi važne podatke u tekstu.</p> <p>tekstne vrste: opisni i pripovjedni tekstovi, obavijesni tekstovi, isprekidani tekstovi</p>	<p>A. 4.4</p> <p>Učenik čita tekst s razumijevanjem, izdvaja i tumači važne podatke iz teksta</p> <p>tekstne vrste: opisni i pripovjedni tekstovi, obavijesni tekstovi, isprekidani teksta</p>
<p>A. 1.5</p> <p>Učenik piše formalna slova, riječi i kratke rečenice u skladu s jezičnim razvojem.</p> <p>tekstne vrste: kratki tekst tri do pet rečenica sadržajno i logički povezan</p>	<p>A. 2.5</p> <p>Učenik piše rukopisna slova, riječi, rečenice i tekst vođenim pisanjem i primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnom razvoju</p> <p>tekstne vrste: kratki tekst tri do pet rečenica sadržajno i logički povezan, kratki opis predmeta ili lika, kratka obavijest, kratko izvješće, pismo, sastavak</p>	<p>A. 3.5</p> <p>Učenik piše vođenim pisanjem tekstove jednostavnih struktura u skladu sa zadanom ili slobodno odabranom temom te primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju.</p> <p>tekstne vrste: popis, dnevnik, pravila, upute, obavijest, izvješće, opis, sastavak, priče prema nizu slika, tekst čestitke i razglednice, kratko pismo</p>	<p>A. 4.5</p> <p>Učenik piše vođenim pisanjem tekstove jednostavnih struktura u skladu sa svrhom i primateljem te primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju.</p> <p>tekstne vrste: bilješka, dnevnik, pisani sastavak na zadanu ili slobodnu temu, slikovit i stvaran opis predmeta ili lika, obavijest, izvješće, tekst čestitke i razglednice, pismo, SMS poruka, poruka elektroničke pošte</p>

PRVI RAZRED	DRUGI RAZRED	TREĆI RAZRED	ČETVRTI RAZRED
<p>A. 1. 6</p> <p>Učenik točno upotrebljava riječi, sintagme i rečenice u točnome značenju u uobičajenim komunikacijskim situacijama.</p>	<p>A. 2. 6</p> <p>Učenik točno upotrebljava i objašnjava riječi, sintagme i rečenice u točnome značenju s obzirom na komunikacijsku situaciju.</p>	<p>A. 3. 6</p> <p>Učenik točno upotrebljava riječi u sintagmama i rečenicama te ih povezuje u kratki vezani tekst.</p>	<p>A. 4. 6</p> <p>Učenik povezuje riječi u sintagmu, rečenicu i tekst jednostavnih struktura uz funkcionalnu primjenu jezičnih znanja.</p>
<p>A. 1. 7</p> <p>Učenik prepoznaje razliku između mjesnoga govora i standardnoga hrvatskog jezika.</p>	<p>A. 2. 7</p> <p>Učenik uspoređuje mjesni govor i standardni hrvatski jezik.</p>	<p>A. 3. 7</p> <p>Učenik prepoznaje razliku između zavičajnoga govora i standardnoga hrvatskoga jezika.</p>	<p>A. 4. 7</p> <p>Učenik objašnjava razliku između zavičajnoga govora i standardnoga hrvatskog jezika.</p>
<p>A.1. 8</p> <p>Učenik prepoznaje glasovnu strukturu riječi te glasovno analizira i sintetizira riječi primjereno početnomu opismenjavanju.</p>			
KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO			
<p>B. 1. 1</p> <p>Učenik izražava svoja zapažanja, misli i osjeća je nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i povezuje ih s vlastitim iskustvom.</p>	<p>B. 2. 1</p> <p>Učenik izražava svoja zapažanja, misli i osjeća je nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i povezuje ih s vlastitim iskustvom.</p>	<p>B. 3. 1</p> <p>Učenik iskazuje i objašnjava svoja zapažanja, misli i osjeća je nakon slušanja/čitanja književnoga teksta te povezuje sadržaj i temu teksta s vlastitim iskustvom.</p>	<p>B. 4. 1</p> <p>Učenik objašnjava svoja zapažanja, misli i osjeća je nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i povezuje sadržaj, temu i motive teksta s vlastitim iskustvom.</p>
<p>B. 1. 2</p> <p>Učenik sluša/čita s razumijevanjem književni tekst, kazuje o čemu tekst govori i prepoznaje književne vrste prema obliku u skladu s jezičnim razvojem i dobi.</p>	<p>B. 2. 2</p> <p>Učenik sluša/čita s razumijevanjem književni tekst i razlikuje književne vrste prema obliku i sadržaju.</p>	<p>B. 3. 2</p> <p>Učenik čita književni tekst s razumijevanjem i prepoznaje obilježja književnog teksta.</p>	<p>B. 4. 2</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem književni tekst i objašnjava obilježja književnoga teksta.</p>

PRVI RAZRED	DRUGI RAZRED	TREĆI RAZRED	ČETVRTI RAZRED
<p>B. 1. 3</p> <p>Učenik izražava sviđa li mu se pročitani/slušani književni tekst ili ne.</p> <p>tekstne vrste: priča sa slikama, kratka pripovijetka, bajka, dječja pjesma, kratki igrokaz, zagonetka</p>	<p>B. 2. 3</p> <p>Učenik objašnjava razloge zbog kojih mu se književni tekst sviđa ili ne sviđa.</p> <p>tekstne vrste: priča sa slikama, kratka priča, bajka, dječja pjesma, kratki igrokaz, zagonetka</p>	<p>B. 3. 3</p> <p>Učenik uočava vrijednosti književnoga teksta primjereno recepcijskim sposobnostima te vlastitomu čitateljskom i osobnom iskustvu.</p> <p>tekstne vrste: priča, bajka, basna, pjesma, igrokaz, dječji roman</p>	<p>B. 4. 3</p> <p>Učenik objašnjava vrijednosti književnoga teksta primjereno recepcijskim sposobnostima te vlastitomu čitateljskom i osobnom iskustvu.</p> <p>tekstne vrste: priča, bajka, basna, pjesma, igrokaz, dječji roman</p>
<p>B. 1. 4</p> <p>Učenik izabire ponuđene književne tekstove i čita/slušajući ih s razumijevanjem prema vlastitome interesu.</p>	<p>B. 2. 4</p> <p>Učenik samostalno izabire književne tekstove i čita/slušajući ih s razumijevanjem prema vlastitome interesu.</p>	<p>B. 3. 4</p> <p>Učenik redovito čita iz užitka i prema vlastitome interesu te razlikuje vrste knjiga za djecu.</p>	<p>B. 4. 4</p> <p>Učenik redovito čita iz užitka i prema vlastitome interesu te razlikuje vrste knjiga za djecu.</p>
<p>B. 1. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima tijekom učenja i poučavanja.</p>	<p>B. 2. 5.</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima tijekom učenja i poučavanja.</p>	<p>B. 3. 5.</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima tijekom učenja i poučavanja.</p>	<p>B. 4. 5.</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima tijekom učenja i poučavanja.</p>
KULTURA I MEDIJI			
<p>C. 1. 1</p> <p>Učenik sluša/čita obavijesni tekst oblikovan u skladu s početnim opismenjavanjem i pronalazi podatke u tekstu.</p> <p>tekstne vrste: kraći edukativni tekstovi u udžbenicima, dječjim časopisima, dječjim leksikonima, rječnicima i enciklopedijama te obavijesni tekstovi u skladu s početnim opismenjavanjem; isprekidani tekstovi: tablice, piktogrami</p>	<p>C. 2. 1</p> <p>Učenik sluša/čita obavijesni tekst oblikovan u skladu s početnim opismenjavanjem i navodi podatke iz teksta.</p> <p>tekstne vrste: kraći edukativni tekstovi u udžbenicima, dječjim časopisima, dječjim leksikonima, rječnicima i enciklopedijama te obavijesni tekstovi u skladu s početnim opismenjavanjem; isprekidani tekstovi: piktogrami, tablice, popisi, plakati, recepti</p>	<p>C. 3. 1</p> <p>Učenik pronalazi podatke u obavijesnome tekstu iz različitih izvora primjerenih dobi učenika.</p> <p>tekstne vrste: edukativni tekstovi primjereni razvoju čitalačke pismenosti, vijest, obavijest, izvješće, novinski članak primjeren razvoju čitalačke pismenosti i spoznajnim mogućnostima učenika, isprekidani tekstovi: piktogrami, tablice, popisi, plakati, recepti</p>	<p>C. 4. 1</p> <p>Učenik izdvaja ključnu poruku ili podatak u obavijesnome tekstu iz različitih medija primjerenih dobi učenika.</p> <p>tekstne vrste: edukativni tekstovi primjereni razvoju čitalačke pismenosti, vijest, obavijest, izvješće, novinski članak primjeren razvoju čitalačke pismenosti i spoznajnim mogućnostima učenika; isprekidani tekstovi: piktogrami, tablice, popisi, plakati, recepti</p>

<p>C.1.2</p> <p>Učenik razlikuje različite medijske sadržaje primjerene dobi i interesu.</p> <p>tekstne vrste: časopisi za djecu, animirani filmovi, edukativni i interaktivni digitalni mediji primjereni dobi i interesima učenika, televizijske i radijske emisije za djecu, zvučne priče, kazališne predstave za djecu</p>	<p>C.2.2</p> <p>Učenik razlikuje različite vrste medija i medijske sadržaje primjerene dobi i interesu.</p> <p>tekstne vrste: književni i zabavno-poučni časopisi za djecu, kazališne predstave za djecu, animirani, dokumentarni i igrani filmovi, edukativni i interaktivni digitalni mediji primjereni dobi i interesima učenika, zvučna priča, televizijske i radijske emisije za djecu, dječje radijsko i filmsko stvaralaštvo</p>	<p>C.3.2</p> <p>Učenik razlikuje vrste medija primjerene dobi i interesima, izabire medijske sadržaje te iskazuje mišljenje o medijskim sadržajima.</p> <p>tekstne vrste: dječji časopisi, strip za djecu, kazališne predstave za djecu, animirani, dokumentarni i igrani filmovi tematski i sadržajno primjereni recepcijskim i spoznajnim mogućnostima učenika, edukativni i interaktivni digitalni mediji primjereni dobi i interesima učenika, televizijske emisije za djecu, radijske emisije za djecu</p>	<p>C.4.2</p> <p>Učenik razlikuje različite vrste medija primjerene dobi i interesima, izabire medijske sadržaje te obrazlaže mišljenje o njima.</p> <p>tekstne vrste: dječji časopisi, kazališne predstave za djecu, animirani, igrani i dokumentarni filmovi tematski i sadržajno primjereni recepcijskim i spoznajnim mogućnostima učenika, edukativni i interaktivni digitalni mediji primjereni dobi i interesima učenika, televizijske i radijske emisije za djecu</p>
<p>C.1.3</p> <p>Učenik posjećuje kulturne događaje primjerene dobi.</p>	<p>C.2.3</p> <p>Učenik posjećuje kulturne događaje primjerene dobi i iskazuje svoje mišljenje.</p>	<p>C.3.3</p> <p>Učenik razlikuje kulturne događaje koje posjećuje i iskazuje svoje mišljenje o njima.</p>	<p>C.4.3</p> <p>Učenik razlikuje i opisuje kulturne događaje koje posjećuje i iskazuje svoje mišljenje o njima.</p>

KOMUNIKACIJA I JEZIK			
PETI RAZRED	ŠESTI RAZRED	SEDMI RAZRED	OSMI RAZRED
<p>A. 5.1</p> <p>Učenik razgovara i raspravlja o svakodnevnim događajima i svojim interesima, primjenjuje vještine aktivnoga slušanja i poštuje pravila uljudnoga ophođenja.</p> <p>tekstne vrste: razgovorne igre (glumljeni „službeni“ razgovori, razgovori s izmišljenim bićima...), telefonski razgovor, spontani razgovor</p>	<p>A. 6.1</p> <p>Učenik razgovara i raspravlja o svakodnevnim događajima i vlastitim interesima te ih povezuje s pročitanim i poslušanim tekstne vrstema, primjenjuje vještine aktivnoga slušanja i poštuje pravila uljudnoga ophođenja.</p> <p>tekstne vrste: razgovor, uvjeravanje, nagovaranje</p>	<p>A. 7.1</p> <p>Učenik razgovara i raspravlja prema različitim obrascima vođenja razgovora, primjenjuje vještine aktivnoga slušanja i poštuje pravila uljudnoga ophođenja.</p> <p>tekstne vrste: privatni razgovor, službeni razgovor, intervju (stvarni i zamišljeni), komentar, pripremljena rasprava, panel-rasprava</p>	<p>A. 8.1</p> <p>Učenik razgovara i raspravlja prema različitim obrascima grupnoga razgovora, primjenjuje vještine aktivnoga slušanja i poštuje pravila uljudnoga ophođenja.</p> <p>tekstne vrste: komentar, okrugli stol</p>
<p>A. 5.2</p> <p>Učenik aktivno sluša tekst, izdvaja ključne riječi i objašnjava značenje teksta u cjelini.</p> <p>tekstne vrste: obavijesni tekstovi jednostavnih struktura (obavijest, poziv), izlagački tekstne vrste jednostavnih struktura (sažetak, objašnjenje), radijska i televizijska emisija, zvučni zapis pripovjednih tekstova</p>	<p>A. 6.2</p> <p>Učenik aktivno sluša tekst, sažima podatke u bilješke i objašnjava značenje teksta u cjelini.</p> <p>tekstne vrste: obavijesni tekstovi jednostavnih struktura (izvješće), upućivački tekstovi jednostavnih struktura (savjet, molba)</p>	<p>A. 7.2</p> <p>Učenik aktivno sluša tekst, izvodi zaključke i tumači značenje teksta u cjelini.</p> <p>tekstne vrste: obavijesni tekstovi (vijest, intervju), izlagački tekstne vrste (definicija), upućivački tekstovi (upute), raspravljački tekstovi (osvrt)</p>	<p>A. 8.2</p> <p>Učenik aktivno sluša tekst, prosuđuje značenje teksta u cjelini i povezuje ga s prethodnim znanjem i iskustvom iznoseći konkretne primjere.</p> <p>tekstne vrste: obavijesni tekstovi (anketa, reportaža, putopis), izlagački tekstne vrste (predavanje, predstavljanje), raspravljački tekstovi (problemski članak, komentar)</p>

PETI RAZRED	ŠESTI RAZRED	SEDMI RAZRED	OSMI RAZRED
<p>A. 5. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori tekstove jednostavnih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema planu.</p> <p>tekstne vrste: opisni tekstovi (opis osobe, opis vanjskoga i unutarnjega prostora), pripovjedni tekstovi (prepričavanje, stvaralačko prepričavanje), obavijesni tekstovi (obavijest i poziv)</p>	<p>A. 6. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori tekstove jednostavnih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema smjernicama.</p> <p>tekstne vrste: opisni tekstovi (objektivni i subjektivni opis), pripovjedni (prepričavanje s promjenom gledišta, sažeto prepričavanje), obavijesni (izvješće, izjava); javni govor</p>	<p>A. 7. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori tekstove složenih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema planu te obrazlaže vlastito mišljenje.</p> <p>tekstne vrste: portret, prezentacija</p>	<p>A. 8. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori tekstove složenih pripovjednih i opisnih struktura te jednostavnih raspravljačkih struktura u skladu s temom i prema smjernicama.*</p> <p>tekstne vrste: opisni i pripovjedni tekstovi složenih struktura, raspravljački tekstovi (komentar, osvrt)</p>
<p>A. 5. 4</p> <p>Učenik čita tekst s razumijevanjem, izdvaja ključne riječi i objašnjava značenje teksta u cjelini.</p> <p>tekstne vrste: obavijesni tekstovi jednostavnih struktura (obavijest, poziv, izvješće), izlagački tekstovi jednostavnih struktura (sažetak, objašnjenje), opisni i pripovjedni tekstovi jednostavnih struktura, isprekidani tekstovi (oglas, plakat, tablica)</p>	<p>A. 6. 4</p> <p>Učenik čita tekst s razumijevanjem, uspoređuje podatke prema važnosti i objašnjava značenje teksta u cjelini.</p> <p>tekstne vrste: opisni i pripovjedni tekstovi (biografije poznatih, uvodnici u tiskanim i <i>online</i> novinama i časopisima); isprekidani tekstovi (uputa, poziv i oglas u elektroničkome obliku)</p>	<p>A. 7. 4</p> <p>Učenik čita tekst s razumijevanjem, izvodi zaključke i tumači značenje teksta u cjelini.</p> <p>tekstne vrste: obavijesni tekstovi (vijest, intervju), izlagački tekstovi (sažetak, objašnjenje, definicija), upućivački tekstovi (uputa, savjet, molba), objasnidbeni tekstovi (enciklopedije, rječnici, leksikoni), raspravljački tekstovi (osvrt), isprekidani tekstovi (tablica, grafikon, dijagram, karta)</p>	<p>A. 8. 4</p> <p>Učenik čita tekst s razumijevanjem, prosuđuje značenje teksta u cjelini i povezuje ga s prethodnim znanjem i iskustvom.</p> <p>tekstne vrste: obavijesni tekstovi (anketa, reportaža, putopis), izlagački tekstovi (predavanje, predstavljanje), raspravljački tekstovi (problemski članak, komentar), isprekidani tekstovi (obrazac)</p>

PETI RAZRED	ŠESTI RAZRED	SEDMI RAZRED	OSMI RAZRED
<p>A. 5. 5</p> <p>Učenik piše tekst jednostavnih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema planu.</p> <p>tekstne vrste: opisni tekstovi (opis osobe, opis vanjskog i unutarnjeg prostora), obavijesni tekstovi (obavijest i poziv), pisani sastavak na zadanu ili slobodnu temu; isprekidani tekstovi (popis, recept, poziv i oglas u tiskanome obliku); dopisivanje (osobno pismo, e-poruka, SMS poruka)</p>	<p>A. 6. 5</p> <p>Učenik piše tekst jednostavnih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema smjernicama.</p> <p>tekstne vrste: opisni tekstovi (objektivni i subjektivni opis), pripovjedni tekstovi (stvaralačko prepričavanje, prepričavanje s promjenom gledišta, sažeto prepričavanje), obavijesni tekstovi (obavijest, poziv, izvješće, izjava); dopisivanje; blog</p>	<p>A. 7. 5</p> <p>Učenik piše tekst složenih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema planu.</p> <p>tekstne vrste: portret, priča, prikaz, vijest, intervju; isprekidani tekstovi (dnevnik, letak, obrazac); komunikacija digitalnim medijima</p>	<p>A. 8. 5</p> <p>Učenik piše tekst složenih opisnih i pripovjednih struktura te jednostavnih raspravljačkih struktura u skladu s temom i prema smjernicama.</p> <p>tekstne vrste: opisni i pripovjedni tekstovi složenih struktura, raspravljački tekstovi (komentar, osvrt, javno pismo, post na forumu), prezentacija</p>
<p>A. 5. 6</p> <p>Učenik oblikuje tekst i primjenjuje morfološka znanja o promjenjivim i nepromjenjivim riječima na prototipnim i čestim primjerima.</p>	<p>A. 6. 6</p> <p>Učenik oblikuje tekst i primjenjuje morfološka znanja o glagolskim oblicima na prototipnim i čestim primjerima.</p>	<p>A. 7. 6</p> <p>Učenik oblikuje tekst i primjenjuje sintaktička znanja o gramatičkome i komunikacijskom ustrojstvu rečenice na prototipnim i čestim primjerima.</p>	<p>A. 8. 6</p> <p>Učenik oblikuje tekst i primjenjuje sintaktička znanja o rečenicama po sastavu na prototipnim i čestim primjerima.</p>
<p>A. 5. 7</p> <p>Učenik objašnjava jezičnu raznolikost hrvatskoga jezika.</p>	<p>A. 6. 7</p> <p>Učenik tumači uporabu hrvatskoga jezika s obzirom na komunikacijsku situaciju.</p>	<p>A. 7. 7</p> <p>Učenik uspoređuje različite odnose i značenja među riječima te opisuje njihovo značenje u različitim kontekstima.</p>	<p>A. 8. 7</p> <p>Učenik istražuje informacije o tekstne vrstema i događajima važnima za razvoj hrvatskoga jezika.</p>

KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO			
PETI RAZRED	ŠESTI RAZRED	SEDMI RAZRED	OSMI RAZRED
<p>B. 5. 1</p> <p>Učenik obrazlaže vlastiti neposredni doživljaj književnoga teksta i povezuje ga sa svijetom oko sebe.</p>	<p>B. 6. 1</p> <p>Učenik obrazlaže vlastita iskustva i stavove te ih uspoređuje s onima u književnome tekstu.</p>	<p>B. 7. 1</p> <p>Učenik tumači utjecaj književnoga teksta na stvaranje mišljenja o sebi i drugima.</p>	<p>B. 8. 1</p> <p>Učenik obrazlaže odnos proživljenoga iskustva i iskustva stečenoga čitanjem književnih tekstova.</p>
<p>B. 5. 2</p> <p>Učenik razlikuje temeljna žanrovska obilježja književnoga teksta i izražava vlastiti literarni doživljaj.</p>	<p>B. 6. 2</p> <p>Učenik obrazlaže značenje književnoga teksta i oblikuje smisao književnoga teksta na temelju vlastitoga čitateljskoga iskustva i književnoteorijskoga znanja.</p>	<p>B. 7. 2</p> <p>Učenik tumači književni tekst na temelju čitateljskoga iskustva i usporedbe s drugim tekstne vrstema primjenjujući književnoteorijska znanja.</p>	<p>B. 8. 2</p> <p>Učenik interpretira književni tekst na temelju vlastitoga čitateljskoga iskustva i konteksta primjenjujući temeljna književnoteorijska znanja.</p>
<p>B. 5. 3</p> <p>Učenik prosuđuje književni tekst na temelju iskustva o svijetu oko sebe i objašnjava uočene ideje i problematiku u vezi s pročitanim tekstem.</p> <p>tekstne vrste: lirska pjesma (<i>domoljubna, pejzažna, ljubavna; dijalektna</i>), basna, bajka, kratka priča, vic, anegdota, roman za djecu i mlade, pustolovni roman, igrokaz</p>	<p>B. 6. 3</p> <p>Učenik prosuđuje književni tekst i obrazlaže vlastite stavove u vezi s pročitanim tekstem.</p> <p>tekstne vrste: lirska pjesma, crtica, usmena književnost (<i>narodna bajka, lirska i epska pjesma</i>), znanstvenofantastični i ljubavni roman</p>	<p>B. 7. 3</p> <p>Učenik vrednuje književni tekst i argumentira vlastita zapažanja u vezi s pročitanim tekstem.</p> <p>tekstne vrste: lirska pjesma (<i>socijalna, misaona, duhovna</i>), novela, socijalna pripovijetka, roman, kriminalistički roman, biografija, autobiografija, dramski tekst</p>	<p>B. 8. 3</p> <p>Učenik kritički vrednuje književni tekst i povezuje ga s vlastitim književnim iskustvom.</p> <p>tekstne vrste: lirska pjesma, novela, kratka priča, socijalni i povijesni roman, predaja, dramski tekst: komedija</p>
<p>B. 5. 4</p> <p>Učenik obrazlaže vlastiti izbor književnoga teksta i pokazuje zanimanje i pozitivan stav prema čitanju.</p>	<p>B. 6. 4</p> <p>Učenik argumentirano prosuđuje samostalno izabrani književni tekst i povezuje ga s vlastitim iskustvom.</p>	<p>B. 7. 4</p> <p>Učenik obrazlaže vlastiti izbor književnih tekstova za čitanje i primjenjuje znanja s obzirom na tematiku, likove i načine izlaganja.</p>	<p>B. 8. 4</p> <p>Učenik argumentirano prosuđuje samostalno izabrani književni tekst i promišlja o njegovoj svrsi, obilježjima pripadajućega žanra i autora.</p>

PETI RAZRED	ŠESTI RAZRED	SEDMI RAZRED	OSMI RAZRED
<p>B. 5. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima tijekom učenja i poučavanja.</p>	<p>B. 6. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima tijekom učenja i poučavanja.</p>	<p>B. 7. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima tijekom učenja i poučavanja.</p>	<p>B. 8. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima tijekom učenja i poučavanja.</p>
<p>KULTURA I MEDIJI</p>			
<p>C. 5. 1</p> <p>Učenik razlikuje izvore informacija, pronalazi potrebne informacije u skladu sa svojim potrebama i interesima.</p> <p>tekstne vrste: post, obavijest, recept, plakat, hipertekst</p>	<p>C. 6. 1</p> <p>Učenik samostalno izabire informacije iz različitih izvora, provjerava njihovu korisnost i točnost u skladu s postavljenim zadatkom.</p> <p>tekstne vrste: upute, katalog, programi, vijest, prospekt</p>	<p>C. 7. 1</p> <p>Učenik organizira izabrane informacije iz različitih izvora radi rješavanja problemske situacije.</p> <p>tekstne vrste: dnevnik, blog, novinski članak, letak, natuknica u različitim priručnicima (referentnoj literaturi)</p>	<p>C. 8. 1</p> <p>Učenik vrednuje informacije i izvore informacija te povezuje odabrane informacije s postojećim znanjem radi rješavanja problemske situacije.</p> <p>tekstne vrste: opis procesa, biografija, dijagram, grafikon, kritika, osvrt; referentna literatura</p>
<p>C. 5. 2</p> <p>Učenik prosuđuje različite medijske tekstove jednostavnih struktura kojima se promiču pozitivni komunikacijski obrasci.</p>	<p>C. 6. 2</p> <p>Učenik uspoređuje različito predstavljanje istih medijskih sadržaja sa svrhom utjecaja na razvoj mišljenja i stavova.</p>	<p>C. 7. 2</p> <p>Učenik obrazlaže pozitivan i negativan utjecaj različitih medijskih tekstova na razvoj stavova i vrijednosti ciljane tinejdžerske publike.</p>	<p>C. 8. 2</p> <p>Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova sa svrhom komercijalizacije i oblikovanja stavova te ih dekonstruira uspoređujući više tekstova istoga sadržaja.</p>
<p>C. 5. 3</p> <p>Učenik razlikuje tiskane medijske tekstove i objašnjava uporabu sadržajnih i grafičkih elemenata sa svrhom prenošenja poruke.</p>	<p>C. 6. 3</p> <p>Učenik objašnjava uporabu vizualnih i zvučnih postupaka i tehnika u medijskim tekstne vrstema sa svrhom prenošenja poruke.</p>	<p>C. 7. 3</p> <p>Učenik objašnjava uporabu postupaka, tehnika i izražajnih sredstava u različitim časopisima sa svrhom prenošenja poruke.</p>	<p>C. 8. 3</p> <p>Učenik tumači uporabu postupaka, tehnika i izražajnih sredstava u internetskome okružju sa svrhom prenošenja poruke.</p>

PETI RAZRED	ŠESTI RAZRED	SEDMI RAZRED	OSMI RAZRED
<p>C. 5. 4</p> <p>Učenik opisuje vlastitim riječima značenje popularnokulturnih tekstova u kontekstu svakodnevnoga života.</p> <p>tekstne vrste: animirani filmovi, stripovi, videoigre, igrani filmovi, tekstne vrste popularne glazbe, isječci na raznim internetskim portalima</p>	<p>C. 6. 4</p> <p>Učenik objašnjava vlastitim riječima značenje popularnokulturnih tekstova s obzirom na vlastite interese i iskustvo.</p> <p>tekstne vrste: televizijske emisije, časopisi</p>	<p>C. 7. 4</p> <p>Učenik obrazlaže vlastitim riječima značenje popularnokulturnih tekstova s obzirom na društveni i ekonomski kontekst.</p> <p>tekstne vrste: djela tzv. trivijalne književnosti.; krimić, romana, gotički roman; tinejdžerski časopisi</p>	<p>C. 8. 4</p> <p>Učenik samostalno prosuđuje popularnokulturne tekstove s obzirom na književni i kontekst ostalih umjetnosti.</p> <p>tekstne vrste: suvremeni tekstovi s kojima se učenik svakodnevno susreće</p>
<p>C. 5. 5</p> <p>Učenik vrednuje kulturne događaje, samostalno ih izabire i posjećuje u fizičkome i digitalnome okružju.</p>	<p>C. 6. 5</p> <p>Učenik vrednuje kulturne događaje, samostalno ih izabire i posjećuje u fizičkome i digitalnome okružju.</p>	<p>C. 7. 5</p> <p>Učenik vrednuje kulturne događaje, samostalno ih izabire i posjećuje u fizičkome i digitalnome okružju.</p>	<p>C. 8. 5</p> <p>Učenik vrednuje kulturne događaje, samostalno ih izabire i posjećuje u fizičkome i digitalnome okružju.</p>

Srednja škola sa satnicom 140 + 140 + 140 + 140

KOMUNIKACIJA I JEZIK			
PRVI RAZRED	DRUGI RAZRED	TREĆI RAZRED	ČETVRTI RAZRED
<p>A. 1. 1</p> <p>Učenik razgovara i raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.</p> <p>tekstne vrste: razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima učenika) prema modelu i smjernicama vođenoga i grupnoga razgovora; razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja; anketa i intervju; vrste rasprava: diskusija i razgovor u krugu</p>	<p>A. 2. 1</p> <p>Učenik razgovara i raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.</p> <p>tekstne vrste: službeni i poslovni razgovor, intervju, razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima i dobi učenika) prema obrascu i smjernicama vođenoga i grupnog razgovora; razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja; vrste rasprave: plenarna rasprava, diskusija</p>	<p>A. 3. 1</p> <p>Učenik razgovara i raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.</p> <p>tekstne vrste: poslovni razgovor, razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima i dobi učenika); razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja; vrste rasprave: debata, simultano suđenje, panel-rasprava</p>	<p>A. 4. 1</p> <p>Učenik razgovara i raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.</p> <p>tekstne vrste: službeni i poslovni razgovor, razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima i dobi učenika); razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja; vrste rasprave: debata, simulirano suđenje, diskusija, polemika, okrugli stol, sastanak</p>
<p>A. 1. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja, izdvaja i razvrstava informacije i ideje u obliku teksta.</p> <p>tekstne vrste: opisni i pripovjedni: priča, bajka, izvješće, priopćenje, putopis; govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu školovanja</p>	<p>A. 2. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja, analizira i razvrstava informacije i ideje u obliku teksta.</p> <p>tekstne vrste: izlagački (usmeni obavijesni prikaz/prezentacija, radijski ili televizijski prikaz, popularno predavanje, javni govor...), govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu učenja</p>	<p>A. 3. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja, uspoređuje i tumači informacije i ideje u obliku teksta.</p> <p>tekstne vrste: raspravljački i upućivački: mobilizacijski govor, znanstveno predavanje, kritički prikaz, anketa, savjeti, upute; govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu učenja</p>	<p>A. 4. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja i kritički procjenjuje informacije i ideje u obliku teksta.</p> <p>tekstne vrste: raspravljački: rasprava, debata, okrugli stolovi, podijske rasprave, znanstvena predavanja, komentari, kritike, predstave...</p>

PRVI RAZRED	DRUGI RAZRED	TREĆI RAZRED	ČETVRTI RAZRED
<p>A. 1.3</p> <p>Učenik oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p> <p>tekstne vrste: opisne i i pripovjedne: usmeni opis, priča, anegdota, vijest, obavijest, izvješće, izjava, priopćenje, molba...</p>	<p>A. 2.3</p> <p>Učenik oblikuje i govori izlagačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p> <p>tekstne vrste: izlagačke - usmena prezentacija / usmeni prikaz, javni govor, popularno predavanje</p>	<p>A. 3.3</p> <p>Učenik oblikuje i govori upućivačke i raspravljačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p> <p>tekstne vrste: referat, usmena interpretacija, uputa</p>	<p>A. 4.3</p> <p>Učenik oblikuje i govori raspravljačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p> <p>tekstne vrste: usmeni komentar, kritika (knjige, filma, videoigre, utakmice, likovnoga djela...), prigodni zabavljajući govori: npr. zdravica</p>
<p>A. 1.4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema svrsi čitanja opisne i pripovjedne tekstove složenih struktura te izdvaja i analizira informacije i ideje.</p> <p>tekstne vrste: opisne i pripovjedne - opis (subjektivni i objektivni), putopis, novinsko i tehničko izvješće, vijest, obavijest</p>	<p>A. 2.4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema svrsi čitanja izlagačke tekstove složenih struktura te povezuje i objašnjava informacije i ideje.</p> <p>tekstne vrste: izlagačke: prikaz, zapisnik, sažetak; pismo (osobno i javno) i govor</p>	<p>A. 3.4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema svrsi čitanja upućivačke i raspravljačke tekstove složenih struktura i interpretira ih.</p> <p>tekstne vrste: raspravljačke i upućivačke - priručnici i upute; esej; uvodnik, kolumna, intervju; referat</p>	<p>A. 4.4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema odabranoj svrsi čitanja raspravljačke tekstove složenih struktura i kritički ih procjenjuje.</p> <p>tekstne vrste: raspravljački tekstovi: komentar, kritika, esej; molba, žalba, poslovni životopis, Europass...</p>
<p>A. 1.5</p> <p>Učenik oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>tekstne vrste: opisni i pripovjedni tekstovi: subjektivni i objektivni opis, tehnički opis; obavijest, izvješće, vijest, biografija, putopis, reportaža</p>	<p>A. 2.5</p> <p>Učenik oblikuje i piše izlagačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>tekstne vrste: prikaz, sažetak, zapisnik, govor i pismo (osobno i javno)</p>	<p>A. 3.5</p> <p>Učenik oblikuje i piše upućivačke i raspravljačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>tekstne vrste: raspravljački tekstovi: uvodnik, kolumna, intervju, anketa, interpretativni esej, usporedna raščlamba dvaju ili više tekstova i upućivački tekstovi: savjet, uputa, recept, pravila ponašanja, prijedlog kućnog reda te referat</p>	<p>A. 4.5</p> <p>Učenik oblikuje i piše raspravljačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>tekstne vrste: raspravljački tekstovi: komentar, kritika, raspravljački esej; molba, žalba i poslovni životopis, zahtjev, prijavnica, Europass</p>

PRVI RAZRED	DRUGI RAZRED	TREĆI RAZRED	ČETVRTI RAZRED
<p>A. 1. 6</p> <p>Učenik raščlanjuje i objašnjava sintaktičku službu riječi u rečenici i primjenjuje jezično znanje pri oblikovanju teksta.</p>	<p>A. 2. 6</p> <p>Učenik raščlanjuje spojeve riječi i rečenice u tekstu i primjenjuje jezično znanje pri oblikovanju teksta.</p>	<p>A. 3. 6</p> <p>Učenik objašnjava veze među rečenicama u tekstu i procjenjuje njihov utjecaj na oblikovanje teksta.</p>	<p>A. 4. 6</p> <p>Učenik opisuje i objašnjava glasovni sustav hrvatskoga jezika u tekstu i primjenjuje jezično znanje pri prijenosu govorenoga jezika u pisani i pisanog u govoreni jezik.</p>
<p>A. 1. 7</p> <p>Učenik istražuje i otkriva značenjske odnose među riječima na temelju konteksta.</p>	<p>A. 2. 7</p> <p>Učenik razlikuje leksičke slojeve u standardnome jeziku i odabire riječi prikladne kontekstu, svrsi i primateljima.</p>	<p>A. 3. 7</p> <p>Učenik razmatra i objašnjava razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi i odabire riječi prikladne kontekstu, svrsi i primateljima.</p>	<p>A. 4. 7</p> <p>Učenik otkriva i opisuje kako se tvore hrvatske riječi.</p>
<p>A. 1. 8</p> <p>Učenik istražuje rasprostranjenost hrvatskih govora i dijalekata te raspravlja o jeziku kao sastavnici nacionalnoga identiteta.</p>	<p>A. 2. 8</p> <p>Učenik raščlanjuje svoj idiolekt, uspoređuje ga s drugim idiomima i navodi ga kao sastavnicu osobnoga identiteta.</p>	<p>A. 3. 8</p> <p>Učenik objašnjava jezik kao društvenu i povijesnu pojavu podložnu utjecajima i stvara pretpostavke o promjenama u hrvatskome jeziku.</p>	<p>A. 4. 8</p> <p>Učenik raspravlja o jezičnoj kulturi i kritički prosuđuje uporabu hrvatskoga standardnog jezika u javnim situacijama.</p>
KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO			
<p>B. 1. 1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>	<p>B. 2. 1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>	<p>B. 3. 1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>	<p>B. 4. 1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>
<p>B. 1. 2</p> <p>Učenik interpretira književni tekst i povezuje interpretaciju s tematskim, žanrovskim, kompozicijskim i stilskim obilježjima teksta.*</p>	<p>B. 2. 2</p> <p>Učenik interpretira književni tekst i određuje međusobne odnose tematskih, žanrovskih, kompozicijskih i stilskih obilježja.*</p>	<p>B. 3. 2</p> <p>Učenik interpretira književne tekstove i uspoređuje ih s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilski obilježja.*</p>	<p>B. 4. 2</p> <p>Učenik interpretira književni tekst i kritički ga prosuđuje s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilski obilježja.*</p>

PRVI RAZRED	DRUGI RAZRED	TREĆI RAZRED	ČETVRTI RAZRED
<p>B. 1. 3</p> <p>Učenik istražuje i objašnjava društveno-povijesni i kulturni kontekst književnoga teksta.*</p>	<p>B. 2. 3</p> <p>Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na društveno-povijesni i kulturni kontekst.*</p>	<p>B. 3. 3</p> <p>Učenik istražuje i interpretira utjecaj društveno-povijesnog i kulturnog konteksta na književni tekst.*</p>	<p>B. 4. 3</p> <p>Učenik kritički prosuđuje utjecaje društveno-povijesnoga i kulturnog konteksta na književni tekst.*</p>
<p>*tekstne vrste: kratke priče, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska), drame u užem smislu i komedije</p>		<p>*tekstne vrste: jednostavne prozne vrste, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska i epska), drama u užem smislu, tragedija, komedija</p>	
<p>B. 1. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i obrazlaže stavove, interese i navike vezane uz čitanje.</p>	<p>B. 2. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i komentira svoje stavove, interese i navike vezane uz čitanje.</p>	<p>B. 3. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i procjenjuje svoje stavove, interese i navike vezane uz čitanje</p>	<p>B. 4. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i kritički procjenjuje svoje stavove i vrijednosti vezane uz čitanje.</p>
<p>B. 1. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitom interesu potaknut različitim iskustvima.</p>	<p>B. 2. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitom interesu potaknut različitim iskustvima.</p>	<p>B. 3. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitom interesu potaknut različitim iskustvima.</p>	<p>B. 4. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitom interesu potaknut različitim iskustvima.</p>
<p>KULTURA I MEDIJI</p>			
<p>C. 1. 1</p> <p>Učenik u skladu sa svrhom istraživanja odabire informacije iz različitih izvora i provjerava njihovu valjanost.*</p>	<p>C. 2. 1</p> <p>Učenik u skladu sa svrhom istraživanja odabire informacije iz različitih izvora i dokazuje njihovu valjanost. *</p>	<p>C. 3. 1</p> <p>Učenik u skladu sa svrhom istraživanja odabire informacije iz različitih izvora i procjenjuje njihovu valjanost.*</p>	<p>C. 4. 1</p> <p>Učenik uspoređuje i kritički vrednuje informacije i njihove izvore i povezuje odabrane informacije s postojećim znanjem i vrijednosnim sustavom. *</p>
<p>* izvori: tiskani i elektronički; neprekinuti, isprekidani, mješoviti i višestruki; različiti auditivni, vizualni i audiovizualni izvori</p>			

PRVI RAZRED	DRUGI RAZRED	TREĆI RAZRED	ČETVRTI RAZRED
<p>C. 1. 2</p> <p>Učenik istražuje i interpretira ulogu medijskih tekstova i njihov utjecaj na svakodnevni život primatelja.*</p>	<p>C. 2. 2</p> <p>Učenik istražuje i interpretira ulogu medijskih tekstova i njihov utjecaj na oblikovanje životnog stila primatelja. *</p>	<p>C. 3. 2</p> <p>Učenik uspoređuje medijske tekstove i zaključuje o njihovu utjecaju na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja. *</p>	<p>C. 4. 2</p> <p>Učenik kritički procjenjuje utjecaj medijskih tekstova na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta različitih primatelja. *</p>
<p>* izvori: obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni i stručni tekstovi (tiskani i elektronički); auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori</p>			
<p>C. 1. 3</p> <p>Učenik prosuđuje utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca u različitim tekstne vrstema na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta. *</p>	<p>C. 2. 3</p> <p>Učenik prosuđuje utjecaj masovne kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta. *</p>	<p>C. 3. 3</p> <p>Učenik prosuđuje utjecaj književne i kulturne baštine na razvoj vlastitoga kulturnog identiteta. *</p>	<p>C. 4. 3</p> <p>Učenik prosuđuje povezanost vlastitoga kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom. *</p>
<p>* izvori: obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni, stručni, medijski tekstovi (tiskani i elektronički), auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori; različita umjetnička djela</p>			
<p>C. 1. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitom interesu.</p>	<p>C. 2. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitom interesu.</p>	<p>C. 3. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitom interesu.</p>	<p>C. 4. 4.</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitom interesu.</p>

Srednja škola sa satnicom 140 + 140 + 105 + 105

KOMUNIKACIJA I JEZIK			
PRVI RAZRED	DRUGI RAZRED	TREĆI RAZRED	ČETVRTI RAZRED
<p>A. 1. 1</p> <p>Učenik razgovara i raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.</p> <p>tekstne vrste: razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima učenika) prema modelu i smjericama vođenoga i grupnoga razgovora; razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja; anketa i intervju; vrste rasprava: diskusija i razgovor u krugu</p>	<p>A. 2. 1</p> <p>Učenik razgovara i raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.</p> <p>tekstne vrste: službeni i poslovni razgovor, intervju, razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima i dobi učenika) prema obrascu i smjericama vođenoga i grupnog razgovora; razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja; vrste rasprave: plenarna rasprava, diskusija</p>	<p>A. 3. 1</p> <p>Učenik razgovara i raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.</p> <p>tekstne vrste: poslovni razgovor, razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima i dobi učenika); razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja; vrste rasprave: debata, simultano suđenje, panel-rasprava</p>	<p>A. 4. 1</p> <p>Učenik razgovara i raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.</p> <p>tekstne vrste: službeni i poslovni razgovor, razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima i dobi učenika); razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja; vrste rasprave: debata, simulirano suđenje, diskusija, polemika, okrugli stol, sastanak</p>
<p>A. 1. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja, izdvaja i razvrstava informacije i ideje u tekst.</p> <p>tekstne vrste: opisni i pripovjedni: priča, bajka, izvješće, priopćenje, putopis; govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu školovanja</p>	<p>A. 2. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja, analizira i razvrstava informacije i ideje u tekst.</p> <p>tekstne vrste: izlagački (usmeni obavijesni prikaz/prezentacija, radijski ili televizijski prikaz, popularno predavanje, javni govor...), govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu učenja</p>	<p>A. 3. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja, uspoređuje i tumači osnovne informacije i ideje u obliku teksta.</p> <p>tekstne vrste: raspravljački i upućivački - mobilizacijski govor, znanstveno predavanje, kritički prikaz, anketa, savjeti, upute; govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu učenju</p>	<p>A. 4. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja i procjenjuje informacije i ideje u obliku teksta.</p> <p>tekstne vrste: raspravljački: rasprava, debata, okrugli stolovi, podijske rasprave, znanstvena predavanja, komentari, kritike, predstave...</p>

PRVI RAZRED	DRUGI RAZRED	TREĆI RAZRED	ČETVRTI RAZRED
<p>A. 1. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p> <p>tekstne vrste: opisne i pripovjedne: usmeni opis ili priča/anegdota, prepričavanje, vijest, obavijest, izvješće, izjava, priopćenje, molba...</p>	<p>A. 2. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori izlagačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p> <p>tekstne vrste: izlagačke - usmena prezentacija / usmeni prikaz, javni govor, popularno predavanje</p>	<p>A. 3. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori raspravljačke i upućivačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p> <p>tekstne vrste: referat, usmena interpretacija, uputa</p>	<p>A. 4. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori raspravljačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p> <p>tekstne vrste: usmeni komentar, kritika (knjige, filma, videoigre, utakmice, likovnoga djela...), prigodni zabavljajući govori: npr. zdravica</p>
<p>A. 1. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema odabranoj svrsi čitanja opisne i pripovjedne tekstove složenih struktura te izdvaja i objašnjava informacije i ideje.</p> <p>tekstne vrste: opis (subjektivni i objektivni), putopis, reportaža, biografija, novinsko i tehničko izvješće, vijest, obavijest...</p>	<p>A. 2. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema odabranoj svrsi čitanja izlagačke tekstove složenih struktura, analizira i povezuje informacije i ideje.</p> <p>tekstne vrste: prikaz, zapisnik, sažetak; pismo (osobno i javno), govor...</p>	<p>A. 3. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema odabranoj svrsi čitanja upućivačke i raspravljačke tekstove složenih struktura i interpretira ih.</p> <p>tekstne vrste: raspravljačke i upućivačke - priručnici i upute; esej; uvodnik, kolumna, intervju; referat</p>	<p>A. 4. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema odabranoj svrsi čitanja raspravljačke tekstove složenih struktura i procjenjuje ih.</p> <p>tekstne vrste: raspravljački tekstovi: komentar, kritika, esej; molba, žalba, životopis u svrhu zaposlenja ili nastavka školovanja te Europass...</p>
<p>A. 1. 5</p> <p>Učenik oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>tekstne vrste: opisni i pripovjedni tekstovi - subjektivni i objektivni opis, tehnički opis; obavijest, izvješće, vijest, biografija, putopis, reportaža...</p>	<p>A. 2. 5</p> <p>Učenik oblikuje i piše izlagačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>tekstne vrste: prikaz, sažetak, zapisnik, govor i pismo (osobno i javno) i govor</p>	<p>A. 3. 5</p> <p>Učenik oblikuje i piše raspravljačke i upućivačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>tekstne vrste: raspravljački tekstovi: uvodnik, kolumna, intervju, anketa, interpretativni esej, usporedna raščlamba dvaju ili više tekstova i upućivački tekstovi: savjet, uputa, recept, pravila ponašanja, prijedlog kućnog reda te referat</p>	<p>A. 4. 5</p> <p>Učenik oblikuje i piše raspravljačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>tekstne vrste: raspravljački tekstovi: komentar, kritika, raspravljački esej; molba, žalba i životopis u svrhu zaposlenja ili nastavka školovanja, radni nalog, zahtjev, prijavnica, Europass</p>

PRVI RAZRED	DRUGI RAZRED	TREĆI RAZRED	ČETVRTI RAZRED
<p>A. 1. 6</p> <p>Učenik objašnjava sintaktičku službu riječi u rečenici i funkcionalno ju primjenjuje pri oblikovanju teksta.</p>	<p>A. 2. 6</p> <p>Učenik objašnjava spojeve riječi i rečenice u tekstu i funkcionalno ih primjenjuje pri oblikovanju teksta.</p>	<p>A. 3. 6</p> <p>Učenik opisuje veze među rečenicama u tekstu i funkcionalno ih primjenjuje pri oblikovanju značenja teksta.</p>	<p>A. 4. 6</p> <p>Učenik opisuje glasovni sustav hrvatskoga jezika i funkcionalno prenosi govoreni jezik u pisani i pisani u govoreni.</p>
<p>A. 1. 7</p> <p>Učenik istražuje i otkriva značenjske odnose među riječima na temelju konteksta.</p>	<p>A. 2. 7</p> <p>Učenik razlikuje leksičke slojeve u jeziku i odabire riječi prikladne kontekstu, svrsi i primateljima.</p>	<p>A. 3. 7</p> <p>Učenik tumači razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi i odabire riječi prikladne kontekstu, svrsi i primateljima.</p>	<p>A. 4. 7</p> <p>Učenik istražuje i opisuje značenjske sveze riječi u hrvatskome jeziku.</p>
<p>A. 1. 8</p> <p>Učenik opisuje rasprostranjenost hrvatskih govora i dijalekata i raspravlja o jeziku kao sastavnici nacionalnoga identiteta.</p>	<p>A. 2. 8</p> <p>Učenik opisuje svoj idiolekt, uspoređuje ga s drugim idiomima i navodi ga kao sastavnicu osobnoga identiteta.</p>	<p>A. 3. 8</p> <p>Učenik tumači jezik kao društvenu i povijesnu pojavu podložnu promjenama.</p>	<p>A. 4. 8</p> <p>Učenik komentira i prosuđuje uporabu hrvatskoga standardnog jezika u javnim situacijama.</p>
KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO			
<p>B. 1. 1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>	<p>B. 2. 1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>	<p>B. 3. 1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>	<p>B. 4. 1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>
<p>B. 1. 2</p> <p>Učenik interpretira književni tekst i povezuje interpretaciju s tematskim, žanrovskim, kompozicijskim i stilskim obilježjima teksta.*</p>	<p>B. 2. 2</p> <p>Učenik interpretira književni tekst i određuje međusobne odnose tematskih, žanrovskih, kompozicijskih i stilskih obilježja.*</p>	<p>B. 3. 2</p> <p>Učenik interpretira književne tekstove i uspoređuje ih s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilski obilježja.*</p>	<p>B. 4. 2</p> <p>Učenik interpretira književni tekst i prosuđuje ga s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilski obilježja.*</p>

PRVI RAZRED	DRUGI RAZRED	TREĆI RAZRED	ČETVRTI RAZRED
<p>B. 1. 3</p> <p>Učenik istražuje i objašnjava društveno-povijesni i kulturni kontekst književnog teksta.*</p>	<p>B. 2. 3</p> <p>Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na društveno-povijesni i kulturni kontekst.*</p>	<p>B. 3. 3</p> <p>Učenik istražuje i interpretira utjecaj društveno-povijesnog i kulturnog konteksta na književni tekst.*</p>	<p>B. 4. 3</p> <p>Učenik prosuđuje utjecaje društveno-povijesnoga i kulturnog konteksta na književni tekst.*</p>
<p>*tekstne vrste: kratke priče, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska), drama u užem smislu i komedije</p>		<p>* tekstne vrste: jednostavne prozne vrste, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska i epska), drama u užem smislu, tragedija, komedija</p>	
<p>B. 1. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i objašnjava stavove, interese i navike vezane uz čitanje.</p>	<p>B. 2. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i obrazlaže svoje stavove, interese i navike vezane uz čitanje.</p>	<p>B. 3. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i procjenjuje svoje stavove, interese i navike vezane uz čitanje.</p>	<p>B. 4. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i kritički procjenjuje svoje stavove i vrijednosti vezane uz čitanje.</p>
<p>B. 1. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitom interesu potaknut različitim iskustvima.</p>	<p>B. 2. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitom interesu potaknut različitim iskustvima.</p>	<p>B. 3. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitom interesu potaknut različitim iskustvima.</p>	<p>B. 4. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitom interesu potaknut različitim iskustvima.</p>
<p>KULTURA I MEDIJI</p>			
<p>C. 1. 1</p> <p>Učenik u skladu sa svrhom istraživanja izabire informacije iz različitih izvora i provjerava njihovu valjanost.*</p>	<p>C. 2. 1</p> <p>Učenik u skladu sa svrhom istraživanja izabire informacije iz različitih izvora i dokazuje njihovu valjanost.*</p>	<p>C. 3. 1</p> <p>Učenik u skladu sa svrhom istraživanja izabire informacije iz različitih izvora i procjenjuje njihovu valjanost.*</p>	<p>C. 4. 1</p> <p>Učenik u skladu sa svrhom uspoređuje i vrednuje informacije i njihove izvore te povezuje odabrane informacije s postojećim znanjem i vrijednosnim sustavom.*</p>
<p>*izvori: tiskani i elektronički; neprekinuti, isprekidani, mješoviti i višestruki; različiti auditivni, vizualni i audiovizualni izvori</p>			

PRVI RAZRED	DRUGI RAZRED	TREĆI RAZRED	ČETVRTI RAZRED
<p>C. 1. 2</p> <p>Učenik istražuje i tumači ulogu medijskih tekstova i njihov utjecaj na svakodnevni život primatelja.*</p>	<p>C. 2. 2</p> <p>Učenik istražuje i objašnjava ulogu medijskih tekstova i njihov utjecaj na oblikovanje životnog stila primatelja.*</p>	<p>C. 3. 2</p> <p>Učenik analizira medijske tekstove i zaključuje o njihovu utjecaju na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja.*</p>	<p>C. 4. 2</p> <p>Učenik procjenjuje utjecaj medijskih tekstova na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja.*</p>
<p>*izvori: obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni i stručni tekstovi (tiskani i elektronički); auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori</p>			
<p>C. 1. 3</p> <p>Učenik objašnjava utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca u različitim tekstne vrstema na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta.*</p>	<p>C. 2. 3</p> <p>Učenik objašnjava utjecaj masovne kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta.*</p>	<p>C. 3. 3</p> <p>Učenik objašnjava utjecaj književne i kulturne baštine na razvoj vlastitoga kulturnog identiteta.*</p>	<p>C. 4. 3</p> <p>Učenik objašnjava povezanost vlastitog kulturnoga identiteta s određenim kulturnim krugom.*</p>
<p>*izvori: obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni i stručni tekstovi (tiskani i elektronički), auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori; umjetnička djela</p>			
<p>C. 1. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitom interesu.</p>	<p>C. 2. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitom interesu.</p>	<p>C. 3. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitom interesu.</p>	<p>C. 4. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitom interesu.</p>

Srednja škola sa satnicom 105 + 105 + 105 + 105

KOMUNIKACIJA I JEZIK			
PRVI RAZRED	DRUGI RAZRED	TREĆI RAZRED	ČETVRTI RAZRED
<p>A. 1. 1</p> <p>Učenik razgovara i/ili raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.</p> <p>tekstne vrste: razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima učenika) prema modelu i smjericama vođenoga i grupnoga razgovora; razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja; anketa i intervju; vrste rasprava: diskusija i razgovor u krugu</p>	<p>A. 2. 1</p> <p>Učenik razgovara i/ili raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.*</p> <p>tekstne vrste: službeni i poslovni razgovor, intervju, razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima i dobi učenika) prema obrascu i smjericama vođenoga i grupnog razgovora; razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja; vrste rasprave: plenarna rasprava, diskusija</p>	<p>A. 3. 1</p> <p>Učenik razgovara i/ili raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.</p> <p>tekstne vrste: poslovni razgovor, razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima i dobi učenika); razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja; vrste rasprave: debata, simultano suđenje, panel-rasprava</p>	<p>A. 4. 1</p> <p>Učenik razgovara i/ili raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.</p> <p>tekstne vrste: službeni i poslovni razgovor, razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima i dobi učenika); razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja; vrste rasprave: debata, simulirano suđenje, diskusija, polemika, okrugli stol, sastanak</p>
<p>A. 1. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja, izdvaja i razvrstava informacije i ideje u tekst.</p> <p>tekstne vrste: opisni i pripovjedni: priča, bajka, izvješće, priopćenje, putopis; govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu školovanja</p>	<p>A. 2. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja, analizira i razvrstava informacije i ideje u tekst.</p> <p>tekstne vrste: izlagačke (usmeni obavijesni prikaz/prezentacija, radijski ili televizijski prikaz, popularno predavanje, javni govor...), govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu učenja</p>	<p>A. 3. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja, uspoređuje i tumači osnovne informacije i ideje u obliku teksta.</p> <p>tekstne vrste: raspravljački i upućivački - mobilizacijski govor, znanstveno predavanje, kritički prikaz, anketa, savjeti, upute; govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu učenja</p>	<p>A. 4. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja i procjenjuje informacije i ideje u obliku teksta.</p> <p>tekstne vrste: raspravljački: rasprava, debata, okrugli stolovi, podijske rasprave, znanstvena predavanja, komentari, kritike, predstave...</p>

PRVI RAZRED	DRUGI RAZRED	TREĆI RAZRED	ČETVRTI RAZRED
<p>A. 1. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p> <p>tekstne vrste: opisne i i pripovjedne: usmeni opis, priča, anegdota, vijest, obavijest, izvješće, izjava, priopćenje, molba...</p>	<p>A. 2. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori izlagačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p> <p>tekstne vrste: izlagačke - usmena prezentacija / usmeni prikaz, javni govor, popularno predavanje</p>	<p>A. 3. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori raspravljačke i upućivačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p> <p>tekstne vrste: referat, usmena interpretacija, uputa</p>	<p>A. 4. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori raspravljačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p> <p>tekstne vrste: usmeni komentar, kritika (knjige, filma, videoigre, utakmice, likovnoga djela...), prigodni zabavljajući govori: npr. zdravica</p>
<p>A. 1. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema odabranoj svrsi čitanja opisne i pripovjedne tekstove složenih struktura te izdvaja i objašnjava osnovne informacije i ideje.</p> <p>tekstne vrste: opisne i pripovjedne - opis (subjektivni i objektivni), putopis, novinsko i tehničko izvješće, vijest, obavijest</p>	<p>A. 2. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema odabranoj svrsi čitanja izlagačke tekstove složenih struktura te analizira i povezuje informacije i ideje.</p> <p>tekstne vrste: prikaz, zapisnik, sažetak; pismo (osobno i javno), govor...</p>	<p>A. 3. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema odabranoj svrsi čitanja upućivačke i raspravljačke tekstove složenih struktura i interpretira ih.</p> <p>tekstne vrste: raspravljačke i upućivačke: priručnici i upute; esej; uvodnik, kolumna, intervju; referat; molba, žalba, poslovni životopis</p>	<p>A. 4. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema odabranoj svrsi čitanja raspravljačke tekstove složenih struktura i procjenjuje ih.</p> <p>tekstne vrste: komentar, kritika, esej, molba, žalba, životopis u svrhu zaposlenja (Europass)...</p>
<p>A. 1. 5</p> <p>Učenik oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>tekstne vrste: opisni i pripovjedni tekstovi: subjektivni i objektivni opis, tehnički opis; obavijest, izvješće, vijest, biografija, putopis, reportaža</p>	<p>A. 2. 5</p> <p>Učenik oblikuje i piše izlagačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>tekstne vrste: prikaz, sažetak, zapisnik, govor i pismo (osobno i javno)</p>	<p>A. 3. 5</p> <p>Učenik oblikuje i piše raspravljačke i upućivačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>tekstne vrste: razne upravne, tehničke, poslovne i druge upute (recept, pravila ponašanja, uputa za rukovanje strojevima ili uporabu uređaja...), molba, žalba, životopis u svrhu zaposlenja; raspravljački tekstovi: ocjena i kritika, komentar</p>	<p>A. 4. 5</p> <p>Učenik oblikuje i piše raspravljačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>tekstne vrste: raspravljački tekstovi: komentar, kritika, raspravljački esej; molba, žalba i poslovni životopis, radni nalog, zahtjev, prijavnica, Europass</p>

PRVI RAZRED	DRUGI RAZRED	TREĆI RAZRED	ČETVRTI RAZRED
<p>A. 1. 6</p> <p>Učenik opisuje sintaktičku službu riječi u rečenici i funkcionalno ju primjenjuje pri oblikovanju teksta.</p>	<p>A. 2. 6</p> <p>Učenik opisuje spojeve riječi i rečenice u tekstu i funkcionalno ih primjenjuje pri oblikovanju teksta.</p>	<p>A. 3. 6</p> <p>Učenik opisuje veze među rečenicama u tekstu i njihov utjecaj na oblikovanje teksta i funkcionalno ih primjenjuje.</p>	<p>A. 4. 6</p> <p>Učenik opisuje glasovni sustav hrvatskoga jezika i funkcionalno prenosi govoreni jezik u pisani i pisani u govoreni.</p>
<p>A. 1. 7</p> <p>Učenik istražuje i otkriva značenjske odnose među riječima na temelju konteksta.</p>	<p>A. 2. 7</p> <p>Učenik razlikuje leksičke slojeve u standardnome jeziku i odabire riječi prikladne kontekstu, svrsi i primateljima.</p>	<p>A. 3. 7</p> <p>Učenik objašnjava razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi i odabire riječi prikladne kontekstu, svrsi i primateljima.</p>	<p>A. 4. 7</p> <p>Učenik istražuje i opisuje značenjske sveze riječi u hrvatskome jeziku.</p>
<p>A. 1. 8</p> <p>Učenik opisuje rasprostranjenost hrvatskih govora i dijalekata te objašnjava jezik kao sastavnicu nacionalnog identiteta.</p>	<p>A. 2. 8</p> <p>Učenik opisuje svoj idiolekt, uspoređuje ga s drugim idiomima i navodi ga kao sastavnicu osobnoga identiteta.</p>	<p>A. 3. 8</p> <p>Učenik objašnjava jezik kao društvenu i povijesnu pojavu podložnu promjenama.</p>	<p>A. 4. 8</p> <p>Učenik objašnjava uporabu hrvatskoga standardnoga jezika u javnim situacijama.</p>
KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO			
<p>B. 1. 1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>	<p>B. 2. 1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>	<p>B. 3. 1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>	<p>B. 4. 1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>
<p>B. 1. 2</p> <p>Učenik interpretira književni tekst i povezuje interpretaciju s tematskim, žanrovskim, kompozicijskim i stilskim obilježjima teksta.*</p>	<p>B. 2. 2</p> <p>Učenik interpretira književni tekst i određuje međusobne odnose tematskih, žanrovskih, kompozicijskih i stilskih obilježja.*</p>	<p>B. 3. 2</p> <p>Učenik interpretira književne tekstove i uspoređuje ih s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja.*</p>	<p>B. 4. 2</p> <p>Učenik interpretira književni tekst i prosuđuje ga s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja.*</p>

PRVI RAZRED	DRUGI RAZRED	TREĆI RAZRED	ČETVRTI RAZRED
<p>B. 1. 3</p> <p>Učenik istražuje i objašnjava društveno-povijesni i kulturni kontekst književnog teksta.*</p>	<p>B. 2. 3</p> <p>Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na društveno-povijesni i kulturni kontekst.*</p>	<p>B. 3. 3</p> <p>Učenik istražuje i interpretira utjecaj društveno-povijesnog i kulturnog konteksta na književni tekst.*</p>	<p>B. 4. 3</p> <p>Učenik prosuđuje utjecaje društveno-povijesnoga i kulturnog konteksta na književni tekst.</p>
<p>*tekstne vrste: kratke priče, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska), drama u užem smislu i komedije</p>		<p>*tekstne vrste: jednostavne prozne vrste, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska i epska), drama u užem smislu, tragedija, komedija</p>	
<p>B. 1. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i opisuje stavove, interese i navike vezane uz čitanje.</p>	<p>B. 2. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i objašnjava stavove, interese i navike vezane uz čitanje.</p>	<p>B. 3. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i obrazlaže svoje stavove, interese i navike vezane uz čitanje.</p>	<p>B. 4. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i procjenjuje svoje stavove, vrijednosti vezane uz čitanje.</p>
<p>B. 1. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitom interesu potaknut različitim iskustvima.</p>	<p>B. 2. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitom interesu potaknut različitim iskustvima.</p>	<p>B. 3. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitom interesu potaknut različitim iskustvima.</p>	<p>B. 4. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitom interesu potaknut različitim iskustvima.</p>
<p>KULTURA I MEDIJI</p>			
<p>C. 1. 1</p> <p>Učenik u skladu sa svrhom istraživanja izabire informacije iz različitih izvora i provjerava njihovu valjanost.*</p>	<p>C. 2. 1</p> <p>Učenik u skladu sa svrhom istraživanja izabire informacije iz različitih izvora i dokazuje njihovu valjanost.*</p>	<p>C. 3. 1.</p> <p>Učenik u skladu sa svrhom istraživanja organizira informacije iz više različitih izvora i procjenjuje njihovu valjanost.*</p>	<p>C. 4. 1</p> <p>Učenik u skladu sa svrhom uspoređuje i procjenjuje informacije i njihove izvore te povezuje odabrane informacije s postojećim znanjem i vrijednosnim sustavom.*</p>
<p>*izvori: tiskani i elektronički; neprekinuti, isprekidani, mješoviti i višestruki; različiti auditivni, vizualni i audiovizualni izvori</p>			

PRVI RAZRED	DRUGI RAZRED	TREĆI RAZRED	ČETVRTI RAZRED
<p>C. 1. 2</p> <p>Učenik istražuje i tumači ulogu medijskih tekstova i njihov utjecaj na svakodnevni život primatelja.*</p>	<p>C. 2. 2</p> <p>Učenik istražuje i objašnjava ulogu medijskih tekstova i njihov utjecaj na oblikovanje životnog stila primatelja.*</p>	<p>C. 3. 2</p> <p>Učenik analizira medijske tekstove i zaključuje o njihovu utjecaju na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja.*</p>	<p>C. 4. 2</p> <p>Učenik procjenjuje utjecaj medijskih tekstova na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja.*</p>
<p>*izvori: obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni i stručni tekstovi (tiskani i elektronički); auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori</p>			
<p>C. 1. 3</p> <p>Učenik objašnjava utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca u različitim tekstne vrstema na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta.*</p>	<p>C. 2. 3</p> <p>Učenik objašnjava utjecaj masovne kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta.*</p>	<p>C. 3. 3</p> <p>Učenik objašnjava utjecaj književne i kulturne baštine na razvoj vlastitoga kulturnog identiteta.*</p>	<p>C. 4. 3</p> <p>Učenik procjenjuje utjecaj medijskih tekstova na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja.*</p>
<p>*izvori: obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni i stručni tekstovi (tiskani i elektronički), auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori; umjetnička djela</p>			
<p>C. 1. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitom interesu.</p>	<p>C. 2. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitom interesu.</p>	<p>C. 3. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitom interesu.</p>	<p>C. 4. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitom interesu.</p>

Srednja škola sa satnicom 105 + 105 + 105

KOMUNIKACIJA I JEZIK		
PRVI RAZRED	DRUGI RAZRED	TREĆI RAZRED
<p>A. 1. 1</p> <p>Učenik razgovara i/ili raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.</p> <p>tekstne vrste: razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja; anketa i intervju; vrste rasprava: diskusija i razgovor u krugu</p>	<p>A. 2. 1</p> <p>Učenik razgovara i/ili raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.</p> <p>tekstne vrste: službeni i poslovni razgovor, intervju, razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja; vrste rasprave: plenarna rasprava, diskusija</p>	<p>A. 3. 1</p> <p>Učenik razgovara i/ili raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.</p> <p>tekstne vrste: poslovni razgovor, razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima i dobi učenika); razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja; vrste rasprave: debata, simultano suđenje, panel-rasprava</p>
<p>A. 1. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja, izdvaja i razvrstava osnovne informacije i ideje u tekst.</p> <p>tekstne vrste: opisni i pripovjedni: priča, bajka, izvješće, priopćenje, putopis; govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu školovanja</p>	<p>A. 2. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja, analizira i razvrstava osnovne informacije i ideje u tekst.</p> <p>tekstne vrste: izlagački: usmeni obavijesni prikaz /prezentacija iz struke, radijski ili televizijski prikaz, popularno predavanje, javni govor.; govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu učenja</p>	<p>A. 3. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja, uspoređuje i tumači osnovne informacije i ideje u obliku teksta.</p> <p>tekstne vrste: raspravljački i upućivački - mobilizacijski govor, znanstveno predavanje, kritički prikaz, anketa, savjeti, upute; govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu učenja</p>

PRVI RAZRED	DRUGI RAZRED	TREĆI RAZRED
<p>A. 1. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p> <p>tekstne vrste: govorne vrste: opisne i i pripovjedne: usmeni opis, priča, anegdota, vijest, obavijest, izvješće, izjava, priopćenje, molba...</p>	<p>A. 2. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori izlagačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p> <p>tekstne vrste: izlagačke - usmena prezentacija / usmeni prikaz, javni govor, popularno predavanje</p>	<p>A. 3. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori raspravljačke i upućivačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p> <p>tekstne vrste: usmeni komentar: knjige, filma, videoigre, utakmice, usluge i sl., prigodni govor</p>
<p>A. 1. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema odabranoj svrsi čitanja opisne i pripovjedne tekstove složenih struktura te izdvaja i objašnjava osnovne informacije i ideje.</p> <p>tekstne vrste: opis (subjektivni i objektivni), putopis, reportaža, biografija, novinsko i tehničko izvješće, vijest, obavijest...</p>	<p>A. 2. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema odabranoj svrsi čitanja izlagačke tekstove složenih struktura te analizira i povezuje informacije i ideje.*</p> <p>tekstne vrste: prikaz, zapisnik, sažetak; pismo (osobno i javno), govor...</p>	<p>A. 3. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema odabranoj svrsi čitanja upućivačke i raspravljačke tekstove složenih struktura i interpretira ih.*</p> <p>tekstne vrste: raspravljačke i upućivačke: priručnici i upute; esej; uvodnik, kolumna, intervju; referat; molba, žalba, životopis u svrhu zaposlenja</p>
<p>A. 1. 5</p> <p>Učenik oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>tekstne vrste: opisni i pripovjedni tekstovi - subjektivni i objektivni opis, tehnički opis; obavijest, izvješće, vijest, biografija, putopis, reportaža...</p>	<p>A. 2. 5</p> <p>Učenik oblikuje i piše izlagačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>tekstne vrste: prikaz, sažetak, zapisnik, govor i pismo (osobno i javno)</p>	<p>A. 3. 5</p> <p>Učenik oblikuje i piše raspravljačke i upućivačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>tekstne vrste: razne upravne, tehničke, poslovne i druge upute (recept, pravila ponašanja, uputa za rukovanje strojevima ili uporabu uređaja...), molba, žalba, životopis u svrhu zaposlenja; raspravljački tekstovi: ocjena i kritika, komentar</p>

PRVI RAZRED	DRUGI RAZRED	TREĆI RAZRED
<p>A. 1. 6</p> <p>Učenik funkcionalno primjenjuje jezična pravila pri oblikovanju teksta u skladu s njegovom vrstom i svrhom.</p>	<p>A. 2. 6</p> <p>Učenik funkcionalno primjenjuje jezična pravila pri oblikovanju teksta u skladu s njegovom vrstom i svrhom.</p>	<p>A. 3. 6</p> <p>Učenik funkcionalno primjenjuje jezična pravila pri oblikovanju teksta u skladu s njegovom vrstom i svrhom.</p>
<p>A. 1. 7</p> <p>Učenik opisuje značenjske odnose među riječima na temelju konteksta.</p>	<p>A. 2. 7</p> <p>Učenik razlikuje leksičke slojeve u standardnome jeziku i odabire riječi prikladne kontekstu, svrsi i primateljima.</p>	<p>A. 3. 7</p> <p>Učenik istražuje i opisuje značenjske sveze riječi u hrvatskome jeziku.</p>
<p>KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO</p>		
<p>B. 1. 1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>	<p>B. 2. 1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>	<p>B. 3. 1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>
<p>B. 1. 2</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem književni tekst, prepoznaje njegova žanrovska obilježja i izdvaja osnovne kompozicijske sastavnice.*</p> <p>tekstne vrste: kratke priče, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska), drama u užem smislu i komedije</p>	<p>B. 2. 2</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem književni tekst te ga objašnjava.*</p> <p>tekstne vrste: kratke priče, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska), drama u užem smislu i komedije</p>	<p>B. 3. 2</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem književni tekst te ga interpretira.</p> <p>tekstne vrste: jednostavne prozne vrste, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska i epska), drama u užem smislu, tragedija, komedija</p>
<p>B. 1. 3</p> <p>Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i opisuje stavove, interese i navike vezane uz čitanje.</p>	<p>B. 2. 3</p> <p>Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i objašnjava stavove, interese i navike vezane uz čitanje.</p>	<p>B. 3. 3</p> <p>Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i obrazlaže svoje stavove, interese i navike vezane uz čitanje.</p>

KOMUNIKACIJA I JEZIK		
PRVI RAZRED	DRUGI RAZRED	TREĆI RAZRED
<p>C. 1.1</p> <p>Učenik u skladu sa svrhom istraživanja izabire informacije iz različitih izvora i provjerava njihovu valjanost.*</p>	<p>C. 2.1</p> <p>Učenik u skladu sa svrhom istraživanja izabire informacije iz različitih izvora i dokazuje njihovu valjanost.*</p>	<p>C. 3.1</p> <p>Učenik u skladu sa svrhom istraživanja izabire informacije iz različitih izvora i procjenjuje njihovu valjanost.*</p>
<p>*izvori: tiskani i elektronički; neprekinuti, isprekidani, mješoviti i višestruki; različiti auditivni, vizualni i audiovizualni izvori</p>		
<p>C. 1.2</p> <p>Učenik istražuje i tumači utjecaj medijskih tekstova utjecaj na svakodnevni život primatelja.*</p>	<p>C. 2.2</p> <p>Učenik objašnjava ulogu medijskih tekstova i njihov utjecaj na oblikovanje životnog stila primatelja.</p>	<p>C. 3.2</p> <p>Učenik analizira medijske tekstove i zaključuje o njihovu utjecaju na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja.</p>
<p>*izvori: obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni i stručni tekstovi (tiskani i elektronički); auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori</p>		
<p>C. 1.3</p> <p>Učenik objašnjava utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca u različitim tekstne vrstema na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta.*</p>	<p>C. 2.3</p> <p>Učenik istražuje i objašnjava utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnog stila primatelja.*</p>	<p>C. 3.3</p> <p>Učenik objašnjava utjecaj književne i kulturne baštine na razvoj vlastitoga jezičnog i kulturnog identiteta.*</p>
<p>*izvori: obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni i stručni tekstovi (tiskani i elektronički), auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori; umjetnička djela</p>		
<p>C. 1.4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitom interesu.</p>	<p>C. 2.4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitom interesu.</p>	<p>C. 3.4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitom interesu.</p>

KOMUNIKACIJSKE STRATEGIJE I STRATEGIJE UČENJA U PREDMETU HRVATSKI JEZIK

Učenik postupno ovladava jezičnim djelatnostima i međudjelovanjem s obzirom na strukturnu složenost tekstnih vrsta, a strategije učenja i poučavanje te komunikacijske strategije omogućuju lakšu i učinkovitu uporabu jezika i ovladavanje sadržajima hrvatskoga jezika u sve tri domene *Komunikacija i jezik*, *Književnost i stvaralaštvo* i *Kultura i mediji*. Strategije učenja i komunikacijske strategije oblikovane su kao ishodi učenja radi lakšeg praćenja njihova razvoja i ovladavanja. Pojedine strategije učenja i komunikacijske strategije ponavljaju se prije, tijekom i nakon jezičnoga primanja i proizvodnje te međudjelovanja, no one se usložnjuju s obzirom na dob te jezični i kognitivni razvoj. Učenicima treba osvještivati važnost služenja strategijama učenja i komunikacijskim strategijama te im stoga valja omogućiti što češću njihovu uporabu. Ovladavanje strategijama ovisi o odabiru i prihvaćanju s obzirom na osobine ličnosti i stilove učenja. Stoga učenik samostalno odabire strategije kojima će se služiti. Učitelj na temelju analize potreba učenika planira i programira poučavanje onih strategija kojima njihovi učenici nisu ovladali, koje su složenije i potrebno je duže vrijeme usvajanja, a važne su za stjecanje komunikacijske jezične kompetencije. Važno je da učitelj izravno poučava učenike strategijama, modelira njihovu uspješnu uporabu do postupnog osamostaljivanja učenika u odabiru i uporabi. Ako učenici nisu ovladali strategijama nužnim za jezično djelovanje i međudjelovanje u jednoj godini učenja, valja ih planirati u sljedećim godinama učenja. Stoga se strategije učenja i komunikacijske strategije ponavljaju iz godine u godinu učenja. Uporaba strategija učenja i komunikacijskih strategija ne vrednuje se sumativno, već se kontinuirano prati njihovo usvajanje.

Slijedi prikaz strategija učenja i komunikacijskih strategija važnih za stjecanje znanja, sposobnosti i vještina u sve tri domene predmeta Hrvatski jezik od prve godine učenja do završne godine učenja. Učitelj i učenici dogovaraju teme govorenja, razgovaranja, raspravljanja, pisanja, slušanja i čitanja. Teme mogu biti povezane s drugim dvjema domenama, mogu biti primjerene vrsti teksta, ali i povezane s međupredmetnim temama i sadržajima drugih predmeta. Ovladavanje komunikacijskim strategijama u nastavi Hrvatskoga jezika važno je za učenje sadržaja međupredmetnih tema i drugih predmeta.

STRATEGIJE UČENJA U DOMENAMA PREDMETA HRVATSKI JEZIK

Odabire i primjenjuje komunikacijske strategije i strategije učenja sukladno vlastitim potrebama i u skladu s jezičnom djelatnosti, međudjelovanjem i zadatkom.

Određuje ciljeve učenja.

Priprema se i planira za ostvarivanje jezične djelatnosti i međudjelovanja s obzirom na temu, svrhu, namjenu i zadatak. Aktivira prije stečeno znanje i povezuje ga s novim na temelju zadatka.

Pretražuje i prikuplja podatke, informacije i ideje iz različitih izvora u skladu s temom, svrhom i namjenom te s ciljem ostvarivanja zadanog ili samostalno odabranog zadatka.

Upotrebljava vlastite bilješke i natuknice u jezičnom primanju, proizvodnji i međudjelovanju.

Analizira i sintetizira prikupljene podatke u svrhu razumijevanja teksta i s ciljem ostvarivanja jezične djelatnosti i međudjelovanja zadanog ili samostalno odabranog zadatka.

Služi se rječnikom radi razumijevanja novih riječi i pojmova u tekstu kao cjelini.

Služi se jezičnim priručnicima s obzirom na dob, postojeće znanje i zadani ili samostalno odabrani zadatak.

Služi se grafičkim prikazima (i ilustrira) radi razvrstavanja, klasificiranja i kategoriziranja podataka, informacija, pojmova i ideja.

Uočava vlastita odstupanja tijekom razgovaranja/govorenja, čitanja i pisanja te ih samostalno ispravlja.

Planira vlastito učenje i uočava važnost pojedinih faza učenja radi ostvarivanja cilja učenja.

Odabire učinkovite strategije za ostvarivanje zadatka i fleksibilno odbacuje neučinkovite.

Nadgleda proces ostvarivanja zadanog ili samostalno odabranog zadatka.

Preuzima odgovornost za svoj rad.

Vrednuje i samovrednuje ostvarivanje zadanog ili samostalno odabranog zadatka prema unaprijed dogovorenim kriterijima vrednovanja i dogovorenim obrascima.

KOMUNIKACIJSKE STRATEGIJE	
JEZIČNO PRIMANJE	
SLUŠANJE I ČITANJE	<ul style="list-style-type: none"> — postavlja pitanja prije slušanja/čitanja teksta (predviđa mogući sadržaj teksta) — prepoznaje glavne ideje tijekom slušanja/čitanja — oblikuje natuknice i bilješke tijekom slušanja/čitanja — izdvaja nove riječi i pojmove iz slušanoga/čitanoga teksta i provjerava njihovo značenje služeći se rječnicima — uočava i izdvaja ključne riječi, bitno/nebitno u rečenici, dijelovima teksta i cjelovitom tekstu — sažima, analizira, organizira, sintetizira, vrednuje i primjenjuje nove informacije i ideje iz teksta na temelju slušanja/čitanja — postavlja pitanja radi provjere razumijevanja tijekom i poslije slušanja/čitanja — oblikuje natuknice i bilješke tijekom slušanja/čitanja — svojim riječima oblikuje tekst nakon slušanja/čitanja radi boljeg razumijevanja teksta
ČITANJE	<ul style="list-style-type: none"> — stvara pretpostavke o tekstu i letimičnim pregledom teksta utvrđuje ključne podatke ili dijelove teksta — aktivira postojeće znanje i predviđa nadolazeći tekst — čita tekst u sebi / naglas / pomno radi razumijevanja dijelova teksta ili teksta u cjelini — čita tekst po dijelovima i parafrazira dijelove teksta radi razumijevanja teksta u cjelini — podcrtava/izdvaja ključne podatke, nove informacije i glavne ideje — ponovno čita rečenice, dijelove teksta, poglavlja koja nije razumio da bi ih bolje razumio
JEZIČNA PROIZVODNJA	
RAZGOVARANJE/ RASPRAVLJANJE/ GOVORENJE	<ul style="list-style-type: none"> — jasno izražava svoje misli, želje, potrebe i osjećaje tijekom razgovora/ rasprave/ govorenja — izabire riječi koje izazivaju pozitivne emocije tijekom razgovaranja/ raspravljanja/ govorenja — uočava govornikov/sugovornikov stav i neverbalnu i paraverbalnu komunikaciju — služi se tehnikama za prevladavanje straha i nelagode tijekom razgovora/ raspravljanja/ govorenja — pokazuje empatiju tijekom razgovora/ rasprave/govorenja — preuzima i daje riječ tijekom razgovora i rasprave — započinje razgovor s različitim osobama u različitim komunikacijskim situacijama — uključuje se u razgovor/raspravu dajući odgovore i postavljajući pitanja
GOVORENJE I PISANJE	<ul style="list-style-type: none"> — priprema se i planira oblikovanje teksta s obzirom na temu, svrhu i namjenu — oblikuje koncept — samostalno oblikuje tekst na temelju pripreme i plana služeći se vlastitim bilješkama, natuknicama i konceptom — upotrebljava novonaučene riječi i pojmove oblikujući tekst — samostalno odabire riječi i jezična sredstva za oblikovanje teksta s obzirom na strukturu teksta, temu i svrhu — samostalno prati, ispravlja i vrednuje oblikovanje teksta tijekom govorenja i pisanja s obzirom na izraz i sadržaj — uređuje tekst da bi pojasnio njegov smisao te učinak na primatelja — samoinicijativno traži pomoć zbog poteškoća u oblikovanju tekstova — traži povratnu informaciju o napisanom/izgovorenem tekstu

Struktura odgojno-obrazovnog ishoda – grafički prikaz

1. razred osnovne škole

KOMUNIKACIJA I JEZIK					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1.1</p> <p>Učenik razgovora u skladu s jezičnim razvojem, izražava svoje potrebe, misli i osjeća te poštuje pravila uljudnoga ophođenja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara o temama u skladu sa svojim interesima i potrebama - započinje razgovor u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom - pažljivo i uljudno sluša sugovornika ne prekidajući ga u govorenju - pažljivo sluša pitanje i odgovara cjelovitom rečenicom* - postavlja jednostavna pitanja* - govori više cjelovitih rečenica tematski povezanih u cjelinu kao objašnjenje - objašnjava nepoznate riječi nakon vođenoga razgovora* - poštuje pravila uljudnoga ophođenja tijekom razgovora <p>- tekstne vrste: pozdravljanje, upoznavanje, cjelovite rečenice kao pitanja i odgovori na postavljena pitanja, smisleni tekst sastavljen od tri do četiri rečenice, razgovorne igre</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sudjeluje u razgovoru, postavlja pitanja i odgovara na njih uz pomoć učitelja u skladu s vlastitim potrebama te poštuje pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - započinje razgovor uz poticaj, postavlja pitanja i odgovara na njih u skladu s vlastitim potrebama te poštuje pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - započinje razgovor prema smjernicama, izražava svoje potrebe, misli i osjeća te poštuje pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno započinje razgovor u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom, izražava svoje potrebe, misli i osjeća te poštuje pravila uljudnoga ophođenja
<p>PREPORUKA: Učitelj bi svakodnevno trebao organizirati aktivnosti i osigurati vrijeme za međusobno razgovaranje. U komunikaciji, svakodnevnoj ili u didaktičkoj situaciji, učenik upotrebljava riječi <i>molim, hvala, oprost, izvoli</i> i izražava svoje želje, potrebe, misli i osjeća te potaknute pitanjima: <i>Što želiš?, Što misliš o...?, Kako se osjećaš?</i> Učenik se tijekom razgovora slobodno izražava. Nakon toga diskretno ga se upućuje na društveno prihvatljiva pravila razgovora.</p>					
<p>A. 1.2</p> <p>Učenik sluša s razumijevanjem jednostavne govorne/čitane tekstove, točno izgovara glasove, riječi i rečenice na temelju slušanoga teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sluša s razumijevanjem jednostavne govorne/čitane tekstove iz različitih izvora - sluša i razumije uputu te postupa prema uputi - odgovara na pitanja o slušanome tekstu - postavlja pitanja o slušanome tekstu pojašnjavajući vlastito razumijevanje i nepoznate riječi* - razgovara s drugim učenicom o sadržaju slušanoga teksta radi boljšeg razumijevanja teksta* - točno ponavlja izgovor glasova i prototipnih riječi te intonira rečenice s obzirom na priopćajnu svrhu nakon slušanja dijela teksta <p>- tekstne vrste: kratki tekstovi jednostavnih struktura, lingvometodički predložak, govor učitelja, audiovizualni zapisi, govor predavača, govor glumaca</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sluša s razumijevanjem jednostavne govorne/čitane tekstove, odgovara na pitanja uz pogreške i izgovara glasove i prototipne riječi uz pokušaje i pogreške 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša s razumijevanjem govorni/čitani tekst, točno odgovara na pitanja o sadržaju teksta uz pomoć učitelja i izgovara glasove, prototipne riječi i rečenice prema modelu 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša s razumijevanjem govorni/čitani tekst, točno odgovara na pitanja o sadržaju teksta prema smjernicama i izgovara glasove, prototipne riječi i rečenice uz pomoć učitelja 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša s razumijevanjem govorni/čitani tekst, samostalno odgovara na pitanja o sadržaju teksta i točno izgovara glasove i riječi te točno intonira rečenice
<p>PREPORUKA: Pri odabiru tekstova za učenje, poučavanje i vrednovanje valja poštovati načelo od jednostavnijega prema složenome, i to s obzirom na sadržaj, ustroj teksta, jezične strukture i rječnik. Tekstovi tijekom početnoga opismenjanja trebaju biti kratki, neopširni, pisani razumljivim stilom i jezikom. U skladu s interesima i napretkom učenika trebaju se postupno usložnjavati.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1. 3</p> <p>Učenik govori jednostavne tekstove u skladu s jezičnim razvojem i vlastitim iskustvom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - govori jednostavne tekstove u skladu s jezičnim razvojem i vlastitim iskustvom - točno intonira rečenicu s obzirom na priopćajnu svrhu i poredak riječi u rečenici, u skladu s jezičnim razvojem i dobi - povezuje riječi i sintagme u jednostavne i/ili složene rečenice veznicima i, ali, jer, ili... - priča o vlastitim doživljajima i događajima - pripovijeda kratku priču prema nizu slika - prepričava kratke i jednostavne slušane i pročitane tekstove u skladu s početnim opismenjavanjem - opisuje na temelju promatranja: osobe, predmete, biljke i životinje iz školskog ili obiteljskog okruženja te zamišljena bića - izgovora glasove i naglašava riječi u skladu s jezičnim razvojem - prepoznaje da različiti sadržaji govorenja pobuđuju različite osjećaje - prepoznaje da određeni osjećaji govornika utječu na način govorenja - tekstne vrste: kratki pripovjedni tekst, kratki opisni tekst, poruka, molba, kratki obavijesni tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu govori jednostavne tekstove u skladu s vlastitim iskustvom 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja govori jednostavne tekstove u skladu s vlastitim iskustvom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama govori jednostavne tekstove u skladu s vlastitim iskustvom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno govori jednostavne tekstove u skladu s vlastitim iskustvom
<p>PREPORUKA: Učenika se tijekom govora ne prekida i ne ispravlja da ga ispravci i prekidi učitelja i drugih učenika ne bi sputavali u izražavanju. Nakon govora učeniku se diskretno objasni u čemu je pogriješio tijekom govora i pouči ga se načinima otklanjanja pogrešaka u govoru.</p>					
<p>A. 1. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem tekstove primjerene početnomu opismenjavanju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - povezuje napisano slovo s glasom - razlikuje slovo od drugih znakova - povezuje glasove i slova u cjelovitu riječ, a riječi u rečenici - čita riječi u kojima se slovo koje se uči nalazi na početku, u sredini i na kraju riječi - čita jednostavne i kratke rečenice koje sadrže naučena slova - razlikuje značenja riječi, pisane riječi, skupova riječi i slikovnih rečenica - odgovara na jednostavna pitanja nakon čitanja teksta - postavlja pitanja primjereno početnomu opismenjavanju - čita riječi, rečenice, tekstove primjereno početnomu opismenjavanju - točno intonira izjavne, upitne i usklične rečenice - prikazuje i čita podatke u grafičkim prikazima i isprekidanim tekstovima drugih nastavnih predmeta (npr. Matematika, Priroda i društvo...) - tekstne vrste: lingvometodički tekstovi primjereni početnomu opismenjavanju, tekstovi s umetnutim slikama umjesto riječi, kraće obavijesti, upute za rješavanje zadataka, kraći edukativni tekstovi s umetnutim slikama ili bez slika, isprekidani tekstovi 	<ul style="list-style-type: none"> - čita riječi i kraće rečenice primjerene početnomu opismenjavanju uz povremene pogreške i razumije ih uz pomoć učitelja 	<ul style="list-style-type: none"> - čita s razumijevanjem riječi i kratke rečenice primjerene početnomu opismenjavanju 	<ul style="list-style-type: none"> - čita s razumijevanjem kratke tekstove primjerene početnomu opismenjavanju 	<ul style="list-style-type: none"> - čita s razumijevanjem duže tekstove primjerene početnomu opismenjavanju
<p>PREPORUKA: Učitelj stvara okruženje koje je poticajno za čitanje. Tijekom usvajanja početnih čitalačkih vještina učenik treba svakodnevno vježbati čitanje. Učitelj treba poučiti učenike tehnikama čitanja koje mu omogućuju točnost, pravilnu artikulaciju glasova, rečeničnu intonaciju i razumijevanje pročitanoga. Brzina čitanja nije presudna u procesu početnoga opismenjavanja.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1. 5 Učenik piše formalna slova, riječi i kratke rečenice u skladu s jezičnim razvojem.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - povezuje glas s odgovarajućim slovom - razlikuje slova od drugih znakova - povezuje glasove i slova u cjelovitu riječ, a riječi u rečenicu - prepoznaje sličnosti i razlike između pojedinih formalnih slova - razlikuje malo i veliko formalno slovo - piše velika i mala formalna slova - prepisuje riječi i rečenice - samostalno piše riječi i rečenice samo naučenim slovima - oblikuje kratak pisani tekst primjeren početnomu opismenjavanju - piše prvu riječ u rečenici velikim slovom - piše velikim slovom vlastita imena i prezimena ljudi i imena naselja ili mjesta koja su mu poznata - piše rečenični znak na kraju rečenice <p>Metodički postupci početnoga opismenjavanja*:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravilno drži pisaljku u ruci - izvodi predvježbe za pisanje formalnih slova - prikazuje zadano slovo pokretom ruke ili tijela - izrađuje model zadanoga slova od različitih materijala (papir, folija, vezice, masa za modeliranje i sl.) - opisuje izgled slova - sluša zadani glas i piše odgovarajuće slovo - usvaja abecedni poredak slova učenjem kroz igru i igrolikim aktivnostima - dopisuje izostavljene riječi u rečenici - tekstne vrste: kratki tekst od tri do pet rečenica sadržajno i logički povezan 	<ul style="list-style-type: none"> - prepisuje riječi i kratke rečenice formalnim slovima standardnoga školskog pisma prema modelu 	<ul style="list-style-type: none"> - piše riječi i kratke rečenice formalnim slovima standardnoga školskog pisma 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno piše riječi i oblikuje kratke rečenice formalnim slovima standardnoga školskog pisma 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno piše riječi, kratke rečenice i oblikuje kratak tekst formalnim slovima standardnoga školskog pisma
<p>PREPORUKA: Učenik piše velikim slovima formalnoga školskog pisma. Mala slova služe za čitanje te se ne preporučuju diktati i vježbe prepisivanja dužih tekstova malim formalnim slovima. Malim formalnim slovima može se napisati tek redak ili dva kao motorička vježba. Tijekom samostalnoga oblikovanja kratkoga teksta učenici mogu pisati nekoliko rečenica velikim i malim formalnim slovima.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A.1.6</p> <p>Učenik točno upotrebljava riječi, sintagme i rečenice u točnome značenju u uobičajenim komunikacijskim situacijama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava svojim riječima značenje riječi nakon vođenoga razgovora, na temelju pročitanoga ili slušanoga teksta - izabire riječi kojima razumije značenje i njima oblikuje sintagme i rečenice - izabire jednu od predloženih riječi i dopunjuje rečenicu - traži riječi u dječjem rječniku uvažavajući abecedni poredak riječi i čita s razumijevanjem značenje riječi 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje značenje riječi i upotrebljava ih u sintagmama i rečenicama u uobičajenim komunikacijskim situacijama 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno prepoznaje značenje riječi i upotrebljava ih u sintagmama i rečenicama u uobičajenim komunikacijskim situacijama 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava značenje riječi i samostalno ih upotrebljava u sintagmama i rečenicama u uobičajenim komunikacijskim situacijama 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izabire odgovarajuće riječi i točno ih upotrebljava u oblikovanju sintagmi i rečenica u uobičajenim komunikacijskim situacijama
<p>PREPORUKA: Različitim ciljanim aktivnostima i strategijama učenja i poučavanja kontinuirano valja razvijati aktivan i pasivan rječnik učenika u skladu s jezičnim razvojem.</p>					
<p>A.1.7</p> <p>Učenik prepoznaje razliku između mjesnoga govora i standardnoga hrvatskog jezika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje razliku u izražavanju na mjesnome govoru i standardnome hrvatskom jeziku - sluša i čita tekstove primjerene jezičnomu razvoju na mjesnome/zavičajnom govoru i standardnome hrvatskom jeziku - govori i razgovara svojim organskim idiomom - razlikuje riječi mjesnoga/zavičajnog i standardnoga hrvatskog jezika 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje govorne i pisane tekstove na mjesnome govoru i pisanim tekstovima u učeničkomu iskustvu, jezičnomu razvoju i interesima 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje razliku između govornih i pisanih tekstova na mjesnome govoru i standardnome hrvatskom jeziku u neposrednoj životnoj stvarnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje razliku između govornih i pisanih tekstova na mjesnome govoru i standardnome hrvatskom jeziku u neposrednoj životnoj stvarnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno prepoznaje i opisuje razliku između mjesnoga govora i standardnoga hrvatskog jezika u neposrednoj životnoj stvarnosti
<p>PREPORUKA: Ovim se ishodom promiče očuvanje zavičajnih idioma kao kulturnoga nasljeđa. Prema načelu zavičajnosti uputno je u početnoj nastavi učeniku dopustiti slobodno izražavanje idiomom koji najbolje poznaje i kojim može slobodno i jednostavno izraziti svoje misli i osjećaje. To je iznimno važno za daljnji razvoj komunikacijske jezične kompetencije i suzbijanje straha od jezičnoga izražavanja u didaktičkoj situaciji. Preduvjet za ovladavanje standardnim hrvatskim jezikom jest uvažavanje imanentnoga jezičnog znanja učenika.</p>					
<p>A.1.8</p> <p>Učenik prepoznaje glasovnu strukturu riječi te glasovno analizira i sintetizira riječi primjereno početnomu opismenjavanju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje fonološku strukturu govora u komunikacijskoj situaciji slušanja i govorenja - izvodi glasovnu analizu i sintezu - pravilno izgovora glasove i naglašava riječi primjerene početnomu opismenjavanju <p>Metodički postupci početnoga opismenjavanja*:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sudjeluje u metodičkim igrolikim aktivnostima u skladu s početnim opismenjavanjem - pronalazi nove uzorke riječi zasićene glasom/slovom koje se uči 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje glasovnu strukturu riječi i uočava početni glas u jednosložnim riječima 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje glasovnu strukturu riječi i uočava početni, središnji i završni glas u riječi te glasovno analizira i sintetizira jednosložne i dvosložne riječi 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje glasovnu strukturu riječi i glasovno analizira i sintetizira višesložne riječi 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje glasovnu strukturu riječi i glasovno analizira i sintetizira višesložne riječi te daje konkretne primjere novih uzoraka riječi
<p>PREPORUKA: U početnome čitanju i pisanju učenik dekodira slova i vježbanjem postiže automatizaciju. Učitelj se pri poučavanju koristi metodama početnoga čitanja i pisanja (globalna, analitička i sintetička).</p>					

KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B 1.1</p> <p>Učenik izražava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i povezuje ih s vlastitim iskustvom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izražava osjećaje nakon čitanja/slušanja književnoga teksta riječima, crtežom ili pokretom - izražava opisane situacije i doživljeno u književnome tekstu riječima i crtežom - govori o čemu razmišlja i kako se osjeća nakon čitanja/slušanja književnoga teksta - izabire vlastite proživljene situacije koje su u vezi s pročitanim tekstom - iskazuje mišljenje o postupcima likova - uspoređuje postupke likova iz književnoga teksta s vlastitim postupcima i postupcima osoba koje ga okružuju - pripovijeda o događajima iz svakodnevnoga života koji su slični onima u književnome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - uz poticaj izražava svoje misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i prepoznaje situacije iz književnoga teksta u svakodnevnome životu 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja izražava svoje misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i opisuje situacije iz svakodnevnoga života slične onima u književnome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izražava svoje misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i povezuje situacije iz književnoga teksta s onima u svakodnevnome životu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izražava svoje misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i objašnjava sličnosti i razlike između situacija u književnome tekstu i situacija u svakodnevnome životu
<p>PREPORUKA: Učitelj svakodnevno planira vrijeme za čitanje književnih tekstova i organizira aktivnosti pričanja / čitanja naglas cijelomu razredu, čitanja u manjim grupama i samostalnoga čitanja naglas ili u sebi. Tekstovi su primjereni učenikovim recepcijskim, doživljajnim i spoznajnim mogućnostima te tematski povezani s interesima učenika i njegovom životnom stvarnošću.</p>					
<p>B.1.2</p> <p>Učenik sluša/čita s razumijevanjem književni tekst, kazuje o čemu tekst govori i prepoznaje književne vrste prema obliku u skladu s jezičnim razvojem i dobi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - iznosi svojim riječima doživljaj i zapažanja o pročitane književnom tekstu - opisuje situacije, događaje i likove u književnim tekstovima s obzirom na vlastiti doživljaj - usmeno odgovara na pitanja o pročitane književnom tekstu - prepoznaje i izdvaja riječi koje se rimuju u pjesmama i igrokazima za djecu - prepoznaje čudesne i izmišljene elemente u pjesmama za djecu i bajkama - prepoznaje elemente igre riječima u pjesmama za djecu - prepoznaje priču, pjesmu, bajku, zagonetku i igrokaz po obliku - prepoznaje početak, središnji dio i završetak priče nakon čitanja ili slušanja priče - pažljivo sluša dok učitelj čita književni tekst - prepričava pročitane priče svojim riječima - čita kratki književni tekst nekoliko puta radi potpunijeg razumijevanja teksta primjereno početnomu svladavanju vještine čitanja 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša/čita s razumijevanjem književni tekst, usmeno odgovara na pitanja o sadržaju teksta i prepoznaje književne vrste prema obliku uz pomoć učitelja 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša/čita s razumijevanjem književni tekst, prema smjernicama usmeno odgovara na pitanja o sadržaju teksta i prepoznaje književne vrste prema obliku uz pomoć učitelja 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša/čita s razumijevanjem književni tekst, samostalno usmeno odgovara na pitanja o sadržaju teksta i prepoznaje vrstu književnoga teksta prema obliku 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša/čita s razumijevanjem književni tekst, usmeno odgovara na pitanja o sadržaju teksta, kazuje o čemu tekst govori i prepoznaje vrstu književnoga teksta prema obliku
<p>PREPORUKA B 1., B 2., B 3.: Prema izboru učitelja u dogovoru s učenicima učenik čita između šest i deset cjelovitih književnih tekstova godišnje izabranih prema sljedećim kriterijima: recepcijsko-spoznajne mogućnosti učenika, žanrovska zastupljenost tekstova (poezija, proza, drama), raznolika tematska zastupljenost tekstova, podjednaka zastupljenost antologijskih i suvremenih tekstova. Učenik sudjeluje u stvaralačkim igrolikim aktivnostima nakon pročitane književnog teksta: dramatizacija, crtanje, igre, pokreti i sl.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B.1.3</p> <p>Učenik izražava sviđa li mu se pročitani/slušani književni tekst ili ne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - iskazuje sviđa li mu se književni tekst ili ne - izdvaja iz književnoga teksta što mu se sviđa i što mu se ne sviđa - objašnjava razloge zbog kojih mu se neki književni tekst sviđa ili ne sviđa - dogovorenim simbolima unutar skupine crtežom izražava sviđa li mu se književni tekst ili ne <p>- tekstne vrste: priča sa slikama, kratka pripovijetka, bajka, dječja pjesma, kratki igrokaz, zagonetka</p>	<ul style="list-style-type: none"> - iskazuje sviđa li mu se pročitani književni tekst bez navođenja razloga 	<ul style="list-style-type: none"> - iskazuje sviđa li mu se pročitani književni tekst ili ne i izdvaja dijelove teksta koji mu se sviđaju ili ne sviđaju 	<ul style="list-style-type: none"> - iskazuje sviđa li mu se pročitani književni tekst ili ne i navodi razloge zbog kojih mu se tekst sviđa ili ne sviđa 	<ul style="list-style-type: none"> - iskazuje sviđa li mu se pročitani književni tekst i navodi razloge i primjere iz teksta zbog kojih mu se neki tekst sviđa ili ne sviđa
<p>B.1.4</p> <p>Učenik izabire ponuđene književne tekstove i čita/sluša ih s razumijevanjem prema vlastitome interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - upoznaje se s prostorom školske knjižnice - upoznaje se s radom u školskoj knjižnici - posjećuje knjižnicu jedanput tjedno i posuđuje slikovnice za čitanje - upoznaje se s različitim vrstama slikovnica - preporučuje pročitane slikovnice i priče drugim učenicima - objašnjava vlastiti izbor slikovnica - razgovara o načinu čitanja pojedine slikovnice (čitanje odrasloga, samostalno čitanje, čitanje u paru) - svakodnevno izabire jedan književni tekst za čitanje koji mu nudi učitelj ili samostalno izabire književne tekstove iz dječjih knjiga i časopisa - sastavlja popis pročitanih slikovnica, priča, pjesama i igrokaza uz pomoć odraslih i uspoređuje vlastiti popis s popisom ostalih učenika radi poticanja čitanja 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć izabire tekst za čitanje i čita/sluša tekstove prema vlastitome interesu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izabire tekst za čitanje i čita tekstove prema vlastitome interesu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izabire tekstove za čitanje, čita tekstove i objašnjava razloge odabira pojedinoga teksta za čitanje 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izabire tekstove za čitanje, čita iz užitka te preporučuje tekstove za čitanje i navodi razloge zbog kojih nudi izabrani tekst za čitanje drugim učenicima
<p>PREPORUKA: Čita najmanje jedno književno djelo godišnje prema vlastitom izboru, a preporučuje se više književnih djela sa šireg popisa predloženih tekstova za cjelovito čitanje. Svakodnevno izabire jedan kratki književni tekst za čitanje između više književnih tekstova primjerenih dobi učenika prema prijedlogu učitelja ili samostalnome izboru.</p> <p>Ishod se ne vrednuje, samo se prati, a razine usvojenosti odnose se na konkretna predstavljanja na nastavi te se mogu i ne moraju sumativno vrednovati.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 1. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima tijekom nastavnoga procesa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje, eksperimentira i samostalno i slobodno radi na temi koja mu je bliska nadgledajući vlastiti napredak - nudi inovativna rješenja potaknut različitim iskustvima i doživljajima tijekom nastavnoga procesa - raščlanjuje proces nastanka uratka na etape svladavajući moguće probleme i preuzimajući rizik do konačnoga cilja - vrednuje vlastiti uradak i uratke drugih učenika s naglaskom na samovrednovanju prema unaprijed zadanim sastavnicama - stvara različite individualne uratke: stvaralaštvo na dijalektu / zavičajnome govoru, uređuje razredne novine, dramatizira tekstove i priprema za izvedbu, osmišljava scenografiju, izrađuje kostime, izražava se pokretom, crta slikovnicu i dr. - prikuplja vlastite uratke u radnu mapu (portfolio) prateći vlastiti napredak - koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom i temeljnim znanjima sa svrhom oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - razvija vlastiti potencijal za stvaralaštvo 	-	-	-	-
<p>PREPORUKA: Ovim je ishodom učeniku ponuđen stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnom poslu koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom. Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja uradak razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi za izniman trud. Ishodom se ostvaruju međupredmetne teme Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti, Poduzetništvo, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije.</p>					
<p>KULTURA I MEDIJI</p>					
<p>C. 1. 1</p> <p>Učenik sluša/čita obavijesni tekst oblikovan u skladu s početnim opismenjavanjem i pronalazi podatke u tekstu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sluša čitani ili samostalno čita obavijesni tekst oblikovan u skladu s početnim opismenjavanjem - izdvaja informaciju iz slušanoga ili pročitano g teksta prema uputama - izdvaja jedan ili više podataka iz teksta prema postavljeno m pitanju - crtežom i riječima izražava o čemu tekst govori <p>- tekstne vrste: kraći edukativni tekstovi u udžbenicima, dječjim časopisima, dječjim leksikonima, rječnicima i enciklopedijama te obavijesni tekstovi u skladu s početnim opismenjavanjem; isprekidani tekstovi: tablice, piktogrami</p>	- sluša/čita obavijesni tekst oblikovan u skladu s početnim opismenjavanjem i uz pomoć učitelja pronalazi podatke u tekstu	- sluša/čita obavijesni tekst oblikovan u skladu s početnim opismenjavanjem i prema smjernicama pronalazi podatke u tekstu	- sluša/čita obavijesni tekst oblikovan u skladu s početnim opismenjavanjem i samostalno pronalazi podatke u tekstu	- sluša/čita obavijesni tekst oblikovan u skladu s početnim opismenjavanjem, samostalno pronalazi i iskazuje podatke u tekstu

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 1. 2</p> <p>Učenik razlikuje različite medijske sadržaje primjerene dobi i interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje vrste medija primjerenih djeci - izdvaja omiljene medijske sadržaje i razgovara o njima: animirani filmovi, televizijske i radijske emisije za djecu obrazovnog i dječjeg programa, kazališne predstave - sluša čitanje ili samostalno čita kraće tekstove u književnim i zabavno-poučnim časopisima za djecu - sluša zvučne priče - prepoznaje edukativne digitalne medije primjerene dobi i služi se njima - izražava svoje mišljenje o medijskim sadržajima govorom i crtežom <p>- vrste medija: časopisi za djecu, animirani filmovi, edukativni i interaktivni digitalni mediji primjereni dobi i interesima učenika, televizijske i radijske emisije za djecu, zvučne priče, kazališne predstave za djecu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje medije i medijske sadržaje primjerene dobi i interesu 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje medije i medijske sadržaje primjerene dobi i interesu te izdvaja omiljene medijske sadržaje 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje medije i medijske sadržaje primjerene dobi i interesu te izdvaja omiljene medijske sadržaje 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje medijske sadržaje te iskazuje svoje mišljenje o njima
<p>C. 1. 3</p> <p>Učenik posjećuje kulturne događaje primjerene dobi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sudjeluje u kulturnim događajima primjerenima dobi - razgovara s ostalim učenicima nakon kulturnoga događaja - izdvaja što mu se sviđa ili ne sviđa u vezi s kulturnim događajem - iskazuje svoj doživljaj kulturnoga događaja crtežom, slikom, govorom, pokretom, pjevanjem <p>- kulturni događaji: kazališne predstave za djecu, likovne izložbe, izložbe u muzejima primjerene dobi i interesima učenika, susreti s književnicima i ilustratorima u školi ili narodnim knjižnicama, dječji književni, filmski, edukacijski, tradicijski festivali, kulturni projekti namijenjeni djeci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - iskazuje sviđa li mu se kulturni događaj 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje kulturne događaje i izdvaja dijelove koji su mu bili zanimljivi 	<ul style="list-style-type: none"> - iskazuje mišljenje o kulturnim događajima i izdvaja što mu je bilo zanimljivo 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno iskazuje mišljenje o kulturnim događajima i potkrepljuje vlastito mišljenje primjerima
<p>PREPORUKA: Aktivnosti i sadržaji iskazani u ovome ishodu uvjetovani su razvojnom dobi i interesima učenika, fizičkim okruženjem (lokalne zajednice i njihova ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Sadržaji izvanučioničkoga tipa zahtijevaju pojedinačni angažman svakoga učenika, aktiviranje stečenih znanja i kompetencija u smislu neposrednoga iskustvenoga učenja. Ishod se odnosi na sve cikluse sa svrhom osobnoga razvoja i aktivnoga uključivanja učenika u kulturni i društveni život zajednice. Izvor podataka o ostvarenosti očekivanoga ishoda jest učenička mapa u kojoj učenik tijekom školske godine samostalno bilježi i prati vlastite aktivnosti. Prati se i potiče individualni razvoj učenika. Preporučuje se dvaput na godinu zajednički posjet učenika i učitelja određenomu izabranom sadržaju.</p>					

2. razred osnovne škole

KOMUNIKACIJA I JEZIK					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2. 1</p> <p>Učenik razgovora u skladu s temom iz svakodnevnoga života, izražava svoje potrebe, misli i osjeća te poštuje pravila uljudnoga ophođenja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara o temama iz svakodnevnoga života koje zaokupljaju njegovu pozornost i osjećajni svijet - započinje razgovor u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom - pažljivo i uljudno sluša sugovornika ne prekidajući ga u govorenju - odgovara na pitanja i postavlja pitanja cjelovitom rečenicom* - govori više cjelovitih rečenica tematski povezanih u cjelinu kao objašnjenje* - rabi nove riječi koje je naučio kao dio aktivnoga rječnika - točno izgovara sve glasove u riječima - izgovara prototipne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i - točno intonira izjavnu, upitnu i uskličnu rečenicu - točno izgovara riječnice (riječce ne i ni) - točno izgovara riječcu li u upitnim rečenicama - poštuje pravila uljudnoga ophođenja tijekom razgovora <p>-tekstne vrste: telefonski razgovor, spontani razgovor, usmena improvizacija</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja razgovara o temama iz svakodnevnoga života u skladu s vlastitim iskustvom i poštuje pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara o temama iz svakodnevnoga života u skladu s vlastitim iskustvom i poštuje pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razgovara o temama iz svakodnevnoga života u skladu s vlastitim iskustvom i poštuje pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razgovara o različitim temama iz svakodnevnoga života, proširuje temu u skladu s vlastitim iskustvom i poštuje pravila uljudnoga ophođenja
<p>PREPORUKA: Učitelj bi svakodnevno trebao organizirati aktivnosti i osigurati vrijeme za međusobno razgovaranje.</p>					
<p>A. 2. 2</p> <p>Učenik sluša s razumijevanjem kratke tekstove jednostavnih struktura i odgovara na pitanja o slušanome tekstu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sluša s razumijevanjem kratke tekstove jednostavnih struktura primjerene jezičnomu razvoju i dobi - odgovara na pitanja o slušanome tekstu - postavlja pitanja o slušanome tekstu - provjerava razumijevanje slušanoga teksta u razgovoru s drugim učenikom - postavlja dodatna pitanja za dio sadržaja slušanoga teksta koji nije potpuno razumio - izražava svoje misli i osjeća o slušanome tekstu (crtežom, pismom, govorom, pokretom) <p>- tekstne vrste: kratki tekstovi jednostavnih struktura, lingvometodički predložak, govor učitelja, audiovizualni zapisi, govor predavača, govor glumaca</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekst s razumijevanjem i uz pomoć učitelja odgovara na pitanja o sadržaju slušanoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekst s razumijevanjem i točno odgovara na pitanja o sadržaju slušanoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekst s razumijevanjem, točno odgovara na pitanja o sadržaju teksta i objašnjava o čemu govori slušani tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša tekst s razumijevanjem, točno odgovara na pitanja o sadržaju teksta i izražava svoje mišljenje o slušanome tekstu
<p>PREPORUKA: Pri odabiru tekstova za učenje, poučavanje i vrednovanje valja poštovati načelo od jednostavnijega prema složenome, i to s obzirom na sadržaj, ustroj teksta, jezične strukture i rječnik. Tekstovi tijekom početnoga opismenjavanja trebaju biti kratki, neopširni, pisani razumljivim stilom i jezikom. U skladu s interesima i napretkom učenika trebaju se postupno usložnjavati.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2.3</p> <p>Učenik govori kratke tekstove jednostavnih struktura u skladu s temom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - govori kratke tekstove jednostavnih struktura u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom, primjerene jezičnom razvoju i dobi - pripovijeda kratku priču prema nizu slika - priča o vlastitim doživljajima i događajima - pripovijeda događaje i niže ih kronološki - opisuje na temelju promatranja - prepoznaje da su rečenice smislene cjeline sastavljene od riječi ili skupova riječi koji čine smisao - prepoznaje da se rečenicama izriču misli i osjećaji - točno izgovara riječi; izgovara prototipne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, (poput: mačka, kuća, čovjek, zadaća, cvijeće...), dž, đ (đak, đon, udžbenik), ije/je/e/i (svijet, lijep, pjesma...) - točno intonira izjavnu, upitnu i uskličnu rečenicu - točno izgovara niječnice (riječe ne i ni) - točno izgovara riječcu li u upitnim rečenicama <p>- tekstne vrste: kratke pripovjedne forme, kratki opisi, poruka, molba, izvješće, vijest, obavijest</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu oblikuje i govori kratke tekstove jednostavnih struktura u skladu s temom 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja oblikuje i govori kratke tekstove jednostavnih struktura u skladu s temom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori kratke tekstove jednostavnih struktura u skladu s temom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i govori kratke tekstove jednostavnih struktura u skladu s temom
<p>Preporuka: Da bi se potaknuo razvoj samopouzdanja i samoinicijativnosti učenika tijekom govora, učenik se slobodno izražava bez prekida i ispravljanja učitelja. Nakon govora učeniku se diskretno objasni u čemu je pogriješio i pouči ga se načinima otklanjanja pogrešaka u govoru.</p>					
<p>A. 2.4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem kratke tekstove tematski prikladne učeničkomu iskustvu, jezičnom razvoju i interesima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita kratke tekstove tematski prikladne iskustvu, jezičnom razvoju i interesima učenika - odgovara na pitanja o pročitanome tekstu - postavlja pitanja o pročitanome tekstu - izdvaja nepoznate riječi - pretpostavlja značenje nepoznate riječi prema ostalim riječima u čitanome tekstu - pronalazi podatke u čitanome tekstu prema uputi ili pitanjima - izdvaja podatke u grafičkim prikazima i isprekidanim tekstovima <p>- tekstne vrste: tekstovi s umetnutim slikama umjesto riječi, kraće obavijesti, upute za rješavanje zadataka, kraći edukativni tekstovi, isprekidani tekstovi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita s razumijevanjem kratke tekstove tematski prikladne iskustvu, dobi i interesima te uz pomoć učitelja odgovara na pitanja o tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - čita s razumijevanjem kratke tekstove tematski prikladne iskustvu, dobi i interesima te prema smjernicama odgovara na pitanja o tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - čita s razumijevanjem kratke tekstove tematski prikladne iskustvu, dobi i interesima te objašnjava o čemu govori tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - čita s razumijevanjem tekstove tematski prikladne iskustvu, dobi i interesima te izražava svoje mišljenje o tekstu
<p>PREPORUKA: Učitelj zajedno s učenicima stvara okruženje koje je poticajno za čitanje. Tekstovi za čitanje trebaju biti primjereni jezičnom razvoju učenika i njegovim recepcijskim sposobnostima. Tijekom poučavanja čitanja učitelj individualizira pristup svakom učeniku uvažavajući individualne razlike s ciljem da od učenika stvori čitatelja koji čita s razumijevanjem i radi užitka. Učitelj osigurava vrijeme za svakodnevno čitanje/pričanje namijenjeno cijelomu razrednom odjelu, grupama učenika ili pojedinačno. Podjednako treba biti zastupljeno čitanje naglas i čitanje u sebi. Postupno se uvode aktivnosti za razvijanje vještina izražajnoga (interpretativnog) čitanja. Učitelj treba biti model interpretativnog čitanja i recitiranja.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2.5</p> <p>Učenik piše rukopisna slova, riječi, rečenice i tekst vođenim pisanjem i primjenjuje pravopisna pravila primjerena urednomu jezičnom razvoju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - piše velika i mala rukopisna slova - prepoznaje sličnosti i razlike između pojedinih rukopisnih slova - razlikuje veliko i malo rukopisno slovo - povezuje glasove i slova u cjelovitu riječ, riječ u rečenicu pišući rukopisnim slovima - prepisuje riječi i rečenice rukopisnim slovima - samostalno piše riječi i rečenice samo naučenim rukopisnim slovima - samostalno stvara pisane rečenice prema poticaju - piše da bi izrazio misli i osjeća je - oblikuje i piše tekstove realnih sadržaja (pravila, upute, pisma, i sl.) - piše kratki vezani tekst/sastavak prema zadanome poticaju - razlikuje pojam glas, slovo, slog, riječ - piše prototipne i česte riječi koje su dio aktivnog rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i - u pisanju rastavlja riječi na slogove na kraju retka; prepoznaje i rabi pravopisni znak spojnicu kod rastavljanja riječi na slogove na kraju retka - piše veliko početno slovo: početak rečenice, ime, prezime, nadimak, ime ulice, trga i naseljenoga mjesta u bližem okružju, imena ustanova s kojima se učenik svakodnevno susreće - piše rečenične znakove na kraju rečenice - pravilno piše niječnice (riječce ne i ni) - pravilno piše riječcu li u upitnim rečenicama - piše oznake za mjerne jedinice (duljina, novac, vrijeme) <p>Metodički postupci početnoga opismenjavanja*:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pravilno drži pisaljku u ruci - izvodi predvježbe za pisanje rukopisnih slova - prikazuje zadano rukopisno slovo pokretom ruke ili tijela - uočava povezanost pisanja i čitanja - sluša i piše riječi u kojima se slovo koje se uči nalazi na početku, u sredini i na kraju riječi zbog pravilnoga spajanja rukopisnih slova - provjerava urednost i čitkost u pisanju - aktivno i angažirano piše kako bi se osamostalio u pisanju <p>- tekstne vrste: kratki tekst (tri do pet rečenica) sadržajno i logički povezan, kratki opis predmeta ili lika, kratka obavijest, kratko izvješće, pismo, sastavak</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepisuje i piše slova, riječi i jednostavne rečenice rukopisnim slovima, primjenjuje pravopisna pravila primjerena urednomu jezičnom razvoju 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno prepisuje i piše slova, riječi i jednostavne rečenice rukopisnim slovima, primjenjuje pravopisna pravila primjerena urednomu jezičnom razvoju 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja oblikuje i piše jednostavne rečenice i kratke tekstove rukopisnim slovima, primjenjuje pravopisna pravila primjerena urednomu jezičnom razvoju 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše jednostavne rečenice i kratke tekstove rukopisnim slovima, primjenjuje pravopisna pravila primjerena urednomu jezičnom razvoju
<p>PREPORUKA: Samostalno pisanje prema poticaju treba biti usklađeno s dinamikom učenja i jezičnim razvojem pojedinoga učenika. Učitelj stvara situacije i aktivnosti za učenike kojima učenik osvješćuje važnost potrebe pisanja, primjerice pisanje pisama prijateljima, dnevnika... Učitelj stvara i organizira okružje koje je poticajno za pisanje, tj. u kojem su smještene brojne knjige, tiskovine, poruke i sl. Učitelj svojim primjerom pokazuje potrebu za svakodnevnim pisanjem. Razgovara s učenicima o napisanome, postavlja pitanja kojima pokazuje prihvaćanje razine koju je učenik postigao u pisanje te tako utječe na njegovo samopouzdanje. Teme o kojima učenici pišu trebaju biti teme bliske interesima, iskustvu, potrebama i znanjima učenika. Osim literarnih sastavaka, učenici trebaju pisati tekstove poput popisa, dnevnika, uputa, pisama, molbi. Učenike već tijekom početnoga opismenjavanja valja poučavati strategijama pripreme za pisanje, prikupljanja i istraživanja podataka za pisanje, ispravljanja vlastitoga teksta, uređivanja teksta za objavljivanje.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
A. 2. 6 Učenik točno upotrebljava i objašnjava riječi, sintagme i rečenice u točnoome značenju s obzirom na komunikacijsku situaciju.	<ul style="list-style-type: none"> - usvaja nove riječi i utvrđuje značenje naučenih riječi u aktivnome rječniku - objašnjava značenje određene riječi s obzirom na kontekst - izabire odgovarajuće riječi i upotrebljava ih u oblikovanju sintagmi i rečenica - upotrebljava nove riječi pri oblikovanju ili dopunjavanju rečenica - traži objašnjenje nepoznatih riječi u dječjem rječniku i koristi se njima kao dijelom aktivnoga rječnika - prepoznaje i razlikuje izjavnu, upitnu i uskličnu rečenicu te jesnu i niječnu u tekstu - prepoznaje u tekstu prototipne imenice, tj. imenice koje imaju konkretno značenje povezano s neposrednom stvarnošću 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja točno upotrebljava riječi i opisuje njihovo značenje s obzirom na priopćajnu svrhu te komunikacijsku situaciju 	<ul style="list-style-type: none"> - upotrebljava riječi, sintagme i rečenice u točnoome značenju s obzirom na priopćajnu svrhu te komunikacijsku situaciju 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama točno upotrebljava riječi i objašnjava značenje riječi, sintagmi i rečenica s obzirom na priopćajnu svrhu i komunikacijsku situaciju 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno upotrebljava riječi i objašnjava značenje riječi, sintagmi i rečenica s obzirom na priopćajnu svrhu i komunikacijsku situaciju
A. 2. 7 Učenik uspoređuje mjesni govor i standardni hrvatski jezik.	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje riječi mjesnoga govora i standardnoga hrvatskog jezika - uspoređuje riječi mjesnoga/zavičajnog govora i standardnoga hrvatskog jezika - zamjenjuje riječ na zavičajnome govoru riječju na standardnome hrvatskom jeziku istog značenja - sluša i govori tekstove na mjesnome/zavičajnom govoru prikladne učeničkomu iskustvu, jezičnomu razvoju i interesima - čita i piše literarne tekstove na mjesnome/zavičajnom govoru u skladu sa svojim interesima, potrebama i iskustvom - prikuplja riječi mjesnoga ili zavičajnoga govora 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje govorne i pisane tekstove na mjesnome govoru prikladne učeničkomu iskustvu, jezičnomu razvoju i interesima 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje razliku između govornih i pisanih tekstova na mjesnome govoru i standardnome hrvatskom jeziku u neposrednoj životnoj stvarnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje razliku između govornih i pisanih tekstova na mjesnome govoru i standardnome hrvatskom jeziku u neposrednoj životnoj stvarnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno prepoznaje i opisuje razliku između mjesnoga govora i standardnoga hrvatskog jezika u neposrednoj životnoj stvarnosti
<p>PREPORUKA: Ovim se ishodom promiče očuvanje zavičajnih idioma kao kulturnoga nasljeđa. Prema načelu zavičajnosti uputno je u početnoj nastavi učeniku dopustiti slobodno izražavanje idiomom koji najbolje poznaje i kojim može slobodno i jednostavno izraziti svoje misli i osjećaje. To je iznimno važno za daljnji razvoj komunikacijske jezične kompetencije i suzbijanje straha od jezičnoga izražavanja u didaktičkoj situaciji. Preduvjet za ovladavanjem standardnim hrvatskim jezikom jest uvažavanje imanentnoga jezičnog znanja učenika.</p>					
KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
B. 2. 1 Učenik izražava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i povezuje ih s vlastitim iskustvom.	<ul style="list-style-type: none"> - izražava misli i osjećaje nakon čitanja književnoga teksta - opisuje situacije, događaje i likove u književnim tekstovima s obzirom na vlastiti doživljaj - povezuje postupke likova iz književnoga teksta s vlastitim postupcima i postupcima osoba koje ga okružuju - pripovijeda o događajima iz svakodnevnoga života koji su slični onima u književnome tekstu - preoblikuje pročitani književni tekst: stvara novi svršetak, mijenja postupke likova, uvodi nove likove, sudjeluje u priči 	<ul style="list-style-type: none"> - uz poticaj izražava svoje misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i prepoznaje situacije iz književnoga teksta u svakodnevnome životu 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja izražava svoje misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i opisuje situacije iz književnoga teksta slične onima u svakodnevnome životu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izražava svoje misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i povezuje situacije iz književnoga teksta s onima u svakodnevnome životu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izražava svoje misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i objašnjava sličnosti i razlike između situacija u književnome tekstu i situacija u svakodnevnome životu

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 2.2</p> <p>Učenik sluša/čita s razumijevanjem književni tekst i razlikuje književne vrste prema obliku i sadržaju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje priču, pjesmu, bajku, zagonetku i igrokaz po obliku i sadržaju - razlikuje dijelove pjesme: stih, strofa - prepoznaje pjesnikovu igru riječima i ludističke elemente u pjesmi za djecu - prepoznaje glavne i sporedne likove - prepoznaje početak, središnji dio i završetak priče - uočava obilježja igrokaza za djecu: lica, dijalog - prepoznaje i izdvaja riječi koje se rimuju u pjesmama i igrokazima za djecu - prepoznaje čudesne i izmišljene elemente u pjesmama za djecu i bajkama - odgovara na pitanja o pročitane književnom tekstu - prepričava književni tekst svojim riječima - čita kratki književni tekst nekoliko puta radi potpunijeg razumijevanja teksta, primjereno početnomu svladavanju vještine čitanja 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša/čita s razumijevanjem književni tekst, uz pomoć učitelja odgovara na pitanja o sadržaju teksta i prepoznaje književne tekstove po obliku 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša/čita s razumijevanjem književni tekst, samostalno odgovara na pitanja o sadržaju teksta i prepoznaje književne tekstove po obliku i sadržaju 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša/čita s razumijevanjem književni tekst, prepričava sadržaj književnoga teksta prema smjernicama i prepoznaje književne tekstove po obliku i sadržaju 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša/čita s razumijevanjem književni tekst, prepričava sadržaj književnoga teksta i razlikuje tekstove po obliku i sadržaju
<p>PREPORUKA: Tekstovi su primjereni recepcijskim, doživljajnim i spoznajnim mogućnostima učenika te tematski povezani s interesima učenika i učenikovom životnom stvarnošću.</p>					
<p>B. 2.3</p> <p>Učenik objašnjava razloge zbog kojih mu se književni tekst sviđa ili ne sviđa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - iskazuje sviđa mu li se književni tekst ili ne - izdvaja iz teksta što mu se sviđa i što mu se ne sviđa - objašnjava razloge zbog kojih mu se tekst sviđa ili ne sviđa - iskazuje mišljenje o događajima u priči - iskazuje mišljenje o postupcima likova - dogovorenim simbolima unutar skupine crtežom izražava sviđa li mu se tekst ili ne - tekstne vrste: priča sa slikama, kratka pripovijetka, bajka, dječja pjesma, kratki igrokaz, zagonetka 	<ul style="list-style-type: none"> - iskazuje sviđa li mu se književni tekst ili ne sviđa bez navođenja razloga 	<ul style="list-style-type: none"> - iskazuje sviđa li mu se književni tekst ili ne sviđa i uz pomoć učitelja navodi razloge 	<ul style="list-style-type: none"> - iskazuje sviđa li mu se književni tekst ili ne sviđa i izdvaja dijelove teksta koji mu se sviđaju 	<ul style="list-style-type: none"> - iskazuje sviđa li mu se književni tekst ili ne sviđa i objašnjava razloge
<p>PREPORUKA B 1., B 2., B 3.: U ostvarivanju ishoda učenik izražava doživlja o pročitane tekstu crtežom, slikom, pokretom; stvaralačkim igrolikim aktivnostima; improvizacijama; kratkim i jednostavnim dramatizacijama.</p> <p>Prema izboru učitelja u dogovoru s učenicima učenik čita između šest i deset cjelovitih književnih tekstova godišnje izabranih prema sljedećim kriterijima: recepcijsko-spoznajne mogućnosti učenika, žanrovska zastupljenost tekstova (poezija, proza, drama), raznolika tematska zastupljenost tekstova, podjednaka zastupljenost antologijskih i suvremenih tekstova.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 2. 4</p> <p>Učenik samostalno izabire književne tekstove i čita/sluša ih s razumijevanjem prema vlastitome interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - upoznaje se s različitim vrstama slikovnica, zbirki priča, pjesama za djecu - upoznaje se s prostorom narodne knjižnice u blizini mjesta stanovanja (ili bibliobusom) - upoznaje se s radom dječjega odjela narodne knjižnice u blizini mjesta stanovanja - posjećuje školsku ili narodnu knjižnicu jednom tjedno i posuđuje slikovnice i knjige za djecu za svakodnevno čitanje - svakodnevno izabire jedan književni tekst za čitanje koji mu nudi učitelj ili samostalno izabire književne tekstove iz dječjih knjiga i časopisa - preporučuje pročitane slikovnice i knjige za djecu drugim učenicima - objašnjava vlastiti izbor slikovnica i knjiga za djecu - objašnjava način čitanja pojedine slikovnice ili knjige za djecu: čitanje odasloga, samostalno čitanje, čitanje u paru 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja ili odrasle osobe izabire tekst za čitanje i čita/sluša tekstove prema vlastitome interesu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izabire tekst za čitanje i čita tekstove prema vlastitome interesu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izabire tekstove za čitanje i objašnjava razloge izbora teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izabire tekstove za čitanje, čita prema interesu i iz užitka, objašnjava razloge izbora tekstova i preporučuje ih drugim učenicima
<p>PREPORUKA: Čita najmanje jedno književno djelo godišnje prema vlastitom izboru, a preporučuje se više književnih djela sa šireg popisa predloženih tekstova za cjelovito čitanje. Svakodnevno izabire jedan književni tekst za čitanje između više književnih tekstova primjerenih dobi učenika prema prijedlogu učitelja ili samostalnom izboru. Ishod se ne vrednuje, samo se prati, a razine usvojenosti odnose se na konkretna predstavljanja na nastavi te se mogu i ne moraju sumativno vrednovati.</p>					
<p>B. 2. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima tijekom nastavnoga procesa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje, eksperimentira i samostalno i slobodno radi na temi koja mu je bliska nadgledajući vlastiti napredak - nudi inovativna rješenja potaknut različitim iskustvima i doživljajima tijekom nastavnoga procesa - raščlanjuje proces nastanka uratka na etape svladavajući moguće probleme i preuzimajući rizik do konačnoga cilja - vrednuje vlastiti uradak i uratke drugih učenika s naglaskom na samovrednovanju prema unaprijed zadanim sastavnicama - stvara različite individualne uratke: stvaralaštvo na dijalektu / zavičajnome govoru, uređuje razredne novine, dramatizira tekstove i priprema za izvedbu, osmišljava scenografiju, izrađuje kostime, izražava se pokretom, crta slikovnicu i dr. - prikuplja vlastite uratke u radnu mapu (portfolio) prateći vlastiti napredak - koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom i temeljnim znanjima sa svrhom oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - razvija vlastiti potencijal za stvaralaštvo 	-	-	-	-
<p>PREPORUKA: Ovim je ishodom učeniku ponuđen stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnom poslu koji je bitno drukčiji od provjere znanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom. Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik prezentira uradak razrednome odjelu, a učitelj ga može nagraditi za izniman trud. Ishodom se ostvaruju međupredmetne teme Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti, Poduzetništvo, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije.</p>					

KULTURA I MEDIJI					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 2.1</p> <p>Učenik sluša/čita obavijesni tekst oblikovan u skladu s početnim opismenjavanjem i navodi podatke iz teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sluša čitani ili samostalno čita obavijesni tekst oblikovan u skladu s početnim opismenjavanjem - pronalazi podatke u tekstu - izdvaja podatke iz teksta - iskazuje jedan ili više podataka iz teksta - izražava o čemu govori tekst govorom, pismom ili crtežom <p>- tekstne vrste: kraći edukativni tekstovi u udžbenicima, dječjim časopisima, dječjim leksikonima, rječnicima i enciklopedijama te obavijesni tekstovi u skladu s početnim opismenjavanjem; isprekidani tekstovi: piktogrami, tablice, popisi, plakati, recepti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja pronalazi podatke u obavijesnome tekstu oblikovanome u skladu s početnim opismenjavanjem 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama pronalazi podatke u obavijesnome tekstu oblikovanome u skladu s početnim opismenjavanjem 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno pronalazi podatke u obavijesnome tekstu oblikovanome u skladu s početnim opismenjavanjem 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno pronalazi podatke u obavijesnome tekstu oblikovanome u skladu s početnim opismenjavanjem i drugima usmeno iskazuje tražene podatke
<p>C. 2.2</p> <p>Učenik razlikuje različite vrste medija i medijske sadržaje primjerene dobi i interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje vrste medija primjerene dobi i interesima - izdvaja omiljene medijske sadržaje i razgovara o njima - gleda i sluša animirane filmove, dokumentarne i igrane filmove za djecu - priča kratku filmsku priču nakon gledanja filma - razlikuje glavne i sporedne likove u gledanome filmu - razlikuje film od kazališne predstave - prati (gleda, sluša i doživljava) kazališne predstave, televizijske i radijske emisije za djecu obrazovnog i dječjeg programa - sluša čitanje ili samostalno čita kraće tekstove u književnim i zabavno-poučnim časopisima za djecu - sluša zvučne priče - prepoznaje edukativne digitalne medije primjerene dobi i služi se njima - prepoznaje interaktivne digitalne medije primjerene dobi i služi se njima - razlikuje lutkarsku kazališnu predstavu od ostalih predstava za djecu <p>- vrste medija: književni i zabavno-poučni časopisi za djecu, kazališne predstave za djecu, animirani, dokumentarni i igrani filmovi, edukativni i interaktivni digitalni mediji primjereni dobi i interesima učenika, zvučna priča, televizijske i radijske emisije za djecu, dječje radijsko i filmsko stvaralaštvo</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje različite vrste medija i medijske sadržaje primjerene dobi i interesu 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje vrste medija i medijske sadržaje primjerene dobi i interesu te izdvaja medijske sadržaje kojima je izložen u svakodnevnome životu 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje vrste medija i medijske sadržaje primjerene dobi i interesu te izdvaja omiljene medijske sadržaje 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje vrste medija i medijske sadržaje primjerene dobi i interesu i iskazuje svoje mišljenje o njima

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 2. 3</p> <p>Učenik posjećuje kulturne događaje primjerene dobi i iskazuje svoje mišljenje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sudjeluje u kulturnim događajima - razgovara s ostalim učenicima nakon kulturnoga događaja - izdvaja što mu se sviđa ili ne sviđa u vezi s kulturnim događajem - iskazuje svoj doživljaj tijekom kulturnog događaja crtežom, slikom, govorom ili kraćim pisanim rečenicama <p>- kulturni sadržaji: kazališne predstave za djecu, likovne izložbe, izložbe u muzejima primjerene uzrastu i interesima učenika, susreti s književnicima i ilustratorima u školi ili narodnim knjižnicama, dječji književni, filmski, edukacijski, tradicijski festivali, kulturni projekti namijenjeni djeci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - iskazuje sviđa li mu se kulturni događaj 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje kulturne događaje i izdvaja dijelove koji su mu bili zanimljivi 	<ul style="list-style-type: none"> - iskazuje mišljenje o kulturnim događajima i izdvaja što mu je bilo zanimljivo 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno iskazuje mišljenje o kulturnim događajima potkrepljujući svoje mišljenje primjerima
<p>PREPORUKA: Aktivnosti i sadržaji iskazani u ovome ishodu uvjetovani su razvojnom dobi i interesima učenika, fizičkim okruženjem (lokalne zajednice i njihova ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Sadržaji izvanučioničkoga tipa zahtijevaju pojedinačni angažman svakoga učenika, aktiviranje stečenih znanja i kompetencija u smislu neposrednoga iskustvenoga učenja. Ishod se odnosi na sve cikluse sa svrhom osobnoga razvoja i aktivnoga uključivanja učenika u kulturni i društveni život zajednice. Izvor podataka o ostvarenosti očekivanoga ishoda jest učenička mapa u kojoj učenik tijekom školske godine samostalno bilježi i prati vlastite aktivnosti. Prati se i potiče individualni razvoj učenika. Preporučuje se dvaput na godinu zajednički posjet učenika i učitelja određenomu izabranom sadržaju.</p>					

3. razred osnovne škole

KOMUNIKACIJA I JEZIK					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3.1</p> <p>Učenik razgovara u skladu sa zadanom ili slobodno odabranom temom, izražava svoje potrebe, misli i osjeća te poštuje pravila uljudnoga ophođenja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom - tijekom razgovora izražava svoje misli, osjeća te i potrebe u skladu s komunikacijskom situacijom - razlikuje svakodnevne komunikacijske situacije: vršnjački razgovor, razgovor sa starijim osobama - prikladno se izražava u razgovoru sa starijim osobama iz školskoga okružja - razgovara o slušanome/čitanoj tekstu i izriče svoje mišljenje - pažljivo i uljudno sluša sugovornika ne prekidajući ga u govorenju - rabi nove riječi povezane sa svakodnevnom komunikacijskom situacijom i temom razgovora kao dio aktivnoga rječnika - izgovara prototipne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i - točno intonira izjavnu, upitnu i uskličnu rečenicu - poštuje pravila uljudnoga ophođenja tijekom razgovora - tekstne vrste: razgovorne igre, telefonski razgovor, spontani razgovor, usmena improvizacija 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja odgovara na postavljena pitanja u skladu sa zadanom temom u poznatoj komunikacijskoj situaciji i poštuje pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara u skladu sa zadanom temom, izražava svoje potrebe, misli i osjeća te poštuje pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara u skladu sa zadanom ili slobodnom temom, izražava svoje potrebe, misli i osjeća te poštuje pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno započinje razgovor i razgovara u skladu sa zadanom ili slobodnom temom, izražava svoje potrebe, misli i osjeća te poštuje pravila uljudnoga ophođenja
<p>PREPORUKA: Učenik se tijekom razgovora slobodno izražava. Nakon razgovora učeniku se diskretno objasni u čemu je pogriješio i pouči ga se načinima otklanjanja pogrešaka.</p>					
<p>A. 3.2</p> <p>Učenik aktivno sluša tekstove jednostavnih struktura i prepričava sadržaj slušanoga teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sluša s razumijevanjem kratke tekstove jednostavnih struktura - sluša tekst prema zadanim smjernicama u obliku pitanja i dodatnih uputa - odgovara na pitanja o slušanome tekstu - postavlja pitanja o slušanome tekstu - izražava svoje misli i osjeća te o slušanom tekstu (crtežom, pismom, govorom, pokretom) - provjerava razumijevanje slušanoga teksta u razgovoru s drugim učenikom - prepoznaje neverbalne znakove aktivnog slušanja: uspostavlja kontakt očima, slijedi jednu, dvije ili više uputa, sluša sugovornika s izrazom interesa - izdvaja nepoznate riječi, pretpostavlja značenje riječi prema kontekstu - izdvaja ključne riječi i glavnu ideju slušanoga teksta - razlikuje i izdvaja potrebne činjenice, potrebne podatke i važne pojedinosti iz slušanoga teksta - prepričava slušani tekst radi razumijevanja teksta u cjelini - oblikuje sažetu poruku slušanoga teksta - izriče mišljenje o slušanome tekstu - tekstne vrste: kratki tekstovi jednostavnih struktura, lingvometodički predložak, govor učitelja, audiovizualni zapisi, govor predavača, govor glumaca 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša s razumijevanjem tekstove jednostavnih struktura i uz pomoć učitelja odgovara na pitanja o tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša tekstove jednostavnih struktura i prepoznaje važne podatke u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša tekstove jednostavnih struktura i izdvaja važne podatke iz teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša tekstove jednostavnih struktura, izdvaja važne podatke iz teksta i samostalno prepričava tekst
<p>PREPORUKA: Učenike postupno razvija vještine aktivnog slušanja (uspostavlja kontakt očima, slijedi jednu, dvije ili više uputa, sluša sugovornika s izrazom interesa).</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3. 3</p> <p>Učenik govori kratke tekstove jednostavnih struktura i razlikuje uvodni, središnji i završni dio govornoga teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori kratke tekstove jednostavnih struktura prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi - razlikuje okružja u kojima se govor odvija: obitelj, učionica, pozornica... - razlikuje privatni i javni govor - prepoznaje uvod, središnji i završni dio teksta - oblikuje govor prema jednostavnoj strukturi: uvod, središnji dio, zaključak - pripovijeda događaje i niže ih kronološki - oblikuje kratku obavijest i izvješće - sudjeluje u stvaranju zajedničke stvaralačke priče - služi se novim riječima povezanim s komunikacijskom situacijom i temom govora - prepoznaje humor i koristi se njegovim stilskim obilježjima u govoru - primjenjuje govorne vrednote: modulira glas i glasnoću govora - točno izgovara riječi - točno izgovara prototipne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i <p>- tekstne vrste: kratki pripovjedni tekst, poruka, molba, obavijest, izvješće, vijest, opis predmeta ili lika, prezentacijski kratki govor</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja govori kratke tekstove jednostavnih struktura 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama govori kratke tekstove jednostavnih struktura i uz pomoć učitelja oblikuje uvodni, središnji i završni dio teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - govori kratke tekstove jednostavnih struktura i prema smjernicama oblikuje govor (uvod, središnji dio i zaključak) 	<ul style="list-style-type: none"> - govori kratke tekstove jednostavnih struktura i samostalno oblikuje govor
<p>PREPORUKA: Da bi se potaknuo razvoj samopouzdanja i samoinicijativnosti učenika tijekom govora, učenik se slobodno izražava bez prekidanja i ispravljanja učitelja. Nakon govora učeniku se diskretno objasni u čemu je pogriješio i pouči ga se načinima otklanjanja pogrešaka u govoru. Učenika se poučava govornim vrednotama: izražajnosti i jasnoći izražavanja, intonaciji, prilagodljivosti glasa te primjerenosti uporabi rječnika.</p>					
<p>A. 3. 4</p> <p>Učenik čita tekst s razumijevanjem i pronalazi važne podatke u tekstu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita različite vrste tekstova s razumijevanjem - uočava grafičku strukturu teksta - odgovara na pitanja o pročitanome tekstu - postavlja pitanja o pročitanome tekstu - pretpostavlja značenje nepoznatih riječi na temelju konteksta - pronalazi važne podatke u tekstu - pronalazi i tumači podatke u grafičkim prikazima i isprekidanim tekstovima - prepričava tekst - izražajno čita različite tekstove <p>- tekstne vrste: opisni i pripovjedni tekstovi, obavijesni tekstovi, isprekidani tekstovi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita kratki tekst s razumijevanjem i uz pomoć učitelja pronalazi važne podatke u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst s razumijevanjem i prema smjernicama pronalazi važne podatke u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst s razumijevanjem, pronalazi važne podatke iz teksta i objašnjava čitani tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst s razumijevanjem, pronalazi važne podatke iz teksta te izražava svoje mišljenje o čitanome tekstu
<p>PREPORUKA: Učenik svakodnevno čita naglas i u sebi. Učenici vježbaju izražajno čitanje različitih vrsta tekstova. Tijekom čitanja učitelj poučava učenike različitim strategijama čitanja da bi učenik razvio vještine čitanja s razumijevanjem.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3. 5</p> <p>Učenik piše vođenim pisanjem tekstove jednostavnih struktura u skladu sa zadanom ili slobodno odabranom temom te primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - piše kratke tekstove jednostavnih struktura prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi - piše prema predlošcima za uvježbavanje pisanja - piše vođenim pisanjem prema kompozicijskom planu (uvod, glavni dio, zaključak) - oblikuje i piše različite kratke tekstove: pravila, upute, obavijesti, pisma, dnevni - rabi nove riječi kao dio aktivnoga rječnika - provjerava pravopisnu točnost i slovopisnu čitkost u pisanju - prepoznaje i ispravlja pogreške u tekstu - piše prototipne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i - rastavlja riječi na slogove na kraju retka - prepoznaje i rabi pravopisni znak spojnicu - upotrebljava oznake za mjerne jedinice - piše veliko slovo: ime ulica, trgova, naseljenih mjesta, voda i gora u zavičaju, nebeskih tijela - primjenjuje pravilo pisanja višedečlanih imena s kojima učenik dolazi u doticaj - piše dvotočku i zarez u nabranju <p>- tekstne vrste: popis, dnevnik, pravila, upute, obavijest, izvješće, opis, sastavak, priče prema nizu slika, tekst čestitke i razglednice, kratko pismo</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja piše kratke tekstove jednostavnih struktura u skladu sa zadanom ili slobodnom temom te uz pomoć učitelja primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama piše kratke tekstove jednostavnih struktura u skladu sa zadanom ili slobodnom temom te uz odstupanja primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno piše vođenim pisanjem tekstove jednostavnih struktura u skladu sa zadanom ili slobodnom temom te primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno piše vođenim pisanjem tekstove jednostavnih struktura u skladu sa zadanom ili slobodnom temom, grafički organizira tekst i bez odstupanja primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju
<p>PREPORUKA: Pri poučavanju pisanja valja slijediti faze procesa pisanja: pripremna faza (pripremanje za pisanje sastavka), faza pisanja po planu, faza usavršavanja napisanog sastavka (prepravljanje, ispravljanje, dorada) te faza predstavljanja sastavka javnosti. Učitelj priprema nastavne materijale na temelju analize potreba učenika: metodički predlošci za pisane i pismene vježbe, vježbe sređivanja rečenica/teksta, vježbe dopunjavanja rečenica/teksta, vježbe skraćivanja rečenica/teksta, vježbe prepisivanja s preinakama.</p>					
<p>A. 3. 6</p> <p>Učenik točno upotrebljava riječi u sintagmama i rečenicama te ih povezuje u kratki vezani tekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - usvaja nove riječi i utvrđuje značenje naučenih riječi u aktivnome rječniku - objašnjava značenje određene riječi s obzirom na kontekst rečenice - rabi nove riječi kao dio aktivnoga rječnika - traži objašnjenje nepoznatih riječi u dječjem rječniku - izabire riječi u skladu s komunikacijskom situacijom - prepoznaje prototipne imenice, glagole i pridjeve koji imaju konkretno značenje povezano s neposrednom stvarnošću - prepoznaje prototipne i česte umanjnice i uvećanice - usvaja lingvistički pojam imenica, glagol, pridjev na prototipnim riječima - funkcionalno upotrebljava sve vrste riječi prema vlastitome jezičnom razvoju 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja upotrebljava riječi u skladu sa značenjem te ih povezuje u jednostavne izraze i rečenice 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama upotrebljava riječi u sintagmama i rečenicama te ih uz pomoć učitelja povezuje u kratki tekst u skladu sa svakodnevnim komunikacijskim situacijama 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno upotrebljava riječi u sintagmama i rečenicama te ih prema smjernicama povezuje u kratki tekst u skladu sa svakodnevnim komunikacijskim situacijama 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno upotrebljava riječi u sintagmama i rečenicama te ih samostalno povezuje u kratki tekst u skladu s svakodnevnim komunikacijskim situacijama

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3.7</p> <p>Učenik prepoznaje razliku između zavičajnoga govora i standardnoga hrvatskoga jezika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje govornu i pisanu komunikaciju na standardnome hrvatskom jeziku i zavičajnome govoru - opisuje zavičajni govor - čita i sluša tekstove na kajkavskome, čakavskom i štokavskom narječju - govori i piše literarne tekstove na mjesnome/zavičajnom govoru - istražuje u mjesnim knjižnicama i zavičajnim muzejima tekstove vezane uz jezični identitet i baštinu - popisuje riječi zavičajnoga govora i sastavlja dječji zavičajni rječnik - služi se normativnim priručnicima prilagođenim jezičnomu razvoju učenika - prepoznaje povijesne jezične dokumente i spomenike kao kulturnu baštinu mjesta/zavičaja 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja uočava razliku između riječi na zavičajnome govoru i standardnome hrvatskom jeziku 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja uočava razliku između zavičajnoga govora i standardnoga hrvatskog jezika 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje razlike između zavičajnoga govora i standardnoga hrvatskog jezika 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje razliku između zavičajnoga govora i standardnoga hrvatskoga jezika, uočava važnost učenja hrvatskoga standardnog jezika
<p>PREPORUKA: Učitelj u poučavanju treba razvijati pozitivan odnos prema zavičajnome govoru te poticati jezično izražavanje na mjesnome/zavičajnom govoru. Postupno upoznaje učenike s normativnim priručnicima (pravopis, gramatika, rječnik) prilagođenima dobi učenika i njihovim korištenjem.</p>					
<p>KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO</p>					
<p>B. 3.1</p> <p>Učenik iskazuje i objašnjava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta te povezuje sadržaj i temu teksta s vlastitim iskustvom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava zapažanja, misli i osjećaje nakon čitanja/slušanja književnoga teksta - razgovara s ostalim učenicima o vlastitome doživljaju teksta - uspoređuje svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnog teksta sa zapažanjima, mislima i osjećajima ostalih učenika - opisuje situacije, događaje i likove u književnim tekstovima s obzirom na vlastiti doživljaj - povezuje temu i sadržaj teksta s vlastitim iskustvom - iskazuje mišljenje o postupcima likova iz književnoga teksta - pripovijeda o događajima iz svakodnevnoga života koji su slični onima u književnome tekstu - preoblikuje pročitani književni tekst: stvara novi svršetak, mijenja postupke likova, uvodi nove likove, sudjeluje u priči 	<ul style="list-style-type: none"> - uz poticaj iskazuje svoje misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - iskazuje svoja zapažanja nakon slušanja/čitanja književnoga teksta te povezuje temu i sadržaj teksta s vlastitim iskustvom 	<ul style="list-style-type: none"> - iskazuje i uspoređuje svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnog teksta sa zapažanjima ostalih učenika, povezuje temu i sadržaj teksta s vlastitim iskustvom 	<ul style="list-style-type: none"> - iskazuje, uspoređuje i objašnjava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnog teksta, navodi sličnosti i razlike između književnoga teksta i vlastitoga iskustva

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 3. 2</p> <p>Učenik čita književni tekst s razumijevanjem i prepoznaje obilježja književnog teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje realističnu priču ili pripovijetku, pjesmu, bajku, basnu, zagonetku, igrokaz i dječji roman po obliku i sadržaju - prepoznaje i izdvaja temu književnoga teksta - odgovara na pitanja o opisanome događaju, liku, situaciji u književnome tekstu - opisuje situacije, događaje i likove u književnim tekstovima - prepoznaje redosljed događaja - prepoznaje početak, središnji dio i završetak priče - povezuje likove s mjestom i vremenom radnje - prepoznaje glavne i sporedne likove u priči - određuje osnovna obilježja lika prema izgledu, ponašanju i govoru - odgovara na pitanja o pročitanoj pjesmi - razlikuje dijelove pjesme: stih, strofa - prepoznaje pjesnikovu igru riječima i ludističke elemente u pjesmi za djecu - uočava obilježja igrokaza za djecu: lica, dijalog - prepoznaje i izdvaja riječi koje se rimuju u pjesmama i igrokazima za djecu - zapaža ritam i rimu u poeziji za djecu - zapaža ponavljanja u stihu, kitici ili pjesmi - zapaža brzi i spori ritam u pjesmi - razlikuje dijelove pjesme (stih, kitica) - prepoznaje pjesničke slike - prepoznaje čudesne i izmišljene elemente u pjesmama za djecu i bajkama - čita kratki književni tekst nekoliko puta radi potpunijeg razumijevanja teksta primjereno početnom svladavanju vještine čitanja - prepričava književni tekst svojim riječima 	<ul style="list-style-type: none"> - čita književni tekst i uz pomoć učitelja odgovara na pitanja o tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - čita književni tekst, samostalno odgovara na pitanja i prema smjericama prepoznaje obilježja književnoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - čita književni tekst, samostalno odgovara na pitanja i prepoznaje obilježja književnoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - čita književni tekst, prepoznaje obilježja književnoga teksta i izražava svoja razmišljanja potkrepljujući ih primjerima iz teksta
<p>PREPORUKA: Učitelj svakodnevno planira vrijeme za čitanje književnih tekstova i organizira aktivnosti pričanja / čitanja naglas cijelomu razredu, čitanja u manjim grupama i samostalnoga čitanja naglas ili u sebi. Tekstovi su primjereni učenikovim receptivnim, doživljajnim i spoznajnim mogućnostima te tematski povezani s interesima učenika i njegovom životnom stvarnošću.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 3.3</p> <p>Učenik uočava vrijednosti književnoga teksta primjereno recepcijskim sposobnostima te vlastitomu i osobnom iskustvu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava i izdvaja vrijednosti koje je uočio u književnome tekstu - iskazuje što mu je u tekstu lijepo - uočava pozitivne životne vrijednosti u tekstu - uočava dobre i loše postupke likova - razgovara o postupcima likova u književnome tekstu - prepoznaje pozitivne osobine likova u književnome tekstu - razgovara s ostalim učenicima o vrijednostima u književnome tekstu - navodi argumente kojima potkrepljuje vlastito mišljenje o vrijednosti književnoga teksta <p>tekstne vrste: priča, bajka, basna, pjesma, igrokaz, dječji roman</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja uočava vrijednost književnoga teksta primjereno recepcijskim sposobnostima te vlastitomu i osobnom iskustvu 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama uočava vrijednosti književnoga teksta u odabranim dijelovima teksta s jasno istaknutim vrijednostima primjereno recepcijskim sposobnostima te vlastitomu i osobnom iskustvu 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava vrijednosti književnoga teksta i izriče svoja razmišljanja o uočenim vrijednostima primjereno recepcijskim sposobnostima i vlastitomu i osobnom iskustvu. 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava vrijednosti književnoga teksta, iskazuje mišljenje o pročitane književnom tekstu, navodi dijelove teksta s jasno istaknutim vrijednostima primjereno recepcijskim sposobnostima te vlastitomu i osobnom iskustvu
<p>PREPORUKA B 1., B 2., B 3.: Prema izboru učitelja u dogovoru s učenicima učenik čita između šest i deset cjelovitih književnih tekstova godišnje izabranih prema sljedećim kriterijima: recepcijsko-spoznajne mogućnosti učenika, žanrovska zastupljenost tekstova (poezija, proza, drama), raznolika tematska zastupljenost tekstova, podjednaka zastupljenost antologijskih i suvremenih tekstova.</p>					
<p>B. 3.4</p> <p>Učenik redovito čita iz užitka i prema vlastitome interesu te razlikuje vrste knjiga za djecu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - svakodnevno čita iz užitka i redovito posuđuje knjige iz školske ili narodne knjižnice - razvija čitateljske navike kontinuiranim čitanjem i motivacijom za čitanjem različitih žanrova - razlikuje slikovnicu, zbirku pjesama, zbirku priča i dječji roman - razlikuje dječje rječnike, enciklopedije i leksikone i služi se njima - sudjeluje u radionicama za poticanje čitanja u knjižnici - izrađuje popis pročitanih knjiga - redovito izlaže svoj izbor za čitanje ostalim učenicima - objašnjava razloge vlastitoga izbora knjiga za čitanje - preporučuje ostalim učenicima knjige koje je pročitao i koje su mu bile zanimljive - razgovara o izabranome i pročitane književnom djelu koje je pročitao više učenika - izabire tekstove prema interesu sa šireg popisa predloženih književnih tekstova za čitanje 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja i knjižničara izabire knjige za čitanje i čita prema vlastitome interesu 	<ul style="list-style-type: none"> - izabire knjige za čitanje, čita prema vlastitome interesu i prepoznaje vrstu knjige za djecu 	<ul style="list-style-type: none"> - izabire knjige za čitanje, redovito čita iz užitka i prema vlastitome interesu te prepoznaje vrste knjiga za djecu 	<ul style="list-style-type: none"> - izabire knjige za čitanje, čita iz užitka i prema vlastitome interesu, razlikuje vrste knjiga za djecu i preporučuje pročitane knjige drugim učenicima
<p>PREPORUKA: Čita najmanje jedno književno djelo godišnje prema vlastitome izboru, a preporučuje se više književnih djela sa šireg popisa predloženih tekstova za cjelovito čitanje. Svakodnevno izabire jedan književni tekst za čitanje između više književnih tekstova primjerenih dobi učenika prema prijedlogu učitelja ili samostalnom izboru.</p> <p>Isход se ne vrednuje, samo se prati, a razine usvojenosti odnose se na konkretna predstavljanja na nastavi te se mogu i ne moraju sumativno vrednovati.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 3. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima tijekom nastavnoga procesa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja i samostalno priprema i stvara vlastite uratke u kojima dolazi do izražaja kreativnost i originalnost, stvaralačko mišljenje - nudi inovativne odgovore primjerene jezičnom razvoju i dinamici učenja, potaknut različitim iskustvima i doživljajima na nastavi i u svakodnevnom životu - povezuje jezične djelatnosti, aktivnu uporabu rječnika i temeljna znanja sa svrhom oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - istražuje, eksperimentira i samostalno i slobodno radi na temi koja mu je bliska nadgledajući vlastiti napredak - nudi inovativne odgovore potaknut različitim iskustvima i doživljajima tijekom nastavnoga procesa - razvija vlastiti potencijal za stvaralaštvo - sudjeluje u razgovoru o svojim radovima s ostalim učenicima i učiteljem - vrednuje vlastiti uradak i uratke drugih učenika s naglaskom na samovrednovanju - prikuplja vlastite uratke u radnu mapu (portfolio) prateći vlastiti napredak - stvara različite individualne uratke: stvaralaštvo na dijalektu / zavičajnome govoru, uređuje razredne novine, dramatizira tekstove i priprema za izvedbu, osmišljava scenografiju, izrađuje kostime, izražava se pokretom i plesom, crta slikovnicu i dr. 	-	-	-	-
<p>PREPORUKA: Ovim je ishodom učeniku ponuđen stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnom poslu koji je bitno drukčiji od provjere znanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom. Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik prezentira uradak razrednome odjelu, a učitelj ga može nagraditi za izniman trud. Ishodom se ostvaruju međupredmetne teme Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti, Poduzetništvo, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije.</p>					

KULTURA I MEDIJI					
ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 3.1</p> <p>Učenik pronalazi podatke u obavijesnome tekstu iz različitih izvora primjerenih dobi učenika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izabire i čita tekstove u zabavno-poučnim časopisima i knjigama za djecu te edukativnim internetskim stranicama - razlikuje obavijesne tekstove od književnih tekstova - prepoznaje različite izvore informacija - pronalazi podatke u jednome od izvora informacija prema svojim interesima i potrebama - uspoređuje i provjerava informacije iz različitih izvora - izdvaja ključne podatke iz teksta - objašnjava sadržaj teksta - preporučuje ostalim učenicima obavijesne tekstove koje je pročitao i koji su mu bili zanimljivi <p>- tekstne vrste: edukativni tekstovi primjereni razvoju čitalačke pismenosti, vijest, obavijest, izvješće, novinski članak primjeren razvoju čitalačke pismenosti i spoznajnim mogućnostima učenika, isprekidani tekstovi: piktogrami, tablice, popisi, plakati, recepti</p> <p>- izvori informacija: stručnjaci i predavači; školske ili narodne/gradske knjižnice; obavijesni tekstovi u priručnicima, knjigama, dječjim časopisima, novinama; internet, radio, televizija</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje ključni podatak u obavijesnome tekstu primjerenome razvoju čitalačke pismenosti 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama prepoznaje i izdvaja ključne podatke u kratkome tekstu primjerenome razvoju čitalačke pismenosti 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama izdvaja ključne podatke i poruku u tekstu primjerenome razvoju čitalačke pismenosti 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izdvaja i navodi ključne podatke i poruku u tekstu primjerenome razvoju čitalačke pismenosti

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 3. 2</p> <p>Učenik razlikuje vrste medija primjerene dobi i interesima, izabire medijske sadržaje te iskazuje mišljenje o medijskim sadržajima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje vrste medija primjerene djeci - izdvaja i izabire medijske sadržaje i razgovara o njima - izdvaja omiljene medijske sadržaje - opisuje medijske sadržaje - iskazuje mišljenje o medijskim sadržajima - gleda i sluša animirane, dokumentarne i igrane filmove tematski i sadržajno primjerene recepcijskim i spoznajnim mogućnostima učenika - pripovijeda kratku filmsku priču nakon gledanja filma - razlikuje glavne i sporedne likove u filmu - razlikuje film od kazališne predstave, televizijske emisije i dramske serije - zamjećuje sličnosti i razlike između književnoga djela, kazališne predstave i filma nastalih prema književnome djelu - prati (gleda, sluša i doživljava) kazališne predstave, televizijske i radijske emisije za djecu - sluša zvučne priče - opisuje sadržaj edukativnih digitalnih medija primjerenih dobi - opisuje sadržaj interaktivnih digitalnih medija primjerenih dobi - samostalno i redovito čita tekstove u književnim i zabavno- poučnim časopisima za djecu i iskazuje mišljenje o njima - čita stripove i razlikuje ih od ostalih tiskanih medijskih tekstova - kreira kroz igru vlastite uratke potaknute određenim medijskim sadržajem <p>-tekstne vrste: dječji časopisi, strip za djecu, kazališne predstave za djecu, animirani, dokumentarni i igrani filmovi tematski i sadržajno primjereni recepcijskim i spoznajnim mogućnostima učenika, edukativni i interaktivni digitalni mediji primjereni dobi i interesima učenika, televizijske emisije za djecu, radijske emisije za djecu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje različite medije i medijske sadržaje 	<ul style="list-style-type: none"> - nabraja vrste medija, opisuje medijske sadržaje i izdvaja omiljene medijske sadržaje 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje vrste medija, opisuje medijske sadržaje, izdvaja omiljene i iskazuje svoje mišljenje o njima 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje medijske sadržaje kojima je izložen, izdvaja omiljene, iskazuje svoje mišljenje o njima i kroz igru kreira vlastite uratke potaknute određenim sadržajem

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 3.3</p> <p>Učenik razlikuje kulturne događaje koje posjećuje i iskazuje svoje mišljenje o njima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - posjećuje kulturne događaje i sudjeluje u njima - iskazuje svoje mišljenje o kulturnome događaju - razgovara s ostalim učenicima nakon kulturnoga događaja - izdvaja što mu se sviđa ili ne sviđa u vezi s kulturnim događajem - iskazuje svoj doživljaj tijekom kulturnoga događaja crtežom, slikom, govorom ili kratkim tekstom <p>- kulturni sadržaji: kazališne predstave za djecu, likovne izložbe, izložbe u muzejima primjerene uzrastu i interesima učenika, susreti s književnicima i ilustratorima u školi ili narodnim (gradskim, mjesnim) knjižnicama, dječji književni, filmski, edukacijski, tradicijski festivali, kulturni projekti namijenjeni djeci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - iskazuje sviđa li mu se kulturni događaj ili ne 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje kulturni događaji koji je posjetio i izdvaja što mu se sviđa i što mu se ne sviđa. 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje kulturne događaje i iskazuje mišljenje o kulturnome događaju koji je posjetio 	<ul style="list-style-type: none"> - iskazuju mišljenje o kulturnome događaju i potkrepljuje svoje mišljenje primjerima
<p>PREPORUKA: Aktivnosti i sadržaji iskazani u ovome ishodu uvjetovani su razvojnom dobi i interesima učenika, fizičkim okruženjem (lokalne zajednice i njihova ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Sadržaji izvanučioničkoga tipa zahtijevaju pojedinačni angažman svakoga učenika, aktiviranje stečenih znanja i kompetencija u smislu neposrednoga iskustvenoga učenja. Ishod se odnosi na sve cikluse sa svrhom osobnoga razvoja i aktivnoga uključivanja učenika u kulturni i društveni život zajednice. Izvor podataka o ostvarenosti očekivanoga ishoda jest učenička mapa u kojoj učenik tijekom školske godine samostalno bilježi i prati vlastite aktivnosti. Prati se i potiče individualni razvoj učenika. Preporučuje se dvaput na godinu zajednički posjet učenika i učitelja određenomu izabranom sadržaju.</p>					

4. razred osnovne škole

KOMUNIKACIJA I JEZIK					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 4. 1 Učenik razgovara i raspravlja u skladu sa zadanom ili slobodno odabranom temom i poštuje pravila uljudnoga ophođenja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom - tijekom razgovora izražava svoje misli, osjeća je i potrebe u skladu s komunikacijskom situacijom - razlikuje svakodnevne komunikacijske situacije: vršnjački razgovor, razgovor sa starijim osobama - prikladno se izražava u razgovoru sa starijim osobama iz školskoga okružja - razgovara o slušanome/čitanoj tekstu i izriče svoje mišljenje - sudjeluje u spontanoj raspravi i iskazuje svoje misli i zapažanja - pažljivo i uljudno sluša sugovornika ne prekidajući ga u govorenju - rabi nove riječi povezane sa svakodnevnom komunikacijskom situacijom i temom razgovora kao dio aktivnoga rječnika - izgovara prototipne i česte riječi koje su dio aktivnoga rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i - točno intonira izjavnu, upitnu i uskličnu rečenicu - poštuje pravila uljudnoga ophođenja tijekom razgovora <p>- tekstne vrste: razgovorne igre, spontani razgovor, usmena improvizacija, spontana rasprava</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja razgovora u skladu sa zadanom ili slobodnom temom poštujući pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razgovara u skladu sa zadanom ili slobodnom temom poštujući pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razgovara i prema smjernicama raspravlja u skladu sa zadanom ili slobodnom temom poštujući pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razgovara i raspravlja u skladu sa zadanom ili slobodnom temom poštujući pravila uljudnoga ophođenja
<p>PREPORUKA: Učenik se tijekom razgovora slobodno izražava. Nakon razgovora učeniku se diskretno objasni u čemu je pogriješio i pouči ga se načinima otklanjanja pogrešaka.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 4. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša različite vrste tekstova, prepričava slušani tekst te izdvaja ključne podatke.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sluša s razumijevanjem kratke tekstove jednostavnih struktura - sluša tekst prema zadanim smjernicama u obliku pitanja i dodatnih uputa - odgovara na pitanja o slušanome tekstu - postavlja pitanja o slušanome tekstu - provjerava razumijevanje slušanoga teksta u razgovoru s drugim učenicom - primjenjuje neverbalne znakove aktivnoga slušanja: uspostavlja kontakt očima, slijedi jednu, dvije ili više uputa, sluša sugovornika s izrazom interesa - izražava svoja mišljenja i stavove o slušanome tekstu primjereno dobi - uspoređuje mišljenja i stavove o slušanome tekstu s drugim učenicima - izdvaja nepoznate riječi, pretpostavlja značenje riječi prema kontekstu - izdvaja ključne riječi i glavnu ideju slušanoga teksta - razlikuje i izdvaja potrebne činjenice, potrebne podatke i važne pojedinosti iz slušanoga teksta - prepričava slušani tekst radi razumijevanja teksta u cjelini - oblikuje vezani tekst o slušanome tekstu - oblikuje sažetu poruku slušanoga teksta - izriče mišljenje o slušanom tekstu - tekstne vrste i izvori: kratki tekstovi jednostavnih struktura, lingvometodički predložak, govor učitelja, audiovizualni zapisi, govor predavača, govor glumaca 	<ul style="list-style-type: none"> - sluša s razumijevanjem različite vrste tekstova i uz pomoć učitelja izdvaja ključne podatke iz teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša različite vrste tekstova, prema smjernicama izdvaja ključne podatke iz teksta i prepričava slušani tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša različite vrste tekstova i izražava svoje mišljenje i stavove o slušanome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša različite vrste tekstova i izražava svoje mišljenje i stavove o slušanome tekstu te ih uspoređuje s mišljenjima drugih
<p>PREPORUKA: Učenike postupno razvija vještine aktivnog slušanja (uspostavlja kontakt očima, slijedi jednu, dvije ili više uputa, sluša sugovornika s izrazom interesa).</p>					
<p>A. 4. 3</p> <p>Učenik govori kratke tekstove jednostavnih struktura u skladu sa svrhom govorenja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori kratke tekstove jednostavnih struktura - razlikuje različite svrhe govorenja: predstavljanje, čestitanje, isprika, zahvala, molba, prijedlog, zapovijed - razlikuje privatni i javni govor - organizira govor prema jednostavnoj strukturi: uvod, središnji dio, zaključak - služi se novim riječima u skladu s temom govora i komunikacijskom situacijom - prepoznaje važnost neverbalne komunikacije pri govorenju: uspostavlja kontakt očima i mimikom - točno izgovara riječi - izgovara prototipne i česte riječi koje su dio aktivnog rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i - točno intonira izjavnu, upitnu i uskličnu rečenicu - poštuje društveno prihvatljiva pravila uljudne komunikacije u različitim životnim situacijama - tekstne vrste: kratki pripovjedni tekst, poruka, molba, obavijest, izvješće, vijest, opis (realističan i slikovit), prezentacijski kratki govor 	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu govori kratke tekstove jednostavnih struktura u skladu sa svrhom govorenja 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja govori kratke tekstove jednostavnih struktura u skladu sa svrhom govorenja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama govori kratke tekstove jednostavnih struktura u skladu sa svrhom govorenja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno govori kratke tekstove jednostavnih struktura u skladu sa svrhom govorenja
<p>Preporuka: Da bi se potaknuo razvoj samopouzdanja i samoinicijativnosti učenika tijekom govora, učenik se slobodno izražava bez prekida i ispravljanja učitelja. Nakon govora učeniku se diskretno objasni u čemu je pogriješio i pouči ga se načinom otklanjanja pogrešaka u govoru. Učenika se poučava govornim vrednotama: izražajnosti i jasnoći izražavanja, intonaciji, prilagodljivosti glasa te primjerenosti uporabi rječnika.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 4. 4</p> <p>Učenik čita tekst s razumijevanjem, izdvaja i tumači važne podatke iz teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita s razumijevanjem različite vrste tekstova primjerenih dobi i jezičnomu razvoju - razlikuje grafičke dijelove teksta - izdvaja važne podatke iz teksta - analitički čita obavijesne tekstove - izdvaja ključne riječi iz teksta - prepričava tekst - objašnjava temeljno značenje teksta - objašnjava nepoznate riječi: na temelju vođenoga razgovora, zaključivanja na temelju konteksta, uporabom rječnika tijekom čitanja teksta - samostalno pronalazi tekstove u skladu sa zadatkom - tumači podatke u grafičkim prikazima i isprekidanim tekstovima <p>- tekstne vrste: opisni i pripovjedni tekstovi, obavijesni tekstovi, isprekidani teksta</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst s razumijevanjem, razlikuje dijelove teksta, odgovara na postavljena pitanja o tekstu i uočava temeljno značenje pročitanaog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst s razumijevanjem, razlikuje dijelove teksta, izdvaja važne podatke iz teksta i prema smjernicama opisuje temeljno značenje pročitanaog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - čita s razumijevanjem, razlikuje dijelove teksta, izdvaja važne podatke iz teksta i opisuje temeljno značenje pročitanaog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst s razumijevanjem, razlikuje dijelove teksta, izdvaja važne podatke iz teksta i tumači temeljno značenje pročitanaog teksta

PREPORUKA: Učenik svakodnevno čita naglas i u sebi. Učenici vježbaju izražajno čitanje različitih vrsta tekstova. Tijekom čitanja učitelj poučava učenike različitim strategijama čitanja da bi učenik razvio vještine čitanja s razumijevanjem.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 4. 5</p> <p>Učenik piše vođenim pisanjem tekstove jednostavnih struktura u skladu sa svrhom i primateljem te primjenjuje pravopisna pravila primjerena jezičnomu razvoju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i piše sastavak prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi prema različitim modelima vođenoga pisanja - piše prema predlošcima za uvježbavanje pisanja - piše kraće tekstove o predmetu ili slici, izvornoj stvarnosti - piše prema kompozicijskome planu - piše bilješke - provjerava slovopisnu čitkost u pisanju - prepoznaje i ispravlja pogreške u tekstu - raščlanjuje i prosuđuje vlastiti tekst prema zadanim kriterijima - piše prema predlošcima za ovladavanje gramatičkom (morfološkom, sintaktičkom i leksičkom) i stilističkom normom (na početnoj funkcionalnoj razini) potrebnom za strukturiranje teksta - služi se novim riječima kao dijelom aktivnoga rječnika - piše prototipne i česte riječi koje su dio aktivnog rječnika u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, ije/je/e/i - rastavlja riječi na slogove na kraju retka - prepoznaje i rabi pravopisni znak spojnicu - upotrebljava oznake za mjerne jedinice - piše veliko slovo: ime ulica, trgova, naseljenih mjesta, geografskih imena u zavičaju, nebeskih tijela - primjenjuje pravilo pisanja višočlanih imena s kojima učenik dolazi u doticaj - piše dvotočku i zarez u nabranjanju - pravilno piše pokrate višočlanih naziva - razlikuje upravni i neupravni govor u pismu; pravilno rabi dvotočku, crticu i navodnike u pisanju upravnog govora - pravilno piše posvojne pridjeve izvedene od vlastitih imena - piše oznake za mjerne jedinice <p>- tekstne vrste: bilješka, pisani sastavak na zadanu ili slobodnu temu, slikovit i stvaran opis predmeta ili lika, obavijest, izvješće, tekst čestitke i razglednice, pismo, SMS poruka, poruka elektroničke pošte</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja i prema planu piše kratke tekstove jednostavnih struktura u skladu sa svrhom i primateljem 	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu piše kratke tekstove jednostavnih struktura u skladu sa svrhom i primateljem 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama piše tekstove jednostavnih struktura u skladu sa svrhom i primateljem 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno piše tekstove jednostavnih struktura u skladu sa svrhom i primateljem, grafički organizira tekst
<p>PREPORUKA: Pri poučavanju pisanja valja slijediti faze procesa pisanja: pripremna faza (pripremanje za pisanje sastavka), faza pisanja po planu (prva inačica i ostale inačice), faza usavršavanja napisanog sastavka (prepravljavanje, ispravljanje, dorada) te faza predstavljanja sastavka javnosti.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 4. 6</p> <p>Učenik povezuje riječi u sintagmu, rečenicu i tekst jednostavnih struktura uz funkcionalnu primjenu jezičnih znanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - usvaja nove riječi i utvrđuje značenje naučenih riječi u aktivnome rječniku - prepoznaje prototipne i česte sinonimne i antonimne riječi u tematskim skupinama - pravilno rabi riječi i strukturira rečenice u zadanome kontekstu - objašnjava značenje određene riječi s obzirom na kontekst rečenice - traži objašnjenje nepoznatih riječi u dječjem rječniku - razlikuje imenice kojima se imenuje biće i stvar u tekstu - prepoznaje glagol u rečenici prema pitanjima Što netko radi?, Što se događa? - razlikuje glagole kao riječi koje izriču što tko radi ili što se događa u tekstu - razlikuje pridjeve kao riječi koje opisuju imenicu i odgovaraju na pitanje Kakvo je što? i Čije je što? - dopunjuje rečenice izražavajući okolnost glagolske radnje: način - pravilno oblikuje jedninu i množinu imenica, umanjnice i uvećanice u govoru i pismu - pravilno oblikuje prošlo, sadašnje i buduće vrijeme u govoru i pismu - pravilno upotrebljava riječi za proširivanje rečeničnoga niza (pridjevi, prilozi, veznici) prema vlastitome jezičnom razvoju - funkcionalno upotrebljava sve vrste riječi u skladu s dinamikom učenja i jezičnoga razvoja 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja oblikuje sintagme i rečenice te funkcionalno primjenjuje jezična znanja uz odstupanja 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja oblikuje sintagme, rečenice i kratki tekst te funkcionalno primjenjuje jezična znanja uz odstupanja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje rečenice i kratki tekst te funkcionalno primjenjuje jezična znanja uz odstupanja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje rečenice i kratki tekst te funkcionalno primjenjuje jezična znanja uz odstupanja
<p>A. 4. 7</p> <p>Učenik objašnjava razliku između zavičajnoga govora i standardnoga hrvatskog jezika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje govornu i pisanu komunikaciju na standardnome hrvatskom jeziku i zavičajnome govoru - opisuje zavičajni govor - čita i sluša tekstove na kajkavskome, čakavskom i štokavskom narječju - govori i piše literarne tekstove na mjesnome/zavičajnom govoru - primjenjuje normu hrvatskoga standardnoga jezika u javnoj komunikaciji primjerenu jezičnomu razvoju i dinamici učenja - istražuje tekstove vezane uz jezični identitet i baštinu u mjesnim knjižnicama i zavičajnim muzejima - popisuje riječi zavičajnoga govora i sastavlja dječji zavičajni rječnik - služi se normativnim priručnicima prilagođenim jezičnomu razvoju učenika - prepoznaje povijesne jezične dokumente i spomenike kao kulturnu baštinu mjesta/zavičaja 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje razliku između zavičajnoga govora i standardnoga hrvatskog jezika te uočava važnost učenja hrvatskoga standardnog jezika i pozitivnoga odnosa prema zavičajnome govoru 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja opisuje zavičajni govor i prepoznaje razliku između zavičajnoga govora i standardnog hrvatskog jezika te uočava važnost učenja hrvatskoga standardnog jezika i pozitivnoga odnosa prema zavičajnome govoru 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje zavičajni govor i objašnjava razliku između zavičajnog govora i standardnoga hrvatskog jezika te uočava važnost učenja hrvatskoga standardnog jezika i pozitivnoga odnosa prema zavičajnome govoru 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno opisuje zavičajni govor i objašnjava razliku između zavičajnoga govora i standardnoga hrvatskog jezika te uočava važnost učenja hrvatskoga standardnog jezika i pozitivnoga odnosa prema zavičajnome govoru
<p>PREPORUKA: Učitelj u poučavanju treba razvijati pozitivan odnos prema zavičajnom govoru te potiče jezično izražavanje na mjesnome/zavičajnom govoru.</p>					

KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 4. 1 Učenik objašnjava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i povezuje sadržaj, temu i motive teksta s vlastitim iskustvom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izražava svoj doživljaj književnoga teksta usmeno, pisano, crtežom, pokretom - iznosi svoja zapažanja o književnome tekstu - razgovara s ostalim učenicima o vlastitome doživljaju teksta - povezuje književni tekst s vlastitim iskustvom - povezuje temu i motive teksta s vlastitim iskustvom - objašnjava i uspoređuje svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta s mislima i osjećajima drugih učenika - preoblikuje pročitani književni tekst: stvara novi svršetak, mijenja postupke likova, uvodi nove likove, sudjeluje u priči i sl. 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja izražava svoje misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnoga teksta i povezuje sadržaj,temu i motive teksta s vlastitim iskustvom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava i uspoređuje svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnog teksta s mislima i osjećajima drugih učenika te povezuje sadržaj, temu i motive teksta s vlastitim iskustvom 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava svoje misli i osjećaje nakon slušanja/čitanja književnog teksta, uspoređuje ih s mislima i osjećajima drugih učenika te povezuje sadržaj, temu i motive teksta s vlastitim iskustvom

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 4. 2</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem književni tekst i objašnjava obilježja književnoga teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zamjećuje i objašnjava osnovna obilježja pripovijetke, pjesme, bajke, basne, zagonetke, igrokaza i dječjeg romana - odgovara na pitanja o opisanome događaju, liku, situaciji u književnome tekstu - odgovara na pitanja o pročitanoj pjesmi - samostalno postavlja pitanja nakon čitanja priče i sluša odgovore drugih na postavljeno pitanje - prepoznaje temu književnoga teksta - prepoznaje glavne dijelove proznoga teksta: dijalog, monolog, opis, pripovijedanje - prepoznaje redosljed događaja u priči - prepoznaje glavne i sporedne likove - povezuje likove s mjestom i vremenom radnje - određuje osnovna obilježja lika prema izgledu, ponašanju i govoru - objašnjava postupke likova i događaje u pročitanoj književnoj djelu - prepoznaje preneseno značenje izraza ili dijelova književnog teksta - prepoznaje pjesničke slike, personifikaciju i onomatopeju u književnome tekstu - prepoznaje rimu i ritam u poetskim tekstovima: ponavljanja u stihu, strofi i pjesmi; brzi i spori ritam u pjesmi - prepričava sadržaj pročitanoj djela - prikazuje tijek događaja i likove u priči govorom, pismom, crtežom, stripom i pokretom - iskazuje sadržaj književnog teksta iz perspektive drugoga lika - pripovijeda sadržaj priče iz perspektive drugoga vremena ili mjesta - preoblikuje fabularni tijek pročitanoj književnog teksta - izražajno čita književne tekstove - razlikuje književni tekst od neknjiževnih tekstova - objašnjava razliku između književnoga i neknjiževnog teksta iste tematike 	<ul style="list-style-type: none"> - čita s razumijevanjem književni tekst, uz pomoć učitelja - odgovara na pitanja o tekstu i prepoznaje obilježja književnoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - čita s razumijevanjem književni tekst, samostalno - odgovara na pitanja i prepoznaje obilježja književnoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - čita književni tekst, samostalno - odgovara na pitanja, navodi obilježja književnog teksta i izražava svoja razmišljanja o sadržaju teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - čita književni tekst, samostalno - odgovara na pitanja, objašnjava obilježja književnog teksta i izražava svoja razmišljanja o sadržaju i teksta potkrepljujući ih primjerima iz teksta.
<p>PREPORUKA: Učitelj svakodnevno planira vrijeme za čitanje književnih tekstova i organizira aktivnosti čitanja na glas cijelom razredu, čitanja u manjim grupama i samostalnog čitanja. Tekstovi su primjereni su učenikovim recepcijskim, doživljajnim i spoznajnim mogućnostima te tematski povezani s interesima učenika i učenikovom životnom stvarnošću.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 4. 3</p> <p>Učenik objašnjava vrijednosti književnoga teksta primjereno recepcijskim sposobnostima te vlastitom čitateljskom i osobnom iskustvu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - iskazuje i objašnjava svoje mišljenje s obzirom na uočene vrijednosti u književnome tekstu - razgovara s ostalim učenicima o istaknutim obilježjima i vrijednostima u književnome tekstu - izdvaja dijelove teksta koji su ga se najviše dojmili - uočava pozitivne životne vrijednosti u tekstu - izdvaja dijelove teksta s istaknutim pozitivnim vrijednostima - prepoznaje pozitivne osobine likova iz teksta, opise pozitivnih događaja, vrijedne poruke te mudre izreke i poruke - uočava dobre i loše postupke likova - razgovara o postupcima likova u književnome tekstu - navodi argumente kojima potkrepljuju vlastito mišljenje o uočenim vrijednostima književnoga teksta <p>- tekstne vrste: priča, pripovijetka, bajka, basna, pjesma, igrokaz, dječji roman</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje vrijednost književnoga teksta primjereno recepcijskim sposobnostima te vlastitom čitateljskom i osobnom iskustvu. 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje i navodi vrijednosti književnoga teksta u odabranim dijelovima teksta s jasno istaknutim vrijednostima primjereno recepcijskim sposobnostima te vlastitom čitateljskom i osobnom iskustvu 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava vrijednosti književnoga teksta i izražava mišljenje o uočenim vrijednostima primjereno recepcijskim sposobnostima i vlastitom čitateljskom i osobnom iskustvu. 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava vrijednosti književnoga teksta, izražava mišljenje o pročitane književnom tekstu potkrepljujući ga dijelovima teksta s jasno istaknutim vrijednostima primjereno recepcijskim sposobnostima te vlastitom čitateljskom i osobnom iskustvu
<p>PREPORUKA B 1., B 2., B 3.: Prema izboru učitelja u dogovoru s učenicima učenik čita između šest i deset cjelovitih književnih tekstova godišnje izabranih prema sljedećim kriterijima: recepcijsko-spoznajne mogućnosti učenika, žanrovska zastupljenost tekstova (poezija, proza, drama), raznolika tematska zastupljenost tekstova, podjednaka zastupljenost antologijskih i suvremenih tekstova.</p>					
<p>B. 4. 4</p> <p>Učenik redovito čita iz užitka i prema vlastitome interesu te razlikuje vrste knjiga za djecu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - svakodnevno čita iz užitka i redovito posuđuje knjige iz školske ili narodne knjižnice - razvija čitateljske navike kontinuiranim čitanjem i motivacijom za čitanjem različitih žanrova - razlikuje slikovnicu, zbirku pjesama, zbirku priča i dječji roman - razlikuje dječje rječnike, enciklopedije i leksikone - sudjeluje u radionicama za poticanje čitanja u knjižnici - izrađuje popis pročitanih knjiga - redovito izlaže svoj izbor za čitanje ostalim učenicima - objašnjava razloge vlastitoga izbora knjiga za čitanje - preporučuje ostalim učenicima knjige koje je pročitao i koje su mu bile zanimljive - razgovara o izabranome i pročitane književnom djelu koje je pročitao više učenika - izabire tekstove prema interesu sa šireg popisa predloženih književnih tekstova za čitanje 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja i knjižničara izabire knjige za čitanje i čita prema vlastitome interesu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izabire knjige za čitanje, čita prema vlastitome interesu i prepoznaje vrstu knjige za djecu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izabire knjige za čitanje, čita iz užitka i prema vlastitom interesu te preporučuje pročitane knjige drugim učenicima 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izabire knjige za čitanje, redovito čita iz užitka te preporučuje pročitane knjige drugim učenicima navodeći razloge za čitanje
<p>PREPORUKA: Čita najmanje jedno književno djelo godišnje prema vlastitome izboru, a preporučuje se više književnih djela sa šireg popisa predloženih tekstova za cjelovito čitanje. Svakodnevno izabire jedan književni tekst za čitanje između više književnih tekstova primjerenih dobi učenika prema prijedlogu učitelja ili samostalnom izboru.</p> <p>Ishod se ne vrednuje, samo se prati, a razine usvojenosti odnose se na konkretna predstavljanja na nastavi te se mogu i ne moraju sumativno vrednovati.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 4. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitom interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima tijekom nastavnoga procesa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja i samostalno priprema i stvara vlastite uratke u kojima dolazi do izražaja kreativnost i originalnost, stvaralačko mišljenje - nudi inovativne odgovore primjerene jezičnom razvoju i dinamici učenja, potaknut različitim iskustvima i doživljajima na nastavi i u svakodnevnom životu - povezuje jezične djelatnosti, aktivnu uporabu rječnika i temeljna znanja sa svrhom oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - istražuje, eksperimentira i samostalno i slobodno radi na temi koja mu je bliska nadgledajući vlastiti napredak - nudi inovativne odgovore potaknut različitim iskustvima i doživljajima tijekom nastavnoga procesa - razvija vlastiti potencijal za stvaralaštvo - sudjeluje u raspravama o svojim radovima s ostalim učenicima i učiteljem - vrednuje vlastiti uradak i uratke drugih učenika s naglaskom na samovrednovanju - prikuplja vlastite uratke u radnu mapu (portfolio) prateći vlastiti napredak - stvara različite individualne uratke: stvaralaštvo na dijalektu / zavičajnome govoru, uređuje razredne novine, dramatizira tekstove i priprema za izvedbu, osmišljava scenografiju, izrađuje kostime, izražava se pokretom i plesom, snima kratke filmove (klipove), crta i piše slikovnicu i sl. 	-	-	-	-
<p>PREPORUKA: Ovim je ishodom učeniku ponuđen stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnom poslu koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom. Ostvarivanje ishoda se prati i ne podliježe vrednovanju. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik prezentira uradak razrednome odjelu, a učitelj ga može nagraditi za izniman trud. Ishodom se ostvaruju međupredmetne teme Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti, Poduzetništvo, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije.</p>					

KULTURA I MEDIJI					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 4.1</p> <p>Učenik izdvaja ključnu poruku ili podatak u obavijesnome tekstu iz različitih medija primjerenih dobi učenika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izabire i čita tekstove u poučnim časopisima za djecu, knjigama za djecu i edukativnim internetskim stranicama - razlikuje medije kao izvore potrebnih informacija - razlikuje obavijesne tekstove od književnih tekstova - prepoznaje ključni podatak u tekstu - izdvaja ključne podatke u tekstu - objašnjava podatke iz teksta - pronalazi podatke u tekstovima iste tematike na različitim medijima kombinirajući izvore informacija prema svojim interesima i potrebama - objašnjava i uspoređuje informacije iz različitih izvora te iskazuje mišljenje o izdvojenim podacima - iznosi svoja zapažanja i misli o pročitanome tekstu - preporučuje ostalim učenicima obavijesne tekstove koje je pročitao i koji su mu bili zanimljivi <p>- tekstne vrste: edukativni tekstovi primjereni razvoju čitalačke pismenosti, vijest, obavijest, izvješće, novinski članak primjeren razvoju čitalačke pismenosti i spoznajnim mogućnostima učenika; isprekidani tekstovi: piktogrami, tablice, popisi, plakati, recepti</p> <p>- izvori informacija: stručnjaci i predavači; školske ili narodne/gradske knjižnice; obavijesni tekstovi u priručnicima, knjigama, dječjim časopisima, novinama; internet, radio, televizija</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje ključni podatak u obavijesnome tekstu iz različitih medija primjerenih dobi učenika 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama prepoznaje i izdvaja ključne podatke u obavijesnome tekstu iz različitih medija primjerenih dobi učenika 	<ul style="list-style-type: none"> - izdvaja ključnu poruku ili podatak u obavijesnome tekstu iz različitih medija primjerenih dobi učenika 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izdvaja, navodi i objašnjava ključnu poruku ili podatak u obavijesnome tekstu iz različitih medija primjerenih dobi učenika

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 4.2</p> <p>Učenik razlikuje različite vrste medija primjerene dobi i interesima, izabire medijske sadržaje te obrazlaže mišljenje o njima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje vrste medija primjerene djeci - izdvaja i izabire medijske sadržaje i razgovara o njima - iskazuje i obrazlaže svoje mišljenje o medijskim sadržajima - gleda i sluša animirane, dokumentarne i igrane filmove tematski i sadržajno primjerene recepcijskim i spoznajnim mogućnostima učenika - pripovijeda kratku filmsku priču nakon gledanja filma - razlikuje glavne i sporedne likove u filmu - razlikuje film od kazališne predstave, televizijske emisije i dramske serije - zamjećuje sličnosti i razlike između književnoga djela, kazališne predstave i filma nastalih prema književnome djelu - prati (gleda, sluša i doživljava) kazališne predstave, televizijske i radijske emisije za djecu - samostalno i redovito čita tekstove u književnim i zabavno-poučnim časopisima za djecu - sluša zvučne priče - služi se edukativnim digitalnim medijima primjerenima dobi - služi se interaktivnim digitalnim medijima primjerenima dobi - čita stripove i razlikuje ih od ostalih tiskanih medijskih tekstova - iskazuje i obrazlaže mišljenje o izabranim medijskim sadržajima - vrste medija: dječji časopisi, kazališne predstave za djecu, animirani, igrani i dokumentarni filmovi tematski i sadržajno primjerene recepcijskim i spoznajnim mogućnostima učenika, edukativni i interaktivni digitalni mediji primjereni dobi i interesima učenika, televizijske i radijske emisije za djecu 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje različite vrste medija i izabire medijski sadržaj 	<ul style="list-style-type: none"> - nabraja različite vrste medija, izabire i opisuje medijske sadržaje te izdvaja omiljene medijske sadržaje 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje različite vrste medija, opisuje medijske sadržaje, izdvaja omiljene te iskazuje svoje mišljenje o njima 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje različite vrste medija, izabire i opisuje medijske sadržaje kojima je izložen, izdvaja omiljene te obrazlaže svoje mišljenje o njima
<p>C. 4.3</p> <p>Učenik razlikuje i opisuje kulturne događaje koje posjećuje i iskazuje svoje mišljenje o njima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - posjećuje i sudjeluje u kulturnim događajima - razlikuje kulturne događaje - razgovara s ostalim učenicima nakon kulturnoga događaja - izdvaja što mu se sviđa ili ne sviđa u vezi s kulturnim događajem - iskazuje svoj doživljaj tijekom kulturnoga događaja crtežom, slikom, govorom ili kratkim tekstom - iznosi svoja zapažanja, misli i osjećaje nakon posjeta kulturnom događaju - kulturni sadržaji: kazališne predstave za djecu, likovne izložbe, izložbe u muzejima primjerene uzrastu i interesima učenika, susreti s književnicima i ilustratorima u školi ili narodnim (gradskim, mjesnim) knjižnicama, dječji književni, filmski, edukacijski, tradicijski festivali, kulturni projekti namijenjeni djeci 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja razlikuje i opisuje kulturni događaj 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje kulturni događaj te iskazuje mišljenje o kulturnome događaju 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje i opisuje kulturne događaje te iskazuje mišljenje o kulturnome događaju koji je posjetio 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje i opisuje kulturne događaje te iskazuje mišljenje o kulturnome događaju potkrepljujući svoje mišljenje primjerima
<p>Preporuka: Aktivnosti i sadržaji iskazani u ovome ishodu uvjetovani su razvojnom dobi i interesima učenika, fizičkim okruženjem (lokalne zajednice i njihova ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Sadržaji izvanučioničkoga tipa zahtijevaju pojedinačni angažman svakoga učenika, aktiviranje stečenih znanja i kompetencija u smislu neposrednoga iskustvenoga učenja. Ishod se odnosi na sve cikluse sa svrhom osobnoga razvoja i aktivnoga uključivanja učenika u kulturni i društveni život zajednice. Izvor podataka o ostvarenosti očekivanoga ishoda jest učenička mapa u kojoj učenik tijekom školske godine samostalno bilježi i prati vlastite aktivnosti. Prati se i potiče individualni razvoj učenika. Preporučuje se dvaput na godinu zajednički posjet učenika i učitelja određenomu izabranom sadržaju.</p>					

5. razred osnovne škole

KOMUNIKACIJA I JEZIK					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 5.1</p> <p>Učenik razgovara i raspravlja o svakodnevnim događajima i svojim interesima, primjenjuje vještine aktivnoga slušanja i poštuje pravila uljudnoga ophođenja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom - razmjenjuje informacije, razgovara sa svrhom dobivanja informacija - koristi se različitim govornim činovima: zahtjevi, isprike, zahvale i pozivi te na njih odgovara u skladu sa svrhom i kontekstom - raspravlja u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom i objašnjava svoje mišljenje - aktivno sluša sugovornika pokazujući to neverbalnim znakovima: kimanjem glavom i gledanjem sugovornika u oči - služi se elementima neverbalne komunikacije: mimika, geste - točno izgovara prijedloge s/sa, k/ka ispred prototipnih i čestih riječi koje počinju suglasnikom ili suglasničkim skupinama s, š, z, ž, k, ps, ks i osobnom zamjenicom - razgovijetno govori i primjenjuje govorne vrednote i pravogovornu normu: točno izgovara prototipne i česte riječi u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, dvoglas ie (riječi u kojima je provedena glasovna promjena); točno izgovara uporabno česte naglasne cjeline; točno intonira rečenice - oblikuje jasna i nedvosmislena pitanja* - odgovara na pitanja cjelovitim rečenicama* - objašnjava svoje mišljenje i uvažava tuđa* - poštuje pravila uljudnoga ophođenja - komunicira asertivno i izbjegava nasilnu komunikaciju <p>- tesktno vrste: razgovorne igre (glumljeni „službeni“ razgovori, razgovori s izmišljenim bićima...), telefonski razgovor, spontani razgovor</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara uz pomoć učitelja o svakodnevnim događajima i poštuje pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara o svakodnevnim događajima i svojim interesima i primjenjuje vještine aktivnoga slušanja te poštuje pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara prema smjernicama o svakodnevnim događajima i svojim interesima i primjenjuje vještine aktivnoga slušanja te poštuje pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razgovara o svakodnevnim događajima i svojim interesima i primjenjuje vještine aktivnoga slušanja te poštuje pravila uljudnoga ophođenja

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 5. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša tekst, izdvaja ključne riječi i objašnjava značenje teksta u cjelini.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje slušanje iz zadovoljstva i sadržajno slušanje: usmjereno na razumijevanje i zapamćivanje poruka - postavlja pitanja/potpitanja da bi pojasnio razumijevanje slušanoga teksta - odgovara na postavljena pitanja o slušanome tekstu - izdvaja ključne riječi da bi razumio temeljno značenje slušanoga teksta - piše kratke bilješke o slušanome tekstu na temelju ključnih riječi - prepričava slušani tekst služeći se bilješkama - postavlja pitanja o slušanome tekstu - aktivno sluša primjenjujući neverbalne znakove: usmjeravanje pozornosti na govornika, kimanje glavom, gledanje govornika u oči, neprekidanje govornika - objašnjava nepoznate riječi: na temelju vođenoga razgovora, zaključivanja iz konteksta, uporabom rječnika* - tekstne vrste: obavijesni tekstovi jednostavnih struktura (obavijest, poziv), izlagački tekstovi jednostavnih struktura (sažetak, objašnjenje), radijska i televizijska emisija, zvučni zapis pripovjednih tekstova 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša tekst i prepoznaje ključne riječi uz pomoć učitelja 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša tekst i izdvaja ključne riječi prema smjernicama 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša tekst i samostalno izdvaja ključne riječi 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša tekst, izdvaja ključne riječi i objašnjava značenje teksta u cjelini
<p>A. 5. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori tekstove jednostavnih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema planu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje različite svrhe govorenja: osobne, obrazovne i javne - usmeno opisuje i pripovijeda u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom - izdvaja ključne riječi i glavne ideje povezujući dijelove govora u jasnu logičku cjelinu rabeći prototipne veznike i vezne riječi - opisuje po planu - oblikuje i govori tekst kronološki nižući događaje - primjenjuje govorničke vještine: govori dovoljno glasno i razgovijetno te usklađuje govorenje sa znacima neverbalne komunikacije: mimika, geste - izabire odgovarajuće riječi koje stavlja u suodnos kao dio aktivnoga rječnika - točno izgovara prijedloge s/sa, k/ka ispred prototipnih i čestih riječi koje počinju suglasnikom ili suglasničkim skupinama s, š, z, ž, k, ps, ks i osobnom zamjenicom - govori primjenjujući govorne vrednote i pravogovornu normu: točno izgovara prototipne i česte riječi u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, dvoglas ie (riječi u kojima je provedena glasovna promjena); točno izgovara prototipne i česte riječi u kojima je provedena glasovna promjena; točno izgovara uporabno česte naglasne cjeline; točno intonira rečenice - tekstne vrste: opisni (opis osobe, opis vanjskoga i unutarnjega prostora), pripovjedni (prepričavanje, stvaralačko prepričavanje), obavijesni (obavijest i poziv) 	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori uz pomoć učitelja pripovjedne i opisne tekstove jednostavnih struktura u skladu s temom 	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori prema smjernicama pripovjedne i opisne tekstove jednostavnih struktura u skladu s temom 	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori pripovjedne i opisne tekstove jednostavnih struktura u skladu s temom i prema planu 	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori strukturirane pripovjedne i opisne tekstove jednostavnih struktura u skladu s temom i prema planu

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 5. 4</p> <p>Učenik čita tekst s razumijevanjem, izdvaja ključne riječi i objašnjava značenje teksta u cjelini.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje svrhu čitanja: osobnu, obrazovnu i javnu - uočava sastavne elemente grafičke strukture teksta: naslov, podnaslove, fotografije i/ili ilustracije (npr. uočava dijelove teksta istaknute bojom, veličinom ili oblikom) - čita tekst i izdvaja ključne riječi da bi razumio značenje teksta u cjelini - odgovara na postavljena pitanja o pročitanome tekstu - postavlja pitanja o čitanome tekstu - piše kratke bilješke na temelju ključnih riječi - prepričava čitani tekst uz pomoć zabilježenih ključnih riječi i bilježaka - objašnjava nepoznate riječi na temelju vođenoga razgovora, zaključivanja iz konteksta - služi se novim riječima kao dijelom aktivnoga rječnika* - izražajno čita tekst primjenjujući pravogovornu normu i govorne vrednote* - prepoznaje i uočava obilježja tekstova prema vrsti, obliku, sadržaju, svrsi, primatelju <p>- tekstne vrste: obavijesni tekstovi jednostavnih struktura (obavijest, poziv, izvješće), izlagački tekstovi jednostavnih struktura (sažetak, objašnjenje), opisni i pripovjedni tekstovi jednostavnih struktura, isprekidani tekstovi (oglasi, plakati, tablice)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja čita tekst s razumijevanjem, izdvaja ključne riječi i uočava sastavne elemente grafičke strukture 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama čita tekst s razumijevanjem, izdvaja ključne riječi i uočava sastavne elemente grafičke strukture teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst s razumijevanjem, samostalno izdvaja ključne riječi i uočava sastavne elemente grafičke strukture teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst s razumijevanjem, samostalno izdvaja ključne riječi iz teksta, objašnjava značenje teksta u cjelini i povezuje ga sa sastavnim elementima grafičke strukture teksta

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 5. 5</p> <p>Učenik piše tekstove jednostavnih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema planu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - piše tekst trodijelne strukture u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom - postavlja plan pisanja teksta i određuje glavni cilj i podciljeve - planira dijelove teksta kronološkim redom - povezuje rečenice u tekst rabeći prototipne veznike i vezne riječi - rabi jednostavne rečenične strukture - služi se novim riječima koje je čuo ili pročitao istražujući o temi kao dijelom aktivnoga rječnika - piše u skladu s gramatičkom normom prijedloge s/sa, k/ka ispred prototipnih i čestih riječi koje počinju suglasnikom ili suglasničkim skupinama s, š, z, ž, k, ps, ks i osobnom zamjenicom - piše u skladu s pravopisnom normom: piše prototipne i česte riječi u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, dvoglas ie (riječi u kojima je provedena glasovna promjena); piše veliko i malo slovo u prototipnim i čestim pridjevima na -ski, -ški, -čki, -ev, -ov, -in; piše veliko slovo u jednorječnim i višerječnim izrazima/imenima (geografsko nazivlje u bližem okružju); piše zarez odvajajući usklik od ostatka rečenice - piše s potrebom i zadovoljstvom <p>- tekstne vrste: opisni (opis osobe, opis vanjskoga i unutarnjega prostora), obavijesni (obavijest i poziv), pisani sastavak na zadanu ili slobodnu temu; isprekidani tekstovi (popis, recept, poziv i oglas u tiskanome obliku); dopisivanje (osobno pismo, e-poruka, SMS poruka)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu oblikuje i piše tekst jednostavnih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja oblikuje i piše tekst jednostavnih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja oblikuje i piše tekst jednostavnih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema planu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše tekst jednostavnih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema planu
<p>PREPORUKA: Faze procesa pisanja: 1. pripremna faza: prvi susret s temom (misaona priprema), prikupljanje podataka i jezične građe, planiranje (izrada plana); 2. faza pisanja po planu (različite inačice); 3. faza usavršavanja (prepravljjanje, ispravljanje, dorada); 4. faza predstavljanja javnosti (uređivanje za objavljivanje, objavljivanje)</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 5. 6</p> <p>Učenik oblikuje tekst i primjenjuje morfološka znanja o promjenjivim i nepromjenjivim riječima na prototipnim i čestim primjerima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje morfološke kategorije kojima se uspostavljaju veze među riječima: rod, broj, padež, lice, stupanj, vrijeme - uočava padeže kao različite oblike iste riječi s pomoću proširenih padežnih pitanja (pitanje cjelovitom rečenicom s upitnom zamjenicom i glagolom) u prototipnim ulogama - uočava prototipna značenja padeža (npr. vršitelj radnje (nominativ), predmet radnje (akuzativ), mjesto radnje (lokativ), sredstvo radnje (instrumental)) - rabi oblike s provedenim glasovnim promjenama u skladu s normom - prepoznaje najčešće prijedložne izraze (npr. s + instrumental (društvo), pri, prema + lokativ) - razlikuje imenice i pridjeve na prototipnim i čestim primjerima - povezuje pojedinačne rečenice u strukturnu cjelinu i oblikuje cjelovit tekst uporabom kohezivnih sredstava (npr. zamjenica, veznika) - razlikuje priloge, prijedloge, veznike, čestice i uzvike uočavajući da nepromjenjive riječi imaju uvijek samo jedan oblik - uočava da nepromjenjive riječi utječu na uspostavljanje odnosa među riječima - uočava najčešće položaje riječi: prilog - glagol, pridjev - imenica, prijedlog - imenica - preoblikuje rečenično ustrojstvo česticama 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava uz pomoć učitelja promjenjive i nepromjenjive vrste riječi na prototipnim i čestim primjerima te oblikuje tekst prema modelu 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje prema smjernicama promjenjive i nepromjenjive vrste riječi na prototipnim i čestim primjerima te oblikuje tekst na temelju sličnih primjera 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje prema smjernicama vrste promjenjivih i nepromjenjivih riječi na prototipnim i čestim primjerima te primjenjuje morfološko znanje u oblikovanju teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razlikuje vrste promjenjivih i nepromjenjivih riječi na prototipnim i čestim primjerima te primjenjuje morfološko znanje u oblikovanju teksta
<p>PREPORUKA: Riječi poredane po čestoti moguće je pronaći u objavljenome Hrvatskome čestotnome rječniku (Moguš, Bratanić i Tadić 1999) ili na jednome od dvaju mrežnih korpusa (Hrvatska jezična riznica http://riznica.ihj.hr/ i Hrvatski nacionalni korpus www.hnk.ffzg.hr).</p>					
<p>A. 5. 7</p> <p>Učenik objašnjava jezičnu raznolikost hrvatskoga jezika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava jezičnu raznolikost u svojem užem i širem okružju u svakodnevnim komunikacijskim situacijama - objašnjava svojim riječima razliku između materinskoga jezika, drugoga jezika, manjinskoga jezika i standardnoga hrvatskog jezika te navodi primjere - prepoznaje i izdvaja lokalizme i dijalektizme svojega zavičajnoga govora i narječja - prepoznaje česte lokalizme i dijalektizme drugih narječja - razlikuje svoj zavičajni govor i narječje od drugih govora i narječja - uspoređuje zavičajni govor i narječje sa standardnim hrvatskim jezikom - stvara govorni ili pisani tekst na svojem narječju i predstavlja ga primatelju - prepoznaje sličnosti i uvažava razlike između vlastite jezične kulture i drugih jezičnih kultura 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje uz pomoć učitelja jezičnu raznolikost hrvatskoga jezika 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje uz pomoć učitelja jezičnu raznolikost hrvatskoga jezika 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava prema smjernicama jezičnu raznolikost hrvatskoga jezika 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava jezičnu raznolikost hrvatskoga jezika
<p>PREPORUKA: Razvija osobni i zavičajni identitet kao dio hrvatske jezične baštine. Dio sadržaja ishoda ostvaruje se u izvanučioničkoj nastavi, kao što su posjeti tribinama, susretima, zavičajnim muzejima i festivalima na kojima se njeguje zavičajna riječ. Prikuplja lokalizme i dijalektizme te stvara zavičajni rječnik.</p>					

KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 5. 1 Učenik obrazlaže vlastiti neposredni doživljaj književnoga teksta i povezuje ga sa svijetom oko sebe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izražava svoje osnovne osjećaje (čudenje, radost, milosrđe, sažaljenje, napetost iščekivanja, ljutnja, užas, strah) kao reakciju na književni tekst i pomoć u usmjeravanju svoje pozornosti na događaje, likove i određene pojedinosti - uočava da je poetski izraz osoban i subjektivan - pokazuje zanimanje za likove i događaje koji su povezani s njime i vlastitim doživljajem - pokazuje empatiju: razumijevanje značenja i važnosti emocija te ponašanja književnih likova u književnome tekstu - razvija sposobnost imaginacije koja doživljavanjem fiktivnoga odražava stvarne osjećaje, stavove i vrijednosti (npr. čitajući fiktivnu priču, učenik kao da sudjeluje u stvarnome događaju) - uspoređuje vlastita iskustva s iskustvima nastalima tijekom čitanja književnoga teksta - stvara mentalne predodžbe o pročitane tekstu: razumijevanje književnoga teksta na temelju fantazijskoga mišljenja, tj. zamišljanja - čita iz užitka 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje pojedinačne osjećaje koje u njemu izaziva književni tekst i izdvađa ono što ga se najviše dojmilo 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje vlastiti emocionalni doživljaj književnoga teksta i izdvađa ono što ga se najviše dojmilo 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje vlastiti emocionalni doživljaj književnoga teksta s dijelovima književnoga teksta koji u njemu budi suosjećanje 	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže vlastiti emocionalni doživljaj književnoga teksta i uspoređuje vlastita iskustva s onima u književnome tekstu
<p>PREPORUKA: Da bi učenik razvio trajnu čitateljsku naviku, preporučuje se zajedničko čitanje kraćih cjelovitih tekstova na satu, tj. interakcija: učenik - tekst, učenik - tekst - učenici, učenik - tekst - učitelj te aktivan razgovor u kojem sudjeluju svi učenici. Predmet razgovora trebaju biti isključivo učenikove predodžbe o tekstu, kakve je sam oblikovao na temelju doživljaja i razumijevanja. Pritom se ističe važnost svakoga pojedinačnog mišljenja.*</p>					
<p>B. 5. 2 Učenik razlikuje temeljna žanrovska obilježja književnoga teksta i izražava vlastiti literarni doživljaj.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže razliku između književnih i ostalih tekstova navodeći primjere - razlikuje temeljna žanrovska (poetska, prozna, dramska) obilježja na osnovi tematike, likova i načina izlaganja, strukture teksta (vizualna i grafička obilježja) i primjenjuje temeljna književnoteorijska znanja - pokazuje zanimanje za zvučnost i ritmičnost poezije, za priču i likove (pripovijedanje o događajima), za sceničnost dramskoga teksta - prepoznaje temeljna jezično-stilska obilježja književnoga teksta: preneseno značenje, pjesnička slika, onomatopeja, epitet, personifikacija - tematizira tekst s obzirom na uočenu problematiku - objašnjava vlastiti literarni doživljaj (vlastite mentalne predodžbe o tekstu oblikovane na temelju doživljaja i razumijevanja teksta, tj. interakcije između teksta i čitatelja) 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje uz pomoć učitelja žanrovska obilježja književnoga teksta i izražava vlastiti literarni doživljaj 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje žanrovska obilježja književnoga teksta i izražava vlastiti literarni doživljaj 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje prema smjernicama žanrovska obilježja i izražava vlastiti literarni doživljaj 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razlikuje žanrovska obilježja i izražava vlastiti literarni doživljaj

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 5. 3</p> <p>Učenik prosuđuje književni tekst na temelju iskustva o svijetu oko sebe i objašnjava uočene ideje i problematiku u vezi s pročitanim tekstom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - stvara vizualne i akustične prezentacije književnoga teksta - poistovjećuje se sa sudbinom likova i procjenjuje njihove postupke - komentira glavne događaje i obrazlaže vlastito viđenje događaja - uočava i objašnjava problematiku književnoga teksta - uspoređuje vlastito mišljenje o tekstu s drukčijim mišljenjima - prepoznaje i aktualizira glavne ideje književnoga teksta <p>- vrste tekstova: lirska pjesma (domoljubna, pejzažna, ljubavna; dijalektna) basna, bajka, kratka priča, vic, anegdota, roman za djecu i mlade, pustolovni roman, igrokaz</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava uz pomoć učitelja vlastito mišljenje o književnome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava prema smjernicama vlastito mišljenje o književnome tekstu na temelju iskustva o svijetu oko sebe 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači vlastito mišljenje o književnome tekstu na temelju iskustva o svijetu oko sebe 	<ul style="list-style-type: none"> - prosuđuje književni tekst na temelju iskustva o svijetu oko sebe
<p>PREPORUKA: U ostvarivanju ovoga ishoda učenicima valja omogućiti slobodno i otvoreno iznošenje vlastitih zapažanja u obliku zaključka, prosudbe, usporedbe i vrednovanja u različitim komunikacijskim modelima govornih vježbi: okrugli stol, diskusija, panel-diskusija, tribina i sl.</p>					
<p>PREPORUKA B. 1, B. 2, B. 3: Vrste tekstova navedene u ishodu B. 3 odnose se i na ishode B. 1 i B. 2.</p> <p>Prema izboru učitelja u dogovoru s učenicima učenik čita između šest i osam cjelovitih književnih tekstova godišnje izabranih prema sljedećim kriterijima: recepcijsko-spoznajne mogućnosti učenika, podjednaka žanrovska zastupljenost tekstova (poezija, proza, drama), raznolika tematska zastupljenost tekstova, podjednaka zastupljenost antologijskih i suvremenih tekstova.</p>					
<p>B. 5. 4</p> <p>Učenik obrazlaže vlastiti izbor književnoga teksta i pokazuje zanimanje i pozitivan stav prema čitanju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izražava vlastiti doživljaj književnoga teksta - obrazlaže razloge vlastitoga izbora književnih tekstova - uočava emocionalni aspekt čitanja koji uključuje nade, strahove i napetost što proizlazi iz poistovjećivanja sa sudbinom fikcionalnoga lika - dijeli vlastito čitalačko iskustvo: sastavlja zajednički popis izabranih književnih tekstova i raspravlja o razlozima popularnosti/nepopularnosti književnih tekstova - razvija čitalačke navike kontinuiranim čitanjem i motivacijom za čitanjem različitih žanrova 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje prema smjernicama vlastiti izbor književnoga teksta u skladu s vlastitim iskustvom 	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže prema smjernicama vlastiti izbor književnoga teksta i opisuje proživljeno iskustvo tijekom čitanja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno obrazlaže vlastiti izbor književnoga teksta i opisuje proživljeno iskustvo tijekom čitanja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno obrazlaže vlastiti izbor književnoga teksta i tumači proživljeno iskustvo tijekom čitanja
<p>PREPORUKA: Čita najmanje jedan književni tekst godišnje prema vlastitome izboru. Ishod se ne vrednuje, samo se prati, a razine usvojenosti odnose se na konkretna predstavljanja te se mogu i ne moraju sumativno vrednovati.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 5. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima tijekom učenja i poučavanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje, eksperimentira i samostalno i slobodno radi na temi koja mu je bliska nadgledajući vlastiti napredak - nudi inovativna rješenja potaknut različitim iskustvima i doživljajima tijekom učenja i poučavanja - raščlanjuje proces nastanka uratka na etape svladavajući moguće probleme i preuzimajući rizik do konačnoga cilja - pronalazi besplatne alate za provedbu, koristi se vlastitim digitalnim uređajima koji su mu dostupni (npr. mobitel (fotoapararat, snimač zvuka i slike), besplatni programi na internetu) - vrednuje vlastiti uradak i uratke drugih učenika s naglaskom na samovrednovanju prema unaprijed zadanim sastavnicama - stvara različite individualne uratke (npr. stvaralaštvo na dijalektu / zavičajnome govoru, uređuje razredne novine, dramalizira tekstove i priprema za izvedbu, osmišljava scenografiju, izrađuje kostime, izražava se pokretom i plesom, snima kratke filmove (isječke), oblikuje fotografije u ilustrativni film, crta slikovnicu, izrađuje različite priručnike i sl.) - prikuplja vlastite uratke u radnu mapu (portfolio) prateći vlastiti napredak - koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom i temeljnim znanjima sa svrhom oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - razvija vlastiti potencijal za stvaralaštvo 	-	-	-	-
<p>PREPORUKA: Ovim je ishodom učeniku ponuđen stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnom poslu koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom. Ostvarivanje ishoda prati se i ne podliježe vrednovanju. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja uradak razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi za izniman trud. Ishodom se ostvaruju međupredmetne teme Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti, Poduzetništvo, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije.</p>					

KUTURA I MEDIJI					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 5. 1</p> <p>Učenik razlikuje izvore informacija, pronalazi potrebne informacije u skladu sa svojim potrebama i interesima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje izvore informacija: tiskane i digitalne - pronalazi informacije u različitim izvorima prema svojim interesima i potrebama (npr. kada se prikazuje određena emisija ili film, informacije o temi koja ga zanima i sl.) - izabire ključne riječi za internetsko pretraživanje - služi se sadržajem i kazalom pojmova u traženju informacija - ovladava osnovnim tehnikama pretraživanja interneta i knjižničnih kataloga - provjerava točnost informacija - citira izvor informacija - vrste tekstova: post, obavijest, recept, plakat, hipertekst 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje izvore informacija i koristi se prema smjernicama jednim izvorom u traženju informacija u skladu s pojedinačnim zadatkom 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje izvore informacija i koristi se prema smjernicama različitim izvorima u traženju informacija u skladu s pojedinačnim zadatkom 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje izvore informacija i koristi se prema smjernicama različitim izvorima u traženju informacija u skladu sa svojim interesima i potrebama 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje izvore informacija i samostalno se koristi različitim izvorima u traženju informacija u skladu sa svojim interesima i potrebama
<p>PREPORUKA: Izvori informacija: stručnjaci ili drugi pojedinci, školske ili narodne/gradske knjižnice, internet.</p>					
<p>C. 5. 2</p> <p>Učenik prosuđuje različite medijske tekstove jednostavnih struktura kojima se promiču pozitivni komunikacijski obrasci.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - primjenjuje pozitivne komunikacijske obrasce (npr. izdvaja sadržaje koji promiču pozitivne vrijednosti i pozitivne komunikacijske obrasce) i pokazuje toleranciju - uočava da različiti primatelji i pošiljatelji mogu različito reagirati na isti medijski tekst (npr. na trenutačno popularnu televizijsku seriju ili glazbeni video) - opisuje različite reakcije različitih primatelja na isti tekst i povezuje utjecaj dobi, spola i/ili kulturne pripadnosti primatelja i pošiljatelja s izborom medijskoga sadržaja i reakcijama na njega te navodi primjere (npr. navodi različite reakcije na svoju omiljenu pjesmu / glazbeni žanr i pretpostavlja zašto se te reakcije razlikuju) - objašnjava medijske tekstove jednostavne strukture (npr. istražuje kako se videoigre i animirani filmovi koriste u svrhu promocije poznatih osoba i proizvoda) - stvara medijske tekstove jednostavnih struktura 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje medijski tekst jednostavnih struktura koji potiče pozitivne komunikacijske obrasce 	<ul style="list-style-type: none"> - izdvaja različite medijske tekstove jednostavnih struktura koji potiču pozitivne komunikacijske obrasce 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje različite medijske tekstove jednostavnih struktura koji potiču pozitivne komunikacijske obrasce 	<ul style="list-style-type: none"> - prosuđuje različite medijske tekstove jednostavnih struktura koji potiču pozitivne komunikacijske obrasce

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 5. 3</p> <p>Učenik razlikuje tiskane medijske tekstove i objašnjava uporabu sadržajnih i grafičkih elemenata sa svrhom prenošenja poruke.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava uporabu i organizaciju pojedinih sadržajnih i grafičkih elemenata u različitim dnevnim novinama - prepoznaje kako se sadržajnim elementima oblikuje značenje medijske poruke i stvara željeni učinak na primatelja (npr. rubrike u novinama: lokalne, nacionalne, internacionalne vijesti, crna kronika, sport, zabava, kultura, lokalni događaji i sl.) - prepoznaje kako se grafičkim elementima oblikuje značenje medijske poruke i stvara željeni učinak na primatelja sa svrhom privlačenja široke publike (npr. naslov, podnaslov, nadnaslov, fotografija s tekstom koji ju objašnjava imaju svrhu pobuđivanja interesa čitatelja i sl.) 	<ul style="list-style-type: none"> - nabraja sadržajne i grafičke elemente medijskoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - izdvaja sadržajne i grafičke elemente medijskoga teksta te prepoznaje prema smjernicama kako se njima prenosi poruka 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava na poznatome primjeru uporabu sadržajnih i grafičkih elemente medijskoga teksta u svrhu prenošenja poruke 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava organizaciju sadržajnih i grafičkih elemenata medijskoga teksta u svrhu prenošenja poruke
<p>C. 5. 4</p> <p>Učenik opisuje vlastitim riječima značenje popularnokulturnih tekstova u kontekstu svakodnevnoga života.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava vezu teksta i svijeta koji ga okružuje - opisuje značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih sa svakodnevnim životom - uočava priču kao temelj popularnokulturnih tekstova - izdvaja vlastita i tuđa mišljenja o popularnokulturnim tekstovima u skladu s dosadašnjim znanjem i iskustvom - usvaja pojam popularne kulture (ono što se dopada velikomu broju ljudi) - tekstne vrste: animirani filmovi, stripovi, videoigre, igrani filmovi, tekstovi popularne glazbe, isječci na raznim internetskim portalima, tj. suvremeni tekstovi s kojima se učenik svakodnevno susreće 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje uz pomoć učitelja značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih sa svakodnevnim životom 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje prema smjernicama značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih sa svakodnevnim životom 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje prema smjernicama značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih sa svakodnevnim životom i svijetom koji ga okružuje 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje vlastitim riječima značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih sa svakodnevnim životom i svijetom koji ga okružuje
<p>PREPORUKA: Ovim se ishodom učeniku predstavlja kultura s gledišta svakodnevnoga života, kultura s društvenoga gledišta, kultura u odnosu na popularnu kulturu i kultura u odnosu prema književnosti i ostalim umjetnostima. Ishod nastoji promicati senzibilitet za novu, mladu publiku i njihove frekventne žanrove sa svrhom razvoja kreativnoga i kritičkoga mišljenja.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 5. 5</p> <p>Učenik vrednuje kulturne događaje, samostalno ih izabire i posjećuje u fizičkome i digitalnome okružju.</p>	<p>Preporučeni izvanučionički sadržaji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posjet kazalištu: kazališne predstave; programi kojima se predstavlja organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici - odlazak u kino i kinoteke - posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće) - posjet institucijama: knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi - festivali: književni, filmski, znanstveni, edukacijski, tradicijski - tribine i susreti s književnicima i autorima različitih provenijencija - sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja - posjeti izložbama - predavanja u fizičkome i digitalnome okružju - sudjelovanje u raznim projektima - internetski kulturni portali - internetski sadržaji: <i>online</i> izložbe, <i>online</i> učionice 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja izabire i posjećuje kulturne događaje, obrazlaže izbor jednoga kulturnog događaja i uspoređuje ga s vlastitim iskustvom, stavovima i vrijednostima 	<ul style="list-style-type: none"> - na poticaj izabire i posjećuje kulturne događaje u skladu s vlastitim interesima te ih uspoređuje s vlastitim iskustvom, stavovima i vrijednostima 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izabire i posjećuje različite kulturne događaje; procjenjuje njihovu kvalitetu s obzirom na vlastite interese, stavove i uvjerenja te uvažava stavove i vrijednosti drugih 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izabire i posjećuje različite kulturne događaje; vrednuje njihovu kvalitetu s obzirom na vlastite interese, stavove i uvjerenja te uvažava stavove i vrijednosti drugih
<p>PREPORUKA: Ishod se ne vrednuje, samo se prati, a razine usvojenosti odnose se na konkretna predstavljanja te se mogu i ne moraju sumativno vrednovati. Aktivnosti i sadržaji iskazani u ovome ishodu uvjetovani su razvojnom dobi i interesima učenika, fizičkim okružjem (lokalne zajednice i njihova ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Sadržaji izvanučioničkoga tipa zahtijevaju pojedinačni angažman svakoga učenika, aktiviranje stečenih znanja i kompetencija u smislu neposrednoga iskustvenoga učenja. Ishod se odnosi na sve cikluse u svrhu osobnoga razvoja te aktivnoga uključivanja učenika u kulturni i društveni život zajednice. Izvor podataka o ostvarenosti očekivanoga ishoda jest učenička mapa u kojoj učenik tijekom školske godine samostalno bilježi i prati vlastite aktivnosti. Preporučuje se dvaput na godinu zajednički posjet učenika i učitelja određenomu izabranom sadržaju.</p>					

6. razred osnovne škole

KOMUNIKACIJA I JEZIK					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 6.1</p> <p>Učenik razgovara i raspravlja o svakodnevnim događajima i vlastitim interesima te ih povezuje s pročitanim i poslušanim tekstovima, primjenjuje vještine aktivnoga slušanja i poštuje pravila uljudnoga ophođenja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom - razlikuje kulturološke obrasce vođenja razgovora s obzirom na sugovornika, vrstu i svrhu razgovora: razgovor s vršnjacima ili odraslima, slobodni ili vođeni razgovor - raspravlja u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom i obrazlaže svoje mišljenje - raspravlja o svakodnevnim događajima i vlastitim interesima, o pročitane ili poslušane tekstu i razlučuje bitno - aktivno sluša sugovornika pokazujući to verbalnim znakovima: podržavajućim komentarima i neverbalnim znakovima* - parafrazira sugovornikove riječi da bi pojasnio vlastito razumijevanje razgovora i rasprave - traži objašnjenje nepoznatih riječi, pojmova i sintagmi* - točno govori oblike u futuru prvome, kondicionalu prvome, perfektu i aoristu - razgovijetno govori primjenjujući govorne vrednote i pravogovornu normu: točno izgovara prototipne i česte riječi u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, dvoglas ie (u izvedenicama) - poštuje pravila uljudnoga ophođenja - komunicira asertivno i izbjegava nasilnu komunikaciju <p>- tekstne vrste: razgovor, uvjeravanje, nagovaranje</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara uz pomoć učitelja o vlastitim interesima, primjenjuje vještine aktivnoga slušanja i poštuje pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara prema smjernicama o vlastitim interesima, povezuje ih s pročitanim i poslušanim tekstovima, primjenjuje vještine aktivnoga slušanja i poštuje pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara i raspravlja prema smjernicama o vlastitim interesima, povezuje ih s pročitanim i poslušanim tekstovima, primjenjuje vještine aktivnoga slušanja i poštuje pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razgovara i raspravlja o vlastitim interesima, povezuje ih s pročitanim i poslušanim tekstovima, primjenjuje vještine aktivnoga slušanja i poštuje pravila uljudnoga ophođenja

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 6. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša tekst, sažima podatke u bilješke i objašnjava značenje teksta u cjelini.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje slušanje iz zadovoljstva i sadržajno slušanje: usmjereno na razumijevanje i zapamćivanje poruka - aktivno sluša sugovornika pokazujući to verbalnim znakovima: podržavajućim komentarima i neverbalnim znakovima* - traži objašnjenja o dijelovima slušanoga teksta koje ne razumije i postavlja potpitanja o slušanome tekstu - parafrazira i sažima podatke o slušanome tekstu i objašnjava značenje teksta u cjelini* - samostalno oblikuje bilješke o slušanome tekstu vlastitim riječima - sudjeluje u razgovoru i odgovara na pitanja o slušanome tekstu - objašnjava značenje nepoznatih riječi na temelju sadržaja teksta - uočava kako govornikova neverbalna komunikacija utječe na primanje i razumijevanje teksta <p>- tekstne vrste: obavijesni tekstovi jednostavnih struktura (izvješće), upućivački tekstovi jednostavnih struktura (savjet, molba)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odgovara na pitanja o slušanome tekstu i uz pomoć učitelja parafrazira tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - parafrazira i sažima slušani tekst prema smjernicama 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno parafrazira i sažima slušani tekst i prema smjernicama objašnjava značenje teksta u cjelini 	<ul style="list-style-type: none"> - parafrazira i sažima slušani tekst i samostalno objašnjava značenje teksta u cjelini
<p>A. 6. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori tekstove jednostavnih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema smjernicama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje svrhe govorenja: osobne, obrazovne i javne - opisuje, pripovijeda, izvještava s različitih točaka gledišta - povezuje glavne ideje i važne pojedinosti u cjelovit, smislen i organiziran govor rabeći prototipne veznike i vezne riječi - niže događaje poštujući kronološki slijed i uzročno-posljedične veze - vlastitim riječima prepričava i sažima tekst iznoseći bitno - primjenjuje govorničke vještine: pravi stanke između dijelova govora i usklađuje govorenje sa znacima neverbalne komunikacije: uspostavlja kontakt očima sa svim primateljima* - točno govori oblike u futuru prvome, kondicionalu prvome, perfektu i aoristu - razgovijetno govori primjenjujući govorne vrednote i pravogovornu normu: točno izgovara prototipne i česte riječi u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, dvoglas i (izvedenice) <p>- tekstne vrste: opisni (objektivni i subjektivni opis), pripovjedni (prepričavanje s promjenom gledišta, sažeto prepričavanje), obavijesni (izvješće, izjava); javni govor</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori uz pomoć učitelja pripovjedne i opisne tekstove jednostavnih struktura te povezuje glavne misli u skladu s temom 	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori pripovjedne i opisne tekstove jednostavnih struktura te povezuje uz pomoć učitelja glavne misli i važne pojedinosti u skladu s temom 	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori prema smjernicama pripovjedne i opisne tekstove jednostavnih struktura te povezuje glavne misli i važne pojedinosti u skladu s temom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i govori pripovjedne i opisne tekstove jednostavnih struktura te povezuje glavne misli i važne pojedinosti u skladu s temom

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 6. 4</p> <p>Učenik čita tekst s razumijevanjem, uspoređuje podatke prema važnosti i objašnjava značenje teksta u cjelini.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje svrhu čitanja: osobnu, obrazovnu i javnu - uočava naslov, podnaslove, fotografije, ilustracije, grafikone i tablice te ih dovodi u vezu sa sadržajem teksta - prepoznaje značenje ključnih riječi i glavnih ideja u kontekstu čitanoga teksta - pregledava, traži i izabire važne podatke iz čitanoga teksta - razlikuje bitne od nebitnih podataka u čitanome tekstu vodeći se prethodnim znanjem i iskustvom - samostalno oblikuje bilješke da bi razumio čitani tekst u cjelini - prepričava pročitani tekst uz pomoć bilježaka - služi se novim riječima kao dijelom aktivnoga rječnika* - objašnjava značenje nepoznatih riječi na temelju sadržaja teksta - razlikuje obilježja tekstova prema vrsti, obliku, sadržaju, svrsi, primatelju* <p>- tekstne vrste: opisni i pripovjedni tekstovi (biografije poznatih, uvodnici u tiskanim i <i>online</i> novinama i časopisima); isprekidani tekstovi (uputa, poziv i oglas u elektroničkome obliku)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst s razumijevanjem, prepoznaje važne podatke u tekstu uz pomoć učitelja i opisuje značenje teksta u cjelini 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst s razumijevanjem, prepoznaje važne podatke u tekstu prema smjernicama, objašnjava značenje teksta u cjelini 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst s razumijevanjem, razlikuje prema smjernicama podatke u tekstu prema važnosti i objašnjava značenje teksta u cjelini 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst s razumijevanjem, samostalno uspoređuje podatke u tekstu prema važnosti i objašnjava značenje teksta u cjelini
<p>A. 6. 5</p> <p>Učenik piše tekst jednostavnih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema smjernicama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - piše tekst trodijelne strukture u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom - piše pripovjedne i opisne tekstove jednostavnih struktura s različitih gledišta - postavlja plan pisanja teksta i određuje glavni cilj i podciljeve - planira dijelove teksta kronološkim redom i s vidljivim uzročno-posljedičnim vezama - izabire podatke i oblikuje ih u sadržajno jasne i gramatički točne rečenice - rabi jednostavne rečenične strukture - točno piše oblike u futuru prvome, kondicionalu prvome, perfektu i aoristu - piše u skladu s pravopisnom normom: piše prototipne i česte riječi u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, dvoglas ie (izvedenice); piše veliko slovo u jednorječnim i višerječnim izrazima/imenima (geografsko nazivlje u širem okružju); piše pravopisne znakove s ciljem pravilnoga čitanja i razumijevanja teksta; piše pravopisne znakove rastavljujući tekst na rečenice i rečenične dijelove - piše s potrebom i zadovoljstvom <p>- tekstne vrste: opisni (objektivni i subjektivni opis), pripovjedni (stvaralačko prepričavanje, prepričavanje s promjenom gledišta, sažeto prepričavanje), obavijesni (obavijest, poziv, izvješće, izjava); dopisivanje; blog</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu oblikuje i piše tekst jednostavnih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema planu 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja oblikuje i piše tekst jednostavnih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema planu 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja oblikuje i piše tekst jednostavnih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema smjernicama 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše tekst jednostavnih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema smjernicama

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 6. 6</p> <p>Učenik oblikuje tekst i primjenjuje morfološka znanja o glagolskim oblicima na prototipnim i čestim primjerima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje morfološke kategorije: lice, vrijeme, način - svrhovito se koristi jednostavnim i složenim glagolskim oblicima: infinitiv, prezent, perfekt, futur prvi, kondicional prvi, aorist - točno piše i govori oblike u futuru prvome, kondicionalu prvome i aoristu (npr. bit ću, ja bih, mi bismo željeli) - razlikuje rodne nastavke u glagolskom pridjevu radnom/perfektu i točno ih piše (npr. htio (sam), htjela (sam), želio (sam), željela (sam), vidio (sam), vidjela (sam) i sl.) - oblikuje rečenice koristeći se različitim glagolskim oblicima - izabire sintaktički primjerene i točno morfološki oblikovane glagolske oblike i prenosi značenje u tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje prema modelu prototipne i česte glagolske oblike i primjenjuje ih u oblikovanju teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - izdvaja prema smjernicama prototipne i česte glagolske oblike i primjenjuje ih u oblikovanju teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje prototipne i česte glagolske oblike i samostalno ih primjenjuje u oblikovanju teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razlikuje glagolske oblike i primjenjuje ih u oblikovanju teksta
<p>PREPORUKA: Riječi poredane po čestoti moguće je pronaći u objavljenome Hrvatskome čestotnome rječniku (Moguš, Bratanić i Tadić 1999) ili na jednome od dvaju mrežnih korpusa (Hrvatska jezična riznica http://riznica.ihjj.hr/ i Hrvatski nacionalni korpus www.hnk.ffzg.hr).</p>					
<p>A. 6. 7</p> <p>Učenik tumači uporabu hrvatskoga jezika s obzirom na komunikacijsku situaciju.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava da se sudionici u komunikaciji služe zajedničkim jezikom da bi mogli komunicirati - objašnjava ulogu i uporabu službenoga jezika u različitim svakodnevnim komunikacijskim situacijama - razlikuje dvojezičnost i višejezičnost pojedinaca - razlikuje razgovorni jezik, hrvatska narječja (govore), jezik književnosti i standardni hrvatski jezik u svakodnevnim komunikacijskim situacijama - prepoznaje kolokvijalne izraze i objašnjava njihovu svrhu i stilsku vrijednost u komunikaciji - razlikuje uporabu razgovornoga i standardnoga jezika u formalnim i neformalnim svakodnevnim komunikacijskim situacijama - svrhovito se služi hrvatskim jezikom u formalnim i neformalnim svakodnevnim komunikacijskim situacijama - prepoznaje sličnosti i uvažava razlike između vlastite jezične kulture i drugih jezičnih kultura 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje uz pomoć učitelja uporabu hrvatskoga jezika s obzirom na komunikacijsku situaciju 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razlikuje uporabu hrvatskoga jezika s obzirom na komunikacijsku situaciju 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava uporabu hrvatskoga jezika s obzirom na komunikacijsku situaciju 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači uporabu hrvatskoga jezika s obzirom na komunikacijsku situaciju
<p>PREPORUKA: Dio sadržaja ostvaruje se u izvanučioničkoj nastavi, kao što su posjeti tribinama, susretima, zavičajnim muzejima i festivalima na kojima se njeguje zavičajna riječ.</p>					

KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 6. 1</p> <p>Učenik obrazlaže vlastita iskustva i stavove te ih uspoređuje s onima u književnome tekstu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - povezuje vlastita iskustva i stavove s onima uočenima u književnome tekstu - stvara mentalne predodžbe o pročitanome tekstu - izražava vlastite predodžbe o stvarnosti i uvjerenja na temelju fiktivnoga iskustva čitatelja (spoznajna i etička funkcija književnosti, npr. proživljava nešto što ne može doživjeti u realnome svijetu ili u vlastitome fizičkom okružju) - razvija fantazijske sposobnosti i sposobnosti predviđanja te razumijevanja sebe samoga i drugih ljudi - čita iz užitka 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje vlastite reakcije potaknut iskustvima izrečenima u književnome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje vlastite predodžbe i iskustva te iskustva izrečena u književnome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje vlastite predodžbe, iskustva i stavove s onima u književnome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže vlastite predodžbe, iskustva i stavove te ih uspoređuje s onima u književnome tekstu
<p>PREPORUKA: Da bi učenik razvio trajnu čitateljsku naviku, preporučuje se zajedničko čitanje kraćih cjelovitih tekstova na satu, tj. interakcija: učenik - tekst, učenik - tekst - učenici, učenik - tekst - učitelj te aktivan razgovor u kojem sudjeluju svi učenici. Predmet razgovora trebaju biti isključivo učenikove predodžbe o tekstu, kakve je sam oblikovao na temelju doživljaja i razumijevanja. Pritom se ističe važnost svakoga pojedinačnog mišljenja.*</p>					
<p>B. 6. 2</p> <p>Učenik obrazlaže značenje književnoga teksta i oblikuje smisao književnoga teksta na temelju vlastitoga čitateljskog iskustva i književnote-orijskoga znanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - postavlja pitanja s ciljem otkrivanja značenja književnoga teksta - oblikuje smisao, tj. opisuje svoje poimanje književnoga teksta: povezanost teme i motiva - razlikuje sastavnice književnoga teksta: likovi, događaji, mjesto, vrijeme i primjenjuje temeljna književnoteorijska znanja - uočava ulogu metrike i ponavljanja u poeziji: stih, strofa, rima, ponavljanja, asonanca, aliteracija - procjenjuje likove na temelju vlastitoga iskustva i vlastitih vrijednosti: što je primjereno, prihvatljivo ponašanje 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje prema smjernicama značenje književnoga teksta vodeći se vlastitim čitateljskim iskustvom 	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže prema smjernicama značenje književnoga teksta i vlastitim riječima oblikuje smisao književnoga teksta vodeći se vlastitim čitateljskim iskustvom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno obrazlaže značenje književnoga teksta i oblikuje smisao književnoga teksta vodeći se vlastitim čitateljskim iskustvom i književnote-orijskim znanjem 	<ul style="list-style-type: none"> - argumentirano obrazlaže značenje književnoga teksta i oblikuje smisao književnoga teksta vodeći se vlastitim čitateljskim iskustvom i književnote-orijskim znanjem

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 6. 3</p> <p>Učenik prosuđuje književni tekst i obrazlaže vlastite stavove u vezi s pročitanim tekstom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava etičku razinu književnoga teksta - uočava kako stavovi i vrijednosti u književnim tekstovima utječu na čitatelje, uspoređuje ih s vlastitim stavovima i vrijednostima - opisuje na koji način i u kojoj mjeri književni tekst utječe na oblikovanje njegovih stavova i vrijednosti - razlikuje doslovno i preneseno značenje - prepoznaje različite modele ponašanja likova - prepoznaje i aktualizira glavne ideje i problematiku književnoga teksta - čita književni tekst radi pobuđivanja osjećaja i ljudske odgovornosti za uočene probleme <p>- tekstne vrste: lirska pjesma (domoljubna, pejzažna, ljubavna; dijalektna), crtica, kratka priča, roman za djecu i mlade, znanstvenofantastični i ljubavni roman, igrokaz</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava prema smjernicama vlastito mišljenje o tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - potvrđuje vlastito mišljenje o tekstu dokazima iz teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže vlastito mišljenje o tekstu dokazima iz teksta i iznošenjem argumentiranih zapažanja 	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže vlastite stavove, stavlja ih u odnos sa stavovima u književnome djelu i donosi argumentirane zaključke
<p>PREPORUKA: U ostvarivanju ovoga ishoda učenicima valja omogućiti slobodno i otvoreno iznošenje vlastitih zapažanja u obliku zaključka, prosudbe, usporedbe i vrednovanja u različitim komunikacijskim modelima govornih vježbi: okrugli stol, diskusija, panel-diskusija, tribina i sl.</p>					
<p>PREPORUKA B. 1, B. 2, B. 3: Vrste tekstova navedene u ishodu B. 3 odnose se i na ishode B. 1 i B. 2.</p> <p>Prema izboru učitelja u dogovoru s učenicima učenik čita između šest i osam cjelovitih književnih tekstova godišnje izabranih prema sljedećim kriterijima: recepcijsko-spoznajne mogućnosti učenika, podjednaka žanrovska zastupljenost tekstova (poezija, proza, drama), raznolika tematska zastupljenost tekstova, podjednaka zastupljenost antologijskih i suvremenih tekstova.</p>					
<p>B. 6. 4</p> <p>Učenik argumentirano prosuđuje samostalno izabrani književni tekst i povezuje ga s vlastitim iskustvom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izražava vlastiti doživljaj književnoga teksta - obrazlaže razloge vlastitoga izbora književnih tekstova - povezuje književni tekst sa suvremenim i osobnim kontekstom - razumije motive drugih i drukčijih - uočava svrhu književnoga teksta: zadovoljstvo, poučavanje o svijetu, viđenje stvari s drugih gledišta - objašnjava čitalačke sklonosti i utjecaj na čitalački ukus - uvažava različite ukuse pri izboru književnih tekstova - argumentirano preporučuje književni tekst drugima 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje razloge vlastitoga izbora književnoga teksta u skladu s vlastitim interesima i iskustvom 	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže razloge vlastitoga izbora književnoga teksta u skladu s vlastitim interesima i iskustvom 	<ul style="list-style-type: none"> - prosuđuje samostalno izabrani književni tekst i uočava njegovu svrhu u skladu s vlastitim interesima i iskustvom 	<ul style="list-style-type: none"> - argumentirano prosuđuje samostalno izabrani književni tekst i uočava njegovu svrhu u skladu s vlastitim interesima i iskustvom
<p>PREPORUKA: Čita najmanje jedan književni tekst godišnje prema vlastitome izboru. Ishod se ne vrednuje, samo se prati, a razine usvojenosti odnose se na konkretna predstavljanja te se mogu i ne moraju sumativno vrednovati.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 6. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima tijekom učenja i poučavanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje, eksperimentira i samostalno i slobodno radi na temi koja mu je bliska nadgledajući vlastiti napredak - nudi inovativna rješenja potaknut različitim iskustvima i doživljajima tijekom učenja i poučavanja - raščlanjuje proces nastanka uratka na etape svladavajući moguće probleme i preuzimajući rizik do konačnoga cilja - pronalazi besplatne alate za provedbu, koristi se vlastitim digitalnim uređajima koji su mu dostupni (npr. mobitel (fotoapararat, snimač zvuka i slike), besplatni programi na internetu) - vrednuje vlastiti uradak i uratke drugih učenika s naglaskom na samovrednovanju prema unaprijed zadanim sastavnicama - stvara različite individualne uratke (npr. stvaralaštvo na dijalektu / zavičajnome govoru, uređuje razredne novine, dramatiizira tekstove i priprema za izvedbu, osmišljava scenografiju, izrađuje kostime, izražava se pokretom i plesom, snima kratke filmove (isječke), oblikuje fotografije u ilustrativni film, crta slikovnicu, izrađuje različite priručnike i sl.) - prikuplja vlastite uratke u radnu mapu (portfolio) prateći vlastiti napredak - koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom i temeljnim znanjima sa svrhom oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - razvija vlastiti potencijal za stvaralaštvo 	-	-	-	-
<p>PREPORUKA: Ovim je ishodom učeniku ponuđen stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnom poslu koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom. Ostvarivanje ishoda prati se i ne podliježe vrednovanju. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja uradak razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi za izniman trud. Ishodom se ostvaruju međupredmetne teme Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti, Poduzetništvo, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije.</p>					

KULTURA I MEDIJI					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 6.1</p> <p>Učenik samostalno izabire informacije iz različitih izvora, provjerava njihovu korisnost i točnost u skladu s postavljenim zadatkom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pronalazi informacije u različitim izvorima prema svojim interesima i potrebama (literatura u skladu s postavljenim zadatkom, informacije o temi koja ga zanima i sl.) - pronalazi potpune i provjerene informacije - provjerava točnost prikupljenih informacija (npr. imena i prezimena, brojčane podatke, izražavanje postotcima) - izabire potrebne informacije u različite svrhe - uspoređuje informacije sličnoga sadržaja pronađene u različitim izvorima i izabire ih prema korisnosti - ovladava osnovnim tehnikama pretraživanja interneta i knjižničnih kataloga* - citira izvor informacija* <p>- tekstne vrste: upute, katalog, programi, vijest, prospekt</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izabire prema smjernicama potrebne informacije iz jednoga izvora 	<ul style="list-style-type: none"> - izabire prema smjernicama potrebne informacije iz više izvora 	<ul style="list-style-type: none"> - izabire prema smjernicama potrebne informacije iz više izvora u svrhu donošenja zaključaka 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izabire potrebne informacije iz više izvora u svrhu donošenja zaključaka
<p>PREPORUKA: Izvori informacija: stručnjaci ili drugi pojedinci, školske ili narodne/gradske knjižnice, internet.</p>					
<p>C. 6.2</p> <p>Učenik uspoređuje različito predstavljanje istih medijskih sadržaja sa svrhom utjecaja na razvoj mišljenja i stavova.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava različitu ulogu javnih i komercijalnih medija - uočava različito prenošenje istih medijskih sadržaja u javnim i komercijalnim medijima - dekonstruira medijske poruke razlikujući činjenice od fikcije (npr. utvrđuje i objašnjava zašto se animirani filmovi promoviraju u lancima brze prehrane) - objašnjava zašto bi različiti primatelji i pošiljalci (dječaci, djevojčice, odrasli, pripadnici treće dobi te različite kulturne grupe) mogli različito reagirati na više različitih medijskih tekstova (npr. manga stripove, sportske emisije, „sapunice“, videoigre koje simuliraju utrke i sl.) - navodi primjere različitih reakcija tinejdžera i njihovih roditelja na više različitih medijskih tekstova - pretpostavlja o ciljanoj publici na temelju pročitanoga teksta / pogledanoga filma / serije / glazbenoga videospota (npr. pretpostavlja tko su čitatelji pojedinih časopisa; gledatelji pojedinih TV programa i sl.) 	<ul style="list-style-type: none"> - navodi uz pomoć učitelja primjere različitoga predstavljanja istih medijskih sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje uz pomoć učitelja različito predstavljanje istih medijskih sadržaja sa svrhom utjecaja na razvoj mišljenja i stavova 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje prema smjernicama različito predstavljanje istih medijskih sadržaja sa svrhom utjecaja na razvoj mišljenja i stavova 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno uspoređuje različito predstavljanje istih medijskih sadržaja sa svrhom utjecaja na razvoj mišljenja i stavova

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 6. 3</p> <p>Učenik objašnjava uporabu vizualnih i zvučnih postupaka i tehnika u medijskim tekstovima sa svrhom prenošenja poruke.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje uporabu postupaka, tehnika te vizualnih i zvučnih znakova u različitim filmovima i kazališnim predstavama (npr. uporaba predmeta/odjeće bijele i crne boje može sugerirati i podjelu likova na pozitivne i negativne) - opisuje kako se različitim postupcima, tehnikama te vizualnim i zvučnim znakovima oblikuje značenje medijske poruke i stvara željeni učinak na publiku sa svrhom prenošenja poruke (npr. tehnika <i>slow-motion</i> ili glazbena tema koja se ponavlja u filmu često služi za prijenos neke neverbalne poruke, naglašavanje ili produživanje neke važne scene i sl.; također, u kazališnoj se predstavi funkcionalno rabe scenografija, kostimi, rasvjeta i drugo da bi se postigao učinak na publiku) 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje uz pomoć učitelja postupke i tehnike u medijskome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje prema smjernicama postupke i tehnike u medijskome tekstu te opisuje kako se njima prenosi poruka 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje uporabu postupaka i tehnika u medijskome tekstu i objašnjava kako se njima prenosi poruka 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava uporabu postupaka i tehnika u medijskome tekstu te na primjerima objašnjava kako se njima prenosi poruka
<p>C. 6. 4</p> <p>Učenik objašnjava vlastitim riječima značenje popularnokulturnih tekstova s obzirom na vlastite interese i iskustvo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava vezu teksta i svijeta koji ga okružuje - tumači značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih s vlastitim interesima, željama i iskustvom - uočava priču i likove kao temelje popularnokulturnih tekstova, tj. kao objekte znatiželje, sviđanja/nesviđanja - izdvaja dijelove popularnokulturnih tekstova koji predstavljaju sukobe, razlike i različita uvjerenja - izdvaja vlastita i tuđa mišljenja o popularnokulturnim tekstovima u skladu s dosadašnjim znanjem i iskustvom - objašnjava pojam popularne kulture na poznatim primjerima popularnokulturnih tekstova <p>- tekstne vrste: televizijske emisije, časopisi, tj. suvremeni tekstovi s kojima se učenik svakodnevno susreće</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje uz pomoć učitelja značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih s vlastitim interesima 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje prema smjernicama značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih s vlastitim interesima 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava prema smjernicama značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih s vlastitim interesima i iskustvom 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava vlastitim riječima značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih s vlastitim interesima i iskustvom
<p>PREPORUKA: Ovim se ishodom učeniku predstavlja kultura s gledišta svakodnevnoga života, kultura s društvenoga gledišta, kultura u odnosu na popularnu kulturu i kultura u odnosu prema književnosti i ostalim umjetnostima. Ishod nastoji promicati senzibilitet za novu, mladu publiku i njihove frekventne žanrove sa svrhom razvoja kreativnoga i kritičkoga mišljenja.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 6. 5</p> <p>Učenik vrednuje kulturne događaje, samostalno ih izabire i posjećuje u fizičkome i digitalnome okružju.</p>	<p>Preporučeni izvanučionički sadržaji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posjet kazalištu: kazališne predstave; programi kojima se predstavlja organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici - odlazak u kino i kinoteke - posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće) - posjet institucijama: knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi - festivali: književni, filmski, znanstveni, edukacijski, tradicijski - tribine i susreti s književnicima i autorima različitih provenijencija - sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja - posjeti izložbama - predavanja u fizičkome i digitalnome okružju - sudjelovanje u raznim projektima - internetski kulturni portali - internetski sadržaji: <i>online</i> izložbe, <i>online</i> učionice 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja izabire i posjećuje kulturne događaje, obrazlaže izbor jednoga kulturnog događaja i uspoređuje ga s vlastitim iskustvom, stavovima i vrijednostima 	<ul style="list-style-type: none"> - na poticaj izabire i posjećuje kulturne događaje u skladu s vlastitim interesima te ih uspoređuje s vlastitim iskustvom, stavovima i vrijednostima 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izabire i posjećuje različite kulturne događaje; procjenjuje njihovu kvalitetu s obzirom na vlastite interese, stavove i uvjerenja te uvažava stavove i vrijednosti drugih 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izabire i posjećuje različite kulturne događaje; vrednuje njihovu kvalitetu s obzirom na vlastite interese, stavove i uvjerenja te uvažava stavove i vrijednosti drugih
<p>PREPORUKA: Ishod se ne vrednuje, samo se prati, a razine usvojenosti odnose se na konkretna predstavljanja te se mogu i ne moraju sumativno vrednovati. Aktivnosti i sadržaji iskazani u ovome ishodu uvjetovani su razvojnom dobi i interesima učenika, fizičkim okružjem (lokalne zajednice i njihova ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Sadržaji izvanučioničkoga tipa zahtijevaju pojedinačni angažman svakoga učenika, aktiviranje stečenih znanja i kompetencija u smislu neposrednoga iskustvenoga učenja. Ishod se odnosi na sve cikluse u svrhu osobnog razvoja te aktivnoga uključivanja učenika u kulturni i društveni život zajednice. Izvor podataka o ostvarenosti očekivanoga ishoda jest učenička mapa u kojoj učenik tijekom školske godine samostalno bilježi i prati vlastite aktivnosti. Preporučuje se dvaput na godinu zajednički posjet učenika i učitelja određenomu izabranom sadržaju.</p>					

7. razred osnovne škole

KOMUNIKACIJA I JEZIK					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 7.1</p> <p>Učenik razgovara i raspravlja prema različitim obrascima vođenja razgovora, primjenjuje vještine aktivnoga slušanja i poštuje pravila uljudnoga ophođenja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - primjenjuje različite obrasce vođenja razgovora s obzirom na sugovornika, vrstu i svrhu razgovora: razgovor s vršnjacima ili odraslima, slobodni ili vođeni razgovor - razlikuje vještine grupnoga razgovora: uvjeravanje, nagovaranje, pregovaranje, raspravljanje - razlikuje spontanu komunikaciju (uvjetovana osjećajima) i uvježbanu, planiranu komunikaciju (planirana i pripremljena rasprava) - raspravlja spontano i prema unaprijed dogovorenoj temi - zastupa i brani svoje mišljenje, stavove i vrijednosti - tumači, obrazlaže i prosuđuje na temelju činjenica i dokaza (argumenata) - potvrđuje vlastito mišljenje iznoseći navode (citate), statističke podatke, općeprihvaćene činjenice, spoznaje i vrijednosne sudove - aktivno sluša sugovornika parafraziranjem onoga što je čuo - razgovijetno govori primjenjujući govorne vrednote i pravogovornu normu: točno izgovara prototipne i česte riječi u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, dvoglas ie (posuđenice, tuđice) - govori samo ono što može dokazati* - procjenjuje primjerenu količinu izrečenih informacija u skladu s ciljem i smislom razgovora* - poštuje pravila uljudnoga ophođenja - komunicira asertivno i izbjegava nasilnu komunikaciju <p>- tekstne vrste: privatni razgovor, službeni razgovor, intervju (stvarni i zamišljeni), pripremljena rasprava, panel-rasprava</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara uz pomoć učitelja prema jednome od obrazaca vođenja razgovora, primjenjuje vještine aktivnoga slušanja i poštuje pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara prema jednome od obrazaca vođenja razgovora, primjenjuje vještine aktivnoga slušanja i poštuje pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i raspravlja prema različitim obrascima vođenja razgovora, primjenjuje vještine aktivnoga slušanja i poštuje pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razgovara i raspravlja prema različitim obrascima vođenja razgovora, primjenjuje vještine aktivnoga slušanja i poštuje pravila uljudnoga ophođenja

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 7. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša tekst, izvodi zaključke i tumači značenje teksta u cjelini.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje slušanje iz zadovoljstva, empatijsko slušanje: usmjereno na razumijevanje govornikovih osjećaja i potreba i sadržajno slušanje: usmjereno na razumijevanje i zapamćivanje poruka - aktivno sluša sugovornika pokazujući to verbalnim znakovima: parafraziranjem i neverbalnim znakovima - razlikuje svrhu slušanja: osobna, obrazovna, javna - razlikuje bitne od nebitnih podataka u slušanome tekstu - uspoređuje slične podatke u slušanome tekstu - pojednostavnjuje složene podatke u slušanome tekstu - organizira i interpretira podatke iz slušanoga teksta te ih sažima u različite vrste bilježaka - donosi niz zaključaka da bi oblikovao značenje i smisao slušanoga teksta u cjelini - objašnjava značenje nepoznatih riječi iz slušanoga teksta služeći se rječnikom/rječnicima* - objašnjava govornikovu neverbalnu komunikaciju i povezuje ju sa sadržajem slušanoga teksta* <p>- tekstne vrste: obavijesni tekstovi (vijest, intervju), izlagački tekstovi (definicija), upućivački tekstovi (uputa), raspravljački tekstovi (osvrt)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša tekst i izvodi zaključke uz pomoć učitelja i objašnjava značenje teksta u cjelini 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša tekst, izvodi zaključke o slušanome tekstu prema smjernicama i objašnjava značenje teksta u cjelini 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša tekst, samostalno izvodi zaključke o slušanome tekstu i obrazlaže značenje teksta u cjelini 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša tekst, samostalno izvodi zaključke o slušanome tekstu i tumači značenje teksta u cjelini
<p>A. 7. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori tekstove složenih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema planu te obrazlaže vlastito mišljenje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - određuje svrhu govorenja: osobnu, obrazovnu, javnu - oblikuje i govori strukturirane opisne, pripovjedne i raspravljačke tekstove prema planu - obrazlaže vlastito mišljenje i stajalište o različitim temama u skladu s dobi i vlastitim iskustvom - izvodi prethodno pripremljenu prezentaciju različitih sadržaja uz vizualna pomagala* - primjenjuje govorničke vještine: mijenja rečeničnu intonaciju* - usklađuje govorenje sa znacima neverbalne komunikacije: primjereno drži ruke, umjereno se kreće* - razgovijetno govori primjenjujući govorne vrednote i pravogovornu normu: točno izgovara prototipne i česte riječi u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, dvoglas ie (posuđenice i tuđice) - uvažava tuđa stajališta i mišljenja - poštuje pravila uljudnoga ophođenja <p>- tekstne vrste: portret, prezentacija</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori uz pomoć učitelja tekstove složenih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom 	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori tekstove složenih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema planu 	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori tekstove složenih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema planu te obrazlaže vlastito mišljenje prema smjernicama 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i govori tekstove složenih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema planu te obrazlaže vlastito mišljenje

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 7. 4</p> <p>Učenik čita tekst s razumijevanjem, izvodi zaključke i tumači značenje teksta u cjelini.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava svrhu čitanja: osobnu, obrazovnu i javnu - uočava slikovne elemente i grafičku strukturu teksta, aktivira prethodna znanja o temi koju proučava i predviđa sadržaj nadolazećega teksta - izvodi zaključke na temelju jednoga ili više dijelova čitanoga teksta - donosi niz zaključaka da bi oblikovao značenje i smisao čitanoga teksta u cjelini - razlikuje slične podatke u čitanome tekstu - pojednostavnjuje složene podatke iz čitanoga teksta - organizira i interpretira podatke iz čitanoga teksta i sažima ih u različite vrste bilježaka - pronalazi dokaze i potkrepljuje zaključke do kojih je došao čitanjem - objašnjava svrhu slikovnih materijala povezujući ih s čitanim tekstom* - objašnjava značenje nepoznatih riječi služeći se rječnikom/rječnicima* - objašnjava obilježja tekstova prema vrsti, obliku, svrsi, primatelju* <p>- tekstne vrste: obavijesni tekstovi (vijest, intervju), izlagački tekstovi (sažetak, objašnjenje, definicija), upućivački tekstovi (uputa, savjet, molba), objasnidbeni tekstovi (enciklopedije, rječnici, leksikoni), raspravljački tekstovi (osvrt), isprekidani tekstovi (npr. tablica, grafikon, dijagram, karta)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja čita tekst s razumijevanjem i izvodi zaključke iz dijelova teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama čita tekst s razumijevanjem, izvodi zaključke o pročitanome tekstu i objašnjava značenje teksta u cjelini 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst s razumijevanjem, samostalno izvodi zaključke o pročitanome tekstu i obrazlaže značenje teksta u cjelini 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst s razumijevanjem, samostalno izvodi zaključke o pročitanome tekstu i tumači značenje teksta u cjelini
<p>A. 7. 5</p> <p>Učenik piše tekst složenih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema planu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - piše tekst trodijelne strukture s prepoznatljivom komunikacijskom funkcijom u skladu sa zadanom i slobodno odabranom temom u kojem dolaze do izražaja: povezanost, jasnoća i bogatstvo rječnika - postavlja plan pisanja teksta i određuje glavni cilj i podciljeve - izabire i organizira podatke/ideje u sadržajno jasne i gramatički točne rečenice - izražava mišljenje pomoću detalja, objašnjenja, slika, osjećaja i usporedaba - usklađuje sadržaj teksta sa svrhom i vrstom teksta - predviđa i razlikuje strukturu teksta ostvarujući vanjsku i unutarnju strukturu - rabi složenije rečenične strukture - ponovno čita i pregledava napisani tekst sa svrhom poboljšanja teksta služeći se pravopisom i rječnicima - piše u skladu s pravopisnom normom: piše prototipne i česte riječi u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, dvoglas ie (posuđenice, tuđice); piše veliko slovo u jednorječnim i višerječnim izrazima/imenima (blagdani, praznici, kulturne, umjetničke, političke, znanstvene i druge društvene priredbe); piše zarez radi odvajanja neovisnih dijelova rečenice (dozivanje, usklik) i u nabranju riječi i rečenica; piše prototipne i česte kratice i pokrate - piše s potrebom i zadovoljstvom <p>- tekstne vrste: portret, priča, prikaz, vijest, intervju; isprekidani tekstovi (npr. dnevnik, letak, obrazac); komunikacija digitalnim medijima</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i piše vezani tekst jednostavnih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema smjernicama 	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu oblikuje i piše tekst složenih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema planu 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja oblikuje i piše tekst složenih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema planu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše vezani tekst složenih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema planu

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 7. 6</p> <p>Učenik oblikuje tekst i primjenjuje sintaktička znanja o gramatičkome i komunikacijskom ustrojstvu rečenice na prototipnim i čestim primjerima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava rečenično ustrojstvo na temelju uporabe i primjenjuje imanentno jezično znanje - opisuje rečenicu kao gramatičku jedinicu neovisnu o kontekstu - objašnjava gramatičko ustrojstvo rečenice, tj. sintaktičke kategorije: predikat, subjekt, objekt i priložne oznake te atribut i apozicija na prototipnim i čestim primjerima - opisuje rečenicu kao komunikacijsku jedinicu ovisnu o kontekstu - objašnjava komunikacijsko ustrojstvo rečenice: tema, tj. dio koji ovisi o kontekstu (nosi staru obavijest) i rema, tj. dio koji ne ovisi o kontekstu (nosi novu obavijest) na prototipnim i čestim primjerima - objašnjava razliku između rečenice kao gramatičke jedinice, tj. modela kojim se ne govori i rečenice kao komunikacijske jedinice, tj. ostvaraja u govoru i pismu - objašnjava stilski neobilježeni red riječi u rečenici (gramatički red riječi: S, P, O, PO; AT, AP) i stilski obilježeni red riječi u rečenici na prototipnim i čestim primjerima - stvara tekst razumijevajući rečenično ustrojstvo 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje uz pomoć učitelja gramatičko (sintaktičko) i komunikacijsko ustrojstvo rečenice na prototipnim i čestim primjerima te oblikuje tekst prema modelu 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje gramatičko (sintaktičko) i komunikacijsko ustrojstvo rečenice na prototipnim i čestim primjerima te oblikuje tekst na temelju sličnih primjera 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava prema smjernicama gramatičko i komunikacijsko ustrojstvo rečenice na prototipnim i čestim primjerima te primjenjuje jezično znanje u oblikovanju teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava gramatičko i komunikacijsko ustrojstvo rečenice na prototipnim i čestim primjerima te primjenjuje jezično znanje u oblikovanju teksta
<p>A. 7. 7</p> <p>Učenik uspoređuje različite odnose i značenja među riječima te opisuje njihovo značenje u različitim kontekstima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje značenja riječi i njihovu ulogu u rečenici radi razumijevanja i stvaranja tekstova - uočava različite uloge istoznačnih i suprotnih riječi u kontekstu - objašnjava značenja novih riječi u različitim kontekstima - objašnjava učestale frazeme i funkcionalno ih uklapa u vlastiti govor - razlikuje riječi iz stranih jezika: anglizmi, hungarizmi, talijanizmi, germanizmi, turcizmi i sl. - razlikuje tuđice, posuđenice i usvojenice; tuđice zamjenjuje hrvatskim riječima - prikuplja i objašnjava neologizme - služi se hrvatskim jezičnim savjetnicima u tiskanome i digitalnome obliku (npr. posjećuje mrežne stranice jezičnog sadržaja: savjetnik.ihjj.hr; bolje.hr, riznica.ihjj.hr, nazivlje.hr i sl.) - prepoznaje sličnosti i uvažava razlike između vlastite jezične kulture i drugih jezičnih kultura 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava uz pomoć učitelja različite odnose među riječima i opisuje njihovo značenje u poznatim kontekstima 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava različite odnose među riječima i opisuje prema smjernicama njihovo značenje u poznatim kontekstima 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava različite odnose među riječima i opisuje njihovo značenje u različitim kontekstima 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje različite odnose među riječima i objašnjava njihovo značenje u različitim kontekstima

KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 7. 1</p> <p>Učenik tumači utjecaj književnoga teksta na stvaranje mišljenja o sebi i drugima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - povezuje vlastiti spoznajni i osjećajni doživljaj da bi stvorio cjelovitu sliku o književnome tekstu - razvija pripovjednu sposobnost, tj. stavlja u odnos uzroke i posljedice te vlastito znanje o svijetu i prikaz svijeta u književnome tekstu - uočava tematizira li tekst pojave i doživljaje koje može prepoznati u svojem okruženju - uočava utjecaj književnih tekstova na poimanje vlastitih osjećaja i osjećaja prema drugim ljudima - uočava estetska obilježja književnoga teksta u odnosu na ostale tekstove - stvara mentalne predodžbe o pročitane tekstu - čita iz užitka 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje utjecaj književnoga teksta na vlastite reakcije prema sebi i drugima 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava utjecaj književnih tekstova na stvaranje mišljenja o sebi te na stvaranje vlastitih mentalnih predodžaba 	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže utjecaj književnoga teksta na stvaranje mišljenja o sebi i drugima te na stvaranje vlastitih mentalnih predodžaba 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači utjecaj književnoga teksta na stvaranje mišljenja o sebi i drugima te na stvaranje vlastitih mentalnih predodžaba
<p>PREPORUKA: Da bi učenik razvio trajnu čitateljsku naviku, preporučuje se zajedničko čitanje kraćih cjelovitih tekstova na satu, tj. interakcija: učenik - tekst, učenik - tekst - učenici, učenik - tekst - učitelj te aktivan razgovor u kojem sudjeluju svi učenici. Predmet razgovora trebaju biti isključivo učenikove predodžbe o tekstu, kakve je sam oblikovao na temelju doživljaja i razumijevanja. Pritom se ističe važnost svakoga pojedinačnog mišljenja.*</p>					
<p>B. 7. 2</p> <p>Učenik tumači književni tekst na temelju čitateljskoga iskustva i usporedbe s drugim tekstovima primjenjujući književnoteorijska znanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - imenuje i opisuje pripovjedne događaje u kronološkome slijedu radi cjelovitoga razumijevanja (različiti učenici različito čitaju isti tekst) - uočava strukturu književnoga teksta: fabula i kompozicija književnoga teksta; stih i strofa kao jedinstveni i samostalni pjesnički oblik; dijalog, monolog, didaskalije i primjenjuje temeljna književnoteorijska znanja - razlikuje pripovjedača (u 1. i 3. licu) od autora - prepoznaje temeljna jezično-stilska obilježja književnoga teksta: hiperbola, retoričko pitanje - opisuje različite okolnosti, tj. namjeru autora koji usmjerava pažnju čitatelja na specifičnosti u književnome tekstu - opisuje figurativni jezik pjesništva (nešto se spoznaje kao nešto drugo) 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje književni tekst i prema smjernicama otkriva njegovo značenje s obzirom na vlastito čitateljsko iskustvo 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje književni tekst i prema smjernicama otkriva njegovo značenje s obzirom na žanrovska obilježja i vlastito čitateljsko iskustvo 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači prema smjernicama značenje književnoga teksta s obzirom na žanrovska obilježja i vlastito čitateljsko iskustvo 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno tumači značenje književnoga teksta s obzirom na žanrovska obilježja i vlastito čitateljsko iskustvo

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 7. 3</p> <p>Učenik vrednuje književni tekst i argumentira vlastita zapažanja u vezi s pročitanim tekstom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vrednuje književni tekst i argumentira vlastita zapažanja povezujući ih s prethodnim znanjem - interpretira etičku i idejnu razinu književnoga teksta - uočava višeslojnost književnoga teksta - tumači dublje značenje književnoga teksta - uočava autorove poruke u književnome tekstu - objašnjava uzroke i posljedice u književnome tekstu - uočava veze i odnose u književnome tekstu - usklađuje tekstni i vlastiti kod - uspoređuje djela slične tematike - zastupa vlastito mišljenje i poštuje mišljenja drugih - objašnjava na koji način i u kojoj mjeri književni tekst utječe na oblikovanje njegovih stavova i vrijednosti - tekstne vrste: lirska pjesma (socijalna, misaona, duhovna), novela, socijalna pripovijetka, roman, kriminalistički roman, biografija, autobiografija, dramski tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - potvrđuje uz pomoć učitelja vlastito mišljenje o tekstu dokazima iz teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje stavove, objašnjava vlastito mišljenje i povezuje ga s dokazima na kojima ga temelji 	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje stavove, zastupa vlastito mišljenje i povezuje ga s dokazima na kojima ga temelji 	<ul style="list-style-type: none"> - vrednuje književni tekst, zastupa vlastito mišljenje i argumentira vlastita zapažanja u vezi s pročitanim tekstom
<p>PREPORUKA: U ostvarivanju ovoga ishoda učenicima valja omogućiti slobodno i otvoreno iznošenje vlastitih zapažanja u obliku zaključka, prosudbe, usporedbe i vrednovanja u različitim komunikacijskim modelima govornih vježbi: okrugli stol, diskusija, panel-diskusija, tribina i sl.</p>					
<p>PREPORUKA B. 1, B. 2, B. 3: Vrste tekstova navedene u ishodu B. 3 odnose se i na ishode B. 1 i B. 2.</p> <p>Prema izboru učitelja u dogovoru s učenicima učenik čita između šest i osam cjelovitih književnih tekstova godišnje izabranih prema sljedećim kriterijima: recepcijsko-spoznajne mogućnosti učenika, podjednaka žanrovska zastupljenost tekstova (poezija, proza, drama), raznolika tematska zastupljenost tekstova, podjednaka zastupljenost antologijskih i suvremenih tekstova.</p>					
<p>B. 7. 4</p> <p>Učenik obrazlaže vlastiti izbor književnih tekstova za čitanje, primjenjuje znanja s obzirom na tematiku, likove i načine izlaganja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izražava vlastiti doživljaj književnoga teksta - obrazlaže razloge vlastitoga izbora književnih tekstova - obrazlaže žanrove na temelju tematike, likova i načina izlaganja - obrazlaže figurativnost jezika književnosti - objašnjava svezremenske općeljudske poruke književnoga teksta - stvara zajednički popis književnih tekstova po kriteriju žanra, autora, tematike i sl. 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje vlastiti izbor književnoga teksta s obzirom na tematiku, likove i načine izlaganje 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava vlastiti izbor književnoga teksta s obzirom na tematiku, likove i načine izlaganja 	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže vlastiti izbor književnoga teksta primjenjujući znanja s obzirom na tematiku, likove i načine izlaganja 	<ul style="list-style-type: none"> - argumentirano obrazlaže vlastiti izbor književnoga teksta primjenjujući znanja s obzirom na tematiku, likove i načine izlaganja
<p>PREPORUKA: Čita najmanje jedan književni tekst godišnje prema vlastitome izboru. Ishod se ne vrednuje, samo se prati, a razine usvojenosti odnose se na konkretna predstavljanja te se mogu i ne moraju sumativno vrednovati.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 7. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima tijekom učenja i poučavanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje, eksperimentira i samostalno i slobodno radi na temi koja mu je bliska nadgledajući vlastiti napredak - nudi inovativna rješenja potaknut različitim iskustvima i doživljajima tijekom učenja i poučavanja - raščlanjuje proces nastanka uratka na etape svladavajući moguće probleme i preuzimajući rizik do konačnoga cilja - pronalazi besplatne alate za provedbu, koristi se vlastitim digitalnim uređajima koji su mu dostupni (npr. mobitel (fotoapararat, snimač zvuka i slike), besplatni programi na internetu) - vrednuje vlastiti uradak i uratke drugih učenika s naglaskom na samovrednovanju prema unaprijed zadanim sastavnicama - stvara različite individualne uratke (npr. stvaralaštvo na dijalektu / zavičajnome govoru, uređuje razredne novine, dramatiizira tekstove i priprema za izvedbu, osmišljava scenografiju, izrađuje kostime, izražava se pokretom i plesom, snima kratke filmove (isječke), oblikuje fotografije u ilustrativni film, crta slikovnicu, izrađuje različite priručnike i sl.) - prikuplja vlastite uratke u radnu mapu (portfolio) prateći vlastiti napredak - koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom i temeljnim znanjima sa svrhom oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - razvija vlastiti potencijal za stvaralaštvo 	-	-	-	-
<p>PREPORUKA: Ovim je ishodom učeniku ponuđen stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnom poslu koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom. Ostvarivanje ishoda prati se i ne podliježe vrednovanju. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja uradak razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi za izniman trud. Ishodom se ostvaruju međupredmetne teme Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti, Poduzetništvo, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije.</p>					

KULTURA I MEDIJI					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 7.1</p> <p>Učenik organizira izabrane informacije iz različitih izvora radi rješavanja problemske situacije.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izabire relevantne izvore za istraživanje informacija u skladu sa zadatkom - uspoređuje informacije iz različitih izvora sa svrhom procjene pouzdanosti, točnosti i autorstva - selektivno i kritički preuzima informacije iz različitih izvora - koristi se informacija poštujući intelektualno vlasništvo - predlaže rješenja problemske situacije na temelju prikupljenih i organiziranih informacija - razlikuje činjenice od mišljenja i stavova - analizira različita značenja tekstova - uočava predrasude i stereotipe - citira izvor informacija - služi se različitim priručnicima prema svojim interesima i potrebama <p>- tekstne vrste: dnevnik, blog, novinski članak, letak, natuknica u različitim priručnicima (referentnoj literaturi)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - organizira prema smjernicama izabrane informacije iz jednoga izvora 	<ul style="list-style-type: none"> - organizira prema smjernicama izabrane informacije iz različitih izvora 	<ul style="list-style-type: none"> - organizira prema smjernicama izabrane informacije iz različitih izvora sa svrhom rješavanja problemske situacije 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno organizira izabrane informacije iz različitih izvora sa svrhom rješavanja problemske situacije
<p>C. 7.2</p> <p>Učenik obrazlaže pozitivan i negativan utjecaj različitih medijskih tekstova na razvoj stavova i vrijednosti ciljane tinejdžerske publike.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava svoju reakciju na medijski tekst i pretpostavlja komu bi još mogao biti zanimljiv i koristan - uspoređuje reakcije različitih primatelja na poruke u sobama za razgovor, na forumima i društvenim mrežama - objašnjava zašto bi primatelji i pošiljalatelji različite dobi, spola, nacionalnosti, društvenoga statusa i sl. mogli različito reagirati na različite medijske tekstove - obrazlaže različito poimanje istoga teksta u različitim primatelja - suprotstavlja se stereotipima, predrasudama, prikrivenoj i otvorenoj diskriminaciji te suzbija govor mržnje 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje pozitivan i negativan utjecaj različitih medijskih tekstova na razvoj stavova i vrijednosti ciljane tinejdžerske publike 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava pozitivan i negativan utjecaj različitih medijskih tekstova na razvoj stavova i vrijednosti ciljane tinejdžerske publike 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje pozitivan i negativan utjecaj različitih medijskih tekstova na razvoj stavova i vrijednosti ciljane tinejdžerske publike 	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže pozitivan i negativan utjecaj različitih medijskih tekstova na razvoj stavova i vrijednosti ciljane tinejdžerske publike

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 7.3</p> <p>Učenik objašnjava uporabu postupaka, tehnika i izražajnih sredstava u različitim časopisima sa svrhom prenošenja poruke.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje uporabu postupaka, tehnika i izražajnih sredstava u različitim časopisima: usklađenost naslova sa sadržajem teksta, odnos fotografije i ilustracije s tekstom, svrha izdvajanja teksta u okvir, vizualni znakovi za privlačenje pozornosti, svrha različitih priloga časopisu - objašnjava kako se različitim postupcima, tehnikama i izražajnim sredstvima oblikuje značenje medijske poruke i stvara željeni učinak na primatelja (npr. učenik zapaža naglašeno reklamiranje modnih i kozmetičkih proizvoda ili tematsko predstavljanje odjeće i obuće nizom fotografija u časopisima) 	<ul style="list-style-type: none"> - izdvaja tehnike i izražajna sredstva u medijskom tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje postupke, tehnike i izražajna sredstva u medijskome tekstu te opisuje prema smjernicama na poznatome primjeru kako se njima prenosi poruka 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje postupke, tehnike i izražajna sredstva u medijskome tekstu te objašnjava prema smjernicama na poznatim primjerima kako se njima prenosi poruka 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava postupke, tehnike i izražajna sredstva u medijskome tekstu te objašnjava kako se njima prenosi poruka istražujući nove primjere
<p>C. 7.4</p> <p>Učenik obrazlaže vlastitim riječima značenje popularnokulturnih tekstova s obzirom na društveni i ekonomski kontekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - tumači vezu teksta i svijeta koji ga okružuje - opisuje ulogu popularne glazbe u izražavanju temeljnih pitanja mladenačkoga identiteta - obrazlaže značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih s društvenim i ekonomskim okruženjem (npr. biografije poznatih koje prikazuju društvenu i ekonomsku raslojenost) - tumači priču i likove kao temelje popularnih tekstova, tj. kao objekte divljenja ili osude - izdvaja dijelove teksta koji predstavljaju predrasude i stereotipe - izdvaja vlastita i tuđa mišljenja o popularnokulturnim tekstovima u skladu s dosadašnjim znanjem i kulturnim iskustvom - objašnjava postojanje različitih, njemu poznatih supkultura (gejmeri, šminkeri...) - uspoređuje popularnu kulturu s tzv. visokom kulturom na poznatim primjerima iz književnosti ili drugih umjetnosti <p>- tekstne vrste: djela tzv. trivijalne književnosti: krimići, romanse, gotički romani, tj. suvremeni tekstovi s kojima se učenik svakodnevno susreće, tinejdžerski časopisi</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava uz pomoć učitelja značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih s društvenim okruženjem 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava prema smjernicama značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih s društvenim okruženjem 	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže prema smjernicama značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih s društvenim i ekonomskim okruženjem 	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže svojim riječima značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih s društvenim i ekonomskim okruženjem
<p>PREPORUKA: Ovim se ishodom učeniku predstavlja kultura s gledišta svakodnevnoga života, kultura s društvenoga gledišta, kultura u odnosu na popularnu kulturu i kultura u odnosu prema književnosti i ostalim umjetnostima. Ishod nastoji promicati senzibilitet za novu, mladu publiku i njihove frekventne žanrove sa svrhom razvoja kreativnoga i kritičkoga mišljenja.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 7. 5</p> <p>Učenik vrednuje kulturne događaje, samostalno ih izabire i posjećuje u fizičkome i digitalnome okružju.</p>	<p>Preporučeni izvanučionički sadržaji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posjet kazalištu: kazališne predstave; programi kojima se predstavlja organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici - odlazak u kino i kinoteke - posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće) - posjet institucijama: knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi - festivali: književni, filmski, znanstveni, edukacijski, tradicijski - tribine i susreti s književnicima i autorima različitih provenijencija - sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja - posjeti izložbama - predavanja u fizičkome i digitalnome okružju - sudjelovanje u raznim projektima - internetski kulturni portali - internetski sadržaji: <i>online</i> izložbe, <i>online</i> učionice 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja izabire i posjećuje kulturne događaje, obrazlaže izbor jednoga kulturnog događaja i uspoređuje ga s vlastitim iskustvom, stavovima i vrijednostima 	<ul style="list-style-type: none"> - na poticaj izabire i posjećuje kulturne događaje u skladu s vlastitim interesima te ih uspoređuje s vlastitim iskustvom, stavovima i vrijednostima 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izabire i posjećuje različite kulturne događaje; procjenjuje njihovu kvalitetu s obzirom na vlastite interese, stavove i uvjerenja te uvažava stavove i vrijednosti drugih 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izabire i posjećuje različite kulturne događaje; vrednuje njihovu kvalitetu s obzirom na vlastite interese, stavove i uvjerenja te uvažava stavove i vrijednosti drugih
<p>PREPORUKA: Ishod se ne vrednuje, samo se prati, a razine usvojenosti odnose se na konkretna predstavljanja te se mogu i ne moraju sumativno vrednovati. Aktivnosti i sadržaji iskazani u ovome ishodu uvjetovani su razvojnom dobi i interesima učenika, fizičkim okružjem (lokalne zajednice i njihova ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Sadržaji izvanučioničkoga tipa zahtijevaju pojedinačni angažman svakoga učenika, aktiviranje stečenih znanja i kompetencija u smislu neposrednoga iskustvenoga učenja. Ishod se odnosi na sve cikluse u svrhu osobnog razvoja te aktivnoga uključivanja učenika u kulturni i društveni život zajednice. Izvor podataka o ostvarenosti očekivanoga ishoda jest učenička mapa u kojoj učenik tijekom školske godine samostalno bilježi i prati vlastite aktivnosti. Preporučuje se dvaput na godinu zajednički posjet učenika i učitelja određenomu izabranom sadržaju.</p>					

8. razred osnovne škole

KOMUNIKACIJA I JEZIK					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 8. 1</p> <p>Učenik razgovara i raspravlja prema različitim obrascima grupnoga razgovora, primjenjuje vještine aktivnoga slušanja i poštuje pravila uljudnoga ophođenja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara prema različitim obrascima vođenja razgovora u skladu sa zadanom ili slobodno odabranom temom - primjenjuje vještine grupnoga razgovora: uvjeravanje, nagovaranje, pregovaranje, raspravljanje - raspravlja spontano ili u planiranoj i pripremljenoj raspravi - govori samo ono što može dokazati - aktivno sluša sugovornika - razgovijetno govori primjenjujući govorne vrednote i pravogovornu normu: točno izgovara prototipne i česte riječi u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, dvoglas ie (neologizmi) - poštuje pravila uljudnoga ophođenja - komunicira asertivno i izbjegava nasilnu komunikaciju <p>- tekstne vrste: komentar, okrugli stol</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja razgovara i raspravlja prema jednome od obrazaca grupnoga razgovora, primjenjuje vještine aktivnoga slušanja i poštuje pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i raspravlja prema jednome od obrazaca grupnoga razgovora, primjenjuje vještine aktivnoga slušanja i poštuje pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i raspravlja prema različitim obrascima grupnoga razgovora, aktivno sluša i poštuje pravila uljudnoga ophođenja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razgovara i raspravlja prema različitim obrascima grupnoga razgovora, aktivno sluša i poštuje pravila uljudnoga ophođenja
<p>A. 8. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša tekst, prosuđuje značenje teksta u cjelini i povezuje ga s prethodnim znanjem i iskustvom iznoseći konkretne primjere.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje slušanje iz zadovoljstva, empatijsko slušanje, sadržajno slušanje i kritičko slušanje: usmjereno na procjenu slušanoga teksta - aktivno sluša tekst u različite svrhe: osobna, obrazovna, javna - procjenjuje podatke iz slušanoga teksta - organizira i objedinjuje važne podatke iz slušanoga teksta u sažetak - sintetizira sadržaj slušanoga teksta - zauzima stav prema značenju slušanoga teksta - prosuđuje slušani tekst i proširuje njegovo značenje na temelju prethodnoga znanja i iskustva - objašnjava značenje nepoznatih riječi služeći se različitim izvorima - tumači govornikovu neverbalnu komunikaciju <p>-tekstne vrste: obavijesni tekstovi (anketa, reportaža, putopis), izlagački tekstovi (predavanje, predstavljanje), raspravljački tekstovi (problemski članak, komentar)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i obrazlaže tekst u cjelini uz pomoć učitelja te ga povezuje s prethodnim znanjem i iskustvom 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prosuđuje tekst u cjelini prema smjernicama te ga povezuje s prethodnim znanjem i iskustvom 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i samostalno prosuđuje značenje teksta u cjelini na temelju prethodnoga znanja i iskustva 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prosuđuje značenje teksta u cjelini na temelju prethodnoga znanja i iskustva te iznosi konkretne primjere

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 8. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori tekstove složenih pripovjednih i opisnih struktura te jednostavnih raspravljačkih struktura u skladu s temom i prema smjernicama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori tekst u skladu sa svrhom govorenja - oblikuje i govori tekstove složenih opisnih i pripovjednih struktura te jednostavnih raspravljačkih struktura prema smjernicama - jasno i sustavno izlaže u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom prema smjernicama - obrazlaže vlastito mišljenje i stajalište o različitim temama u skladu s dobi i vlastitim iskustvom te ga procjenjuje s obzirom na tuđa stajališta i mišljenja - primjenjuje govorničke vještine: govori s uvjerenjem - usklađuje govorenje sa znacima neverbalne komunikacije: ima pozitivan i otvoren stav - uvježbava govornu fluentnost (spretnost): izbjegava pogreške u govoru, zastajkivanja, samoispravljanja, izbjegava zamuckivanje i poštapalice - razgovijetno govori i primjenjuje govorne vrednote i pravogovornu normu: točno izgovara prototipne i česte riječi u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, dvoglas ie (neologizmi) - poštuje pravila uljudnoga ophođenja <p>- tekstne vrste: opisni i pripovjedni tekstovi složenih struktura, raspravljački tekstovi (komentar, osvrt)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori uz pomoć učitelja tekst složenih opisnih i pripovjednih struktura te jednostavnih raspravljačkih struktura i iznosi vlastito mišljenje i stajalište u skladu s temom 	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori prema smjernicama tekst složenih opisnih i pripovjednih struktura te jednostavnih raspravljačkih struktura i iznosi vlastito mišljenje i stajalište u skladu s temom 	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori prema smjernicama tekst složenih opisnih i pripovjednih struktura te jednostavnih raspravljačkih struktura i obrazlaže vlastito mišljenje i stajalište u skladu s temom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i govori tekst složenih opisnih i pripovjednih struktura te jednostavnih raspravljačkih struktura i obrazlaže vlastito mišljenje i stajalište u skladu s temom

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 8. 4</p> <p>Učenik čita tekst s razumijevanjem, prosuđuje značenje teksta u cjelini i povezuje ga s prethodnim znanjem i iskustvom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst s razumijevanjem u različite svrhe: osobne, obrazovne, javne - uočava kako slikovni elementi i grafička struktura teksta utječu na razumijevanje teksta u cjelini - procjenjuje podatke iz čitanoga teksta - pronalazi i navodi dokaze iz čitanoga teksta i izvan teksta (npr. na temelju vlastitoga znanja, informacija u drugim tekstovima) - organizira i objedinjuje važne podatke iz čitanoga teksta u sažetak - stvara vizualne prikaze (npr. plakate), grafičke organizatore (npr. Vennov dijagram, strukturirane mape) sintetizirajući sadržaj pročitanoga teksta - izvršava različite vrste čitalačkih zadataka (npr. pronalaženje podataka ili tumačenje dijelova teksta) - tumači svrhu slikovnih materijala povezujući ih s čitanim tekstom - zauzima stav prema pročitanome i prosuđuje čitani tekst na temelju prethodnoga znanja i iskustva - proširuje značenje čitanoga teksta čitajući nove tekstove iste ili slične tematike - objašnjava značenje nepoznatih riječi služeći se različitim izvorima - interpretativno čita tekst primjenjujući pravogovornu normu i govorne vrednote - uspoređuje obilježja tekstova prema vrsti, obliku, svrsi i primatelju <p>- tekstne vrste: obavijesni tekstovi (anketa, reportaža, putopis), izlagački tekstovi (predavanje, predavljanje), raspravljački tekstovi (problemski članak, komentar), isprekidani tekstovi (obrazac)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst s razumijevanjem, obrazlaže tekst u cjelini prema smjernicama i povezuje ga s prethodnim znanjem i iskustvom 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst s razumijevanjem, samostalno obrazlaže tekst u cjelini i povezuje ga s prethodnim znanjem i iskustvom 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst s razumijevanjem, prosuđuje značenje teksta u cjelini na temelju prethodnoga znanja i iskustva te iznosi konkretne primjere 	<ul style="list-style-type: none"> - čita tekst s razumijevanjem, prosuđuje značenje teksta u cjelini na temelju prethodnoga znanja i iskustva iznoseći konkretne primjere te proširuje značenje teksta

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 8. 5</p> <p>Učenik piše tekst složenih opisnih i pripovjednih struktura te jednostavnih raspravljačkih struktura u skladu s temom i prema smjernicama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - piše tekst s prepoznatljivom komunikacijskom funkcijom u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom u kojem dolaze do izražaja: svjesnost i proces razlaganja ideja - planira sadržaj teksta postavljajući koncept i određuje glavni cilj i podciljeve - obrazlaže vlastito mišljenje oblikujući argumente i stajališta na temelju točnih podataka i primjera - izabire i organizira podatke i glavne ideje u sadržajno jasne i gramatički točne rečenice stvarajući odjeljke - ostvaruje vanjsku i unutarnju strukturu pisanoga teksta - oblikuje vanjsku prezentaciju teksta odabirući odgovarajući oblik i format teksta - rabi složenije rečenične strukture - izabire slikovni materijal koji pojašnjava tekst koji piše - piše tekst u zadanim veličinama s obzirom na vrijeme i dužina teksta - piše u skladu s pravopisnom normom: piše prototipne i česte riječi u kojima su glasovi č, ć, dž, đ, dvoglas ie (neologizmi); piše veliko slovo u jednorječnim i višerječnim izrazima/imenima (ustanove, društva, pokreti, epohe, povijesni događaji); piše zarez u nezavisnosloženim i zavisnosloženim rečenicama; piše česte riječi iz stranih jezika; pravilno piše u uspravnom nabranju - piše s potrebom i zadovoljstvom <p>- tekstne vrste: opisni i pripovjedni tekstovi složenih struktura, raspravljački tekstovi (komentar, osvrt, javno pismo, post na forumu), prezentacija</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i piše tekst složenih opisnih i pripovjednih i jednostavnih raspravljačkih struktura u skladu s temom i prema planu 	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu oblikuje i piše tekst složenih opisnih i pripovjednih struktura te jednostavnih raspravljačkih struktura u skladu s temom i prema smjernicama 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše tekst složenih opisnih i pripovjednih struktura te uz pomoć učitelja tekst jednostavnih raspravljačkih struktura u skladu s temom i prema smjernicama 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše tekst složenih opisnih i pripovjednih te jednostavnih raspravljačkih struktura u skladu s temom i prema smjernicama

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 8. 6</p> <p>Učenik oblikuje tekst i primjenjuje sintaktička znanja o rečenicama po sastavu na prototipnim i čestim primjerima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava rečenice po sastavu na temelju uporabe i primjenjuje imanentno jezično znanje - objašnjava rečenice po sastavu: jednostavne i složene rečenice s obzirom na temeljno rečenično ustrojstvo na prototipnim i čestim primjerima - objašnjava jednostavne rečenice s obzirom na odnos između predikata i subjekta te predikatnoga skupa i subjektnoga skupa - objašnjava složene rečenice (nezavisnosložene, zavisnosložene i višestrukosložene) s obzirom na broj surečenica i s obzirom na vrstu sklapanja surečenica (sklapanje povezivanjem, sklapanje uvrštavanjem i sklapanje nizanjem bez veznika) - vrste rečenica: jednostavne neproširene, jednostavne proširene; nezavisnosložene rečenice: sastavne, suprotne, rastavne, zaključne, isključne; zavisnosložene rečenice: predikatne, subjektne, objektne, mjesne, vremenske, načinske, uzročne, pogodbene, atributne - stvara tekst razumijevajući rečenični sastav 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje uz pomoć učitelja rečenice po sastavu na prototipnim i čestim primjerima te oblikuje tekst prema modelu 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje prema smjernicama rečenice po sastavu na prototipnim i čestim primjerima te oblikuje tekst na temelju sličnih primjera 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava prema smjernicama rečenice po sastavu na prototipnim i čestim primjerima te primjenjuje jezično znanje u oblikovanju teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava rečenice po sastavu na prototipnim i čestim primjerima te primjenjuje jezično znanje u oblikovanju teksta
<p>A. 8. 7</p> <p>Učenik istražuje informacije o tekstovima i događajima važnima za razvoj hrvatskoga jezika.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - stavlja u odnos razvoj hrvatskoga jezika s nacionalnim identitetom i kulturom - objašnjava pojmove trojezičnosti i tropismenosti kroz povijest - upoznaje se s tekstovima i događajima važnima za razvoj hrvatskoga jezika (Bašćanska ploča, Misal po zakonu rimskog dvora, Biblija, prvi rječnik i prva gramatika, ilirski pokret, hrvatska himna) - istražuje suvremene jezične priručnike sa svrhom upoznavanja suvremene leksikografije i uočava brojnost jezičnih priručnika - prepoznaje sličnosti i uvažava razlike između vlastite jezične kulture i drugih jezičnih kultura 	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje uz pomoć učitelja informacije o tekstu i događaju po vlastitome izboru važnome za razvoj hrvatskoga jezika 	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje prema smjernicama informacije o tekstu i događaju po vlastitome izboru važnome za razvoj hrvatskoga jezika 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno istražuje informacije o tekstovima i događajima po vlastitome izboru važnima za razvoj hrvatskoga jezika 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno istražuje informacije o tekstovima i događajima po vlastitome izboru važnima za razvoj hrvatskoga jezika stavljajući u odnos hrvatski jezik i kulturnu baštinu

KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 8. 1</p> <p>Učenik obrazlaže odnos proživljenoga iskustva i iskustva stečenoga čitanjem književnih tekstova.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - povezuje vlastiti spoznajni i osjećajni doživljaj da bi stvorio cjelovitu sliku o književnome tekstu - uočava da je u književnome tekstu riječ o svijetu i čovjekovoj sudbini - obrazlaže odnos fiktivnoga i stvarnoga svijeta u kontekstu prikazivanja događaja, likova i iskustava - rješava različite problemske vršnjačke situacije pomoću različitih oblika priča (preuzimanjem fiktivnoga iskustva) - obrazlaže estetska obilježja književnoga teksta na temelju svojega čitateljskoga iskustva i znanja o književnosti - čita iz užitka 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje razliku između proživljenoga iskustva i iskustva stečenoga čitanjem književnih tekstova izdvajajući konkretan primjer 	<ul style="list-style-type: none"> - stavlja u odnos proživljeno iskustvo i iskustvo stečeno čitanjem književnih tekstova 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava odnos proživljenoga iskustva i iskustva stečenoga čitanjem književnih tekstova i potkrepljuje ih primjerima koji su mu pomogli u stvaranju slike svijeta 	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže odnos proživljenoga iskustva i iskustva stečenoga čitanjem književnih tekstova i potkrepljuje ih primjerima koji su mu pomogli u rješavanju problemske situacije
<p>PREPORUKA: Da bi učenik razvio trajnu čitateljsku naviku, preporučuje se zajedničko čitanje kraćih cjelovitih tekstova na satu, tj. interakcija: učenik - tekst, učenik - tekst - učenici, učenik - tekst - učitelj te aktivan razgovor u kojem sudjeluju svi učenici. Predmet razgovora trebaju biti isključivo učenikove predodžbe o tekstu, kakve je sam oblikovao na temelju doživljaja i razumijevanja. Pritom se ističe važnost svakoga pojedinačnog mišljenja. Rabe se tehnike procesne drame, forum-kazališta.</p>					
<p>B. 8. 2</p> <p>Učenik interpretira književni tekst na temelju vlastitoga čitateljskog iskustva i konteksta primjenjujući književnoteorijska znanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prosuđuje različite osobine likova predočene govorom lika, njegovim razmišljanjem, emocionalnim i psihičkim reakcijama, moralnim stavovima i njihov međusobni odnos - obrazlaže važnost konteksta (osobnoga, društvenoga) i odnosa s drugim tekstovima za cjelovitije razumijevanje književnoga teksta - objašnjava obilježja poetskoga, proznog i dramskog teksta te njihove višeznačnosti i primjenjuje temeljna književnoteorijska znanja 	<ul style="list-style-type: none"> - interpretira uz pomoć učitelja književni tekst na temelju vlastitoga čitateljskog iskustva i osobnoga konteksta 	<ul style="list-style-type: none"> - interpretira prema smjernicama književni tekst na temelju vlastitoga čitateljskog iskustva i dovodi ga u vezu s drugim tekstovima i osobnim kontekstom 	<ul style="list-style-type: none"> - interpretira prema smjernicama književni tekst na temelju vlastitoga čitateljskog iskustva i dovodi ga u vezu s drugim tekstovima te osobnim i društvenim kontekstom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno interpretira književni tekst na temelju vlastitoga čitateljskog iskustva i dovodi ga u vezu s drugim tekstovima te osobnim i društvenim kontekstom

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 8. 3</p> <p>Učenik kritički vrednuje književni tekst i povezuje ga s vlastitim književnim iskustvom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - procjenjuje etičku, estetsku i idejnu razinu književnoga teksta - uspoređuje problematiku književnoga teksta s vlastitim iskustvom - objašnjava svrhu pisanja i gledište autora u književnome tekstu - dovodi u vezu obilježja žanra i značenje književnoga teksta - vrednuje misaonu poruku književnoga teksta - pretpostavlja autorove neizgovorene stavove, vrijednosti i namjere koje su implicitno navedene u književnome tekstu - donosi zaključke o književnome tekstu i potkrepljuje ih dokazima - tumači vlastita stajališta o književnome tekstu - razlikuje uporabu fraza, floskula i neutemeljenih dokaza u odnosu na čvrste dokaze - revidira vlastita i tuđa stajališta o književnome tekstu i ne prihvaća ih bez analize i vrednovanja - predlaže načine pomirbe različitih mišljenja, izražava suglasnost za različita mišljenja, prihvaća ispravnost tuđega mišljenja ili zaključka o književnome tekstu - oblikuje književni ukus i daje preporuku za čitanje književnih tekstova - uspoređuje književne tekstove istoga ili različitih autora, iste književne vrste i tematike - uspoređuje književni tekst s njegovim adaptacijama u drugim medijima <p>- tekstne vrste: lirska pjesma, kratka priča, novela, roman, socijalni i povijesni roman, predaja, dramski tekst: komedija</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prosuđuje uz pomoć učitelja književni tekst i objašnjava vlastite stavove 	<ul style="list-style-type: none"> - prosuđuje prema smjernicama književni tekst i objašnjava vlastite stavove 	<ul style="list-style-type: none"> - prosuđuje književni tekst, zastupa vlastite stavove i povezuje ih s vlastitim književnim iskustvom 	<ul style="list-style-type: none"> - kritički vrednuje književni tekst, zastupa vlastite stavove i povezuje ih s vlastitim književnim iskustvom
<p>PREPORUKA: U ostvarivanju ovoga ishoda učenicima valja omogućiti slobodno i otvoreno iznošenje vlastitih zapažanja u obliku zaključka, prosudbe, usporedbe i vrednovanja u različitim komunikacijskim modelima govornih vježbi: okrugli stol, diskusija, panel-diskusija, tribina i sl.</p>					
<p>PREPORUKA B. 1, B. 2, B. 3: Vrste tekstova navedene u ishodu B. 3 odnose se i na ishode B. 1 i B. 2.</p> <p>Prema izboru učitelja u dogovoru s učenicima učenik čita između šest i osam cjelovitih književnih tekstova godišnje izabranih prema sljedećim kriterijima: recepcijsko-spoznajne mogućnosti učenika, podjednaka žanrovska zastupljenost tekstova (poezija, proza, drama), raznolika tematska zastupljenost tekstova, podjednaka zastupljenost antologijskih i suvremenih tekstova.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 8. 4</p> <p>Učenik argumentirano prosuđuje samostalno izabrani književni tekst i promišlja o njegovoj svrsi i obilježjima pripadajućega žanra i autora.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izražava vlastiti doživljaj književnoga teksta - obrazlaže razloge vlastitoga izbora književnih tekstova - uočava zajedničke karakteristike omiljenoga žanra i omiljenih autora - uočava svrhu književnoga teksta: razotkrivanje nevolja potlačenih, propitivanje autoriteta - prepoznaje svezremenske i općeljudske vrijednosti i ideje koje prenosi književni tekst - argumentirano raspravlja o vrijednostima izabranih književnih tekstova - uvažava različite književne ukuse i stavove 	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže prema smjernicama vlastiti izbor književnoga teksta i uočava njegovu svrhu u skladu s vlastitim iskustvom 	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže vlastiti izbor književnoga teksta, opisuje prema smjernicama njegovu ulogu u skladu s vlastitim iskustvom i obrazlaže karakteristike pripadajućega žanra 	<ul style="list-style-type: none"> - prosuđuje samostalno izabrani književni tekst, promišlja o njegovoj ulozi u skladu s vlastitim iskustvom i obrazlaže karakteristike pripadajućega žanra 	<ul style="list-style-type: none"> - argumentirano prosuđuje samostalno izabrani književni tekst, promišlja o njegovoj ulozi u skladu s vlastitim iskustvom i obrazlaže karakteristike pripadajućega žanra i autora
<p>PREPORUKA: Čita najmanje jedan književni tekst godišnje prema vlastitome izboru. Ishod se ne vrednuje, samo se prati, a razine usvojenosti odnose se na konkretna predstavljanja te se mogu i ne moraju sumativno vrednovati.</p>					
<p>B. 8. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima tijekom učenja i poučavanja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje, eksperimentira i samostalno i slobodno radi na temi koja mu je bliska nadgledajući vlastiti napredak - nudi inovativna rješenja potaknut različitim iskustvima i doživljajima tijekom učenja i poučavanja - raščlanjuje proces nastanka uratka na etape svladavajući moguće probleme i preuzimajući rizik do konačnoga cilja - pronalazi besplatne alate za provedbu, koristi se vlastitim digitalnim uređajima koji su mu dostupni (npr. mobitel (fotoaparati, snimač zvuka i slike), besplatni programi na internetu) - vrednuje vlastiti uradak i uratke drugih učenika s naglaskom na samovrednovanju prema unaprijed zadanim sastavnicama - stvara različite individualne uratke (npr. stvaralaštvo na dijalektu / zavičajnome govoru, uređuje razredne novine, dramatizira tekstove i priprema za izvedbu, osmišljava scenografiju, izrađuje kostime, izražava se pokretom i plesom, snima kratke filmove (isječke), oblikuje fotografije u ilustrativni film, crta slikovnicu, izrađuje različite priručnike i sl.) - prikuplja vlastite uratke u radnu mapu (portfolio) prateći vlastiti napredak - koristi se jezičnim vještinama, aktivnim rječnikom i temeljnim znanjima sa svrhom oblikovanja uradaka u kojima dolazi do izražaja kreativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - razvija vlastiti potencijal za stvaralaštvo 	-	-	-	-
<p>Preporuka: Ovim je ishodom učeniku ponuđen stvaralački način izražavanja i mogućnost dokazivanja u kreativnom poslu koji je bitno drukčiji od klasične provjere znanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom. Ostvarivanje ishoda prati se i ne podliježe vrednovanju. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja uradak razrednomu odjelu, a učitelj ga može nagraditi za izniman trud. Ishodom se ostvaruju međupredmetne teme Osobni i socijalni razvoj, Učiti kako učiti, Poduzetništvo, Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije.</p>					

KULTURA I MEDIJI					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 8.1</p> <p>Učenik vrednuje informacije i izvore informacija te povezuje odabrane informacije s postojećim znanjem radi rješavanja problemske situacije.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje informacije iz različitih izvora sa svrhom procjene pouzdanosti, točnosti i autorstva u skladu sa zadatkom - predlaže rješenja problemske situacije na temelju prikupljenih i obrađenih/analiziranih informacija - prepoznaje kontekst u tumačenju informacija - prepoznaje aluzije na druge tekstove - zaključuje na temelju prikupljenih informacija <p>- tekstne vrste: opis procesa, biografija, dijagram, grafikon, kritika, osvrt, referentna literatura</p>	<ul style="list-style-type: none"> - sažima glavne ideje izražavajući ih vlastitim riječima prema smjernicama te ih uspoređuje s vlastitim postojećim znanjem 	<ul style="list-style-type: none"> - sažima glavne ideje izražavajući ih vlastitim riječima te ih uspoređuje s vlastitim postojećim znanjem 	<ul style="list-style-type: none"> - povezuje nove informacije s vlastitim postojećim znanjem i vrijednosnim sustavom te ih primjenjuje u donošenju zaključaka 	<ul style="list-style-type: none"> - povezuje nove informacije s vlastitim postojećim znanjem i vrijednosnim sustavom te ih primjenjuje u rješavanju problemske situacije
<p>C. 8.2</p> <p>Učenik prosuđuje utjecaj medijskih tekstova sa svrhom komercijalizacije i oblikovanja stavova te ih dekonstruira uspoređujući više tekstova istoga sadržaja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava snagu medijskih poruka kojima je svakodnevno okružen i njihov utjecaj na vlastiti doživljaj stvarnosti i oblikovanje vlastitih stavova (npr. opisuje neke opće stereotipe u tinejdžerskim časopisima) - samostalno izabire i prerađuje informacije za stvaranje pretpostavki i donošenje odluka (npr. uočava i kritički prosuđuje idole koje predstavljaju masovni mediji: filmske zvijezde, vrhunske manekenke i sportaši) - objašnjava i pretpostavlja zašto bi primatelji i pošiljatelji različite dobi, spola, kulture, rase, financijskoga statusa i (posebnih) potreba mogli različito reagirati na različite medijske tekstove (npr. na medijski tekst u kojem se iznosi neko prijevorno pitanje o kojem se javno raspravlja) 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje utjecaj medijskih tekstova kao predstavljanje stvarnosti u svrhu oblikovanja stavova te ih dekonstruira prema modelu uspoređujući više tekstova istoga sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava utjecaj medijskih tekstova sa svrhom oblikovanja stavova te ih dekonstruira prema smjernicama uspoređujući više tekstova istoga sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže utjecaj medijskih tekstova sa svrhom komercijalizacije i oblikovanja stavova te ih dekonstruira prema smjernicama uspoređujući više tekstova istoga sadržaja 	<ul style="list-style-type: none"> - prosuđuje utjecaj medijskih tekstova sa svrhom komercijalizacije i oblikovanja stavova te ih dekonstruira uspoređujući više tekstova istoga sadržaja

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 8. 3</p> <p>Učenik tumači uporabu postupaka, tehnika i izražajnih sredstava u internetskome okružju sa svrhom prenošenja poruke.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje hipertekst od običnoga teksta - služi se poveznicama koje proširuju sadržaj teksta - uočava sastavne elemente hipermedije: međusobno povezani tekst, slika, video i zvuk - opisuje uporabu postupaka, tehnika i izražajnih sredstava u kreiranju internetskih stranica (npr. proučava strukturu internetske stranice: raspored rubrika, korisne poveznice, raspored sadržaja; npr. uporaba zvukova i glazbe može potaknuti korisnika da se dulje zadrži na internetskim stranicama i pretražuje sadržaje) 	<ul style="list-style-type: none"> - izdvaja postupke, tehnike i izražajna sredstva u internetskome okružju 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje prema smjernicama postupke, tehnike i izražajna sredstva u internetskome okružju i objašnjava kako se njima prenosi poruka 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno opisuje postupke, tehnike i izražajna sredstva u internetskome okružju i objašnjava kako se njima prenosi poruka 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači uporabu postupaka, tehnika i izražajnih sredstava u internetskome okružju, navodi primjere i procjenjuje kako se njihovom kombinacijom prenosi poruka
<p>C. 8. 4</p> <p>Učenik samostalno prosuđuje popularnokulturne tekstove s obzirom na književni i kontekst ostalih umjetnosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže vezu teksta i svijeta koji ga okružuje - objašnjava ulogu popularne glazbe u izražavanju temeljnih pitanja mladenačkoga identiteta - prosuđuje značenje popularnokulturnih tekstova povezujući ih s društvenim, ekonomskim i kulturnim okružjem - tumači priču i likove kao temelje popularnokulturnih tekstova, tj. kao objekte identifikacije - izdvaja dijelove popularnokulturnih tekstova koji utječu na oblikovanje mišljenja i stavova (npr. različiti prikazi uloga djevojaka i mladića u tinejdžerskim časopisima) - izdvaja vlastita i tuđa mišljenja o popularnokulturnim tekstovima u skladu s dosadašnjim znanjem i kulturnim iskustvom - objašnjava postojanje različitih, njemu poznatih supkultura (gejmeri, šminker, emoi, hipsteri...) - uspoređuje popularnu kulturu s tzv. visokom kulturom na poznatim primjerima iz književnosti ili drugih umjetnosti <p>- tekstne vrste: suvremeni tekstovi s kojima se učenik svakodnevno susreće</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže uz pomoć učitelja značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih s poznatim književnim tekstovima 	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže prema smjernicama značenje popularnokulturnih tekstova i povezuje ih s poznatim književnim tekstovima 	<ul style="list-style-type: none"> - prosuđuje prema smjernicama popularnokulturne tekstove i povezuje ih s poznatim književnim tekstovima 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno prosuđuje popularnokulturne tekstove i povezuje ih s poznatim književnim tekstovima i ostalim umjetnostima
<p>PREPORUKA: Ovim se ishodom učeniku predstavlja kultura s gledišta svakodnevnoga života, kultura s društvenoga gledišta, kultura u odnosu na popularnu kulturu i kultura u odnosu prema književnosti i ostalim umjetnostima. Ishod nastoji promicati senzibilitet za novu, mladu publiku i njihove frekventne žanrove sa svrhom razvoja kreativnoga i kritičkoga mišljenja.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 5. 5</p> <p>Učenik vrednuje kulturne događaje, samostalno ih izabire i posjećuje u fizičkome i digitalnome okružju.</p>	<p>Preporučeni izvanučionički sadržaji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posjet kazalištu: kazališne predstave; programi kojima se predstavlja organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici - odlazak u kino i kinoteke - posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće) - posjet institucijama: knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi - festivali: književni, filmski, znanstveni, edukacijski, tradicijski - tribine i susreti s književnicima i autorima različitih provenijencija - sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja - posjeti izložbama - predavanja u fizičkome i digitalnome okružju - sudjelovanje u raznim projektima - internetski kulturni portali - internetski sadržaji: <i>online</i> izložbe, <i>online</i> učionice 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja izabire i posjećuje kulturne događaje, obrazlaže izbor jednoga kulturnog događaja i uspoređuje ga s vlastitim iskustvom, stavovima i vrijednostima 	<ul style="list-style-type: none"> - na poticaj izabire i posjećuje kulturne događaje u skladu s vlastitim interesima te ih uspoređuje s vlastitim iskustvom, stavovima i vrijednostima 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izabire i posjećuje različite kulturne događaje; procjenjuje njihovu kvalitetu s obzirom na vlastite interese, stavove i uvjerenja te uvažava stavove i vrijednosti drugih 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izabire i posjećuje različite kulturne događaje; vrednuje njihovu kvalitetu s obzirom na vlastite interese, stavove i uvjerenja te uvažava stavove i vrijednosti drugih
<p>PREPORUKA: Ishod se ne vrednuje, samo se prati, a razine usvojenosti odnose se na konkretna predstavljanja te se mogu i ne moraju sumativno vrednovati. Aktivnosti i sadržaji iskazani u ovome ishodu uvjetovani su razvojnom dobi i interesima učenika, fizičkim okružjem (lokalne zajednice i njihova ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Sadržaji izvanučioničkoga tipa zahtijevaju pojedinačni angažman svakoga učenika, aktiviranje stečenih znanja i kompetencija u smislu neposrednoga iskustvenoga učenja. Ishod se odnosi na sve cikluse u svrhu osobnog razvoja te aktivnoga uključivanja učenika u kulturni i društveni život zajednice. Izvor podataka o ostvarenosti očekivanoga ishoda jest učenička mapa u kojoj učenik tijekom školske godine samostalno bilježi i prati vlastite aktivnosti. Preporučuje se dvaput na godinu zajednički posjet učenika i učitelja određenomu izabranom sadržaju.</p>					

Ishodi kurikuluma s nastavnim planom 140 + 140 + 140 + 140 odnose na sve vrste gimnazijskih i dio strukovnih programa. Posebnosti i razlike s obzirom na vrstu programa navedene su u rubrici *Preporuka*. Zvezdicom su označeni ishodi u razradi ishoda obuhvaćeni gimnazijskim programima. Naglasak je u strukovnim školama na funkcionalnoj uporabi jezika, tj. polazište je učenja i poučavanja u domeni Komunikacija i jezik razvoj uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije dok učenici u gimnazijama usvajaju i metajezična znanja potrebna za nastavak školovanja. Učenici u strukovnim školama usvajaju osnovna znanja iz književne teorije, a razlika je i u ishodima domene Kultura i mediji (prema potrebama sektora u kojem se učenik školuje).

1. razred srednje škole (140 + 140 + 140 + 140)

KOMUNIKACIJA I JEZIK					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1. 1</p> <p>Učenik razgovara i raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.*</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i namjenom: informiranje, upućivanje i zabavljanje* i prepoznaje svrhu i namjenu razgovora - razgovara prema obrascima grupnoga razgovora: uvjeravanje, pregovaranje i raspravljanje* - primjenjuje kulturološke obrasce razgovora: razgovor s vršnjacima u slobodno vrijeme, razgovor s vršnjacima u didaktičkoj situaciji, razgovor uvjetovan međukulturnim razlikama, razgovor sa starijim osobama u neformalnoj/formalnoj situaciji, razgovor u poslovne svrhe* - raspravlja u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom i obrazlaže svoje mišljenje - primjenjuje tehnike aktivnog slušanja (podržavajućim komentarima, parafraziranjem onoga što je čuo i neverbalnim znakovima) - prepoznaje i provjerava značenje nepoznatih riječi na temelju konteksta razgovora i rasprave* - točno se i efektno služi sinonimima, pravilno kontekstualizira homonime i višeznačnice da bi izbjegao nesporazume** - točno povezuje riječi u prijedložno-padežnim izrazima i upotrebljava pravilne padeže u rečenici radi postizanja koherentnosti i kohezivnosti iskaza - upotrebljava glagolska vremena u relativnom značenju za postizanje efektivnosti iskaza** - služi se standardnim jezikom u komunikacijskim situacijama koje to nalažu - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske (npr. strana imena i prezimena, riječi stranoga podrijetla) - razlikuje činjenice od mišljenja i uočava pristranost i namjeru sugovornika* - razgovara radi razmjene informacija te procjenjuje njihovu relevantnost i točnost* 	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara i raspravlja prema modelu radi razmjene informacija i u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i raspravlja radi razmjene informacija i u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i raspravlja radi razmjene informacija i u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razgovara i raspravlja radi razmjene informacija i u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom

	<ul style="list-style-type: none"> - odabire informacije kojima rješava problemske situacije ili zadatke* - odabire informacije i provjerava relevantnost i točnost informacija* - obrazlaže i potkrepljuje svoj stav* - oblikuje vrijednosne tvrdnje, obrazlaže ih i potkrepljuje jednostavnim primjerima i analogijama* - primjenjuje pravila komunikacijskoga bontona - tekstne vrste: razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima učenika) prema modelu i smjernicama vođenoga i grupnoga razgovora; razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja; anketa i intervju - tekstne vrste: diskusija i razgovor u krugu 				
<p>PREPORUKA: učitelj će tijekom učenja i poučavanja učenike pripremiti za najmanje jedan razgovor i jednu raspravu prema interesima i potrebama svojih učenika. Učenik usvaja riječi i pojmove tijekom srednjoškolskoga obrazovanja i usklađuje ih s temom razgovora i rasprave. Razgovori i rasprave mogu biti stvarni ili simulirani i mogu se odvijati u realnom vremenu ili s vremenskom odgodom. Učenik postupno ovladava vještinama razgovora i raspravljanja s obzirom na strukturnu složenost razgovornih i raspravljačkih vrsta iz godine u godinu učenja. Pojedini podishodi ponavljaju se zato što su oni neizostavni dio učenja i poučavanja, a potom i ovladavanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina. Učenici trebaju biti stalno izloženi strategijama učenja i komunikacijskim strategijama zato što njihovo ovladavanje ovisi o odabiru i prihvaćanju te uporabi s obzirom na osobine ličnosti i stilove učenja. Stoga se i komunikacijske strategije ponavljaju iz godine u godinu učenja. Komunikacijske strategije i strategije učenja ne vrednuju se sumativno. Učitelj i učenici dogovaraju teme razgovora; učitelj predlaže teme razgovora koje su povezane s drugim dvjema domenama ili su primjerene vrsti razgovora ili rasprave (olakšavaju usvajanje strukturnih obilježja). Ako učenici nisu stekli koju od vještina razgovaranja i raspravljanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja.</p> <p>* Iskaz ishoda isti je u sve četiri godine, no sadržaji se razlikuju s obzirom na vrstu razgovora i rasprave kojima učenik ovladava u svakoj godini učenja.</p>					
<p>A. 1. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja, izdvaja i razvrstava informacije i ideje u obliku teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša opisne i pripovjedne tekstove uživo ili posredovane različitim medijima prema određenoj svrsi slušanja - izdvaja, razvrstava i objašnjava bitne, potrebne, zanimljive, korisne i važne informacije i ideje u obliku govorenoga i/ili pisanoga teksta - analizira efektivnost i funkcionalnost jezične postave (uporaba riječi, rečeničnih struktura) slušanoga teksta i neverbalnu komunikaciju - selektivno sluša prema svrsi slušanja (obrazovna, javna, osobna)* - stvara bilješke na temelju slušanja* - tekstne vrste: opisni i pripovjedni: priča, bajka, izvješće, priopćenje, putopis; govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu školovanja 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama izdvaja osnovne informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama izdvaja i razvrstava osnovne informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama izdvaja i razvrstava informacije i ideje bitne za svrhu slušanja u obliku teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i samostalno izdvaja i razvrstava informacije i ideje bitne za svrhu slušanja u obliku teksta
<p>PREPORUKA: učenik treba učiti slušati najmanje dva teksta prema odabiru učitelja. Učitelj za slušanje odabire opisne i pripovjedne tekstove različitih funkcionalnih stilova (obavijesne i književne) te govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu školovanja. Za usvajanje novih riječi i provjeru usvojenosti učenik se može služiti popisima riječi koje će samostalno stvarati tijekom školske godine. Strategije slušanja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina slušanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti u strukovnim školama planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1.3</p> <p>Učenik oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove o zadanoj ili slobodno odabranoj temi prema svrsi govorenja i slušateljima - određuje temu, oblik, namjenu i svrhu govora u slobodno odabranoj temi - oblikuje natuknice, koncept i logično strukturiran tekst prema obilježjima tekstne vrste - govori u skladu s govornom ulogom (izvjestitelja, sudionika događaja, pripovjedača) - s razumijevanjem upotrebljava riječi prikladne temi u oblikovanju govornih tekstova - **točno se i efektno služi sinonimima, pravilno kontekstualizira homonime i višeznačnice - točno povezuje riječi u prijedložno-padežnim izrazima i upotrebljava pravilne padeže u rečenici radi postizanja koherentnosti i kohezivnosti iskaza - **upotrebljava glagolska vremena u relativnom značenju za postizanje efektivnosti iskaza - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: pravilno intonira riječi i rečenice: upotrebljava naglasak kao razlikovno sredstvo, pravilno određuje rečeničnu melodiju, stanku i tempo, služi se neverbalnim i paraverbalnim znakovima - govori standardnim jezikom u skladu s komunikacijskom situacijom i funkcionalnim stilom vrste teksta koji govori <p>- tekstne vrste: opisne i i pripovjedne: usmeni opis, priča, anegdota, vijest, obavijest, izvješće, izjava, priopćenje, molba...</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom i slušateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom i slušateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima
<p>PREPORUKA: učenik treba uvježbati i izvesti najmanje dva govorna teksta opisnih i pripovjednih vrsta prema slobodnom odabiru ili odabiru učitelja. Pri odabiru tekstnih vrsta valja voditi računa o raznolikosti tekstova za slušanje, govorenje, čitanje i pisanje, tj. voditi računa da se ne ponavljaju iste vrste. Samoprocjenu i vrednovanje učenici provode ili prema obrascima/ljestvicama procjene koje priprema nastavnik ili prema dogovoru i u skladu sa zadatkom. Strategije govorenja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina govorenja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti u strukovnim školama planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema svrsi čitanja opisne i pripovjedne tekstove složenih struktura te izdvaja i analizira informacije i ideje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita opisne i pripovjedne tekstove prema osobnome i profesionalnom interesu i prema učiteljevu odabiru - čita tekstove prema zadanoj ili samostalno odabranoj svrsi čitanja i objašnjava obilježja teksta - čita neprekinute, isprekidane i mješovite tekstove u tiskanome i elektroničkom obliku - prepoznaje strukturna obilježja tekstova i služi se prethodno stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta - analizira tekst: izdvaja informacije, razlikuje podatke po važnosti, određuje glavne ideje u tekstu, objašnjava izravna i neizravna značenja* - izražajno čita naglas primjenjujući pravogovornu normu i govorne vrednote - povezuje vještine čitanja radi informacije i čitanja iz užitka - određuje svrhu čitanja, samostalno ili prema zadatku* - letimičnim pregledom teksta utvrđuje ključne podatke ili dijelove teksta* - izdvaja nove riječi i pojmove iz čitanoga teksta i provjerava njihovo značenje služeći se rječnicima * - prati i nadgleda vlastito čitanje* <p>- tekstne vrste: opisne i pripovjedne - opis (subjektivni i objektivni), putopis, novinsko i tehničko izvješće, vijest, obavijest</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te izdvaja izravno i neizravno navedene informacije i ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te organizira izravno i neizravno navedene informacije i ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te analizira izravno i neizravno navedene informacije i ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - vlastitim riječima objašnjava obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te analizira i objašnjava na raznovrsnim primjerima izravno i neizravno navedene informacije i ideje u tekstu

PREPORUKA: učenik treba utvrditi obilježja najmanje dviju tekstnih vrsta (neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i različitih funkcionalnih stilova). Broj isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama. Strategije čitanja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina čitanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti u strukovnim školama planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1. 5</p> <p>Učenik oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i piše neprekinute, isprekidane i mješovite obavijesne i pripovjedne tekstove različitih funkcionalnih stilova (administrativnoga, publicističkoga i književnoumjetničkoga) prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi i u različite svrhe - prema smjernicama i u skladu sa zadanom temom određuje oblik teksta (neprekinuti, isprekidani, mješoviti) - prepoznaje svrhu teksta: obrazovnu, javnu, profesionalnu - samostalno popunjava različite vrste obrazaca u tiskanome i elektroničkome obliku - odabire prikladne riječi, pojmove i jezična sredstva i vrstu teksta u skladu sa svrhom, temom, tekstom vrstom, funkcionalnim stilom - postiže cjelovitost i povezanost teksta - s razumijevanjem upotrebljava novousvojene riječi u oblikovanju pisanih tekstova - piše primjerenim funkcionalnim stilom u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja - primjenjuje usvojena pravopisna pravila i usvaja nova prema zahtjevima teksta koji piše (pravila sastavljenoga i nesastavljenoga pisanja, pisanje riječi iz stranih jezika, pisanje točke sa zarezom, dvotočke, trotočke i zagrada i njihova razlikovna uloga kao pravopisnih znakova...) - prikuplja, razvrstava i povezuje podatke i informacije u skladu sa specifičnom svrhom pisanja* - uređuje tekst kako bi pojasnio njegov smisao te učinak na primatelja* - pokazuje kompetencije stvaralaštva i kreativnosti u izravnoj interakciji s drugima* <p>- tekstne vrste: opisni i pripovjedni tekstovi: subjektivni i objektivni opis, tehnički opis; obavijest, izvješće, vijest, biografija, putopis, reportaža</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja
<p>PREPORUKA: učenik treba obavezno utvrditi obilježja najmanje dvaju oblika neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i funkcionalnih stilova. Broj i vrstu isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama obrazovnog sektora u kojem se učenik školuje. Podishod koji se odnosi na razvoj rječnika i njegovu aktivnu uporabu te nadgledanje ponavlja se u svakome razredu jer je razvoj rječnika neprekinut i stalan proces. Strategije pisanja učenik razvija tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina pisanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti u strukovnim školama planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p> <p>Sadržaji ishoda A. 1. 1, A. 1. 2, A. 1. 3, A. 1. 4 i A. 1. 5 integracijski su povezani s domenama Književnost i stvaralaštvo i kultura i mediji i s ostalim ishodima domene Komunikacija i jezik i mogu se ostvarivati kroz sadržaje ishoda tih domena.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1. 6</p> <p>Učenik raščlanjuje i objašnjava sintaktičku službu riječi u rečenici i primjenjuje jezično znanje pri oblikovanju teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje, opisuje riječi kao morfološke i sintaktičke jedinice u rečenici i tekstu - objašnjava razliku između riječi kao morfološke i sintaktičke kategorije i navodi primjere** - opisuje, raščlanjuje i objašnjava sintaktičku službu promjenjivih i nepromjenjivih riječi u rečenici** - opisuje funkciju imenskih i glagolskih oblika u rečenici i navodi primjere - razlikuje sintaktičke službe i značenja padeža, prijedložno-padežnih izraza, službu priloga, prijedloga, veznika i čestica u rečenici - razlikuje relativna značenja glagolskih vremena i načina** - razlikuje uporabu aktiva i pasiva za oblikovanje značenja i preoblikuje rečenice prema komunikacijskim potrebama - primjenjuje jezično znanje pri oblikovanju i izražavanju značenja u svojim tekstovima 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sintaktičku službu riječi u rečenici na oglednim primjerima i prema modelu ih primjenjuje u svojem tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje i objašnjava sintaktičku službu riječi u rečenici na oglednim primjerima i oblikuje istovrsne primjere u svojem tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje i objašnjava sintaktičku službu riječi u rečenici i oblikuje istovrsne primjere u svojem tekstu i točno oblikuje značenja 	<ul style="list-style-type: none"> - raščlanjuje i objašnjava sintaktičku službu riječi u rečenici, primjenjuje jezično znanje pri točnom oblikovanju značenja novih tekstova
<p>NAPOMENA: usvajanje sintaktičkih i morfoloških znanja na metajezičnoj razini u gimnazijama usmjereno je razvoju komunikacijske jezične kompetencije i svjesnosti o jeziku, dok je učenje i poučavanje metajezičnim znanjima u strukovnim školama usmjereno razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi jezika u svakodnevnoj komunikaciji.</p>					
<p>A. 1. 7</p> <p>Učenik istražuje i otkriva značenjske odnose među riječima na temelju konteksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje odnos sadržaja i značenja leksema u kontekstu - razlikuje konotativno i denotativno, područstvljeno i pojedinačno značenje na temelju konteksta - istražuje i otkriva leksičko-semantičke odnose sinonimije, homonimije, antonimije u kontekstu - istražuje hiponimijsko-hiperonimijske odnose u kontekstu** - otkriva i objašnjava načine i razloge proširivanja značenja riječi i posljedice višeznačnosti (polisemije), smisljeno se služi višeznačnicama - primjenjuje znanje o vrstama rječnika i rječničkom članku pri svrhovitom služenju rječnicima 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja istražuje značenjske odnose među riječima na temelju konteksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama istražuje i otkriva značenjske odnose među riječima na temelju konteksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno istražuje značenjske odnose među riječima na temelju konteksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno istražuje i otkriva značenjske odnose među riječima na temelju konteksta

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1. 8</p> <p>Učenik istražuje rasprostranjenost hrvatskih govora i dijalekata te raspravlja o jeziku kao sastavnici nacionalnoga identiteta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje i svojim riječima objašnjava jezik kao sredstvo za komunikaciju i spoznaju svijeta oko sebe i u sebi - opisuje podrijetlo hrvatskoga jezika i njegovu pripadnost jezičnoj porodici prema jezičnome stablu - istražuje rasprostranjenost hrvatskih govora i dijalekata hrvatskoga jezika na dijalektološkoj karti - razlikuje materinski jezik od drugoga jezika, stranoga jezika s obzirom na razinu obrazovanja i navodi razlike između svojega zavičajnoga govora i standardnoga jezika te hrvatskoga jezika i srodnih jezika - opisuje razloge standardizacije jezika i njegovu funkciju u službenoj komunikaciji - prepoznaje svoju dvojezičnost (zavičajni idiom i standardni jezik, prvi i drugi jezik) i dvojezičnost drugih** - zamjećuje i opisuje podrijetlo toponima i egzonima s kojima se susreće** - raspravlja o jeziku kao sastavnici nacionalnoga identiteta - iskazuje jezičnu toleranciju prema govornicima drugih jezika 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć jezičnoga stabla uočava pripadnost hrvatskoga jezika jezičnim porodicama i otkriva njegovo podrijetlo 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje pripadnost hrvatskoga jezika jezičnim porodicama prema jezičnome stablu i prepoznaje jezik kao sastavnicu nacionalnoga identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje idiome hrvatskoga jezika prema svojem jezičnom znanju i iskustvu te uz pomoć jezičnoga stabla i dijalektološke karte obrazlaže svoj jezični identitet 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje rasprostranjenost govora i dijalekata hrvatskoga jezika na dijalektološkoj karti i raspravlja o jeziku kao sastavnici nacionalnoga identiteta
KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
<p>B. 1. 1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izražava svoj emocionalni, spoznajni, estetski dojam o književnome tekstu kao cjelini - iskazuje svoje mišljenje o onome o čemu tekst govori - obrazlaže svoje razumijevanje teksta - argumentira svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskoga iskustva, znanja o svijetu i znanja o književnosti 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje misaone, emocionalne i estetske osjetljivosti na književni tekst.</p>			
<p>PREPORUKA: ishod je usmjeren istraživanju osobnoga čitateljskoga iskustva i iskazivanju dojma i polazište je različitim pristupima čitanju književnoga teksta.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 1. 2</p> <p>Učenik interpretira književni tekst i povezuje interpretaciju s tematskim, žanrovskim, kompozicijskim i stilskim obilježjima teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - interpretira i razgovara i/ili usmeno raspravlja o različitim interpretacijama* književnoga teksta i povezuje ih s tematskim, žanrovskim, kompozicijskim i stilskim obilježjima - prepoznaje i objašnjava** žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja književnoga teksta (npr. u proznom tekstu: tema, likovi; u poeziji: motivi, tema; dramskom tekstu: kompozicija drame; i izrazna, npr. u poeziji jezično-stilska sredstva, ritam) - primjenjuje osnovne književnoteorijske pojmove relevantne za interpretacije književnoga teksta - prosuđuje književni tekst služeći se relevantnim književnoteorijskim pojmovima** - tumači kako medij prenošenja književnoga teksta utječe na kompoziciju, stilsku i žanrovska obilježja te na oblikovanje značenja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru interpretira književni tekst i prepoznaje njegova tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja - prema smjernicama interpretira književni tekst i prepoznaje njegova tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja** 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja interpretira književni tekst i prepoznaje njegova tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja -prema smjernicama interpretira književni tekst i objašnjava njegova tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja** 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama interpretira književni tekst i prepoznaje njegova tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja -prema smjernicama interpretira književni tekst, predlaže različite interpretacije i objašnjava tematska, žanrovska kompozicijska i stilska obilježja** 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno interpretira književni tekst i povezuje interpretaciju s tematskim, žanrovskim, kompozicijskim i stilskim obilježjima - samostalno interpretira književni tekst, predlaže različite interpretacije i objašnjava tematska, žanrovska kompozicijska i stilska obilježja**
<p>PREPORUKE: književnoteorijski pojmovi funkcionalno se povezuju s književnim tekstom predviđenim za čitanje i objašnjavaju se samo oni zastupljeni u odabranom tekstu te se uče radi razumijevanja teksta; pojmovi predviđeni u razradi ishoda u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati u sljedećim razredima.</p> <p>Prednost se daje odabiru suvremenih književnih tekstova sljedećih vrsta: kratke priče, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska), drame u užem smislu i komedije.</p> <p>*Odnosi se na učenikove interpretacije književnoga teksta.</p> <p>Učenici tijekom četvrtoga i petog ciklusa u gimnazijama trebaju usvojiti i primjenjivati sljedeće jezično-stilske figure: polisidenton, elipsa, metafora, hiperbola, eufemizam, alegorija, simbol, retoričko pitanje, antiteza, ironija, oksimoron, paradoks.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 1. 3</p> <p>Učenik istražuje i objašnjava društveno-povijesni i kulturni kontekst književnoga teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje i povezuje /objašnjava** različite recepcije književnoga teksta - istražuje i opisuje /objašnjava** prikazivanje univerzalnih tema u književnim tekstovima različitih književnopovijesnih razdoblja, poetika i kultura - prepoznaje /objašnjava** međuodnos različitih konteksta i književnoga teksta (društveno-povijesnih, kulturnih i umjetničkih) - opisuje /objašnjava** utjecaje konteksta na oblikovanje značenja književnoga teksta - istražuje, odabire i uspoređuje različita umjetnička djela kojima je nadahnuće određeni književni tekst - istražuje i opisuje /objašnjava** intertekstualnost i intermedijalnost u književnom tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja opisuje društveno-povijesni i kulturni kontekst i njegov utjecaj na različite recepcije književnoga teksta - prema smjernicama opisuje društveno-povijesni i kulturni kontekst i njegov utjecaj na značenje književnoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje društveno-povijesni i kulturni kontekst i njegov utjecaj na značenje književnoga teksta - prema smjernicama objašnjava društveno-povijesni i kulturni kontekst i njegov utjecaj na značenje književnoga teksta** 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje međuodnos različitih konteksta i književnoga teksta - prema smjernicama objašnjava međuodnos različitih konteksta i književnoga teksta** 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno opisuje društveno-povijesni i kulturni kontekst književnoga teksta - samostalno objašnjava društveno-povijesni i kulturni kontekst književnoga teksta**
<p>PREPORUKA se odnosi na ishode B. 1. 1, B. 1. 2 i B. 1. 3: učenik u gimnazijskim programima u školskoj godini čita između šest i osam cjelovitih književnih tekstova od kojih tri kanonska i tri suvremena (ostale prema odabiru) odabrana prema sljedećim kriterijima: recepcijsko-spoznajnim mogućnostima učenika, žanrovskoj uravnoteženosti i tipičnosti (poezija, proza, drama), poetičkoj egzemplarnosti, literarnoj vrijednosti i uravnoteženosti hrvatskih i svjetskih književnih tekstova. U strukovnim školama učenici čitaju između pet i sedam cjelovitih književnih tekstova od kojih dva kanonska i tri suvremena, prema istim kriterijima. Osim cjelovitih književnih tekstova, čitaju se i ulomci tekstova koje učitelj odabire radi ostvarivanja sadržaja ishoda. Tijekom četvrtog i petog ciklusa preporučeno je odabrati različite tekstne vrste za čitanje. Prednost se daje odabiru suvremenih književnih tekstova sljedećih vrsta: kratke priče, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska), drama u užem smislu i komedije.</p> <p>Ishod se može ostvarivati i u korelaciji s likovnom i glazbenom umjetnošću i na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti.</p>					
<p>B. 1. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i obrazlaže stavove, interese i navike vezane uz čitanje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže svoj odabir teksta za čitanje - promišlja, kao samorefleksivni čitatelj, svoje doživljaje, misli i stavove o čitanju - obrazlaže i procjenjuje svoj popis omiljenih književnih tekstova - objašnjava svoje čitateljske navike - objašnjava u čemu uživa kad čita i potkrepljuje primjerima iz teksta 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje čitateljske kulture učenika i poticanje užitka u čitanju.</p>			
<p>PREPORUKA: učenik čita najmanje jedan književni tekst prema vlastitom odabiru. Ishod je usmjeren na razvoj kritičkoga, problemskoga i literarnoga čitanja i ostvaruje se u povezanosti s ishodima od A. 1. 1 do A. 1. 5.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 1. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kreativno primjenjuje iskustvo čitanja književnoga teksta: - samostalno priprema i oblikuje vlastite radove u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - stvara novi tekst u govorenome ili pisanom obliku na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut različitim iskustvima - žanrovski preoblikuje književni tekst (dramatizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst služeći se pripovjednim tehnikama...) primjenjujući svoje znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima - adaptira, dramatizira, piše sinopsis - priprema i izvodi dramske i scenske igre - postavlja i izvodi predstave, snima (kratke) filmove, crta, slika, izrađuje strip, rječnik, priručnik - rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstom pomoću dramskih tehnika, različitih vrsta odgojnoga kazališta i odgojnim plesom - razmjenjuje ideje i preuzima pozitivni rizik - samovrednuje radove - nadgleda i prati svoj napredak 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje kreativnosti.</p>			
<p>PREPORUKA: učeniku je ovim ishodom ponuđena mogućnost za stvaralački način izražavanja i dokazivanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom i u korelaciji s likovnom i glazbenom umjetnošću i/ili na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi. Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.</p>					
<p>KULTURA I MEDIJI</p>					
<p>C. 1. 1</p> <p>Učenik u skladu sa svrhom istraživanja odabire informacije iz različitih izvora i provjerava njihovu valjanost.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odabire informacije prema svojim interesima i potrebama i u skladu sa svrhom istraživanja - istražuje podatke o autoru, izdanju i nakladniku izvora - definira i artikulira potrebu za informacijom - prepoznaje različite potencijalne izvore informacija - prepoznaje korist od traženja određene informacije - opisuje opseg i način pretrage informacije - provjerava valjanost informacija u skladu sa svrhom istraživanja - uočava pristranost izvora informacija - razlikuje činjenice od mišljenja <p>- izvori: tiskani i elektronički, neprekinuti, isprekidani, mješoviti i višestruki tekstovi; različiti auditivni, vizualni i audiovizualni izvori</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz jednog izvora u skladu sa svrhom istraživanja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire relevantne informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire relevantne informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i provjerava njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire relevantne informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i provjerava njihovu valjanost

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 1.2</p> <p>Učenik istražuje i interpretira utjecaj medijskih tekstova na svakodnevni život primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje utjecaj javnih, komercijalnih i neprofitnih medija na oblikovanje svakodnevnog života primatelja - istražuje medijsku poruku unutar medijskoga teksta i kome je ona namijenjena - istražuje utjecaj medijskih sadržaja na ponašanje primatelja** - istražuje i opisuje na koje je jezične, vizualne, auditivne i audiovizualne načine oblikovana medijska poruka i kako ti načini utječu na njezinu recepciju** - uočava pozitivne strane medijskih sadržaja - prepoznaje i razlikuje mišljenje i činjenice u medijskom tekstu - prepoznaje izravna i neizravna značenja u medijskom tekstu s obzirom na kontekst, stavove i vrijednosti koje promiče - istražuje predrasude, stereotipe i/ili manipulaciju u medijskom tekstu <p>- izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni i stručni tekstovi; auditivni, vizualni i audiovizualni izvori</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama istražuje i opisuje utjecaj medijskih tekstova ina svakodnevni život primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama istražuje i obrazlaže utjecaj medijskih tekstova na svakodnevni život primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama istražuje i interpretira utjecaj medijskih tekstova na svakodnevni život primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno istražuje i interpretira utjecaj medijskih tekstova na svakodnevni život primatelja
<p>PREPORUKA: projektni zadatak u kojem učenici istražuju funkcionalnu uporabu tehnika i izražajnih sredstava u medijskim porukama te njihov utjecaj na primatelja, primjenjuju informacije i izražajna sredstva te stvaraju u međudjelovanju s drugima različite vrste tiskanih i elektroničkih, auditivnih, vizualnih i dr. tekstova u skladu sa svojim interesom i znanjem - oblikovanje plakata, letaka i multimedijskih prezentacija i njihovo objavljivanje.</p>					
<p>C. 1.3</p> <p>Učenik prosuđuje utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca u različitim tekstovima na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje tekstove iz različitih izvora i u njima uočava različitost kulturnih vrijednosti i obrazaca ponašanja - razlikuje kulturne obrasce supkulturnih skupina mladih i njihov utjecaj u književnim tekstovima, kazališnim predstavama, filmu, stripu; medijskim i višemedijskim tekstovima - analizira i prosuđuje predrasude, stereotipe i/ili manipulaciju preispitujući osobne i tuđe pretpostavke u skladu s vlastitim kulturnim okruženjem, znanjem i iskustvom** - prosuđuje utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca na razvoj vlastitoga kulturnog identiteta - usvaja pozitivne kulturne vrijednosti i obrasce <p>- izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni, stručni, medijski tekstovi, auditivni, vizualni i audiovizualni izvori; različita umjetnička djela</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca u različitim tekstovima na oblikovanje svojega kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama istražuje utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca u različitim tekstovima na oblikovanje svojega kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama prosuđuje utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca u različitim tekstovima na oblikovanje svojega kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno prosuđuje utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca u različitim tekstovima na oblikovanje svojega kulturnog identiteta
<p>PREPORUKA: ishodi C. 1.1, C. 1.2 i C. 1.3 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s ishodima A i B domene.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 1. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitome interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire i posjećuje kulturne, umjetničke i društvene događaje i manifestacije u stvarnom i digitalnom okružju kao dio svojega neposrednoga iskustva učenja - aktivno se uključuje u kulturni i društveni život zajednice 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj stjecanje navike posjećivanja kulturnih i umjetničkih događaja i manifestacija.</p>			
<p>PREPORUKA: aktivnosti i sadržaji iskazani ovim ishodom uvjetovani su razvojnom dobi i interesima učenika, fizičkim okružjem (ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja u lokalnoj zajednici) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Preporučeni izvanučionički sadržaji: posjet kazalištu (kazališne predstave; programi koji se predstavljaju u kazalištu: organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici...), odlazak u kino i kinoteku, posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće), posjet kulturnim institucijama (knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi, festivali: književni, filmski, znanstveni, edukacijski, tradicijski...), tribine i susreti s književnicima i različitim autorima, sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja, posjeti izložbama, predavanja u fizičkome i digitalnome okružju, sudjelovanje u projektima, mrežni sadržaji (kulturni portali, mrežni susreti s piscima, virtualne izložbe, virtualne učionice...).</p>					

2. razred srednje škole (140 + 140 + 140 + 140)

KOMUNIKACIJA I JEZIK					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2. 1</p> <p>Učenik razgovara i raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.*</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i namjenom: informiranje, upućivanje, pregovaranje, zabavljanje i prepoznavanje svrhu i namjenu razgovora - primjenjuje kulturološke obrasce razgovora: razgovor s vršnjacima u slobodno vrijeme, razgovor s vršnjacima u didaktičkoj situaciji, razgovor uvjetovan međukulturnim razlikama, razgovor sa starijim osobama u neformalnoj/formalnoj situaciji, razgovor u poslovne svrhe - raspravlja u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom i obrazlaže svoje mišljenje - primjenjuje tehnike aktivnoga slušanja: podržavajućim komentarima, parafraziranjem onoga što je čuo i neverbalnim znakovima - provjerava i prepoznaje značenje nepoznatih riječi na temelju konteksta razgovora i rasprave* - točno se i efektno služi leksemima iz različitih leksičkih slojeva (npr. dijalektizmima, frazemima, kolokvijalizmima, poetizmima) radi postizanja željenih učinaka na sugovornike** - točno povezuje riječi prema pravilima sročnosti, upravljanja i pridruživanja u spojevima riječi i rečenicama i stvara rečenice različite dužine i složenosti radi koherentnosti i kohezivnosti iskaza** - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske (npr. riječi stranoga podrijetla), pravilno intonira rečenice - razgovara radi upućivanja sugovornika i pregovaranja zbog zajedničkoga rješavanja problemske situacije ili donošenja odluke* - usmjerava razgovor na bitno s ciljem zajedničkoga rješavanja problema* - uočava potrebe, osjeća je i vrednote sugovornika s ciljem izricanja pozitivnih i nedvosmislenih poruka* - upravlja razgovorom ograničavajući količinu informacija i postavlja ciljana pitanja* - oblikuje vrijednosne tvrdnje, obrazlaže ih i potkrepljuje ih citatima iz relevantnih i pouzdanih izvora* - procjenjuje tuđa mišljenja u skladu sa svojim stavovima i gledištem* - primjenjuje pravila komunikacijskoga bontona 	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara i raspravlja prema modelu radi upućivanja sugovornika u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i raspravlja radi upućivanja sugovornika i pregovaranja u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i raspravlja radi upućivanja sugovornika, pregovaranja i provjere informacija i ideja u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razgovara i raspravlja radi upućivanja sugovornika, pregovaranja i provjere informacija i ideja u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom

	<ul style="list-style-type: none"> - tekstne vrste: službeni i poslovni razgovor, intervju, razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima i dobi učenika) prema obrascu i smjernicama vođenoga i grupnog razgovora; razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja - tekstne vrste: plenarna rasprava, diskusija 				
<p>PREPORUKA: učitelj će tijekom učenja i poučavanja učenike pripremiti za najmanje jedan razgovor i jednu raspravu prema interesima i potrebama svojih učenika. Učenik usvaja riječi i pojmove tijekom srednjoškolskoga obrazovanja i usklađuje ih s temom razgovora i rasprave. Razgovori i rasprave mogu biti stvarni ili simulirani i mogu se odvijati u realnom vremenu ili s vremenskom odgodom. Učenik postupno ovladava vještinama razgovora i raspravljanja s obzirom na strukturnu složenost razgovornih i raspravljačkih vrsta iz godine u godinu učenja. Pojedini podishodi ponavljaju se zato što su oni neizostavni dio učenja i poučavanja, a potom i ovladavanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina. Učenici trebaju biti stalno izloženi strategijama učenja i komunikacijskim strategijama zato što njihovo ovladavanje ovisi o odabiru i prihvaćanju te uporabi s obzirom na osobine ličnosti i stilove učenja. Stoga se i komunikacijske strategije ponavljaju iz godine u godinu učenja. Komunikacijske strategije i strategije učenja ne vrednuju se sumativno. Učitelj i učenici dogovaraju teme razgovora; učitelj predlaže teme razgovora koje su povezane s drugim dvjema domenama ili su primjerene vrsti razgovora ili rasprave (olakšavaju usvajanje strukturnih obilježja). Ako učenici nisu stekli koju od vještina razgovaranja i/ili raspravljanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja.</p> <p>* Iskaz ishoda isti je u sve četiri godine, no sadržaji se razlikuju s obzirom na vrstu razgovora i rasprave kojima učenik ovladava u svakoj godini učenja.</p>					
<p>A. 2. 2 Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja, analizira i razvrstava informacije i ideje u tekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša izlagačke tekstove uživo ili posredovane različitim medijima prema određenoj svrsi slušanja - analizira, razvrstava i objašnjava bitne, potrebne, zanimljive, korisne i važne informacije i ideje u obliku govorenoga i/ili pisanoga teksta - analizira efektivnost i funkcionalnost jezične postave (uporaba riječi, rečeničnih struktura, stilskih izražajnih sredstava, govorne vrednote) i neverbalna obilježja slušanoga teksta - prati razumijevanje na temelju konteksta i prije stečenoga znanja*. - oblikuje dobro povezan, smislen i stilski uređen govorni ili pisani neprekinuti ili isprekidani tekst na temelju slušanja* - odgovara na pitanja, sažima i preoblikuje slušani tekst u natuknice ili sažetak* <p>- tekstne vrste: izlagački (usmeni obavijesni prikaz/prezentacija, radijski ili televizijski prikaz, popularno predavanje, javni govor...), govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu učenja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama razvrstava osnovne informacije i ideje u tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama razvrstava i analizira informacije i ideje iz slušanoga teksta u novi tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i samostalno razvrstava i analizira informacije i ideje iz slušanog teksta u novi tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i samostalno razvrstava i analizira informacije i ideje iz slušanog teksta te izražava svoje mišljenje i stav u obliku teksta
<p>PREPORUKA: učenik treba obavezno slušati najmanje dva teksta prema odabiru učitelja. Učitelj za slušanje odabire izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova (obavijesne i književne) te govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu učenja. Za usvajanje novih riječi i provjeru usvojenosti učenik se može služiti popisima riječi koje će samostalno stvarati tijekom školske godine. Strategije slušanja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina slušanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti u strukovnim školama planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori izlagačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori izlagački tekst prema zadanoj ili samostalno odabranoj temi, svrsi ili slušateljima - oblikuje natuknice, koncept i logično strukturiran tekst prema obilježjima tekstne vrste - govori prikladno se služeći natuknicama, bilješkama, karticama, plakatima i računalnim prikazima - s razumijevanjem upotrebljava riječi prikladne temi i slušateljima u oblikovanju govorenih tekstova - točno se i efektno služi leksemima iz različitih leksičkih slojeva (npr. dijalektizmima, frazemima, kolokvijalizmima, poetizmima) radi postizanja željenih učinaka na sugovornike** - točno povezuje riječi prema pravilima sročnosti, upravljanja i pridruživanja u spojevima riječi i rečenicama i stvara rečenice različite dužine i složenosti za postizanje koherentnosti i kohezivnosti iskaza - redom riječi i surečenica ističe značenja i ostvaruje željeni učinak na sugovornike** - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske (npr. riječi stranoga podrijetla), pravilno intonira rečenice, služi se verbalnim i paraverbalnim obilježjima: gestama, mimikom, položajima tijela - govori standardnim jezikom u skladu s komunikacijskom situacijom, funkcionalnim stilom vrste teksta koji govori - vrednuje i samovrednuje govor* - pretražuje, prikuplja i raspoređuje ključne podatke za odabranu temu* <p>- tekstne vrste: izlagačke - usmena prezentacija / usmeni prikaz, javni govor, popularno predavanje</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori izlagačke tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori izlagačke tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom i slušateljima i pridržava se zadanog vremena 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i govori izlagačke tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom i slušateljima i pridržava se zadanog vremena 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i govori izlagačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima i pridržava se zadanog vremena
<p>PREPORUKA: učenik treba uvježbati i izvesti najmanje dva govorna teksta izlagačkih vrsta prema slobodnom odabiru ili odabiru učitelja. Samoprocjenu i vrednovanje učenici provode ili prema obrascima/ljestvicama procjene koje priprema nastavnik ili prema dogovoru i u skladu sa zadatkom. Strategije govorenja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina govorenja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti u strukovnim školama planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema svrsi čitanja izlagačke struktura te povezuje i objašnjava informacije i ideje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita izlagačke tekstove prema osobnome i profesionalnom interesu i prema učiteljevu odabiru - čita tekstove prema zadanoj ili samostalno odabranoj svrsi čitanja i objašnjava obilježja teksta - čita neprekinute, isprekidane i mješovite tekstove u tiskanome i elektroničkom obliku - prepoznaje strukturna obilježja tekstova i služi se prethodno stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta - povezuje i sažima podatke i ideje u tekstu, bira prikladne citate kojima podupire svoje zaključke o eksplicitnom i implicitnom značenju teksta - povezuje informacije i ideje u tekstu sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima - izražajno čita naglas primjenjujući pravogovorna pravila i govorne vrednote - povezuje vještine čitanja radi informacije i čitanja iz užitka - prepoznaje značenje riječi i iz rečeničnoga konteksta ili ga izvodi iz značenja nekoga dijela riječi koji mu je poznat* - razvrstava podatke u tablice i dijagrame* - sažima i sintetizira nove informacije i ideje u tekstu* <p>- tekstne vrste: izlagačke: prikaz, zapisnik, sažetak; pismo (osobno i javno) i govor</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkciju i osnovna obilježja izlagačkih tekstova te razvrstava i povezuje informacije i ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkciju i osnovna obilježja izlagačkih tekstova te sažima informacije i ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava funkciju i obilježja izlagačkih tekstova na poznatim primjerima te sažima i objašnjava informacije i ideje u tekstu, svoje zaključke podupire prikladnim citatima 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava funkciju i obilježja izlagačkih tekstova na poznatim i nepoznatim primjerima te sažima tekst, zaključke podupire prikladnim citatima i povezuje tekst sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima

PREPORUKA: učenik treba utvrditi obilježja najmanje dviju tekstnih vrsta (neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i različitih funkcionalnih stilova). Broj isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama. Strategije čitanja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskoga obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina čitanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti u strukovnim školama planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2. 5</p> <p>Učenik oblikuje i piše izlagačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i piše neprekinute, isprekidane i mješovite izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova (administrativnoga, publicističkoga i književnoumjetničkoga) prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi i u različite svrhe - prema smjernicama i u skladu sa zadanom temom određuje oblik (neprekinuti, isprekidani, mješoviti) - samostalno popunjava različite vrste obrazaca u tiskanome i elektroničkom obliku - služi se prikladnim jezičnim strukturama i obilježjima oblikovanja pojedinih vrsta tekstova i postiže cjelovitost i povezanost teksta - s razumijevanjem upotrebljava riječi prikladne temi i željenom učinku u oblikovanju pisanih tekstova - piše primjerenim funkcionalnim stilom u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja - odabire prikladne riječi, pojmove i jezična sredstva i vrstu teksta u skladu sa svrhom, temom, tekstom vrstom, funkcionalnim stilom - primjenjuje usvojena pravopisna pravila i usvaja nova prema potrebama teksta koji piše (npr. uspravno nizanje i nizanje zarezom; razlikovna uloga zareza, kosa crta, navodnici i polunavodnici, pisanje glasova č, ć, dž, đ, j u tuđicama...) - preuzima inicijativu u procesu oblikovanja i objavljivanja teksta u različitim medijima* <p>- tekstne vrste: prikaz, sažetak, zapisnik, govor i pismo (osobno i javno)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu oblikuje i piše izlagačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i uz pomoć učitelja primjenjuje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i piše izlagačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila uz pomoć učitelja primjenjuje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše izlagačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i prema smjernicama primjenjuje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja
<p>PREPORUKA: učenik treba obavezno utvrditi obilježja najmanje dvaju oblika neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i funkcionalnih stilova. Broj i vrstu isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama obrazovnog sektora u kojem se učenik školuje. Podishod koji se odnosi na razvoj rječnika i njegovu aktivnu uporabu te nadgledanje ponavlja se u svakome razredu jer je razvoj rječnika neprekinut i stalan proces. Strategije pisanja učenik razvija tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina pisanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti u strukovnim školama planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p> <p>Sadržaji ishoda A. 2. 1, A. 2. 2., A. 2. 3, A. 2. 4 i A. 2. 5 integracijski su povezani s domenama <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim ishodima domene <i>Komunikacija i jezik</i> i mogu se ostvarivati kroz sadržaje ishoda tih domena.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2. 6</p> <p>Učenik raščlanjuje spojeve riječi i rečenice u tekstu i primjenjuje jezično znanje pri oblikovanju teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje gramatičke veze među sastavnicama spojeva riječi te ih funkcionalno primjenjuje u rečenicama - opisuje i objašnjava razliku rečenice kao gramatičke i komunikacijske jedinice i navodi primjere - raščlanjuje i objašnjava gramatičke veze među sastavnicama spojeva riječi: <i>sročnost, upravljanje, pridruživanje**</i> - oblikuje i opisuje sve vrste nezavisnosloženih i zavisnosloženih rečenica te višestrukosložene rečenice nizanjem, sklapanjem veznikom i uvrštavanjem - opisuje unutarnju vezu članova surečenica i surečenica, red riječi u rečenici i inverziju surečenica te objašnjava kako utječu na oblikovanje značenja teksta* - prikladno odabire rečenice različite strukture, složenosti i dužine u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje spojeve riječi i rečenice u ogleđnim primjerima i uz pomoć učitelja funkcionalno ih primjenjuje u svojim tekstovima 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje i objašnjava spojeve riječi i rečenice u ogleđnim primjerima i oblikuje istovrsne primjere u svojim tekstovima 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje i objašnjava spojeve riječi i rečenice, razvrstava ih i oblikuje istovrsne primjere u svojim tekstovima 	<ul style="list-style-type: none"> - raščlanjuje i objašnjava spojeve riječi i rečenice i funkcionalno primjenjuje jezično znanje pri oblikovanju značenja novih tekstova
<p>NAPOMENA: usvajanje sintaktičkih znanja na metajezličnoj razini u gimnazijama usmjereno je razvoju komunikacijske jezične kompetencije i svjesnosti o jeziku, dok je učenje i poučavanje metajezličnim znanjima u strukovnim školama usmjereno razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi jezika u svakodnevnoj komunikaciji.</p>					
<p>A. 2. 7</p> <p>Učenik razlikuje leksičke slojeve u standardnome jeziku i odabire riječi prikladne kontekstu, svrsi i primateljima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje općeporabni leksik i leksik ograničene uporabe i navodi primjere - prepoznaje leksičke slojeve standardnoga jezika i razvrstava lekseme u tekstu prema kriterijima područne i funkcionalne raslojenosti na lokalizme, dijalektizme, frazeme, nazive, kolokvijalizme, žargonizme, žurnalizme, administrativizme, scijentizme, poetizme i sl. - razlikuje uporabnu i stilsku vrijednost riječi koje pripadaju općeporabnom leksiku i leksiku ograničene uporabe** - opisuje pojmovlje i primjenjuje znanje o frazeologiji i frazemima, nazivima i nazivoslovlju u izražavanju značenja - odabire riječi iz različitih leksičkih slojeva prikladno kontekstu, svrsi i primateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja određuje pripadnost riječi leksičkom sloju 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama izdvaja riječi određenoga leksičkoga sloja i navodi prikladne kontekste za njihovu uporabu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izdvaja riječi određenoga leksičkoga sloja i prema zadanome kontekstu pravilno odabire riječi 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razlikuje riječi iz različitih leksičkih slojeva i odabire riječi prikladne kontekstu, svrsi i primateljima
<p>PREPORUKE: sadržaje ovog ishoda preporučuje se ostvariti projektom, istraživanjem i povezati sa slušanjem i čitanjem tiskovina i stručne literature i govora vršnjaka. U strukovnim školama veća se pozornost posvećuje odnosu strukovnoga i općeporabnoga leksika, tj. leksiku struke.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2. 8 Učenik raščlanjuje svoj idiolekt, uspoređuje ga s drugim idiomima i navodi ga kao sastavnicu osobnoga identiteta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje i opisuje organske (mjesne govore, dijalekte) i neorganske (žargon, kolokvijalni jezik) idiome kao sastavnice svojeg idiolekt - opisuje jezične sličnosti i razlike hrvatskih govora i dijalekata na temelju svojega jezičnoga i govornog iskustva - opisuje funkcije i uporabne mogućnosti standardnoga jezika, narječja i govora društvenih skupina i navodi primjere** - opisuje podrijetlo antroponima i imena i njihovu pripadnost određenom sloju** - uvažava govornike drugih jezika i jezičnih i govornih navika 	<ul style="list-style-type: none"> - zamjećuje i opisuje osobitosti svojega idiolekt 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje i objašnjava sastavnice svojeg idiolekt prema jezičnim i govornim sastavnicama 	<ul style="list-style-type: none"> - raščlanjuje svoj idiolekt na jezične i govorne sastavnice i uspoređuje ga s drugim idiomima 	<ul style="list-style-type: none"> - raščlanjuje svoj idiolekt na sastavnice, uspoređuje ga s drugim idiomima i navodi ga kao sastavnicu osobnoga identiteta
KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
<p>B. 2. 1 Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izražava svoj emocionalni, spoznajni, estetski dojam o književnome tekstu kao cjelini - iskazuje svoje mišljenje o onome o čemu tekst govori - obrazlaže svoje razumijevanje teksta - argumentira svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskoga iskustva i znanja o svijetu i znanja o književnosti 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje misaone, emocionalne i estetske osjetljivosti na književni tekst.</p>			
<p>PREPORUKA: ishod je usmjeren istraživanju osobnoga čitateljskog iskustva i iskazivanju dojma i polazište je različitim pristupima čitanju književnoga teksta.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 2. 2</p> <p>Učenik interpretira književni tekst i određuje međusobne odnose tematskih, žanrovskih, kompozicijskih i stilskih obilježja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - interpretira i razgovara i/ili usmeno raspravlja o različitim interpretacijama književnoga teksta* na temelju međusobnog odnosa tematskih, žanrovskih, kompozicijskih i stilskih obilježja - određuje i opisuje / <i>prosuđuje</i>** međusobne odnose žanrovskih, kompozicijskih i stilskih obilježja književnoga teksta - primjenjuje osnovne književnoteorijske pojmove relevantne za interpretacije književnoga teksta - <i>prosuđuje književni tekst služeći se relevantnim književnoteorijskim pojmovima</i>** - uspoređuje književne tekstove s obzirom na medij prenošenja 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja interpretira književni tekst i prema smjernicama opisuje njegova tematska, žanrovska kompozicijska i stilska obilježja - interpretira književni tekst i prema smjernicama opisuje međusobne odnose tematskih, žanrovskih, kompozicijskih i stilskih obilježja** 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja interpretira književni tekst i prema smjernicama opisuje međusobne odnose tematskih, žanrovskih, kompozicijskih i stilskih obilježja - interpretira književni tekst i prema smjernicama objašnjava međusobne odnose tematskih, žanrovskih, kompozicijskih i stilskih obilježja** 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno interpretira književni tekst i prema smjernicama opisuje međusobne odnose tematskih, žanrovskih, kompozicijskih i stilskih obilježja - interpretira književni tekst, predlaže različite interpretacije i samostalno objašnjava međusobne odnose tematskih, žanrovskih, kompozicijskih i stilskih obilježja** 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno interpretira književni tekst i objašnjava međusobne odnose tematskih, žanrovskih, kompozicijskih i stilskih obilježja - interpretira književni tekst, predlaže različite interpretacije i samostalno tumači i povezuje međusobne odnose tematskih, žanrovskih, kompozicijskih i stilskih obilježja**
<p>PREPORUKE: književnoteorijski pojmovi funkcionalno se povezuju s književnim tekstom predviđenim za čitanje i objašnjavaju se samo oni zastupljeni u odabranom tekstu te se uče radi razumijevanja teksta; pojmovi predviđeni u razradi ishoda u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati u sljedećim razredima.</p> <p>Prednost se daje odabiru suvremenih književnih tekstova sljedećih vrsta: kratke priče, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska), drama u užem smislu i komedije.</p> <p>*Odnosi se na učenikove interpretacije književnoga teksta.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 2. 3 Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na društveno-povijesni i kulturni kontekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje i uspoređuje recepcije književnoga teksta koje se razlikuju s obzirom na životno iskustvo, dob, spol, dominantni ukus... - istražuje i objašnjava /uspoređuje** prikazivanje univerzalnih tema u književnim tekstovima različitih književnopovijesnih razdoblja, poetika i kultura - objašnjava /uspoređuje** međuodnos različitih konteksta i književnoga teksta (društveno-povijesnih, kulturnih i umjetničkih) - objašnjava /uspoređuje** utjecaje konteksta na oblikovanje značenja književnoga teksta - istražuje, odabire i uspoređuje različita umjetnička djela kojima je nadahnuće određeni književni tekst - istražuje i objašnjava /obrazlaže** intertekstualnost i intermedijalnost u književnom tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja objašnjava društveno-povijesni i kulturni kontekst i njegov utjecaj na različite recepcije književnoga teksta - prema smjernicama objašnjava društveno-povijesni i kulturni kontekst i njegov utjecaj na značenje književnoga teksta** 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava društveno-povijesni i kulturni kontekst i njegov utjecaj na značenje književnoga teksta - prema smjernicama uspoređuje društveno-povijesni i kulturni kontekst i njegov utjecaj na značenje književnoga teksta** 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava međuodnos različitih konteksta i književnoga teksta - prema smjernicama uspoređuje međuodnos različitih konteksta i književnoga teksta** 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava društveno-povijesni i kulturni kontekst književnih tekstova - samostalno uspoređuje društveno-povijesni i kulturni kontekst književnih tekstova**
<p>PREPORUKA se odnosi na ishode B. 2. 1, B. 2. 2 i B. 2. 3: učenik u gimnazijskim programima u školskoj godini čita između šest i osam cjelovitih književnih tekstova od kojih tri kanonska i tri suvremena (ostale prema odabiru) odabrana prema sljedećim kriterijima: recepcijsko-spoznajnim mogućnostima učenika, žanrovskoj uravnoteženosti i tipičnosti (poezija, proza, drama), poetičkoj egzemplarnosti, literarnoj vrijednosti i uravnoteženosti hrvatskih i svjetskih književnih tekstova. U strukovnim školama učenik čita između pet i sedam cjelovitih književnih tekstova, od kojih dva kanonska i tri suvremena. Osim cjelovitih književnih tekstova, čitaju se i ulomci tekstova koje učitelj odabire radi ostvarivanja sadržaja ishoda. Tijekom četvrtog i petog ciklusa preporučeno je odabrati različite tekstne vrste za čitanje. Prednost se daje odabiru suvremenih književnih tekstova sljedećih vrsta: kratke priče, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska), drama u užem smislu i komedije.</p> <p>Ishod se može ostvarivati i u korelaciji s likovnom i glazbenom umjetnošću i na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti.</p>					
<p>B. 2. 4 Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i komentira svoje stavove, interese i navike vezane uz čitanje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže svoj odabir teksta za čitanje - promišlja, kao samorefleksivni čitatelj, svoje doživljaje, misli i stavove o čitanju - obrazlaže i procjenjuje svoj popis omiljenih književnih tekstova - opisuje temeljne društvene vrijednosti koje je uočio u odabranom književnom tekstu (npr. demokracija, ravnopravnost, inkluzivnost, toleranciju, osobne slobode, solidarnost, društvena pravednost ili održivi razvoj) - objašnjava što utječe na njegov književni ukus 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje čitateljske kulture učenika i poticanje užitka u čitanju.</p>			
<p>PREPORUKA: učenik čita najmanje jedan književni tekst prema vlastitom odabiru. Ishod je usmjeren na razvoj kritičkoga, problemskoga i literarnoga čitanja i ostvaruje se u povezanosti s ishodima od A. 2. 1. do A. 2. 5.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 2. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kreativno primjenjuje iskustvo čitanja književnoga teksta: - samostalno priprema i oblikuje vlastite radove u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - stvara novi tekst u govorenom ili pisanom obliku na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut različitim iskustvima - žanrovski preoblikuje književni tekst: dramatičira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst koristeći pripovjedne tehnike primjenjujući svoje znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima - adaptira, dramatičira, piše sinopsis - priprema scenske i dramske igre - postavlja i izvodi predstave, snima kratke filmove, crta, slika, izrađuje strip, rječnik, priručnik... - rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstom pomoću dramskih tehnika, različitih vrsta odgojnoga kazališta i odgojnim plesom - razmjenjuje ideje i preuzima pozitivni rizik - samovrednuje radove - nadgleda i prati svoj napredak 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje kreativnosti.</p>			
<p>PREPORUKA: učeniku je ovim ishodom ponuđena mogućnost za stvaralački način izražavanja i dokazivanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom i u korelaciji s likovnom i glazbenom umjetnošću i/ili na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi. Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.</p>					
<p>KULTURA I MEDIJI</p>					
<p>C. 2. 1</p> <p>Učenik u skladu sa svrhom istraživanja odabire informacije iz različitih izvora i dokazuje njihovu valjanost.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odabire informacije prema svojim interesima i potrebama i u skladu sa svrhom istraživanja - razlikuje akademske i neakademske izvore podataka** - istražuje informacije koristeći napredno pretraživanje - analizira valjanost informacija u skladu sa svrhom istraživanja - prepoznaje utjecaje konteksta na tumačenje informacija - uočava ciljeve i motive autora u neakademske izvora podataka** - izvori: tiskani i elektronički, neprekinuti, isprekidani, mješoviti i višestruki tekstovi; različiti auditivni, vizualni i audiovizualni izvori 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i prepoznaje njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i analizira njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i dokazuje njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i dokazuje njihovu valjanost

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 2. 2</p> <p>Učenik istražuje i interpretira utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava utjecaj javnih, komercijalnih i neprofitnih medija na oblikovanje vlastitoga životnoga stila i životnoga stila različitih primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst (ponašanje, odnosi; moda: stil stanovanja ili odjeće, radne i prehrabene navike; zdravlje) - objašnjava vrste medijskoga nasilja i prepoznaje ih u medijskom sadržaju - objašnjava utjecaj medijskih sadržaja na emocije i fiziološke reakcije primatelja - istražuje i objašnjava uporabu izražajnih sredstava i tehnika kojima je oblikovana medijska poruka** - objašnjava utjecaj različitih oblika popularne komercijalne kulture (videoigara, televizijskih i radijskih emisija, časopisa, novina, filmova, reklamnih poruka) na primatelje - uočava simboliku medijskoga jezika i prepoznaje trivijalne medijske poruke - prepoznaje različita stilska sredstva u medijskim tekstovima (npr. ironiju, sarkazam, aluziju...) - objašnjava izravna i neizravna značenja u medijskom tekstu s obzirom na kontekst, stavove i vrijednosti - izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni i stručni tekstovi; auditivni, vizualni i audiovizualni izvori 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama istražuje i objašnjava utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama istražuje i obrazlaže utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama istražuje i interpretira utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno istražuje i interpretira utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnoga stila primatelja
<p>PREPORUKA: projektni zadatak u kojem učenici istražuju funkcionalnu uporabu tehnika i izražajnih sredstava u medijskim porukama te njihov utjecaj na primatelja, primjenjuju informacije i izražajna sredstva te stvaraju u međudjelovanju s drugima različite vrste tiskanih i elektroničkih, auditivnih, vizualnih i dr. tekstova u skladu sa svojim interesom i znanjem - oblikovanje plakata, letaka i multimedijskih prezentacija i njihovo objavljivanje.</p>					
<p>C. 2. 3</p> <p>Učenik prosuđuje utjecaj masovne kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje tekstove iz različitih izvora i u njima uočava utjecaj komercijalizacije i masovne kulture - uočava i razlikuje karakteristike masovne kulture - prepoznaje i objašnjava obilježja kozmopolitske kulture, šunda, trenda i kiča u umjetnosti i obrazlaže svoje reakcije na njih - prepoznaje komercijalizaciju kulture i kulturnu industriju: knjiga, filmova, predstava, stripova, slika... kao proizvoda za masovnu prodaju i/ili kao statusni simbol** - opisuje razliku između masovne i tzv. visoke kulture - prosuđuje utjecaj masovne kulture na razvoj vlastitoga kulturnog identiteta - usvaja pozitivne kulturne vrijednosti i obrasce - izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni, stručni tekstovi, auditivni, vizualni i audiovizualni izvori; različita umjetnička djela 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama analizira utjecaj masovne kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama interpretira utjecaj masovne kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama prosuđuje utjecaj masovne kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno prosuđuje utjecaj masovne kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta
<p>PREPORUKA: ishodi C. 2. 1, C. 2. 2 i C. 2. 3 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s ishodima A i B domene.</p>					

ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 2. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitome interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire i posjećuje kulturne, umjetničke i društvene događaje i manifestacije u stvarnom i digitalnom okružju kao dio svojega neposrednoga iskustva učenja - aktivno se uključuje u kulturni i društveni život zajednice 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj stjecanje navike posjećivanja kulturnih i umjetničkih događaja i manifestacija.</p>			
<p>PREPORUKA: aktivnosti i sadržaji iskazani ovim ishodom uvjetovani su razvojnom dobi i interesima učenika, fizičkim okružjem (lokalnom zajednicom i njihovom ponudom društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Preporučeni izvanučionički sadržaji: posjet kazalištu (kazališne predstave; programi kojima se predstavljaju u kazalištu: organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici...), odlazak u kino i kinoteku, posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće), posjet kulturnim institucijama (knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi, festivali: književni, filmski, znanstveni, edukacijski, tradicijski...), tribine i susreti s književnicima i različitim autorima, sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja, posjeti izložbama, predavanja u fizičkome i digitalnome okružju, sudjelovanje u projektima, mrežni sadržaji (kulturni portali, mrežni susreti s piscima, virtualne izložbe, virtualne učionice...).</p>					

3. razred srednje škole (140 + 140 + 140 +140)

KOMUNIKACIJA I JEZIK					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3. 1 Učenik razgovara i raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.*</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i namjenom: informiranje, upućivanje, uvjeravanje, zabavljanje* i prepoznaje svrhu i namjenu razgovora - raspravlja u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom i obrazlaže svoje mišljenje - primjenjuje tehnike aktivnoga slušanja: podržavajućim komentarima, parafraziranjem onoga što je čuo i neverbalnim znakovima - točno primjenjuje stručni leksik u skladu s temom razgovora - točno se i efektno služi riječima iz pasivnoga leksika ili leksika na prijelazu radi postizanja željenih učinaka na sugovornike** - pravilno rabi tekstualne veznike i modifikatore radi koherentnosti i kohezivnosti iskaza** - ističe značenja odabirom tekstne veze i ostvaruje željeni učinak na sugovornike** - služi se standardnim jezikom u komunikacijskim situacijama koje to nalažu - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske - razgovara radi uvjeravanja sugovornika radi zajedničkoga rješavanja problemske situacije ili donošenja odluke* - uvjerava sugovornika u pozitivne vrijednosti svojih poruka* - proširuje temu razgovora aktivirajući postojeće znanje* - prepoznaje i uzima u obzir osjećaje i potrebe sugovornika* - oblikuje vrijednosne tvrdnje, obrazlaže ih i potkrepljuje provjerenim podacima do kojih je došao istraživanjem različitih izvora* - raspravlja u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom* prema zadanoj strukturi: redoslijed govornika, uloge govornika, vremensko ograničenje, pravila rasprave* - procjenjuje misli, osjećaje i stavove i razmjenjuje ih cjelovito i smisleno, u skladu sa situacijom* - prilagođava vlastite stavove temeljem novih spoznaja i spreman je na kompromise* - asertivno se odnosi prema sugovornicima* - primjenjuje pravila komunikacijskog bontona 	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu razgovara i raspravlja radi uvjeravanja sugovornika u svoje stavove i ideje te ih obrazlaže u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i raspravlja radi uvjeravanja sugovornika u svoje stavove i ideje te ih procjenjuje u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i raspravlja radi uvjeravanja sugovornika u svoje stavove i ideje, samostalno procjenjuje i prilagođava vlastite stavove temeljem novih spoznaja u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razgovara i raspravlja radi uvjeravanja sugovornika u svoje stavove i ideje, samostalno procjenjuje i prilagođava vlastite stavove temeljem novih spoznaja i spreman je na kompromise u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom

	<p>- tekstne vrste: poslovni razgovor, razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima i dobi učenika); razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja</p> <p>- tekstne vrste: debata, simultano suđenje, panel-rasprava</p>				
<p>PREPORUKA: učitelj će tijekom učenja i poučavanja učenike pripremiti za najmanje jedan razgovor i jednu raspravu prema interesima i potrebama svojih učenika. Učenik usvaja riječi i pojmove tijekom srednjoškolskoga obrazovanja i usklađuje ih s temom razgovora i rasprave. Razgovori i rasprave mogu biti stvarni ili simulirani i mogu se odvijati u realnom vremenu ili s vremenskom odgodom.</p> <p>Učenik postupno ovladava vještinama razgovora i raspravljanja s obzirom na strukturnu složenost razgovornih i raspravljačkih vrsta iz godine u godinu učenja. Pojedini podishodi ponavljaju se zato što su oni neizostavni dio učenja i poučavanja, a potom i ovladavanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina. Učenici trebaju biti stalno izloženi strategijama učenja i komunikacijskim strategijama zato što njihovo ovladavanje ovisi o odabiru i prihvaćanju te uporabi s obzirom na osobine ličnosti i stilove učenja. Stoga se i komunikacijske strategije ponavljaju iz godine u godinu učenja. Komunikacijske strategije i strategije učenja ne vrednuju se sumativno. Učitelj i učenici dogovaraju teme razgovora; učitelj predlaže teme razgovora koje su povezane s drugim dvjema domenama ili su primjerene vrsti razgovora ili rasprave (olakšavaju usvajanje strukturnih obilježja). Ako učenici nisu stekli koju od vještina razgovaranja i/ili raspravljanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja.</p> <p>* Iskaz ishoda isti je u sve četiri godine, no sadržaji se razlikuju s obzirom na vrstu razgovora i rasprave kojima učenik ovladava u svakoj godini učenja.</p>					
<p>A. 3. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja, uspoređuje i tumači informacije i ideje u obliku teksta.</p>	<p>- aktivno sluša upućivačke i raspravljačke tekstove uživo ili posredovane različitim medijima prema određenoj svrsi slušanja</p> <p>- uspoređuje i tumači bitne, potrebne, zanimljive, korisne i važne informacija i ideje u obliku govorenoga i/ili pisanoga teksta</p> <p>- procjenjuje efektivnost i funkcionalnost jezične postave (uporaba riječi, rečeničnih struktura) slušanoga teksta i neverbalne znakove</p> <p>- služi se prijašnjim znanjem za proširivanje ili nadopunjavanje tumačenja</p> <p>- oblikuje dobro povezan, smislen i stilski uređen govorni ili pisani neprekinuti tekst na temelju slušanja</p> <p>-služi se prethodno stečenim znanjem za proširivanje ili nadopunjavanje tumačenja*</p> <p>- povezuje ograničeno tumačenje sa širim društvenim ili jezičnim kontekstom*</p> <p>- tekstne vrste: raspravljački i upućivački: mobilizacijski govor, znanstveno predavanje, kritički prikaz, anketa, savjeti, upute; govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu učenja</p>	<p>- aktivno sluša i prema smjernicama uspoređuje informacije i ideje iz slušanoga teksta u obliku teksta</p>	<p>- aktivno sluša i prema smjernicama uspoređuje i tumači informacije i ideje iz slušanoga teksta u obliku teksta</p>	<p>- aktivno sluša i samostalno uspoređuje i tumači informacije i ideje iz slušanoga teksta u obliku teksta</p>	<p>- aktivno sluša i samostalno uspoređuje i tumači informacije i ideje iz slušanoga teksta te izražava svoje mišljenje i stav u obliku teksta</p>
<p>PREPORUKA: učenik treba obavezno slušati najmanje dva teksta prema odabiru učitelja. Učitelj za slušanje odabire upućivačke i raspravljačke tekstove različitih funkcionalnih stilova (obavijesne i književne) te govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu učenja. Za usvajanje novih riječi i provjeru usvojenosti učenik se može služiti popisima riječi koje će samostalno stvarati tijekom školske godine. Strategije slušanja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskoga obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina slušanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti u strukovnim školama planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori upućivačke i raspravljačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori raspravljački ili upućivački tekst prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi, svrsi i slušateljima - određuje temu, oblik, namjenu i svrhu govora (u slobodno odabranoj temi) - oblikuje logično strukturiran tekst prema obilježjima tekstne vrste - govori u skladu s govornom ulogom (komentatora, govornika) - s razumijevanjem upotrebljava riječi prikladne u oblikovanju govornih tekstova - točno se i efektno služi riječima iz pasivnoga leksika ili leksika na prijelazu radi postizanja željenih učinaka na sugovornike** - točno primjenjuje stručni leksik u skladu sa temom razgovora** - pravilno rabi tekstualne veznike i modifikatore radi koherentnosti i kohezivnosti iskaza** - ističe značenja odabirom tekstne veze i ostvaruje željeni učinak na sugovornike** - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske (npr. tuđice), pravilno intonira riječi i rečenice: primjenjuje naglasak kao razlikovno sredstvo, pravilno rabi rečeničnu melodiju, stanku, tempo - govori standardnim jezikom u skladu s komunikacijskom situacijom, funkcionalnim stilom vrste teksta koji govori - primjereno se služi humorom* - pridržava se zadanoga vremena* <p>- tekstne vrste: referat, usmena interpretacija, uputa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori upućivačke ili raspravljačke tekstove u skladu sa svrhom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori upućivačke ili raspravljačke tekstove u skladu sa svrhom i slušateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori upućivačke i raspravljačke tekstove skladu sa komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i govori upućivačke ili raspravljačke tekstove u skladu sa komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima

PREPORUKA: učenik treba vježbati i izvesti najmanje dva govorna teksta upućivačkih i raspravljačkih vrsta prema slobodnom odabiru ili odabiru učitelja. Samoprocjenu i vrednovanje učenici provode ili prema obrascima / ljestvicama procjene koje priprema nastavnik ili prema dogovoru i u skladu sa zadatkom. Strategije govorenja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskoga obrazovanja. Strategije vježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina govorenja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti u strukovnim školama planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema svrsi čitanja upućivačke i raspravljačke tekstove složenih struktura i interpretira ih.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita upućivačke i raspravljačke tekstove prema osobnome i profesionalnom interesu i prema učiteljevu odabiru - čita tekstove prema zadanoj ili samostalno odabranoj svrsi čitanja i objašnjava obilježja teksta - čita neprekinute, isprekidane i mješovite tekstove u tiskanome i elektroničkom obliku - prepoznaje strukturna obilježja tekstova i služi se prethodno stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta - interpretira tekst: izdvaja i tumači ideje, uočava i tumači autorovo gledište i namjenu teksta te utjecaj teksta na primatelja; razlikuje činjenice od stavova - uspoređuje i suprotstavlja pristupe sličnim temama u različitim tekstovima - prikladno povezuje ideje u tekstovima sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima - izražajno čita naglas primjenjujući pravogovornu normu i govorne vrednote - povezuje vještine čitanja radi informacije i čitanja iz užitka - utvrđuje autorovu namjeru i stavove/gledište* - uočava elemente povezivanja odlomaka i sadržajnih cjelina* <p>- tekstne vrste: raspravljačke i upućivačke - priručnici i upute; esej; uvodnik, kolumna, intervju; referat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkciju i obilježja upućivačkih i raspravljačkih tekstova te izdvaja i objašnjava ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkciju i obilježja upućivačkih i raspravljačkih tekstova te analizira i tumači ideje u tekstu, svoje zaključke podupire citatom 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava funkciju i obilježja upućivačkih i raspravljačkih tekstova na poznatim primjerima te interpretira tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava funkciju i obilježja upućivačkih i raspravljačkih tekstova na poznatim i nepoznatim primjerima te interpretira tekst, prikladno ga povezuje sa svojim znanjem, iskustvom i drugim tekstovima

PREPORUKA: učenik treba utvrditi obilježja najmanje dviju tekstnih vrsta (neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i različitih funkcionalnih stilova). Broj isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama. Strategije čitanja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina čitanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti u strukovnim školama planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prethodno stečenih znanja i vještina.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3. 5</p> <p>Učenik oblikuje i piše upućivačke i raspravljačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i piše neprekinute, isprekidane i mješovite upućivačke i raspravljačke tekstove različitih funkcionalnih stilova (administrativnoga, publicističkoga i popularnoznanstvenoga) prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi i za različite svrhe - prema smjernicama i u skladu sa zadanom temom određuje oblik teksta (neprekinuti, isprekidani, mješoviti) - samostalno popunjava različite vrste obrazaca u tiskanome i elektroničkom obliku - služi se prikladnim jezičnim strukturama i obilježjima oblikovanja pojedinih vrsta tekstova i postiže cjelovitost i povezanost teksta - piše primjerenim funkcionalnim stilom u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja - odabire prikladne riječi, pojmove i jezična sredstva i vrstu teksta u skladu sa svrhom, temom, tekstom vrstom, funkcionalnim stilom - primjenjuje usvojena pravopisna pravila i usvaja nova prema zahtjevima teksta koji piše (npr. pisanje tuđica i posuđenica) - prikuplja, razvrstava i povezuje podatke i informacije u skladu sa specifičnom svrhom pisanja* - samonadgleda i vrednuje proces stvaranja* <p>- tekstne vrste: a) raspravljačke: uvodnik, kolumna, intervju, anketa, interpretativni esej, usporedna raščlamba dvaju ili više tekstova b) upućivačke: savjet, uputa, recept, pravila ponašanja, prijedlog kućnog reda te referat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu oblikuje i piše upućivačke i raspravljačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i piše upućivačke i raspravljačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše upućivačke i raspravljačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše upućivačke i raspravljačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja

PREPORUKA: učenik treba obavezno utvrditi obilježja najmanje dvaju oblika neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i funkcionalnih stilova. Broj i vrstu isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama obrazovnoga sektora u kojem se učenik školuje. Podishod koji se odnosi na razvoj rječnika i njegovu aktivnu uporabu te nadgledanje ponavlja se u svakome razredu jer je razvoj rječnika neprekinut i stalan proces. Strategije pisanja učenik razvija tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina pisanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti u strukovnim školama planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.

Sadržaji ishoda A. 3. 1, A. 3. 2, A. 3. 3, A. 3. 4 i A. 3. 5 integracijski su povezani s domenama *Književnost i stvaralaštvo* i *Kultura i mediji* i s ostalim ishodima domene *Komunikacija i jezik* i mogu se ostvarivati kroz sadržaje ishoda tih domena.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3. 6</p> <p>Učenik objašnjava veze među rečenicama u tekstu i procjenjuje njihov utjecaj na oblikovanje teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje, objašnjava tipove veza među rečenicama kojima se postiže povezanost i smislenost tekstova - objašnjava efikasnost, efektivnost i primjerenost teksta primatelju i komunikacijskoj situaciji - objašnjava i uspoređuje linearnu i paralelnu tekstnu vezu i vezna sredstva na primjerima - funkcionalno primjenjuje jezična obilježja primjerena upućivačkim i raspravljačkim tekstovima - uočava i opisuje vezu funkcionalnoga stila i rečeničnih struktura** - procjenjuje veze među rečenicama i njihov utjecaj na oblikovanje značenja teksta** - primjenjuje jezično znanje pri oblikovanju i izražavanju značenja u svojim tekstovima 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje veze među rečenicama na oglednom primjeru teksta i funkcionalno ih primjenjuje u svojem tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje i objašnjava veze među rečenicama na oglednim primjerima tekstova i prema njima oblikuje istovrsne u svojem tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje i objašnjava veze među rečenicama u tekstu te ih razvrstava u poznatim primjerima oblikujući istovrsne u svojem tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava veze među rečenicama u tekstu i procjenjuje njihov utjecaj na oblikovanje značenja teksta na novim primjerima
<p>NAPOMENA: usvajanje sintaktičkih znanja na metajezičnoj razini u gimnazijama usmjereno je razvoju komunikacijske jezične kompetencije i svjesnosti o jeziku, dok je učenje i poučavanje metajezičnim znanjima u strukovnim školama usmjereno razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi jezika u svakodnevnoj komunikaciji.</p>					
<p>A. 3. 7</p> <p>Učenik razmatra i objašnjava razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi i odabire riječi prikladne kontekstu, svrsi i primateljima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje i opisuje jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi - razlikuje pasivni leksik i leksik na prijelazu od aktivnoga leksika i njihovu funkciju u tekstu - objašnjava razliku između historizama, arhaizama i zastarjelica - tumači pomodnice i oživljenice na primjerima iz svakodnevne jezične prakse - razlikuje i tumači značenja sinonima, homonima i višeznačnica s obzirom na njihovu pripadnost određenom vremenskom razdoblju** - objašnjava potrebu za leksičkim posuđivanjem i novotvorenicama - razmatra jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi** - odabire riječi prikladne odabranom kontekstu, svrsi i primateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje jezične ili izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi i prema modelu odabire riječi prikladne kontekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi i prema smjernicama odabire riječi prikladne kontekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi i odabire riječi prema zadanome kontekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razmatra i objašnjava jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi i odabire riječi prikladne odabranome kontekstu, svrsi i primateljima
<p>PREPORUKA: sadržaje ovog ishoda preporučuje se ostvariti projektom, istraživanjem i povezati sa slušanjem i čitanjem tiskovina i stručne literature i govora vršnjaka. U strukovnim školama veća se pozornost posvećuje odnosu strukovnoga i općeuporabnoga leksika, tj. leksiku struke.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3. 8</p> <p>Učenik objašnjava jezik kao društvenu i povijesnu pojavu podložnu utjecajima i stvara pretpostavke o promjenama u hrvatskome jeziku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava i opisuje promjene hrvatskoga jezika i pisama na oglednim tekstovima iz različitih povijesnih razdoblja hrvatskoga jezika od srednjovjekovlja do suvremenosti - objašnjava međujezične dodire i navodi razloge jezičnoga posuđivanja u prošlosti i sadašnjosti - prepoznaje tuđice i posuđenice i razlikuje ih od prilagođenica - imenuje tuđice prema jeziku iz kojeg potječu i prema izrazu** - uočava da je jezik društvena pojava i prepoznaje sociolingvističke i sociokulturne razloge jezičnih pojava i promjena - razmatra položaj vlastita jezika u hrvatskome i svjetskom kontekstu u prošlosti i sadašnjosti - objašnjava jezične pojave u globalizacijskim promjenama i procjenjuje utjecaj engleskoga jezika na hrvatski jezik i druge jezike - pretpostavlja buduće promjene hrvatskoga jezika potkrepljujući svoje stavove primjerima** 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje promjene hrvatskoga jezika i pisama na oglednim tekstovima iz povijesti hrvatskoga jezika 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava međujezične dodire hrvatskoga i drugih jezika na jezične promjene u prošlosti i sadašnjosti 	<ul style="list-style-type: none"> - povezuje promjene u prošlosti s promjenama u sadašnjosti i objašnjava utjecaj jezičnih i izvanjezičnih razloga na jezične pojave i promjene 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava jezične pojave u globalizacijskim procesima i stvara pretpostavke o promjenama u hrvatskom jeziku potkrepljujući svoje stavove primjerima
<p>PREPORUKA: učenik može izraditi vlastiti razlikovni rječnik, rječnik frazema ili rječnik društvene skupine kojoj pripada, može istražiti povijesne slojeve u određenom tekstu.</p>					
<p>KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO</p>					
<p>B. 3. 1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskoga iskustva i znanja o svijetu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izražava svoj emocionalni, spoznajni, estetski dojam o književnome tekstu kao cjelini - iskazuje svoje mišljenje o onome o čemu tekst govori - obrazlaže svoje razumijevanje teksta - argumentira svoj kritički stav o književnome tekstu na temelju čitateljskoga iskustva, znanja o svijetu i znanja o književnosti 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje misaone, emocionalne i estetske osjetljivosti na književni tekst.</p>			
<p>PREPORUKA: ishod je usmjeren istraživanju osobnoga čitateljskoga iskustva i iskazivanju dojma i polazište je različitim pristupima čitanju književnoga teksta.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 3. 2</p> <p>Učenik interpretira književne tekstove i uspoređuje ih s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilski obilježja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - interpretira i razgovara i/ili usmeno raspravlja o različitim interpretacijama* književnih tekstova na temelju usporedbe prema tematskim, žanrovskim, kompozicijskim i stilskim obilježjima - objašnjava tematska, žanrovska, kompozicijska i stilski obilježja književnoga teksta - obrazlaže** /objašnjava tematska, žanrovska, kompozicijska i stilski obilježja književnoga teksta iz sinkronijske i dijakronijske perspektive - samostalno** primjenjuje osnovne književnoteorijske pojmove relevantne za interpretacije književnoga teksta - prosuđuje književni tekst služeći se relevantnim književnoteorijskim pojmovima** 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja interpretira književne tekstove i prema smjernicama opisuje međusobne odnose tematskih, žanrovskih, kompozicijskih i stilskih obilježja - interpretira književne tekstove i prema smjernicama objašnjava međusobne odnose tematskih, žanrovskih, kompozicijskih i stilskih obilježja** 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama interpretira književne tekstove i prema smjernicama objašnjava međusobne odnose tematskih, žanrovskih, kompozicijskih i stilskih obilježja - interpretira književne tekstove i prema smjernicama ih uspoređuje s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilski obilježja** 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno interpretira književne tekstove i prema smjernicama ih uspoređuje s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilski obilježja - interpretira književne tekstove, predlaže različite interpretacije i prema smjernicama ih uspoređuje s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilski obilježja** 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno interpretira književne tekstove i uspoređuje ih s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilski obilježja - interpretira književne tekstove, predlaže različite interpretacije i samostalno ih uspoređuje ih s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilski obilježja**

PREPORUKE: književnoteorijski pojmovi funkcionalno se povezuju s književnim tekstom predviđenim za čitanje i objašnjavaju se samo oni zastupljeni u odabranom tekstu te se uče radi razumijevanja teksta; pojmovi predviđeni u razradi ishoda u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavlja primjenjivati u sljedećim razredima.

Prednost se daje sljedećim književnim vrstama: jednostavne prozne vrste, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska i epska), drama u užem smislu, tragedija, komedija.

*Odnosi se na učenikove interpretacije književnoga teksta.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 3. 3</p> <p>Učenik istražuje i interpretira utjecaj društveno-povijesnoga i kulturnog konteksta na književni tekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje i objašnjava / interpretira povijesne promjene književne recepcije - istražuje i uspoređuje /interpretira prikazivanje univerzalnih tema u književnim tekstovima različitih književnopovijesnih razdoblja, poetika i kultura - uspoređuje /interpretira međuodnos različitih konteksta i književnoga teksta (društveno-povijesnih, kulturnih i umjetničkih) - uspoređuje /interpretira utjecaje konteksta na oblikovanje značenja književnoga teksta - odabire, istražuje i uspoređuje umjetnička djela iz različitih umjetnosti: strip, film, kazalište, glazbu, slikarstvo, kiparstvo, arhitekturu, ples, fotografiju, dizajn i uspoređuje ih s književnim tekstom po nekom kriteriju: stilskom, povijesnom, tematskom... - istražuje i objašnjava / interpretira intertekstualnost i intermedijalnost u književnom tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja uspoređuje društveno-povijesne i kulturne kontekste i njihove utjecaje na različite recepcije književnoga teksta - prema smjernicama uspoređuje društveno-povijesni i kulturne kontekste i njihove utjecaje na različite recepcije književnoga teksta** 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama uspoređuje društveno-povijesne i kulturne kontekste i njihove utjecaje na značenje književnoga teksta - prema smjernicama interpretira društveno-povijesni i kulturni kontekst i njegov utjecaj na značenje književnoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama uspoređuje međuodnos različitih konteksta i književnoga teksta - samostalno interpretira međuodnos različitih konteksta i književnoga teksta** 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno uspoređuje društveno-povijesni i kulturni kontekst književnih tekstova - samostalno interpretira društveno-povijesni i kulturni kontekst književnih tekstova**
<p>PREPORUKA se odnosi na ishode B. 3. 1, B. 3. 2 i B. 3. 3: Učenik u gimnazijskim programima u školskoj godini čita između šest i osam cjelovitih književnih tekstova od kojih tri kanonska i tri suvremena (ostale prema odabiru) odabrana prema sljedećim kriterijima: recepcijsko-spoznajnim mogućnostima učenika, žanrovskoj uravnoteženosti i tipičnosti (poezija, proza, drama), poetičkoj egzemplarnosti, literarnoj vrijednosti i uravnoteženosti hrvatskih i svjetskih književnih tekstova. U strukovnim školama učenici čitaju između pet i sedam cjelovitih književnih tekstova, od kojih tri kanonska i dva suvremena, odabranih prema istim kriterijima. Osim cjelovitih književnih tekstova, čitaju se i ulomci tekstova koje učitelj odabire radi ostvarivanja sadržaja ishoda. Tijekom četvrtoga i petog ciklusa preporučeno je odabrati različite tekstne vrste za čitanje.</p> <p>Prednost se daje sljedećim književnim vrstama: jednostavne prozne vrste, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska i epska), drama u užem smislu, tragedija, komedija.</p> <p>Ishod se može ostvarivati i u korelaciji s likovnom i glazbenom umjetnošću i na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 3. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i procjenjuje svoje stavove, interese i navike vezane uz čitanje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže svoj odabir teksta za čitanje - promišlja, kao samorefleksivni čitatelj, svoje doživljaje, misli i stavove o čitanju - obrazlaže i procjenjuje svoj popis omiljenih književnih tekstova - tumači univerzalne poruke odabranoga teksta - kritički procjenjuje društvene i modne utjecaje na oblikovanje svojega književnog ukusa 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje čitateljske kulture učenika i poticanje užitka u čitanju.</p>			
<p>PREPORUKA: učenik čita najmanje jedan književni tekst prema vlastitom odabiru. Ishod je usmjeren na razvoj kritičkoga, problemskoga i literarnoga čitanja i ostvaruje se u povezanosti s ishodima od A. 3. 1 do A. 3. 5.</p>					
<p>B. 3. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kreativno primjenjuje iskustvo čitanja književnoga teksta: - samostalno priprema i oblikuje vlastite radove u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - stvara novi tekst u govorenome ili pisanom obliku na zavičajnome govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut različitim iskustvima - žanrovski preoblikuje književni tekst: dramatiizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst koristeći pripovjedne tehnike primjenjujući svoje znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima - adaptira, dramatiizira, piše sinopsis - priprema scenske i dramske igre - postavlja i izvodi predstave, snima kratke filmove, crta, slika, izrađuje strip, rječnik, priručnik... - rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstem pomoću dramskih tehnika, različitih vrsta odgojnoga kazališta i odgojnim plesom - razmjenjuje ideje i preuzima pozitivni rizik - samovrednuje radove - nadgleda i prati svoj napredak 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje kreativnosti.</p>			
<p>PREPORUKA: učeniku je ovim ishodom ponuđena mogućnost za stvaralački način izražavanja i dokazivanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom i u korelaciji s likovnom i glazbenom umjetnošću i/ili na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi. Ostvarivanje ishoda formativno se vrednuje. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnome i digitalnom okružju.</p>					

KULTURA I MEDIJI					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
C. 3.1 Učenik u skladu sa svrhom istraživanja odabire informacije iz različitih izvora i procjenjuje njihovu valjanost.	<ul style="list-style-type: none"> - odabire informacije prema svojim interesima i potrebama i u skladu sa svrhom istraživanja - razlikuje primarne i sekundarne izvore informacija** - pronalazi informacije u različitim digitalnim „nevidljivim“ bazama, znanstvenim i komercijalnim bazama podataka i knjižničnim katalozima - procjenjuje valjanost informacija u skladu sa svrhom istraživanja - razlikuje pouzdane od nepouzdanih informacija - prepoznaje reference i aluzije na druge tekstove i istražuje ih proširujući svoje spoznaje** - organizira i sažima pronađene informacije i izdvaja ideje i značenje** - sažima prikupljene informacije i oblikuje novi tekst izbjegavajući plagiranje - izvori: tiskani i elektronički, neprekinuti, isprekidani, mješoviti i višestruki tekstovi; različiti auditivni, vizualni i audiovizualni izvori 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i analizira njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i dokazuje njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i procjenjuje njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i kritički procjenjuje njihovu valjanost
C. 3.2 Učenik uspoređuje medijske tekstove i zaključuje o njihovu utjecaju na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja.	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje utjecaj javnih, komercijalnih i neprofitnih medija na oblikovanje vlastitih stavova i vrijednosti i stavova i vrijednosti različitih primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst - objašnjava sadržaj komercijalnih medijskih poruka i ekonomska načela funkcioniranja medija - analizira medijske poruke i prosuđuje ih u odnosu na vlastite vrijednosti i stavove - analizira „nevidljive“ medijske poruke i prepoznaje u medijskim porukama skrivene stavove i mišljenja - istražuje i objašnjava svrhu pojedinih grafičkih, tekstualnih elemenata i simbola u različitim tekstovima** - uspoređuje različite medijske tekstove i uporabu izražajnih sredstava i tehnika kojima je oblikovana medijska poruka - zaključuje o utjecajima različitih oblika popularne komercijalne kulture (videoigara, televizijskih emisija, časopisa, novina, filmova) primatelje - objašnjava vrste medijskoga nasilja s obzirom na medijski sadržaj - uspoređuje izravna i neizravna značenja u medijskom tekstu - zaključuje kako su predrasude, stereotipi i/ili manipulacija uključeni u medijski tekst - izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni i stručni tekstovi; auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama analizira medijske tekstove i prepoznaje njihov utjecaj na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama analizira medijske tekstove i zaključuje o njihovu utjecaju na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama uspoređuje medijske tekstove i zaključuje o njihovu utjecaju na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno uspoređuje medijske tekstove i zaključuje o njihovu utjecaju na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja

PREPORUKA: projektni zadatak u kojem učenici istražuju funkcionalnu uporabu tehnika i izražajnih sredstava u medijskim porukama te njihov utjecaj na primatelja, primjenjuju informacije i izražajna sredstva te stvaraju u međudjelovanju s drugima različite vrste tiskanih i elektroničkih, auditivnih, vizualnih i dr. tekstova u skladu sa svojim interesom i znanjem - oblikovanje plakata, letaka i multimedijskih prezentacija i njihovo objavljivanje.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 3. 3</p> <p>Učenik prosuđuje utjecaj književne i kulturne baštine na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje tekstove iz različitih izvora vezane uz nacionalnu kulturnu baštinu - objašnjava specifičnosti nematerijalnih aspekata hrvatske kulturne baštine (kulturna tradicija, umjetnost...)** - obrazlaže važnost određenoga književnoga teksta koji je dio nacionalne književne i kulturne baštine - prosuđuje kulturnu raznolikost u sredini u kojoj živi** - prosuđuje utjecaj kulturne baštine na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta - iskazuje otvorenost i empatiju prema pripadnicima različitih kulturnih skupina <p>- izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni, stručni, medijski tekstovi, auditivni, vizualni i audiovizualni izvori; različita umjetnička djela</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava utjecaj kulturne baštine na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama obrazlaže utjecaj kulturne baštine na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama prosuđuje utjecaj kulturne baštine na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno prosuđuje utjecaj kulturne baštine na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta
<p>PREPORUKA: ishodi C. 3. 1, C. 3. 2 i C. 3. 3 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s ishodima A i B domene.</p>					
<p>C. 3. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitome interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire i posjećuje kulturne, umjetničke i društvene događaje i manifestacije u stvarnom i digitalnom okružju kao dio svojega neposrednoga iskustva učenja - aktivno se uključuje u kulturni i društveni život zajednice 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj stjecanje navike posjećivanja kulturnih i umjetničkih događaja i manifestacija.</p>			
<p>PREPORUKA: aktivnosti i sadržaji iskazani ovim ishodom uvjetovani su razvojnom dobi i interesima učenika, fizičkim okružjem (ponudom društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja u lokalnoj zajednici) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Preporučeni izvanučionički sadržaji: posjet kazalištu (kazališne predstave; programi koji se predstavljaju u kazalištu: organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici...), odlazak u kino i kinoteku, posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće), posjet kulturnim institucijama (knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi, festivali: književni, filmski, znanstveni, edukacijski, tradicijski...), tribine i susreti s književnicima i različitim autorima, sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja, posjeti izložbama, predavanja u fizičkome i digitalnome okružju, sudjelovanje u projektima, mrežni sadržaji (kulturni portali, mrežni susreti s piscima, virtualne izložbe, virtualne učionice...).</p>					

4. razred srednje škole (140 + 140 + 140 + 140)

KOMUNIKACIJA I JEZIK					
ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 4. 1 Učenik razgovara i raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.*</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara o zadanoj ili slobodno odabranoj temi, u skladu sa svrhom i namjenom razgovora (informiranje, pregovaranje, upućivanje i zabavljanje*) - razgovara radi donošenja zajedničkoga zaključka o mogućem rješenju problemske situacije ili o zajedničkoj odluci - raspravlja u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom i obrazlaže svoje mišljenje - primjenjuje tehnike aktivnoga slušanja: podržavajućim komentarima, parafraziranjem onoga što je čuo i neverbalnim znakovima - prepoznaje i provjerava značenje nepoznatih riječi na temelju konteksta razgovora i rasprave - služi se novotvorenicama radi postizanja željenoga učinka na sugovornike** - primjenjuje znanje pri prijenosu pisane realizacije jezika u govornu i govorne u pisanu prema zakonitostima pravopisne i pravogovorne norme u različitim komunikacijskim situacijama** - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske (npr. glasove u dodiru), pravilno izgovara naglasne cjeline i intonativno naglašava rečenice prema priopćajnoj svrsi i vrsti razgovora i rasprave - usmjerava razgovor prema sporazumu/kompromisu koji je prihvatljiv svim sugovornicima* - uočava potrebe, osjeća je i vrednote sugovornika s ciljem izricanja pozitivnih i nedvosmislenih poruka* - upravlja razgovorom usmjeravajući ga pitanjima i poštuje zadano vrijeme* - oblikuje vrijednosne tvrdnje, obrazlaže ih i potkrepljuje vrijednosnim i spoznajnim sudovima i konzistentno argumentira* - uočava i otklanja agresivne, negativne ili prosudbene implikacije* - prilagođava vlastite stavove temeljem novih spoznaja i spreman je na kompromise* - asertivno se odnosi prema sugovornicima* - primjenjuje pravila komunikacijskoga bontona 	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu razgovara i raspravlja radi donošenja zaključaka u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i raspravlja radi donošenja zaključaka i zajedničkih odluka u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i raspravlja prema strukturi i poštujući zadano vrijeme radi donošenja zaključaka i zajedničkih odluka u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razgovara i raspravlja prema strukturi i poštujući zadano vrijeme radi donošenja zaključaka i zajedničkih odluka u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom

	<ul style="list-style-type: none"> - tekstne vrste: službeni i poslovni razgovor, razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima i dobi učenika); razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja - vrste rasprave: debata, simulirano suđenje, diskusija, polemika, okrugli stol, sastanak 				
<p>PREPORUKA: učitelj će tijekom učenja i poučavanja učenike pripremiti za najmanje jedan razgovor i jednu raspravu prema interesima i potrebama svojih učenika. Učenik usvaja riječi i pojmove tijekom srednjoškolskoga obrazovanja i usklađuje ih s temom razgovora i rasprave. Razgovori i rasprave mogu biti stvarni ili simulirani i mogu se odvijati u realnom vremenu ili s vremenskom odgodom.</p> <p>Učenik postupno ovladava vještinama razgovora i raspravljanja s obzirom na strukturnu složenost razgovornih i raspravljačkih vrsta iz godine u godinu učenja. Pojedini podishodi ponavljaju se zato što su oni neizostavni dio učenja i poučavanja, a potom i ovladavanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina. Učenici trebaju biti stalno izloženi strategijama učenja i komunikacijskim strategijama zato što njihovo ovladavanje ovisi o odabiru i prihvaćanju te uporabi s obzirom na osobine ličnosti i stilove učenja. Stoga se i komunikacijske strategije ponavljaju iz godine u godinu učenja. Komunikacijske strategije i strategije učenja ne vrednuju se sumativno. Učitelj i učenici dogovaraju teme razgovora; učitelj predlaže teme razgovora koje su povezane s drugim dvjema domenama ili su primjerene vrsti razgovora ili rasprave (olakšavaju usvajanje strukturnih obilježja). Ako učenici nisu stekli koju od vještina razgovaranja i/ili raspravljanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja.</p> <p>* Iskaz ishoda isti je u sve četiri godine, no sadržaji se razlikuju s obzirom na vrstu razgovora i rasprave kojima učenik ovladava u svakoj godini učenja.</p>					
<p>A. 4. 2 Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja i kritički vrednuje informacije i ideje u obliku teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša raspravljačke tekstove, uživo ili posredovane različitim medijima prema određenoj svrsi slušanja - kritički vrednuje bitne, potrebne, zanimljive, korisne i važne informacija i ideje u obliku govorenog i/ili pisanoga teksta - kritički procjenjuje efektivnost i funkcionalnost jezične postave (uporaba riječi, rečeničnih struktura, intonativnih obilježja govora, jezične kulture) slušanoga teksta - tumači i kritički procjenjuje slušani tekst - oblikuje dobro povezan, smislen i stilski uređen govorni ili pisani neprekinuti tekst na temelju slušanja - razlikuje činjenice od stavova i mišljenja* - procjenjuje razumijevanje na temelju konteksta, prethodno stečenoga znanja ili vanjskih izvora - utvrđuje govornikov način uvjeravanja i zauzima kritički stav* <p>- tekstne vrste: rasprava, debata, okrugli stolovi, podijske rasprave, znanstvena predavanja, komentari, kritike, predstave...</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama procjenjuje informacije i ideje iz slušanoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama procjenjuje informacije i ideje iz slušanoga teksta u obliku teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i samostalno kritički vrednuje informacije i ideje iz slušanoga teksta u obliku teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i samostalno kritički vrednuje informacije i ideje iz slušanoga teksta te izražava svoje mišljenje i stav u obliku teksta
<p>PREPORUKA: učenik treba obavezno slušati najmanje dva teksta prema odabiru učitelja. Učitelj za slušanje odabire raspravljačke tekstove različitih funkcionalnih stilova (obavijesne i književne). Za usvajanje novih riječi i provjeru usvojenosti učenik se može služiti popisima riječi koje će samostalno stvarati tijekom školske godine. Strategije slušanja se razvijaju tijekom cijelog srednjoškolskoga obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina slušanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti u strukovnim školama planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 4. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori raspravljačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori raspravljački (ili zabavljački) tekst prema zadanoj ili samostalno odabranoj temi, svrsi i slušateljima - oblikuje koncept i logično strukturiran tekst prema obilježjima tekstne vrste - govori u skladu s govornom ulogom (komentatora, kritičara, nazdravičara) i pridržava se zadanoga vremena - s razumijevanjem upotrebljava novousvojene riječi u oblikovanju govorenih tekstova - služi se novotvorenica radi postizanja željenoga učinka na sugovornike** - odabire hrvatske istoznačnice umjesto tuđica** - primjenjuje znanje pri prijenosu pisane realizacije jezika u govornu i govorne u pisanu prema zakonitostima pravopisne i pravogovorne norme pri govornome nastupu - govori u skladu s pravogovornom normom i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske (npr. glasove u dodiru), pravilno izgovara naglasne cjeline i intonativno naglašava rečenice prema priopćajnoj svrsi - govori standardnim jezikom u skladu s komunikacijskom situacijom i funkcionalnim stilom - priprema i odabire ključne argumente i protuargumente u skladu s temom, svrhom i slušateljima* - primjereno se služi humorom* <p>- tekstne vrste: usmeni komentar, kritika (knjige, filma, videoigre, utakmice, likovnoga djela...), prigodni zabavljački govori: npr. zdravica</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori raspravljačke tekstove u skladu sa svrhom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori raspravljačke tekstove u skladu sa svrhom i slušateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori raspravljačke tekstove skladu s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i govori raspravljačke tekstove u skladu s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima
<p>PREPORUKA: učenik treba uvježbati i izvesti najmanje dva govorna teksta raspravljačkih vrsta prema slobodnom odabiru ili odabiru učitelja. Samoprocjenu i vrednovanje učenici provode ili prema obrascima/ljestvicama procjene koje priprema nastavnik ili prema dogovoru i u skladu sa zadatkom. Strategije govorenja se razvijaju tijekom cijelog srednjoškolskoga obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina govorenja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanje. Sadržaji i aktivnosti u strukovnim školama planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prethodno stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 4. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema odabranoj svrsi čitanja raspravljačke tekstove složenih struktura i kritički ih procjenjuje</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita raspravljačke tekstove prema osobnome i profesionalnom interesu i prema učiteljevu odabiru - čita tekstove prema zadanoj ili samostalno odabranoj svrsi čitanja i tumači obilježja teksta - čita neprekinute, isprekidane i mješovite tekstove u tiskanome i elektroničkom obliku - prepoznaje strukturna obilježja tekstova i služi se prethodno stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture - samostalno i argumentirano kritički procjenjuje tekst prema zadanim odrednicama: uspoređuje informacije i ideje u tekstu s drugim tekstovima koje je čitao kao i sa svojim znanjem i iskustvom kako bi oblikovao prosudbe različite vrste: procjenjuje svrhu teksta, gledište autora prema zadanim odrednicama - izražajno čita naglas primjenjujući pravogovornu normu i govorne vrednote - povezuje vještine čitanja radi informacije i čitanja iz užitka - uspješno objašnjava značenja riječi kako bi čitao tečno i točno* - predviđa značenje nepoznatih riječi i objašnjava njihovo značenje* - uspoređuje, vrednuje i primjenjuje nove informacije iz teksta* - tekstne vrste: raspravljački tekstovi: komentar, kritika, esej; molba, žalba, poslovni životopis, Europass... 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava funkciju i obilježja raspravljačkih tekstova te uz pomoć učitelja uspoređuje i procjenjuje informacije i ideje u tekstu prema zadanim odrednicama 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači funkciju i obilježja raspravljačkih tekstova te uz pomoć smjernica upoređuje i procjenjuje tekst prema zadanim odrednicama 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači funkciju i obilježja raspravljačkih tekstova na poznatim primjerima te uz pomoć smjernica uspoređuje i kritički procjenjuje tekst prema zadanim odrednicama 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači funkciju i obilježja raspravljačkih tekstova na poznatim i nepoznatim primjerima te samostalno i argumentirano kritički procjenjuje tekst prema zadanim odrednicama
<p>PREPORUKA: učenik treba utvrditi obilježja najmanje dviju tekstnih vrsta (neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i različitih funkcionalnih stilova). Broj isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama. Strategije čitanja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskoga obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina čitanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti u strukovnim školama planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prethodno stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 4. 5</p> <p>Učenik oblikuje i piše raspravljačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i piše neprekinute, isprekidane i mješovite upućivačke i raspravljačke tekstove različitih funkcionalnih stilova (administrativnoga, publicističkoga, popularnoznanstvenoga i znanstvenoga) prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi i u različite svrhe - prema smjericama i u skladu sa zadanom temom određuje oblik teksta (neprekinuti, isprekidani, mješoviti) - samostalno popunjava različite vrste obrazaca u tiskanome i elektroničkome obliku - služi se prikladnim jezičnim strukturama i obilježjima oblikovanja pojedinih vrsta tekstova - s razumijevanjem upotrebljava riječi prikladne temi i željenom učinku u oblikovanju pisanih tekstova - piše primjerenim funkcionalnim stilom u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja - odabire i primjenjuje prikladan rječnik i jezična sredstva u skladu s tekstnom vrstom - piše u skladu s pravopisnom normom - preuzima odgovornost za svoj rad <p>- tekstne vrste: raspravljački tekstovi: komentar, kritika, raspravljački esej; molba, žalba i poslovni životopis, zahtjev, prijavnica, Europass</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu oblikuje i piše raspravljačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjericama oblikuje i piše raspravljačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše raspravljačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše raspravljačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja
<p>PREPORUKA: učenik treba obavezno utvrditi obilježja najmanje dvaju oblika neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i funkcionalnih stilova. Broj i vrstu isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama obrazovnog sektora u kojem se učenik školuje. Podishod koji se odnosi na razvoj rječnika i njegovu aktivnu uporabu te nadgledanje ponavlja se u svakome razredu jer je razvoj rječnika neprekinut i stalan proces. Strategije pisanja učenik razvija tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina pisanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti u strukovnim školama planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p> <p>Sadržaji ishoda A. 4. 1, A. 4. 2, A. 4. 3, A. 4. 4 i A. 4. 5 integracijski su povezani s domenama <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim ishodima domene <i>Komunikacija i jezik</i> i mogu se ostvarivati kroz sadržaje ishoda tih domena.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 4. 6</p> <p>Učenik opisuje i objašnjava glasovni sustav hrvatskoga jezika u tekstu i primjenjuje jezično znanje pri prijenosu govorenoga jezika u pisani i pisanoga u govoreni jezik.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje glasovni sustav hrvatskoga standardnog jezika na odsječnoj i nadodsječnoj razini (glasovi, fonemi, naglasci)** - objašnjava razloge promjene glasova na granicama morfema vezanim uz pisanje glasova u dodiru - uspoređuje govornu i pisanu realizaciju jezika na primjerima - primjenjuje znanje pri prijenosu pisane realizacije jezika u govornu i govorne u pisanu prema zakonitostima pravopisne i pravogovorne norme u različitim komunikacijskim situacijama 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje glasovni sustav hrvatskog jezika na oglednom primjeru i primjenjuje jezično znanje pri prijenosu govorenoga jezika u pisani i pisanoga u govoreni 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje glasovni sustav hrvatskog jezika na oglednim primjerima i primjenjuje jezično znanje pri prijenosu govorenoga jezika u pisani i pisanoga u govoreni 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje glasovni sustav hrvatskog jezika na novim primjerima, uočava odstupanja i primjenjuje jezično znanje pri prijenosu govorenoga jezika u pisani i pisanoga u govoreni 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava glasovni sustav hrvatskoga jezika na novim primjerima i primjenjuje jezično znanje pri prijenosu govorenoga jezika u pisani i pisanoga u govoreni
<p>NAPOMENA: Usvajanje fonetskih, fonoloških i prozodijskih znanja na metajezičnoj razini u gimnazijama usmjereno je razvoju komunikacijske jezične kompetencije i svjesnosti o jeziku, dok je učenje i poučavanje metajezičnim znanjima u strukovnim školama usmjereno razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi jezika u svakodnevnoj komunikaciji.</p>					
<p>A. 4. 7</p> <p>Učenik otkriva i opisuje kako se tvore hrvatske riječi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - otkriva i opisuje kako se tvore hrvatske riječi prema različitim tvorbenim obrascima (izvođenje i slaganje; sufiksalna tvorba, prefiksalna tvorba, sufiksarno-prefiksalna tvorba, složeno-sufiksalna tvorba, srastanje, slaganje) - prepoznaje razlike među riječima s istim ili različitim tvorbenim obrascima: npr. čitač - čitatelj; kuhalo, računalo i sl. - opisuje značenjske razlike među riječima uvjetovane tvorbenim obrascima - predlaže nove riječi prema tvorbenim obrascima** 	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu otkriva kako se tvore hrvatske riječi i opisuje prototipne tvorbene obrasce 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama otkriva i opisuje kako se tvore hrvatske riječi prema različitim tvorbenim obrascima 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama otkriva i opisuje značenjske razlike među riječima uvjetovane tvorbenim obrascima 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno otkriva i opisuje značenjske razlike među riječi uvjetovane tvorbenim obrascima
<p>A. 4. 8</p> <p>Učenik raspravlja o jezičnoj kulturi i kritički prosuđuje uporabu hrvatskoga standardnog jezika u javnim situacijama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje odnose među funkcionalnim stilovima standardnoga jezika i njihovoj uporabi - objašnjava odnos funkcionalnoga stila prema jezičnoj normi - primjenjuje i prihvaća pravila jezične kulture koja se odnose na uporabu standardnoga jezika (odnos prema tuđicama, posuđenicama i novotvorenicama) - raspravlja i kritički prosuđuje uporabu standardnoga jezika u javnim situacijama - služi se jezičnim priručnicima 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje razlike među funkcionalnim stilovima i istražuje suodnos stila i jezične norme na oglednim primjerima 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje i objašnjava odnos funkcionalnog stila i jezične norme na oglednim primjerima 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava odnos funkcionalnih stilova prema jezičnoj normi i prikladno odabire jezična pravila u javnoj situaciji 	<ul style="list-style-type: none"> - raspravlja o svojoj i javnoj jezičnoj kulturi i kritički prosuđuje uporabu hrvatskoga standardnog jezika u javnim situacijama

KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 4. 1 Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izražava svoj emocionalni, spoznajni, estetski dojam o književnome tekstu kao cjelini - iskazuje svoje mišljenje o onome o čemu tekst govori - obrazlaže svoje razumijevanje teksta - argumentira svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskoga iskustva, znanja o svijetu i znanja o književnosti 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje misaone, emocionalne i estetske osjetljivosti na književni tekst.</p>			
<p>PREPORUKA: ishod je usmjeren istraživanju osobnoga čitateljskog iskustva i iskazivanju dojma i polazište je različitim pristupima čitanju književnoga teksta.</p>					
<p>B. 4. 2 Učenik interpretira književni tekst i kritički ga prosuđuje s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilsku obilježja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - interpretira i razgovara i/ili usmeno raspravlja o različitim interpretacijama* književnoga teksta iz perspektive različitih modela objašnjavanja književnosti - objašnjava /<i>prosuđuje</i>** tematska, žanrovska, kompozicijska i stilsku obilježja književnoga teksta s obzirom na sinkronijsku i dijakronijsku perspektivu - kritički <i>prosuđuje</i> književni tekst služeći se relevantnim književnoteorijskim pojmovima** - navodi osnovna teorijska polazišta i teorije nastanka književnosti potrebne za razumijevanje književnoga teksta** 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja interpretira književne tekstove i prema smjernicama ih uspoređuje s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilsku obilježja - prema smjernicama interpretira književne tekstove i uspoređuje ih s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilsku obilježja** 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama interpretira književne tekstove i prema smjernicama ih uspoređuje s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilsku obilježja - interpretira književni tekst i prema smjernicama ga <i>prosuđuje</i> s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilsku obilježja** 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno interpretira književni tekst i prema smjernicama ga <i>prosuđuje</i> s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilsku obilježja - interpretira književni tekst, predlaže različite interpretacije i prema smjernicama ga kritički <i>prosuđuje</i> s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilsku obilježja** 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno interpretira književni tekst i <i>prosuđuje</i> ga s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilsku obilježja - interpretira književni tekst, predlaže različite interpretacije i samostalno ga kritički <i>prosuđuje</i> s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilsku obilježja**
<p>PREPORUKE: Književnoteorijski pojmovi funkcionalno se povezuju s književnim tekstom predviđenim za čitanje i objašnjavaju se samo oni zastupljeni u odabranom tekstu te se uče radi razumijevanja teksta. Prednost se daje sljedećim književnim vrstama: jednostavne prozne vrste, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska i epska), drama u užem smislu, tragedija, komedija.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 4. 3</p> <p>Učenik kritički prosuđuje utjecaje društveno-povijesnoga i kulturnog konteksta na književni tekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje promjene književne recepcije i kritički** procjenjuje njihove veze s promjenama u društvenom kontekstu - istražuje i kritički** prosuđuje prikazivanje univerzalnih tema u književnim tekstovima različitih književnopovijesnih razdoblja, poetika i kultura - interpretira / kritički procjenjuje** međuodnos različitih konteksta i književnoga teksta (društveno-povijesnih, kulturnih i umjetničkih) - interpretira / kritički procjenjuje** utjecaje konteksta na oblikovanje značenja književnoga teksta - odabire, istražuje i uspoređuje tekstove i umjetnička djela iz različitih područja stvaralaštva: strip, film, kazalište, glazbu, slikarstvo, kiparstvo, arhitekturu, ples, fotografiju, dizajn i uspoređuje ih s književnim tekstom po nekom kriteriju: stilskom, povijesnom, tematskom... - istražuje i procjenjuje intertekstualnost i intermedijalnost u književnom tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja interpretira društveno-povijesni i kulturni kontekst i njegov utjecaj na različite recepcije književnoga teksta - prema smjernicama interpretira društveno-povijesni i kulturni kontekst i njegov utjecaj na različite recepcije književnoga teksta** 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama interpretira društveno-povijesni i kulturni konteksti i njegov utjecaj na značenje književnoga teksta - prema smjernicama prosuđuje utjecaj društveno-povijesnoga i kulturnog konteksta na značenje književnoga teksta** 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama interpretira međuodnos različitih konteksta i književnoga teksta - samostalno prosuđuje međuodnos različitih konteksta i književnoga teksta** 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno prosuđuje utjecaj društveno-povijesnoga i kulturnog konteksta na književni tekst - samostalno kritički prosuđuje utjecaj društveno-povijesnoga i kulturnog konteksta na književni tekst**
<p>PREPORUKA se odnosi na ishode B. 4. 1, B. 4. 2 i B. 4. 3: Učenik u gimnazijskim programima u školskoj godini čita između šest i osam cjelovitih književnih tekstova od kojih tri kanonska i tri suvremena (ostale prema odabiru) odabrana prema sljedećim kriterijima: recepcijsko-spoznajnim mogućnostima učenika, žanrovskoj uravnoteženosti i tipičnosti (poezija, proza, drama), poetičkoj egzemplarnosti, literarnoj vrijednosti i uravnoteženosti hrvatskih i svjetskih književnih tekstova. U strukovnim školama učenici čitaju između pet i sedam cjelovitih književnih tekstova, od kojih tri kanonska i dva suvremena, prema istim kriterijima. Osim cjelovitih književnih tekstova, čitaju se i ulomci tekstova koje učitelj odabire radi ostvarivanja sadržaja ishoda. Tijekom četvrtog i petog ciklusa preporučeno je odabrati različite tekstne vrste za čitanje. Prednost se daje sljedećim književnim vrstama: jednostavne prozne vrste, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska i epska), drama u užem smislu, tragedija, komedija. Ishod se može ostvarivati i u korelaciji s likovnom i glazbenom umjetnošću i na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti.</p>					
<p>B. 4. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i kritički procjenjuje svoje stavove i vrijednosti vezane uz čitanje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže svoj odabir teksta za čitanje - promišlja, kao samorefleksivni čitatelj, svoje doživljaje, misli i stavove o čitanju - obrazlaže i procjenjuje svoj popis omiljenih književnih tekstova - kritički prosuđuje po čemu književni tekst obogaćuje njegovu spoznaju, maštu, osjećaje i vrijednosti - kritički procjenjuje svoje stavove o svjetonazorskim, moralnim, političkim, emocionalnim ili društvenim problemima i pitanjima na temelju odabranoga teksta kojega je pročitao 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje čitateljske kulture učenika i poticanje užitka u čitanju.</p>			
<p>PREPORUKA: učenik čita najmanje jedan književni tekst prema vlastitom odabiru. Ishod je usmjeren na razvoj kritičkoga, problemskoga i literarnoga čitanja i ostvaruje se u povezanosti s ishodima od A. 4. 1 do A. 4. 5.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 4. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kreativno primjenjuje iskustvo čitanja književnoga teksta: - samostalno priprema i oblikuje vlastite radove u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - stvara novi tekst u govornom ili pisanom obliku na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut različitim iskustvima - žanrovski preoblikuje književni tekst: dramatizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst koristeći pripovjedne tehnike primjenjujući svoje znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima - adaptira, dramatizira, piše sinopsis - priprema scenske i dramske igre - postavlja i izvodi predstave, snima kratke filmove, crta, slika, izrađuje strip, rječnik, priručnik... - rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstom pomoću dramskih tehnika, različitih vrsta odgojnoga kazališta i odgojnim plesom - razmjenjuje ideje i preuzima pozitivni rizik - samovrednuje radove - nadgleda i prati svoj napredak 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje kreativnosti.</p>			
<p>PREPORUKA: učeniku je ovim ishodom ponuđena mogućnost za stvaralački način izražavanja i dokazivanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom i u korelaciji s likovnom i glazbenom umjetnošću i/ili na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi. Ostvarivanje ishoda formativno se vrednuje. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnome i digitalnom okružju.</p>					
<p>KULTURA I MEDIJI</p>					
<p>C. 4. 1</p> <p>Učenik uspoređuje i kritički vrednuje informacije i njihove izvore i povezuje odabrane informacije s postojećim znanjem i vrijednosnim sustavom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odabire informacije prema svojim interesima i potrebama i u skladu sa svrhom istraživanja - poznaje pravila i zakone vezane uz korištenje informacija i izvora informacija** - objašnjava i primjenjuje kriterije za procjenu informacije i izvora informacije - uspoređuje i procjenjuje informacije iz raznih izvora radi procjene pouzdanosti, vjerodostojnosti, točnosti, autorstva i gledišta - procjenjuje objektivnost informacija - sažima prikupljene informacije i oblikuje novi tekst izbjegavajući plagiranje - samonadgleda postojeće znanje i vrijednosni sustav te ga reorganizira u skladu s novim informacijama - izvori: tiskani i elektronički, neprekinuti, isprekidani, mješoviti i višestruki tekstovi; različiti auditivni, vizualni i audiovizualni izvori 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama uspoređuje informacije i njihove izvore 	<ul style="list-style-type: none"> - organizira i povezuje informacije s postojećim vrijednosnim sustavom 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje informacije i njihove izvore i povezuje ih s postojećim znanjem i vrijednosnim sustavom 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje i kritički vrednuje informacije i njihove izvore te povezuje odabrane informacije s postojećim znanjem i vrijednosnim sustavom.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C 4.2. Učenik kritički procjenjuje utjecaj medijskih tekstova na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - procjenjuje utjecaj javnih, komercijalnih i neprofitnih medija na oblikovanje vlastitih stavova i vrijednosti i stavova i vrijednosti različitih primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst - tumači cenzuru u medijskim izvorima - objašnjava na koji se način stvaraju trendovi u medijima - kritički procjenjuje sadržaj medijskih poruka - istražuje i kritički procjenjuje uporabu različitih izražajnih sredstava i tehnika kojima je oblikovana medijska poruka** - kritički procjenjuje utjecaj različitih oblika popularne komercijalne kulture (videoigara, televizijskih i radijskih emisija, časopisa, novina, filmova, reklamnih poruka) na primatelje - kritički procjenjuje izravna i neizravna značenja u medijskom tekstu s obzirom na kontekst, stavove i vrijednosti <p>- izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni i stručni tekstovi; auditivni, vizualni i audiovizualni izvori</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama analizira utjecaj medijskih tekstova na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama interpretira utjecaj medijskih tekstova na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama procjenjuje utjecaj medijskih tekstova na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno kritički procjenjuje utjecaj medijskih tekstova na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja
<p>PREPORUKA: projektni zadatak u kojem učenici istražuju funkcionalnu uporabu tehnika i izražajnih sredstava u medijskim porukama te njihov utjecaj na primatelja, primjenjuju informacije i izražajna sredstva te stvaraju u međudjelovanju s drugima različite vrste tiskanih i elektroničkih, auditivnih, vizualnih i dr. tekstova u skladu sa svojim interesom i znanjem - oblikovanje plakata, letaka i multimedijskih prezentacija i njihovo objavljivanje.</p>					
<p>C. 4.3 Učenik prosuđuje povezanost vlastitoga kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje tekstove iz različitih izvora i povezuje ih s različitim kulturnim krugovima - obrazlaže kulturno posredovanje i povezanost u različitim tekstovima** - uspoređuje pojave iz različitih kulturnih krugova i opisuje njihove utjecaje na oblikovanje kulturnog identiteta - razmjenjuje ideje, stavove i vrijednosti s pripadnicima različitih kulturnih krugova - prosuđuje utjecaj različitih kulturnih krugova na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta - iskazuje otvorenost i empatiju prema pripadnicima različitih kulturnih skupina <p>- izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni, stručni, medijski tekstovi, auditivni, vizualni i audiovizualni izvori; različita umjetnička djela</p>	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava povezanost vlastitoga kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom 	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže povezanost vlastitoga kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom 	<ul style="list-style-type: none"> - prosuđuje prema smjernicama povezanost vlastitoga kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno prosuđuje povezanost vlastitoga kulturnog identiteta s europskim i svjetskim kulturnim krugovima
<p>PREPORUKA: Ishodi C. 4. 1, C. 4. 2 i C. 4. 3 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s ishodima A i B domene</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 4. 4 Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitome interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire i posjećuje kulturne, umjetničke i društvene događaje i manifestacije u stvarnom i digitalnom okružju kao dio svojega neposrednoga iskustva učenja - aktivno se uključuje u kulturni i društveni život zajednice 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj stjecanje navike posjećivanja kulturnih i umjetničkih događaja i manifestacija.</p>			
<p>PREPORUKA: aktivnosti i sadržaji iskazani ovim ishodom uvjetovani su razvojnomo dobi i interesima učenika, fizičkim okružjem (ponudom društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja u lokalnoj zajednici) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Preporučeni izvanučionički sadržaji: posjet kazalištu (kazališne predstave; programi koji se predstavljaju u kazalištu: organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici...), odlazak u kino i kinoteku, posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće), posjet kulturnim institucijama (knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi, festivali: književni, filmski, znanstveni, edukacijski, tradicijski...), tribine i susreti s književnicima i različitim autorima, sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja, posjeti izložbama, predavanja u fizičkome i digitalnome okružju, sudjelovanje u projektima, mrežni sadržaji (kulturni portali, mrežni susreti s piscima, virtualne izložbe, virtualne učionice...).</p>					

1. razred srednje škole (140 + 140 + 105 + 105)

KOMUNIKACIJA I JEZIK					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1.1</p> <p>Učenik razgovara i raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.*</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i namjenom (informiranje, upućivanje i zabavljanje*) i prepoznaje svrhu i namjenu razgovora - razgovara prema obrascima grupnoga razgovora: uvjeravanje, pregovaranje i raspravljanje* - primjenjuje kulturološke obrasce razgovora: razgovor s vršnjacima u slobodno vrijeme, razgovor s vršnjacima u didaktičkoj situaciji, razgovor uvjetovan međukulturnim razlikama, razgovor sa starijim osobama u neformalnoj/formalnoj situaciji, razgovor u poslovne svrhe* - raspravlja u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom i obrazlaže svoje mišljenje - primjenjuje tehnike aktivnog slušanja (podržavajućim komentarima, parafraziranjem onoga što je čuo i neverbalnim znakovima) - prepoznaje i provjerava značenje nepoznatih riječi na temelju konteksta razgovora i rasprave* - točno povezuje riječi u prijedložno-padežnim izrazima i upotrebljava pravilne padeže u rečenici radi postizanja koherentnosti i kohezivnosti iskaza - služi se standardnim jezikom u komunikacijskim situacijama koje to nalažu - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske (npr. strana imena i prezimena, riječi stranog podrijetla) - razlikuje činjenice od mišljenja i uočava pristranost i namjeru sugovornika* - razgovara radi razmjene informacija te procjenjuje njihovu relevantnost i točnost* - odabire informacije kojima rješava problemske situacije ili zadatke* - odabire informacije i provjerava relevantnost i točnost informacija* - obrazlaže i potkrepljuje svoj stav* - oblikuje vrijednosne tvrdnje, obrazlaže ih i potkrepljuje jednostavnim primjerima i analogijama* - primjenjuje pravila komunikacijskoga bontona - vrste razgovora: razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima učenika) prema modelu i smjernicama vođenoga i grupnoga razgovora; razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja; anketa i intervju - vrste rasprava: diskusija i razgovor u krugu 	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara i/ili raspravlja prema modelu radi razmjene informacija i u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i/ili raspravlja radi razmjene informacija i u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i/ili raspravlja radi razmjene informacija i u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razgovara i/ili raspravlja radi razmjene informacija i u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom

PREPORUKA: učitelj će tijekom učenja i poučavanja učenike pripremiti za najmanje jedan razgovor i jednu raspravu prema interesima i potrebama svojih učenika. Učenik usvaja riječi i pojmove tijekom srednjoškolskoga obrazovanja i usklađuje ih s temom razgovora i rasprave. Razgovori i rasprave mogu biti stvarni ili simulirani i mogu se odvijati u realnom vremenu ili s vremenskom odgodom.

Učenik postupno ovladava vještinama razgovora i raspravljanja s obzirom na strukturnu složenost razgovornih i raspravljačkih vrsta iz godine u godinu učenja. Pojedini podishodi ponavljaju se zato što su oni neizostavni dio učenja i poučavanja, a potom i ovladavanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina. Učenici trebaju biti stalno izloženi strategijama učenja i komunikacijskim strategijama zato što njihovo ovladavanje ovisi o odabiru i prihvaćanju te uporabi s obzirom na osobine ličnosti i stilove učenja. Stoga se i komunikacijske strategije ponavljaju iz godine u godinu učenja. Komunikacijske strategije i strategije učenja ne vrednuju se sumativno. Učitelj i učenici dogovaraju teme razgovora; učitelj predlaže teme razgovora koje su povezane s drugim dvjema domenama ili su primjerene vrsti razgovora ili rasprave (olakšavaju usvajanje strukturnih obilježja). Ako učenici nisu stekli koju od vještina razgovaranja i/ili raspravljanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja.

* Iskaz ishoda isti je u sve četiri godine, no sadržaji se razlikuju s obzirom na vrstu razgovora i rasprave kojima učenik ovladava u svakoj godini učenja.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja, izdvaja i razvrstava informacije i ideje u tekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša opisne i pripovjedne tekstove uživo ili posredovane različitim medijima prema određenoj svrsi slušanja - izdvaja, razvrstava i objašnjava bitne, potrebne, zanimljive, korisne i važne informacije i ideje u obliku govorenoga i/ili pisanoga teksta- analizira efektivnost i funkcionalnost jezične postave (uporaba riječi, rečeničnih struktura) slušanoga teksta i neverbalnu komunikaciju - selektivno sluša prema svrsi slušanja (obrazovna, javna, osobna)* - stvara bilješke na temelju slušanja* <p>- tekstovi za slušanje: opisni i pripovjedni: priča, bajka, izvješće, priopćenje, putopis; govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu školovanja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama izdvaja osnovne informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama izdvaja i razvrstava osnovne informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama izdvaja i razvrstava informacije i ideje bitne za svrhu slušanja u obliku teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i samostalno izdvaja i razvrstava informacije i ideje bitne za svrhu slušanja u obliku teksta

PREPORUKA: učenik treba obavezno slušati najmanje dva teksta prema odabiru učitelja. Učitelj za slušanje odabire opisne i pripovjedne tekstove različitih funkcionalnih stilova (obavijesne i književne) te govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu školovanja. Za usvajanje novih riječi i provjeru usvojenosti učenik se može služiti popisima riječi koje će samostalno stvarati tijekom školske godine. Strategije slušanja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina slušanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove o zadanoj ili slobodno odabranoj temi prema svrsi govorenja i slušateljima - određuje temu, oblik, namjenu i svrhu govora u slobodno odabranoj temi - oblikuje natuknice, koncept i logično strukturiran tekst prema obilježjima tekstne vrste - govori u skladu s govornom ulogom (izvjestitelja, sudionika događaja, pripovjedača) - s razumijevanjem upotrebljava riječi prikladne temi u oblikovanju govornih tekstova - točno povezuje riječi u prijedložno-padežnim izrazima i upotrebljava pravilne padeže u rečenici radi postizanja koherentnosti i kohezivnosti iskaza - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: pravilno intonira riječi i rečenice: upotrebljava naglasak kao razlikovno sredstvo, pravilno određuje rečeničnu melodiju, stanku i tempo, služi se neverbalnim i paraverbalnim znakovima - govori standardnim jezikom u skladu s komunikacijskom situacijom i funkcionalnim stilom vrste teksta koji govori <p>- govorne vrste: opisne i i pripovjedne: usmeni opis, priča, anegdota, vijest, obavijest, izvješće, izjava, priopćenje, molba...</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom i slušateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima
<p>PREPORUKA: učenik treba uvježbati i izvesti najmanje dva govorna teksta opisnih i pripovjednih vrsta prema slobodnom odabiru ili odabiru učitelja. Pri odabiru tekstnih vrsta valja voditi računa u raznolikosti tekstova za slušanje, govorenje, čitanje i pisanje, tj. voditi računa da se ne ponavljaju iste vrste. Samoprocjenu i vrednovanje učenici provode ili prema obrascima/ljestvicama procjene koje priprema nastavnik ili prema dogovoru i u skladu sa zadatkom. Strategije govorenja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina govorenja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema svrsi čitanja opisne i pripovjedne tekstove složenih struktura te izdvaja i objašnjava informacije i ideje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita opisne i pripovjedne tekstove prema osobnome i profesionalnom interesu i prema učiteljevu odabiru - čita tekstove prema zadanoj ili samostalno odabranoj svrsi čitanja i objašnjava obilježja teksta - čita neprekinute, isprekidane i mješovite tekstove u tiskanome i elektroničkom obliku - prepoznaje strukturalna obilježja tekstova i služi se prethodno stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta - izdvaja informacije, razlikuje podatke po važnosti, određuje glavne ideje u tekstu, objašnjava izravna i neizravna značenja* - izražajno čita naglas primjenjujući pravogovornu normu i govorne vrednote - povezuje vještine čitanja radi informacije i čitanja iz užitka - određuje svrhu čitanja, samostalno ili prema zadatku* - letimičnim pregledom teksta utvrđuje ključne podatke ili dijelove teksta* - izdvaja nove riječi i pojmove iz čitanoga teksta i provjerava njihovo značenje služeći se rječnicima * - prepoznaje značenje riječi i iz rečeničnoga konteksta ili ga izvodi iz značenja nekoga dijela riječi koji mu je poznat* <p>- tekstne vrste: opisne i pripovjedne - opis (subjektivni i objektivni), putopis, novinsko i tehničko izvješće, vijest, obavijest</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te izdvaja izravno navedene informacije u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te izdvaja izravno navedene informacije i ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te objašnjava izravno navedene informacije i ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te objašnjava izravno i neizravno navedene informacije i ideje u tekstu
<p>PREPORUKA: učenik treba utvrditi obilježja najmanje dviju tekstnih vrsta (neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i različitih funkcionalnih stilova). Broj isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama. Strategije čitanja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina čitanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1. 5</p> <p>Učenik oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i piše neprekinute, isprekidane i mješovite obavijesne i pripovjedne tekstove različitih funkcionalnih stilova (administrativnoga, publicističkoga i književnoumjetničkoga) prema zadanoj ili odabranoj temi i u različite svrhe - prema smjernicama i u skladu sa zadanom temom određuje oblik teksta (neprekinuti, isprekidani, mješoviti) - prepoznaje svrhu teksta: obrazovnu, javnu, profesionalnu - samostalno popunjava različite vrste obrazaca u tiskanome i elektroničkom obliku - odabire prikladne riječi, pojmove i jezična sredstva i vrstu teksta u skladu sa svrhom, temom, tekstom vrstom, funkcionalnim stilom - postiže cjelovitost i povezanost teksta - s razumijevanjem upotrebljava novousvojene riječi u oblikovanju pisanih tekstova - piše primjerenim funkcionalnim stilom u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja - primjenjuje usvojena pravopisna pravila i usvaja nova prema zahjevima teksta koji piše (npr. pravila sastavljenoga i nesastavljenoga pisanja, pisanje riječi iz stranih jezika, pisanje točke sa zarezom, dvotočke, trotočke i zagrada i njihova razlikovna uloga kao pravopisnih znakova...) - prikuplja, razvrstava i povezuje podatke i informacije u skladu sa specifičnom svrhom pisanja* - uređuje tekst kako bi pojasnio njegov smisao te učinak na primatelja* - provjerava gramatičku i pravopisnu točnost* - pokazuje kompetencije stvaralaštva i kreativnosti u izravnoj interakciji s drugima* <p>- tekstne vrste: opisni i pripovjedni tekstovi: subjektivni i objektivni opis, tehnički opis; obavijest, izvješće, vijest, biografija, putopis, reportaža</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja
<p>PREPORUKA: učenik treba obavezno utvrditi obilježja najmanje dvaju oblika neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i funkcionalnih stilova. Broj i vrstu isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama obrazovnog sektora u kojem se učenik školuje. Podishod koji se odnosi na razvoj rječnika i njegovu aktivnu uporabu te nadgledanje ponavlja se u svakome razredu jer je razvoj rječnika neprekinut i stalan proces. Strategije pisanja učenik razvija tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina pisanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p>					
<p>PREPORUKA: sadržaji ishoda A. 1. 1, A. 1. 2, A. 1. 3, A. 1. 4. i A. 1. 5 integracijski su povezani s domenama <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim ishodima domene <i>Komunikacija i jezik</i> i mogu se ostvarivati kroz sadržaje ishoda tih domena.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1. 6</p> <p>Učenik opisuje sintaktičku službu riječi u rečenici i funkcionalno ju primjenjuje pri oblikovanju značenja teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje riječi kao morfološke i sintaktičke jedinice u rečenici i tekstu - opisuje imenske i glagolske oblike, sintaktičku službu i značenje padeža, prijedložno-padežne izraze, relativna značenja glagolskih vremena, priloge, prijedloge, veznike i čestice u rečenici i funkcionalno ih primjenjuje - prepoznaje i imenuje glavne (samostalne) i sporedne (nesamostalne) rečenične članove na prototipnim primjerima - razlikuje uporabu aktiva i pasiva za oblikovanje značenja i preoblikuje rečenice prema komunikacijskim potrebama - primjenjuje sintaktičko znanje pri oblikovanju i izražavanju značenja u svojim tekstovima 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje prema modelu sintaktičke službe riječi u rečenici na prototipnim primjerima 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje sintaktičke službe riječi u rečenici na prototipnim primjerima i oblikuje istovrsne primjere 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje i opisuje sintaktičke službe riječi u rečenici i funkcionalno primjenjuje sintaktičko znanje u novim primjerima 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sintaktičku službu riječi u rečenici i funkcionalno primjenjuje sintaktičko znanje u svojim tekstovima
<p>PREPORUKA: učenje i poučavanje metajezičnim morfosintaktičkim znanjima valja usmjeriti razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi jezika u svakodnevnoj komunikaciji.</p>					
<p>A. 1. 7</p> <p>Učenik istražuje i otkriva značenjske odnose među riječima na temelju konteksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje odnos sadržaja i značenja leksema u kontekstu - istražuje i otkriva leksičko-semantičke odnose u kontekstu - otkriva načine i razloge proširivanja značenja riječi i posljedice višeznačnosti u ponuđenim primjerima i na temelju konteksta 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje značenjske odnose među riječima na temelju konteksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razlikuje značenjske odnose među riječima na temelju konteksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno istražuje značenjske odnose među riječima na temelju konteksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno istražuje i otkriva značenjske odnose među riječima na temelju konteksta
<p>A. 1. 8</p> <p>Učenik opisuje rasprostranjenost hrvatskih govora i dijalekata te objašnjava jezik kao sastavnicu nacionalnoga identiteta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - svojim riječima opisuje jezik kao sredstvo za komunikaciju i spoznaju - opisuje, prema jezičnome stablu, podrijetlo hrvatskoga jezika i njegovu pripadnost jezičnoj porodici - opisuje, prema dijalektološkoj karti, rasprostranjenost i govornu raznolikost hrvatskoga jezika - uočava razliku između materinskog jezika, drugoga i stranoga jezika na primjerima iz svoje jezične prakse (npr. uspoređuje riječi iz zavičajnoga idioma i standardnoga jezika ili riječi iz srodnih jezika i hrvatske riječi) - objašnjava zašto je jezik sastavnica nacionalnoga identiteta - iskazuje jezičnu toleranciju prema govornicima drugih jezika 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć jezičnoga stabla i dijalektološke karte uočava pripadnost hrvatskoga jezika jezičnim porodicama i otkriva njegovo podrijetlo 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje pripadnost hrvatskoga jezika jezičnim porodicama prema jezičnome stablu i prepoznaje jezik kao sastavnicu nacionalnoga identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje idiome hrvatskoga jezika prema svojem jezičnom znanju i iskustvu te uz pomoć iskazuje svoj jezični identitet 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje rasprostranjenost i govornu raznolikost hrvatskoga jezika na dijalektološkoj karti i objašnjava jezik kao sastavnicu nacionalnog identiteta iskazujući jezičnu toleranciju

KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 1.1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izražava svoj emocionalni, spoznajni, estetski dojam o književnome tekstu kao cjelini - iskazuje svoje mišljenje o onome o čemu tekst govori - obrazlaže svoje razumijevanje teksta - argumentira svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskoga iskustva, znanja o svijetu i znanja o književnosti 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje misaone, emocionalne i estetske osjetljivosti na književni tekst.</p>			
<p>PREPORUKA: ishod je usmjeren istraživanju osobnoga čitateljskog iskustva i iskazivanju dojma i polazište je različitim pristupima čitanju književnoga teksta.</p>					
<p>B. 1.2</p> <p>Učenik interpretira književni tekst i povezuje interpretaciju s tematskim, žanrovskim, kompozicijskim i stilskim obilježjima teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - interpretira i razgovara i/ili usmeno raspravlja o različitim interpretacijama* književnog teksta i povezuje ih s tematskim, žanrovskim, kompozicijskim i stilskim obilježjima - prepoznaje žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja književnog teksta, npr. u proznom tekstu: tema, likovi; u poeziji: motivi, tema; dramskom tekstu: kompozicija drame; i izrazna, npr. u poeziji jezično-stilska sredstva, ritam - primjenjuje osnovne književnoteorijske pojmove relevantne za interpretacije književnog teksta - opisuje kako medij prenošenja književnoga teksta utječe na kompoziciju, stilsku i žanrovska obilježja te na oblikovanje značenja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru interpretira književni tekst i prepoznaje njegova tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja interpretira književni tekst i prepoznaje njegova tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjericama interpretira književni tekst i prepoznaje njegova tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno interpretira književni tekst i povezuje interpretaciju s tematskim, žanrovskim, kompozicijskim i stilskim obilježjima
<p>PREPORUKE: književnoteorijski pojmovi funkcionalno se povezuju s književnim tekstom predviđenim za čitanje i objašnjavaju se samo oni zastupljeni u odabranom tekstu te se uče radi razumijevanja teksta; pojmovi predviđeni u razradi ishoda u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati u sljedećim razredima.</p> <p>Prednost se daje odabiru suvremenih književnih tekstova sljedećih vrsta: kratke priče, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska), drama u užem smislu i komedije.</p> <p>*Odnosi se na učenikove interpretacije književnog teksta.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 1. 3</p> <p>Učenik istražuje i objašnjava društveno-povijesni i kulturni kontekst književnog teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje i povezuje različite recepcije književnog teksta - istražuje i opisuje prikazivanje univerzalnih tema u književnim tekstovima različitih književnopovijesnih razdoblja, poetika i kultura - prepoznaje međuodnos različitih konteksta i književnog teksta (društveno-povijesnih, kulturnih i umjetničkih) - opisuje utjecaje konteksta na oblikovanje značenja književnog teksta - istražuje, odabire i uspoređuje različita umjetnička djela kojima je nadahnuće određeni književni tekst - istražuje i opisuje intertekstualnost i intermedijalnost u književnom tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja opisuje društveno-povijesni i kulturni kontekst i njegov utjecaj na različite recepcije književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje društveno-povijesni i kulturni kontekst i njegov utjecaj na značenje književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje međuodnos različitih konteksta i književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno opisuje društveno-povijesni i kulturni kontekst književnog teksta
<p>PREPORUKA se odnosi na ishode B. 1. 1, B. 1. 2 i B. 1. 3: učenik čita između pet i sedam cjelovitih književnih tekstova od kojih dva kanonska i tri suvremena (ostale prema odabiru) odabrana prema sljedećim kriterijima: recepcijsko-spoznajnim mogućnostima učenika, žanrovskoj uravnoteženosti i tipičnosti (poezija, proza, drama), poetičkoj egzemplarnosti, literarnoj vrijednosti i uravnoteženosti hrvatskih i svjetskih književnih tekstova. Osim cjelovitih književnih tekstova, čitaju se i ulomci tekstova koje učitelj odabire radi ostvarivanja sadržaja ishoda. Tijekom četvrtog i petog ciklusa preporučeno je odabrati različite tekstne vrste za čitanje. Prednost se daje odabiru suvremenih književnih tekstova sljedećih vrsta: kratke priče, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska), drama u užem smislu i komedije.</p>					
<p>B. 1. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i komentira svoje stavove, interese i navike vezane uz čitanje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže svoj odabir teksta za čitanje - promišlja, kao samorefleksivni čitatelj, svoje doživljaje, misli i stavove o čitanju - obrazlaže i procjenjuje svoj popis omiljenih književnih tekstova - objašnjava svoje čitateljske navike - objašnjava u čemu uživa kad čita i potkrepljuje primjerima iz teksta 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje čitateljske kulture učenika i poticanje užitka u čitanju.</p>			
<p>PREPORUKA: učenik čita najmanje jedan književni tekst prema vlastitom odabiru. Ishod je usmjeren na razvoj kritičkoga, problemskoga i literarnoga čitanja i ostvaruje se u povezanosti s ishodima od A. 1. 1 do A. 1. 5.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 1. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitom interesu potaknut različitim iskustvima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kreativno primjenjuje iskustvo čitanja književnoga teksta: - samostalno priprema i oblikuje vlastite radove u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - stvara novi tekst u govorenome ili pisanom obliku na zavičajnome govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut različitim iskustvima - žanrovski preoblikuje književni tekst: dramatizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst služeći se pripovjednim tehnikama i primjenjujući svoje znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima - adaptira, dramatizira, piše sinopsis - priprema scenske i dramske igre - postavlja i izvodi predstave, snima kratke filmove, crta, slika, izrađuje strip, rječnik, priručnik... - rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstem pomoću dramskih tehnika, različitih vrsta odgojnoga kazališta i odgojnim plesom - razmjenjuje ideje i preuzima pozitivni rizik - samovrednuje radove - nadgleda i prati svoj napredak 	Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje kreativnosti.			
<p>PREPORUKA: učeniku je ovim ishodom ponuđena mogućnost za stvaralački način izražavanja i dokazivanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom te na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi. Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.</p>					
<p>KULTURA I MEDIJI</p>					
<p>C. 1. 1</p> <p>Učenik u skladu sa svrhom istraživanja odabire informacije iz različitih izvora i provjerava njihovu valjanost.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odabire informacije prema svojim interesima i potrebama i u skladu sa svrhom istraživanja - istražuje podatke o autoru, izdanju i nakladniku izvora - definira i artikulira potrebu za informacijom - prepoznaje različite potencijalne izvore informacija - prepoznaje korist od traženja određene informacije - opisuje opseg i način pretrage informacije - provjerava valjanost informacija u skladu sa svrhom istraživanja - uočava pristranost izvora informacija - razlikuje činjenice od mišljenja <p>- izvori: tiskani i elektronički, neprekinuti, isprekidani, mješoviti i višestruki tekstovi; različiti auditivni, vizualni i audiovizualni izvori</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz jednog izvora u skladu sa svrhom istraživanja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire relevantne informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire relevantne informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i provjerava njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire relevantne informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i provjerava njihovu valjanost

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 1. 2</p> <p>Učenik istražuje i tumači utjecaj medijskih tekstova na svakodnevni život primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje utjecaj javnih, komercijalnih i neprofitnih medija na oblikovanje svakodnevnoga života primatelja - istražuje medijsku poruku unutar medijskoga teksta i kome je ona namijenjena - uočava pozitivne strane medijskih sadržaja - prepoznaje i razlikuje mišljenje i činjenice u medijskom tekstu - prepoznaje izravna i neizravna značenja u medijskom tekstu s obzirom na kontekst, stavove i vrijednosti koje promiče - istražuje predrasude, stereotipe i/ili manipulaciju u medijskom tekstu <p>- izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni i stručni tekstovi; auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje utjecaj medijskih tekstova na svakodnevni život primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje utjecaj medijskih tekstova na svakodnevni život primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama istražuje i tumači utjecaj medijskih tekstova na svakodnevni život primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno istražuje i tumači utjecaj medijskih tekstova na svakodnevni život primatelja
<p>PREPORUKA: projektni zadatak u kojem učenici istražuju funkcionalnu uporabu tehnika i izražajnih sredstava u medijskim porukama te njihov utjecaj na primatelja, primjenjuju informacije i izražajna sredstva te stvaraju u međudjelovanju s drugima različite vrste tiskanih i elektroničkih, auditivnih, vizualnih i dr. tekstova u skladu sa svojim interesom i znanjem - oblikovanje plakata, letaka i multimedijских prezentacija i njihovo objavljivanje.</p>					
<p>C. 1. 3</p> <p>Učenik objašnjava utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca u različitim tekstovima na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje tekstove iz različitih izvora i u njima uočava različitost kulturnih vrijednosti i obrazaca ponašanja - razlikuje kulturne obrasce supkulturnih skupina mladih i njihov utjecaj u književnim tekstovima, kazališnim predstavama, filmu, stripu; medijskim i višemedijskim tekstovima - prosuđuje utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca na razvoj vlastitoga kulturnog identiteta - usvaja pozitivne kulturne vrijednosti i obrasce <p>- izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni, stručni, medijski tekstovi, auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori; različita umjetnička djela</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca u različitim tekstovima na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca u različitim tekstovima na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca u različitim tekstovima na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca u različitim tekstovima na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta
<p>PREPORUKA: ishodi C. 1. 1, C. 1. 2 i C. 1. 3 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s ishodima A i B domene.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C.1.4 Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitom interesu.</p>	<p>- samostalno odabire i posjećuje kulturne, umjetničke i društvene događaje i manifestacije u stvarnome i digitalnom okružju kao dio svojega neposrednog iskustva učenja - aktivno se uključuje u kulturni i društveni život zajednice</p>	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj stjecanje navike posjećivanja kulturnih i umjetničkih događaja i manifestacija.</p>			
<p>PREPORUKA: Aktivnosti i sadržaji iskazani ovim ishodom uvjetovani su razvojnom dobi i interesima učenika, fizičkim okružjem (ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja u lokalnoj zajednici) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Preporučeni izvanučionički sadržaji: posjet kazalištu (kazališne predstave; programi koji se predstavljaju u kazalištu: organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici...), odlazak u kino i kinoteku, posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće), posjet kulturnim institucijama (knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi, festivali: književni, filmski, znanstveni, edukacijski, tradicijski...), tribine i susreti s književnicima i različitim autorima, sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja, posjeti izložbama, predavanja u fizičkome i digitalnome okružju, sudjelovanje u projektima, mrežni sadržaji (kulturni portali, mrežni susreti s piscima, virtualne izložbe, virtualne učionice...).</p>					

2. razred srednje škole (140 + 140 + 105 + 105)

KOMUNIKACIJA I JEZIK					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2.1</p> <p>Učenik razgovara i/ili raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.*</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i namjenom (informiranje, upućivanje, pregovaranje, zabavljanje) i prepoznaje svrhu i namjenu razgovora - primjenjuje kulturološke obrasce razgovora: razgovor s vršnjacima u slobodno vrijeme, razgovor s vršnjacima u didaktičkoj situaciji, razgovor uvjetovan međukulturnim razlikama, razgovor sa starijim osobama u neformalnoj/formalnoj situaciji, razgovor u poslovne svrhe - raspravlja u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom i obrazlaže svoje mišljenje - primjenjuje tehnike aktivnoga slušanja: podržavajućim komentarima, parafraziranjem onoga što je čuo i neverbalnim znakovima - provjerava i prepoznaje značenje nepoznatih riječi na temelju konteksta razgovora i rasprave* - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske (npr. riječi stranoga podrijetla), pravilno intonira rečenice - razgovara radi upućivanja sugovornika i pregovaranja zbog zajedničkoga rješavanja problemske situacije ili donošenja odluke* - usmjerava razgovor na bitno s ciljem zajedničkoga rješavanja problema* - uočava potrebe, osjeća i vrednote sugovornika s ciljem izricanja pozitivnih i nedvosmislenih poruka* - upravlja razgovorom ograničavajući količinu informacija i postavlja ciljana pitanja* - oblikuje vrijednosne tvrdnje, obrazlaže ih i potkrepljuje ih citatima iz relevantnih i pouzdanih izvora* - procjenjuje tuđa mišljenja u skladu sa svojim stavovima i gledištem* - primjenjuje pravila komunikacijskoga bontona <p>- vrste razgovora: službeni i poslovni razgovor, intervju, razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima i dobi učenika) prema obrascu i smjernicama vođenoga i grupnog razgovora; razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja</p> <p>- vrste rasprave: plenarna rasprava, diskusija</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara i/ili raspravlja prema modelu radi upućivanja sugovornika u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i/ili raspravlja radi upućivanja sugovornika i pregovaranja u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i/ili raspravlja radi upućivanja sugovornika, pregovaranja i provjere informacija i ideja u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razgovara i/ili raspravlja radi upućivanja sugovornika, pregovaranja i provjere informacija i ideja u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom

PREPORUKA: učitelj će tijekom učenja i poučavanja učenike pripremiti za najmanje jedan razgovor i jednu raspravu prema interesima i potrebama svojih učenika. Učenik usvaja riječi i pojmove tijekom srednjoškolskoga obrazovanja i usklađuje ih s temom razgovora i rasprave. Razgovori i rasprave mogu biti stvarni ili simulirani i mogu se odvijati u realnom vremenu ili s vremenskom odgodom.

Učenik postupno ovladava vještinama razgovora i raspravljanja s obzirom na strukturnu složenost razgovornih i raspravljačkih vrsta iz godine u godinu učenja. Pojedini podishodi ponavljaju se zato što su oni neizostavni dio učenja i poučavanja, a potom i ovladavanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina. Učenici trebaju biti stalno izloženi strategijama učenja i komunikacijskim strategijama zato što njihovo ovladavanje ovisi o odabiru i prihvaćanju te uporabi s obzirom na osobine ličnosti i stilove učenja. Stoga se i komunikacijske strategije ponavljaju iz godine u godinu učenja. Komunikacijske strategije i strategije učenja ne vrednuju se sumativno. Učitelj i učenici dogovaraju teme razgovora; učitelj predlaže teme razgovora koje su povezane s drugim dvjema domenama ili su primjerene vrsti razgovora ili rasprave (olakšavaju usvajanje strukturnih obilježja). Ako učenici nisu stekli koju od vještina razgovaranja i/ili raspravljanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja.

* Iskaz ishoda isti je u sve četiri godine, no sadržaji se razlikuju s obzirom na vrstu razgovora i rasprave kojima učenik ovladava u svakoj godini učenja.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja, analizira i razvrstava informacije i ideje u tekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša izlagačke tekstove uživo ili posredovane različitim medijima prema određenoj svrsi slušanja - analizira, razvrstava i objašnjava bitne, potrebne, zanimljive, korisne i važne informacije i ideje u obliku govorenoga i/ili pisanoga teksta - objašnjava svojim riječima efektivnost i funkcionalnost jezične postave (uporaba riječi, rečeničnih struktura, stilskih izražajnih sredstava, govorne vrednote) i neverbalna obilježja slušanoga teksta - oblikuje dobro povezan, smislen i stilski uređen govorni ili pisani neprekinuti ili isprekidani tekst na temelju slušanja - prati razumijevanje na temelju konteksta i prije stečenoga znanja* - odgovara na pitanja, sažima i preoblikuje slušani tekst u natuknice ili sažetak* <p>- tekstovi za slušanje: izlagački (usmeni obavijesni prikaz/prezentacija, radijski ili televizijski prikaz, popularno predavanje, javni govor...), govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu učenja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama razvrstava osnovne informacije i ideje u novi tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama razvrstava i analizira informacije i ideje iz slušanoga teksta u novi tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i samostalno razvrstava i analizira informacije i ideje iz slušanoga teksta u novi tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i samostalno razvrstava i analizira informacije i ideje iz slušanoga teksta te izražava svoje mišljenje i stav u obliku teksta

PREPORUKA: učenik treba obavezno slušati najmanje dva teksta prema odabiru učitelja. Učitelj za slušanje odabire izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova (obavijesne i književne) te govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu učenja. Za usvajanje novih riječi i provjeru usvojenosti učenik se može služiti popisima riječi koje će samostalno stvarati tijekom školske godine. Strategije slušanja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina slušanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori izlagačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori izlagački tekst prema zadanoj ili samostalno odabranoj temi, svrsi ili slušateljima - oblikuje natuknice, koncept i logično strukturiran tekst prema obilježjima tekstne vrste - govori prikladno se služeći natuknicama, bilješkama, karticama, plakatima i računalnim prikazima - s razumijevanjem upotrebljava riječi prikladne temi i slušateljima u oblikovanju govorenih tekstova - točno povezuje riječi prema pravilima sročnosti, upravljanja i pridruživanja u spojevima riječi i rečenicama i stvara rečenice različite dužine i složenosti za postizanje koherentnosti i kohezivnosti iskaza - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske (npr. riječi stranoga podrijetla), pravilno intonira rečenice, služi se verbalnima i paraverbalnim obilježjima: gestama, mimikom, položajima tijela - govori standardnim jezikom u skladu s komunikacijskom situacijom, funkcionalnim stilom vrste teksta koji govori - vrednuje i samovrednuje govor* - pretražuje, prikuplja i raspoređuje ključne podatke za odabranu temu* <p>- govorne vrste: izlagačke - usmena prezentacija / usmeni prikaz, javni govor, popularno predavanje</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja oblikuje i govori izlagačke tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori izlagačke tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom i slušateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori izlagačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i govori izlagačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima
<p>PREPORUKA: učenik treba uvježbati i izvesti najmanje dva govorna teksta izlagačkih vrsta prema slobodnom odabiru ili odabiru učitelja. Samoprocjenu i vrednovanje učenici provode ili prema obrascima/ljestvicama procjene koje priprema nastavnik ili prema dogovoru i u skladu sa zadatkom. Strategije govorenja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina govorenja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema svrsi čitanja izlagačke tekstove složenih struktura, analizira i povezuje informacije i ideje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita izlagačke tekstove prema osobnome i profesionalnom interesu i prema učiteljevu odabiru - čita tekstove prema zadanoj ili samostalno odabranoj svrsi čitanja i objašnjava obilježja teksta - čita neprekinute, isprekidane i mješovite tekstove u tiskanome i elektroničkom obliku - prepoznaje strukturna obilježja tekstova i služi se stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta - analizira informacije i ideje - povezuje i sažima podatke i ideje u tekstu, bira prikladne citate kojima podupire svoje zaključke o eksplicitnom i implicitnom značenju teksta - povezuje informacije i ideje u tekstu sa svojim znanjem i drugim tekstovima - izražajno čita naglas primjenjujući pravogovorna pravila i govorne vrednote - povezuje vještine čitanja radi informacije i čitanja iz užitka - prati i nadgleda vlastito čitanje* - razvrstava podatke u tablice i dijagrame* - sažima i sintetizira nove informacije i ideje u tekstu* <p>- tekstne vrste: izlagačke - prikaz, zapisnik, sažetak; pismo (osobno i javno) i govor</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkciju i osnovna obilježja izlagačkih tekstova te analizira informacije i ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkciju i osnovna obilježja izlagačkih tekstova te analizira i sažima informacije i ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava funkciju i obilježja izlagačkih tekstova na poznatim primjerima te sažima i povezuje informacije i ideje u tekstu, svoje zaključke podupire prikladnim citatima 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava funkciju i obilježja izlagačkih tekstova na poznatim i nepoznatim primjerima te sažima informacije i ideje u tekstu, služi se prikladnim citatima i povezuje tekst sa svojim znanjem i drugim tekstovima
<p>PREPORUKA: učenik treba utvrditi obilježja najmanje dviju tekstnih vrsta (neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i različitih funkcionalnih stilova). Broj isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama. Strategije čitanja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskoga obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina čitanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prethodno stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2. 5</p> <p>Učenik oblikuje i piše izlagačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i piše neprekinute, isprekidane i mješovite izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova (administrativnoga, publicističkoga i književnoumjetničkoga) prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi i u različite svrhe - prema smjernicama i u skladu sa zadanom temom određuje oblik (neprekinuti, isprekidani, mješoviti) - samostalno popunjava različite vrste obrazaca u tiskanome i elektroničkom obliku - služi se prikladnim jezičnim strukturama i obilježjima oblikovanja pojedinih vrsta tekstova i postiže cjelovitost i povezanost teksta - s razumijevanjem upotrebljava riječi prikladne temi i željenom učinku u oblikovanju pisanih tekstova - piše primjerenim funkcionalnim stilom u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja - odabire prikladne riječi, pojmove i jezična sredstva i vrstu teksta u skladu sa svrhom, temom, tekstom vrstom, funkcionalnim stilom - primjenjuje usvojena pravopisna pravila i usvaja nova prema zahtjevima teksta koji piše (npr. uspravno nizanje i nizanje zarezom; razlikovna uloga zareza, kosa crta, navodnici i polunavodnici, pisanje glasova č, ć, dž, đ, j u tuđicama...) - preuzima inicijativu u procesu oblikovanja i objavljivanja teksta u različitim medijima* <p>- tekstne vrste: prikaz, sažetak, zapisnik, govor i pismo (osobno i javno)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu oblikuje i piše izlagačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i uz pomoć učitelja primjenjuje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i piše izlagačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i uz pomoć učitelja primjenjuje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše izlagačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i prema smjernicama primjenjuje obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja
<p>PREPORUKA: učenik treba obavezno utvrditi obilježja najmanje dvaju oblika neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i funkcionalnih stilova. Broj i vrstu isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama obrazovnog sektora u kojem se učenik školuje. Podishod koji se odnosi na razvoj rječnika i njegovu aktivnu uporabu te nadgledanje ponavlja se u svakome razredu jer je razvoj rječnika neprekinut i stalan proces. Strategije pisanja učenik razvija tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina pisanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p>					
<p>PREPORUKA: sadržaji ishoda A. 2. 1, A. 2. 2, A. 2. 3, A. 2. 4 i A. 2. 5 integracijski su povezani s domenama <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim ishodima domene <i>Komunikacija i jezik</i> i mogu se ostvarivati kroz sadržaje ishoda tih domena.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2. 6</p> <p>Učenik opisuje spojeve riječi i rečenice u tekstu i funkcionalno ih primjenjuje pri oblikovanju značenja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje i funkcionalno primjenjuje gramatičke veze među sastavnicama spojeva riječi i njihova funkcionalna svojstva: sročnost, upravljanje, pridruživanje - opisuje razliku rečenice kao gramatičke i komunikacijske jedinice i navodi primjere - oblikuje i opisuje sve vrste nezavisnosloženih i zavisnosloženih rečenica te višestrukosložene rečenice nizanjem, sklapanjem veznikom i uvrštavanjem - prepoznaje sve vrste rečenica: jednostavne, složene, višestrukosložene - opisuje unutarnju vezu članova surečenica i surečenica, red riječi i surečenica i kako utječu na oblikovanje značenja teksta - primjenjuje sve vrste rečenica, prepoznaje ih i opisuje kako oblikuju značenje teksta - oblikuje cjelovite i povezane rečenice koje jasno i točno izražavaju željeni smisao - prikladno odabire rečenice različite strukture, složenosti i dužine u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje spojeve riječi i rečenica i funkcionalno ih primjenjuje pri oblikovanju značenja teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama prepoznaje spojeve riječi i rečenica i funkcionalno ih primjenjuje pri oblikovanju značenja teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje spojeve riječi i rečenica i funkcionalno ih primjenjuje pri oblikovanju značenja teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno opisuje spojeve riječi i rečenica i funkcionalno ih primjenjuje pri oblikovanju značenja teksta
<p>PREPORUKA: učenje i poučavanje metajezičnim znanjima usmjereno je razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi jezika u svakodnevnoj komunikaciji.</p>					
<p>A. 2. 7</p> <p>Učenik objašnjava leksičke slojeve u standardnome jeziku i odabire riječi prikladne kontekstu, svrsi i primateljima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje općeuporabni leksik i leksik ograničene uporabe i navodi primjere - prepoznaje leksičke slojeve standardnoga jezika i objašnjava lekseme u tekstu prema kriterijima područne i funkcionalne rasloženosti kao lokalizme, dijalektizme, frazeme, nazive, kolokvijalizme, žargonizme, žurnalizme, administrativizme, scijentizme, poetizme i sl. - opisuje pojmovlje i primjenjuje znanje o frazeologiji i frazemima, nazivima i nazivoslovlju u izražavanju značenja - odabire riječi iz različitih leksičkih slojeva prikladno kontekstu, svrsi i primateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje riječi iz određenoga leksičkog sloja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama prepoznaje i opisuje riječi iz određenoga leksičkog sloja i navodi prikladne kontekste za njihovu uporabu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izdvaja riječi iz određenoga leksičkog sloja i prema zadanom kontekstu pravilno odabire riječi 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razlikuje riječi iz različitih leksičkih slojeva i odabire ih prikladno kontekstu, svrsi i primateljima
<p>PREPORUKE: sadržaje ovog ishoda preporučuje se ostvariti projektom, istraživanjem i povezati sa slušanjem i čitanjem tiskovina i stručne literature i govora vršnjaka. Osobita se pozornost posvećuje odnosu strukovnoga i općeuporabnoga leksika, tj. leksiku struke.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2. 8</p> <p>Učenik opisuje svoj idiolekt, uspoređuje ga s drugim idiomima i navodi ga kao sastavnicu osobnoga identiteta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje i razlikuje i opisuje organske (mjesne govore, dijalekte) i neorganske (žargon, kolokvijalni jezik) idiome kao sastavnice svojeg idiolekta - opisuje funkcije i uporabne mogućnosti standardnoga jezika, narječja i govora društvenih skupina - uvažava govornike drugih jezika i jezičnih i govornih navika 	<ul style="list-style-type: none"> - zamjećuje i opisuje osobitosti svojega idiolekta 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sastavnice svojeg idiolekta prema jezičnim i govornim sastavnicama 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sastavnice svojeg idiolekta i uspoređuje ga s drugim idiomima 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sastavnice svojeg idiolekta, uspoređuje ga s drugim idiomima i navodi ga kao sastavnicu osobnoga identiteta
KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
<p>B. 2. 1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izražava svoj emocionalni, spoznajni, estetski dojam o književnome tekstu kao cjelini - iskazuje svoje mišljenje o onome o čemu tekst govori - obrazlaže svoje razumijevanje teksta - argumentira svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskoga iskustva, znanja o svijetu i znanja o književnosti 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje misaone, emocionalne i estetske osjetljivosti na književni tekst.</p>			
<p>PREPORUKA: ishod je usmjeren istraživanju osobnoga čitateljskog iskustva, iskazivanju dojma i polazište je različitim pristupima čitanju književnoga teksta.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 2. 2</p> <p>Učenik interpretira književni tekst i određuje međusobne odnose tematskih, žanrovskih, kompozicijskih i stilskih obilježja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - interpretira i razgovara i/ili usmeno raspravlja o različitim interpretacijama* književnog teksta i objašnjava ih s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilsku obilježja - određuje i opisuje žanrovska, kompozicijska i stilsku obilježja književnoga teksta - primjenjuje osnovne književnoteorijske pojmove relevantne za interpretacije književnog teksta - tumači književne tekstove s obzirom na medij prenošenja 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja interpretira književni tekst i prema smjernicama opisuje njegova tematska, žanrovska, kompozicijska i stilsku obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja interpretira književni tekst i prema smjernicama objašnjava njegova tematska, žanrovska, kompozicijska i stilsku obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno interpretira književni tekst i prema smjernicama objašnjava njegova tematska, žanrovska, kompozicijska i stilsku obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno interpretira književni tekst i objašnjava međusobne odnose tematskih, žanrovskih, kompozicijskih i stilskih obilježja
<p>PREPORUKE: književnoteorijski pojmovi funkcionalno se povezuju s književnim tekstom predviđenim za čitanje i objašnjavaju se samo oni zastupljeni u odabranom tekstu te se uče radi razumijevanja teksta; pojmovi predviđeni u razradi ishoda u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati u sljedećim razredima.</p> <p>Prednost se daje odabiru suvremenih književnih tekstova sljedećih vrsta: kratke priče, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska), drama u užem smislu i komedije.</p> <p>*Odnosi se na učenikove interpretacije književnog teksta.</p>					
<p>B. 2. 3</p> <p>Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na društveno-povijesni i kulturni kontekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje i uspoređuje recepcije književnog teksta koje se razlikuju s obzirom na životno iskustvo, dob, spol, dominantni ukus... - istražuje i objašnjava prikazivanje univerzalnih tema u književnim tekstovima različitih književnopovijesnih razdoblja, poetika i kultura - objašnjava međuodnos različitih konteksta i književnog teksta (društveno-povijesnih, kulturnih i umjetničkih) - objašnjava utjecaje konteksta na oblikovanje značenja književnog teksta - istražuje, odabire i uspoređuje različita umjetnička djela kojima je nadahnuće određeni književni tekst - istražuje i objašnjava intertekstualnost i intermedijalnost u književnom tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja objašnjava društveno-povijesni kulturni kontekst i njegov utjecaj na različite recepcije književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava društveno-povijesni i kulturni kontekst i njegov utjecaj na značenje književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava međuodnos različitih konteksta i književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno uspoređuje književne tekstove s obzirom na društveno-povijesni i kulturni kontekst
<p>PREPORUKA se odnosi na ishode B. 2. 1, B. 2. 2 i B. 2. 3: učenik čita između pet i sedam cjelovitih književnih tekstova od kojih dva kanonska i tri suvremena (ostale prema odabiru) odabrana prema sljedećim kriterijima: recepcijsko-spoznajnim mogućnostima učenika, žanrovskoj uravnoteženosti i tipičnosti (poezija, proza, drama), poetičkoj egzemplarnosti, literarnoj vrijednosti i uravnoteženosti hrvatskih i svjetskih književnih tekstova. Osim cjelovitih književnih tekstova, čitaju se i ulomci tekstova koje učitelj odabire radi ostvarivanja sadržaja ishoda. Tijekom četvrtog i petog ciklusa preporučeno je odabrati različite tekstne vrste za čitanje. Prednost se daje odabiru suvremenih književnih tekstova sljedećih vrsta: kratke priče, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska), drama u užem smislu i komedije.</p> <p>Ishod se može ostvarivati u povezanosti s ranije usvojenim znanjima i vještinama iz likovne i glazbene umjetnosti.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 2. 4 Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i komentira svoje stavove, interese i navike vezane uz čitanje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže svoj odabir teksta za čitanje - promišlja, kao samorefleksivni čitatelj, svoje doživljaje, misli i stavove o čitanju - obrazlaže i procjenjuje svoj popis omiljenih književnih tekstova - opisuje temeljne društvene vrijednosti koje je uočio u odabranom književnom tekstu (npr. demokracija, ravnopravnost, inkluzivnost, toleranciju, osobne slobode, solidarnost, društvena pravednost ili održivi razvoj) - objašnjava što utječe na njegov književni ukus 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje čitateljske kulture učenika i poticanje užitka u čitanju.</p>			
<p>PREPORUKA: učenik čita najmanje jedan književni tekst prema vlastitom odabiru. Ishod je usmjeren na razvoj kritičkoga, problemskoga i literarnoga čitanja i ostvaruje se u povezanosti s ishodima od A. 2. 1 do A. 2. 5.</p>					
<p>B. 2. 5 Učenik se stvaralački izražava prema vlastitom interesu potaknut različitim iskustvima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - na temelju književnog teksta istražuje, eksperimentira, nudi inovativne odgovore i samostalno i slobodno radi na temi koja mu je bliska nadgledajući vlastiti napredak - na temelju književnog teksta samostalno priprema i oblikuje vlastite radove u kojima do izražaja dolazi kreativnost i originalnost i stvaralačko mišljenje - stvara novi tekst u govorenom ili pisanom obliku na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut različitim iskustvima - žanrovski preoblikuje književni tekst: dramatizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst koristeći pripovjedne tehnike primjenjujući svoje znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima - adaptira, dramatizira, piše sinopsis - postavlja i izvodi predstave, snima kratke filmove, crta, slika, izrađuje strip, rječnik, priručnik... - rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstem pomoću dramskih tehnika i tehnika odgojnoga kazališta i odgojnoga plesa - raščlanjuje proces nastanka rada na etape svladavajući moguće probleme - razmjenjuje ideje i preuzima pozitivni rizik - samovrednuje radove - nadgleda i prati svoj napredak 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje kreativnosti.</p>			
<p>PREPORUKA: učeniku je ovim ishodom ponuđena mogućnost za stvaralački način izražavanja i dokazivanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom te na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi. Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.</p>					

KULTURA I MEDIJI					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 2.1</p> <p>Učenik u skladu sa svrhom istraživanja odabire informacije iz različitih izvora i dokazuje njihovu valjanost.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odabire informacije prema svojim interesima i potrebama i u skladu sa svrhom istraživanja - istražuje informacije koristeći napredno pretraživanje - analizira valjanost informacija u skladu sa svrhom istraživanja - prepoznaje utjecaje konteksta na tumačenje informacija <p>- izvori: tiskani i elektronički, neprekinuti, isprekidani, mješoviti i višestruki tekstovi; različiti auditivni, vizualni i audiovizualni izvori</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i prepoznaje njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i analizira njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i dokazuje njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i dokazuje njihovu valjanost
<p>C. 2.2</p> <p>Učenik istražuje i objašnjava utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnog stila primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava utjecaj javnih, komercijalnih i neprofitnih medija na oblikovanje vlastitoga životnoga stila i životnoga stila različitih primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst (ponašanje, odnosi; moda: stil stanovanja ili odjeće, radne i prehrambene navike; zdravlje) - objašnjava vrste medijskoga nasilja i prepoznaje ih u medijskome sadržaju - objašnjava utjecaj medijskih sadržaja na emocije i fiziološke reakcije primatelja - objašnjava utjecaj različitih oblika popularne komercijalne kulture (videoigara, televizijskih i radijskih emisija, časopisa, novina, filmova, reklamnih poruka) na primatelje - uočava simboliku medijskoga jezika i prepoznaje trivijalne medijske poruke - prepoznaje različita stilska sredstva u medijskim tekstovima (npr. ironiju, sarkazam, aluziju...) - objašnjava izravna i neizravna značenja u medijskom tekstu s obzirom na kontekst, stavove i vrijednosti <p>- izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni i stručni tekstovi; auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja opisuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnog stila primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnog stila primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnog stila primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnog stila primatelja

PREPORUKA: projektni zadatak u kojem učenici istražuju funkcionalnu uporabu tehnika i izražajnih sredstava u medijskim porukama te njihov utjecaj na primatelja, primjenjuju informacije i izražajna sredstva te stvaraju u međudjelovanju s drugima različite vrste tiskanih i elektroničkih, auditivnih, vizualnih i dr. tekstova u skladu sa svojim interesom i znanjem - oblikovanje plakata, letaka i multimedijских prezentacija i njihovo objavljivanje.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 2. 3</p> <p>Učenik objašnjava utjecaj masovne kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje tekstove iz različitih izvora i u njima uočava utjecaj komercijalizacije i masovne kulture - uočava i razlikuje karakteristike masovne kulture - prepoznaje i objašnjava obilježja kozmopolitske kulture, šunda, trenda i kiča u umjetnosti i obrazlaže svoje reakcije na njih - opisuje razliku između masovne i tzv. visoke kulture - prosuđuje utjecaj masovne kulture na razvoj vlastitoga kulturnog identiteta - usvaja pozitivne kulturne vrijednosti i obrasce <p>- izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni, stručni, medijski tekstovi, auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori; različita umjetnička djela</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja opisuje utjecaj masovne kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje utjecaj masovne kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava utjecaj masovne kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava utjecaj masovne kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta
<p>PREPORUKA: ishodi C. 2. 1, C. 2. 2 i C. 2. 3 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s ishodima A i B domene.</p>					
<p>C. 2. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitome interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire i posjećuje kulturne, umjetničke i društvene događaje i manifestacije u stvarnome i digitalnom okružju kao dio svojega neposrednog iskustva učenja - aktivno se uključuje u kulturni i društveni život zajednice 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj stjecanje navike posjećivanja kulturnih i umjetničkih događaja i manifestacija.</p>			
<p>PREPORUKA: aktivnosti i sadržaji iskazani ovim ishodom uvjetovani su razvojnom dobi i interesima učenika, fizičkim okružjem (ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja u lokalnoj zajednici) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Preporučeni izvanučionički sadržaji: posjet kazalištu (kazališne predstave; programi koji se predstavljaju u kazalištu: organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici...), odlazak u kino i kinoteku, posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće), posjet kulturnim institucijama (knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi, festivali: književni, filmski, znanstveni, edukacijski, tradicijski...), tribine i susreti s književnicima i različitim autorima, sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja, posjeti izložbama, predavanja u fizičkome i digitalnome okružju, sudjelovanje u projektima, mrežni sadržaji (kulturni portali, mrežni susreti s piscima, virtualne izložbe, virtualne učionice...).</p>					

3. razred srednje škole (140 + 140 + 105 + 105)

KOMUNIKACIJA I JEZIK					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3.1</p> <p>Učenik razgovara i/ili raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.*</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i namjenom (informiranje, upućivanje, uvjeravanje, zabavljanje*) i prepoznaje svrhu i namjenu razgovora - raspravlja u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom i obrazlaže svoje mišljenje - primjenjuje tehnike aktivnog slušanja: podržavajućim komentarima, parafraziranjem onoga što je čuo i neverbalnim znakovima - točno primjenjuje stručni leksik u skladu s temom razgovora - služi se standardnim jezikom u komunikacijskim situacijama koje to nalažu - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske - razgovara radi uvjeravanja sugovornika radi zajedničkog rješavanja problemske situacije ili donošenja odluke* - uvjerava sugovornika u pozitivne vrijednosti svojih poruka* - proširuje temu razgovora aktivirajući postojeće znanje* - prepoznaje i uzima u obzir osjećaje i potrebe sugovornika* - oblikuje vrijednosne tvrdnje, obrazlaže ih i potkrepljuje provjerenim podacima do kojih je došao istraživanjem različitih izvora* - raspravlja u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom* prema zadanoj strukturi: redoslijed govornika, uloge govornika, vremensko ograničenje, pravila rasprave* - procjenjuje misli, osjećaje i stavove i razmjenjuje ih cjelovito i smisleno, u skladu sa situacijom* - prilagođava vlastite stavove temeljem novih spoznaja i spreman je na kompromise* - asertivno se odnosi prema sugovornicima* - primjenjuje pravila komunikacijskog bontona <p>- vrste razgovora: poslovni razgovor, razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima i dobi učenika); razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja</p> <p>- vrste rasprave: debata, simultano suđenje, panel-rasprava</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu razgovara i /ili raspravlja radi uvjeravanja sugovornika u svoje stavove i ideje te ih obrazlaže u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i /ili raspravlja radi uvjeravanja sugovornika u svoje stavove i ideje te ih procjenjuje u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i/ili raspravlja radi uvjeravanja sugovornika u svoje stavove i ideje, samostalno procjenjuje i prilagođava vlastite stavove temeljem novih spoznaja u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razgovara i/ili raspravlja radi uvjeravanja sugovornika u svoje stavove i ideje, samostalno procjenjuje i prilagođava vlastite stavove temeljem novih spoznaja i spreman je na kompromise u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom

PREPORUKA: učitelj će tijekom učenja i poučavanja učenike pripremiti za najmanje jedan razgovor ili najmanje jednu raspravu prema interesima i potrebama svojih učenika. Učenik usvaja riječi i pojmove tijekom srednjoškolskoga obrazovanja i usklađuje ih s temom razgovora i rasprave. Razgovori i rasprave mogu biti stvarni ili simulirani i mogu se odvijati u realnom vremenu ili s vremenskom odgodom.

Učenik postupno ovladava vještinama razgovora i raspravljanja s obzirom na strukturnu složenost razgovornih i raspravljačkih vrsta iz godine u godinu učenja. Pojedini podishodi ponavljaju se zato što su oni neizostavni dio učenja i poučavanja, a potom i ovladavanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina. Učenici trebaju biti stalno izloženi strategijama učenja i komunikacijskim strategijama zato što njihovo ovladavanje ovisi o odabiru i prihvaćanju te uporabi s obzirom na osobine ličnosti i stilove učenja. Stoga se i komunikacijske strategije ponavljaju iz godine u godinu učenja. Komunikacijske strategije i strategije učenja ne vrednuju se sumativno. Učitelj i učenici dogovaraju teme razgovora; učitelj predlaže teme razgovora koje su povezane s drugim dvjema domenama ili su primjerene vrsti razgovora ili rasprave (olakšavaju usvajanje strukturnih obilježja). Ako učenici nisu stekli koju od vještina razgovaranja i/ili raspravljanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja.

* Iskaz ishoda isti je u sve četiri godine, no sadržaji se razlikuju s obzirom na vrstu razgovora i rasprave kojima učenik ovladava u svakoj godini učenja.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja, uspoređuje i tumači informacije i ideje u obliku teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša upućivačke i raspravljačke tekstove uživo ili posredovane različitim medijima prema određenoj svrsi slušanja - uspoređuje i tumači bitne, potrebne, zanimljive, korisne i važne informacije i ideje u obliku govorenoga i/ili pisanoga teksta - procjenjuje efektivnost i funkcionalnost jezične postave slušanoga teksta (uporaba riječi, rečeničnih struktura) i neverbalne znakove - oblikuje dobro povezan, smislen i stilski uređen govorni ili pisani neprekinuti tekst na temelju slušanja - služi se prethodno stečenim znanjem za proširivanje ili nadopunjavanje tumačenja* - povezuje ograničeno tumačenje sa širim društvenim ili jezičnim kontekstom* <p>- tekstovi za slušanje: raspravljački i upućivački - mobilizacijski govor, znanstveno predavanje, kritički prikaz, anketa, savjeti, upute; govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu učenja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama uspoređuje informacije i ideje iz slušanoga teksta u obliku teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama uspoređuje i tumači informacije i ideje iz slušanoga teksta u obliku teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i samostalno uspoređuje i tumači informacije i ideje iz slušanoga teksta u obliku teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i samostalno uspoređuje i tumači informacije i ideje iz slušanoga teksta te izražava svoje mišljenje i stav u obliku teksta

PREPORUKA: učenik treba obavezno slušati najmanje jedan tekst prema odabiru učitelja. Učitelj za slušanje odabire upućivačke i raspravljačke tekstove različitih funkcionalnih stilova (obavijesne i književne). Za usvajanje novih riječi i provjeru usvojenosti učenik se može služiti popisima riječi koje će samostalno stvarati tijekom školske godine. Strategije slušanja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina slušanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori upućivačke i raspravljačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori raspravljački ili upućivački tekst prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi, svrsi i slušateljima - određuje temu, oblik, namjenu i svrhu govora (u slobodno odabranoj temi) - oblikuje logično strukturiran tekst prema obilježjima tekstne vrste - govori u skladu s govornom ulogom (komentatora, govornika) - s razumijevanjem upotrebljava riječi prikladne u oblikovanju govornih tekstova - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske (npr. tuđice), pravilno intonira riječi i rečenice: primjenjuje naglasak kao razlikovno sredstvo, pravilno rabi rečeničnu melodiju, stanku, tempo - govori standardnim jezikom u skladu s komunikacijskom situacijom, funkcionalnim stilom vrste teksta koji govori - primjereno se služi humorom* - pridržava se zadanoga vremena* <p>- govorne vrste: referat, usmena interpretacija, uputa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja oblikuje i govori raspravljačke i upućivačke tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori raspravljačke i upućivačke tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom i slušateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori raspravljačke i upućivačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i govori raspravljačke i upućivačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima
<p>PREPORUKA: učenik treba uvježbati i izvesti najmanje dva govorna teksta upućivačkih i raspravljačkih vrsta prema slobodnom odabiru ili odabiru učitelja. Samoprocjenu i vrednovanje učenici provode ili prema obrascima / ljestvicama procjene koje priprema nastavnik ili prema dogovoru i u skladu sa zadatkom. Strategije govorenja se razvijaju tijekom cijelog srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina govorenja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema svrsi čitanja upućivačke i raspravljačke tekstove složenih struktura i interpretira ih.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita upućivačke i raspravljačke tekstove prema osobnome i profesionalnom interesu i prema učiteljevu odabiru - čita tekstove prema zadanoj ili samostalno odabranoj svrsi čitanja i objašnjava obilježja teksta - čita neprekinute, isprekidane i mješovite tekstove u tiskanome i elektroničkom obliku - prepoznaje strukturalna obilježja tekstova i služi se prethodno stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta - interpretira tekst: izdvaja i tumači ideje, uočava i tumači autorovo gledište i namjenu teksta te utjecaj teksta na primatelja; razlikuje činjenice od stavova - izražajno čita naglas primjenjujući pravogovornu pravila i govorne vrednote - povezuje vještine čitanja radi informacije i čitanja iz užitka - utvrđuje autorovu namjeru i stavove/gledište* - uočava elemente povezivanja odlomaka i sadržajnih cjelina* <p>- tekstne vrste: raspravljačke i upućivačke - priručnici i upute; esej; uvodnik, kolumna, intervju; referat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkciju i obilježja upućivačkih i raspravljačkih tekstova te izdvaja i objašnjava ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkciju i obilježja upućivačkih i raspravljačkih tekstova te analizira i tumači ideje u tekstu, svoje zaključke podupire citatom 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava funkciju i obilježja upućivačkih i raspravljačkih tekstova na poznatim i nepoznatim primjerima te interpretira tekst prema smjernicama 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači funkciju i obilježja upućivačkih i raspravljačkih tekstova na poznatim i nepoznatim primjerima te samostalno interpretira tekst
<p>PREPORUKA: učenik treba utvrditi obilježja najmanje dviju tekstnih vrsta (neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i različitih funkcionalnih stilova). Broj isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama. Strategije čitanja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina čitanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prethodno stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3. 5</p> <p>Učenik oblikuje i piše upućivačke i raspravljačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i piše neprekinute, isprekidane i mješovite upućivačke i raspravljačke tekstove različitih funkcionalnih stilova (administrativnoga, publicističkoga i popularnoznanstvenoga) prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi i za različite svrhe - prema smjernicama i u skladu sa zadanom temom određuje oblik teksta (neprekinuti, isprekidani, mješoviti) - samostalno popunjava različite vrste obrazaca u tiskanome i elektroničkom obliku - služi se prikladnim jezičnim strukturama i obilježjima oblikovanja pojedinih vrsta tekstova i postiže cjelovitost i povezanost teksta - piše primjerenim funkcionalnim stilom u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja - odabire prikladne riječi, pojmove i jezična sredstva i vrstu teksta u skladu sa svrhom, temom, tekstom vrstom, funkcionalnim stilom - primjenjuje usvojena pravopisna pravila i usvaja nova prema potrebama teksta koji piše (pisanje bibliografskih jedinica i navođenje izvora, pisanje posuđenica) - prikuplja, razvrstava i povezuje podatke i informacije u skladu sa specifičnom svrhom pisanja* - samonadgleda i vrednuje proces stvaranja* <p>- tekstne vrste: raspravljački tekstovi: uvodnik, kolumna, intervju, anketa, interpretativni esej, usporedna raščlamba dvaju ili više tekstova i upućivački tekstovi: savjet, uputa, recept, pravila ponašanja, prijedlog kućnog reda te referat</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu oblikuje i piše upućivačke i raspravljačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i piše upućivačke i raspravljačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše upućivačke i raspravljačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše upućivačke i raspravljačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja
<p>PREPORUKA: učenik treba obavezno utvrditi obilježja najmanje dvaju oblika neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i funkcionalnih stilova. Broj i vrstu isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama obrazovnog sektora u kojem se učenik školuje. Podishod koji se odnosi na razvoj rječnika i njegovu aktivnu uporabu te nadgledanje ponavlja se u svakome razredu jer je razvoj rječnika neprekinut i stalan proces. Strategije pisanja učenik razvija tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina pisanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p>					
<p>PREPORUKA: sadržaji ishoda A. 3. 1, A. 3. 2, A. 3. 3, A. 3. 4 i A. 3. 5. integracijski su povezani s domenama <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim ishodima domene <i>Komunikacija i jezik</i> i mogu se ostvarivati kroz sadržaje ishoda tih domena.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3. 6</p> <p>Učenik opisuje veze među rečenicama u tekstu i njihov utjecaj na oblikovanje teksta i funkcionalno ih primjenjuje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje tipove veza među rečenicama kojima se postiže povezanost i smislenost tekstova - prepoznaje efikasnost, efektivnost i primjerenost teksta primatelju i komunikacijskoj situaciji - objašnjava i uspoređuje linearanu i paralelnu tekstnu vezu i vezna sredstva - uočava i opisuje vezu funkcionalnog stila i rečeničnih struktura - funkcionalno primjenjuje znanje pri oblikovanju značenja teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje veze među rečenicama u tekstu i njihov utjecaj na oblikovanje značenja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama prepoznaje veze među rečenicama u tekstu i njihov utjecaj na oblikovanje značenja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje veze među rečenicama u tekstu i njihov utjecaj na oblikovanje značenja te ih funkcionalno primjenjuje 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno opisuje veze među rečenicama u tekstu i njihov utjecaj na oblikovanje značenja te ih funkcionalno primjenjuje
<p>PREPORUKA: učenje i poučavanje metajezičnim znanjima usmjereno je razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi jezika u svakodnevnoj komunikaciji.</p>					
<p>A. 3. 7</p> <p>Učenik objašnjava razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi i odabire riječi prikladne kontekstu, svrsi i primateljima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje i opisuje jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi - objašnjava razliku između historizama, arhaizama i zastarjelica na prototipnim primjerima - tumači pomodnice i oživljenice na primjerima iz svakodnevnog jezične prakse - objašnjava potrebu za leksičkim posuđivanjem i novotvorenica na odabranim primjerima - objašnjava jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi - odabire riječi prikladne odabranom kontekstu, svrsi i i primateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje jezične ili izvanjezične razloge stvaranja i zastarijevanja riječi i prema modelu odabire riječi prikladne kontekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje jezične i izvanjezične razloge zastarijevanja riječi i prema smjernicama odabire riječi prikladne kontekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno opisuje jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi i odabire riječi prikladne kontekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi i odabire riječi prikladne kontekstu, svrsi i i primateljima
<p>PREPORUKA: sadržaje ovog ishoda preporučuje se ostvariti projektom, istraživanjem i povezati sa slušanjem i čitanjem tiskovina i stručne literature i govora vršnjaka. Osobita pozornost posvećuje se odnosu strukovnoga i općeučasnoga leksika, tj. leksiku struke.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3. 8</p> <p>Učenik objašnjava jezik kao društvenu i povijesnu pojavu podložnu promjenama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava i opisuje promjene hrvatskoga jezika i pisama na oglednim tekstovima iz različitih vremenskih razdoblja od srednjovjekovlja do suvremenosti - objašnjava međujezične dodire i navodi razloge jezičnoga posuđivanja u prošlosti i sadašnjosti - prepoznaje tuđice i posuđenice i razlikuje ih od prilagođenica - uočava da je jezik društvena pojava i prepoznaje sociolingvističke i sociokulturne razloge jezičnih pojava i promjena - razmatra položaj vlastita jezika u hrvatskome i svjetskom kontekstu - zamjećuje jezične pojave u globalizacijskim promjenama i prepoznaje utjecaj engleskoga jezika na sve svjetske jezike - promišlja o budućnosti hrvatskog jezika 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje promjene hrvatskoga jezika i pisama na oglednim tekstovima iz jezične povijesti 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje promjene hrvatskoga jezika i pisama na oglednim tekstovima iz jezične povijesti i sadašnjosti 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje promjene hrvatskog jezika i pisama na oglednim tekstovima iz jezične prošlosti i sadašnjosti 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava promjene hrvatskog jezika i pisama na oglednim tekstovima iz jezične prošlosti i sadašnjosti
<p>PREPORUKA: učenik može izraditi vlastiti razlikovni rječnik, rječnik frazema ili rječnik društvene skupine kojoj pripada, može istražiti povijesne slojeve u određenom tekstu.</p>					
<p>KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO</p>					
<p>B. 3. 1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izražava svoj emocionalni, spoznajni, estetski dojam o književnome tekstu kao cjelini - iskazuje svoje mišljenje o onome o čemu tekst govori - obrazlaže svoje razumijevanje teksta - argumentira svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskoga iskustva, znanja o svijetu i znanja o književnosti 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje misaone, emocionalne i estetske osjetljivosti na književni tekst.</p>			
<p>PREPORUKA: ishod je usmjeren istraživanju osobnoga čitateljskog iskustva, iskazivanju dojma i polazište je različitim pristupima čitanju književnoga teksta.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 3. 2</p> <p>Učenik interpretira književne tekstove i uspoređuje ih s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - interpretira i razgovara i/ili usmeno raspravlja o različitim interpretacijama književnih tekstova na temelju usporedbe prema tematskim, žanrovskim, kompozicijskim i stilskim obilježjima - objašnjava tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja književnog teksta s obzirom na sinkronijsku i dijakronijsku perspektivu - primjenjuje osnovne književnoteorijske pojmove relevantne za interpretacije književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja interpretira književne tekstove i prema smjernicama objašnjava njegova tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama interpretira književne tekstove i prema smjernicama objašnjava njegova tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno interpretira književne tekstove i prema smjernicama ih uspoređuje s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno interpretira književne tekstove i uspoređuje ih s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja
<p>PREPORUKE: književnoteorijski pojmovi funkcionalno se povezuju s književnim tekstom predviđenim za čitanje i objašnjavaju se samo oni zastupljeni u odabranom tekstu te se uče radi razumijevanja teksta; pojmovi predviđeni u razradi ishoda u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati u sljedećim razredima.</p> <p>Prednost se daje sljedećim književnim vrstama: jednostavne prozne vrste, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska i epska), drama u užem smislu, tragedija, komedija.</p> <p>*Odnosi se na učenikove interpretacije književnog teksta.</p>					
<p>B. 3. 3</p> <p>Učenik istražuje i interpretira utjecaj društveno-povijesnoga i kulturnoga konteksta na književni tekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje i uspoređuje recepcije književnog teksta koje se razlikuju s obzirom na životno iskustvo, dob, spol, dominantni ukus... - istražuje i objašnjava prikazivanje univerzalnih tema u književnim tekstovima različitih književnopovijesnih razdoblja, poetika i kultura - objašnjava međuodnos različitih konteksta i književnog teksta (društveno-povijesnih, kulturnih i umjetničkih) - objašnjava utjecaje konteksta na oblikovanje značenja književnog teksta - istražuje, odabire i uspoređuje različita umjetnička djela kojima je nadahnuće određeni književni tekst - istražuje i objašnjava intertekstualnost i intermedijalnost u književnom tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja objašnjava društveno-povijesni kulturni kontekst i njegov utjecaj na različite recepcije književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava društveno-povijesni i kulturni kontekst i njegov utjecaj na značenje književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama interpretira međuodnos različitih konteksta i književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno interpretira utjecaj društveno-povijesnoga i kulturnoga konteksta na književni tekst
<p>PREPORUKA se odnosi na ishode B. 3. 1, B. 3. 2 i B. 3. 3: učenik čita između pet i sedam cjelovitih književnih tekstova od kojih tri kanonska i dva suvremena (ostale prema odabiru) odabrana prema sljedećim kriterijima: recepcijsko-spoznajnim mogućnostima učenika, žanrovskoj uravnoteženosti i tipičnosti (poezija, proza, drama), poetičkoj egzemplarnosti, literarnoj vrijednosti i uravnoteženosti hrvatskih i svjetskih književnih tekstova. Osim cjelovitih književnih tekstova, čitaju se i ulomci tekstova koje učitelj odabire radi ostvarivanja sadržaja ishoda. Tijekom četvrtog i petog ciklusa preporučeno je odabrati različite tekstne vrste za čitanje. Prednost se daje odabiru književnih tekstova sljedećih vrsta: jednostavne prozne vrste, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska i epska), drama u užem smislu, tragedija, komedija.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 3. 4 Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i procjenjuje svoje stavove, interese i navike vezane uz čitanje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže svoj odabir teksta za čitanje - promišlja, kao samorefleksivni čitatelj, svoje doživljaje, misli i stavove o čitanju - obrazlaže i procjenjuje svoj popis omiljenih književnih tekstova - tumači univerzalne poruke odabranog teksta - kritički procjenjuje društvene i modne utjecaje na oblikovanje svojeg književnog ukusa 	Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje čitateljske kulture učenika i poticanje užitka u čitanju.			
<p>PREPORUKA: učenik čita najmanje jedan književni tekst prema vlastitom odabiru. Ishod je usmjeren na razvoj kritičkoga, problemskoga i literarnoga čitanja i ostvaruje se u povezanosti s ishodima od A. 3. 1 do A 3. 5.</p>					
<p>B. 3. 5 Učenik se stvaralački izražava prema vlastitom interesu potaknut različitim iskustvima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kreativno primjenjuje iskustvo čitanja književnoga teksta: - samostalno priprema i oblikuje vlastite radove u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - stvara novi tekst u govorenom ili pisanom obliku na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut različitim iskustvima - žanrovski preoblikuje književni tekst: dramatizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst služeći se pripovjednim tehnikama primjenjujući svoje znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima - adaptira, dramatizira, piše sinopsis - priprema scenske i dramske igre - postavlja i izvodi predstave, snima kratke filmove, crta, slika, izrađuje strip, rječnik, priručnik - rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstem pomoću dramskih tehnika, različitih vrsta odgojnoga kazališta i odgojnim plesom - razmjenjuje ideje i preuzima pozitivni rizik - samovrednuje radove - nadgleda i prati svoj napredak 	Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje kreativnosti.			
<p>PREPORUKA: učeniku je ovim ishodom ponuđena mogućnost za stvaralački način izražavanja i dokazivanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom te na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi. Ostvarivanje ishoda formativno se vrednuje. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.</p>					

KULTURA I MEDIJI					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 3.1</p> <p>Učenik u skladu sa svrhom istraživanja odabire informacije iz različitih izvora i procjenjuje njihovu valjanost.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odabire informacije prema svojim interesima i potrebama i u skladu sa svrhom istraživanja - pronalazi informacije u različitim digitalnim „nevidljivim“ bazama, znanstvenim i komercijalnim bazama podataka i knjižničnim katalozima - procjenjuje valjanost informacija u skladu sa svrhom istraživanja - razlikuje pouzdane od nepouzdanih informacija - prepoznaje reference i aluzije na druge tekstove i istražuje ih proširujući svoje spoznaje - sažima prikupljene informacije i oblikuje novi tekst izbjegavajući plagiranje <p>- izvori: tiskani i elektronički; neprekinuti, isprekidani, mješoviti i višestruki tekstovi; različiti auditivni, vizualni i audiovizualni izvori</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i analizira njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i dokazuje njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i procjenjuje njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i kritički procjenjuje njihovu valjanost
<p>C. 3.2</p> <p>Učenik analizira medijske tekstove i zaključuje o njihovu utjecaju na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje utjecaj javnih, komercijalnih i neprofitnih medija na oblikovanje vlastitih stavova i vrijednosti i stavova i vrijednosti različitih primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst - objašnjava sadržaj komercijalnih medijskih poruka i ekonomska načela funkcioniranja medija - analizira medijske poruke i prosuđuje ih u odnosu na vlastite vrijednosti i stavove - analizira „nevidljive“ medijske poruke i prepoznaje u medijskim porukama skrivene stavove i mišljenja - uspoređuje različite medijske tekstove i uporabu izražajnih sredstava i tehnika kojima je oblikovana medijska poruka - zaključuje o utjecajima različitih oblika popularne komercijalne kulture (videoigara, televizijskih emisija, časopisa, novina, filmova) na primatelje - objašnjava vrste medijskog nasilja s obzirom na medijski sadržaj - uspoređuje izravna i neizravna značenja u medijskom tekstu - zaključuje kako su predrasude, stereotipi i/ili manipulacija uključeni u medijski tekst <p>- izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni i stručni tekstovi; auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja opisuje medijske tekstove i prepoznaje njihov utjecaj na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje medijske tekstove i prepoznaje njihov utjecaj na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama analizira medijske tekstove i objašnjava njihov utjecaj na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno analizira medijske tekstove i zaključuje o njihovu utjecaju na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja
<p>PREPORUKA: projektni zadatak u kojem učenici istražuju funkcionalnu uporabu tehnika i izražajnih sredstava u medijskim porukama te njihov utjecaj na primatelja, primjenjuju informacije i izražajna sredstva te stvaraju u međudjelovanju s drugima različite vrste tiskanih i elektroničkih, auditivnih, vizualnih i dr. tekstova u skladu sa svojim interesom i znanjem - oblikovanje plakata, letaka i multimedijских prezentacija i njihovo objavljivanje.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 3.3</p> <p>Učenik objašnjava utjecaj književne i kulturne baštine na razvoj vlastitoga kulturnog identiteta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje tekstove iz različitih izvora vezane uz nacionalnu kulturnu baštinu - obrazlaže važnost određenoga književnog teksta koji je dio nacionalne književne i kulturne baštine - prosuđuje utjecaj kulturne baštine na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta - iskazuje otvorenost i empatiju prema pripadnicima različitih kulturnih skupina <p>- izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni, stručni, medijski tekstovi, auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori; različita umjetnička djela</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja opisuje utjecaj kulturne baštine na razvoj vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje utjecaj kulturne baštine na razvoj vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava utjecaj kulturne baštine na razvoj vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava utjecaj kulturne baštine na razvoj vlastitoga kulturnog identiteta
<p>C. 3.4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitome interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire i posjećuje kulturne, umjetničke i društvene događaje i manifestacije u stvarnome i digitalnom okružju kao dio svojega neposrednog iskustva učenja - aktivno se uključuje u kulturni i društveni život zajednice 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj stjecanje navike posjećivanja kulturnih i umjetničkih događaja i manifestacija.</p>			
<p>PREPORUKA: aktivnosti i sadržaji iskazani ovim ishodom uvjetovani su razvojnom dobi i interesima učenika, fizičkim okruženjem (ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja u lokalnoj zajednici) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Preporučeni izvanučionički sadržaji: posjet kazalištu (kazališne predstave; programi koji se predstavljaju u kazalištu: organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici...), odlazak u kino i kinoteku, posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće), posjet kulturnim institucijama (knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi, festivali: književni, filmski, znanstveni, edukacijski, tradicijski...), tribine i susreti s književnicima i različitim autorima, sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja, posjeti izložbama, predavanja u fizičkome i digitalnome okružju, sudjelovanje u projektima, mrežni sadržaji (kulturni portali, mrežni susreti s piscima, virtualne izložbe, virtualne učionice...).</p>					

4. razred srednje škole (140 + 140 + 105 + 105)

KOMUNIKACIJA I JEZIK:					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 4.1 Učenik razgovara i/ili raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.*</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara o zadanoj ili slobodno odabranoj temi, u skladu sa svrhom i namjenom razgovora (informiranje, pregovaranje, upućivanje i zabavljanje*) - razgovara radi donošenja zajedničkoga zaključka o mogućem rješenju problemske situacije ili o zajedničkoj odluci - raspravlja u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom i obrazlaže svoje mišljenje - primjenjuje tehnike aktivnoga slušanja: podržavajućim komentarima, parafraziranjem onoga što je čuo i neverbalnim znakovima - prepoznaje i provjerava značenje nepoznatih riječi na temelju konteksta razgovora i rasprave - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske (npr. glasove u dodiru), pravilno izgovara naglasne cjeline i intonativno naglašava rečenice prema priopćajnoj svrsi i vrsti razgovora i rasprave - usmjerava razgovor prema sporazumu/kompromisu koji je prihvatljiv svim sugovornicima* - uočava potrebe, osjeća je i vrednote sugovornika s ciljem izricanja pozitivnih i nedvosmislenih poruka* - upravlja razgovorom usmjeravajući ga pitanjima i poštuje zadano vrijeme* - oblikuje vrijednosne tvrdnje, obrazlaže ih i potkrepljuje vrijednosnim i spoznajnim sudovima i konzistentno argumentira* - uočava i otklanja agresivne, negativne ili prosudbene implikacije* - prilagođava vlastite stavove temeljem novih spoznaja i spreman je na kompromise* - asertivno se odnosi prema sugovornicima* - primjenjuje pravila komunikacijskoga bontona - vrste razgovora: službeni i poslovni razgovor, razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima i dobi učenika); razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja - vrste rasprave: debata, simulirano suđenje, diskusija, polemika, okrugli stol, sastanak 	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu razgovara i /ili raspravlja radi donošenja zaključaka u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i /ili raspravlja radi donošenja zaključaka i zajedničkih odluka u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i/ili raspravlja prema strukturi i poštujući zadano vrijeme radi donošenja zaključaka i zajedničkih odluka u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razgovara i/ili raspravlja prema strukturi i poštujući zadano vrijeme radi donošenja zaključaka i zajedničkih odluka u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom

PREPORUKA: učitelj će tijekom učenja i poučavanja učenike pripremiti za najmanje jedan razgovor ili najmanje jednu raspravu prema interesima i potrebama svojih učenika. Učenik usvaja riječi i pojmove tijekom srednjoškolskoga obrazovanja i usklađuje ih s temom razgovora i rasprave. Razgovori i rasprave mogu biti stvarni ili simulirani i mogu se odvijati u realnom vremenu ili s vremenskom odgovodom.

Učenik postupno ovladava vještinama razgovora i raspravljanja s obzirom na strukturnu složenost razgovornih i raspravljačkih vrsta iz godine u godinu učenja. Pojedini podishodi ponavljaju se zato što su oni neizostavni dio učenja i poučavanja, a potom i ovladavanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina. Učenici trebaju biti stalno izloženi strategijama učenja i komunikacijskim strategijama zato što njihovo ovladavanje ovisi o odabiru i prihvaćanju te uporabi s obzirom na osobine ličnosti i stilove učenja. Stoga se i komunikacijske strategije ponavljaju iz godine u godinu učenja. Komunikacijske strategije i strategije učenja ne vrednuju se sumativno. Učitelj i učenici dogovaraju teme razgovora; učitelj predlaže teme razgovora koje su povezane s drugim dvjema domenama ili su primjerene vrsti razgovora ili rasprave (olakšavaju usvajanje strukturnih obilježja). Ako učenici nisu stekli koju od vještina razgovaranja i/ili raspravljanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja.

* Iskaz ishoda isti je u sve četiri godine, no sadržaji se razlikuju s obzirom na vrstu razgovora i rasprave kojima učenik ovladava u svakoj godini učenja.

* Iskaz ishoda isti je u sve četiri godine, no sadržaji se razlikuju s obzirom na vrstu razgovora i rasprave kojima učenik ovladava u svakoj godini učenja.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 4. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja i procjenjuje informacije i ideje u obliku teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša raspravljačke tekstove, uživo ili posredovane različitim medijima prema određenoj svrsi slušanja - kritički vrednuje bitne, potrebne, zanimljive, korisne i važne informacija i ideje u obliku govorenoga i/ili pisanoga teksta - procjenjuje efektivnost i funkcionalnost jezične postave (uporaba riječi, rečeničnih struktura, intonativnih obilježja govora, jezične kulture) slušanoga teksta - tumači i procjenjuje slušani tekst - oblikuje dobro povezan, smislen i stilski uređen govorni ili pisani neprekinuti tekst na temelju slušanja - razlikuje činjenice od stavova i mišljenja* - procjenjuje razumijevanje na temelju konteksta, prethodno stečenoga znanja ili vanjskih izvora* - utvrđuje govornikov način uvjeravanja i zauzima kritički stav* <p>- tekstovi za slušanje: raspravljački: rasprava, debata, okrugli stolovi, podijske rasprave, znanstvena predavanja, komentari, kritike, predstave...</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i uz pomoć učitelja uspoređuje i tumači informacije i ideje iz slušanoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama uspoređuje i tumači informacije i ideje u obliku teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama procjenjuje informacije i ideje u obliku teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i samostalno procjenjuje informacije i ideje te izražava svoje mišljenje i stav u obliku teksta

PREPORUKA: učenik treba obavezno slušati najmanje jedan tekst prema odabiru učitelja. Učitelj za slušanje odabire raspravljačke tekstove različitih funkcionalnih stilova (obavijesne i književne). Za usvajanje novih riječi i provjeru usvojenosti učenik se može služiti popisima riječi koje će samostalno stvarati tijekom školske godine. Strategije slušanja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina slušanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 4. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori raspravljačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori raspravljački (ili zabavljački) tekst prema zadanoj ili samostalno odabranoj temi, svrsi i slušateljima - oblikuje koncept i logično strukturiran tekst prema obilježjima tekstne vrste - govori u skladu s govornom ulogom (komentatora, kritičara, nazdravičara) i pridržava se zadanoga vremena - s razumijevanjem upotrebljava novousvojene riječi u oblikovanju govorenih tekstova - primjenjuje znanje pri prijenosu pisane realizacije jezika u govornu i govorne u pisanu prema zakonitostima pravopisne i pravogovorne norme pri govornome nastupu - govori u skladu s pravogovornom normom i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske (npr. glasove u dodiru), pravilno izgovara naglasne cjeline i intonativno naglašava rečenice prema priopćajnoj svrsi i vrsti razgovora i rasprave - govori standardnim jezikom u skladu s komunikacijskom situacijom i funkcionalnim stilom - priprema i odabire ključne argumente i protuargumente u skladu s temom, svrhom i slušateljima* - primjereno se služi humorom* <p>- govorne vrste: usmeni komentar, kritika (knjige, filma, videoigre, utakmice, likovnoga djela...), prigodni zabavljački govori: npr. zdravica</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja oblikuje i govori raspravljačke tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori raspravljačke tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom i slušateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori raspravljačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i govori raspravljačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima
<p>PREPORUKA: učenik treba uvježbati i izvesti najmanje dva govorna teksta raspravljačkih vrsta prema slobodnom odabiru ili odabiru učitelja. Samoprocjenu i vrednovanje učenici provode ili prema obrascima/ljestvicama procjene koje priprema nastavnik ili prema dogovoru i u skladu sa zadatkom. Strategije govorenja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prethodno stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 4. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem raspravljačke tekstove prema svrsi čitanja i procjenjuje ih.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita raspravljačke tekstove prema osobnome i profesionalnom interesu i prema učiteljevu odabiru - čita tekstove prema zadanoj ili samostalno odabranoj svrsi čitanja i objašnjava obilježja teksta - čita neprekinute, isprekidane i mješovite tekstove u tiskanome i elektroničkom obliku - prepoznaje strukturalna obilježja tekstova i služi se stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture - argumentirano procjenjuje tekst prema zadanim odrednicama: uspoređuje informacije i ideje u tekstu s drugim tekstovima koje je čitao kao i sa svojim znanjem i iskustvom kako bi oblikovao prosudbe različite vrste; procjenjuje ostvaruje li tekst svoju svrhu, procjenjuje gledište autora s obzirom na njegovu pristranost/nepripranost - izražajno čita naglas primjenjujući pravogovorna pravila i govorne vrednote - povezuje vještine čitanja radi informacije i čitanja iz užitka - uspješno objašnjava značenja riječi kako bi čitao tečno i točno* - predviđa značenje nepoznatih riječi i razjašnjava njihovo značenje* - uspoređuje, vrednuje i primjenjuje nove informacije iz teksta* <p>- tekstne vrste: raspravljački tekstovi: komentar, kritika, esej; molba, žalba, životopis sa svrhom zaposlenja ili nastavka školovanja te Europass...</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkciju i obilježja raspravljačkih tekstova te uz pomoć učitelja uspoređuje i procjenjuje informacije i ideje u tekstu prema zadanim odrednicama 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava funkciju i obilježja raspravljačkih tekstova te prema smjernicama uspoređuje i procjenjuje informacije i ideje u tekstu prema zadanim odrednicama 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači funkciju i obilježja raspravljačkih tekstova na poznatim primjerima te uz pomoć smjernica uspoređuje i procjenjuje tekst prema zadanim odrednicama 	<ul style="list-style-type: none"> - tumači funkciju i obilježja raspravljačkih tekstova na poznatom i nepoznatom primjeru te uz pomoć smjernica argumentirano procjenjuje tekst prema zadanim odrednicama
<p>PREPORUKA: učenik treba obavezno utvrditi obilježja najmanje dvaju oblika neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i funkcionalnih stilova. Broj i vrstu isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama obrazovnog sektora u kojem se učenik školuje. Podishod koji se odnosi na razvoj rječnika i njegovu aktivnu uporabu te nadgledanje ponavlja se u svakome razredu jer je razvoj rječnika neprekinut i stalan proces. Strategije pisanja učenik razvija tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 4. 5</p> <p>Učenik oblikuje i piše raspravljačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i piše neprekinute, isprekidane i mješovite upućivačke i raspravljačke tekstove različitih funkcionalnih stilova (administrativnoga, publicističkoga, popularnoznanstvenoga i znanstvenoga) prema zadanoj ili odabranoj temi i u različite svrhe - prema smjernicama i u skladu sa zadanom temom određuje oblik teksta (neprekinuti, isprekidani, mješoviti) - samostalno popunjava različite vrste obrazaca u tiskanome i elektroničkome obliku - služi se prikladnim jezičnim strukturama i obilježjima oblikovanja pojedinih vrsta tekstova - s razumijevanjem upotrebljava riječi prikladne temi i željenom učinku u oblikovanju pisanih tekstova - piše primjerenim funkcionalnim stilom u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja - odabire i primjenjuje prikladan rječnik i jezična sredstva u skladu s tekstnom vrstom - piše u skladu s pravopisnom normom - preuzima odgovornost za svoj rad* <p>- tekstne vrste: raspravljački tekstovi: komentar, kritika, raspravljački esej; molba, žalba i životopis sa svrhom zaposlenja ili nastavka školovanja, radni nalog, zahtjev, prijavnica, Europass</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu oblikuje i piše raspravljačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i piše raspravljačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše raspravljačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše raspravljačke tekstove, primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja
<p>PREPORUKA: učenik treba obavezno utvrditi obilježja najmanje dva oblika neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i funkcionalnih stilova. Broj i vrstu isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama obrazovnog sektora u kojem se učenik školuje. Podishod koji se odnosi na razvoj rječnika i njegovu aktivnu uporabu te nadgledanje ponavlja se u svakome razredu jer je razvoj rječnika neprekinut i stalan proces. Strategije pisanja učenik razvija tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima.</p>					
<p>PREPORUKA: sadržaji ishoda A. 4. 1, A. 4. 2, A. 4. 3, A. 4. 4 i A. 4. 5 integracijski su povezani s domenama <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim ishodima domene <i>Komunikacija i jezik</i> i mogu se ostvarivati kroz sadržaje ishoda tih domena.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 4. 7</p> <p>Učenik istražuje i opisuje značenjske sveze riječi u hrvatskome jeziku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava i razlikuje različite značenjske sveze među riječima, npr. frazeme, poštapalice, višerječne nazive - opisuje nastanak jezične sveze i njezinu različitost prema zasebnom značenju svake sastavnice - ispisuje i objašnjava služeći se rječnicima značenjske sveze iz tekstova različitih funkcionalnih stilova 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja uočava i opisuje različite značenjske sveze riječi u zadanome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama uočava i opisuje različite značenjske sveze riječi u zadanome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno uočava i opisuje različite značenjske sveze riječi u nepoznatome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno istražuje i opisuje značenjske sveze riječi u različitim tekstovima i funkcionalnim stilovima
<p>A. 4. 8</p> <p>Učenik objašnjava uporabu hrvatskoga standardnoga jezika u javnim situacijama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje odnose među funkcionalnim stilovima standardnoga jezika - objašnjava odnos funkcionalnoga stila prema jezičnoj normi - primjenjuje i prihvaća pravila jezične kulture koja se odnose na uporabu standardnoga jezika - objašnjava uporabu standardnoga jezika u javnim situacijama - funkcionalno se služi jezičnim priručnicima 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja opisuje funkcionalni stil i istražuje suodnos stila i jezične norme na oglednim primjerima 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje odnos funkcionalnog stila i jezične norme na oglednim primjerima 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno opisuje odnos funkcionalnog stila i jezične norme i navodi pozitivne primjere iz javnih situacija 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava uporabu hrvatskoga standardnoga jezika u javnim situacijama
KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
<p>B. 4. 1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izražava svoj emocionalni, spoznajni, estetski dojam o književnome tekstu kao cjelini - iskazuje svoje mišljenje o onome o čemu tekst govori - obrazlaže svoje razumijevanje teksta - argumentira svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskoga iskustva, znanja o svijetu i znanja o književnosti 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje misaone, emocionalne i estetske osjetljivosti na književni tekst.</p>			
<p>PREPORUKA: ishod je usmjeren istraživanju osobnoga čitateljskog iskustva, iskazivanju dojma i polazište je različitim pristupima čitanju književnoga teksta.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 4. 2</p> <p>Učenik interpretira književni tekst i prosuđuje ga s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stiliska obilježja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - interpretira i razgovara i/ili usmeno raspravlja o različitim interpretacijama* književnih tekstova na temelju usporedbe prema tematskim, žanrovskim, kompozicijskim i stilskim obilježjima - objašnjava tematska, žanrovska, kompozicijska i stiliska obilježja književnog teksta s obzirom na sinkronijsku i dijakronijsku perspektivu - samostalno se služi osnovnim književnoteorijskim pojmovima relevantnim za interpretacije književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja interpretira književne tekstove i prema smjernicama ih uspoređuje s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stiliska obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama interpretira književne tekstove i prema smjernicama ih uspoređuje s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stiliska obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno interpretira književni tekst i prema smjernicama ga prosuđuje s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stiliska obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno interpretira književni tekst i prosuđuje ga s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stiliska obilježja
<p>PREPORUKE: književnoteorijski pojmovi funkcionalno se povezuju s književnim tekstom predviđenim za čitanje i objašnjavaju se samo oni zastupljeni u odabranom tekstu te se uče radi razumijevanja teksta.</p> <p>Prednost se daje sljedećim književnim vrstama: jednostavne prozne vrste, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska i epska), drama u užem smislu, tragedija, komedija.</p> <p>*Odnosi se na učenikove interpretacije književnog teksta.</p>					
<p>B. 4. 3</p> <p>Učenik prosuđuje utjecaje društveno-povijesnoga i kulturnoga konteksta na književni tekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje promjene književne recepcije i procjenjuje njihove veze s promjenama u društvenom kontekstu - istražuje i prosuđuje prikazivanje univerzalnih tema u književnim tekstovima različitih književnopovijesnih razdoblja, poetika i kultura - interpretira međuodnos različitih konteksta i književnog teksta (društveno-povijesnih, kulturnih i umjetničkih) - interpretira utjecaje konteksta na oblikovanje značenja književnog teksta - odabire, istražuje i uspoređuje tekstove i umjetnička djela iz različitih područja stvaralaštva: strip, film, kazalište, glazbu, slikarstvo, kiparstvo, arhitekturu, ples, fotografiju, dizajn i uspoređuje ih s književnim tekstom po nekom kriteriju: stilskom, povijesnom, tematskom... - istražuje i procjenjuje intertekstualnost i intermedijalnost u književnom tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja interpretira društveno-povijesni i kulturni kontekst i njegov utjecaj na različite recepcije književnoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama interpretira društveno-povijesni i kulturni konteksti i njegov utjecaj na značenje književnoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama prosuđuje međuodnos različitih konteksta i književnoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno prosuđuje utjecaj društveno-povijesnoga i kulturnoga konteksta na književni tekst
<p>PREPORUKA se odnosi na ishode B. 4. 1, B. 4. 2 i B. 4. 3: Učenik čita između pet i sedam cjelovitih književnih tekstova od kojih dva kanonska i tri suvremena (ostale prema odabiru) odabrana prema sljedećim kriterijima: recepcijsko-spoznajnim mogućnostima učenika, žanrovskoj uravnoteženosti i tipičnosti (poezija, proza, drama), poetičkoj egzemplarnosti, literarnoj vrijednosti i uravnoteženosti hrvatskih i svjetskih književnih tekstova. Osim cjelovitih književnih tekstova, čitaju se i ulomci tekstova koje učitelj odabire radi ostvarivanja sadržaja ishoda. Tijekom četvrtog i petog ciklusa preporučeno je odabrati različite tekstne vrste za čitanje. Prednost se daje odabiru književnih tekstova sljedećih vrsta: jednostavne prozne vrste, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska i epska), drama u užem smislu, tragedija, komedija.</p> <p>Ishod se može ostvarivati na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 4. 4 Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i kritički procjenjuje svoje stavove i vrijednosti vezane uz čitanje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže svoj odabir teksta za čitanje - promišlja, kao samorefleksivni čitatelj, svoje doživljaje, misli i stavove o čitanju - obrazlaže i procjenjuje svoj popis omiljenih književnih tekstova - kritički prosuđuje po čemu književni tekst obogaćuje njegovu spoznaju, maštu, osjećaje i vrijednosti - kritički procjenjuje svoje stavove o svjetonazorskim, moralnim, političkim, emocionalnim ili društvenim problemima i pitanjima na temelju odabranoga teksta koji je pročitao 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje čitateljske kulture učenika i poticanje užitka u čitanju.</p>			
<p>PREPORUKA: učenik čita najmanje jedan književni tekst prema vlastitom odabiru. Ishod je usmjeren na razvoj kritičkoga, problemskoga i literarnoga čitanja i ostvaruje se u povezanosti s ishodima od A. 4. 1 do A. 4. 5.</p>					
<p>B. 4. 5 Učenik se stvaralački izražava prema vlastitom interesu potaknut različitim iskustvima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kreativno primjenjuje iskustvo čitanja književnog teksta: - samostalno priprema i oblikuje vlastite radove u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - stvara novi tekst u govorenom ili pisanom obliku na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut različitim iskustvima - žanrovski preoblikuje književni tekst: dramatizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst koristeći pripovjedne tehnike primjenjujući svoje znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima - adaptira, dramatizira, piše sinopsis - priprema scenske i dramske igre - postavlja i izvodi predstave, snima kratke filmove, crta, slika, izrađuje strip, rječnik, priručnik... - rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstom pomoću dramskih tehnika, različitih vrsta odgojnoga kazališta i odgojnim plesom - razmjenjuje ideje i preuzima pozitivni rizik - samovrednuje radove - nadgleda i prati svoj napredak 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje kreativnosti.</p>			
<p>PREPORUKA: učeniku je ovim ishodom ponuđena mogućnost za stvaralački način izražavanja i dokazivanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom te na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi. Ostvarivanje ishoda vrednuje se formativno. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.</p>					

KULTURA I MEDIJI					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 4.1</p> <p>Učenik uspoređuje i kritički vrednuje informacije i njihove izvore i povezuje odabrane informacije s postojećim znanjem i vrijednosnim sustavom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odabire informacije prema svojim interesima i potrebama i u skladu sa svrhom istraživanja - poznaje pravila i zakone vezane uz korištenje informacija i izvora informacija - objašnjava i primjenjuje kriterije za procjenu informacije i izvora informacije - uspoređuje i procjenjuje informacije iz raznih izvora sa svrhom procjene pouzdanosti, vjerodostojnosti, točnosti, autorstva i gledišta - procjenjuje objektivnost informacija - samonadgleda postojeće znanje i vrijednosni sustav te ga reorganizira u skladu s novim informacijama <p>- izvori: tiskani i elektronički; neprekinuti, isprekidani, mješoviti i višestruki tekstovi; različiti auditivni, vizualni i audiovizualni izvori</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama uspoređuje informacije i njihove izvore 	<ul style="list-style-type: none"> - organizira i povezuje informacije s postojećim vrijednosnim sustavom 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje informacije i njihove izvore i povezuje ih s postojećim znanjem i vrijednosnim sustavom 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje i kritički vrednuje informacije i njihove izvore te povezuje odabrane informacije s postojećim znanjem i vrijednosnim sustavom
<p>C. 4.2</p> <p>Učenik procjenjuje utjecaj medijskih tekstova na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - procjenjuje utjecaj javnih, komercijalnih i neprofitnih medija na oblikovanje vlastitih stavova i vrijednosti i stavova i vrijednosti različitih primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst - tumači cenzuru u medijskim izvorima - objašnjava na koji se način stvaraju trendovi u medijima - procjenjuje sadržaj medijskih poruka - procjenjuje utjecaj različitih oblika popularne komercijalne kulture (videoigara, televizijskih i radijskih emisija, časopisa, novina, filmova, reklamnih poruka) na primatelje - procjenjuje izravna i neizravna značenja u medijskom tekstu s obzirom na kontekst, stavove i vrijednosti <p>- izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni i stručni tekstovi; auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja razlikuje utjecaj medijskih tekstova na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava utjecaj medijskih tekstova na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava utjecaj medijskih tekstova na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno procjenjuje utjecaj medijskih tekstova na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja
<p>PREPORUKA: projektni zadatak u kojem učenici istražuju funkcionalnu uporabu tehnika i izražajnih sredstava u medijskim porukama te njihov utjecaj na primatelja, primjenjuju informacije i izražajna sredstva te stvaraju u međudjelovanju s drugima različite vrste tiskanih i elektroničkih, auditivnih, vizualnih i dr. tekstova u skladu sa svojim interesom i znanjem - oblikovanje plakata, letaka i multimedijских prezentacija i njihovo objavljivanje.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 4.3</p> <p>Učenik objašnjava povezanost vlastitoga kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje tekstove iz različitih izvora i povezuje ih s različitim kulturnim krugovima - uspoređuje pojave iz različitih kulturnih krugova i opisuje njihove utjecaje na oblikovanje kulturnoga identiteta - razmjenjuje ideje, stavove i vrijednosti s pripadnicima različitih kulturnih krugova - prosuđuje utjecaj različitih kulturnih krugova na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta - iskazuje otvorenost i empatiju prema pripadnicima različitih kulturnih skupina <p>- izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni, stručni, medijski tekstovi, auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori; različita umjetnička djela</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje povezanost vlastitoga kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje povezanost vlastitoga kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava povezanost vlastitoga kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava povezanost vlastitoga kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom
<p>PREPORUKA: ishodi C. 4.1, C. 4.2 i C. 4.3 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s ishodima A i B domene.</p>					
<p>C. 4.4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitome interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire i posjećuje kulturne, umjetničke i društvene događaje i manifestacije u stvarnome i digitalnom okružju kao dio svojega neposrednog iskustva učenja - aktivno se uključuje u kulturni i društveni život zajednice 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj stjecanje navike posjećivanja kulturnih i umjetničkih događaja i manifestacija.</p>			
<p>PREPORUKA: aktivnosti i sadržaji iskazani ovim ishodom uvjetovani su razvojnom dobi i interesima učenika, fizičkim okruženjem (ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja u lokalnoj zajednici) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Preporučeni izvanučionički sadržaji: posjet kazalištu (kazališne predstave; programi koji se predstavljaju u kazalištu: organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici...), odlazak u kino i kinoteku, posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće), posjet kulturnim institucijama (knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi, festivali: književni, filmski, znanstveni, edukacijski, tradicijski...), tribine i susreti s književnicima i različitim autorima, sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja, posjeti izložbama, predavanja u fizičkome i digitalnome okružju, sudjelovanje u projektima, mrežni sadržaji (kulturni portali, mrežni susreti s piscima, virtualne izložbe, virtualne učionice...).</p>					

1. razred srednje škole (105 + 105 + 105 + 105)

KOMUNIKACIJA I JEZIK					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A.1.1</p> <p>Učenik razgovara i/ili raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.*</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i namjenom (informiranje, upućivanje i zabavljanje*) i prepoznaje svrhu i namjenu razgovora - razgovara prema obrascima grupnoga razgovora: uvjeravanje, pregovaranje i raspravljanje* - primjenjuje kulturološke obrasce razgovora: razgovor s vršnjacima u slobodno vrijeme, razgovor s vršnjacima u didaktičkoj situaciji, razgovor uvjetovan međukulturnim razlikama, razgovor sa starijim osobama u neformalnoj/formalnoj situaciji, razgovor u poslovne svrhe* - raspravlja u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom i obrazlaže svoje mišljenje - primjenjuje tehnike aktivnog slušanja (podržavajućim komentarima, parafraziranjem onoga što je čuo i neverbalnim znakovima) - prepoznaje i provjerava značenje nepoznatih riječi na temelju konteksta razgovora i rasprave* - točno povezuje riječi u prijedložno-padežnim izrazima i upotrebljava pravilne padeže u rečenici radi postizanja koherentnosti i kohezivnosti iskaza - služi se standardnim jezikom u komunikacijskim situacijama koje to nalažu - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske (npr. strana imena i prezimena, riječi stranog podrijetla) - razlikuje činjenice od mišljenja i uočava pristranost i namjeru sugovornika* - razgovara radi razmjene informacija te procjenjuje njihovu relevantnost i točnost* - odabire informacije kojima rješava problemske situacije ili zadatke* - odabire informacije i provjerava relevantnost i točnost informacija* - obrazlaže i potkrepljuje svoj stav* - oblikuje vrijednosne tvrdnje, obrazlaže ih i potkrepljuje jednostavnim primjerima i analogijama* - primjenjuje pravila komunikacijskoga bontona - vrste razgovora: razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima učenika) prema modelu i smjernicama vođenoga i grupnoga razgovora; razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja; anketa i intervju - vrste rasprava: diskusija i razgovor u krugu 	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara i /ili raspravlja prema modelu radi razmjene informacija i u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i/ili raspravlja radi razmjene informacija i u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i /ili raspravlja radi razmjene informacija i u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razgovara i /ili raspravlja radi razmjene informacija i u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom

PREPORUKA: učitelj će učenike pripremiti za najmanje jedan razgovor ili najmanje jednu raspravu prema njihovim interesima i potrebama. Učenik usvaja riječi i pojmove tijekom srednjoškolskoga obrazovanja i usklađuje ih s temom razgovora i rasprave. Razgovori i rasprave mogu biti stvarni ili simulirani i mogu se odvijati u realnom vremenu ili s vremenskom odgodom. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.

Učenik postupno ovladava vještinama razgovora i raspravljanja s obzirom na strukturnu složenost razgovornih i raspravljačkih vrsta iz godine u godinu učenja. Pojedini podishodi ponavljaju se zato što su oni neizostavni dio učenja i poučavanja, a potom i ovladavanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Učenici trebaju biti stalno izloženi strategijama učenja i komunikacijskim strategijama zato što njihovo ovladavanje ovisi o odabiru i prihvaćanju te uporabi s obzirom na osobinečnosti i stilove učenja. Stoga se i komunikacijske strategije ponavljaju iz godine u godinu učenja. Komunikacijske strategije i strategije učenja ne vrednuju se sumativno. Učitelj i učenici dogovaraju teme razgovora; učitelj predlaže teme razgovora koje su povezane s drugim dvjema domenama ili su primjerene vrsti razgovora ili rasprave (olakšavaju usvajanje strukturnih obilježja). Ako učenici nisu stekli koju od vještina razgovaranja i/ili raspravljanja, učitelj planira aktivnosti koje će im omogućiti ovladavanja.

*Iskaz ishoda isti je u sve četiri godine, no sadržaji se razlikuju s obzirom na vrstu razgovora i rasprave kojima učenik ovladava u svakoj godini učenja.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja, izdvaja i razvrstava informacije i ideje u tekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša opisne i pripovjedne tekstove uživo ili posredovane različitim medijima prema određenoj svrsi slušanja - izdvaja, razvrstava i objašnjava bitne, potrebne, zanimljive, korisne i važne informacije i ideje u obliku govorenoga i/ili pisanoga teksta- analizira efektivnost i funkcionalnost jezične postave slušanoga teksta (uporaba riječi, rečeničnih struktura) i neverbalnu komunikaciju - selektivno sluša prema svrsi slušanja* (obrazovna, javna, osobna) - stvara bilješke na temelju slušanja* <p>- tekstovi za slušanje: opisni i pripovjedni: priča, bajka, izvješće, priopćenje, putopis; govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu školovanja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama izdvaja osnovne informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama izdvaja i razvrstava osnovne informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama izdvaja i razvrstava informacije i ideje bitne za svrhu slušanja u obliku teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i samostalno izdvaja i razvrstava informacije i ideje bitne za svrhu slušanja u obliku teksta

PREPORUKA: učenik treba učiti slušati najmanje jedan tekst prema odabiru učitelja. Učitelj za slušanje odabire opisne i pripovjedne tekstove različitih funkcionalnih stilova (obavijesne i književne) te govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu školovanja. Za usvajanje novih riječi i provjeru usvojenosti učenik se može služiti popisima riječi koje će samostalno stvarati tijekom školske godine. Strategije slušanja se razvijaju tijekom cijelog srednjoškolskoga obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina slušanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove o zadanoj ili slobodno odabranoj temi prema svrsi govorenja i slušateljima - određuje temu, oblik, namjenu i svrhu govora u slobodno odabranoj temi - oblikuje natuknice, koncept i logično strukturiran tekst prema obilježjima tekstne vrste - govori u skladu s govornom ulogom (izvjestitelja, sudionika događaja, pripovjedača) - s razumijevanjem upotrebljava riječi prikladne temi u oblikovanju govornih tekstova - točno povezuje riječi u prijedložno-padežnim izrazima i upotrebljava pravilne padeže u rečenici za postizanje koherentnosti i kohezivnosti iskaza - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: pravilno intonira riječi i rečenice: upotrebljava naglasak kao razlikovno sredstvo, pravilno određuje rečeničnu melodiju, stanku i tempo, služi se neverbalnim i paraverbalnim znakovima - govori standardnim jezikom u skladu s komunikacijskom situacijom i funkcionalnim stilom vrste teksta koji govori <p>- govorne vrste: opisne i i pripovjedne: usmeni opis, priča, anegdota, vijest, obavijest, izvješće, izjava, priopćenje, molba...</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom i slušateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima
<p>PREPORUKA: učenik treba uvježbati i izvesti najmanje dva govorna teksta opisnih i pripovjednih vrsta prema slobodnom odabiru ili odabiru učitelja. Pri odabiru tekstnih vrsta valja voditi računa u raznolikosti tekstova za slušanje, govorenje, čitanje i pisanje (izbjeci ponavljanje istih vrsta tekstova). Samoprocjenu i vrednovanje učenici provode ili prema obrascima / ljestvicama procjene koje priprema nastavnik ili prema dogovoru i u skladu sa zadatkom. Strategije govorenja se razvijaju tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina govorenja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema odabranoj svrsi čitanja opisne i pripovjedne tekstove složenih struktura te izdvaja i objašnjava osnovne informacije i ideje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita opisne i pripovjedne tekstove prema osobnome i profesionalnom interesu i prema učiteljevu odabiru - čita tekstove prema zadanoj ili samostalno odabranoj svrsi čitanja i objašnjava obilježja teksta - čita neprekinute, isprekidane i mješovite tekstove u tiskanome i elektroničkom obliku - prepoznaje strukturalna obilježja tekstova i služi se prethodno stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta - izdvaja informacije, razlikuje podatke po važnosti, određuje osnovne ideje u tekstu, objašnjava izravna i neizravna značenja* - izražajno čita naglas primjenjujući pravogovorna pravila i govorne vrednote - povezuje vještine čitanja radi informacije i čitanja iz užitka - određuje svrhu čitanja, samostalno ili prema zadatku* - letimičnim pregledom teksta utvrđuje ključne podatke ili dijelove teksta* - izdvaja nove riječi i pojmove iz čitanoga teksta i provjerava njihovo značenje služeći se rječnicima * - prati i nadgleda vlastito čitanje* - tekstne vrste: opisne i pripovjedne - opis (subjektivni i objektivni), putopis, novinsko i tehničko izvješće, vijest, obavijest 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te izdvaja izravno navedene informacije u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te izdvaja izravno navedene informacije i ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te objašnjava izravno navedene informacije i ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te objašnjava izravno i neizravno navedene informacije i ideje uz pomoć smjernica
<p>PREPORUKA: učenik treba utvrditi obilježja najmanje dviju tekstnih vrsta (neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i različitih funkcionalnih stilova). Broj isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama. Strategije čitanja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskoga obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina čitanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1. 5</p> <p>Učenik oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i piše neprekinute, isprekidane i mješovite obavijesne i pripovjedne tekstove različitih funkcionalnih stilova (administrativnoga, publicističkoga i književnoumjetničkoga) prema zadanoj ili odabranoj temi i u različite svrhe - prema smjernicama i u skladu sa zadanom temom određuje oblik teksta (neprekinuti, isprekidani, mješoviti) - samostalno popunjava različite vrste obrazaca u tiskanome i elektroničkom obliku - odabire prikladne riječi, pojmove i jezična sredstva i vrstu teksta u skladu sa svrhom, temom, tekstom vrstom, funkcionalnim stilom - postiže cjelovitost i povezanost teksta - s razumijevanjem upotrebljava novousvojene riječi u oblikovanju pisanih tekstova - primjenjuje usvojena pravopisna pravila i usvaja nova prema zahtjevima teksta koji piše (pravila sastavljenoga i nesastavljenoga pisanja, pisanje riječi iz stranih jezika, pisanje točke sa zarezom, dvotočke, trotočke i zagrada i njihova razlikovna uloga kao pravopisnih znakova...) - prepoznaje svrhu teksta (obrazovna, javna, profesionalna)* - prikuplja, razvrstava i povezuje podatke i informacije u skladu sa specifičnom svrhom pisanja* - uređuje tekst kako bi pojasnio njegov smisao te učinak na primatelja* - provjerava gramatičku i pravopisnu točnost* - pokazuje kompetencije stvaralaštva i kreativnosti u izravnoj interakciji s drugima* <p>- tekstne vrste: opisni i pripovjedni tekstovi - subjektivni i objektivni opis, tehnički opis; obavijest, izvješće, vijest, biografija, putopis, reportaža</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.
<p>PREPORUKA: učenik treba obavezno utvrditi obilježja najmanje dvaju oblika neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i funkcionalnih stilova. Broj i vrstu isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama obrazovnog sektora u kojem se učenik školuje. Podishod koji se odnosi na razvoj rječnika i njegovu aktivnu uporabu te nadgledanje ponavlja se u svakome razredu jer je razvoj rječnika neprekinut i stalan proces. Strategije pisanja učenik razvija tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina pisanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p> <p>Sadržaji ishoda A. 1. 1, A. 1. 2, A. 1. 3, A. 1. 4 i A. 1. 5 integracijski su povezani s domenama <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim ishodima domene <i>Komunikacija i jezik</i> i mogu se ostvarivati kroz sadržaje ishoda tih domena.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1. 6</p> <p>Učenik opisuje sintaktičku službu riječi u rečenici i funkcionalno ju primjenjuje pri oblikovanju značenja teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje riječi kao morfološke i sintaktičke jedinice u rečenici i tekstu - opisuje imenske i glagolske oblike, sintaktičku službu i značenje padeža, prijedložno-padežne izraze, relativna značenja glagolskih vremena, priloge, prijedloge, veznike i čestice u rečenici i funkcionalno ih primjenjuje u govorenju i pisanju - prepoznaje i imenuje glavne (samostalne) i sporedne (nesamostalne) rečenične članove na prototipnim primjerima - razlikuje uporabu aktiva i pasiva za oblikovanje značenja i preoblikuje rečenice prema komunikacijskim potrebama - primjenjuje sintaktičko znanje pri oblikovanju i izražavanju značenja u svojim tekstovima 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje prema modelu sintaktičke službe riječi u rečenici na prototipnim primjerima 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje sintaktičke službe riječi u rečenici na prototipnim primjerima i oblikuje istovrsne primjere 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje opisuje sintaktičke službe riječi u rečenici i funkcionalno primjenjuje sintaktičko znanje u novim primjerima 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sintaktičku službu riječi u rečenici funkcionalno primjenjuje sintaktičko znanje u svojim tekstovima
<p>PREPORUKA: učenje i poučavanje metajezičnim morfosintaktičkim znanjima valja usmjeriti razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi jezika u svakodnevnoj komunikaciji.</p>					
<p>A. 1. 7</p> <p>Učenik istražuje i otkriva značenjske odnose među riječima na temelju konteksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje odnos sadržaja i značenja leksema u kontekstu - istražuje i otkriva leksičko-semantičke odnose u kontekstu - otkriva načine i razloge proširivanja značenja riječi i posljedice višeznačnosti u ponuđenim primjerima i na temelju konteksta 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje značenjske odnose među riječima na temelju konteksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razlikuje značenjske odnose među riječima na temelju konteksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno istražuje značenjske odnose među riječima na temelju konteksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno istražuje i otkriva značenjske odnose među riječima na temelju konteksta
<p>A. 1. 8</p> <p>Učenik opisuje rasprostranjenost hrvatskih govora i dijalekata te objašnjava jezik kao sastavnicu nacionalnoga identiteta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - svojim riječima opisuje jezik kao sredstvo za komunikaciju i spoznaju - opisuje, prema jezičnome stablu, podrijetlo hrvatskoga jezika i njegovu pripadnost jezičnoj porodici - opisuje, prema dijalektološkoj karti, rasprostranjenost i govornu raznolikost hrvatskoga jezika - uočava razliku između materinskoga jezika, drugoga i stranoga jezika na primjerima iz svoje jezične prakse (npr. uspoređuje riječi iz zavičajnoga idioma i standardnoga jezika ili riječi iz srodnih jezika i hrvatske riječi) - objašnjava zašto je jezik sastavnica nacionalnog identiteta - iskazuje jezičnu toleranciju prema govornicima drugih jezika 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć jezičnoga stabla i dijalektološke karte uočava pripadnost hrvatskoga jezika jezičnim porodicama i otkriva njegovo podrijetlo 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje pripadnost hrvatskoga jezika jezičnim porodicama prema jezičnome stablu i prepoznaje jezik kao sastavnicu nacionalnoga identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje idiome hrvatskoga jezika prema svojem jezičnom znanju i iskustvu te uz pomoć iskazuje svoj jezični identitet. 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje rasprostranjenost i govornu raznolikost hrvatskoga jezika na dijalektološkoj karti i objašnjava jezik kao sastavnicu nacionalnog identiteta iskazujući jezičnu toleranciju

KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 1. 1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izražava svoj emocionalni, spoznajni, estetski dojam o književnome tekstu kao cjelini - iskazuje svoje mišljenje o onome o čemu tekst govori - obrazlaže svoje razumijevanje teksta - argumentira svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskoga iskustva, znanja o svijetu i znanja o književnosti 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje misaone, emocionalne i estetske osjetljivosti na književni tekst.</p>			
<p>PREPORUKA: ishod je usmjeren istraživanju osobnoga čitateljskog iskustva i iskazivanju dojma i polazište je različitim pristupima čitanju književnoga teksta.</p>					
<p>B. 1. 2</p> <p>Učenik interpretira književni tekst i povezuje interpretaciju s tematskim, žanrovskim, kompozicijskim i stilskim obilježjima teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - interpretira i razgovara i/ili usmeno raspravlja o različitim interpretacijama* književnoga teksta i povezuje ih s tematskim, žanrovskim, kompozicijskim i stilskim obilježjima - prepoznaje žanrovska, kompozicijska i stilsko obilježja književnog teksta (npr. u proznom tekstu: tema, likovi; u poeziji: motivi, tema; dramskom tekstu: kompozicija drame; i izrazne, npr. u poeziji jezično-stilsko sredstva ritam) - primjenjuje osnovne književnoteorijske pojmove relevantne za interpretacije književnog teksta - opisuje kako medij prenošenja književnoga teksta utječe na kompoziciju, stilsku i žanrovska obilježja te na oblikovanje značenja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema primjeru interpretira književni tekst i prepoznaje njegovu tematska, žanrovska, kompozicijska i stilsko obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja interpretira književni tekst i prepoznaje njegovu tematska, žanrovska, kompozicijska i stilsko obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama interpretira književni tekst i prepoznaje njegovu tematska, žanrovska, kompozicijska i stilsko obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno interpretira književni tekst i povezuje interpretaciju s tematskim, žanrovskim, kompozicijskim i stilskim obilježjima
<p>PREPORUKE: književnoteorijski pojmovi funkcionalno se povezuju s književnim tekstom predviđenim za čitanje i objašnjavaju se samo oni zastupljeni u odabranom tekstu te se uče radi razumijevanja teksta; pojmovi predviđeni u razradi ishoda u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati u sljedećim razredima.</p> <p>Prednost se daje odabiru suvremenih književnih tekstova sljedećih vrsta: kratke priče, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska), drama u užem smislu i komedije.</p> <p>*Odnosi se na učenikove interpretacije književnog teksta.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 1. 3</p> <p>Učenik istražuje i objašnjava društveno-povijesni i kulturni kontekst književnog teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje i povezuje različite recepcije književnog teksta - istražuje i opisuje prikazivanje univerzalnih tema u književnim tekstovima različitih književnopovijesnih razdoblja, poetika i kultura - prepoznaje međuodnos različitih konteksta i književnog teksta (društveno-povijesnih, kulturnih i umjetničkih) - opisuje utjecaje konteksta na oblikovanje značenja književnog teksta - istražuje, odabire i uspoređuje različita umjetnička djela kojima je nadahnuće određeni književni tekst - istražuje i opisuje intertekstualnost i intermedijalnost u književnom tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja opisuje društveno-povijesni i kulturni kontekst i njegov utjecaj na različite recepcije književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje društveno-povijesni i kulturni kontekst i njegov utjecaj na značenje književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje međuodnos različitih konteksta i književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno opisuje društveno-povijesni i kulturni kontekst književnog teksta
<p>PREPORUKA se odnosi na ishode B. 1. 1, B. 1. 2 i B. 1. 3: Učenik čita između pet i sedam cjelovitih književnih tekstova od kojih dva kanonska i tri suvremena (ostale prema odabiru) odabrana prema sljedećim kriterijima: recepcijsko-spoznajnim mogućnostima učenika, žanrovskoj uravnoteženosti i tipičnosti (poezija, proza, drama), poetičkoj egzemplarnosti, literarnoj vrijednosti i uravnoteženosti hrvatskih i svjetskih književnih tekstova. Osim cjelovitih književnih tekstova, čitaju se i ulomci tekstova koje učitelj odabire radi ostvarivanja sadržaja ishoda. Tijekom četvrtog i petog ciklusa preporučeno je odabrati različite tekstne vrste za čitanje. Prednost se daje odabiru suvremenih književnih tekstova sljedećih vrsta: kratke priče, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska), drama u užem smislu i komedije.</p> <p>Ishod se može ostvarivati u povezanosti s ranije usvojenim znanjima i vještinama iz likovne i glazbene umjetnosti.</p>					
<p>B. 1. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i komentira svoje stavove, interese i navike vezane uz čitanje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže svoj odabir teksta za čitanje - promišlja, kao samorefleksivni čitatelj, svoje doživljaje, misli i stavove o čitanju - obrazlaže i procjenjuje svoj popis omiljenih književnih tekstova - objašnjava svoje čitateljske navike - objašnjava u čemu uživa kad čita i potkrepljuje primjerima iz teksta 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje čitateljske kulture učenika i poticanje užitka u čitanju.</p>			
<p>PREPORUKA: učenik čita najmanje jedan književni tekst prema vlastitom odabiru. Ishod je usmjeren na razvoj kritičkoga, problemskoga i literarnoga čitanja i ostvaruje se u povezanosti s ishodima od A. 1. 1 do A. 1. 5.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 1. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kreativno primjenjuje iskustvo čitanja književnoga teksta: - samostalno priprema i oblikuje vlastite radove u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - stvara novi tekst u govorenome ili pisanom obliku na zavičajnome govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut različitim iskustvima - žanrovski preoblikuje književni tekst: dramatizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst služeći se pripovjednim tehnikama i primjenjujući svoje znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima - adaptira, dramatizira, piše sinopsis - priprema scenske i dramske igre - postavlja i izvodi predstave, snima kratke filmove, crta, slika, izrađuje strip, rječnik, priručnik... - rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstom pomoću dramskih tehnika, različitih vrsta odgojnoga kazališta i odgojnim plesom - razmjenjuje ideje i preuzima pozitivni rizik - samovrednuje radove - nadgleda i prati svoj napredak 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje kreativnosti.</p>			
<p>PREPORUKA: učeniku je ovim ishodom ponuđena mogućnost za stvaralački način izražavanja i dokazivanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom te na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi. Ostvarivanje ishoda formativno se vrednuje. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.</p>					
<p>KULTURA I MEDIJI</p>					
<p>C. 1. 1</p> <p>Učenik u skladu sa svrhom istraživanja odabire informacije iz različitih izvora i provjerava njihovu valjanost.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odabire informacije prema svojim interesima i potrebama i u skladu sa svrhom istraživanja - istražuje podatke o autoru, izdanju i nakladniku izvora - definira i artikulira potrebu za informacijom - prepoznaje različite potencijalne izvore informacija - prepoznaje korist od traženja određene informacije - opisuje opseg i način pretrage informacije - provjerava valjanost informacija u skladu sa svrhom istraživanja - uočava pristranost izvora informacija - razlikuje činjenice od mišljenja <p>- izvori: tiskani i elektronički, neprekinuti, isprekidani, mješoviti i višestruki tekstovi, različiti auditivni, vizualni i audiovizualni izvori</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz jednog izvora u skladu sa svrhom istraživanja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire relevantne informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire relevantne informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i provjerava njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire relevantne informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i provjerava njihovu valjanost

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 1. 2</p> <p>Učenik istražuje i tumači utjecaj medijskih tekstova utjecaj na svakodnevni život primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje utjecaj javnih, komercijalnih i neprofitnih medija na oblikovanje svakodnevnog života primatelje - istražuje medijsku poruku unutar medijskoga teksta i kome je ona namijenjena - uočava pozitivne strane medijskih sadržaja - prepoznaje i razlikuje mišljenje i činjenice u medijskom tekstu - prepoznaje izravna i neizravna značenja u medijskom tekstu s obzirom na kontekst, stavove i vrijednosti koje promiče - istražuje predrasude, stereotipe i/ili manipulaciju u medijskom tekstu <p>- izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni i stručni tekstovi; auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje utjecaj medijskih tekstova na svakodnevni život primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje utjecaj medijskih tekstova na svakodnevni život primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama istražuje i tumači utjecaj medijskih tekstova na svakodnevni život primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno istražuje i tumači utjecaj medijskih tekstova na svakodnevni život primatelja
<p>PREPORUKA: projektni zadatak u kojem učenici istražuju funkcionalnu uporabu tehnika i izražajnih sredstava u medijskim porukama te njihov utjecaj na primatelja, primjenjuju informacije i izražajna sredstva te stvaraju u međudjelovanju s drugima različite vrste tiskanih i elektroničkih, auditivnih, vizualnih i dr. tekstova u skladu sa svojim interesom i znanjem - oblikovanje plakata, letaka i multimedijских prezentacija i njihovo objavljivanje.</p>					
<p>C. 1. 3</p> <p>Učenik objašnjava utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca u različitim tekstovima na oblikovanje vlastitog kulturnog identiteta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje tekstove iz različitih izvora i u njima uočava različitost kulturnih vrijednosti i obrazaca ponašanja - razlikuje kulturne obrasce supkulturnih skupina mladih i njihov utjecaj u književnim tekstovima, kazališnim predstavama, filmu, stripu; medijskim i višemedijskim tekstovima - prosuđuje utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca na razvoj vlastitoga kulturnog identiteta - usvaja pozitivne kulturne vrijednosti i obrasce <p>- izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni, stručni, medijski tekstovi, auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori; različita umjetnička djela</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca u različitim tekstovima na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca u različitim tekstovima na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca u različitim tekstovima na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca u različitim tekstovima na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta
<p>PREPORUKA: ishodi C. 1. 1, C. 1. 2 i C. 1. 3 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s ishodima A i B domene.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 1. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitome interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire i posjećuje kulturne, umjetničke i društvene događaje i manifestacije u stvarnom i digitalnom okružju kao dio svoga neposrednog iskustva učenja - aktivno se uključuje u kulturni i društveni život zajednice 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj stjecanje navike posjećivanja kulturnih i umjetničkih događaja i manifestacija.</p>			
<p>PREPORUKA: aktivnosti i sadržaji iskazani ovim ishodom uvjetovani su razvojnom dobi i interesima učenika, fizičkim okružjem (ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja u lokalnoj zajednici) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Preporučeni izvanučionički sadržaji: posjet kazalištu (kazališne predstave; programi koji se predstavljaju u kazalištu: organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici...), odlazak u kino i kinoteku, posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće), posjet kulturnim institucijama (knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi, festivali: književni, filmski, znanstveni, edukacijski, tradicijski...), tribine i susreti s književnicima i različitim autorima, sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja, posjeti izložbama, predavanja u fizičkome i digitalnome okružju, sudjelovanje u projektima, mrežni sadržaji (kulturni portali, mrežni susreti s piscima, virtualne izložbe, virtualne učionice...).</p>					

2. razred srednje škole (105 + 105 + 105 + 105)

KOMUNIKACIJA I JEZIK					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2.1 Učenik razgovara i/ili raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.*</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i namjenom (informiranje, upućivanje, pregovaranje, zabavljanje) i prepoznaje svrhu i namjenu razgovora - primjenjuje kulturološke obrasce razgovora: razgovor s vršnjacima u slobodno vrijeme, razgovor s vršnjacima u didaktičkoj situaciji, razgovor uvjetovan međukulturnim razlikama, razgovor sa starijim osobama u neformalnoj/formalnoj situaciji, razgovor u poslovne svrhe - raspravlja u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom i obrazlaže svoje mišljenje - primjenjuje tehnike aktivnoga slušanja: podržavajućim komentarima, parafraziranjem onoga što je čuo i neverbalnim znakovima - provjerava i prepoznaje značenje nepoznatih riječi na temelju konteksta razgovora i rasprave* - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske (npr. riječi stranoga podrijetla), pravilno intonira rečenice - razgovara radi upućivanja sugovornika i pregovaranja zbog zajedničkoga rješavanja problemske situacije ili donošenja odluke* - usmjerava razgovor na bitno s ciljem zajedničkoga rješavanja problema* - uočava potrebe, osjeća je i vrednote sugovornika s ciljem izricanja pozitivnih i nedvosmislenih poruka* - upravlja razgovorom ograničavajući količinu informacija i postavlja ciljana pitanja* - oblikuje vrijednosne tvrdnje, obrazlaže ih i potkrepljuje ih citatima iz relevantnih i pouzdanih izvora* - procjenjuje tuđa mišljenja u skladu sa svojim stavovima i gledištem* - primjenjuje pravila komunikacijskoga bontona - vrste razgovora: službeni i poslovni razgovor, intervju, razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima i dobi učenika) prema obrascu i smjernicama vođenoga i grupnog razgovora; razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja - vrste rasprave: plenarna rasprava, diskusija 	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara i/ili raspravlja prema modelu radi upućivanja sugovornika u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i/ili raspravlja radi upućivanja sugovornika i pregovaranja u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i/ili raspravlja radi upućivanja sugovornika, pregovaranja i provjere informacija i ideja u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razgovara i/ili raspravlja radi upućivanja sugovornika, pregovaranja i provjere informacija i ideja u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom

PREPORUKA: učitelj će učenike pripremiti za najmanje jedan razgovor ili najmanje jednu raspravu prema njihovim interesima i potrebama. Učenik usvaja riječi i pojmove tijekom srednjoškolskoga obrazovanja i usklađuje ih s temom razgovora i rasprave. Razgovori i rasprave mogu biti stvarni ili simulirani i mogu se odvijati u realnom vremenu ili s vremenskom odgodom. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.

Učenik postupno ovladava vještinama razgovora i raspravljanja s obzirom na strukturnu složenost razgovornih i raspravljačkih vrsta iz godine u godinu učenja. Pojedini podishodi ponavljaju se zato što su oni neizostavni dio učenja i poučavanja, a potom i ovladavanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Učenici trebaju biti stalno izloženi strategijama učenja i komunikacijskim strategijama zato što njihovo ovladavanje ovisi o odabiru i prihvaćanju te uporabi s obzirom na osobine ličnosti i stilove učenja. Stoga se i komunikacijske strategije ponavljaju iz godine u godinu učenja. Komunikacijske strategije i strategije učenja ne vrednuju se sumativno. Učitelj i učenici dogovaraju teme razgovora; učitelj predlaže teme razgovora koje su povezane s drugim dvjema domenama ili su primjerene vrsti razgovora ili rasprave (olakšavaju usvajanje strukturnih obilježja). Ako učenici nisu stekli koju od vještina razgovaranja i/ili raspravljanja, učitelj planira aktivnosti koje će im omogućiti ovladavanja.

*Iskaz ishoda isti je u sve četiri godine, no sadržaji se razlikuju s obzirom na vrstu razgovora i rasprave kojima učenik ovladava u svakoj godini učenja.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja, analizira i razvrstava informacije i ideje u tekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša izlagačke tekstove uživo ili posredovane različitim medijima prema određenoj svrsi slušanja - analizira razvrstava i objašnjava bitne, potrebne, zanimljive, korisne i važne informacija i ideje u obliku govorenoga i/ili pisanoga teksta - objašnjava svojim riječima efektivnost i funkcionalnost jezične postave (uporaba riječi, rečeničnih struktura, stilskih izražajnih sredstava, govorne vrednote) i neverbalna obilježja slušanoga teksta - prati razumijevanje na temelju konteksta i prije stečenoga znanja* - oblikuje dobro povezan, smislen i stilski uređen govorni ili pisani neprekinuti ili isprekidani tekst na temelju slušanja - odgovara na pitanja, sažima i preoblikuje slušani tekst u natuknice ili sažetak* <p>- tekstovi za slušanje: izlagačke (usmeni obavijesni prikaz/prezentacija, radijski ili televizijski prikaz, popularno predavanje, javni govor...), govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu učenja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama razvrstava osnovne informacije i ideje u tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama razvrstava i analizira informacije i ideje iz slušanoga teksta u novi tekst teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i samostalno razvrstava i analizira informacije i ideje iz slušanoga teksta u novi tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i samostalno razvrstava i analizira informacije i ideje iz slušanoga teksta te izražava svoje mišljenje i stav u obliku teksta

PREPORUKA: učenik treba obavezno slušati najmanje jedan tekst prema odabiru učitelja. Učitelj za slušanje odabire izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova (obavijesne i književne) te govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu učenja. Za usvajanje novih riječi i provjeru usvojenosti učenik se može služiti popisima riječi koje će samostalno stvarati tijekom školske godine. Strategije slušanja se razvijaju tijekom cijelog srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina slušanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2. 3 Učenik oblikuje i govori izlagačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori izlagački tekst prema zadanoj ili samostalno odabranoj temi, svrsi ili slušateljima - oblikuje natuknice, koncept i logično strukturiran tekst prema obilježjima tekstne vrste - govori prikladno se služeći natuknicama, bilješkama, karticama, plakatima i računalnim prikazima - s razumijevanjem upotrebljava riječi prikladne temi i slušateljima u oblikovanju govorenih tekstova - točno povezuje riječi prema pravilima sročnosti, upravljanja i pridruživanja u spojevima riječi i rečenicama i stvara rečenice različite dužine i složenosti radi koherentnosti i kohezivnosti iskaza - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske (npr. riječi stranoga podrijetla), pravilno intonira rečenice, služi se verbalnim i paraverbalnim obilježjima: gestama, mimikom, položajima tijela - govori standardnim jezikom u skladu s komunikacijskom situacijom, funkcionalnim stilom vrste teksta koji govori - vrednuje i samovrednuje govor* - pretražuje, prikuplja i raspoređuje ključne podatke za odabranu temu* <p>- govorne vrste: izlagačke - usmena prezentacija / usmeni prikaz, javni govor, popularno predavanje</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja oblikuje i govori izlagačke tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori izlagačke tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom i slušateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori izlagačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i govori izlagačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima
<p>PREPORUKA: učenik treba uvježbati i izvesti najmanje dva govorna teksta izlagačkih vrsta prema slobodnom odabiru ili odabiru učitelja. Samoprocjenu i vrednovanje učenici provode ili prema obrascima / ljestvicama procjene koje priprema nastavnik ili prema dogovoru i u skladu sa zadatkom. Strategije govorenja se razvijaju tijekom cijelog srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina govorenja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2. 4 Učenik čita s razumijevanjem prema odabranoj svrsi čitanja izlagačke tekstove složenih struktura, analizira i povezuje informacije i ideje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita izlagačke tekstove prema osobnom i profesionalnom interesu i prema učiteljevu odabiru - čita tekstove prema zadanoj ili samostalno odabranoj svrsi čitanja i opisuje obilježja teksta - čita neprekinute, isprekidane i mješovite tekstove u tiskanom i elektroničkom obliku - prepoznaje strukturna obilježja tekstova i koristi se stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture - analizira informacije i ideje, povezuje ih sa svojim znanjem i drugim tekstovima - povezuje i sažima informacije i ideje u tekstu, citira, parafazira - izražajno čita naglas primjenjujući pravogovorna pravila i govorne vrednote - povezuje vještine čitanja radi informacije i čitanja iz užitka - prepoznaje značenje riječi i iz rečeničnoga konteksta ili ga izvodi iz značenja nekoga dijela riječi koji mu je poznat* - razvrstava podatke u tablice i dijagrame* <p>- tekstne vrste: prikaz, zapisnik, sažetak; pismo (osobno i javno), govor...</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje funkciju i osnovna obilježja izlagačkih tekstova te analizira informacije u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkciju i osnovna obilježja izlagačkih tekstova te analizira i sažima informacije i ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkciju i osnovna obilježja izlagačkih tekstova na poznatim primjerima te sažima informacije i ideje u tekstu, služi se prikladnim citatima 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkciju i obilježja izlagačkih tekstova na poznatim i nepoznatim primjerima te sažima informacije i ideje u tekstu, svoje zaključke podupire prikladnim citatima i povezuje tekst sa svojim znanjem i drugim tekstovima
<p>PREPORUKA: učenik treba utvrditi obilježja najmanje dviju tekstnih vrsta (neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i različitih funkcionalnih stilova). Broj isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama. Strategije čitanja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskoga obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina čitanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prethodno stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2. 5 Učenik oblikuje i piše izlagačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i piše neprekinute, isprekidane i mješovite izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova (administrativnoga, publicističkoga i književnoumjetničkoga) prema zadanoj ili odabranoj temi i u različite svrhe - prema smjernicama i u skladu sa zadanom temom određuje oblik (neprekinuti, isprekidani, mješoviti) - samostalno popunjava različite vrste obrazaca u tiskanome i elektroničkom obliku - koristi se prikladnim jezičnim strukturama i obilježjima oblikovanja pojedinih vrsta tekstova i postiže cjelovitost i povezanost teksta - s razumijevanjem upotrebljava riječi prikladne temi i željenom učinku u oblikovanju pisanih tekstova - piše primjerenim funkcionalnim stilom u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja - odabire prikladne riječi, pojmove i jezična sredstva i vrstu teksta u skladu sa svrhom, temom, tekstom vrstom, funkcionalnim stilom - primjenjuje usvojena pravopisna pravila i usvaja nova prema potrebama teksta koji piše (npr. uspravno nizanje i nizanje zarezom; razlikovna uloga zareza, kosa crta, navodnici i polunavodnici, pisanje glasova č, ć, dž, đ, j u tuđicama...) - preuzima incijativu u procesu oblikovanja i objavljivanja teksta u različitim medijima* <p>- tekstne vrste: prikaz, sažetak, zapisnik, govor i pismo (osobno i javno)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu oblikuje i piše izlagačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i piše izlagačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše izlagačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše izlagačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja
<p>PREPORUKA: učenik treba obavezno utvrditi obilježja najmanje dvaju oblika neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i funkcionalnih stilova. Broj i vrstu isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama obrazovnog sektora u kojem se učenik školuje. Podishod koji se odnosi na razvoj rječnika i njegovu aktivnu uporabu te nadgledanje ponavlja se u svakome razredu jer je razvoj rječnika neprekinut i stalan proces. Strategije pisanja učenik razvija tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina pisanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p>					
<p>PREPORUKA: sadržaji ishoda A. 2. 1, A. 2. 2, A. 2. 3, A. 2. 4 i A. 2. 5 integracijski su povezani s domenama <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim ishodima domene <i>Komunikacija i jezik</i> i mogu se ostvarivati kroz sadržaje ishoda tih domena.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2. 6 Učenik opisuje spojeve riječi i rečenice u tekstu i funkcionalno ih primjenjuje pri oblikovanju značenja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje i funkcionalno primjenjuje gramatičke veze među sastavnicama spojeva riječi i njihova funkcionalna svojstva: sročnost, upravljanje, pridruživanje - opisuje razliku rečenice kao gramatičke i komunikacijske jedinice - prepoznaje sve vrste rečenica: jednostavne, složene, višestrukosložene - opisuje unutarnju vezu članova surečenica i surečenica, red riječi i surečenica i kako utječu na oblikovanje značenja teksta - primjenjuje sve vrste rečenica, prepoznaje ih i opisuje kako oblikuju značenje teksta - oblikuje cjelovite i povezane rečenice koje jasno i točno izražavaju željeni smisao - prikladno odabire rečenice različite strukture, složenosti i dužine u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje spojeve riječi i rečenica i funkcionalno ih primjenjuje pri oblikovanju značenja teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama prepoznaje spojeve riječi i rečenica i funkcionalno ih primjenjuje pri oblikovanju značenja teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje spojeve riječi i rečenica i funkcionalno ih primjenjuje pri oblikovanju značenja teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno opisuje spojeve riječi i rečenica i funkcionalno ih primjenjuje pri oblikovanju značenja teksta
<p>PREPORUKA: učenje i poučavanje metajezičnim znanjima usmjereno razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi jezika u svakodnevnoj komunikaciji.</p>					
<p>A. 2. 7 Učenik objašnjava leksičke slojeve u standardnome jeziku i odabire riječi prikladne kontekstu, svrsi i primateljima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje općeuporabni leksik i leksik ograničene uporabe i navodi primjere - prepoznaje leksičke slojeve standardnoga jezika i objašnjava lekseme u tekstu prema kriterijima područne i funkcionalne raslojenosti kao lokalizme, dijalektizme, frazeme, nazive, kolokvijalizme, žargonizme, žurnalizme, administrativizme, scijentizme, poetizme i sl. - opisuje pojmovlje i primjenjuje znanje o frazeologiji i frazemima, nazivima i nazivoslovlju u izražavanju značenja - odabire riječi iz različitih leksičkih slojeva prikladno kontekstu, svrsi i primateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje riječi iz određenoga leksičkog sloja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama prepoznaje i opisuje riječi iz određenoga leksičkog sloja i navodi prikladne kontekste za njihovu uporabu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izdvaja riječi iz određenoga leksičkog sloja i prema zadanom kontekstu pravilno odabire riječi 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razlikuje riječi iz različitih leksičkih slojeva i odabire ih prikladno kontekstu, svrsi i primateljima
<p>PREPORUKE: Sadržaje ovog ishoda preporučuje se ostvariti projektom, istraživanjem i povezati sa slušanjem i čitanjem tiskovina i stručne literature i govora vršnjaka. Pozornost se posvećuje odnosu strukovnoga i općeuporabnoga leksika, tj. leksiku struke.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2. 8</p> <p>Učenik opisuje svoj idiolekt, uspoređuje ga s drugim idiomima i navodi ga kao sastavnicu osobnoga identiteta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje i razlikuje i opisuje organske (mjesne govore, dijalekte) i neorganske (žargon, kolokvijalni jezik) idiome kao sastavnice svojeg idioleka - opisuje podrijetlo antroponima i imena i njihovu pripadnost određenom sloju - opisuje funkcije i uporabne mogućnosti standardnoga jezika, narječja i govora društvenih skupina - uvažava govornike drugih jezika i jezičnih i govornih navika 	<ul style="list-style-type: none"> - zamjećuje i opisuje osobitosti svojeg idioleka 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sastavnice svojeg idioleka prema jezičnim i govornim sastavnicama 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sastavnice svojeg idioleka i uspoređuje ga s drugim idiomima 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje sastavnice svojeg idioleka, uspoređuje ga s drugim idiomima i navodi ga kao sastavnicu osobnoga identiteta
KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
<p>B. 2. 1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izražava svoj emocionalni, spoznajni, estetski dojam o književnome tekstu kao cjelini - iskazuje svoje mišljenje o onome o čemu tekst govori - obrazlaže svoje razumijevanje teksta - argumentira svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskoga iskustva, znanja o svijetu i znanja o književnosti 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje misaone, emocionalne i estetske osjetljivosti na književni tekst.</p>			
<p>PREPORUKA: ishod je usmjeren istraživanju osobnoga čitateljskog iskustva i iskazivanju dojma i polazište je različitim pristupima čitanju književnoga teksta.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 2. 2</p> <p>Učenik interpretira književni tekst i određuje međusobne odnose tematskih, žanrovskih, kompozicijskih i stilskih obilježja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - interpretira i razgovara i/ili usmeno raspravlja o različitim interpretacijama* književnog teksta i objašnjava ih s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja - određuje i opisuje žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja književnoga teksta - primjenjuje osnovne književnoteorijske pojmove relevantne za interpretacije književnog teksta - tumači književne tekstove s obzirom na medij prenošenja 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja interpretira književni tekst i prema smjernicama opisuje njegova tematska, žanrovska kompozicijska i stilska obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja interpretira književni tekst i prema smjernicama objašnjava njegova tematska, žanrovska kompozicijska i stilska obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno interpretira književni tekst i prema smjernicama objašnjava njegova tematska, žanrovska kompozicijska i stilska obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno interpretira književni tekst i objašnjava međusobne odnose tematskih, žanrovskih, kompozicijskih i stilskih obilježja
<p>PREPORUKE: književnoteorijski pojmovi funkcionalno se povezuju s književnim tekstom predviđenim za čitanje i objašnjavaju se samo oni zastupljeni u odabranom tekstu te se uče radi razumijevanja teksta; pojmovi predviđeni u razradi ishoda u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati u sljedećim razredima.</p> <p>Prednost se daje odabiru suvremenih književnih tekstova sljedećih vrsta: kratke priče, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska), drama u užem smislu i komedije.</p> <p>*Odnosi se na učenikove interpretacije književnog teksta.</p>					
<p>B. 2. 3</p> <p>Učenik uspoređuje književne tekstove s obzirom na društveno-povijesni i kulturni kontekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje i uspoređuje recepcije književnog teksta koje se razlikuju s obzirom na životno iskustvo, dob, spol, dominantni ukus... - uspoređuje prikazivanje univerzalnih tema u književnim tekstovima različitih književnopovijesnih razdoblja, poetika i kultura - objašnjava međuodnos različitih konteksta i književnog teksta (društveno-povijesnih, kulturnih i umjetničkih) - uspoređuje utjecaje konteksta na oblikovanje značenja književnog teksta - istražuje, odabire i uspoređuje različita umjetnička djela kojima je nadahnuće određeni književni tekst - istražuje i objašnjava intertekstualnost i intermedijalnost u književnom tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja objašnjava društveno-povijesni i kulturni kontekst i njegov utjecaj na različite recepcije književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava društveno-povijesni i kulturni kontekst i njegov utjecaj na značenje književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava međuodnos različitih konteksta i književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno uspoređuje književne tekstove s obzirom na društveno-povijesni i kulturni kontekst
<p>PREPORUKA se odnosi na ishode B. 2. 1, B. 2. 2 i B. 2. 3: Učenik čita između pet i sedam cjelovitih književnih tekstova od kojih dva kanonska i tri suvremena (ostale prema odabiru) odabrana prema sljedećim kriterijima: recepcijsko-spoznajnim mogućnostima učenika, žanrovskoj uravnoteženosti i tipičnosti (poezija, proza, drama), poetičkoj egzemplarnosti, literarnoj vrijednosti i uravnoteženosti hrvatskih i svjetskih književnih tekstova. Osim cjelovitih književnih tekstova, čitaju se i ulomci tekstova koje učitelj odabire radi ostvarivanja sadržaja ishoda. Tijekom četvrtog i petog ciklusa preporučeno je odabrati različite tekstne vrste za čitanje. Prednost se daje odabiru suvremenih književnih tekstova sljedećih vrsta: kratke priče, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska), drama u užem smislu i komedije.</p> <p>Ishod se može ostvarivati u povezanosti s ranije usvojenim znanjima i vještinama iz likovne i glazbene umjetnosti.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 2. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i komentira svoje stavove, interese i navike vezane uz čitanje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže svoj odabir teksta za čitanje - promišlja, kao samorefleksivni čitatelj, svoje doživljaje, misli i stavove o čitanju - obrazlaže i procjenjuje svoj popis omiljenih književnih tekstova - opisuje temeljne društvene vrijednosti koje je uočio u odabranom književnom tekstu (npr. demokracija, ravnopravnost, inkluzivnost, toleranciju, osobne slobode, solidarnost, društvena pravednost ili održivi razvoj) - objašnjava što utječe na njegov književni ukus 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje čitateljske kulture učenika i poticanje užitka u čitanju.</p>			
<p>PREPORUKA: učenik čita najmanje jedan književni tekst prema vlastitom odabiru. Ishod je usmjeren na razvoj kritičkoga, problemskoga i literarnoga čitanja i ostvaruje se u povezanosti s ishodima od A. 2. 1 do A. 2. 5.</p>					
<p>B. 2. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - na temelju književnog teksta istražuje, eksperimentira, nudi inovativne odgovore i samostalno i slobodno radi na temi koja mu je bliska nadgledajući vlastiti napredak - na temelju književnog teksta samostalno priprema i oblikuje vlastite radove u kojima do izražaja dolazi kreativnost i originalnost i stvaralačko mišljenje - stvara novi tekst u govorenom ili pisanom obliku na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut različitim iskustvima - žanrovski preoblikuje književni tekst: drammatizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst koristeći pripovjedne tehnike primjenjujući svoje znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima - adaptira, drammatizira, piše sinopsis - postavlja i izvodi predstave, snima kratke filmove, crta, slika, izrađuje strip, rječnik, priručnik... - rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstom pomoću dramskih tehnika i tehnika odgojnog kazališta i odgojnoga plesa - raščlanjuje proces nastanka rada na etape svladavajući moguće probleme - razmjenjuje ideje i preuzima pozitivni rizik - samovrednuje radove - nadgleda i prati svoj napredak 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje kreativnosti.</p>			
<p>PREPORUKA: učeniku je ovim ishodom ponuđena mogućnost za stvaralački način izražavanja i dokazivanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom te na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi. Ostvarivanje ishoda formativno se vrednuje. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.</p>					

KULTURA I MEDIJI					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 2.1</p> <p>Učenik u skladu sa svrhom istraživanja odabire informacije iz različitih izvora i dokazuje njihovu valjanost.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odabire informacije prema svojim interesima i potrebama i u skladu sa svrhom istraživanja - istražuje informacije koristeći napredno pretraživanje - analizira valjanost informacija u skladu sa svrhom istraživanja - prepoznaje utjecaje konteksta na tumačenje informacija <p>- izvori: tiskani i elektronički, neprekinuti, isprekidani, mješoviti i višestruki tekstovi; različiti auditivni, vizualni i audiovizualni izvori</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i prepoznaje njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i analizira njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i dokazuje njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i dokazuje njihovu valjanost
<p>C. 2.2</p> <p>Učenik istražuje i objašnjava utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnog stila primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava utjecaj javnih, komercijalnih i neprofitnih medija na oblikovanje vlastitoga životnoga stila i životnoga stila različitih primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst (ponašanje, odnosi; moda: stil stanovanja ili odjeće, radne i prehrambene navike; zdravlje) - objašnjava vrste medijskoga nasilja i prepoznaje ih u medijskom sadržaju - objašnjava utjecaj medijskih sadržaja na emocije i fiziološke reakcije primatelja - objašnjava utjecaj različitih oblika popularne komercijalne kulture (videoigara, televizijskih i radijskih emisija, časopisa, novina, filmova, reklamnih poruka) na primatelje - uočava simboliku medijskoga jezika i prepoznaje trivijalne medijske poruke - prepoznaje različita stilska sredstva u medijskim tekstovima (npr. ironiju, sarkazam, aluziju...) - objašnjava izravna i neizravna značenja u medijskom tekstu s obzirom na kontekst, stavove i vrijednosti <p>- izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni i stručni tekstovi; auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja opisuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnog stila primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnog stila primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnog stila primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnog stila primatelja

PREPORUKA: projektni zadatak u kojem učenici istražuju funkcionalnu uporabu tehnika i izražajnih sredstava u medijskim porukama te njihov utjecaj na primatelja, primjenjuju informacije i izražajna sredstva te stvaraju u međudjelovanju s drugima različite vrste tiskanih i elektroničkih, auditivnih, vizualnih i dr. tekstova u skladu sa svojim interesom i znanjem - oblikovanje plakata, letaka i multimedijских prezentacija i njihovo objavljivanje.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 2. 3</p> <p>Učenik objašnjava utjecaj masovne kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje tekstove iz različitih izvora i u njima uočava utjecaj komercijalizacije i masovne kulture - uočava i razlikuje karakteristike masovne kulture - prepoznaje i objašnjava obilježja kozmopolitske kulture, šunda, trenda i kiča u umjetnosti i obrazlaže svoje reakcije na njih - opisuje razliku između masovne i tzv. visoke kulture - prosuđuje utjecaj masovne kulture na razvoj vlastitoga kulturnog identiteta - usvaja pozitivne kulturne vrijednosti i obrasce <p>- izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni, stručni, medijski tekstovi, auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori; različita umjetnička djela</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja opisuje utjecaj masovne kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje utjecaj masovne kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava utjecaj masovne kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava utjecaj masovne kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta
<p>PREPORUKA: ishodi C. 2. 1, C. 2. 2 i C. 2. 3 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s ishodima A i B domene.</p>					
<p>C. 2. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitome interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire i posjećuje kulturne, umjetničke i društvene događaje i manifestacije u stvarnome i digitalnom okružju kao dio svojega neposrednoga iskustva učenja - aktivno se uključuje u kulturni i društveni život zajednice 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj stjecanje navike posjećivanja kulturnih i umjetničkih događaja i manifestacija.</p>			
<p>PREPORUKA: aktivnosti i sadržaji iskazani ovim ishodom uvjetovani su razvojnom dobi i interesima učenika, fizičkim okružjem (ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja u lokalnoj zajednici) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Preporučeni izvanučionički sadržaji: posjet kazalištu (kazališne predstave; programi koji se predstavljaju u kazalištu: organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici...), odlazak u kino i kinoteku, posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće), posjet kulturnim institucijama (knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi, festivali: književni, filmski, znanstveni, edukacijski, tradicijski...), tribine i susreti s književnicima i različitim autorima, sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja, posjeti izložbama, predavanja u fizičkome i digitalnome okružju, sudjelovanje u projektima, mrežni sadržaji (kulturni portali, mrežni susreti s piscima, virtualne izložbe, virtualne učionice...).</p>					

3. razred srednje škole (105 + 105 + 105 + 105)

KOMUNIKACIJA I JEZIK					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3.1</p> <p>Učenik razgovara i/ili raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.*</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i namjenom (informiranje, upućivanje, uvjeravanje, zabavljanje*) i prepoznaje svrhu i namjenu razgovora - raspravlja u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom i obrazlaže svoje mišljenje - primjenjuje tehnike aktivnog slušanja: podržavajućim komentarima, parafraziranjem onoga što je čuo i neverbalnim znakovima - točno primjenjuje stručni leksik u skladu s temom razgovora - služi se standardnim jezikom u komunikacijskim situacijama koje to nalažu - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske - razgovara radi uvjeravanja sugovornika radi zajedničkog rješavanja problemske situacije ili donošenja odluke* - uvjerava sugovornika u pozitivne vrijednosti svojih poruka* - proširuje temu razgovora aktivirajući postojeće znanje* - prepoznaje i uzima u obzir osjećaje i potrebe sugovornika* - oblikuje vrijednosne tvrdnje, obrazlaže ih i potkrepljuje provjerenim podacima do kojih je došao istraživanjem različitih izvora* - raspravlja u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom prema zadanoj strukturi: redosljed govornika, uloge govornika, vremensko ograničenje, pravila rasprave* - procjenjuje misli, osjećaje i stavove i razmjenjuje ih cjelovito i smisleno, u skladu sa situacijom* - prilagođava vlastite stavove temeljem novih spoznaja i spreman je na kompromise* - asertivno se odnosi prema sugovornicima* - primjenjuje pravila komunikacijskog bontona - vrste razgovora: poslovni razgovor, razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima i dobi učenika); razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja - vrste rasprave: debata, simultano suđenje, panel-rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu razgovara i/ili raspravlja radi uvjeravanja sugovornika u svoje stavove i ideje te ih obrazlaže u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i/ili raspravlja radi uvjeravanja sugovornika u svoje stavove i ideje te ih procjenjuje u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i/ili raspravlja radi uvjeravanja sugovornika u svoje stavove i ideje, samostalno procjenjuje i prilagođava vlastite stavove temeljem novih spoznaja u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razgovara i/ili raspravlja radi uvjeravanja sugovornika u svoje stavove i ideje, samostalno procjenjuje i prilagođava vlastite stavove temeljem novih spoznaja i spreman je na kompromise u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom

PREPORUKA: učitelj će učenike pripremiti za najmanje jedan razgovor ili najmanje jednu raspravu prema njihovim interesima i potrebama. Učenik usvaja riječi i pojmove tijekom srednjoškolskoga obrazovanja i usklađuje ih s temom razgovora i rasprave. Razgovori i rasprave mogu biti stvarni ili simulirani i mogu se odvijati u realnom vremenu ili s vremenskom odgodom. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.

Učenik postupno ovladava vještinama razgovora i raspravljanja s obzirom na strukturnu složenost razgovornih i raspravljačkih vrsta iz godine u godinu učenja. Pojedini podishodi ponavljaju se zato što su oni neizostavni dio učenja i poučavanja, a potom i ovladavanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Učenici trebaju biti stalno izloženi strategijama učenja i komunikacijskim strategijama zato što njihovo ovladavanje ovisi o odabiru i prihvaćanju te uporabi s obzirom na osobine ličnosti i stilove učenja. Stoga se i komunikacijske strategije ponavljaju iz godine u godinu učenja. Komunikacijske strategije i strategije učenja ne vrednuju se sumativno. Učitelj i učenici dogovaraju teme razgovora; učitelj predlaže teme razgovora koje su povezane s drugim dvjema domenama ili su primjerene vrsti razgovora ili rasprave (olakšavaju usvajanje strukturnih obilježja). Ako učenici nisu stekli koju od vještina razgovaranja i/ili raspravljanja, učitelj planira aktivnosti koje će im omogućiti ovladavanja.

*Iskaz ishoda isti je u sve četiri godine, no sadržaji se razlikuju s obzirom na vrstu razgovora i rasprave kojima učenik ovladava u svakoj godini učenja.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja, uspoređuje i tumači osnovne informacije i ideje u obliku teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša upućivačke i raspravljačke tekstove uživo ili posredovane različitim medijima prema određenoj svrsi slušanja - uspoređuje i tumači bitne, potrebne, zanimljive, korisne i važne informacije i ideje u obliku govorenoga i/ili pisanoga teksta - procjenjuje efektivnost i funkcionalnost jezične postave (uporaba riječi, rečeničnih struktura) slušanoga teksta i neverbalne znakove - oblikuje dobro povezan, smislen i stilski uređen govorni ili pisani neprekinuti tekst na temelju slušanja - služi se prethodno stečenim znanjem za proširivanje ili nadopunjavanje tumačenja* - povezuje ograničeno tumačenje sa širim društvenim ili jezičnim kontekstom* <p>- tekstovi za slušanje: raspravljački i upućivački - mobilizacijski govor, znanstveno predavanje, kritički prikaz, anketa, savjeti, upute; govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu učenja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i uz pomoć učitelja uspoređuje informacije i ideje iz slušanoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama uspoređuje informacije i ideje u obliku teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama uspoređuje i tumači informacije i ideje u obliku teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i samostalno uspoređuje i tumači informacije i ideje te izražava svoje mišljenje i stav u obliku teksta

PREPORUKA: učenik treba obavezno slušati najmanje jedan tekst prema odabiru učitelja. Učitelj za slušanje odabire upućivačke i raspravljačke tekstove različitih funkcionalnih stilova (obavijesne i književne). Za usvajanje novih riječi i provjeru usvojenosti učenik se može služiti popisima riječi koje će samostalno stvarati tijekom školske godine. Strategije slušanja se razvijaju tijekom cijelog srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina slušanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori raspravljačke i upućivačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori raspravljački ili upućivački tekst prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi, svrsi i slušateljima - određuje temu, oblik, namjenu i svrhu govora (u slobodno odabranoj temi) - oblikuje logično strukturiran tekst prema obilježjima tekstne vrste - govori u skladu s govornom ulogom (komentatora, govornika) - s razumijevanjem upotrebljava riječi prikladne u oblikovanju govornih tekstova - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske (npr. tuđice), pravilno intonira riječi i rečenice, primjenjuje naglasak kao razlikovno sredstvo, pravilno rabi rečeničnu melodiju, stanku, tempo - govori standardnim jezikom u skladu s komunikacijskom situacijom, funkcionalnim stilom vrste teksta koji govori - primjereno se služi humorom* - pridržava se zadanoga vremena* - govorne vrste: referat, usmena interpretacija, uputa 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja oblikuje i govori raspravljačke i upućivačke tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori raspravljačke i upućivačke tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom i slušateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori raspravljačke i upućivačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i govori raspravljačke i upućivačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima
<p>PREPORUKA: učenik treba uvježbati i izvesti najmanje dva govorna teksta upućivačkih i raspravljačkih vrsta prema slobodnom odabiru ili odabiru učitelja. Samoprocjenu i vrednovanje učenici provode ili prema obrascima / ljestvicama procjene koje priprema nastavnik ili prema dogovoru i u skladu sa zadatkom. Strategije govorenja se razvijaju tijekom cijelog srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina govorenja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema odabranoj svrsi čitanja upućivačke i raspravljačke tekstove složenih struktura i interpretira ih.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita upućivačke i raspravljačke tekstove prema osobnome i profesionalnom interesu i prema učiteljevu odabiru - čita tekstove prema zadanoj ili samostalno odabranoj svrsi čitanja i objašnjava obilježja teksta - čita neprekinute, isprekidane i mješovite tekstove u tiskanome i elektroničkom obliku - objašnjava strukturna obilježja tekstova i služi se prethodno stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta - interpretira tekst: analizira i objašnjava glavne informacije i ideje u tekstu, objašnjava autorovo gledište i namjenu teksta te utjecaj teksta na primatelja - izražajno čita naglas primjenjujući pravogovorna pravila i govorne vrednote - povezuje vještine čitanja radi informacije i čitanja iz užitka - utvrđuje autorovu namjeru i stavove/gledište* - uočava elemente povezivanja odlomaka i sadržajnih cjelina* <p>- tekstne vrste: raspravljačke i upućivačke: priručnici i upute; esej; uvodnik, kolumna, intervju; referat; molba, žalba, poslovni životopis</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkciju i osnovna obilježja upućivačkih i raspravljačkih tekstova te uz pomoć učitelja analizira informacije i ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkciju i osnovna obilježja upućivačkih i raspravljačkih tekstova te prema smjernicama analizira i objašnjava informacije i ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava funkciju i osnovna obilježja upućivačkih i raspravljačkih tekstova na poznatim primjerima te samostalno analizira i objašnjava informacije i ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - svojim riječima objašnjava funkciju i obilježja upućivačkih i raspravljačkih tekstova na poznatim primjerima te interpretira tekst prema smjernicama
<p>PREPORUKA: učenik treba utvrditi obilježja najmanje dviju tekstnih vrsta (neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i različitih funkcionalnih stilova). Broj isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama. Strategije čitanja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina čitanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prethodno stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3. 5</p> <p>Učenik oblikuje i piše raspravljačke i upućivačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i piše neprekinute, isprekidane i mješovite upućivačke i raspravljačke tekstove različitih funkcionalnih stilova (administrativnoga, publicističkoga i popularnoznanstvenoga) prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi i za različite svrhe - prema smjernicama i u skladu sa zadanom temom određuje oblik teksta (neprekinuti, isprekidani, mješoviti) - samostalno popunjava različite vrste obrazaca u tiskanome i elektroničkom obliku - služi se prikladnim jezičnim strukturama i obilježjima oblikovanja pojedinih vrsta tekstova i postiže cjelovitost i povezanost teksta - piše primjerenim funkcionalnim stilom u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja - odabire prikladne riječi, pojmove i jezična sredstva i vrstu teksta u skladu sa svrhom, temom, tekstom vrstom i funkcionalnim stilom - primjenjuje usvojena pravopisna pravila i usvaja nova prema zahtjevima teksta koji piše (npr. pisanje posuđenica) - prikuplja, razvrstava i povezuje podatke i informacije u skladu sa specifičnom svrhom pisanja* - samonadgleda i vrednuje proces stvaranja* <p>- tekstne vrste: razne upravne, tehničke, poslovne i druge upute (recept, pravila ponašanja, uputa za rukovanje strojevima ili uporabu uređaja...), molba, žalba, životopis sa svrhom zaposlenja; raspravljački tekstovi: ocjena i kritika, komentar</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu oblikuje i piše raspravljačke i upućivačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i piše raspravljačke i upućivačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše raspravljačke i upućivačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše raspravljačke i upućivačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja
<p>PREPORUKA: učenik treba obavezno utvrditi obilježja najmanje dvaju oblika neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i funkcionalnih stilova. Broj i vrstu isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama obrazovnog sektora u kojem se učenik školuje. Podishod koji se odnosi na razvoj rječnika i njegovu aktivnu uporabu te nadgledanje ponavlja se u svakome razredu jer je razvoj rječnika neprekinut i stalan proces. Strategije pisanja učenik razvija tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina pisanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p>					
<p>PREPORUKA: sadržaji ishoda A. 3. 1, A. 3. 2, A. 3. 3, A. 3. 4 i A. 3. 5 integracijski su povezani s domenama <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim ishodima domene <i>Komunikacija i jezik</i> i mogu se ostvarivati kroz sadržaje ishoda tih domena.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3. 6</p> <p>Učenik opisuje veze među rečenicama u tekstu i njihov utjecaj na oblikovanje teksta i funkcionalno ih primjenjuje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje tipove veza među rečenicama kojima se postiže povezanost i smislenost tekstova - prepoznaje efikasnost, efektivnost i primjerenost teksta primatelju i komunikacijskoj situaciji - objašnjava i uspoređuje linearanu i paralelnu tekstnu vezu i vezna sredstva - uočava i opisuje vezu funkcionalnog stila i rečeničnih struktura - funkcionalno primjenjuje znanje pri oblikovanju značenja teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje veze među rečenicama u tekstu i njihov utjecaj na oblikovanje značenja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama prepoznaje veze među rečenicama u tekstu i njihov utjecaj na oblikovanje značenja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje veze među rečenicama u tekstu i njihov utjecaj na oblikovanje značenja te ih funkcionalno primjenjuje 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno opisuje veze među rečenicama u tekstu i njihov utjecaj na oblikovanje značenja te ih funkcionalno primjenjuje.
<p>PREPORUKA: učenje i poučavanje metajezičnim znanjima usmjereno razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi jezika u svakodnevnoj komunikaciji.</p>					
<p>A. 3. 7</p> <p>Učenik objašnjava razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi i odabire riječi prikladne kontekstu, svrsi i primateljima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje i opisuje jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi - objašnjava potrebu za leksičkim posuđivanjem i novotvorenica na odabranim primjerima - objašnjava jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi - razlikuje arhaizme i historizme i zastarijelice na prototipnim primjerima - tumači pomodnice i oživljenice na primjerima iz svakodnevne jezične prakse - odabire riječi prikladne odabranom kontekstu, svrsi i i primateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje jezične ili izvanjezične razloge stvaranja i zastarijevanja riječi i prema modelu odabire riječi prikladne kontekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje jezične i izvanjezične razloge zastarijevanja riječi i prema smjernicama odabire riječi prikladne kontekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno opisuje jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi i odabire riječi prikladne kontekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava jezične i izvanjezične razloge stvaranja ili zastarijevanja riječi i odabire riječi prikladne kontekstu, svrsi i i primateljima
<p>PREPORUKA: sadržaje ovog ishoda preporučuje se ostvariti projektom, istraživanjem i povezati sa slušanjem i čitanjem tiskovina i stručne literature i govora vršnjaka. Pozornost se posvećuje odnosu strukovnoga i općeuporabnoga leksika, tj. leksiku struke.</p>					
<p>A. 3. 8</p> <p>Učenik objašnjava jezik kao društvenu i povijesnu pojavu podložnu promjenama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava i opisuje promjene hrvatskoga jezika i pisama na oglednim tekstovima iz različitih vremenskih razdoblja od srednjovjekovlja do suvremenosti - objašnjava međujezične dodire i navodi razloge jezičnoga posuđivanja u prošlosti i sadašnjosti - prepoznaje tuđice i posuđenice i razlikuje ih od prilagođenica - uočava da je jezik društvena pojava i prepoznaje sociolingvističke i sociokulturne razloge jezičnih pojava i promjena - razmatra položaj vlastita jezika u hrvatskome i svjetskom kontekstu - zamjećuje jezične pojave u globalizacijskim promjenama i prepoznaje utjecaj engleskoga jezika na sve svjetske jezike - promišlja o budućnosti hrvatskog jezika 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje promjene hrvatskoga jezika i pisama na oglednim tekstovima iz jezične povijesti 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje promjene hrvatskoga jezika i pisama na oglednim tekstovima iz jezične povijesti i sadašnjosti 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje promjene hrvatskog jezika i pisama na oglednim tekstovima iz jezične prošlosti i sadašnjosti 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava promjene hrvatskog jezika i pisama na oglednim tekstovima iz jezične prošlosti i sadašnjosti
<p>PREPORUKA: učenik može izraditi vlastiti razlikovni rječnik, rječnik frazema ili rječnik društvene skupine kojoj pripada; može istražiti povijesne slojeve u određenom tekstu.</p>					

KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 3. 1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izražava svoj emocionalni, spoznajni, estetski dojam o književnome tekstu kao cjelini - iskazuje svoje mišljenje o onome o čemu tekst govori - obrazlaže svoje razumijevanje teksta - argumentira svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskoga iskustva, znanja o svijetu i znanja o književnosti 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje misaone, emocionalne i estetske osjetljivosti na književni tekst.</p>			
<p>PREPORUKA: ishod je usmjeren istraživanju osobnoga čitateljskog iskustva i iskazivanju dojma i polazište je različitim pristupima čitanju književnoga teksta.</p>					
<p>B. 3. 2</p> <p>Učenik interpretira književne tekstove i uspoređuje ih s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - interpretira i razgovara i/ili usmeno raspravlja o različitim interpretacijama* književnih tekstova na temelju usporedbe prema tematskim, žanrovskim, kompozicijskim i stilskim obilježjima - objašnjava tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja književnog teksta s obzirom na sinkronijsku i dijakronijsku perspektivu - primjenjuje osnovne književnoteorijske pojmove relevantne za interpretacije književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja interpretira književne tekstove i prema smjernicama objašnjava njegova tematska, žanrovska kompozicijska i stilska obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama interpretira književne tekstove i prema smjernicama objašnjava njegova tematska, žanrovska kompozicijska i stilska obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno interpretira književne tekstove i prema smjernicama ih uspoređuje s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno interpretira književne tekstove i uspoređuje ih s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja
<p>PREPORUKE: Književnoteorijski pojmovi funkcionalno se povezuju s književnim tekstom predviđenim za čitanje i objašnjavaju se samo oni zastupljeni u odabranom tekstu te se uče radi razumijevanja teksta; pojmovi predviđeni u razradi ishoda u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati u sljedećim razredima.</p> <p>Prednost se daje sljedećim književnim vrstama: jednostavne prozne vrste, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska i epska), drama u užem smislu, tragedija, komedija.</p> <p>*Odnosi se na učenikove interpretacije književnog teksta.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 3. 3</p> <p>Učenik istražuje i interpretira utjecaj društveno-povijesnog i kulturnog konteksta na književni tekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje i uspoređuje recepcije književnog teksta koje se razlikuju s obzirom na životno iskustvo, dob, spol, dominantni ukus... - istražuje i uspoređuje prikazivanje univerzalnih tema u književnim tekstovima različitih književnopovijesnih razdoblja, poetika i kultura - objašnjava međuodnos različitih konteksta i književnog teksta (društveno-povijesnih, kulturnih i umjetničkih) - objašnjava utjecaje konteksta na oblikovanje značenja književnog teksta - istražuje, odabire i uspoređuje različita umjetnička djela kojima je nadahnuće određeni književni tekst - istražuje i objašnjava intertekstualnost i intermedijalnost u književnom tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja objašnjava društveno-povijesni kulturni kontekst i njegov utjecaj na različite recepcije književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava društveno-povijesni i kulturni kontekst i njegov utjecaj na značenje književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama interpretira međuodnos različitih konteksta i književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno interpretira utjecaj društveno-povijesnog i kulturnog konteksta na književni tekst
<p>PREPORUKA se odnosi na ishode B. 3. 1, B. 3. 2 i B. 3. 3: Učenik čita između pet i sedam cjelovitih književnih tekstova od kojih tri kanonska i dva suvremena (ostale prema odabiru) odabrana prema sljedećim kriterijima: recepcijsko-spoznajnim mogućnostima učenika, žanrovskoj uravnoteženosti i tipičnosti (poezija, proza, drama), poetičkoj egzemplarnosti, literarnoj vrijednosti i uravnoteženosti hrvatskih i svjetskih književnih tekstova. Osim cjelovitih književnih tekstova, čitaju se i ulomci tekstova koje učitelj odabire radi ostvarivanja sadržaja ishoda. Tijekom četvrtog i petog ciklusa preporučeno je odabrati različite tekstne vrste za čitanje. Prednost se daje odabiru književnih tekstova sljedećih vrsta: jednostavne prozne vrste, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska i epska), drama u užem smislu, tragedija, komedija.</p> <p>Ishod se može ostvarivati u povezanosti s ranije usvojenim znanjima i vještinama iz likovne i glazbene umjetnosti.</p>					
<p>B. 3. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i procjenjuje svoje stavove, interese i navike vezane uz čitanje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže svoj odabir teksta za čitanje - promišlja, kao samorefleksivni čitatelj, svoje doživljaje, misli i stavove o čitanju - obrazlaže i procjenjuje svoj popis omiljenih književnih tekstova - tumači univerzalne poruke odabranog teksta - kritički procjenjuje društvene i modne utjecaje na oblikovanje svojeg književnog ukusa 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje čitateljske kulture učenika i poticanje užitka u čitanju.</p>			
<p>PREPORUKA: učenik čita najmanje jedan književni tekst prema vlastitom odabiru. Ishod je usmjeren na razvoj kritičkoga, problemskoga i literarnoga čitanja i ostvaruje se u povezanosti s ishodima od A. 3. 1 do A. 3. 5.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 3. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kreativno primjenjuje iskustvo čitanja književnoga teksta: - samostalno priprema i oblikuje vlastite radove u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - stvara novi tekst u govorenom ili pisanom obliku na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut različitim iskustvima - žanrovski preoblikuje književni tekst: dramatiizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst služeći se pripovjednim tehnikama primjenjujući svoje znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima - adaptira, dramatiizira, piše sinopsis - priprema scenske i dramske igre - postavlja i izvodi predstave, snima kratke filmove, crta, slika, izrađuje strip, rječnik, priručnik - rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstem pomoću dramskih tehnika, različitih vrsta odgojnoga kazališta i odgojnim plesom - razmjenjuje ideje i preuzima pozitivni rizik - samovrednuje radove - nadgleda i prati svoj napredak 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje kreativnosti.</p>			
<p>PREPORUKA: učeniku je ovim ishodom ponuđena mogućnost za stvaralački način izražavanja i dokazivanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom te na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi. Ostvarivanje ishoda formativno se vrednuje. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.</p>					
<p>KULTURA I MEDIJI</p>					
<p>C. 3. 1</p> <p>Učenik u skladu sa svrhom istraživanja odabire informacije iz različitih izvora i procjenjuje njihovu valjanost.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odabire informacije prema svojim interesima i potrebama i u skladu sa svrhom istraživanja - pronalazi informacije u različitim digitalnim „nevidljivim“ bazama, znanstvenim i komercijalnim bazama podataka i knjižničnim katalogima - procjenjuje valjanost informacija u skladu sa svrhom istraživanja - razlikuje pouzdane od nepouzdatih informacija - prepoznaje reference i aluzije na druge tekstove i istražuje ih proširujući svoje spoznaje - sažima prikupljene informacije i oblikuje novi tekst izbjegavajući plagiranje - izvori: tiskani i elektronički, neprekinuti, isprekidani, mješoviti i višestruki tekstovi; različiti auditivni, vizualni i audiovizualni izvori 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i analizira njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i dokazuje njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i procjenjuje njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i kritički procjenjuje njihovu valjanost

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 3. 2</p> <p>Učenik analizira medijske tekstove i zaključuje o njihovom utjecaju na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje utjecaj javnih, komercijalnih i neprofitnih medija na oblikovanje vlastitih stavova i vrijednosti i stavova i vrijednosti različitih primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst - objašnjava sadržaj komercijalnih medijskih poruka i ekonomska načela funkcioniranja medija - analizira medijske poruke i prosuđuje ih u odnosu na vlastite vrijednosti i stavove - analizira „nevidljive“ medijske poruke i prepoznaje u medijskim porukama skrivene stavove i mišljenja - uspoređuje različite medijske tekstove i uporabu izražajnih sredstava i tehnika kojima je oblikovana medijska poruka - zaključuje o utjecajima različitih oblika popularne komercijalne kulture (videoigara, televizijskih emisija, časopisa, novina, filmova) primatelje - objašnjava vrste medijskog nasilja s obzirom na medijski sadržaj - uspoređuje izravna i neizravna značenja u medijskom tekstu - zaključuje kako su predrasude, stereotipi i/ili manipulacija uključeni u medijski tekst <p>- izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni i stručni tekstovi; auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja opisuje medijske tekstove i prepoznaje njihov utjecaj na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje medijske tekstove i prepoznaje njihov utjecaj na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama analizira medijske tekstove i objašnjava njihov utjecaj na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno analizira medijske tekstove i zaključuje o njihovom utjecaju na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja
<p>PREPORUKA: projektni zadatak u kojem učenici istražuju funkcionalnu uporabu tehnika i izražajnih sredstava u medijskim porukama te njihov utjecaj na primatelja, primjenjuju informacije i izražajna sredstva te stvaraju u međudjelovanju s drugima različite vrste tiskanih i elektroničkih, auditivnih, vizualnih i dr. tekstova u skladu sa svojim interesom i znanjem - oblikovanje plakata, letaka i multimedijskih prezentacija i njihovo objavljivanje.</p>					
<p>C. 3. 3</p> <p>Učenik objašnjava utjecaj književne i kulturne baštine na razvoj vlastitoga kulturnog identiteta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje tekstove iz različitih izvora vezane uz nacionalnu kulturnu baštinu - obrazlaže važnost određenoga književnog teksta koji je dio nacionalne književne i kulturne baštine - prosuđuje utjecaj kulturne baštine na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta - iskazuje otvorenost i empatiju prema pripadnicima različitih kulturnih skupina <p>- izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni, stručni, medijski tekstovi, auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori; različita umjetnička djela</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja opisuje utjecaj kulturne baštine na razvoj vlastitog kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje utjecaj kulturne baštine na razvoj vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava utjecaj kulturne baštine na razvoj vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava utjecaj kulturne baštine na razvoj vlastitoga kulturnog identiteta
<p>PREPORUKA: ishodi C. 3. 1, C. 3. 2 i C. 3. 3 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s ishodima A i B domene.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 3. 4 Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitome interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire i posjećuje kulturne, umjetničke i društvene događaje i manifestacije u stvarnom i digitalnom okružju kao dio svojega neposrednoga iskustva učenja - aktivno se uključuje u kulturni i društveni život zajednice 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj stjecanje navike posjećivanja kulturnih i umjetničkih događaja i manifestacija.</p>			
<p>PREPORUKA: aktivnosti i sadržaji iskazani ovim ishodom uvjetovani su razvojnom dobi i interesima učenika, fizičkim okružjem (ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja u lokalnoj zajednici) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Preporučeni izvanučionički sadržaji: posjet kazalištu (kazališne predstave; programi koji se predstavljaju u kazalištu: organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici...), odlazak u kino i kinoteku, posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće), posjet kulturnim institucijama (knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi, festivali: književni, filmski, znanstveni, edukacijski, tradicijski...), tribine i susreti s književnicima i različitim autorima, sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja, posjeti izložbama, predavanja u fizičkome i digitalnome okružju, sudjelovanje u projektima, mrežni sadržaji (kulturni portali, mrežni susreti s piscima, virtualne izložbe, virtualne učionice...).</p>					

4. razred srednje škole (105 + 105 + 105 + 105)

KOMUNIKACIJA I JEZIK					
ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 4.1 Učenik razgovara i/ili raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.*</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara o zadanoj ili slobodno odabranoj temi, u skladu sa svrhom i namjenom razgovora (informiranje, pregovaranje, upućivanje i zabavljanje*) - razgovara radi donošenja zajedničkoga zaključka o mogućem rješenju problemske situacije ili o zajedničkoj odluci - raspravlja u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom i obrazlaže svoje mišljenje - primjenjuje tehnike aktivnoga slušanja: podržavajućim komentarima, parafraziranjem onoga što je čuo i neverbalnim znakovima - prepoznaje i provjerava značenje nepoznatih riječi na temelju konteksta razgovora i rasprave - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske (npr. glasove u dodiru), pravilno izgovara naglasne cjeline i intonativno naglašava rečenice prema priopćajnoj svrsi i vrsti razgovora i rasprave - usmjerava razgovor prema sporazumu / kompromisu koji je prihvatljiv svim sugovornicima* - uočava potrebe, osjeća je i vrednote sugovornika s ciljem izricanja pozitivnih i nedvosmislenih poruka* - upravlja razgovorom usmjeravajući ga pitanjima i poštuje zadano vrijeme* - oblikuje vrijednosne tvrdnje, obrazlaže ih i potkrepljuje vrijednosnim i spoznajnim sudovima i konzistentno argumentira* - uočava i otklanja agresivne, negativne ili prosudbene implikacije* - prilagođava vlastite stavove temeljem novih spoznaja i spreman je na kompromise* - asertivno se odnosi prema sugovornicima* - primjenjuje pravila komunikacijskoga bontona - vrste razgovora: službeni i poslovni razgovor, razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima i dobi učenika); razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja - vrste rasprave: debata, simulirano suđenje, diskusija, polemika, okrugli stol, sastanak 	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu razgovara i/ili raspravlja radi donošenja zaključaka u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i/ili raspravlja radi donošenja zaključaka i zajedničkih odluka u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i/ili raspravlja prema strukturi i poštujući zadano vrijeme radi donošenja zaključaka i zajedničkih odluka u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razgovara i/ili raspravlja prema strukturi i poštujući zadano vrijeme radi donošenja zaključaka i zajedničkih odluka u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom

PREPORUKA: učitelj će učenike pripremiti za najmanje jedan razgovor ili najmanje jednu raspravu prema njihovim interesima i potrebama. Učenik usvaja riječi i pojmove tijekom srednjoškolskoga obrazovanja i usklađuje ih s temom razgovora i rasprave. Razgovori i rasprave mogu biti stvarni ili simulirani i mogu se odvijati u realnom vremenu ili s vremenskom odgodom. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.

Učenik postupno ovladava vještinama razgovora i raspravljanja s obzirom na strukturnu složenost razgovornih i raspravljačkih vrsta iz godine u godinu učenja. Pojedini podishodi ponavljaju se zato što su oni neizostavni dio učenja i poučavanja, a potom i ovladavanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Učenici trebaju biti stalno izloženi strategijama učenja i komunikacijskim strategijama zato što njihovo ovladavanje ovisi o odabiru i prihvaćanju te uporabi s obzirom na osobine ličnosti i stilove učenja. Stoga se i komunikacijske strategije ponavljaju iz godine u godinu učenja. Komunikacijske strategije i strategije učenja ne vrednuju se sumativno. Učitelj i učenici dogovaraju teme razgovora; učitelj predlaže teme razgovora koje su povezane s drugim dvjema domenama ili su primjerene vrsti razgovora ili rasprave (olakšavaju usvajanje strukturnih obilježja). Ako učenici nisu stekli koju od vještina razgovaranja i/ili raspravljanja, učitelj planira aktivnosti koje će im omogućiti ovladavanja.

*Iskaz ishoda isti je u sve četiri godine, no sadržaji se razlikuju s obzirom na vrstu razgovora i rasprave kojima učenik ovladava u svakoj godini učenja.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 4. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja i procjenjuje informacije i ideje u obliku teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša raspravljačke tekstove, uživo ili posredovane različitim medijima prema određenoj svrsi slušanja - kritički vrednuje bitne, potrebne, zanimljive, korisne i važne informacija i ideje u obliku govorenog i/ili pisanoga teksta - procjenjuje efektivnost i funkcionalnost jezične postave slušanoga teksta (uporaba riječi, rečeničnih struktura, intonativnih obilježja govora, jezične kulture) - tumači i procjenjuje slušani tekst - oblikuje dobro povezan, smislen i stilski uređen govorni ili pisani neprekinuti tekst na temelju slušanja - razlikuje činjenice od stavova i mišljenja* - procjenjuje razumijevanje na temelju konteksta, prethodno stečenoga znanja ili vanjskih izvora* - utvrđuje govornikov način uvjeravanja i zauzima kritički stav* <p>- tekstovi za slušanje: raspravljački: rasprava, debata, okrugli stolovi, podijske rasprave, znanstvena predavanja, komentari, kritike, predstave...</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i uz pomoć učitelja uspoređuje i tumači informacije i ideje iz slušanoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama uspoređuje i tumači informacije i ideje u obliku teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama procjenjuje informacije i ideje u obliku teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i samostalno procjenjuje informacije i ideje te izražava svoje mišljenje i stav u obliku teksta

PREPORUKA: učenik treba obavezno slušati najmanje jedan tekst prema odabiru učitelja. Učitelj za slušanje odabire raspravljačke tekstove različitih funkcionalnih stilova (obavijesne i književne). Za usvajanje novih riječi i provjeru usvojenosti učenik se može služiti popisima riječi koje će samostalno stvarati tijekom školske godine. Strategije slušanja se razvijaju tijekom cijelog srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina slušanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 4. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori raspravljačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori raspravljački (ili zabavljački) tekst prema zadanoj ili samostalno odabranoj temi, svrsi i slušateljima - oblikuje koncept i logično strukturiran tekst prema obilježjima tekstne vrste - govori u skladu s govornom ulogom (komentatora, kritičara, nazdravičara) i pridržava se zadanoga vremena - s razumijevanjem upotrebljava novousvojene riječi u oblikovanju govorenih tekstova - primjenjuje znanje pri prijenosu pisane realizacije jezika u govornu i govorne u pisanu prema zakonitostima pravopisne i pravogovorne norme pri govornome nastupu - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske (npr. glasove u dodiru), pravilno izgovara naglasne cjeline i intonativno naglašava rečenice prema priopćajnoj svrsi i vrsti razgovora i rasprave - govori standardnim jezikom u skladu s komunikacijskom situacijom i funkcionalnim stilom - priprema i odabire ključne argumente i protuargumente u skladu s temom, svrhom i slušateljima* - primjereno se služi humorom* <p>- govorne vrste: usmeni komentar, kritika (knjige, filma, videoigre, utakmice, likovnoga djela...), prigodni zabavljački govori: npr. zdravica</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja oblikuje i govori raspravljačke tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori raspravljačke tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom i slušateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori raspravljačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i govori raspravljačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima
<p>PREPORUKA: učenik treba uvježbati i izvesti najmanje dva govorna teksta raspravljačkih vrsta prema slobodnom odabiru ili odabiru učitelja. Samoprocjenu i vrednovanje učenici provode ili prema obrascima / ljestvicama procjene koje priprema nastavnik ili prema dogovoru i u skladu sa zadatkom. Strategije govorenja se razvijaju tijekom cijelog srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina govorenja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prethodno stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 4. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem raspravljačke tekstove složenih struktura prema odabranoj svrsi čitanja i procjenjuje ih.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita raspravljačke tekstove prema osobnome i profesionalnom interesu i prema učiteljevu odabiru - čita tekstove prema zadanoj ili samostalno odabranoj svrsi čitanja i objašnjava obilježja teksta - čita neprekinute, isprekidane i mješovite tekstove u tiskanom i elektroničkom obliku - prepoznaje strukturalna obilježja tekstova i koristi se stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture - argumentirano procjenjuje tekst prema zadanim odrednicama: uspoređuje informacije i ideje u tekstu s drugim tekstovima koje je čitao kao i sa svojim znanjem i iskustvom kako bi oblikovao prosudbe različite vrste; procjenjuje ostvaruje li tekst svoju svrhu - izražajno čita naglas primjenjujući pravogovorna pravila i govorne vrednote - povezuje vještine čitanja radi informacije i čitanja iz užitka - uspješno objašnjava značenja riječi kako bi čitao tečno i točno* - predviđa značenje nepoznatih riječi i objašnjava njihovo značenje* - vrednuje i primjenjuje nove informacije iz teksta* <p>- tekstne vrste: komentar, kritika, esej, molba, žalba, životopis sa svrhom zaposlenja (Europass)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkciju i obilježja raspravljačkih tekstova te uz pomoć učitelja uspoređuje i procjenjuje informacije i ideu svrhuje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkciju i obilježja raspravljačkih tekstova te prema smjernicama uspoređuje i procjenjuje informacije i ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava obilježja raspravljačkih tekstova na poznatim primjerima te prema smjernicama procjenjuje tekst prema zadanim odrednicama 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava funkciju i obilježja raspravljačkih tekstova na poznatim i nepoznatim primjerima te prema smjernicama argumentirano procjenjuje tekst prema zadanim odrednicama

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 4. 5</p> <p>Učenik oblikuje i piše raspravljačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i piše neprekinute, isprekidane i mješovite upućivačke i raspravljačke tekstove različitih funkcionalnih stilova (administrativnoga, publicističkoga, popularnoznanstvenoga i znanstvenoga) prema zadanoj ili odabranoj temi i u različite svrhe - prema smjernicama i u skladu sa zadanom temom određuje oblik teksta (neprekinuti, isprekidani, mješoviti) - samostalno popunjava različite vrste obrazaca u tiskanome i elektroničkome obliku - služi se prikladnim jezičnim strukturama i obilježjima oblikovanja pojedinih vrsta tekstova - s razumijevanjem upotrebljava riječi prikladne temi i željenom učinku u oblikovanju pisanih tekstova - piše primjerenim funkcionalnim stilom u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja - odabire i primjenjuje prikladan rječnik i jezična sredstva u skladu s tekstnom vrstom - piše u skladu s pravopisnom normom - preuzima odgovornost za svoj rad <p>- tekstne vrste: raspravljački tekstovi: komentar, kritika, raspravljački esej; molba, žalba i poslovni životopis, radni nalog, zahtjev, prijavnica, Europass</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu oblikuje i piše raspravljačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i piše raspravljačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše raspravljačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše raspravljačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja
<p>PREPORUKA: učenik treba obavezno utvrditi obilježja najmanje dvaju oblika neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i funkcionalnih stilova. Broj i vrstu isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama obrazovnog sektora u kojem se učenik školuje. Podishod koji se odnosi na razvoj rječnika i njegovu aktivnu uporabu te nadgledanje ponavlja se u svakome razredu jer je razvoj rječnika neprekinut i stalan proces. Strategije pisanja učenik razvija tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina pisanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p>					
<p>PREPORUKA: sadržaji ishoda A. 4. 1, A. 4. 2, A. 4. 3, A. 4. 4 i A. 4. 5 integracijski su povezani s domenama <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim ishodima domene <i>Komunikacija i jezik</i> i mogu se ostvarivati kroz sadržaje ishoda tih domena.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 4. 6</p> <p>Učenik opisuje glasovni sustav hrvatskoga jezika i funkcionalno prenosi govoreni jezik u pisani i pisani u govoreni.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje glasovni sustav hrvatskoga standardnog jezika na odsječnoj i nadodsječnoj razini (glasovi, fonemi, naglasci) na prototipnim primjerima - uočava razloge promjene glasova na granicama morfema vezanim uz pisanje glasova u dodiru - uspoređuje govorenu i pisanu realizaciju jezika na primjerima - funkcionalno primjenjuje znanja o prijenosu pisane realizacije jezika u govorenu i govorene u pisanu prema zakonitostima pravopisne i pravogovorne norme u različitim komunikacijskim situacijama 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja uočava glasovni sustav hrvatskoga jezika i opisuje prijenos govorenoga jezika u pisani i pisanog u govoreni 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama uočava glasovni sustav hrvatskoga jezika i opisuje prijenos govorenoga jezika u pisani i pisanog u govoreni 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje glasovni sustav hrvatskoga jezika i funkcionalno prenosi govoreni jezik u pisani i pisani u govoreni 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno opisuje glasovni sustav hrvatskoga jezika i funkcionalno prenosi govoreni jezik u pisani i pisani u govoreni
<p>NAPOMENA: Usvajanje fonetskih, fonoloških i prozodijskih znanja na metajezičnoj razini usmjereno je razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi jezika u svakodnevnoj komunikaciji.</p>					
<p>A. 4. 7</p> <p>Učenik istražuje i opisuje značenjske sveze riječi u hrvatskome jeziku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava i razlikuje različite značenjske sveze među riječima, npr. frazeme, poštapalice, višerječne nazive - opisuje nastanak jezične sveze i njezinu različitost prema zasebnom značenju svake sastavnice - ispisuje i objašnjava služeći se rječnicima značenjske sveze iz tekstova različitih funkcionalnih stilova 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja uočava i opisuje različite značenjske sveze riječi u zadanome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama uočava i opisuje različite značenjske sveze riječi u zadanome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno uočava i opisuje različite značenjske sveze riječi u nepoznatome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno istražuje i opisuje značenjske sveze riječi u različitim tekstovima i funkcionalnim stilovima
<p>A. 4. 8</p> <p>Učenik objašnjava uporabu hrvatskoga standardnoga jezika u javnim situacijama.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje odnose među funkcionalnim stilovima standardnoga jezika - objašnjava odnos funkcionalnoga stila prema jezičnoj normi - primjenjuje i prihvaća pravila jezične kulture koja se odnose na uporabu standardnoga jezika - objašnjava uporabu standardnoga jezika u javnim situacijama - funkcionalno se služi jezičnim priručnicima 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja opisuje funkcionalni stil i istražuje suodnos stila i jezične norme na oglednim primjerima 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje odnos funkcionalnog stila i jezične norme na oglednim primjerima 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno opisuje odnos funkcionalnog stila i jezične norme i navodi pozitivne primjere iz javnih situacija 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava uporabu hrvatskoga standardnoga jezika u javnim situacijama

KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 4. 1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izražava svoj emocionalni, spoznajni, estetski dojam o književnome tekstu kao cjelini - iskazuje svoje mišljenje o onome o čemu tekst govori - obrazlaže svoje razumijevanje teksta - argumentira svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskoga iskustva, znanja o svijetu i znanja o književnosti 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje misaone, emocionalne i estetske osjetljivosti na književni tekst.</p>			
<p>PREPORUKA: ishod je usmjeren istraživanju osobnoga čitateljskog iskustva i iskazivanju dojma i polazište je različitim pristupima čitanju književnoga teksta.</p>					
<p>B. 4. 2</p> <p>Učenik interpretira književni tekst i prosuđuje ga s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - interpretira i razgovara i/ili usmeno raspravlja o različitim interpretacijama književnih tekstova na temelju usporedbe prema tematskim, žanrovskim, kompozicijskim i stilskim obilježjima - objašnjava tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja književnog teksta s obzirom na sinkronijsku i dijakronijsku perspektivu - samostalno se služi osnovnim književnoteorijskim pojmovima relevantnim za interpretacije književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja interpretira književne tekstove i prema smjernicama ih uspoređuje s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama interpretira književne tekstove i prema smjernicama ih uspoređuje s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno interpretira književni tekst i prema smjernicama ga prosuđuje s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno interpretira književni tekst i prosuđuje ga s obzirom na tematska, žanrovska, kompozicijska i stilska obilježja
<p>PREPORUKE: Književnoteorijski pojmovi funkcionalno se povezuju s književnim tekstom predviđenim za čitanje i objašnjavaju se samo oni zastupljeni u odabranom tekstu te se uče radi razumijevanja teksta.</p> <p>Prednost se daje sljedećim književnim vrstama: jednostavne prozne vrste, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska i epska), drama u užem smislu, tragedija, komedija.</p> <p>*Odnosi se na učenikove interpretacije književnog teksta.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 4. 3</p> <p>Učenik prosuđuje utjecaje društveno-povijesnoga i kulturnog konteksta na književni tekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje promjene književne recepcije i procjenjuje njihove veze s promjenama u društvenom kontekstu - istražuje i prosuđuje prikazivanje univerzalnih tema u književnim tekstovima različitih književnopovijesnih razdoblja, poetika i kultura - interpretira međudnos različitih konteksta i književnog teksta (društveno-povijesnih, kulturnih i umjetničkih) - interpretira utjecaje konteksta na oblikovanje značenja književnog teksta - odabire, istražuje i uspoređuje tekstove i umjetnička djela iz različitih područja stvaralaštva: strip, film, kazalište, glazbu, slikarstvo, kiparstvo, arhitekturu, ples, fotografiju, dizajn i uspoređuje ih s književnim tekstom po nekom kriteriju: stilskom, povijesnom, tematskom... - istražuje i procjenjuje intertekstualnost i intermedijalnost u književnom tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja interpretira društveno-povijesni i kulturni kontekst i njegov utjecaj na različite recepcije književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama interpretira društveno-povijesni i kulturni konteksti i njegov utjecaj na značenje književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama prosuđuje međudnos različitih konteksta i književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno prosuđuje utjecaj društveno-povijesnoga i kulturnog konteksta na književni tekst
<p>PREPORUKA se odnosi na ishode B. 4. 1, B. 4. 2 i B. 4. 3: Učenik čita između pet i sedam cjelovitih književnih tekstova od kojih tri kanonska i dva suvremena (ostale prema odabiru) odabrana prema sljedećim kriterijima: recepcijsko-spoznajnim mogućnostima učenika, žanrovskoj uravnoteženosti i tipičnosti (poezija, proza, drama), poetičkoj egzemplarnosti, literarnoj vrijednosti i uravnoteženosti hrvatskih i svjetskih književnih tekstova. Osim cjelovitih književnih tekstova, čitaju se i ulomci tekstova koje učitelj odabire radi ostvarivanja sadržaja ishoda. Tijekom četvrtog i petog ciklusa preporučeno je odabrati različite tekstne vrste za čitanje. Prednost se daje odabiru književnih tekstova sljedećih vrsta: jednostavne prozne vrste, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska i epska), drama u užem smislu, tragedija, komedija.</p> <p>Ishod se može ostvarivati u povezanosti s ranije usvojenim znanjima i vještinama iz likovne i glazbene umjetnosti.</p>					
<p>B. 4. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i kritički procjenjuje svoje stavove i vrijednosti vezane uz čitanje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže svoj odabir teksta za čitanje - promišlja, kao samorefleksivni čitatelj, svoje doživljaje, misli i stavove o čitanju - obrazlaže i procjenjuje svoj popis omiljenih književnih tekstova - kritički prosuđuje po čemu književni tekst obogaćuje njegovu spoznaju, maštu, osjećaje i vrijednosti - kritički procjenjuje svoje stavove o svjetonazorskim, moralnim, političkim, emocionalnim ili društvenim problemima i pitanjima na temelju odabranoga teksta kojega je pročitao 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje čitateljske kulture učenika i poticanje užitka u čitanju.</p>			
<p>PREPORUKA: učenik čita najmanje jedan književni tekst prema vlastitom odabiru. Ishod je usmjeren na razvoj kritičkoga, problemskoga i literarnoga čitanja i ostvaruje se u povezanosti s ishodima od A. 4. 1 do A. 4. 5.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 4. 5</p> <p>Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kreativno primjenjuje iskustvo čitanja književnog teksta: - samostalno priprema i oblikuje vlastite radove u kojima do izražaja dolazi kreativnost, inovativnost, originalnost i stvaralačko mišljenje - stvara novi tekst u govorenome ili pisanom obliku na zavičajnome govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku potaknut različitim iskustvima - žanrovski preoblikuje književni tekst: dramatizira prozni tekst, preoblikuje dramski tekst služeći se pripovjednim tehnikama primjenjujući svoje znanje o žanrovskim i strukturnim obilježjima - adaptira, dramatizira, piše sinopsis - priprema scenske i dramske igre - postavlja i izvodi predstave, snima kratke filmove, crta, slika, izrađuje strip, rječnik, priručnik... - rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstom pomoću dramskih tehnika, različitih vrsta odgojnoga kazališta i odgojnim plesom - razmjenjuje ideje i preuzima pozitivni rizik - samovrednuje radove - nadgleda i prati svoj napredak 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje kreativnosti.</p>			
<p>PREPORUKA: učeniku je ovim ishodom ponuđena mogućnost za stvaralački način izražavanja i dokazivanja. Ishod se može ostvarivati individualnim i timskim radom te na temelju usvojenih znanja i vještina iz likovne i glazbene umjetnosti. Učenik svoje radove može prikupljati u radno-dokumentarnoj mapi. Ostvarivanje ishoda formativno se vrednuje. Učitelj cijeni učenikovu samostalnost i poštuje njegove mogućnosti. Učenik predstavlja svoj rad u školi i izvan škole, u stvarnom i digitalnom okružju.</p>					
<p>KULTURA I MEDIJI</p>					
<p>C. 4. 1</p> <p>Učenik uspoređuje i kritički vrednuje informacije i njihove izvore i povezuje odabrane informacije s postojećim znanjem i vrijednosnim sustavom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odabire informacije prema svojim interesima i potrebama i u skladu sa svrhom istraživanja - poznaje pravila i zakone vezane uz korištenje informacija i izvora informacija - objašnjava i primjenjuje kriterije za procjenu informacije i izvora informacije - uspoređuje i procjenjuje informacije iz raznih izvora sa svom procjene pouzdanosti, vjerodostojnosti, točnosti, autorstva i gledišta - procjenjuje objektivnost informacija - samonadgleda postojeće znanje i vrijednosni sustav te ga reorganizira u skladu s novim informacijama <p>- izvori: tiskani i elektronički, neprekinuti, isprekidani, mješoviti i višestruki tekstovi; različiti auditivni, vizualni i audiovizualni izvori</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama uspoređuje informacije i njihove izvore 	<ul style="list-style-type: none"> - organizira i povezuje informacije s postojećim vrijednosnim sustavom 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje informacije i njihove izvore i povezuje ih s postojećim znanjem i vrijednosnim sustavom 	<ul style="list-style-type: none"> - uspoređuje i kritički vrednuje informacije i njihove izvore te povezuje odabrane informacije s postojećim znanjem i vrijednosnim sustavom.

ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 4. 2</p> <p>Učenik procjenjuje utjecaj medijskih tekstova na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - procjenjuje utjecaj javnih, komercijalnih i neprofitnih medija na oblikovanje vlastitih stavova i vrijednosti i stavova i vrijednosti različitih primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst - tumači cenzuru u medijskim izvorima - objašnjava na koji se način stvaraju trendovi u medijima - procjenjuje sadržaj medijskih poruka - procjenjuje utjecaj različitih oblika popularne komercijalne kulture (videoigara, televizijskih i radijskih emisija, časopisa, novina, filmova, reklamnih poruka) na primatelje - procjenjuje izravna i neizravna značenja u medijskom tekstu s obzirom na kontekst, stavove i vrijednosti <p>- izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni i stručni tekstovi; auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja razlikuje utjecaj medijskih tekstova na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava utjecaj medijskih tekstova na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava utjecaj medijskih tekstova na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno procjenjuje utjecaj medijskih tekstova na doživljaj stvarnosti i oblikovanje identiteta primatelja
<p>PREPORUKA: projektni zadatak u kojem učenici istražuju funkcionalnu uporabu tehnika i izražajnih sredstava u medijskim porukama te njihov utjecaj na primatelja, primjenjuju informacije i izražajna sredstva te stvaraju u međudjelovanju s drugima različite vrste tiskanih i elektroničkih, auditivnih, vizualnih i dr. tekstova u skladu sa svojim interesom i znanjem - oblikovanje plakata, letaka i multimedijских prezentacija i njihovo objavljivanje.</p>					
<p>C. 4. 3</p> <p>Učenik objašnjava povezanost vlastitoga kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje tekstove iz različitih izvora i povezuje ih s različitim kulturnim krugovima - uspoređuje pojave iz različitih kulturnih krugova i opisuje njihove utjecaje na oblikovanje kulturnog identiteta - razmjenjuje ideje, stavove i vrijednosti s pripadnicima različitih kulturnih krugova - prosuđuje utjecaj različitih kulturnih krugova na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta - iskazuje otvorenost i empatiju prema pripadnicima različitih kulturnih skupina <p>- izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni, stručni, medijski tekstovi, auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori; različita umjetnička djela</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje povezanost vlastitoga kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje povezanost vlastitoga kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava povezanost vlastitoga kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava povezanost vlastitoga kulturnog identiteta s određenim kulturnim krugom
<p>PREPORUKA: ishodi C. 4. 1, C. 4. 2 i C. 4. 3 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskom području u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s ishodima A i B domene.</p>					

<p>C. 4. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitome interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire i posjećuje kulturne, umjetničke i društvene događaje i manifestacije u stvarnom i digitalnom okružju kao dio svojega neposrednoga iskustva učenja - aktivno se uključuje u kulturni i društveni život zajednice 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj stjecanje navike posjećivanja kulturnih i umjetničkih događaja i manifestacija.</p>
<p>PREPORUKA: aktivnosti i sadržaji iskazani ovim ishodom uvjetovani su razvojnom dobi i interesima učenika, fizičkim okružjem (ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja u lokalnoj zajednici) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Preporučeni izvanučionički sadržaji: posjet kazalištu (kazališne predstave; programi koji se predstavljaju u kazalištu: organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici...), odlazak u kino i kinoteku, posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće), posjet kulturnim institucijama (knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi, festivali: književni, filmski, znanstveni, edukacijski, tradicijski...), tribine i susreti s književnicima i različitim autorima, sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja, posjeti izložbama, predavanja u fizičkome i digitalnome okružju, sudjelovanje u projektima, mrežni sadržaji (kulturni portali, mrežni susreti s piscima, virtualne izložbe, virtualne učionice...).</p>		

1. razred srednje škole (105 + 105 + 105)

KOMUNIKACIJA I JEZIK					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1.1</p> <p>Učenik razgovara i/ili raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.*</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i namjenom: informiranje, upućivanje i zabavljanje* i prepoznaje svrhu i namjenu razgovora - razgovara prema obrascima grupnoga razgovora: uvjeravanje, pregovaranje i raspravljanje* - primjenjuje kulturološke obrasce razgovora: razgovor s vršnjacima u slobodno vrijeme, razgovor s vršnjacima u didaktičkoj situaciji, razgovor uvjetovan međukulturnim razlikama, razgovor sa starijim osobama u neformalnoj/formalnoj situaciji, razgovor u poslovne svrhe* - raspravlja u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom i obrazlaže svoje mišljenje - primjenjuje tehnike aktivnog slušanja (podržavajućim komentarima, parafraziranjem onoga što je čuo i neverbalnim znakovima) - prepoznaje i provjerava značenje nepoznatih riječi na temelju konteksta razgovora i rasprave* - služi se standardnim jezikom u komunikacijskim situacijama koje to nalažu - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske (npr. strana imena i prezimena, riječi stranog podrijetla) - razlikuje činjenice od mišljenja i uočava pristranost i namjeru sugovornika* - razgovara radi razmjene informacija te procjenjuje njihovu relevantnost i točnost* - odabire informacije kojima rješava problemske situacije ili zadatke* - odabire informacije i provjerava relevantnost i točnost informacija* - obrazlaže i potkrepljuje svoj stav* - oblikuje vrijednosne tvrdnje, obrazlaže ih i potkrepljuje jednostavnim primjerima i analogijama* - primjenjuje pravila komunikacijskoga bontona - vrste razgovora: razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja; anketa i intervju - vrste rasprava: diskusija i razgovor u krugu 	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara i /ili raspravlja prema modelu radi razmjene informacija i u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i/ili raspravlja radi razmjene informacija i u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i /ili raspravlja radi razmjene informacija i u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razgovara i /ili raspravlja radi razmjene informacija i u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom

PREPORUKA: učitelj će učenike pripremiti za najmanje jedan razgovor ili najmanje jednu raspravu prema njihovim interesima i potrebama. Učenik usvaja riječi i pojmove tijekom srednjoškolskoga obrazovanja i usklađuje ih s temom razgovora i rasprave. Razgovori i rasprave mogu biti stvarni ili simulirani i mogu se odvijati u realnom vremenu ili s vremenskom odgovodom. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.

Učenik postupno ovladava vještinama razgovora i raspravljanja s obzirom na strukturnu složenost razgovornih i raspravljačkih vrsta iz godine u godinu učenja. Pojedini podishodi ponavljaju se zato što su oni neizostavni dio učenja i poučavanja, a potom i ovladavanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Učenici trebaju biti stalno izloženi strategijama učenja i komunikacijskim strategijama zato što njihovo ovladavanje ovisi o odabiru i prihvaćanju te uporabi s obzirom na osobine ličnosti i stilove učenja. Stoga se i komunikacijske strategije ponavljaju iz godine u godinu učenja. Komunikacijske strategije i strategije učenja ne vrednuju se sumativno. Učitelj i učenici dogovaraju teme razgovora; učitelj predlaže teme razgovora koje su povezane s drugim dvjema domenama ili su primjerene vrsti razgovora ili rasprave (olakšavaju usvajanje strukturnih obilježja). Ako učenici nisu stekli koju od vještina razgovaranja i/ili raspravljanja, učitelj planira aktivnosti koje će im omogućiti ovladavanja.

*Iskaz ishoda isti je u sve tri godine, no sadržaji se razlikuju s obzirom na vrstu razgovora i rasprave kojima učenik ovladava u svakoj godini učenja.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja, izdvaja i razvrstava osnovne informacije i ideje u tekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša opisne i pripovjedne tekstove uživo ili posredovane različitim medijima prema određenoj svrsi slušanja - izdvaja, razvrstava i objašnjava bitne, potrebne, zanimljive, korisne i važne informacije i ideje u obliku govorenoga i/ili pisanoga teksta - analizira efektivnost i funkcionalnost jezične postave (uporaba riječi, rečeničnih struktura) slušanoga teksta i neverbalnu komunikaciju - selektivno sluša prema svrsi slušanja* (obrazovna, javna, osobna) - stvara bilješke na temelju slušanja* <p>- tekstovi za slušanje: opisni i pripovjedni: priča, bajka, izvješće, priopćenje, putopis; govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu školovanja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama izdvaja osnovne informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama izdvaja i razvrstava osnovne informacije i ideje bitne za svrhu slušanja 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama izdvaja i razvrstava informacije i ideje bitne za svrhu slušanja u obliku teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i samostalno izdvaja i razvrstava informacije i ideje bitne za svrhu slušanja u obliku teksta

PREPORUKA: učenik treba obavezno slušati najmanje jedan tekst prema odabiru učitelja. Učitelj za slušanje odabire opisne i pripovjedne tekstove različitih funkcionalnih stilova (obavijesne i književne) te govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu školovanja. Za usvajanje novih riječi i provjeru usvojenosti učenik se može služiti popisima riječi koje će samostalno stvarati tijekom školske godine. Strategije slušanja se razvijaju tijekom cijelog srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina slušanja, učitelj planira aktivnosti koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove o zadanoj ili slobodno odabranoj temi prema svrsi govorenja i slušateljima - određuje temu, oblik, namjenu i svrhu govora u slobodno odabranoj temi - oblikuje koncept i logično strukturiran tekst prema obilježjima tekstne vrste - govori u skladu s govornom ulogom (<i>izvjestitelja, sudionika događaja, pripovjedača</i>) - s razumijevanjem upotrebljava riječi prikladne temi u oblikovanju govorenih tekstova - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: pravilno intonira riječi i rečenice (upotrebljava naglasak kao razlikovno sredstvo, pravilno određuje rečeničnu melodiju, stanku i tempo, služi se neverbalnim i paraverbalnim znakovima) - govori standardnim jezikom u skladu s komunikacijskom situacijom i funkcionalnim stilom vrste teksta koji govori <p>- govorne vrste: opisne i i pripovjedne: usmeni opis, priča, anegdota, vijest, obavijest, izvješće, izjava, priopćenje, molba...</p>	<p>- uz pomoć učitelja oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom</p>	<p>- prema smjernicama oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom</p>	<p>- prema smjernicama oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom i slušateljima</p>	<p>- samostalno oblikuje i govori opisne i pripovjedne tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima</p>
<p>PREPORUKA: učenik treba uvježbati i izvesti najmanje dva govorna teksta opisnih i pripovjednih vrsta prema slobodnom odabiru ili odabiru učitelja. Pri odabiru tekstnih vrsta valja voditi računa u raznolikosti tekstova za slušanje, govorenje, čitanje i pisanje (izbjeci ponavljanje istih vrsta tekstova). Samoprocjenu i vrednovanje učenici provode ili prema obrascima/ljestvicama procjene koje priprema nastavnik ili prema dogovoru i u skladu sa zadatkom. Strategije govorenja se razvijaju tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina govorenja, učitelj planira aktivnosti koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema svrsi čitanja opisne i pripovjedne tekstove složenih struktura te izdvaja i objašnjava osnovne informacije i ideje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita opisne i pripovjedne tekstove prema osobnom i profesionalnom interesu i prema učiteljevu odabiru povezujući vještine čitanja radi informacije i čitanja iz užitka ili potrebe - čita tekstove prema zadanoj ili samostalno odabranoj svrsi čitanja - čita neprekinute, isprekidane i mješovite tekstove u tiskanom i elektroničkom obliku prema zadanoj svrsi čitanja (informiranje, zabavljanje) - opisuje osnovna obilježja tekstova i služi se stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta - izdvaja informacije, razlikuje podatke po važnosti, određuje osnovne ideje u tekstu, prepoznaje izravna i neizravna značenja* - izražajno čita naglas primjenjujući pravogovorna pravila i govorne vrednote - povezuje vještine čitanja radi informacije i čitanja iz užitka - aktivira prethodno stečeno znanje postavljajući pitanja* - određuje svrhu čitanja (samostalno ili prema zadatku)* - stvara pretpostavke o tekstu i letimičnim pregledom teksta utvrđuje ključne podatke ili dijelove teksta* - čita tekst po dijelovima i parafrazira* - podcrtava ključne podatke i glavne ideje* - oblikuje pitanja o tekstu* - služi se rječnikom i pomoćnom literaturom* - izdvaja nove riječi i pojmove iz čitanog teksta i provjerava njihovo značenje služeći se rječnicima* <p>- tekstne vrste: opisne i pripovjedne - opis (subjektivni i objektivni), putopis, reportaža, biografija, novinsko i tehničko izvješće, vijest, obavijest...</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te izdvaja izravno navedene informacije u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te izdvaja izravno navedene informacije i ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te objašnjava uz pomoć smjernica izravno i neizravno navedene informacije i ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje osnovna obilježja i svrhu opisnih i pripovjednih tekstova te samostalno objašnjava izravno i neizravno navedene informacije i ideje
<p>PREPORUKA: učenik treba utvrditi obilježja najmanje dviju tekstnih vrsta (neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i različitih funkcionalnih stilova). Broj isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama. Strategije čitanja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina čitanja, učitelj planira aktivnosti koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1. 5</p> <p>Učenik oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i piše neprekinute, isprekidane i mješovite obavijesne i pripovjedne tekstove različitih funkcionalnih stilova (administrativnoga, publicističkoga i književnoumjetničkoga) pema zadanoj ili slobodno odabranoj temi i u različite svrhe - prema smjernicama i u skladu sa zadanom temom određuje oblik teksta (neprekinuti, isprekidani, mješoviti) - samostalno popunjava različite vrste obrazaca u tiskanome i elektroničkom obliku - odabire prikladne riječi, pojmove i jezična sredstva i vrstu teksta u skladu sa svrhom, temom, tekstom vrstom i funkcionalnim stilom - postiže cjelovitost i povezanost teksta - s razumijevanjem upotrebljava novousvojene riječi u oblikovanju pisanih tekstova - primjenjuje usvojena pravopisna pravila i usvaja nova prema zahtjevima teksta koji piše (pravila sastavljenoga i nesastavljenoga pisanja, pisanje riječi iz stranih jezika, pisanje točke sa zarezom, dvotočke, trotočke i zagrada i njihova razlikovna uloga kao pravopisnih znakova...) - prepoznaje svrhu teksta (obrazovna, javna, profesionalna)* - prikuplja, razvrstava i povezuje podatke i informacije u skladu sa specifičnom svrhom pisanja* - uređuje tekst kako bi pojasnio njegov smisao te učinak na primatelja* - provjerava gramatičku i pravopisnu točnost* - pokazuje kompetencije stvaralaštva i kreativnosti u izravnoj interakciji s drugima* <p>- tekstne vrste: opisni i pripovjedni tekstovi: subjektivni i objektivni opis, tehnički opis; obavijest, izvješće, vijest, biografija, putopis, reportaža</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše opisne i pripovjedne tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.
<p>PREPORUKA: učenik treba obavezno utvrditi obilježja najmanje dvaju oblika neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i funkcionalnih stilova. Broj i vrstu isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama obrazovnog sektora u kojem se učenik školuje. Podishod koji se odnosi na razvoj rječnika i njegovu aktivnu uporabu te nadgledanje ponavlja se u svakome razredu jer je razvoj rječnika neprekinut i stalan proces. Strategije pisanja učenik razvija tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina pisanja, učitelj planira aktivnosti koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p> <p>Sadržaji ishoda A. 1. 1, A. 1. 2, A. 1. 3, A. 1. 4 i A. 1. 5 integracijski su povezani s domenama <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i i s ostalim ishodima domene <i>Komunikacija i jezik</i> i mogu se ostvarivati kroz sadržaje ishoda tih domena.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 1. 6</p> <p>Učenik funkcionalno primjenjuje jezična pravila pri oblikovanju teksta u skladu s njegovom vrstom i svrhom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - funkcionalno primjenjuje jezična znanja potrebna za pisanje opisnih i pripovjednih tekstova: - služi se veznim sredstvima kojima se iskazi povezuju u smislenu cjelinu: uporabom veznika, priloga, zamjenica, redom riječi, ponavljanjima zajedničkih elemenata i sl. - u opisivanju većinom koristi imenice i pridjeve, glagole stanja... - zapaža linearnu vezu među rečenicama kao bitnu osobinu pripovijedanja, a paralelnu kao bitnu osobinu opisivanja i primjenjuje ih u pisanju - oblikuje cjelovite i povezane rečenice koje jasno i točno izražavaju željeni smisao - prikladno odabire rečenice različite strukture, složenosti i dužine u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja - služi se novim riječima u oblikovanju smislenih govornih i pisanih tekstova u skladu s njihovom svrhom 	<p>- uz pomoć učitelja funkcionalno primjenjuje jezična pravila primjerena opisnim i pripovjednim tekstovima</p>	<p>- prema smjernicama funkcionalno primjenjuje jezična pravila primjerena opisnim i pripovjednim tekstovima</p>	<p>- prema smjernicama funkcionalno primjenjuje jezična pravila primjerena opisnim i pripovjednim tekstovima u skladu s njegovom svrhom</p>	<p>- samostalno funkcionalno primjenjuje jezična pravila primjerena opisnim i pripovjednim tekstovima u skladu s njegovom svrhom</p>
<p>PREPORUKA: učenje i poučavanje jezičnim znanjima usmjereno je razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi jezika u svakodnevnoj komunikaciji i povezano je s jezičnim obilježjima tekstnih vrsta predviđenih za godinu učenja i poučavanja.</p>					
<p>A. 1. 7</p> <p>Učenik opisuje značenjske odnose među riječima na temelju konteksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje odnos sadržaja i značenja leksema u kontekstu - razlikuje konotativno i denotivno, područstveljeno i pojedinačno značenje na temelju konteksta - prepoznaje i razlikuje leksičko-semantičke odnose u kontekstu - otkriva načine i razloge proširivanja značenja riječi i posljedice višeznačnosti u kontekstu 	<p>- uz pomoć učitelja prepoznaje značenjske odnose među riječima na temelju konteksta</p>	<p>- prema smjernicama prepoznaje značenjske odnose među riječima na temelju konteksta</p>	<p>- prema smjernicama opisuje značenjske odnose među riječima na temelju konteksta</p>	<p>- samostalno opisuje značenjske odnose među riječima na temelju konteksta</p>

KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 1.1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izražava svoj emocionalni, spoznajni i estetski dojam o književnom tekstu kao cjelini - iskazuje svoje mišljenje i stavove o onome o čemu tekst govori - obrazlaže svoje razumijevanje teksta - kritički se osvrće na književni tekst na temelju čitateljskoga iskustva i znanja o svijetu 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje misaone, emocionalne i estetske osjetljivosti na književni tekst.</p>			
<p>PREPORUKA:ishod je usmjeren istraživanju osobnoga čitateljskog iskustva i iskazivanju dojma i polazište je različitim pristupima čitanju književnoga teksta.</p>					
<p>B. 1.2</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem književni tekst, prepoznaje njegova žanrovska obilježja i izdvaja osnovne kompozicijske sastavnice.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odabire i primjenjuje strategije čitanja književnog teksta koje su mu potrebne za razumijevanje književnoga teksta - prepoznaje žanrovska obilježja (npr. u proznom tekstu: tema, likovi; u poeziji: motivi, tema; dramskom tekstu: kompozicija drame...) i stilske odrednice (npr. u poeziji jezično-stilsko sredstva, ritam...) i kompozicijske sastavnice i njihov utjecaj na oblikovanje smisla i značenja književnog teksta - prepoznaje žanrovsku pripadnost teksta - uočava intertekstualnost i intermedijalnost u književnim i drugim umjetničkim djelima - stvaralački se izražava potaknut književnim tekstem: - žanrovski preoblikuje književni tekst - stvaralački odgovara na tekst tako što stvara novi u govorenom ili pisanom obliku (na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku) - priprema scenske i dramske igre - postavlja i izvodi predstave, snima kratke filmove, crta, slika, izrađuje strip, rječnik, priručnik... - rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstem pomoću dramskih tehnika, različitih vrsta odgojnog kazališta i odgojnim plesom - pokazuje svoju misaonu, emocionalnu i estetsku osjetljivost na tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama uočava žanrovska obilježja i uz pomoć učitelja izdvaja pojedine kompozicijske sastavnice 	<ul style="list-style-type: none"> - uočava žanrovska obilježja književnog teksta i prema smjernicama izdvaja pojedine kompozicijske sastavnice 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje žanrovska obilježja književnog teksta i prema smjernicama izdvaja pojedine kompozicijske sastavnice 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje žanrovska obilježja književnog teksta te samostalno izdvaja pojedine kompozicijske sastavnice

PREPORUKA: književnoteorijski pojmovi funkcionalno se povezuju s književnim tekstom predviđenim za čitanje i objašnjavaju se samo oni zastupljeni u odabranom tekstu te se uče radi razumijevanja teksta; pojmovi predviđeni u razradi ishoda u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati u sljedećim razredima.

Učenik u školskoj godini čita između pet i sedam cjelovitih književnih tekstova, od kojih dva kanonska i tri suvremena (ostale prema odabiru), odabrana prema sljedećim kriterijima: recepcijsko-spoznajnim mogućnostima učenika, žanrovskoj uravnoteženosti i tipičnosti (poezija, proza, drama), poetičkoj egzemplarnosti, literarnoj vrijednosti i uravnoteženosti hrvatskih i svjetskih književnih tekstova. Osim cjelovitih književnih tekstova, čitaju se i ulomci tekstova koje učitelj odabire radi ostvarivanja sadržaja ishoda. Tijekom četvrtog i petog ciklusa preporučeno je odabire različite tekstne vrste za čitanje. Prednost se daje odabiru suvremenih književnih tekstova sljedećih vrsta: kratke priče, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska), drama u užem smislu i komedije.

Ishod se može ostvarivati u povezanosti s ranije usvojenim znanjima i vještinama iz likovne i glazbene umjetnosti.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 1. 3 Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i komentira svoje stavove, interese i navike vezane uz čitanje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže svoj odabir teksta za čitanje - promišlja, kao samorefleksivni čitatelj, svoje doživljaje, misli i stavove o čitanju - obrazlaže i procjenjuje svoj popis omiljenih književnih tekstova - objašnjava svoje čitateljske navike - objašnjava u čemu uživa kad čita i potkrepljuje primjerima iz teksta 	Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje čitateljske kulture učenika i poticanje užitka u čitanju.			
<p>PREPORUKA: učenik čita najmanje jedan književni tekst prema vlastitom odabiru. Ishod je usmjeren na razvoj kritičkoga, problemskoga i literarnoga čitanja i ostvaruje se u povezanosti s ishodima od A 1. 1 do A 1. 5.</p>					
<p>KULTURA I MEDIJI</p>					
<p>C. 1. 1 Učenik u skladu sa svrhom istraživanja odabire informacije iz različitih izvora i provjerava njihovu valjanost.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odabire informacije prema svojim interesima i potrebama i u skladu sa svrhom istraživanja - istražuje podatke o autoru, izdanju i nakladniku izvora - definira i artikulira potrebu za informacijom - prepoznaje različite potencijalne izvore informacija - prepoznaje korist od traženja određene informacije - opisuje opseg i način pretrage informacije - provjerava valjanost informacija u skladu sa svrhom istraživanja - uočava pristranost izvora informacija - razlikuje činjenice od mišljenja <p>- izvori: tiskani i elektronički, neprekinuti, isprekidani, mješoviti i višestruki tekstovi; različiti auditivni, vizualni i audiovizualni izvori</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz jednog izvora u skladu sa svrhom istraživanja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire relevantne informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire relevantne informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i provjerava njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire relevantne informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i provjerava njihovu valjanost

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 1.2</p> <p>Učenik istražuje i tumači utjecaj medijskih tekstova na svakodnevni život primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje utjecaj javnih, komercijalnih i neprofitnih medija na svakodnevni život primatelja - istražuje medijsku poruku unutar medijskoga teksta i kome je ona namijenjena - uočava pozitivne strane medijskih sadržaja - prepoznaje i razlikuje mišljenje i činjenice u medijskom tekstu - prepoznaje izravna i neizravna značenja u medijskom tekstu s obzirom na kontekst, stavove i vrijednosti koje promiče - istražuje predrasude, stereotipe i/ili manipulaciju u medijskom tekstu <p>- izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni i stručni tekstovi; auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje utjecaj medijskih tekstova na svakodnevni život primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje utjecaj medijskih tekstova na svakodnevni život primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama istražuje i tumači utjecaj medijskih tekstova na svakodnevni život primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno istražuje i tumači utjecaj medijskih tekstova na svakodnevni život primatelja
<p>PREPORUKA: projektni zadatak u kojem učenici istražuju funkcionalnu uporabu tehnika i izražajnih sredstava u medijskim porukama te njihov utjecaj na primatelja, primjenjuju informacije i izražajna sredstva te stvaraju u međudjelovanju s drugima različite vrste tiskanih i elektroničkih, auditivnih, vizualnih i dr. tekstova u skladu sa svojim interesom i znanjem - oblikovanje plakata, letaka i multimedijских prezentacija i njihovo objavljivanje.</p>					
<p>C. 1.3</p> <p>Učenik objašnjava utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca u različitim tekstovima na oblikovanje vlastitog kulturnog identiteta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje tekstove iz različitih izvora i u njima uočava različitost kulturnih vrijednosti i obrazaca ponašanja - razlikuje kulturne obrasce supkulturnih skupina mladih i njihov utjecaj u književnim tekstovima, kazališnim predstavama, filmu, stripu; medijskim i višemedijskim tekstovima - prosuđuje utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca na razvoj vlastitoga kulturnog identiteta - usvaja pozitivne kulturne vrijednosti i obrasce <p>- izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni, stručni, medijski tekstovi, auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori; različita umjetnička djela</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca u različitim tekstovima na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca u različitim tekstovima na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca u različitim tekstovima na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava utjecaj kulturnih vrijednosti i obrazaca u različitim tekstovima na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta
<p>PREPORUKA: ishodi C. 1.1, C. 1.2 i C. 1.3 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s ishodima domena <i>Komunikacija i jezik</i> i <i>Književnost i stvaralaštvo</i>.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 1. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitome interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire i posjećuje kulturne, umjetničke i društvene događaje i manifestacije u stvarnom i digitalnom okružju kao dio svojega neposrednoga iskustva učenja - aktivno se uključuje u kulturni i društveni život zajednice 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj stjecanje navike posjećivanja kulturnih i umjetničkih događaja i manifestacija.</p>			
<p>PREPORUKA: aktivnosti i sadržaji iskazani ovim ishodom uvjetovani su razvojnom dobi i interesima učenika, fizičkim okružjem (ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja u lokalnoj zajednici) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Preporučeni izvanučionički sadržaji: posjet kazalištu (kazališne predstave; programi koji se predstavljaju u kazalištu: organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici...), odlazak u kino i kinoteku, posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće), posjet kulturnim institucijama (knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi, festivali: književni, filmski, znanstveni, edukacijski, tradicijski...), tribine i susreti s književnicima i različitim autorima, sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja, posjeti izložbama, predavanja u fizičkome i digitalnome okružju, sudjelovanje u projektima, mrežni sadržaji (kulturni portali, mrežni susreti s piscima, virtualne izložbe, virtualne učionice...).</p>					

2. razred srednje škole (105 + 105 + 105)

KOMUNIKACIJA I JEZIK					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2.1 Učenik razgovara i/ili raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.*</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i namjenom (informiranje, upućivanje, pregovaranje, zabavljanje) i prepoznaje svrhu i namjenu razgovora - primjenjuje kulturološke obrasce razgovora: razgovor s vršnjacima u slobodno vrijeme, razgovor s vršnjacima u didaktičkoj situaciji, razgovor uvjetovan međukulturnim razlikama, razgovor sa starijim osobama u neformalnoj/formalnoj situaciji, razgovor u poslovne svrhe - raspravlja u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom i obrazlaže svoje mišljenje - primjenjuje tehnike aktivnoga slušanja: podržavajućim komentarima, parafraziranjem onoga što je čuo i neverbalnim znakovima - provjerava i prepoznaje značenje nepoznatih riječi na temelju konteksta razgovora i rasprave* - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske (npr. riječi stranoga podrijetla), pravilno intonira rečenice - razgovara radi upućivanja sugovornika i pregovaranja zbog zajedničkoga rješavanja problemske situacije ili donošenja odluke* - usmjerava razgovor na bitno s ciljem zajedničkoga rješavanja problema* - uočava potrebe, osjeća je i vrednote sugovornika s ciljem izricanja pozitivnih i nedvosmislenih poruka* - upravlja razgovorom ograničavajući količinu informacija i postavlja ciljana pitanja* - oblikuje vrijednosne tvrdnje, obrazlaže ih i potkrepljuje ih citatima iz relevantnih i pouzdanih izvora* - procjenjuje tuđa mišljenja u skladu sa svojim stavovima i gledištem* - primjenjuje pravila komunikacijskoga bontona <p>- vrste razgovora: službeni i poslovni razgovor, intervju, razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja</p> <p>- vrste rasprave: plenarna rasprava, diskusija</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara i raspravlja prema modelu radi upućivanja sugovornika u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i raspravlja radi upućivanja sugovornika i pregovaranja u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i raspravlja radi upućivanja sugovornika, pregovaranja i provjere informacija i ideja u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razgovara i raspravlja radi upućivanja sugovornika, pregovaranja i provjere informacija i ideja u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom

PREPORUKA: učitelj će učenike pripremiti za najmanje jedan razgovor ili najmanje jednu raspravu prema njihovim interesima i potrebama. Učenik usvaja riječi i pojmove tijekom srednjoškolskoga obrazovanja i usklađuje ih s temom razgovora i rasprave. Razgovori i rasprave mogu biti stvarni ili simulirani i mogu se odvijati u realnom vremenu ili s vremenskom odgodom. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.

Učenik postupno ovladava vještinama razgovora i raspravljanja s obzirom na strukturnu složenost razgovornih i raspravljačkih vrsta iz godine u godinu učenja. Pojedini podishodi ponavljaju se zato što su oni neizostavni dio učenja i poučavanja, a potom i ovladavanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Učenici trebaju biti stalno izloženi strategijama učenja i komunikacijskim strategijama zato što njihovo ovladavanje ovisi o odabiru i prihvaćanju te uporabi s obzirom na osobine ličnosti i stilove učenja. Stoga se i komunikacijske strategije ponavljaju iz godine u godinu učenja. Komunikacijske strategije i strategije učenja ne vrednuju se sumativno. Učitelj i učenici dogovaraju teme razgovora; učitelj predlaže teme razgovora koje su povezane s druge dvjema domenama ili su primjerene vrsti razgovora ili rasprave (olakšavaju usvajanje strukturnih obilježja). Ako učenici nisu stekli koju od vještina razgovaranja i/ili raspravljanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja.

* Iskaz ishoda isti je u sve tri godine, no sadržaji se razlikuju s obzirom na vrstu razgovora i rasprave kojima učenik ovladava u svakoj godini učenja.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja, analizira i razvrstava osnovne informacije i ideje u tekst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša izlagačke tekstove uživo ili posredovane različitim medijima prema određenoj svrsi slušanja - analizira, razvrstava i objašnjava bitne, potrebne, zanimljive, korisne i važne informacije i ideje u obliku govorenoga i/ili pisanoga teksta - opisuje svojim riječima efektivnost i funkcionalnost jezične postave (uporaba riječi, rečeničnih struktura, stilskih izražajnih sredstava, govorne vrednote) i neverbalna obilježja slušanoga teksta - oblikuje dobro povezan, smislen i stilski uređen govorni ili pisani neprekinuti ili isprekidani tekst na temelju slušanja - prati razumijevanje na temelju konteksta i prije stečenoga znanja* - oblikuje natuknice i bilješke tijekom slušanja* - odgovara na pitanja, sažima i preoblikuje slušani tekst* <p>- tekstovi za slušanje: izlagački - usmeni obavijesni prikaz /prezentacija iz struke, radijski ili televizijski prikaz, popularno predavanje, javni govor; govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu učenja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama razvrstava osnovne informacije u tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama razvrstava osnovne informacije i ideje u tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama analizira i razvrstava osnovne informacije i ideje u tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i samostalno analizira i razvrstava osnovne informacije i ideje u tekst

PREPORUKA: učenik treba obavezno slušati najmanje jedan tekst prema odabiru učitelja. Učitelj za slušanje odabire izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova (obavijesne i književne) te govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu učenja. Za usvajanje novih riječi i provjeru usvojenosti učenik se može služiti popisima riječi koje će samostalno stvarati tijekom školske godine. Strategije slušanja se razvijaju tijekom cijelog srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina slušanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori izlagačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori izlagački tekst prema zadanoj ili samostalno odabranoj temi, svrsi ili slušateljima - oblikuje natuknice, koncept i logično strukturiran tekst prema obilježjima tekstne vrste - govori prikladno se služeći natuknicama, bilješkama, karticama, plakatima i računalnim prikazima - s razumijevanjem upotrebljava riječi prikladne temi i slušateljima u oblikovanju govorenih tekstova - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske (npr. riječi stranoga podrijetla), pravilno intonira rečenice, služi se verbalnim i paraverbalnim obilježjima: gestama, mimikom, položajima tijela - govori standardnim jezikom u skladu s komunikacijskom situacijom i funkcionalnim stilom vrste teksta koji govori - vrednuje i samovrednuje govor* - pretražuje, prikuplja i raspoređuje ključne podatke za odabranu temu* <p>- govorne vrste: izlagačke - usmena prezentacija / usmeni prikaz, javni govor, popularno predavanje</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja oblikuje i govori izlagačke tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori izlagačke tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori izlagačke tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom i slušateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i govori izlagačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima

PREPORUKA: učenik treba uvježbati i izvesti najmanje dva govorna teksta izlagačkih vrsta prema slobodnom odabiru ili odabiru učitelja. Samoprocjenu i vrednovanje učenici provode ili prema obrascima/ljestvicama procjene koje priprema nastavnik ili prema dogovoru i u skladu sa zadatkom. Strategije govorenja se razvijaju tijekom cijelog srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina govorenja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema odabranoj svrsi čitanja izlagačke tekstove složenih struktura te analizira i povezuje informacije i ideje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita izlagačke tekstove prema osobnom i profesionalnom interesu i prema učiteljevu odabiru - čita tekstove prema zadanoj ili samostalno odabranoj svrsi čitanja i opisuje obilježja teksta - čita neprekinute, isprekidane i mješovite tekstove u tiskanome i elektroničkom obliku - opisuje strukturalna obilježja tekstova i koristi se stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture teksta - analizira informacije i ideje; povezuje i sažima informacije i ideje u tekstu, citira, parafazira - izražajno čita naglas primjenjujući pravogovorna pravila i govorne vrednote - povezuje vještine čitanja radi informacije i čitanja iz užitka - prepoznaje značenje riječi i iz rečeničnoga konteksta ili ga izvodi iz značenja nekoga dijela riječi koji mu je poznat* - razvrstava podatke u tablice i dijagrame* - tekstne vrste: prikaz, zapisnik, sažetak; pismo (osobno i javno), govor... 	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje funkciju i osnovna obilježja izlagačkih tekstova te uz pomoć učitelja analizira informacije u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkciju i osnovna obilježja izlagačkih tekstova te uz pomoć smjernica analizira informacije i ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkciju i osnovna obilježja izlagačkih tekstova na poznatim primjerima te analizira i sažima informacije i ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkciju i obilježja izlagačkih tekstova na poznatim i nepoznatim primjerima te sažima informacije i ideje u tekstu, svoje zaključke podupire prikladnim citatima
<p>PREPORUKA: učenik treba utvrditi obilježja najmanje dviju tekstnih vrsta (neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i različitih funkcionalnih stilova). Broj isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama. Strategije čitanja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskoga obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina čitanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prethodno stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2. 5</p> <p>Učenik oblikuje i piše izlagačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnog stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i piše neprekinute, isprekidane i mješovite izlagačke tekstove različitih funkcionalnih stilova (administrativnoga, publicističkoga i književnoumjetničkoga) prema zadanoj ili odabranoj temi i u različite svrhe - prema smjernicama i u skladu sa zadanom temom određuje oblik (neprekinuti, isprekidani, mješoviti) - samostalno popunjava različite vrste obrazaca u tiskanome i elektroničkom obliku - koristi se prikladnim jezičnim strukturama i obilježjima oblikovanja pojedinih vrsta tekstova i postiže cjelovitost i povezanost teksta - s razumijevanjem upotrebljava riječi prikladne temi i željenom učinku u oblikovanju pisanih tekstova - piše primjerenim funkcionalnim stilom u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja - odabire prikladne riječi, pojmove i jezična sredstva i vrstu teksta u skladu sa svrhom, temom, tekstom vrstom i funkcionalnim stilom - primjenjuje usvojena pravopisna pravila i usvaja nova prema potrebama teksta koji piše (npr. uspravno nizanje i nizanje zarezom; razlikovna uloga zareza, kosa crta, navodnici, pisanje glasova č, ć, dž, đ, j u tuđicama...) - preuzima inicijativu u procesu oblikovanja i objavljivanja teksta u različitim medijima* <p>- tekstne vrste: prikaz, sažetak, zapisnik, govor i pismo (osobno i javno)...</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja oblikuje i piše izlagačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i piše izlagačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i piše izlagačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše izlagačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja
<p>PREPORUKA: učenik treba obavezno utvrditi obilježja najmanje dvaju oblika neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i funkcionalnih stilova. Broj i vrstu isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama obrazovnog sektora u kojem se učenik školuje. Podishod koji se odnosi na razvoj rječnika i njegovu aktivnu uporabu te nadgledanje ponavlja se u svakome razredu jer je razvoj rječnika neprekinut i stalan proces. Strategije pisanja učenik razvija tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijavaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina pisanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p> <p>Sadržaji ishoda A. 2. 1, A. 2. 2, A. 2. 3, A. 2. 4 i A. 2. 5 integracijski su povezani s domenama <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim ishodima domene <i>Komunikacija i jezik</i> i mogu se ostvarivati kroz sadržaje ishoda tih domena.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 2. 6</p> <p>Učenik funkcionalno primjenjuje jezična pravila pri oblikovanju teksta u skladu s njegovom vrstom i svrhom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - funkcionalno primjenjuje jezična znanja potrebna za pisanje izlagačkih tekstova - služi se veznim sredstvima kojima se iskazi povezuju u smislenu cjelinu: uporabom veznika, priloga, zamjenica, redom riječi, ponavljanjima zajedničkih elemenata, odnosno uporabom raznih oblika jezičnog povezivanja koji mogu doprinijeti (npr. objašnjavanju neke pojave i sl.) - oblikuje cjelovite i povezane rečenice koje jasno i točno izražavaju željeni smisao - prikladno odabire rečenice različite strukture, složenosti i dužine u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja - u izlagačkim tekstovima nudi informacije o temi, objašnjava neki postupak, uspoređuje (pojave se identificiraju imenovanjem, svrstavanjem u razred, vrstu ili razlaganjem u dijelove: tipične su i varijante s glagolima: sadrži, sastoji se, uključuje, sastavljen je... i sl.) - primjenjuje nove riječi u oblikovanju smislenih govornih i pisanih tekstova u skladu s njihovom svrhom 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja funkcionalno primjenjuje jezična pravila primjerena izlagačkim tekstovima 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama funkcionalno primjenjuje jezična pravila primjerena izlagačkim tekstovima 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama funkcionalno primjenjuje jezična pravila primjerena izlagačkim tekstovima u skladu s njegovom svrhom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno funkcionalno primjenjuje jezična pravila primjerena izlagačkim tekstovima u skladu s njegovom svrhom
<p>PREPORUKA: učenje i poučavanje jezičnim znanjima usmjereno je razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi jezika u svakodnevnoj komunikaciji i povezano s jezičnim obilježjima tekstnih vrsta predviđenih za godinu učenja i poučavanja.</p>					
<p>A. 2. 7</p> <p>Učenik opisuje leksičke slojeve u standardnome jeziku i odabire riječi prikladne kontekstu, svrsi i primateljima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prepoznaje i opisuje riječi koje pripadaju općeuporabnome i leksiku ograničene uporabe, npr. dijalektizmima, nazivima, razgovornom jeziku ili žargonu, frazama i sl. - prepoznaje homonimiju i pleonazme - odabire riječi iz različitih leksičkih slojeva prikladno kontekstu, svrsi i primateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje riječi iz određenoga leksičkog sloja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama prepoznaje i opisuje riječi iz određenoga leksičkog sloja i navodi prikladne kontekste za njihovu uporabu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno izdvaja riječi iz određenoga leksičkog sloja i prema zadanom kontekstu pravilno odabire riječi 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razlikuje riječi iz različitih leksičkih slojeva i odabire ih prikladno kontekstu, svrsi i primateljima
<p>PREPORUKA: sadržaje ishoda preporučuje se ostvariti projektom i istraživanjem i povezati sa slušanjem i čitanjem lokalnih glasila, proučavanjem stručne literature i sl. Učenici odabiru one jezične slojeve s kojima su najbolje upoznati i kojima su najčešće izloženi. Prema vrsti obrazovanja i obrazovnome sektoru u kojemu se učenik školuje uči se i poučava o odnosu strukovnoga i općeuporabnoga leksika, tj. o leksiku struke.</p>					

KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 2. 1</p> <p>Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - izražava svoj emocionalni, spoznajni i estetski dojam o književnom tekstu kao cjelini - iskazuje svoje mišljenje i stavove o onome o čemu tekst govori - obrazlaže svoje razumijevanje teksta - kritički se osvrće na književni tekst na temelju čitateljskoga iskustva i znanja o svijetu 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje misaone, emocionalne i estetske osjetljivosti na književni tekst.</p>			
<p>PREPORUKA: ishod je usmjeren istraživanju osobnoga čitateljskog iskustva i iskazivanju dojma i polazište je različitim pristupima čitanju književnoga teksta.</p>					
<p>B. 2. 2</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem književni tekst te ga objašnjava.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odabire i primjenjuje strategije čitanja književnoga teksta koje su mu potrebne za razumijevanje književnoga teksta - utvrđuje izravna i neizravna značenja u tekstu, objašnjava prenesena značenja, objašnjava smisao književnog teksta - primjenjuje osnovne književnoteorijske pojmove relevantne za interpretaciju književnog teksta - stvaralački se izražava potaknut književnim tekstom: - žanrovski preoblikuje književni tekst - stvaralački odgovara na tekst tako što stvara novi u govorenom ili pisanom obliku (na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku) - priprema scenske i dramske igre - postavlja i izvodi predstave, snima kratke filmove, crta, slika, izrađuje strip, rječnik, priručnik... - rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstom pomoću dramskih tehnika, različitih vrsta odgojnog kazališta i odgojnim plesom - pokazuje svoju misaonu, emocionalnu i estetsku osjetljivost na tekst 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja utvrđuje eksplicitna značenja u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć smjernica prepoznaje i razjašnjava prenesena značenja i opisuje smisao književnog teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava prenesena značenja povezujući više izravno navedenih elemenata u književnom tekstu i opisuje njegov smisao 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava prenesena značenja povezujući izravno i neizravno navedene elemente u tekstu te objašnjava smisao književnog teksta podupirući svoje zaključke podacima iz teksta
<p>PREPORUKA: književnoteorijski pojmovi funkcionalno se povezuju s književnim tekstom predviđenim za čitanje i objašnjavaju se samo oni zastupljeni u odabranom tekstu te se uče radi razumijevanja teksta; pojmovi predviđeni u razradi ishoda u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati u sljedećim razredima. Učenik u školskoj godini čita između pet i sedam cjelovitih književnih tekstova od kojih dva kanonska i tri suvremena (ostale prema odabiru) odabrana prema sljedećim kriterijima: recepcijsko-spoznajnim mogućnostima učenika, žanrovskoj uravnoteženosti i tipičnosti (poezija, proza, drama), poetičkoj egzemplarnosti, literarnoj vrijednosti i uravnoteženosti hrvatskih i svjetskih književnih tekstova. Osim cjelovitih književnih tekstova, čitaju se i ulomci tekstova koje učitelj odabire radi ostvarivanja sadržaja ishoda. Tijekom četvrtog i petog ciklusa preporučeno je odabrati različite tekstne vrste za čitanje. Prednost se daje odabiru suvremenih književnih tekstova sljedećih vrsta: kratke priče, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska), drama u užem smislu i komedije.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 2. 3</p> <p>Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i komentira svoje stavove, interese i navike vezane uz čitanje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže svoj odabir teksta za čitanje - promišlja, kao samorefleksivni čitatelj, svoje doživljaje, misli i stavove o čitanju - obrazlaže i procjenjuje svoj popis omiljenih književnih tekstova - opisuje temeljne društvene vrijednosti koje je uočio u odabranom književnom tekstu (npr. demokracija, ravnopravnost, inkluzivnost, toleranciju, osobne slobode, solidarnost, društvena pravednost ili održivi razvoj) - objašnjava što utječe na njegov književni ukus 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje čitateljske kulture učenika i poticanje užitka u čitanju.</p>			
<p>PREPORUKA: učenik čita najmanje jedan književni tekst prema samostalnom odabiru. Ishod je usmjeren na razvoj kritičkoga, problemskoga i literarnoga čitanja i ostvaruje se u povezanosti s ishodima od A. 2. 1 do A. 2. 5.</p>					
<p>KULTURA I MEDIJI</p>					
<p>C. 2. 1</p> <p>Učenik u skladu sa svrhom istraživanja odabire informacije iz različitih izvora i dokazuje njihovu valjanost.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odabire informacije prema svojim interesima i potrebama i u skladu sa svrhom istraživanja - istražuje informacije koristeći napredno pretraživanje - analizira valjanost informacija u skladu sa svrhom istraživanja - prepoznaje utjecaje konteksta na tumačenje informacija <p>- izvori: tiskani i elektronički, neprekinuti, isprekidani, mješoviti i višestruki tekstovi; različiti auditivni, vizualni i audiovizualni izvori</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i prepoznaje njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i analizira njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i dokazuje njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i dokazuje njihovu valjanost

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 2. 2</p> <p>Učenik istražuje i objašnjava utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnog stila primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava utjecaj javnih, komercijalnih i neprofitnih medija na oblikovanje vlastitoga životnoga stila i životnoga stila različitih primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst (ponašanje, odnosi; moda: stil stanovanja ili odjeće, radne i prehrambene navike; zdravlje) - objašnjava vrste medijskoga nasilja i prepoznaje ih u medijskom sadržaju - objašnjava utjecaj medijskih sadržaja na emocije i fiziološke reakcije primatelja - objašnjava utjecaj različitih oblika popularne komercijalne kulture (videoigara, televizijskih i radijskih emisija, časopisa, novina, filmova, reklamnih poruka) na primatelje - uočava simboliku medijskoga jezika i prepoznaje trivijalne medijske poruke - prepoznaje različita stilska sredstva u medijskim tekstovima (npr. ironiju, sarkazam, aluziju...) - objašnjava izravna i neizravna značenja u medijskom tekstu s obzirom na kontekst, stavove i vrijednosti <p>- izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni i stručni tekstovi; auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja opisuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnog stila primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnog stila primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnog stila primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava utjecaj medijskih tekstova na oblikovanje životnog stila primatelja
<p>PREPORUKA: projektni zadatak u kojem učenici istražuju funkcionalnu uporabu tehnika i izražajnih sredstava u medijskim porukama te njihov utjecaj na primatelja, primjenjuju informacije i izražajna sredstva te stvaraju u međudjelovanju s drugima različite vrste tiskanih i elektroničkih, auditivnih, vizualnih i dr. tekstova u skladu sa svojim interesom i znanjem - oblikovanje plakata, letaka i multimedijских prezentacija i njihovo objavljivanje.</p>					
<p>C. 2. 3</p> <p>Učenik objašnjava utjecaj masovne kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje tekstove iz različitih izvora i u njima uočava utjecaj komercijalizacije i masovne kulture - uočava i razlikuje karakteristike masovne kulture - prepoznaje i objašnjava obilježja kozmopolitske kulture, šunda, trenda i kiča u umjetnosti i obrazlaže svoje reakcije na njih - opisuje razliku između masovne i tzv. visoke kulture - prosuđuje utjecaj masovne kulture na razvoj vlastitoga kulturnog identiteta - usvaja pozitivne kulturne vrijednosti i obrasce <p>- izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni, stručni, medijski tekstovi, auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori; različita umjetnička djela</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja opisuje utjecaj masovne kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje utjecaj masovne kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava utjecaj masovne kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava utjecaj masovne kulture na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta
<p>PREPORUKA: ishodi C. 2. 1, C. 2. 2 i C. 2. 3 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s ishodima A i B domene.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 2. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitome interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire i posjećuje kulturne, umjetničke i društvene događaje i manifestacije u stvarnom i digitalnom okružju kao dio svojega neposrednog iskustva učenja - aktivno se uključuje u kulturni i društveni život zajednice 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj stjecanje navike posjećivanja kulturnih i umjetničkih događaja i manifestacija.</p>			
<p>PREPORUKA: aktivnosti i sadržaji iskazani ovim ishodom uvjetovani su razvojnoum dobi i interesima učenika, fizičkim okružjem (ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja u lokalnoj zajednici) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Preporučeni izvanučionički sadržaji: posjet kazalištu (kazališne predstave; programi koji se predstavljaju u kazalištu: organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici...), odlazak u kino i kinoteku, posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće), posjet kulturnim institucijama (knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi, festivali: književni, filmski, znanstveni, edukacijski, tradicijski...), tribine i susreti s književnicima i različitim autorima, sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja, posjeti izložbama, predavanja u fizičkome i digitalnome okružju, sudjelovanje u projektima, mrežni sadržaji (kulturni portali, mrežni susreti s piscima, virtualne izložbe, virtualne učionice...).</p>					

3. razred srednje škole (105 + 105 + 105)

KOMUNIKACIJA I JEZIK					
ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3.1 Učenik razgovara i/ili raspravlja o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i komunikacijskom situacijom i primjenjuje komunikacijski bonton.*</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razgovara o zadanoj ili slobodno odabranoj temi u skladu sa svrhom i namjenom: informiranje, upućivanje, uvjeravanje, zabavljanje* i prepoznaje svrhu i namjenu razgovora - raspravlja u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom i obrazlaže svoje mišljenje - primjenjuje tehnike aktivnog slušanja: podržavajućim komentarima, parafraziranjem onoga što je čuo i neverbalnim znakovima - točno primjenjuje stručni leksik u skladu s temom razgovora - služi se standardnim jezikom u komunikacijskim situacijama koje to nalažu - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske - razgovara radi uvjeravanja sugovornika radi zajedničkog rješavanja problemske situacije ili donošenja odluke* - uvjerava sugovornika u pozitivne vrijednosti svojih poruka* - proširuje temu razgovora aktivirajući postojeće znanje* - prepoznaje i uzima u obzir osjećaje i potrebe sugovornika* - oblikuje vrijednosne tvrdnje, obrazlaže ih i potkrepljuje provjerenim podacima do kojih je došao istraživanjem različitih izvora* - raspravlja u skladu sa slobodno odabranom ili zadanom temom* prema zadanoj strukturi: redoslijed govornika, uloge govornika, vremensko ograničenje, pravila rasprave* - procjenjuje misli, osjećaje i stavove i razmjenjuje ih cjelovito i smisleno, u skladu sa situacijom* - prilagođava vlastite stavove temeljem novih spoznaja i spreman je na kompromise* - asertivno se odnosi prema sugovornicima* - primjenjuje pravila komunikacijskog bontona - vrste razgovora: poslovni razgovor, razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi (iz različitih područja ljudskog djelovanja u skladu s interesima i dobi učenika); razgovor o zadanoj ili slobodno odabranoj temi nakon slušanja, čitanja i gledanja - vrste rasprave: debata, simultano suđenje, panel-rasprava 	<ul style="list-style-type: none"> - prema modelu razgovara i/ili raspravlja radi uvjeravanja sugovornika u svoje stavove i ideje te ih obrazlaže u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i/ili raspravlja radi uvjeravanja sugovornika u svoje stavove i ideje te ih procjenjuje u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama razgovara i/ili raspravlja radi uvjeravanja sugovornika u svoje stavove i ideje, samostalno procjenjuje i prilagođava vlastite stavove temeljem novih spoznaja u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno razgovara i/ili raspravlja radi uvjeravanja sugovornika u svoje stavove i ideje, samostalno procjenjuje i prilagođava vlastite stavove temeljem novih spoznaja i spreman je na kompromise u skladu s komunikacijskom situacijom i komunikacijskim bontonom

PREPORUKA: učitelj će učenike pripremiti za najmanje jedan razgovor ili najmanje jednu raspravu prema njihovim interesima i potrebama. Učenik usvaja riječi i pojmove tijekom srednjoškolskoga obrazovanja i usklađuje ih s temom razgovora i rasprave. Razgovori i rasprave mogu biti stvarni ili simulirani i mogu se odvijati u realnom vremenu ili s vremenskom odgodom. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.

Učenik postupno ovladava vještinama razgovora i raspravljanja s obzirom na strukturnu složenost razgovornih i raspravljačkih vrsta iz godine u godinu učenja. Pojedini podishodi ponavljaju se zato što su oni neizostavni dio učenja i poučavanja, a potom i ovladavanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Učenici trebaju biti stalno izloženi strategijama učenja i komunikacijskim strategijama zato što njihovo ovladavanje ovisi o odabiru i prihvaćanju te uporabi s obzirom na osobine ličnosti i stilove učenja. Stoga se i komunikacijske strategije ponavljaju iz godine u godinu učenja. Komunikacijske strategije i strategije učenja ne vrednuju se sumativno. Učitelj i učenici dogovaraju teme razgovora; učitelj predlaže teme razgovora koje su povezane s drugim dvjema domenama ili su primjerene vrsti razgovora ili rasprave (olakšavaju usvajanje strukturnih obilježja). Ako učenici nisu stekli koju od vještina razgovaranja i/ili raspravljanja, učitelj planira aktivnosti koje će im omogućiti ovladavanja.

*Iskaz ishoda isti je u sve tri godine, no sadržaji se razlikuju s obzirom na vrstu razgovora i rasprave kojima učenik ovladava u svakoj godini učenja.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3. 2</p> <p>Učenik aktivno sluša prema određenoj svrsi slušanja, uspoređuje i tumači osnovne informacije i ideje u obliku teksta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša upućivačke i raspravljačke tekstove uživo ili posredovane različitim medijima prema određenoj svrsi slušanja - uspoređuje i tumači bitne, osnovne informacija i ideje u obliku govorenoga i/ili pisanoga teksta - procjenjuje efektivnost i funkcionalnost jezične postave slušanoga teksta (uporaba riječi, rečeničnih struktura) i neverbalne znakove - oblikuje dobro povezan, smislen i stilski uređen govorni ili pisani neprekinuti tekst na temelju slušanja - služi se prethodno stečenim znanjem za proširivanje ili nadopunjavanje tumačenja* - povezuje ograničeno tumačenje sa širim društvenim ili jezičnim kontekstom* <p>- tekstovi za slušanje: raspravljački i upućivački - mobilizacijski govor, znanstveno predavanje, kritički prikaz, anketa, savjeti, upute; govorne i razgovorne vrste predviđene za godinu učenja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i uz pomoć učitelja uspoređuje informacije iz slušanoga teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama uspoređuje informacije u obliku teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i prema smjernicama uspoređuje i tumači informacije i ideje u obliku teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - aktivno sluša i samostalno uspoređuje i tumači informacije i ideje te izražava svoje mišljenje i stav u obliku teksta

PREPORUKA: učenik treba obavezno slušati najmanje jedan tekst prema odabiru učitelja. Učitelj za slušanje odabire upućivačke i raspravljačke tekstove različitih funkcionalnih stilova (obavijesne i književne). Za usvajanje novih riječi i provjeru usvojenosti učenik se može služiti popisima riječi koje će samostalno stvarati tijekom školske godine. Strategije slušanja se razvijaju tijekom cijelog srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina slušanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3. 3</p> <p>Učenik oblikuje i govori raspravljačke i upućivačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i govori raspravljački ili upućivački tekst prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi, svrsi i slušateljima - određuje temu, oblik, namjenu i svrhu govora (u slobodno odabranoj temi) - oblikuje logično strukturiran tekst prema obilježjima tekstne vrste - govori u skladu s govornom ulogom (komentatora, govornika) - s razumijevanjem upotrebljava riječi prikladne u oblikovanju govornih tekstova - govori u skladu s pravogovornim pravilima i govornim vrednotama: točno izgovara glasove, riječi, naglaske (npr. tuđice), pravilno intonira riječi i rečenice: primjenjuje naglasak kao razlikovno sredstvo, pravilno rabi rečeničnu melodiju, stanku, tempo - govori standardnim jezikom u skladu s komunikacijskom situacijom, funkcionalnim stilom vrste teksta koji govori - primjereno se služi humorom* - pridržava se zadanoga vremena* <p>- govorne vrste: usmeni komentar: knjige, filma, videoigre, utakmice, usluge i sl., prigodni govor</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja oblikuje i govori raspravljačke i upućivačke tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori raspravljačke i upućivačke tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i govori raspravljačke i upućivačke tekstove i usklađuje govorenje sa svrhom i slušateljima 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i govori raspravljačke i upućivačke tekstove i usklađuje govorenje s komunikacijskom situacijom, svrhom i slušateljima

PREPORUKA: učenik treba uvježbati i izvesti najmanje dva govorna teksta upućivačkih i raspravljačkih vrsta prema slobodnom odabiru ili odabiru učitelja. Samoprocjenu i vrednovanje učenici provode ili prema obrascima / ljestvicama procjene koje priprema nastavnik ili prema dogovoru i u skladu sa zadatkom. Strategije govorenja se razvijaju tijekom cijelog srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina govorenja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3. 4</p> <p>Učenik čita s razumijevanjem prema odabranoj svrsi čitanja upućivačke i raspravljačke tekstove složenih struktura i interpretira ih.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - čita upućivačke i raspravljačke tekstove te raznovrsne znanstveno-popularne tekstove prema vlastitom interesu i prema odabiru učitelja povezujući vještine čitanja radi informacije i čitanja iz užitka - čita tekstove prema zadanoj ili samostalno odabranoj svrsi čitanja i objašnjava obilježja teksta - služi se stečenim znanjima o svrsi i funkciji strukture - čita neprekinute, isprekidane i mješovite tekstove u tiskanome i elektroničkom obliku - interpretira tekst: analizira i objašnjava glavne informacije i ideje u tekstu, opisuje autorovo gledište i namjenu teksta i utjecaj teksta na primatelja - izražajno čita naglas primjenjujući pravogovorna pravila i govorne vrednote - povezuje vještine čitanja radi informacije i čitanja iz užitka - uočava elemente povezivanja odlomaka i sadržajnih cjelina* - sintetizira i primjenjuje nove informacije * <p>- tekstne vrste: raspravljačke i upućivačke: priručnici i upute; uvodnik, kolumna, ocjena, intervju; referat; molba, žalba, životopis sa svrhom zaposlenja (Europass)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje funkciju i osnovna obilježja upućivačkih i raspravljačkih tekstova te uz pomoć učitelja analizira informacije i ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - opisuje funkciju i obilježja upućivačkih i raspravljačkih tekstova te prema smjernicama analizira i objašnjava informacije i ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - objašnjava funkciju i obilježja upućivačkih i raspravljačkih tekstova te samostalno analizira i objašnjava informacije i ideje u tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - svojim riječima objašnjava funkciju i obilježja upućivačkih i raspravljačkih tekstova te interpretira tekst prema smjernicama
<p>PREPORUKA: učenik treba utvrditi obilježja dvije tekstne vrste (neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i različitih funkcionalnih stilova). Broj isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama i vrsti obrazovanja. Strategije čitanja razvijaju se tijekom cijeloga srednjoškolskoga obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavlja primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina čitanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prethodno stečenih znanja i vještina.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3. 5</p> <p>Učenik oblikuje i piše raspravljačke i upućivačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnoga stila u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - oblikuje i piše neprekinute, isprekidane i mješovite upućivačke i raspravljačke tekstove različitih funkcionalnih stilova (administrativnoga, publicističkoga i popularnoznanstvenoga) prema zadanoj ili slobodno odabranoj temi i za različite svrhe - prema smjernicama i u skladu sa zadanom temom određuje oblik teksta (neprekinuti, isprekidani, mješoviti) - samostalno popunjava različite vrste obrazaca u tiskanome i elektroničkom obliku - služi se prikladnim jezičnim strukturama i obilježjima oblikovanja pojedinih vrsta tekstova i postiže cjelovitost i povezanost teksta - piše primjerenim funkcionalnim stilom u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja - odabire prikladne riječi, pojmove i jezična sredstva i vrstu teksta u skladu sa svrhom, temom, tekstom vrstom, funkcionalnim stilom - primjenjuje usvojena pravopisna pravila i usvaja nova prema o potrebama teksta koji piše (npr. pisanje posuđenica) - prikuplja, razvrstava i povezuje podatke i informacije u skladu sa specifičnom svrhom pisanja* - samonadgleda i vrednuje proces stvaranja* <p>- tekstne vrste: razne upravne, tehničke, poslovne i druge upute (recept, pravila ponašanja, upute za rukovanje...), molba, žalba, životopis sa svrhom zaposlenja; raspravljački tekstovi: ocjena i kritika, komentar</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja oblikuje i piše raspravljačke i upućivačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova stila u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i piše raspravljačke i upućivačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama oblikuje i piše raspravljačke i upućivačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno oblikuje i piše raspravljačke i upućivačke tekstove i primjenjuje pravopisna pravila i obilježja funkcionalnih stilova u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja
<p>PREPORUKA: učenik treba obavezno utvrditi obilježja najmanje dvaju oblika neprekinutih tekstova različitih tekstnih vrsta i funkcionalnih stilova. Broj i vrstu isprekidanih i mješovitih tekstova određuje učitelj prema potrebama obrazovnog sektora u kojem se učenik školuje. Podishod koji se odnosi na razvoj rječnika i njegovu aktivnu uporabu te nadgledanje ponavlja se u svakome razredu jer je razvoj rječnika neprekinut i stalan proces. Strategije pisanja učenik razvija tijekom cijeloga srednjoškolskog obrazovanja. Strategije uvježbane i usvojene u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati i u svim sljedećim razredima. Ako učenici nisu stekli koju od vještina pisanja, učitelj planira aktivnosti za učenike koje će im omogućiti ovladavanja. Sadržaji i aktivnosti planiraju se na temelju analize potreba učenika i učiteljeve procjene prije stečenih znanja i vještina.</p> <p>Sadržaji ishoda A. 3. 1, A. 3. 2, A. 3. 3, A. 3. 4 i A. 3. 5 integracijski su povezani s domenama <i>Književnost i stvaralaštvo</i> i <i>Kultura i mediji</i> i s ostalim ishodima domene <i>Komunikacija i jezik</i> i mogu se ostvarivati u sadržajima ishoda tih domena</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>A. 3. 6</p> <p>Učenik funkcionalno primjenjuje jezična pravila pri oblikovanju teksta u skladu s njegovom vrstom i svrhom.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - funkcionalno primjenjuje jezična znanja potrebna za pisanje upućivačkih i raspravljačkih tekstova: - služi se veznim sredstvima kojima se iskazi povezuju u smislenu cjelinu: uporabom veznika, priloga, zamjenica, redom riječi, ponavljanjima zajedničkih elemenata, odnosno uporabom raznih oblika jezičnog povezivanja koji mogu doprinijeti jasnoći upute ili argumentacije - oblikuje cjelovite i povezane rečenice koje jasno i točno izražavaju željeni smisao - prikladno odabire rečenice različite strukture, složenosti i dužine u skladu sa svrhom teksta i željenim učinkom na primatelja - oblikuje linearnu vezu među rečenicama kao bitnu osobinu strukturnog sadržaja raspravljanja - rabi rečenice s otvaračkom funkcijom (sadrže elemente: ovaj, taj, sljedeći, idući) i rečenice sa zatvaračkom funkcijom (sadrže elemente: zato, zbog toga, iz tih razloga, ukratko, jednom riječju, na kraju, da zaključimo) - u upućivačkim tekstovima rabi glagole zahtijevanja, zapovijedanja, poticanja i sl. - služi se novim riječima u oblikovanju smislenih govornih i pisanih tekstova u skladu s njihovom svrhom 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja funkcionalno primjenjuje jezična pravila primjerena izlagačkim i raspravljačkim tekstovima 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama funkcionalno primjenjuje jezična pravila primjerena o izlagačkim i raspravljačkim tekstovima 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama funkcionalno primjenjuje jezična pravila primjerena izlagačkim i raspravljačkim tekstovima u skladu s njegovom svrhom 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno funkcionalno primjenjuje jezična pravila primjerena izlagačkim i raspravljačkim tekstovima u skladu s njegovom svrhom
<p>PREPORUKA: učenje i poučavanje jezičnim znanjima usmjereno je razvoju uporabne sastavnice komunikacijske jezične kompetencije, tj. pravilnoj uporabi jezika u svakodnevnoj komunikaciji i povezano s jezičnim obilježjima tekstnih vrsta predviđenih za godinu učenja i poučavanja.</p>					
<p>A. 3. 7</p> <p>Učenik istražuje i opisuje značenjske sveze riječi u hrvatskome jeziku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uočava i razlikuje različite značenjske sveze među riječima: npr. frazeme, poštapalice, višerječne nazive, kolokacije - opisuje nastanak značenjske sveze i njezinu različitost prema zasebnom značenju svake sastavnice - ispisuje i objašnjava, služeći se rječnicima, značenjske sveze iz tekstova različitih funkcionalnih stilova 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja uočava i opisuje različite značenjske sveze riječi u zadanome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama uočava i opisuje različite značenjske sveze riječi u zadanome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama uočava i opisuje različite značenjske sveze riječi u nepoznatome tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno istražuje i opisuje značenjske sveze riječi u različitim tekstovima i funkcionalnim stilovima

KNJIŽEVNOST I STVARALAŠTVO					
ODGOJNO- OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
B. 3.1 Učenik izražava svoje mišljenje i obrazlaže svoj kritički stav o književnom tekstu na temelju čitateljskog iskustva i znanja o svijetu.	<ul style="list-style-type: none"> - izražava svoj emocionalni, spoznajni i estetski dojam o književnom tekstu kao cjelini - iskazuje svoje mišljenje i stavove o onome o čemu tekst govori - obrazlaže svoje razumijevanje teksta - kritički se osvrće na književni tekst na temelju čitateljskoga iskustva i znanja o svijetu 	Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje misaone, emocionalne i estetske osjetljivosti na književni tekst.			
PREPORUKA: ishod je usmjeren istraživanju osobnoga čitateljskog iskustva i iskazivanju dojma i polazište je različitim pristupima čitanju književnoga teksta.					
B. 3.2 Učenik čita s razumijevanjem književni tekst te ga interpretira.	<ul style="list-style-type: none"> - odabire i primjenjuje strategije čitanja književnog teksta koje su mu potrebne za razumijevanje književnog teksta: - uočava stilsku izražajnost književnog teksta i njezin utjecaj na oblikovanje poruke - objašnjava i povezuje elemente strukture teksta: tema, pripovjedač i perspektiva propovijedanja, likovi, fabula, ideja; pjesnička slika, dramska napetost i sukob i sl. - objašnjava svoje razumijevanje odnosa detalja i cjeline teksta - stvaralački se izražava potaknut književnim tekstom: - žanrovski preoblikuje književni tekst - stvaralački odgovara na tekst tako što stvara novi u govorenom ili pisanom obliku (na zavičajnom govoru ili dijalektu, žargonu ili standardnome jeziku) - priprema scenske i dramske igre - postavlja i izvodi predstave, snima kratke filmove, crta, slika, izrađuje strip, rječnik, priručnik... - rješava različite problemske situacije motivirane književnim tekstom pomoću dramskih tehnika, različitih vrsta odgojnog kazališta i odgojnim plesom - pokazuje svoju misaonu, emocionalnu i estetsku osjetljivost na tekst 	- interpretira književni tekst uz pomoć učitelja	- interpretira književni tekst uz pomoć smjernica	- interpretira književni tekst uz pomoć smjernica i povezuje ga sa svojim čitateljskim iskustvom	- samostalno interpretira književni tekst i povezuje ga sa svojim znanjem, čitateljskim iskustvom i svijetom oko sebe
PREPORUKA: književnoteorijski pojmovi funkcionalno se povezuju s književnim tekstom predviđenim za čitanje i objašnjavaju se samo oni zastupljeni u odabranom tekstu te se uče radi razumijevanja teksta; pojmovi predviđeni u razradi ishoda u prethodnim razredima podrazumijevaju se i nastavljaju primjenjivati u sljedećim razredima. Učenik u školskoj godini čita između pet i sedam cjelovitih književnih tekstova od kojih tri kanonska i dva suvremena (ostale prema odabiru) odabrana prema sljedećim kriterijima: recepcijsko-spoznajnim mogućnostima učenika, žanrovskoj uravnoteženosti i tipičnosti (poezija, proza, drama), poetičkoj egzemplarnosti, literarnoj vrijednosti i uravnoteženosti hrvatskih i svjetskih književnih tekstova. Osim cjelovitih književnih tekstova, čitaju se i ulomci tekstova koje učitelj odabire radi ostvarivanja sadržaja ishoda. Tijekom četvrtog i petog ciklusa preporučeno je odabrati različite tekstne vrste za čitanje. Prednost se daje sljedećim književnim vrstama: jednostavne prozne vrste, novele, pripovijetke, romani, poezija (lirska i epska), drama u užem smislu, tragedija, komedija.					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>B. 3.3</p> <p>Učenik samostalno odabire književni tekst za čitanje i procjenjuje svoje stavove, interese i navike vezane uz čitanje.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - obrazlaže svoj odabir teksta za čitanje - promišlja, kao samorefleksivni čitatelj, svoje doživljaje, misli i stavove o čitanju - obrazlaže i procjenjuje svoj popis omiljenih književnih tekstova - tumači univerzalne poruke odabranog teksta - prosuđuje po čemu književni tekst obogaćuje njegovu spoznaju, maštu, osjećaje i vrijednosti - obrazlaže svoje stavove o svjetonazorskim, moralnim, političkim, emocionalnim ili društvenim problemima i pitanjima na temelju odabranoga teksta kojega je pročitao 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj razvijanje čitateljske kulture učenika i poticanje užitka u čitanju.</p>			
<p>PREPORUKA: učenik čita najmanje jedan književni tekst prema samostalnom odabiru. Ishod je usmjeren na razvoj kritičkoga, problemskoga i literarnoga čitanja. Ishod se ostvaruje u povezanosti s ishodima od A. 3. 1 do A. 3. 5.</p>					
<p>KULTURA I MEDIJI</p>					
<p>C. 3.1</p> <p>Učenik u skladu sa svrhom istraživanja odabire informacije iz različitih izvora i procjenjuje njihovu valjanost.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - odabire informacije prema svojim interesima i potrebama i u skladu sa svrhom istraživanja - pronalazi informacije u različitim digitalnim „nevidljivim“ bazama, znanstvenim i komercijalnim bazama podataka i knjižničnim katalozima - procjenjuje valjanost informacija u skladu sa svrhom istraživanja - razlikuje pouzdane od nepouzdanih informacija - prepoznaje reference i aluzije na druge tekstove i istražuje ih proširujući svoje spoznaje - sažima prikupljene informacije i oblikuje novi tekst izbjegavajući plagiranje <p>- izvori: tiskani i elektronički, neprekinuti, isprekidani, mješoviti i višestruki tekstovi; različiti auditivni, vizualni i audiovizualni izvori</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i analizira njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i dokazuje njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i procjenjuje njihovu valjanost 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire informacije iz različitih izvora u skladu sa svrhom istraživanja i kritički procjenjuje njihovu valjanost

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 3. 2</p> <p>Učenik analizira medijske tekstove i zaključuje o njihovom utjecaju na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - razlikuje utjecaj javnih, komercijalnih i neprofitnih medija na oblikovanje vlastitih stavova i vrijednosti i stavova i vrijednosti različitih primatelja s obzirom na dob, spol i kulturni kontekst - objašnjava sadržaj komercijalnih medijskih poruka i ekonomska načela funkcioniranja medija - analizira medijske poruke i prosuđuje ih u odnosu na vlastite vrijednosti i stavove - analizira „nevidljive“ medijske poruke i prepoznaje u medijskim porukama skrivene stavove i mišljenja - uspoređuje različite medijske tekstove i uporabu izražajnih sredstava i tehnika kojima je oblikovana medijska poruka - zaključuje o utjecajima različitih oblika popularne komercijalne kulture (videoigara, televizijskih emisija, časopisa, novina, filmova) na primatelja - objašnjava vrste medijskog nasilja s obzirom na medijski sadržaj - uspoređuje izravna i neizravna značenja u medijskom tekstu - zaključuje kako su predrasude, stereotipi i/ili manipulacija uključeni u medijski tekst - izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni i stručni tekstovi; auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja opisuje medijske tekstove i prepoznaje njihov utjecaj na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje medijske tekstove i prepoznaje njihov utjecaj na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama analizira medijske tekstove i objašnjava njihov utjecaj na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno analizira medijske tekstove i zaključuje o njihovom utjecaju na oblikovanje stavova i vrijednosti primatelja
<p>PREPORUKA: projektni zadatak u kojem učenici istražuju funkcionalnu uporabu tehnika i izražajnih sredstava u medijskim porukama te njihov utjecaj na primatelja, primjenjuju informacije i izražajna sredstva te stvaraju u međudjelovanju s drugima različite vrste tiskanih i elektroničkih, auditivnih, vizualnih i dr. tekstova u skladu sa svojim interesom i znanjem - oblikovanje plakata, letaka i multimedijских prezentacija i njihovo objavljivanje.</p>					
<p>C. 3. 3</p> <p>Učenik objašnjava utjecaj književne i kulturne baštine na razvoj vlastitoga jezičnog i kulturnog identiteta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - istražuje tekstove iz različitih izvora vezane uz nacionalnu kulturnu baštinu - obrazlaže važnost određenoga književnog teksta koji je dio nacionalne književne i kulturne baštine - objašnjava utjecaj kulturne baštine na oblikovanje vlastitoga kulturnog identiteta - uočava i opisuje promjene hrvatskoga jezika i pisama na oglednim tekstovima iz različitih vremenskih razdoblja - uočava da je jezik društvena pojava i prepoznaje razloge jezičnih promjena - opisuje važnost određenog književnog teksta koji je dio nacionalne književne i kulturne baštine (npr. Bašćanska ploča...) - iskazuje otvorenost i empatiju prema pripadnicima različitih kulturnih skupina - izvori: tiskani i elektronički obavijesni, popularnoznanstveni, znanstveni, stručni, medijski tekstovi, auditivni, vizualni i audiovizualni medijski izvori; različita umjetnička djela 	<ul style="list-style-type: none"> - uz pomoć učitelja prepoznaje utjecaj kulturne baštine na oblikovanje jezičnog i kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama opisuje utjecaj kulturne baštine na oblikovanje svog jezičnog i kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - prema smjernicama objašnjava utjecaj kulturne baštine na oblikovanje vlastitog jezičnog i kulturnog identiteta 	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno objašnjava utjecaj kulturne baštine na oblikovanje vlastitog jezičnog i kulturnog identiteta
<p>PREPORUKA: ishodi C. 3. 1, C. 3. 2 i C. 3. 3 ostvaruju se u skladu s potrebama, interesima i mogućnostima učenika i sektorskim područjem u kojemu se učenik obrazuje te u povezanosti s ishodima A i B domene.</p>					

ODGOJNO-OBRAZOVNI ISHODI	RAZRADA ISHODA	RAZINA USVOJENOSTI			
		ZADOVOLJAVAJUĆA	DOBRA	VRLO DOBRA	IZNIMNA
<p>C. 3. 4</p> <p>Učenik samostalno odabire i posjećuje kulturne i umjetničke događaje prema vlastitome interesu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - samostalno odabire i posjećuje kulturne, umjetničke i društvene događaje i manifestacije u stvarnom i digitalnom okružju kao dio svojega neposrednoga iskustva učenja - aktivno se uključuje u kulturni i društveni život zajednice 	<p>Ishod se ne ocjenjuje i ne određuju se razine usvojenosti jer mu je cilj stjecanje navike posjećivanja kulturnih i umjetničkih događaja i manifestacija.</p>			
<p>PREPORUKA: aktivnosti i sadržaji iskazani ovim ishodom uvjetovani su razvojnom dobi i interesima učenika, fizičkim okružjem (ponuda društveno-kulturnih i umjetničkih sadržaja u lokalnoj zajednici) te upućivanjem na digitalne sadržaje dostupne svima bez obzira na mjesto školovanja ili stanovanja. Preporučeni izvanučionički sadržaji: posjet kazalištu (kazališne predstave; programi kojima se predstavljaju u kazalištu: organizacija rada kazališta, rad na predstavi i njihovi sudionici...), odlazak u kino i kinoteku, posjet medijskim kućama (radijske i televizijske postaje, novinske i izdavačke kuće), posjet kulturnim institucijama (knjižnice, muzeji, atelijeri, umjetničke radionice, instituti, zavodi, festivali: književni, filmski, znanstveni, edukacijski, tradicijski...), tribine i susreti s književnicima i različitim autorima, sudjelovanje u radionicama različitih sadržaja, posjeti izložbama, predavanja u fizičkome i digitalnome okružju, sudjelovanje u projektima, mrežni sadržaji (kulturni portali, mrežni susreti s piscima, virtualne izložbe, virtualne učionice...).</p>					

E. POVEZANOST S DRUGIM ODGOJNO-OBRAZOVNIM PODRUČJIMA I MEĐUPREDMETNIM TEMAMA

Hrvatski jezik nastavni je jezik poučavanja i učenja u većini hrvatskih osnovnih i srednjih škola, stoga je ključni dio kurikuluma. Razvojem i uporabom višestruke pismenosti (komunikacijsko-funkcionalne, čitalačke, informacijske, medijske i međukulturne) *Hrvatski jezik* izravno je povezan sa svim ostalim područjima, predmetima i međupredmetnim temama kurikuluma.

Predmet *Hrvatski jezik* dio je *Jezično-komunikacijskoga područja*, a ovladavanje prvim jezikom omogućuje bolje razumijevanje, učenje i primjenu postojećih znanja i vještina u drugim i stranim jezicima.

Učenjem jezika i ovladavanjem jezičnim zakonitostima i jezičnim kompetencijama, osobito čitalačkom, ostvaruje se poveznica s *Matematičkim područjem* u svim ciklusima i domenama područja.

Jezičkom se izražavaju osjećaji, stavovi i vrijednosti, umjetnički se oblikuju ideje, uvjerenja i svjetonazori što je poveznica s *Društveno-humanističkim* i *Umjetničkim područjem*. Izgrađuje se odnos među ljudima, razvija se prihvaćanje drugih i različitih, vrednuje se i čuva povijesno, kulturno i književno nasljeđe te nacionalni identitet.

Suradničko učenje, prihvaćanje odgovornosti i rješavanje problema, sposobnost javnoga nastupa te kritička procjena društvenih i vlastitih vrijednosti poveznica su s međupredmetnom temom *Socijalni i osobni razvoj*.

Uporaba i odabir strategija učenja, razlikovanje činjenica od mišljenja, propitivanje i traženje informacija iz različitih izvora te razvoj pozitivnoga stava i odgovornosti u rješavanju problema i donošenju odluka poveznica su s međupredmetnom temom *Učiti kako učiti*.

Razvoj odgovornosti pojedinca, društvenoga i vlastitog identiteta, tolerancije, uvažavanje različitih mišljenja i ravnopravnosti poveznica su s međupredmetnom temom *Građanski odgoj i obrazovanje*.

Inicijativnost, samostalnost i samopouzdanje u iznošenju vlastitih ideja i stavova te prihvaćanje razumnoga rizika poveznica su s međupredmetnom temom *Poduzetništvo*.

Uporaba informacijske pismenosti u svrhu traženja odgovarajućih informacija, kritičkog vrednovanja izvora te samostalnog učenja poveznica su s međupredmetnom temom *Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije*

F. UČENJE I POUČAVANJE PREDMETA HRVATSKI JEZIK

I. Iskustva učenja

Učenje i poučavanje u nastavi Hrvatskoga jezika usmjereno je na učenika radi otkrivanja njegovih potencijala, interesa i potreba te poticanja cjelovitoga jezičnog razvoja i napretka. Ciljevi su predmeta razvijanje sposobnosti uporabe jezika u različitim komunikacijskim situacijama, razvijanje čitalačke pismenosti i kulture, istraživanje iskustava i ideja književnosti, poticanje i vrednovanje vlastitoga stvaralaštva i stvaralaštva drugoga te razumijevanje teksta u različitim kulturnim, međukulturnim i društvenim kontekstima.

Učenju i poučavanju hrvatskoga jezika pristupa se prema načelima različitih metodičkih sustava i pristupa, a naglasak je na komunikacijsko-funkcionalnom i holističko-humanističkom pristupu radi ostvarivanja ciljeva učenja definiranih prema područjima komunikacije i jezika, književnosti i stvaralaštva te kulture i medija. Priprema, organizacija, vođenje i evaluacija učenja i poučavanja temelji se na načelima primjerenosti, obavijesnosti, sustavnosti, životnosti, zanimljivosti te načelima znanstvenosti i načelu teksta s ciljem funkcionalne primjene znanja i vještina te oblikovanja sustava vrijednosti tijekom školovanja, u svakodnevnome i profesionalnom životu.

U predmetu Hrvatski jezik tekst je sredstvo učenja i poučavanja na kojemu i pomoću kojega učenik razvija jezične djelatnosti primanja (slušanje i čitanje), proizvodnje (govorenje i pisanje) i njihova međudjelovanja (razgovaranje i dopisivanje) te njima ovladava.

Strategije učenja te strategije, metode i oblici učenja i poučavanja povezuju se sa sadržajima domena predmeta, *Komunikacija i jezik*, *Književnost i stvaralaštvo* i *Kultura i mediji*.

Učenje i poučavanje ostvaruje se nizom aktivnosti i procesa kojima učenik aktivno stječe znanja i razvija vještine, uči istraživanjem i otkrivanjem te se koristi prije stečenim znanjima i iskustvima učenja uočavajući važnost samostalnoga upravljanja učenjem te preuzimanja odgovornosti za vlastito učenje.

Usvajanje i učenje jezika uvjetovano je trima kontekstima: lingvističkim, društvenim i kognitivnim te njihovom interakcijom. Pokazatelji jezičnoga razvoja univerzalni su razvojni obrasci, no određeni i individualnim obilježjima prema kojima se osmišljavaju aktivnosti za stjecanje komunikacijskih vještina i izbor komunikacijskih strategija važnih za svrhovito ovladavanje standardnim hrvatskim jezikom i metajezičnim znanjem.

Opismenjavanje je složen i dugotrajan proces, a početno čitanje i pisanje preduvjet su i podloga za stjecanje komunikacijske jezične kompetencije tijekom ranoga učenja materinskoga jezika u primarnome obrazovanju. Predškolski odgoj i obrazovanje i prvi ciklus osnovnoškolskoga obrazovanja obuhvaćaju predčitalačko i čitalačko razdoblje. Sustavnost u poučavanju i uvažavanje postojećih jezičnih dosega omogućuju i potiču užitak učenja i učenje bez straha. Pokušaji i pogreške pokazatelji su jezičnoga napretka i dinamike procesa usvajanja jezika.

U prvome i drugom ciklusu posebno su važne aktivnosti učenja kojima se uspostavlja suodnos jezičnih predvještina usvojenih u ranome razdoblju s jezičnim znanjima i vještinama kojima će se poučavati učenike.

Tijekom drugoga i trećeg ciklusa učenici uče o jezičnoj normi: pravogovornoj i pravopisnoj, gramatičkoj i leksičkoj normi standardnoga hrvatskog jezika na uporabnoj razini, a to znači da se metajezična znanja poučavaju na temelju jezičnih znanja. Nova se znanja proširuju i produbljuju u skladu s urednim jezičnim razvojem i individualnom dinamikom učenja u dosezanju komunikacijske jezične kompetencije.

U četvrtom i petom ciklusu tekst je i dalje polazište pri ovladavanju jezičnim djelatnostima i lingvističkim znanjima (složenim jezičnim strukturama i rječnikom). Učenje i poučavanje jezičnim i metajezičnim sadržajima usklađeno je s vrstom školovanja i jezikom struke.

Tekstove, obavijesne i književne, na kojima se uči i poučava hrvatski jezik valja odabirati prema sljedećim načelima: načelu teksta, načelu cjelokupnosti komunikacijske jezične prakse, načelu standardnoga jezika i zavičajnosti, načelu komunikacijske i estetske funkcionalnosti, načelu razlikovanja i povezivanja jezičnih razina, načelu stvaralaštva u jeziku i putem jezika.

Učenik će se jezično najbrže razvijati u okolnostima u kojima dobiva poticaje za jezično komuniciranje; pritom valja izbjegavati stalno upozoravanje na pogreške i poticati ga na samoispričavanje vlastitih pogrešaka.

Pristup učenju i poučavanju književnosti temelji se na doživljajno-spoznajnome, emocionalno-iskustvenom, literarnom i estetskom aspektu recepcije književnoga teksta radi interpretacije i vrednovanja, razvoja problemskoga i kritičkoga mišljenja te stvaralaštva. Strategije i aktivnosti učenja i poučavanja u nastavi književnosti usmjerene su na razvijanje kritičkoga i problemskog čitanja te na učeničko stvaralaštvo, pri čemu do izražaja dolazi učenikova osobnost i kreativnost potaknuta čitanjem književnoga teksta.

Književni tekstovi namijenjeni cjelovitomu čitanju odabiru se prema kriterijima: recepcijsko-spoznajne mogućnosti učenika, žanrovska uravnoteženost i tipičnost (poezija, proza, drama), poetička egzemplarnost, literarna vrijednost i podjednaka zastupljenost hrvatskih i svjetskih književnih tekstova te antologijskih i suvremenih.

Naglasak je na učenikovu osobnome izboru književnoga teksta radi poticanja potrebe za čitanjem, čitanja iz užitka, evazivnog čitanja te stvaranja čitalačkih navika i čitalačke kulture.

Tijekom osnovnoškolskoga i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja učenik u svakoj školskoj godini samostalno čita određen broj cjelovitih književnih tekstova koje odabire učitelj uvažavajući preporuke učenika.

U prvome ciklusu učenik godišnje čita između 8 i 10 književnih tekstova. U drugome i trećem ciklusu učenik čita između 6 i 8 književnih tekstova. U četvrtome i petom ciklusu u gimnazijama učenik čita između 6 i 8 cjelovitih književnih tekstova godišnje, dok u strukovnim školama čita između 5 i 7 tekstova godišnje. Preporučeni broj književnih tekstova za cjelovito čitanje nije obvezujući gornjom granicom, naime učitelj na temelju vlastite procjene, analizirajući potrebe i interese razrednoga odjela, planira broj književnih djela za cjelovito čitanje za svaki razredni odjel pojedinačno.

U četvrtome i petom ciklusu u gimnazijama učitelj godišnje izabire tri kanonska i tri suvremena književna teksta te najmanje jedan tekst učenik izabire samostalno. Učenik strukovnih programa u četvrtome ciklusu godišnje čita najmanje dva kanonska i tri suvremena književna teksta, a u petome ciklusu najmanje tri kanonska i dva suvremena književna teksta te najmanje jedan tekst učenik izabire samostalno.

Broj djela za čitanje po vlastitome izboru učenika nije ograničen, čak štoviše, učenike valja poticati na čitanje iz užitka.

Učenje i poučavanje u domeni *Kultura i mediji* potiču učenika na razvijanje potreba i navika za samoinicijativnim istraživanjem i otkrivanjem informacija, za razumijevanjem uloge i važnosti medijskih tekstova i njihovih poruka te njihove kritičke prosudbe, za razumijevanjem sinkronijskih i dijakronijskih aspekata kulturoloških sadržaja, svoje i drugih kultura, jezika i identiteta. Osobito se naglašava poticanje potrebe i navike posjećivanja kulturnih događaja radi obogaćivanja vlastitoga emocionalnog, intelektualnog i kulturnog razvoja.

Učitelj, uvažavajući preporuke učenika, izabire medijske sadržaje i popularnokulturne tekstove s kojima se učenik svakodnevno susreće primjereno dobi, interesu, recepcijskim i spoznajnim mogućnostima. Učenik razlikuje bitne od nebitnih informacija; ovladava strategijama istraživanja i otkrivanja pouzdanosti i točnosti informacija; sažima, organizira i tumači prikupljene informacije i kritički ih vrednuje; istražuje utjecaje kulturnih vrijednosti i obrazaca te masovne potrošačke kulture s ciljem prosuđivanja njihova utjecaja na oblikovanje kulturnoga identiteta. Promišlja o važnosti književnoga teksta koji je dio nacionalne književne i kulturne baštine te promatra povezanost vlastitoga kulturnog identiteta u odnosu na europski i svjetski kulturni kontekst.

II. Uloga učitelja i nastavnika

Učitelj prihvaća i primjenjuje inovativne pristupe u teoriji i praksi nastave hrvatskoga jezika i kontinuirano unapređuje svoje učiteljske kompetencije da bi se održala visoka profesionalna kvaliteta poučavanja u skladu sa zahtjevima suvremenoga društva. Metode i pristupe poučavanju osmišljava i primjenjuje kreativno i samostalno s ciljem poticanja na učenje i razvoj, diferencira ih i individualizira da bi odgovorio na potrebe svih učenika.

Osmišljava nastavu procjenjujući prije stečena znanja i vještine učenika, njihove individualne razlike s obzirom na sposobnosti i različite stilove učenja te kulturnu i socijalnu sredinu iz koje učenik potječe, zdravlje, razvojnu dob i interese. Učitelj samostalno kreira i bira materijale i prilagođava ih učenicima u razrednome odjelu ili skupini koju poučava. U poučavanju se uvažavaju i prihvaćaju različite osobnosti učenika.

Učitelj primjenjuje raznovrsne strategije poučavanja, a ujedno i poučava učenike različitim strategijama učenja, komunikacijskim strategijama (slušanja i čitanja, pisanja i govorenja), strategijama rada na tekstu (istraživanja i uporabe informacija), strategijama za vlastito učenje, nadgledanje i usmjeravanje učinkovitosti i samostalnosti u radu i pomaže učeniku u odabiru najprikladnijih. Prilagođava poučavanje učeniku (osmišljava različite aktivnosti za učenika) i potiče ga na aktivno sudjelovanje u učenju, smisleno usvajanje koncepata i kategorija i razumijevanje procesa. Osmišljava aktivnosti za učenike u kojima učenik može primijeniti ono što je naučio i koje potiču razvoj kritičkoga i kreativnog mišljenja. Potiče učenika na samorefleksiju i samovrednovanje učenja.

Omogućuje učeniku sudjelovanje u različitim interakcijama i procesima, potiče njegovu autonomiju, inicijativnost, osjećaj individualnosti i identiteta te mu pruža podršku da razvije svoj puni potencijal, potiče razvoj empatije i osjetljivosti za potrebe drugih, otvorenost za različitosti te razvoj vještina za izražavanje svojih mišljenja i stavova i uvažavanja tuđih.

III. Materijali i izvori

Nastavni materijali usmjereni su ostvarivanju osobnih i obrazovnih ciljeva te ishoda definiranih predmetnim kurikulumom. Dinamika učenja i poučavanja ostvaruje se izravnom komunikacijom učitelja i učenika te pomoću informacijske i komunikacijske tehnologije.

Učitelj odabire materijale za učenje i poučavanje i/ili ih izrađuje samostalno i u suradnji s učenicima. Nastavni su materijali funkcionalni i usklađeni s ciljevima učenja i aktivnostima za učenike.

Polazišni izvori nastave hrvatskog jezika različite su vrste tekstova svih funkcionalnih stilova, različitih sadržaja i struktura u različitim medijima.

U nastavi hrvatskoga jezika tekst za učenje, poučavanje i vrednovanje jezičnih umijeća jest lingvometodički predložak koji je usklađen s jezičnom i razvojnom dobi učenika, njegovim interesima, iskustvom i prethodno usvojenim jezičnim znanjima, sposobnostima i vještinama.

Izvori učenja i poučavanja moraju biti različiti i dostupni učenicima tijekom učenja i poučavanja. Podrazumijeva se uporaba referentne literature.

IV. Okružje

Okružje za učenje i poučavanje hrvatskoga jezika učeniku je poticajno i usmjereno je na sadržaje učenja. Omogućuje različitu dinamiku učenja i razumijevanja u kojoj se uvažavaju i prihvaćaju različita mišljenja, stavovi i vrijednosti. Promovira se osjećaj zajedništva koji potiče na sudjelovanje u stvaranju pozitivne razredne klime i kulture.

Prostor učenja i poučavanja najčešće je učionica, a učenje i poučavanje ostvaruje se i u različitim izvanučioničkim prostorima kao što su kulturno-umjetničke institucije i manifestacije, u fizičkome i virtualnom okružju. Učenik sudjeluje u osmišljavanju i organizaciji radnoga prostora, a u virtualnome okružju može se pridružiti različitim obrazovnim zajednicama.

Odnosi između učenika i učitelja temelje se na međusobnome poštovanju, povjerenju, uvažavanju, toleranciji i dobroj volji. Prema svim se učenicima postupa bez predrasuda, pravedno i jednako, bez obzira na njihove različitosti i osobnosti, radi poticanja samoinicijativnosti, razvoja samopouzdanja i preuzimanja odgovornosti.

V. Određeno vrijeme

Predmet Hrvatski jezik poučava se od prvoga do petog ciklusa. U prvome, drugome i dijelom u trećemu (šesti razred) planirano je godišnje 175 sati. Prva četiri razreda imaju fleksibilnu organizaciju nastave, bez formalnog rasporeda sati i vremenskog ograničenja trajanja nastavnoga sata, a to omogućava učiteljima veći stupanj prilagodbe odgojno-obrazovnog rada potrebama i interesima učenika. U sedmome i osmome razredu planirano je 140 sati. U četvrtom i petom ciklusu razlikuju se srednjoškolski četverogodišnji programi (sa satnicom 140+140+140+140) i strukovni programi (sa satnicom 140+140+105+105; 105+105+105+105; 105+105+105).

Učitelj svojim izvedbenim planom samostalno planira sate obrade, uvježbavanja, ponavljanja, usustavljivanja i provjeravanja s obzirom na ostvarivanje ishoda i napretka učenika u pojedinom razrednom odjelu. Broj sati s obzirom na tri domene raspoređuje se prema načelu unutarpredmetne korelacije i integracije, tj. tijekom jednoga nastavnoga sata mogu se poučavati i učiti sadržaji svih triju domena.

VI. Grupiranje djece i učenika

Učenici su grupirani u razredne odjele kao homogena cjelina prema kronološkoj dobi. Veličinom razrednoga odjela upravlja se oblikovanjem skupine ili stvaranjem učeničkih timova prikladnih za postizanje radnoga i produktivnog ozračja. Učenik postavlja vlastite ciljeve, uči timski i samostalno u različitim grupama i okružjima. Tijekom učenja i poučavanja oblikuje se pozitivno i radno razredno individualizirano okružje za učenje u kojemu učenici osjećaju zadovoljstvo i pripadnost grupi. Učenici se mogu organizirati u različite skupine radi ostvarivanja različitih projekata (individualnih i suradničkih, razrednih i školskih) u fizičkom i mrežnom okružju.

Da bi se zadovoljile odgojno-obrazovne potrebe učenika s teškoćama, kurikulum se prilagođava u skladu sa smjernicama Okvira za poticanje i prilagodbu iskustava učenja te vrednovanje postignuća djece i učenika s teškoćama.

Da bi se zadovoljile odgojno-obrazovne potrebe darovitih učenika, uvodi se razlikovni kurikulum u skladu sa smjernicama Okvira za poticanje iskustava učenja i vrednovanje postignuća darovite djece i učenika.

G. VREDNOVANJE ODGOJNO-OBRAZOVNIH ISHODA U PREDMETU HRVATSKI JEZIK

Vrednovanje u predmetu Hrvatski jezik pažljivo se planira i provodi sustavnim prikupljanjem različitih povezanih informacija o usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda. Pritom se poštuje jedinstvenost svakoga učenika s obzirom na kognitivno, društveno-afektivno i psihomotoričko razvojno područje vrednovanja.

Svrha je procesa vrednovanja dvojaka. Vrednovanje **motivira** učenika na daljnji rad, a ujedno je povratna informacija učenicima i učiteljima, roditeljima, obrazovnim institucijama i prosvjetnim vlastima.

Elementi vrednovanja u predmetu proizlaze iz odgojno-obrazovnih ishoda konceptualiziranih u trima domenama: *Komunikacija i jezik (A)*, *Književnost i stvaralaštvo (B)* i *Kultura i mediji (C)*.

Sastavnice su vrednovanja u predmetu Hrvatski jezik:

1. Slušanje i govorenje

2. Čitanje

3. Pisanje.

Sustavnim praćenjem i vrednovanjem na temelju prikupljanja i tumačenja podataka o poučavanju i napredovanju pojedinoga učenika formativno se djeluje na poboljšanje učenja i poučavanja. Formativno vrednovanje polazište je za učenikovo i učiteljevo planiranje daljnjega učenja i poučavanja.

Na kraju određenoga razdoblja učenja i poučavanja procjenjuju se ishodi učenja i poučavanja. Sumativno se vrednuje usvojenost znanja i razvijenost vještina, a prati se i procjenjuje usvojenost općeprihvaćenih stavova i vrijednosti te razvijenost navika i elementi generičkih kompetencija: odgovornost, samostalnost i samoinicijativnost te komunikacija i suradnja. Smisao i cilj procjenjivanja poticanje je učenika na iskazivanje znanja, vještina i stavova.

Tri su osnova pristupa vrednovanju: **vrednovanje za učenje**, **vrednovanje kao učenje** i **vrednovanje naučenoga**.

Vrednovanje za učenje služi unapređivanju i planiranju budućega učenja i poučavanja. Temelji se na povratnoj informaciji učeniku i razmjeni iskustava (učitelj - učenik i učenik - učenik) o procesima učenja te usvojenosti znanja, vještina i stavova u odnosu na postavljena očekivanja. Motivira učenike na daljnji rad.

Oblici su vrednovanja: provjera razumijevanja i učenikova napredovanja ciljanim pitanjima, vođenje individualnih savjetodavnih i refleksivnih razgovora s učenicima, predstavljanje učeničkih radova, uvid u učeničke mape (uvidom u učeničke uratke, prikupljane tijekom dužega razdoblja, prati se učenikov napredak), predstavljanje učeničkih projekata, opažanja učeničkih aktivnosti i ponašanja tijekom učenja i poučavanja (frontalno, individualno i suradničko).

Vrednovanje kao učenje učenika potiče na (samo)praćenje, (samo)refleksiju i samovrednovanje učenja s obzirom na ciljeve postavljene na početku nastavnoga procesa. Učenjem i poučavanjem učenike se usmjerava na ovladavanje strategijama nadgledanja, planiranja i samoreguliranja vlastitoga napredovanja u usvajanju znanja, vještina i stavova radi postizanja samostalnosti i preuzimanja odgovornosti za vlastito učenje.

Oblici su vrednovanja: vođenje individualnih savjetodavnih i refleksivnih razgovora s učenicima, služenje popisima za (samo)procjenu znanja, vještina i sposobnosti, popisima kompetencija za osobnu samoprocjenu i praćenje, obrascima za (samo)procjenu predstavljачkih uradaka, opisnicima za (samo)procjenu suradničkoga učenja, upitnicima, tablicama, ljestvicama procjene, planovima učenja i njegova ostvarivanja.

Vrednovanje naučenoga podrazumijeva sumativno vrednovanje razine usvojenosti znanja i razvijenosti vještina u odnosu na definirane odgojno-obrazovne ishode, njihovu razradu te razine usvojenosti. Provodi se tijekom ili na kraju određenoga planiranog razdoblja: obrade, ponavljanja, uvježbavanja, usustavljivanja i sintetiziranja radi provjere ostvarivanja planiranih odgojno-obrazovnih ishoda i rezultira brojčanom ocjenom.

Oblici su vrednovanja: usmene provjere, pisane provjere zadacima zatvorenoga i /ili otvorenog tipa; predstavljanja ili izvedbe: govorni i razgovorni oblici, praktični radovi, projekti; učeničke mape i sl. Provode se prema potrebi/planu i individualnoj procjeni učitelja.

Vrednovanje usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda potiče dubinsko i trajno učenje te primjenu znanja i vještina u novim situacijama i rješavanje problema u kontekstu koji je učenicima relevantan i zanimljiv. Eksplicitna pravila i mjerila vrednovanja učenicima pomažu pri razumijevanju sastavnica uspješne izvedbe i aspekata učenja koji se vrednuju.

Zaključna (pr)ocjena oblikuje se na temelju što više različitih informacija o učenikovo usvojenosti odgojno-obrazovnih ishoda prema zadanim odgojno-obrazovnim ishodima i razinama njihove usvojenosti. Zaključna (pr)ocjena nije aritmetička sredina pojedinačnih ocjena, već je pokazatelj učenikova napretka u učenju i razvijenosti vještina. O podacima o učenikovu postignuću i uradcima u predmetu, uloženoj trudu, sudjelovanju, suradnji i odgovornosti izvješćuje se zasebno, osim o elementima koji su izravno ugrađeni u odgojno-obrazovne ishode.

Ishodi koji se formativno vrednuju:

1., 2., 3. i 4. razred OŠ – B. 4, B. 5, C. 3

5., 6., 7. i 8. razred OŠ – B. 4, B. 5, C. 5

1., 2., 3. i 4. razred SŠ – u srednjoškolskom programu sa satnicama 140 + 140 + 140 + 140, 140 + 140 + 105 + 105 i 105 + 105 + 105 + 105 – B. 1, B. 4, B. 5, C. 4; u srednjoškolskom programu sa satnicom 105 + 105 + 105 – B. 1, B. 3 i C. 4

DODATAK KURIKULUMU

POPIS PREDLOŽENIH KNJIŽEVNIH DJELA ZA CJELOVITO ČITANJE

Napomena uz popis predloženih tekstova za cjelovito čitanje

Cjelovito čitanje književnih tekstova jedna je od ključnih sastavnica nastave književnosti u školi. Ona proizlazi iz dvojake svrhe nastave književnosti. S jedne strane treba omogućiti razvoj kulturne pismenosti koja uključuje poznavanje, razumijevanje i korištenje osnovnih elemenata kulturnoga okružja. U tome poznavanje književnosti, koja je ne samo konstitutivni čimbenik toga okružja već ujedno i jedan od najznačajnijih oblika njegove refleksije, ima posebnu vrijednost. S druge pak strane, čitanje književnih tekstova donosi mogućnost specifičnoga (trans)formativnog iskustva koje pridonosi osobnom razvoju čitatelja. Čitanje, kao svojevrsna igra mogućnosti, otvara nove perspektive za refleksiju o svijetu, sebi i drugima.

Ovaj popis, ponajprije, predstavlja **prijedlog** tekstova koji, prema procjeni članova Stručne radne skupine, omogućuju cjelovito čitanje usmjereno prema navedenoj svrsi nastave književnosti. Riječ je o **otvorenome popisu** s kojega učitelj može izabrati tekstove prema svojim profesionalnim kriterijima, no ništa ga ne priječi da za cjelovito čitanje izabere i neki drugi prikladan tekst koji nije na popisu. To se odnosi ne samo na razmjerno suvremene tekstove već i na one starije.

Ovaj popis predloženih tekstova oblikovan je na temelju nekoliko osnovnih **kriterija**. Prvi je od njih usmjeravao izbor na tekstove koji odgovaraju kulturno dominantnoj predodžbi o književno vrijednim djelima. Drugi je kriterij nalagao izbor samo onih tekstova koji su prikladni za učenikovo **samostalno cjelovito čitanje**. Zbog toga na popisu nisu mnoga važna djela svjetske i nacionalne književnosti, poput *Biblije*, *Homerovih epova*, *Don Quijotea*, *Judite*, *Ribanja* i *ribarskoga prigovaranja* ili *Robinje*. To ne znači da se učenici s tim djelima uopće neće susresti, već da će ih upoznati preko najznačajnijih dijelova ili ulomaka, kao što je uobičajeno u nastavnoj praksi. Stoga ovaj popis nipošto ne treba poistovjećivati s popisom sadržaja nastave književnosti ili pregledom „nastavnoga gradiva“.

Treći je kriterij izbora bio **primjerenost tekstova** dobi učenika i njihovu kulturnome i životnom iskustvu. Ovaj je kriterij osobito važan imamo li na umu činjenicu da djeca i mladi ljudi čitaju sve manje i da je za mnoge od njih čitanje u školi možda i jedina prilika da razviju sklonost prema čitanju i čitalačke navike. Zbog toga se na ovome popisu nalazi razmjerno velik broj suvremenih književnih tekstova koji su redovno bliži senzibilitetu, interesima i potrebama mladih čitatelja.

Naposljetku, popis sadržava tekstove iz **različitih** književnih razdoblja, djela iz nacionalne i svjetske književnosti te tekstove koji pripadaju različitim književnim vrstama, što omogućuje raznolika kulturna i čitateljska iskustva.

U poglavljima *D. Odgojno-obrazovni ishodi u predmetu Hrvatski jezik* i *F. Učenje i poučavanje predmeta Hrvatski jezik* učitelji mogu pronaći dodatne smjernice o sastavljanju popisa za cjelovito čitanje.

Još jednom želimo istaknuti da ovaj popis predloženih tekstova za cjelovito čitanje nije zaokruženi obvezujući kanonski popis. Njegov je otvoreni karakter posljedica uvjerenja da su usmjerenost na učenika i profesionalna autonomija učitelja temeljna pretpostavka kvalitetnoga odgoja i obrazovanja.

Prvi ciklus

Andersen, Hans Christian, Bajke (izbor)
Anić, Višnja, Božićna tišina
Balog, Zvonimir, Male priče o velikim slovima
Baronian, Jean-Baptiste, Figaro, mačak koji je hrkao
Bauer, Ludvig, Tri medvjeda i gitara
Borovac, Ivanka, Životinjska abeceda
Čapek, Karel, Poštarska bajka
Čunčić-Bandov, Jadranka, Šale, trice, zvrndalice
Čopić, Branko, Ježeva kućica
Dokić, Ana, Trči, Giza, trči / Tri sestre / Nemaš pojma Grizlijane
Femenić, Stanislav, Idi pa vidi
Glušćević, Maja, Piki i Argo
Grimm, Jakob i Wilchem, Bajke (izbor)
Grozđanić, Ksenija, Dvanaest veselih mjeseci
Guljašević, Ivana, Čarapojedac
Hercigonja, Želimir: Pobuna u postolarskoj radionici / Prašnjavko / Vodenjak i stara kruška
Horvat Vukelja, Željka, Hrabrica / Kako je kornjača išla na ljetovanje / Reumatični kišobran i drugi igrokazi / Slikopriče ili Nove slikopriče
Horvat, Nada, Mica Poštarica
Iveljić, Nada, Božićna bajka
Jelić, Marijana, Coprnica Dragica
Janikovszky, Baš se veselim / Da sam odrastao / Kako da odgovorim / Znaš li i ti
Junaković, Svjetlan, Dome, slatki dome
Kasparavičius, Kęstutis, Dan jagoda / Mala zima / Mali vrtlar
Kovačević, Hrvoje, General Kiro, miš
Kušec, Ksenija, Janko i stroj za vrijeme
Lindgren, Astrid, Mi djeca Graje Male
Lovrenčić, Sanja, Djevojčica iz cirkusa
Lukatela, Vesna, Jedan je dječak imao
Mravunac, Larisa, Dječak u zvjezdanim čizmama
Peroci, Ela, Maca papučarica
Perrault, Charles, Bajke (izbor)
Pervan, Jelena, Brbljava Iva
PeterlikHuseinović, Andrea, Jan vjetroviti / Ljubav / Plavo nebo / Ciconia, ciconia
Pilić, Sanja, Maša i ... (izbor iz serije) / Djed Mraz darove nosi
Pongrašić, Ema, Princeza i zmaj
Pongrašić, Zoran, Zašto ne volim bajke/ Zabrinuta Jasenka
Prosenjak, Božidar, Miš
Sigsgaard, Jens, Pale sam na svijetu
Škrinjarić, Sunčana, Kako sanjaju stvari / Medin dom / Nezadovoljna bubamara / Plesna haljina žutog maslačka
Torjanac, Tomislav, Žabeceda
Videk, Nevenka, Pismo iz Zelengrada / Zagonetna abeceda
Vitez, Grigor, A zašto ne bi / Kako živi Antuntun
Vuković, Aljoša, Tople riječi
Zidar Bogadi, Nada, Sretan cvrčak
Zubović, Sonja, Kako se gleda abeceda
Zvrko, Ratko, Grga Čvarak

2. ciklus

Balog, Zvonimir, Bože, kako sam ja blesav
Balog, Zvonimir, Pjesme
Barrie, James Matthew, Petar Pan
Basne (po izboru)
Bilopavlović, Tito, Paunaš/ Filipini iza ugla
Brajko-Livaković, Maja, FinkaFi
Brlić-Mažuranić, Ivana, Čudnovate zgode šegrta Hlapića
Brlić-Mažuranić, Ivana, Šuma Strižborova / Regoč
Collodi, Carlo, Pinokio
Dahl, Roald, Charlie i tvornica čokolade / Matilda / Fantastični gospodin Lisac
Gardaš, Anto, Duh u močvari / Ljubičasti planet / Izum profesora Leopolda
Gavran, Miro, Igrokazi za djecu
Gavran, Miro, Zaljubljen do ušiju / Sretni dani / Kako je tata osvojio mamu / Svašta u mojoj glavi
Glušćević, Maja, Bijeg u košari / Tišina, snima se
Hercigonja, Želimir, Bajkovnica
Hitrec, Hrvoje, Eko Eko / Humandel / Matko na štakama
Horvat, Tihomir, Frka u Ščitarjevu
Horvatić, Dubravko, Stanari u slonu
Hrvatske narodne bajke
Iveljić, Nada, Šestinski kišobran
Kanižaj, Pajo, Tričave pjesme
Kästner, Erich, Emil i detektivi / Blizanke / Tonček i Točkica
Kinney, Jeff, Gregorov dnevnik (izbor iz serije)
Kipling, Rudyard, Knjiga o džungli
Kopjar, Marko, Poštanski Marko / Čokoladne godine / Žganci od vanilije
Kovačević, Hrvoje, Tajna... (izbor iz serije)
Krilić, Zlatko, Šaljive priče i priče bez šale
Kušan, Ivan, Domaća zadaća
Kušan, Ivan, Koko u Parizu / Lažeš, Melita / Uzbuna na Zelenom vrhu / Zagonetni dječak
Lagerlöf, Selma, Legende o Kristu
Lindgren, Astrid, Pipi Duga Čarapa
Lofting, Hugh, Pripovijest o doktoru Dolittleu
Lovrak, Mato, Družba Pere Kvržice / Vlak u snijegu
Lovrenčić, Sanja, Noina mačka i drugi igrokazi
Maar, Paul, Tjedan sav od subota
Macan, Darko, Knjige lažu
Madunić Barišić, Nives, Tajna čokoladnih bombona
Marušić, Matko, Snijeg u Splitu
Matošec, Milivoj, Strah u Ulici lipa
Mihaljević, Nada, Anđeo plišanih igračaka
Mihoković-Kumrić, Nada, Tko vjeruje u rode još
Molnar, Ferenc, Junaci Pavlove ulice
Parun, Vesna, Miki slavni kapetan / Džingiskan i Miki Trasi
Pavličić, Pavao, Trojica u Trnju
Pichon, Liz, Tom Gates – Odlični izgovori (i druge dobre fore)
Pilić, Sanja, O mama sve najbolje / Nemam vremena / Zar baš moram u školu?
Polak, Sanja, Dnevnik Pauline P. / Drugi dnevnik Pauline P. / Morski dnevnik Pauline P.
Pongrašić, Zoran, Mama je kriva za sve / Ovaj put je kriv tata
Primorac, Branka, Zvonka, zmaj i tri kavalira / Ljubavni slučaj mačka Joje / Moj djed astronaut

Prosenjak, Božidar, Sijač sreće / Sunce za vučka
Puškin, Aleksandar Sergejevič, Bajka o ribaru i ribici
Rorić, Ivica Vanja, Najljepše pjesme za djecu
Sempé, Jean-Jacques, Gosciny, René, Nikica
Spyri, Johanna, Heidi
Šesto, Silvija, Bum Tomica (izbor iz serije)
Škuflić-Horvat, Ines, (ur.), Kaos prije premijere
Todorovski, Zvonko, Plavi trubač
Twain, Mark, Doživljaji Huckleberyja Finna
Vitez, Grigor, Pjesme / Kad bi drveće hodalo
Winterfeld, Henry, Timpetill
Zidar-Bogadi, Nada, Plavi san
Zlatar, Pero, Veseli zemljopis
Željeznjak, Mila, Sretne priče

3. ciklus

Bitenc, Jadranko, Twist na bazenu / Apsolutni početnici
Boyne, John, Dječak u prugastoj pidžami
Brajko-Livaković, Maja, Kad pobijedi ljubav / Nemoj reći nikome
Brlić-Mažuranić, Ivana, Priče iz davnine (izbor)
Bruckner, Karl, Sadako hoće živjeti
Caroll, Lewis, Alisa u zemlji čuda
Cesarić, Dobriša, Pjesme
Cveniće, Josip, Čvrsto drži joy-stick
Dnevnik Ane Frank
Doerr, Anthony, Svjetlo koje ne vidimo
Domjanić, Dragutin, Pjesme
Dovjak-Matković, Blanka, Zagrebačka priča
Ellis, Deborah, Djevojčica iz Afganistana
Ende, Michael, Beskrajna priča / Momo
Galović, Fran, Pjesme
Gavran, Miro, Zaboravljeni sin / Profesorica iz snova / Ljeto za pamćenje
Gavran, Miro, Zaboravi Hollywood / Muž moje žene
Gervais, Drago, Pjesme
Glavašević, Siniša, Priče iz Vukovara
Green, John, Greška u našim zvijezdama / U traganju za Alaskom / Gradovi od papira
Grozđanić, Ksenija, Nova sam u školi
Hercigonja, Želimir, Tajni leksikon
Hitrec, Hrvoje, Smogovci
Hornby, Nick, Sve zbog jednog dječaka
Horvat, Joža, Besa / Waitapu
Ibbotsen, Eva, Putovanje na rijeku More
Iveljić, Nada, Svrackovo brdo
Jan, Bernard, Potraži me ispod duge
Jelačić-Bužimski, Dubravko, Sportski život letećega Martina / Balkanska mafija / Martin protiv CIA-e i KGB-a
Jurić Zagorka, Marija, Kći Lotrščaka / Tajna krvavog mosta
Kaštelan, Jure, Pjesme
Kishon, Ephraim, Kod kuće je najgore
Klepac, Jadranka, Miris knjige
Knižek, Igor, Priča o dva brata

Kolar, Slavko, Breza
Kopjar, Marko, Ljubav, padobranc i izvanzemaljci
Kovačević, Hrvoje, Tajna... (izbor iz serije)
Kovačić, Ivan Goran, Pjesme
Kovačić, Ivan Goran, Pripovijetke
Krilić, Zlatko, Zabranjena vrata / Veliki zavodnik
Krklec, Gustav, Pjesme
Kwok, Jean, Izgubljena u prijevodu
Laća, Josip, Grand hotel
Lewis, CliveStaples, Kronike iz Narnije (po izbor)
Macan, Darko, Pavo protiv Pave
Mayer, Milutin, Dolazak Hrvata
Majer, Vjekoslav, Dnevnik maloga Perice
Mihelčić, Nada, Bilješke jedne gimnazijalke / Zeleni pas / Draga mama
Miloš, Damir, Bijeli klaun
Miloš, Damir, Kornatske priče
Nazor, Vladimir, Pjesme
Nazor, Vladimir, Pripovijetke
Nesbø, J, Čarobna kupka doktora Proktora... (izbor iz serije)
Nöstlinger, Christine, Konrad, dječak iz limenke / Olfi među ženama
Novak, Vjenceslav, Iz velegradskoga podzemlja
Oz, Amos, Iznenada u dubini šume
Paljetak, Luko, Grenlandski leptiri
Paljetak, Luko, Pjesme
Parun, Vesna, Pjesme
Pavličić, Pavao, Dobri duh Zagreba
Pichon, Liz, Tom Gates, moj savršeni svijet
Pilić, Sanja, Mrvice iz dnevnoga boravka / Hoću biti posebnaaaa / Sasvim sam popubertetio
Polak, Sanja, Pobuna Pauline P. / Skijaški dnevnik Pauline P.
Pongrašić-Đokić, Ana, Grozdana na zrnu papra
Pongrašić, Zoran, Djevojčica koja je preskočila nebesa / Gumi-gumi
Pongrašić, Zoran, Čuvari sreće
Primorac, Branka, Maturalac / Divlje godine
Primorac, Branka, Perešin: život i smrt: o Rudolfu, ne samo pilotu
Prosenjak, Božidar, Divlji konj
Rajki, Igor, Mamac za duhove / Užasna
Riordan, Rick, Kradljivac gromova
Roth, Veronica, Različita / Pobunjena
Rowling, JoanneKathleen, HarryPotter (izbor iz serije)
Rundek, Melita, Psima ulaz zabranjen / Hej, ja sam online
Saint-Exupéry, de Antoine, Mali princ
Schwab, Gustav, Najljepše priče klasične starine
Storić, Šime, Mačka se uvijek dočeka na noge / Jana, volim te, al' stvarno
Sienkiewicz, Henryk, Kroz pustinju i prašumu
Šajatović, Ivona, Tajna ogrlice sa sedam rubina
Šenoa, August, Kameni svatovi, Postolar i vrag
Šesto, Silvija, Debela / Tko je ubio Pašteticu / Vanda
Šimunović, Dinko, Alkar / Duga
Škrinjarić, Sunčana, Ulica predaka / Čarobni prosjak
Škuflić-Horvat, Ines, (ur.), Maštoplov / Panika u Strahogradu
Tadijanović, Dragutin, Pjesme

Tihi-Stepanić, Jasminka, Imaš fejs?/Moja neprijateljica Ana/ Baš kao HarryPotter/ Bacit ću ti kompjutor kroz prozor
Tolkien, John Ronald Reuel, Hobit
Townsend, Sue, Tajni dnevnik Adriana Molea / Novi jadi Adriana Molea
Tribuson, Goran, Ne dao bog većega zla
Tribuson, Goran, Rani dani / Mrtva priroda
Verne, Jules, Put u središte zemlje
Vitez, Grigor, Pjesme
Wilde, Oscar, Priče
Zusak, Markus, Kradljivica knjiga

Četvrti i peti ciklus

Ahmatova, Ana, izbor iz poezije
Alighieri, Dante, Božanstvena komedija (izbor)
Ammaniti, Niccolo, Nek zabava počne
Andrić, Ivo, Na Drini ćuprija
Anouilh, Jean, Antigona
Aralica, Ivo, Psi u trgovištu
Atwood, Margaret, Sluškinjina priča
Austen, Jane, Ponos i predrasude / Razum i osjećaji
Balota, Mate, izbor iz poezije
Balzac, Honore de, Otac Goriot
Baretić, Renato, Osmi povjerenik
Baricco, Alessandro, Ocean more
Baudelaire, Charles, izbor iz poezije
Bauer, Ludwig, Zavičaj, zaborav
Beckett, Samuel, Čekajući Godota
Begović, Milan, Bez trećega / Dunja u kovčegu / Pustolov pred vratima
Boccaccio, Giovanni, Dekameron(izbor)
Bodrožić Simić, Ivana, Hotel Zagorje
Borges, Jorge Luis, izbor iz kratke proze
Bradbury, Ray, Fahrenheit 451
Brecht, Bertold, Majka Hrabrost i njezina djeca / Kavkaski krug kredom
Brešan, Ivo, Nečastivi na Filozofskom fakultetu / Predstava Hamleta u selu Mrduša Donja
Bronte, Emily, Orkanski visovi
Bruckner, Pascal, Božansko dijete
Bulgakov, Mihail, Majstor i Margarita
Bunić Vučić, Ivan, Plandovanja
Burgess, Anthony, Paklena naranča
Calderon de la Barca, Pedro, Život je san
Calvino, Italo, Ako jedne zimske noći neki putnik...
Camus, Albert, Stranac
Capote, Truman, Hladnokrvno ubojstvo
Carver, Raymond, izbor iz kratke proze
Celan, Paul, izbor iz poezije
Cesarić, Dobriša, izbor iz poezije
Christie, Agatha, Božić Herculea Poirota
Coetzee, J. M., Život i dobaMichaela K.
Conrad, Joseph, Srce tame
Cvetajeva, Marina, izbor iz poezije

Čegec, Branko, izbor iz poezije
Čehov, Anton Pavlovič, Tri sestre / izbor iz kratke proze
Botton, Alain de, Kako vam Proust može promijeniti život
Domjanić, Dragutin, izbor iz poezije
Dedić, Arsen, izbor iz poezije
Desnica, Vladan, Proljeća Ivana Galeba / Zimsko ljetovanje
Dizdar, Mak, izbor iz poezije
Dostojevski, Fjodor Mihajlovič, Zločin i kazna / Idiot
Doxiadis, Apostolos, Stric Petros i Goldbachova slutnja
Doyle, Arthur Conan, Baskervilski pas
Dragojević, Danijel, izbor iz poezije
Drakulić, Slavenka, Mramorna koža
Držić, Marin, Dundo Maroje / Novela od Stanca / Skup
Duras, Marguerite, Ljubavnik
Džubran, Halil, Prorokov vrt
Eco, Umberto, Ime ruže
Eliot, Thomas Stearns, izbor iz poezije
Eshil, Okovani Prometej
Esquirol, Laura, Kao voda za čokoladu
Euripid, Medeja
Ezop, Basne
Fabrio, Nedjeljko, Vježbanje života
Ferić, Zoran, Anđeo u ofsajdu
Flaubert, Gustave, Gospođa Bovary
Frost, Robert, izbor iz poezije
Gaarder, Jostein, Sofijin svijet
Galović, Fran, izbor iz poezije
Gavran, Miro, Ljubavi Georgea Washingtona i druge drame / Poncije Pilat
Gervais, Drago, izbor iz poezije
Gibson, William, Neuromancer
Gjalski, Ksaver Šandor, Pod starim krovovima
Goethe, Johann Wolfgang, Faust I.
Gogolj, Nikolaj Vasiljevič, Kabanica
Golding, William, Gospodar muha
Goldoni, Carlo, Gostioničarka Mirandolina
Golub, Ivan, izbor iz poezije
Grass, Günter, Limeni bubanj
Greene, Graham, Mirni Amerikanac
Gromača, Tatjana, izbor iz poezije
Gundulić, Ivan, Dubravka
Harris, Thomas, Kad jaganjci utihnu
Hasanaginica
Hašek, Jaroslav, Doživljaji dobrog vojaka Švejka
Havel, Vaclav, Popodne s obitelji
Heine, Heinrich, izbor iz poezije
Hemingway, Ernest, izbor iz kratke proze / Starac i more
Hesse, Herman, Igra staklenim perlama / Sidharta
Horvat, Ana, izbor iz poezije
Hosseini, Khaled, Gonič zmajeva / Tisuću žarkih sunaca
Huxley, Aldous, Vrli novi svijet
Ibsen, Henrik, Lutkina kuća
Ionesco, Eugene, Čelava pjevačica / Instrukcija / Stolice

Jergović, Miljenko, Sarajevski Marlboro / Mama Leone
Jesenjin, Sergej, izbor iz poezije
Joyce, James, Portret umjetnika u mladosti
Kafka, Franz, Preobražaj / Proces
Kaleb, Vjekoslav, Gost
Karuza, Senko, izbor iz kratke proze
Kaštelan, Jure, izbor iz poezije
Keats, John, izbor iz poezije
Kertész, Imre, Čovjek bez sudbine
Kiš, Danilo, Grobnica za Borisa Davidovića
Kolanović, Maša, Slobostina Barbie
Kovačić, Ante, U registraturi
Kozarac, Josip, izbor iz kratke proze
Kranjčević, Silvije Strahimir, izbor iz poezije
Krauss, Nicole, Povijest ljubavi
Krleža, Miroslav, Povratak Filipa Latinovicza / Na rubu pameti / Balade Petrice Kerempuha / Gospoda
Glembajevi / Kraljevo / izbor iz poezije
Kundera, Milan, Nepodnošljiva lakoća postojanja / Šala / Život je negdje drugdje
Kureishi, Hanif, Buddha iz predgrađa
Leskovar, Janko, Misao na vječnost
Lodge, David, Razmjena
Lorca, Federico Garcia, izbor iz poezije
Ljermontov, Mihail, Junak našeg doba
Majetić, Alojz, Čangi
Maleš, Branko, izbor iz poezije
Mann, Thomas, Smrt u Veneciji
Marinković, Ranko, izbor iz kratke proze / Kiklop / Glorija
Márquez, Gabriel García, Sto godina samoće / Dvanaest hodočasnika / Kronika najavljene smrti / Ljubav u doba kolere
Matanović, Julijana, Zašto sam vam lagala
Matišić, Mate, Posmrtna trilogija
Matoš, Antun Gustav, izbor iz poezije i kratke proze
Maupassant, Guy de, Na vodi
Mažuranić, Ivan, Smrt Smail-age Čengića
McCarthy, Cormac, Cesta
Mićanović, Miroslav, izbor iz poezije
Mihalić, Slavko, izbor iz poezije
Miller, Arthur, Smrt trgovačkog putnika
Miłosz, Czesław, O putovanjima kroz vrijeme
Mitovi (grčki, skandinavski i slavenski)
Molière, Škrtac / Umišljeni bolesnik
Moravia, Alberto, Ravnodušni ljudi
Mrkonjić, Zvonimir, izbor iz poezije
Munro, Alice, Služba, družba, prošnja, ljubav, brak
Murakami, Haruki, Kafka na žalu
Musil, Robert, Čovjek bez osobina / Pomutnje gojenca Törlessa
Nazor, Vladimir, izbor iz poezije / izbor kratke proze
Neruda, Pablo, izbor iz poezije
Nothomb, Amelie, Strah i trepet
Novak, Kristian, Črna mati zemla
Novak, Slobodan, Mirisi, zlato i tamjan
Novak, Vjenceslav, Posljednji Stipančići

Orwell, George, 1984. / Životinjska farma
Palahniuk, Chuck, Klub boraca
Pamuk, Orhan, Čudan osjećaj u meni / Istanbul / Snijeg / Zovem se Crvena
Parsons, Tony, Muškarac i dječak
Parun, Vesna, izbor iz poezije
Pavličić, Pavao, Dobri duh Zagreba / Koraljna vrata / Večernji akt
Paz, Octavio, Pjesnikov labirint samoće
Pessoa, Fernando, Knjiga nemira
Petrarca, Francesco, izbor iz poezije
Pirandello, Luigi, Šest lica traži autora
Plath, Sylvia, izbor iz poezije
Plaut, Škrtac
Poe, Edgar Allan, izbor iz poezije i kratke proze
Polić Kamov, Janko, izbor iz kratke proze i poezije
Preradović, Petar, izbor iz poezije
Prevert, Jacques, izbor iz poezije
Proust, Marcel, Combray
Prtenjača, Ivica, Brdo
Pupačić, Josip, izbor iz poezije
Puškin, Aleksandar Sergejevič, izbor iz poezije
Racine, Jean, Fedra
Rice, Anne, Intervju s vampirom
Rilke, Reiner Maria, izbor iz poezije
Rimbaud, Arthur, izbor iz poezije
Roterdamski, Erazmo, Pohvala ludosti
Sajko, Ivana, Žena bomba
Salinger, Jerome David, Lovac u žitu /Savršen dan za banana ribe
Saramago, José, Oglad o sljepoći
Savičević, Olja, Adio kauboju
Schlink, Bernhard, Žena kojoj sam čitao
Selimović, Meša, Derviš i smrt / Tvrđava
Shakespeare, William, Hamlet / Macbeth / Othelo / Romeo i Julija / San ivanjske noći
Szymborska, Wisława, Radost pisanja
Slamnig, Ivan, Bolja polovica hrabrosti / izbor iz poezije
Sofoklo, Antigona / Kralj Edip
Solženjicin, Aleksandar, Jedan dan Ivana Denisoviča
Somosa, Jose Carlos, Spilja ideja
Soucy, Geatan, Djevojčica koja je previše voljela šibice
Stone, Irving, Agonija i ekstaza
Süskind, Patrick, Parfem
Šenoa, August, Zlatarovo zlato / izbor iz kratke proze / izbor iz poezije
Šimić, Antun Branko, izbor iz poezije
Škunca, Andriana, izbor iz poezije
Šoljan, Antun, Izdajice / Kratki izlet
Šop, Nikola, izbor iz poezije
Šovagović, Filip, Ptičice
Štivičić, Tena, Dvije i druge
Štulić, Branimir, izbor iz poezije
Tadijanović, Dragutin, izbor iz poezije
Tagore, Rabindranath, Brodolom
Tolkien, J. R. R., Gospodar prstenova
Tolstoj, Lav Nikolajevič, Ana Karenjina

Tomić, Ante, Što je muškarac bez brkova
Tribuson, Goran, Povijest pornografije / Legija stranaca
Turgenjev, Ivan Sergejevič, Očevi i djeca
Ugrešić, Dubravka, Forsiranje romana reke / Štefica Cvek u raljama života
Ujević, Tin, izbor iz poezije
Vargas Llosa, Mario, Grad i psi
Vidrić, Vladimir, izbor iz poezije
Viewegh, Michal, Sjajne zeznute godine
Vrkljan, Irena, Marina ili o biografiji
Wallace, Edgar, Krivotvoritelj
Waller, Robert James, Mostovi okruga Madison
Whitman, Walt, izbor iz poezije
Wilde, Oscar, Slika Doriana Graya
Williams, Tennessee, Mačka na vrućem limenom krovu / Tramvaj zvan žudnja
Woolf, Virginia, Gospođa Dalloway / Svjetionik
Wordsworth, Coleridge, Southey: izbor iz poezije
Yourcenar, Marguerite, Hadrianovi memoari / Vatra
Zafón, Carlos Ruiz, Sjena vjetra
Žagar, Anka, izbor iz poezije

POJMOVNIK KURIKULUMA PREDMETA HRVATSKI JEZIK

ČITANJE

Čitanje je vještina prepoznavanja grafema, vrsta riječi, sintaktičkoga poretka riječi u rečenici, logičke povezanosti i strukture čitavoga teksta. Razlikujemo letimično, orijentacijsko, pregledno, selektivno i cjelovito čitanje. (Häusler 2003)

Čitanje je proces spoznavanja značenja pisanog teksta u svrhu informiranja, učenja ili zabave. (Vizek-Vidović i dr. 2003)

Čitanje je višestruko složena djelatnost: tjelesna, duhovna, jezična, spoznajna, stvaralačka. Čitanje se očituje kao fiziološki proces, doživljajno-spoznajni proces, jezična djelatnost, komunikacijska i stvaralačka djelatnost. (Rosandić 2005)

Čitanje je čovjekova sposobnost dešifriranja dogovrenoga sustava znakova i shvaćanja poruke koju oni nose. (Kuvač-Levačić 2013)

Proces čitanja složena je aktivnost primanja informacija u pisanome obliku koja ovisi o nekoliko sposobnosti i vještina što se postupno razvijaju. (Pavličević-Franić 2005)

Razvoj čitanja možemo podijeliti u četiri razdoblja:

- Predškolsko čitanje - razdoblje pripreme za čitanje, od druge do šeste godine života.
- Početno čitanje - razdoblje usvajanja šifriranja i dešifriranja teksta, prvi razred osnovne škole.
- Prijelazno razdoblje - razdoblje dešifriranja/šifriranja teksta uz automatizirano slijevanje, drugi razred osnovne škole.
- Razdoblje zrelog čitanja - razdoblje gdje je glavni proces automatizacija uz prepoznavanje cijelih riječi i cjeline rečenice, treći razred osnovne škole. (Čudina-Obradović 2004)

Smisao čitanja je u razumijevanju poruke koju je pisac ostavio u pisanom obliku, u obliku koji su pisac i čitatelj poruke prije prihvatili kao zajednički. (Čudina-Obradović 2003)

Četiri vrste čitanja prema Giehrlu:

Informacijsko čitanje - razabiranje informacija (funkcionalno-pragmatični čitatelj).

Evazivno čitanje - micanje iz svijeta u kojem se živi da bi se, barem u mašti, uz pomoć literarnih likova, doživjelo ono za čim se čezne - emocionalno-fantastički čitatelj.

Kognitivno čitanje - pomoću kojega se nastoji spoznati svijet i njegove zakonitosti, a spoznaje urediti u misaoni i logični pogled na svijet - racionalno-intelektualni čitatelj.

Književnosno čitanje sadrži najmanje četiri odvojene razine kojih čitatelj ne mora obavezno biti svjestan. Razine se tiču vrste čitanja koja se zadaje učenicima i tijekom školovanja postaju sve složenije:

- **jezična razina** zahtijeva od učenika razaznavanje jezičnih jedinica, tj. obraćanje pozornosti na slovicu, rječnik i skladnju (red riječi u rečenicama). Drugim riječima, učenik prati opis, upućuje se u prepoznavanje načina ili stila pisanja i prepoznavanje pjesničkih ukrasa.
- **značenjska razina** zahtijeva od učenika razumjeti osnovno, ali i preneseno značenje riječi. Tim se čitanjem spoznaje i shvaća pročitano. Ono se i provjerava tako što se od učenika traži prepričavanje sadržaja pročitana. Riječi imaju glavno značenje za razliku od sporednoga, izričito značenje za razliku od skrovitoga. Riječ majka znači 'ženski roditelj' u glavnome značenju. Časna majka ne označuje ženskoga roditelja nego predstojnicu časnih sestara.
- **ustrojna razina** zahtijeva od učenika shvaćanje odnosa među riječima, odgonetavanje smisla. Učenik razmatra što je rečeno povezujući jezične jedinice da bi iz njihova odnosa iščitao značenje. Za razgovor ili pisanje o svome doživljaju djela, njegovoj poruci i značenju, učenik je spreman tek kada razlikuje što je rečeno i što bi sve to moglo značiti.
- **kulturna razina** uvjetuje učenikovo povezivanje pročitana s vanjskim pojavama. Čitatelj je sposoban tumačiti pročitano i povezivati ga, primjerice, s drugim djelima istoga pisca ili sličnoga sadržaja. Raspoznaje sličnosti i razlike među djelima koja su dio domaće književne baštine ili pripadaju svjetskoj književnosti; prepoznaje vrste djela i razlikuje ih od znanstvenih i stručnih djela iz područja filozofije, psihologije, astronomije, biologije, povijesti umjetnosti, književne kritike i sl. Djela su lijepe književnosti samo dio ponude u svijetu čitanja. (Laszlo 2013)

Literarno čitanje - pomoću kojega se traži smisao života te omogućuje prelazak granica realne egzistencije - literarni čitatelj. (Kuvač-Levačić 2013 prema Giehrleu)

FUNKCIONALNI STILOVI

Funkcionalni stilovi su specijalizirani jezici za pojedina područja ljudskoga djelovanja, te je tako moguće govoriti o jeziku administracije, jeziku znanosti, publicističkom ili svakodnevnogovornom jeziku. Osnovna odlika svih funkcionalnih stilova je visok stupanj komunikacijske konvencionalnosti. (Bagić 1999)

Administrativni funkcionalni stil - određen svojom preskriptivnom funkcijom služi za izricanje onoga što se propisuje i za oblikovanje jasnih i nedvosmislenih tvrdnja, stil zakona, propisa i odredaba.

Znanstveni funkcionalni stil - najstroži funkcionalni stil standardnoga jezika koji je u potpunosti u službi logične organizacije sadržaja i njezina izraza; stil znanstvenih radova, monografija i školskih udžbenika.

Književnoumjetnički funkcionalni stil - najslobodniji i najindividualniji funkcionalni stil; stil književnih djela.

Publicistički funkcionalni stil - stil javnoga priopćavanja kojim se služe novinari i publicisti; stil novina, televizije, radija i internetskih portala.

Razgovorni funkcionalni stil - stil koji služi za potrebe svakodnevnoga sporazumijevanja, a odlikuje se komunikacijskom spontanošću i nepripremljenošću, neusiljenošću, prirodnošću i familijarnošću. (Hrvatski pravopis 2013)

Beletristički (književnoumjetnički) stil - shematska apstrakcija izvedena iz načelnih odlika raznorodnih i autonomnih iskaza. Beletristički stil nije jedan od funkcionalnih stilova koji bi 'ispunjavao' jednu od funkcija jezika. U odnosu na funkcionalne stilove moglo bi ga se odrediti kao nadstil, jer uvjetno koristi ili može koristiti sve potencijale koje jezični sustav posjeduje ili dopušta; on se ne oblikuje unutar sustava kao jedan od njegovih podsustava nego polifunkcionalnog jezika predstavlja kao svoju funkciju. (Bagić 1999)

Stilovi i podstilovi kojima se upotpunjuje slika funkcionalne stilistike:

- novinarski (žurnalistički) stil, sakralni, stripovni, retorički (s oratorskim i debatnim podstilovima), esejistički, scenaristički stil
- znanstveni stil s podstilovima: znanstveno-akademski i instruktivni (znanstveno-udžbenički)
- književni stil s podstilovima: poetski, prozni i dramski stil
- publicistički stil: književnpublicistički, znanstvenpublicistički, znanstvenopopularni i memoarski
- epistolarni stil. (Visinko 2015)

GOVOR

Govor je zvučno sredstvo ostvarenja jezika. Sustav verbalnih i neverbalnih znakova koji imaju značenje i koji se koriste u komunikaciji među ljudima. U užem smislu govorom se razumijeva komunikacija riječima.

Lingvistički pristup tumači govor kao pojavu koja se, osim fonetski, može raščlaniti i fonološki i morfološki i sintaktički i semantički.

Govor se u užem smislu određuje kao komunikacija govorom se razumijeva komunikacija riječima. Govor je pojava kada se pojedinac služi jezikom u određenoj situaciji (franc. *parole*) suprotstavljena jeziku kao sustavu što ga dijeli skupina govornika ili zajednica (franc. *langue*, prema F. de Saussureu).

(<http://www.lzmk.hr/hr/izdanja/enciklopedije/237-hrvatska-enciklopedija>)

Teorija govornih činova - teorija o uporabi jezika kao djelovanju; proizlazi iz rada Johna L. Austina i Johna Searlea koji su proučavali kako govornici upotrebljavaju jezik da bi postigli željeni učinak te kako slušatelji pronađu u značenje izrečenoga. Osnovna je pretpostavka da svakim izričajem govornici izvode jedan društveni čin ili više njih. Iako je začeto u okrilju filozofije jezika, proučavanje govornih činova danas čini potpodručje međukulturne pragmatike. Teorija je doživjela kritiku u lingvističkoj antropologiji zbog univerzalističkih tendencija i zanemarivanja društvenoga konteksta. (STRUNA)

HRVATSKI JEZIK

Standardni jezik sustav je uređen eksplicitnom (svjesnom, planskom) normom, tj. pravilima (pravopisom i gramatikom) i popisom (normativnim rječnikom). Standardni jezik svi moraju učiti, a služenje njime zahtijeva određeni napor. Bitne su značajke standardnoga jezika autonomnost, svjesna normiranost, višefunkcionalnost, stabilnost u prostoru i elastična stabilnost u vremenu. (Frančić i dr. 2006)

Materinski jezik (*mother tongue, Muttersprache*) je prvi jezik koji čovjek u svome životu kao dijete usvaja. (Jelaska 2005)

Ini jezik nadređeni je pojam drugom i stranom jeziku. Inojezičnost uključuje istraživanja područja stjecanja J2 (inoga jezika, tj. drugoga i stranoga jezika). (Jelaska 2007)

Strani jezik je jezik koji se uči u posebno oblikovanim situacijama, uči se da bi se sporazumijevalo sa strancima u vlastitoj zemlji ili inozemstvu. Strani je jezik prototipno jezik koji se ne govori u okolini gdje tko živi i djeluje. (Jelaska 2007)

Drugi jezik je onaj jezik koji pojedinac usvaja nakon što je već usvojio jedan jezik. Drugi je jezik prototipno jezik koji se govori u okolini gdje tko živi i djeluje.

Manjinski jezik je jezik skupine državljana neke zemlje različit od službenoga ili nacionalnoga jezika (<http://struna.ihjj.hr/naziv/manjinski-jezik/20954/>)

Dvojezičnost je vladanje dvama jezicima. Ona se naziva i međunarodnicom, bilingvizam ili bilingvalnost. Katkad se na engleskome jeziku razlikuje bilingvalnost kao pojedničano znanje dvaju jezika i bilingvizam kao društvena dvojezičnost. Hrvatski bi nazivi mogli pratiti tu podjelu, pa bi dvojezičnost mogla biti osobno obilježje, a npr. dvojezičje društveno. (Jelaska 2007)

Izvornojezičnost je termin koji obuhvaća materinski jezik izvornih govornika i općenito prvi jezik (Jelaska 2007).

Okomita dvojezičnost podrazumijeva višejezični diskurs u kojem se ostvaruje okomiti prijenos jezičnih jedinica. (Pavličević-Franić 2006) Tijekom prvih šest razreda osnovne škole učenici istovremeno usvajaju i uče standardni idiom dok usvajaju i svoj materinski idiom. To znači da učenici na određeni način postaju dvojezični govornici jer se njihova dva idioma mogu razlikovati. (Cvikić 2007)

INFORMACIJA

Informacija - skup podataka s pripisanim značenjem, osnovni element komunikacije koji, primljen u određenoj situaciji, povećava čovjekovo znanje. Informacija nastaje pripisivanjem značenja primljenim podacima. Ključnu ulogu u pretvorbi podataka u informaciju ima znanje kojim čovjek raspolaže. Oblikovane informacije mogu se drugim pojedincima prenositi u obliku poruka.

Podatci se sastoje od skupa kvantitativnih parametara koji opisuju neku činjenicu ili zbivanje. Oni sami za sebe nemaju nikakvo značenje, niti određuju svoj relativni značaj, pa njihovo puko gomilanje ne pridonosi razumijevanju pojave na koju se odnose. Podatci su, međutim, osnova za oblikovanje informacije. (Hrvatska enciklopedija)

IDIOM

Idiom - opći, kvalitativno i hijerarhijski neutralan i nespecificiran termin

KRITERIJI KLASIFIKACIJE IDIOMA

- ograničenost/neograničenost
- konkretnost/nekonkretnost
- viši/niži hijerarhijski stupanj.

Organski idiom - razvio se u okvirima konkretne etničke zajednice (civilizacije) i zadovoljava samo njezine vlastite komunikacijske i ekspresivne potrebe.

Neorganski idiom u najkarakterističnijem vidu jest bilo koji standardni jezik, a to su također i razgovorni (općenacionalni, regionalni, zonalni) jezik; žargon, interdijalekt.

Konkretnima možemo smatrati samo dvije kategorije idioma: mjesni govor i standardni jezik.

Standardni jezik ima najviši rang među neorganskim idiomima. Na hijerarhijskoj ljestvici proporcionalni su visia ranga i stupanj konkretnosti. (Brozović 1970)

JEZIK

Jezik je jedinstvena ljudska pojava, apstraktan sustav znakova koji poglavito služi za sporazumijevanje, iako ima i brojne druge uloge, poput poimanja svijeta, sredstva djelovanja, sredstava stvaranja, sredstava poistovjećivanja itd. (Jelaska 2005)

Konstruktivistički pristup jeziku temelji se na tri osnovne pretpostavke:

- znanje jezika izrasta iz njegove uporabe
- jezik nije samostalna kognitivna sposobnost, već je u uskom međuodnosu s ostalim kognitivnim sposobnostima i domenama znanja
- gramatika je konceptualizacija.

Kognitivnolingvistički pristup jezik smatra iskustvenom pojavnošću, jezične jedinice primarnim i simboličkim, a jezična pravila shematskim konstrukcijama. (Geld 2006)

JEZIČNE DJELATNOSTI

Jezične djelatnosti su slušanje i govorenje te čitanje i pisanje. U stručnoj se terminologiji rabe i nazivi jezična aktivnost, vještina, sposobnost. Riječ je o različitim i raznolikim lingvistički, psihološki i socijalno uvjetovanim aktivnostima odnosno postupcima čije sustavno provođenje znatno olakšava usvajanje (receptiju) jezičnih sadržaja. Slijedu valja dodati i psiholingvističku djelatnost razumijevanja koja najčešće prethodi govorenju te neke posredovane jezične djelatnosti kao što su sažimanje i prevođenje. (Pavličević-Franić 2005)

Jezična djelatnost - mogućnost ostvarivanja jezika kao apstraktnog sustava ljudskog uma.

Jezične djelatnosti su slušanje i čitanje te govorenje i pisanje

Jednostavne (osnovne) jezične djelatnosti su primalačke (*receptija*): slušanje i čitanje, a proizvodne (*produkcija*): govorenje i pisanje.

Složene jezične djelatnosti obuhvaćaju jezično primanje i proizvodnju, a to su međudjelovanje (*interakcija*): razgovaranje, dopisivanje i posredovanje (*medijacija*): parafraziranje, naizmjenice ili istovremeno usmeno prevođenje; obrada teksta, obrada tuđeg govora, bilježenje i dr.

Slušanje je vrsta receptivne čovjekove sposobnosti koja omogućuje usvajanje fonetsko-fonološkoga sustava nekoga jezika, dakle usvajanje fonema, prozodema i intonema.

Govorenje je vrsta proizvodne jezične djelatnosti kojom se leksičkim, gramatičkim, fonološkim i prozodijskim sredstvima nekoga jezika prenosi usmena poruka u procesu jezičnoga sporazumijevanja.

Čitanje je složena aktivnost primanja informacija u pisanome obliku koja ovisi o nekoliko sposobnosti i vještina što se postupno razvijaju. Čitanje se određuje kao *vještina* primanja i odašiljanja poruka u pripočavanju te kao *sposobnost*, primjerice interpretativno čitanje kao nadgradnja kojoj prethodi savladavanje vještine čitanja.

Pisanje je složena produktivna djelatnost koja ponajprije zahtijeva poznavanje slovnoga sustava te usvajanje gramatičko-pravopisnih pravila i normi nekoga jezika. (Jelaska 2005)

Prevođenje je najsloženija jezična djelatnost, a odnosi se na posredovanu, djelomično proizvodnu jezičnu djelatnost koja zahtijeva istodobno preoblikovanje, tumačenje i prenošenje jezičnih sadržaja iz jezika u jezik ili iz jednoga u drugi jezični idiom. (Pavličević-Franić 2005.)

Jezične sposobnosti su jezične djelatnosti koje se više razvijaju spontanijem usvajanjem. Jezična sposobnost znači da osoba može jezično djelovati. (Jelaska 2005.)

Jezične vještine su jezične djelatnosti koje se više razvijaju učenjem i uvježbavanjem. Jezična vještina znači da je osoba ovladala jezičnom djelatnošću tako da to uspješno čini. (Jelaska 2005.)

JEZIČNE RAZINE

Jezične razine:

- značenjska razina, *leksička* – znanje i uporaba različitih riječi, samoznačnih i suznačnih, frazema, kolokacija; semantička razina – značenje rečenica, sinonima, antonima, gramatičkih kategorija poput padeža)

- gramatička razina, *fonološka* – razlikovni glasovi i njihove inačice, slogovna struktura, naglasci; *morfološka* – sklonidba, sprezanje, vrste riječi, morfemi, tvorba riječi; *sintaktička* – sintagme, surečenice, rečenice, sročnost; *pravopisna* – pisanje slova, dijakritičkih znakova, interpunkcije
- uporabne razine, *pragmatička* – komunikacijska uloga jezika, ustroj i prilagodba poruke kontekstu, ironija; *društvenojezična* – pravila ponašanja, izrazi pozdravljanja, uporaba stila, idioma. (Jelaska 2007)

JEZIČNI RAZVOJ

Jezični razvoj je uporaba jezičnih pravila u širokom spektru jezičnih i društvenih situacija. (Jelaska 2007)

Jezični razvoj podijeljen je u dva razdoblja:

- predjezično – snažan razvoj vidne i slušne percepcije, proizvodnja glasova i slogova koji ne nose značenje te razumijevanje.
- jezično – započinje oko prve godine, tj. u trenutku kad dijete proizvede prvu riječ (intonacijski povezano i semantički smislenu slogovnu cjelinu) i tako uđe u razdoblje jednočlanih iskaza. (Kuvač 2007)

Usvajanje jezika je spontano ovladavanje jezikom, tj. proces stjecanja jezičnih pravila, u prirodnoj situaciji i prirodnom okruženju. Spontano se ovladavaju jezične djelatnosti slušanja, govorenja i razgovaranja. (Jelaska 2007.)

Učenje jezika je svjesno ili izravno ovladavanje jezikom u obrazovnim okolnostima.

Ovladavanje jezikom je termin koji se može rabiti u oba značenja, učenje ili usvajanje jezika kada se točno ne zna kakav je bio način stjecanja jezičnoga znanja. (Jelaska 2005)

JEZIČNA KOMUNIKACIJA

Jezična je komunikacija poseban tip ljudske djelatnosti koji predstavlja kontakt dviju ili više govornih osoba, a pretpostavlja ostvaraj nekoliko preduvjeta: sposobnost slušanja, postojanje zajedničkoga koda (sveukupnost jezičnih činjenica i poznavanje istoga jezika), identičnost govorne situacije, temu govora, njegovu svrhu (cilj), te niz psihološko-socijalno-obrazovnih karakteristika govornih osoba. (Pavličević-Franić 2005)

JEZIČNE NORME

Jezične norme propisane su, opisane i sadržane u jezičnim priručnicima: gramatici, pravopisu i rječniku. Kako se jezik može ostvariti govorom i pismom, razlikuju se norme govorenoga i norme pisanoga jezika.

Gramatička norma prikazuje fonološko, morfološko i sintaktičko ustrojstvo jezika, tako da za svako od tih područja jasno propisuje koje pojave i kada treba smatrati pravilnima, a koje nepravilnima. Gramatička norma razumijeva učenje normativne gramatike, teorijskih zakonitosti i pravila izgrađenih u skladu sa sustavom pojedinoga jezika.

Leksička norma bavi se problematikom cjelokupnoga rječničkog blaga u jeziku; ima više obilježja posrednoga određivanja nego neposrednoga normiranja.

Stilistička norma odnosi se na usvajanje funkcionalnih stilova standardnoga jezika.

Ortoepska ili pravogovorna norma razumijeva usvajanje fonemskoga sustava u usmenoj jezičnoj realizaciji. Odnosi se na poznavanje glasovnoga ustrojstva nekoga jezika i pravilan izgovor (artikulaciju, akcentuaciju i intonaciju).

Ortografska ili pravopisna norma propisuje usvajanje grafijskoga sustava te načine bilježenja jezičnih jedinica spojenih u riječi, rečenice, tekst. Odnosi se na učenje pravopisnoga ustrojstva pojedinoga jezika. (Frančić i dr. 2006)

KNJIŽEVNOST

Književnost je zbir djela. Djelo je jezično otvorenje, predstavlja čitav kompleks književne pojave. (Katičić u Škreb, Stamać 1986)

Književnost je važan segment procesa školovanja. Ona podupire jezični i umjetnički odgoj i obrazovanje te se kao sadržaj nudi na svim njegovim stupnjevima. Pritom književni sadržaji koje izabiremo podliježu zakonitostima doživljajno-spoznajnog svijeta djeteta, a književni tekst se smatra izvorom spoznaje i doživljaja za učenika. No, kako umjetničko djelo nije samo po sebi smisljeno, njegov se smisao postiže tek posredstvom interpretatora.

(Škreb, Stamać 1998)

Interpretacija književnog teksta - interpretacija kao objašnjavanje smisla (nekoj ili nečeg), na nastavi književnosti preuzima ulogu objašnjenja književnog teksta. (Anić 2003)

Školska interpretacija je ipak mnogo više od prodiranja u slojeve nekog djela. Ona uzima u obzir emocionalno, intelektualno, fantazijsko, životno i literarno iskustvo učenika, ali i samog interpretatora. (Rosandić 1986)

KOMPETENCIJE

Komunikacijska kompetencija obuhvaća jezičnu i strategijsku kompetenciju u svim modelima komunikacijske kompetencije. Jezična kompetencija, u uskom smislu, shvaćena je kao gramatička kompetencija, a u širem smislu kao koncept koji je sastavljen od elemenata sociolingvističkoga i sociokulturnoga, odnosno pragmatičkoga znanja te sposobnosti uporabe toga znanja. Jezična kompetencija obuhvaća gramatičku, diskursnu i pragmatičku kompetenciju. Strategijska kompetencija podrazumijeva poznavanje verbalnih i neverbalnih komunikacijskih strategija (poboljšavaju djelotvornost komunikacije) koje se primjenjuju u slučaju prekida u komunikaciji ili nedovoljne razine kompetentnosti u jednoj ili više komponentaa komunikacijske kompetencije.

(prema Pavičić Takač i Bagarić Medve 2013)

Komunikacijska kompetencija je sposobnost djelovanja u pravom komunikacijskom okruženju, to podrazumijeva dinamičnu razmjenu u kojoj se lingvistička kompetencija treba prilagoditi cjelokupnom informacijskom ulazu, lingvističkom i paralingvističkim, koji pruža jedan ili više sugovornika. (Savignon 1983)

Jezična (lingvistička) kompetencija definira se kao poznavanje i sposobnost uporabe jezičnih izvora pomoću kojih se mogu oblikovati dobro strukturirane poruke.

Jezična (lingvistička) kompetencija odnosi se na znanje različitih vidova jezika kao sustava, neovisno o društvenim vrijednostima svojih inačica te ulogama njegovih različitih inačica. Jezična sposobnost odnosi se na stupanj i kakvoću pojedinoga znanja (npr. točnosti pojedinog izraza, razlikovna obilježja pojedinoga glasa), na spoznajni (kognitivni) ustroj, način kako je znanje spremljeno i načine kako mu se pristupa.

Gramatička kompetencija je vladanje verbalnim ili neverbalnim lingvističkim kodom, tj. znanje morfoloških i sintaktičkih pravila, znanje vokabulara, znanje semantičkih pravila, fonoloških i ortografskih pravila.

Leksička kompetencija, poznavanje i sposobnost korištenja rječnika nekog jezika, sastoji se od leksičkih i gramatičkih elemenata.

Diskursna kompetencija - ovladanost načinima povezivanja i tumačenja oblika i značenja radi postizanja smislene cjelovitosti govorenih ili pisanih tekstova različitih žanrova. Kohezivnost (povezanost) teksta ostvaruje se kohezivnim sredstvima pomoću kojih se dijelovi (rečenice i izričaji) povezuju u cjelinu, a koherentnost (suvislost) podrazumijeva smislenu, značenjsku jedinstvenost i cjelovitost teksta (organizacija značenja i uspostavljanja logičnog odnosa prema općoj propoziciji/ideji).

Interkulturalna komunikacijska kompetencija je sposobnost uspješnog komuniciranja među pripadnicima različitih kultura koja osim lingvističke i sociolingvističke kompetencije zahtijeva i određena opća znanja o poznavanju svijeta (*savoir*), praktične vještine i umijeća (*savoir-faire*) i stavove (ili tzv. egzistencijalne kompetencije) (*savoir-être*). (CEF 2005)

Medijska kompetencija je sposobnost kritičke analize medijskih poruka koja koristi medije kao sredstvo za kreativno izražavanje. (Tolić 2009)

Međukulturalna komunikacijska kompetencija podrazumijeva sposobnost uspješnoga i odgovarajućega ponašanja s pripadnicima drugoga jezika i kulture pod njihovim uvjetima, znanje o drugima, znanje o sebi, sposobnost tumačenja i povezivanja, sposobnost otkrivanja i(li) interakcije, uvažavanje tuđih vrijednost, uvjerenja i ponašanja. (Novak Milić 2012)

Pragmatička kompetencija obuhvaća diskursivnu i funkcionalnu kompetenciju.

Pragmatička kompetencija odnosi se na funkcionalno korištenje jezičnih resursa (proizvodnju jezičnih funkcija, govorne činove), oslanjajući se na scenarije interaktivnih razmjena. Odnosi se i na usvajanje diskursa, koheziju i koherentnost, identifikaciju vrsta i oblika tekstova, ironiju i parodiju. (ZEROJ 2005)

Sociolingvistička kompetencija definira se posjedovanjem znanja i vještina za odgovarajuću uporabu jezika u društvenom kontekstu.

Sociolingvistička kompetencija podrazumijeva poznavanje društvenih pravila i konvencija koje su u osnovi prikladnoga razumijevanja i uporabe jezika u raznim sociolingvističkim i sociokulturološkim kontekstima.

Strategijska kompetencija obuhvaća niz metakognitivnih komponenti koje korisniku jezika omogućuju postavljanje komunikacijskog cilja, procjenjivanje komunikacijskih izvora i planiranje. Drugim riječima, strategijska kompetencija obuhvaća poznavanje verbalnih i neverbalnih komunikacijskih strategija koje se prizivaju da bi se nadomjestili prekidi u komunikaciji do kojih je došlo zbog nedostatne kompetencije u jednoj ili više sastavnica komunikacijske kompetencije. Uključuje parafrazu, okolišanje, ponavljanje, izbjegavanje riječi, pogađanje, promjene registra i stila, modifikaciju poruka i dr. (Canale 1983)

Strategijska kompetencija je niz metakognitivnih komponentata koje korisniku jezika omogućuju uključivanje u postavljanje komunikacijskog cilja, procjenjivanje komunikacijskih izvora i planiranje. (Bachman i Palmer 1996)

Strategijska kompetencija obuhvaća:

- strategije učenja: kognitivne strategije, tj. uporaba logike i analize u učenju jezika; metakognitivne strategije koje uključuju planiranje učenja, samovrednovanje, fleksibilni odabir strategija tijekom učenja, nadgledanje vlastitoga učenja; strategije pamćenja koje pomažu pri upamćivanju i prisjećanju riječi)
- komunikacijske strategije: strategije izbjegavanja, strategije postignuća, strategije oklijevanja, samonadzora i integracijske strategije. (prema Oxford, Celce-Murcia 2007 u Pavičić Takač i Bagarić Medve 2013)

Jezična sposobnost znači da osoba može jezično djelovati, npr. da može pisati ili razgovarati.

Komunikacijska sposobnost aktivira usvajanje jezika, tj. ona je djelatna snaga za trajnu kreativnost, za ostvarenje značenjskim potencijalom jezika.

Pienemannova teorija sposobnosti jezične obrade objašnjava da ljudski um ne može obrađivati određene jezične strukture i oblike na sljedećoj razvojnoj razini ako oni nisu savladani na prethodnoj. (Medved Krajnović 2010)

KOMUNIKACIJA

Podržavajuća komunikacija odnosi se na ponašanje kojim pojedinac nastoji pružiti pomoć drugim osobama koristeći pritom verbalne i neverbalne poruke.

Literarno-didaktička komunikacija je ona kod koje nastavnik interpretativno čita literarni tekst, objašnjava tekst učenicima te izražava svoje doživljaje o tekstu. (Rosandić 1986)

KULTURA

Kultura se može definirati kao sustav vrijednosti koji se očituje u stavovima i navikama (običajima) što su prošireni u određenoj društvenoj zajednici i prenose se s generacije na generaciju. (Inglehart 1997)

Kultura obuhvaća tri značenja: antropološko (koje se tiče načina života), civilizacijsko (usmjereno na fizički i umni rad i na stvaralaštvo kao njegov proizvod) i bihevioralno (koje obuhvaća obrasce ponašanja). (Pasini 2010) Multikulturalnost je tolerancija među različitim kulturama, a interkulturalnost je tolerancija, ali i međusobno razumijevanje različitih kultura. (Pasini 2010)

LITERARNI DOŽIVLJAJ

Literarni doživljaj jest mentalna predodžba o pročitanoj tekstu; neposredni doživljaj teksta; predodžbe o tekstu koje je učenik sam oblikovao na temelju vlastitoga doživljaja i razumijevanja (srodni izrazi: “konkretizacija” ili “aktualizacija” teksta, tekstualni svijet, mentalna predodžba teksta). (Grosman 2010)

LINGVOMETODIČKI PREDLOŽAK

Lingvometodički predložak - tekst za učenje, poučavanje i vrednovanje jezičnih umijeća. (Težak 1996)

Lingvometodički predložak ima temeljnu ulogu pri usvajanju trajnih znanja i visoke razine jezično-komunikacijske kompetencije koje omogućuje komunikacijsko-funkcionalni pristup učenju i poučavanju (koji se, između ostalog, temelji na načelima postupnosti, istraživanju, otkrivanju i samostalnom zaključivanju o jezičnim pojavama, pravilima i znanjima).

Lingvometodički predložak u učenju i poučavanju jezika mora biti u skladu s jezičnom i razvojnom dobi učenika, njegovim interesima, iskustvom i ranije usvojenim jezičnim znanjima, sposobnostima i vještinama te mora biti razumljiv i sadržajno blizak i aktualan učeničkom iskustvu.

Poučavanje i učenje jezika treba započeti na kratkim obavijesnim tekstovima, točnije tekstovima jednostavnih jezičnih struktura na razini leksika, sintakse i stila te prototipnih i čestotnijih jezičnih pojava i pravila koja su cilj učenja i poučavanja. Pri odabiru ili stvaranju lingvometodička predložka u poučavanju i učenju jezika treba voditi računa o duljini teksta i o sadržajnom i kulturološkom kontekstu.

Svojstva dobrog lingvometodičkog predložka:

- zastupljenost prototipnih primjera jezičnih pravila i gramatičkih kategorija
- čestotnost, a to znači izostavljanje rijetkih primjera na početku učenja i poučavanja, primjerice u svakodnevnoj komunikaciji češće rabimo imenice u jednini muškog i srednjeg roda, negoli imenice u srednjem rodu, odnosno imenice u množini)
- jednostavnost (primjerice jednostavnije je uočiti značenje i oblik riječi u kojima nisu provedene glasovne promjene (dan, dana / san, sna), od riječi u kojima su provedene).

Lingvometodički tekstovi na početku učenja trebaju biti leksički prikladni, a to znači da moraju biti sastavljeni od čestih i prototipnih riječi kojima učenici znaju značenje, odnosno kojima se oni najčešće koriste. Stoga valja izbjegavati fonološki zahtjevne riječi, dakle riječi u kojima su provedene glasovne promjene, a uvrstiti riječi koje imaju konkretno i često značenje s obzirom na okruženje u kojemu učenik živi i školski kontekst.

Valja izbjegavati višeznačne riječi i izraze koje od učenika zahtijevaju više razine kognitivnih procesa mišljenja te treba birati prototipne riječi koje najbolje predstavljaju određene kategorije, točnije skupine riječi.

Osim prilagodbe rječnika u lingvometodičkim predlošcima valja misliti i na sintaktička i stilska obilježja tekstova, odnosno o razini usvojenosti sintaktičkih pravila s obzirom na jezični razvoj. Važno je da u početku učenja i poučavanja jezičnih pojava u lingvometodičkim predlošcima izbjegavamo stilski obilježen red riječi u rečenici, složene rečenice s umetnutim dijelovima, odnosno rečenice i pasivne rečenične konstrukcije. S obzirom na dob, jezični i kognitivni razvoj te pasivni i aktivni rječnik učenika, tekstovi se tijekom učenja i poučavanja trebaju usložnjavati. (Češi, Jelaska 2007)

NEVERBALNA KOMUNIKACIJA

Neverbalna osjetljivost označuje sposobnost zapažanja i tumačenja neverbalnih znakova (pogled, izraz lica, boja glasa, pokreti, držanje tijela) koji pokazuju unutrašnja psihička stanja (mišljenja, osjećaji) drugih osoba te može imati pozitivan utjecaj na društvene interakcije pojedinaca. (Hodgins, Zuckerman, 1990)

PISMENOST

Pismenost je sposobnost razumijevanja, tumačenja i vrednovanja tekstova različitih sadržaja i struktura (PISA 2009)

Čitalačka pismenost je razumijevanje i korištenje pisanih tekstova, razmišljanje o njima i angažman prilikom čitanja radi postizanja osobnih ciljeva, razvoja vlastitog znanja i potencijala te aktivnog sudjelovanja u društvu. (PISA 2009)

Informacijska pismenost je učinkovito korištenje informacija u kontekstu rješavanja problema; podrazumijeva sposobnost učinkovitog traženja informacija, upućenost pri odabiru i vrednovanju informacija, lakoću i lagodnost korištenja širokog raspona medija, svijest o problemu pouzdanosti i vjerodostojnosti informacija i učinkovitost prenošenja informacija drugima. (Špiranec 2003)

Komunikacijsko-funkcionalna pismenost obuhvaća jezik kao sredstvo komunikacije u svrhu ovladavanja primalačkim i proizvodnim jezičnim djelatnostima i njihovim međudjelovanjem radi razmjene informacija, ideja, stavova i vrijednosti. (Jezično-komunikacijsko područje kurikuluma 2016)

Medijska pismenost - sposobnost da se informacija vrednuje, analizira, procijeni i razmijeni u svim svojim oblicima (Žitinski 2009)

Međukulturna pismenost podrazumijeva razvoj znanja o sebi i drugima, odgovornog ponašanja prema pripadnicima drugih jezika i kultura, uvažavanje različitih vrijednosti, uvjerenja i ponašanja; svijest o procesima stvaranja, izražavanja i razmjene ideja i vrijednosti te razumijevanja promjena u svijetu i komunikacije među kulturama; svijest o nužnosti suzbijanja svih vrsta stereotipa, predrasuda, diskriminacije i govora mržnje. (Jezično-komunikacijsko područje kurikuluma 2016)

Višestruka pismenost kompleksan je set vještina koje omogućuju ljudima da se izraze, istraže, komuniciraju i razumiju protok ideja između pojedinaca i grupa u okruženju brzih promjena, odnosno da "čitaju svijet" u specifičnome kontekstu: medijskome, informacijskom, znanstvenom, tehnološkom i slično. (Unesco 2006)

Prototipne riječi - prototip je svojevrsan simbol kategorije, najbolji predstavnik svoje kategorije ili shema, skup odlika koja karakterizira najbolje elemente dane kategorije ustrojene tako da pristup podacima o članovima kategorije iziskuje najmanji spoznajni napor. Drugim riječima, prototip je središnji, najreprezentativniji, najuočljiviji ostvaraj sheme. On je jedinica u odnosu na koju se nove jedinice uvode u shemu po sličnosti s prototipom. Iako su neki prototipni članovi pojedinih kategorija ujedno i najčešći, čestoća nije izravno povezana s prototipom. Prototipni su članovi neke kategorije oni koji govornicima češće prvi padnu napamet kad ih se traži da ih navedu kao primjer, oni koji se prvi usvajaju u jezičnomu razvoju, oni koji se brže svrstavaju u neku kategoriju nego rubniji članovi. (Galetić, Jelaska 2011)

PISMO

Pismo - u najopćenitijem smislu riječi, konvencionalni sustav vizualnih (najčešće grafičkih) ili rjeđe taktilnih i sl. znakova kao sredstvo za bilježenje i čuvanje jezičnih poruka i tekstova. U lingvistici, sustav vizualnih znakova (slika, simbola, znakova za slogove ili glasove te njihovih kombinacija) za prijenos jezične poruke, koji odlikuje visok stupanj konvencije u pojedinim jezičnim zajednicama. (Hrvatska enciklopedija)

Školsko formalno uspravno pismo osnovno je pismo za početno učenje pisanja i čitanja. Oblici slova formalnoga školskog pisma krajnje su pojednostavljeni, nemaju ukrasnih elemenata i temeljni su slovni oblici za sva druga pisma. Školsko formalno uspravno pismo sastoji se od velikih (majuskula) i malih slova (miniskula).

Školsko formalno koso pismo ukošena je inačica uspravnoga pisma i prijelaz je između formalnoga i rukopisnoga pisma. Ukošena inačica školskoga formalnoga pisma osnova je kurzivnih pisama.

Školsko rukopisno koso pismo uobičajeno je osnovno pismo za poučavanje pisanja u drugoj etapi učenja (nakon učenja formalnoga pisma). Utemeljeno je na tradiciji školskih pisama u Hrvatskoj i pročišćeno od elemenata individualne stilistike. Slova se povezuju, pa prevladava neprekinuti potez, što uvelike pomaže tečnosti i brzini pisanja.

Školsko rukopisno uspravno pismo u odnosu na školsko rukopisno koso pismo nema nikakvih razlika u obliku slova, nego samo u kutu pod kojim su slova pisana. (Hrvatski pravopis 2013)

STRATEGIJE

Strategija je organizirano, smisleno i utvrđeno djelovanje koje pojedinac odabire da bi obavio zadatak koji je sam sebi zadao ili s kojim je suočen. (ZEROJ 2005)

Strategije su misaoni postupci koji nam omogućuju da gradivo koje želimo zapamtiti prerađujemo, povezujući ga u postojeće sheme u dugoročnom pamćenju. (Češi, 2012, prema Vizek-Vidović i ur. 2003)

Strategije učenja su određena djelovanja, ponašanja, koraci ili tehnike koje učenici (često namjerno) rabe kako bi poboljšali svoje napredovanje u razvitku kompetencije u jeziku cilju. Te strategije mogu olakšavati internalizaciju, pohranjivanje, prizivanje ili korištenje novog jezika; strategije su pomagala za samousmjereni sudjelovanje u učenju, neophodno za razvijanje komunikacijske sposobnosti. (Češi, 2012., prema Oxford u Lessard-Clouston, 1997., i Vizek-Vidović i ur. 2003)

Strategije učenja - strategije kojima se učenik služi tijekom učenja, obavljanja aktivnosti, rješavanja zadatka ili problema.

Strategije poučavanja - strategije kojima učitelj potiče, vodi i organizira nastavni proces i on ih bira s obzirom na ciljeve nastave i učenikove mogućnosti, interese i sposobnosti. (Češi 2012 prema Oxford u Lessard-Clouston 1997, Vizek-Vidović 2003)

A. kognitivne strategije

— podrazumijevaju konkretnu manipulaciju ili transformaciju materijala koji treba naučiti ponavljanjem gradiva, sažimanjem informacija, uporabom mnemotehnika (ponavljanje, elaboracija, organizacija)

B. metakognitivne strategije

— obuhvaćaju razmišljanje o vlastitom mišljenju, spoznaju o vlastitim znanjima i refleksiju o misaonim postupcima (planiranje, samoreguliranje, nadgledanje)

C. društveno-afektivne strategije

— emocionalni čimbenici učenja najčešće su ključni za uspjeh (Češi 2012 prema Oxford u Lessard-Clouston 1997, Vizek-Vidović 2003)

Komunikacijske strategije su strategije učenja koje učenik primjenjuje s ciljem osmišljavanja jezičnoga primanja i jezičnoga unosa te kontrole svoga jezičnoga primanja (receptije) i produkcije da bi komunicirao na zadovoljavajući način. (prema Pavičić Takač i Bagarić Medve 2013)

TEKST

Tekst definiramo kao komunikacijski događaj koji ispunjava sedam kriterija tekstualnosti. Ako ijedan od tih kriterija smatra neispunjenim, tekst nije komunikativan.

Sedam kriterija tekstualnosti: kohezija, koherencija, intencionalnost, prihvatljivost, informativnost, situativnost, intertekstualnost. (De Beugrande, Dressler 2010)

Tekst u interakciji se određuje kao kategorija koja čovjeku služi za pohranu spoznaja, emocija i doživljaja, područje je kojemu je diskurs područje istraživanja i proučavanja, odnosno analiza diskursa. (Brinker 1992)

Tekst je govoreni ili pisani iskaz koji je u nizu svojih jezičnih jedinica obilježen njihovom uzajamnom povezanošću - koherencijom i potpunosti - kompletnošću. (Werlich 1975)

Tekst je bilo koji slijed ili diskurs (govoreni ili pisani) koji se odnosi na određeno područje i koji tijekom obavljanja nekog zadatka rezultira, kao potpora ili cilj, kao proizvod ili proces, jezičnom aktivnošću. (ZEROJ 2005)

Tekstna vrste su konvencionalni obrasci složenih jezičnih radnji koje ujedinjuju tipična kontekstualna (situacijska), komunikacijsko-funkcionalna i strukturalna (gramatička i tematska) obilježja. (Brinkerm 1992)

Tekstne vrste su skupovi tekstova s određenim zajedničkim svojstvima.

Vrste tekstova (PISA 2009)

- prema mediju: tiskani i elektronički
- prema: autorski i temeljeni na poruci
- prema obliku: neprekinuti, isprekidani, mješoviti i višestruki
- prema tipu: deskriptivni, narativni, ekspozitivni, argumentativni, instruktivni i transakcijski.

VJEŠTINE

Vještine se odnose na spoznajne procese, psihomotoričke aktivnosti, kao i socijalne vještine. Dakle, vještine se odnose na sve ono što omogućava odgovarajuću primjenu znanja (činjeničnih i teorijskih), neovisno o tome da li se ta primjena odnosi na brzinu i količinu obrade informacija, odlučivanja ili fizičke reakcije, kao i ponašanja i odnose s drugima unutar različitih društvenih skupina, ili pak kombinaciju različitih vještina. Vještine se dijele na spoznajne, psihomotoričke i socijalne.

Spoznajne vještine označavaju skup stečenih logičkih i kreativnih razmišljanja.

Psihomotoričke vještine označavaju stečenu fizičku spretnost te uporabu unaprijed poznatih metoda, instrumenata, alata i materijala.

Socijalne vještine označavaju skup stečenih vještina potrebnih za stvaranje i razvijanje međuljudskih odnosa.

Komunikacijske vještine su oblici ponašanja što ih pojedinac pokazuje u interakciji s drugima, u nastojanju da postigne određeni cilj, pri čemu je važno da, prema potrebi, slična ponašanja može uspješno ponoviti u novim situacijama. (Spitzberg 2003)

ZNANJE

Znanje, tj. deklarativno znanje treba shvatiti kao rezultat iskustava (empirijsko znanje) i formalnoga obrazovanja (akademsko znanje). Sva ljudska komunikacija temelji se na zajedničkoj spoznaji svijeta. (ZEROJ 2005)

Znanje označava skup stečenih i povezanih informacija, a odnosi se na činjenično i teorijsko znanje.

Činjenična znanja označavaju skup stečenih zasebnih informacija. Stečene informacije mogu biti pojmovi, njihove definicije te druga činjenična znanja koja sama po sebi ne otvaraju jednoznačnu mogućnost stvaranja novih informacija na temelju ograničenog broja postojećih informacija.

Organizacijsko znanje sastoji se od sposobnosti uključenih u nadzor nad formalnim strukturama jezika, a čine ga gramatičko i tekstovno znanje.

Gramatičko znanje - znanje vokabulara, morfologije, sintakse, fonologije / pravopisa uključenih u prepoznavanje i tvorbu gramatički točnih rečenica, te razumijevanje njihova sadržaja. (Bachman i Palmer 1996)

Pragmatičko znanje – odnosi se na mogućnost stvaranja i tumačenja diskursa povezivanjem rečenica, izričaja, tekstova s njihovim značenjem. (Bachman i Palmer 1996)

Teorijska znanja označavaju skup stečenih poveznica zasebnih informacija. To povezivanje može se odnositi na različite teorije, modele te druga teorijska znanja kojima se otvara mogućnost jednoznačnog stvaranja novih korisnih zasebnih informacija.

LITERATURA

- Anić, V. (2000). *Rječnik hrvatskoga jezika*. Novi liber. Zagreb.
- Badurina, L. (2008). *Između redaka. Studije o tekstu i diskursu*. Hrvatska sveučilišna naklada / Izdavački centar Rijeka. Zagreb - Rijeka.
- Bachman, L. F., Palmer, A. S. (1996). *Language Testing in Practice: Designing and Developing Useful Language Tests*. Oxford University Press
- Bagarić, V. i Mihaljević Djigunović, J. (2007). *Definiranje komunikacijske kompetencije*. Metodika, Vol. 8, br. 1. Zagreb.
- Bagić, K. (2004). *Treba li pisati kako dobri pisci pišu*. Disput. Zagreb.
- Bagić, T. (2012). *Samostalnost u učenju stranih jezika i ZEROJ*. Život i škola 27: 222-233
- Barić, E. i dr. (1995¹2005²). *Hrvatska gramatika*. Školska knjiga. Zagreb.
- Barthes, R. (2004). *Užitak u tekstu*. Meandaar. Zagreb.
- Beacco, J.-C. (ur.) (2015). *The Language Dimension in all Subjects*. Council of Europe
- Beaugrande de, R.-A., Dressler, W. U. (2010). *Uvod u lingvistiku teksta*. Disput. Zagreb.
- Benjak, M., Požgaj-Hadži, V. (2008). *Sprečavanje komunikacijskih smetnji u nastavi hrvatskoga jezika*. Lahor. br. 5. Zagreb.
- Bennet, A., Royle, N. (2004³). *An Introduction to Literature, Criticism and Theory*. Pearson & Longman. Harlow.
- Bežen, A. *Metodike u suvremenom odgojno-obrazovnom i znanstvenom sustavu* (dostupno na: http://2co2.ufzg.hr/skini/bezen_met.pdf)
- Bežen, A., Budinski, V., Kolar Billege, M. (2012). *Što, zašto, kako u poučavanju hrvatskoga jezika*. Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Profil. Zagreb.
- Bežen, A., Budinski, V., Kolar Billege, M. (2014). *Mikrostrukturirani model metodičke interpretacije teksta narodne književnosti iz sakupljačkog opusa Balinta Vujkova*. u: Čeliković, K. (ur.) *Dani Balinta Vujkova – dani hrvatske knjige i riječi*: 11-23. Subotica. Hrvatska čitaonica.
- Bilić Meštrić, K. (2013). *Gramatika dijaloga: teorijski prikaz*. Jezikoslovlje. 14-1. Zagreb.
- Binkley et al. (2010). *KSAVE – 21st century skills framework*
- Blagus Bartolec, G. (2014). *Riječi i njihovi susjedi, Kolokacijske sveze u hrvatskom jeziku*. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Zagreb.
- Braš Roth, M. (ur.) (2010). *PISA 2009. Čitalačke kompetencije za život*. NCVVO PISA-centar. Zagreb.
- Brinker, K. (1992). *Linguistische Textanalyse. Eine Einführung in Grundbegriffe und Methoden*. Schmidt. Berlin.
- Brozović, D. (1970). *Standardni jezik. Teorija, usporedbe, geneza, povijest, suvremena zbilja*. Matica hrvatska. Zagreb.
- Buchberger, I. (2012). *Kritičko mišljenje*. Udruga za razvoj visokoga školstva Universitas. Rijeka.
- Budinski, V. i Kolar Billege, M. (2012). *Mjerenje predčitačkih vještina glasovne analize i sinteze u hrvatskom materinskom jeziku na početku prvog razreda osnovne škole*. u: Blažetin, S. (ur.) *X. međunarodni kroatistički znanstveni skup*: 301-312. Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj. Pečuh.
- Budinski, V., Kolar Billege, M. (2011). *Razine jezičnih predvještina učenika u hrvatskom jeziku na početku prvoga razreda osnovne škole (nečitač, polučitač i čitač) – inicijalno istraživanje*. u: Bežen, A., Majhut, B. (ur.) *Redefiniranje tradicije: dječja književnost, suvremena komunikacija, jezici i dijete*: 89-103. UFZG i ECNSI. Zagreb.
- Bujas, Ž. (2001). *Veliki hrvatsko-engleski rječnik*. Nakladni zavod Globus. Zagreb.
- Bulger, M. E. (2012). *Measuring media literacy in a national context: challenges of definition, method and implementation*. Medijske studije. Vol. 3. br. 6. Zagreb
- Byram, M., Gribkova, B., Starkey, H. (2002). *Developing the intercultural dimension in language teaching: a practical introduction for teachers*. Council of Europe.
- Canale, M. (1983). *From communicative competence to communicative language pedagogy*. (dostupno na: [https://books.google.hr/books?hl=en&lr=&id=iWDXAwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA2&dq=Canale,+M.+\(1983\).+From+communicative+competence+to+communicative+language+pedagogy.&ots=f-0Iebb8NI&sig=aEfUTNH9oDshTW-9i1SAZ6KLeg&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false](https://books.google.hr/books?hl=en&lr=&id=iWDXAwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA2&dq=Canale,+M.+(1983).+From+communicative+competence+to+communicative+language+pedagogy.&ots=f-0Iebb8NI&sig=aEfUTNH9oDshTW-9i1SAZ6KLeg&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false))
- Crnković, M. (1984). *Dječja književnost*. Školska knjiga. Zagreb.
- Culler, J. (2001). *Književna teorija. Vrlo kratak uvod*. AGM. Zagreb.

- Češi, M., Barbaroša Šikić, M. (ur.) (2013). *Komunikacija u nastavi hrvatskoga jezika*. Agencija za odgoj i obrazovanje. Zagreb.
- Češi, M., Cvikić, L., Milović, S. (ur.) (2012). *Inojezični učenik u okruženju hrvatskoga jezika*. AZOO. Zagreb.
- Češi, M. (2012.) Strategije učenja i poučavanja hrvatskoga kao inoga jezika, u: *Inojezični učenik u okruženju hrvatskoga jezika: okviri za uključivanje inojezičnih učenika u odgoj i obrazovanje na hrvatskome jeziku* (ur. Češi, M., Cvikić, L. i Milović, S.). AZOO. Zagreb.
- Češi, M., Jelaska, Z. (2007.). *Poučavanje gramatike i oblikovanje nastavnoga sata: primjer obrade sklonidbe i padeža*. Jastrebarsko. Naklada Slap.
- Čižmar, Ž., Obrenović, N. (2013). *Medijska pismenost u Hrvatskoj*. Zagreb.
- Čudina-Obradović, M. (2003). *Igrom do čitanja. Školska knjiga*. Zagreb.
- Čudina-Obradović, M. (2004). *Kad kraljevna piše kraljeviću*. Pučko otvoreno učilište Korak po korak. Zagreb.
- Čudina-Obradović, M. (2014). *Psihologija čitanja, od motivacije do razumijevanja*. Golden marketing - Tehnička knjiga, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Zagreb.
- Deklaracija o umjetničkom odgoju* (2006). IDEA, InSEA, ISME
- Donoghue, D. (1998). *The Practice of Reading*, Yale University Press, New Haven & London.
- Duda, D. (2002). *Kulturalni studiji. Ishodišta i problemi*. AGM. Zagreb.
- Eco, U. (2005). *Šest šetnji pripovjednim šumama*. Algoritam. Zagreb.
- Erdeljac, Vlasta. (2009). *Mentalni leksikon: modeli i činjenice*. Ibis grafika. Zagreb.
- Erjavec, K., Zgrabljic, N. (2000). *Odgoj za medije u školama u svijetu, Hrvatski model medijskog odgoja*. Medijska istraživanja. God. 6. br. 1. Zagreb.
- Eurydice. (2011). *Poučavanje čitanja u Europi: konteksti, politike i praksa*. Europska komisija. Bruxelles.
- Framework Educational Programme for Basic Educational Programme for Basic Education*. (2007). VUP. Prague.
- Frančić, A., Hudaček, L., Mihaljević, M. (2006). *Normativnost i višefunkcionalnost u hrvatskome standardnome jeziku*. Hrvatska sveučilišna naklada. Zagreb.
- Galetić, V., Jelaska, Z. (2011). Tipizacija i formalna kvantifikacija prototipnosti... Lahor, br. 11. Zagreb.
- Galjer, A. (1986). *Lektira u prvom i drugom razredu osnovne škole*, priručnik za nastavnike. Školska knjiga. Zagreb.
- Geld, R. (2006.). *Konceptualizacija i vidovi konstruiranja značenja: temeljne kognitivnolingvističke postavke i pojmovi*. *Suvremena lingvistika* 62: 183-212. Zagreb.
- Gjeri, N., Fulgosi, S., Žitnik, Z., (2011). *Kvalitativna analiza ispita vanjskoga vrjednovanja obrazovnih postignuća učenika osmih razreda provedenih 2008. godine: hrvatski jezik i povijest*. Stručno izvješće. Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja. Zagreb.
- Glovacki-Bernardi, Z. (2004). *O tekstu*. Zagreb: Školska knjiga.
- Glazer, J. (1997). *Introduction to Children's Literature*. Pearson Education. New Jersey.
- Green, O. J., Burleson, B. R. (ur.) (2003). *Handbook of Communication and Social Interaction Skills*: 93-134. Mahweh, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Grosman, M. (2010). *U obranu čitanja*. Algoritam. Zagreb.
- Hamburger, Kate. (1976). *Logika književnosti*. Nolit. Beograd.
- Harley, T. A. (2009). *The Psychology of language*. Psychology Press. Hove.
- Häusler, M. (2003). *Kontakt sprache deutsch neu. Priručnik za profesore*. Školska knjiga. Zagreb.
- Hirsch Jr., E. D. (2003). *Reading Comprehension Requires Knowledge of Words and World*. American Educator. American Federation of Teacher.
- Horvat, M., Štebih Golub, B. (2010). *Posljedice internacionalizacije u hrvatskome jeziku*. *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*. 36/1: 1-21

- Hrvatska enciklopedija*, mrežno izdanje (2013-2015). Hrvatski leksikografski zavod. Zagreb.
- Hrvatski pravopis*. 2013. ur. Jozić, Ž. i dr. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje. Zagreb.
- Hržica, G., Kuvač Kraljević, J., Šnajder, J. (2013). *Hrvatski čestotni rječnik dječjeg jezika*. Lahor 2: 189-205.
- Huber, J., Reynolds, C. (ur.) (2014). *Developing Intercultural Competence through Education*. Council of Europe. Pestalozzi Series, No.3
- Ivanetić, N. (2003). *Uporabni tekstovi*. FF Press. Zagreb.
- Jelaska, Z. (2004). *Fonološki opisi hrvatskoga jezika – Glasovi, slogovi, naglasci*. Hrvatska sveučilišna naklada. Zagreb.
- Jelaska, Z. (2005). *Hrvatski kao drugi i strani jezik*. Hrvatska sveučilišna naklada. Zagreb.
- Jelaska, Z. (2005). *Jezik, Komunikacija i sposobnost: nazivi i bliskoznačince*. Jezik Vol. 52. No 4: 128-138. Hrvatsko filološko društvo. Zagreb.
- Jelaska, Z. (2007). *Društvo i jezik*. U: Cvikić, L. (ur.) *Drugi jezik hrvatski*: 24-33. Profil. Zagreb.
- Jelaska, Z. (2007). *Teorijski okviri jezikoslovnog znanju u novom nastavnom programu hrvatskoga jezika za osnovnu školu*. u: Češi, M., Barbaroša-Šikić, M. (ur.): *Komunikacija u nastavi hrvatskoga jezika – Suvremeni pristupi poučavanju u osnovnim i srednjim školama*: 9-33. Naklada Slap. Zagreb.
- Kapović, M. (2010). *Čiji je jezik?* Algoritam. Zagreb.
- Kolić-Vehovec, S (1998). *Edukacijska psihologija*. Rijeka: Filozofski fakultet Rijeka.
- Kolić-Vehovec, S. (2013). *Kognitivni i metakognitivni aspekti čitanja* (dostupno na: <http://www.azoo.hr/images/izdanja/citanje/04.html>)
- Košir, M., Zgrabljic, N., Ranfl, R. (1999). *Život s medijima*. Doron. Zagreb
- Kovačević, M. i Badurina, L. (2001). *Raslojavanje jezične stvarnosti*. Filozofski fakultet. Rijeka.
- Kovačević, M. i Anđel, M. (1999) *Jesu li leksički i gramatički razvoj međusobno usklađeni?*, u: Badurina, L., Pritchard, B., Ivanetić, N. i Stolac, D. (ur.) *Teorija i mogućnosti primjene pragmatolingvistike*, Zagreb - Rijeka: HDPL, str. 397-404.
- Kovačević, M. i Kuvač, J. (2004) *Jezik udžbenika i jezik djeteta: razumiju li se oni?*, u: Bancelja, R. (ur.) *Zbornik radova Dijete, odgojitelj i učitelj*. Zadar, str. 93-101.
- Kovačević, M.; Palmović, M.; Hržica, G. (2009) *The Acquisition of Case, Number and Gender in Croatian*, u: Stephany, u Voeikova, M. (ur.) *Development of Nominal Inflection in First Language Acquisition: A Cross-Linguistic Perspective*. Berlin: Mouton De Gruyter, str. 153-17.
- Kuvač, J. (2007). *Usvajanje prvoga jezika: uredan jezični razvoj*. u Cvikić, L. (ur.) *Drugi jezik hrvatski*: 49-59. Profil. Zagreb.
- Kuvač-Levačić, K. (2013). *Razvoj i vrste čitanja, tipologija čitatelja s obzirom na čitanje „neknjiževnih“ tekstova*. u: *Čitanje za školu i život*. AZOO. Zagreb (dostupno na: <http://www.azoo.hr/images/izdanja/citanje/03.html>)
- Langer, Judith A. (1994). *A response-based approach to reading literature*. National research center on literature teaching and learning. New York.
- Lasić Lazić, J., László, M., Boras, D. (2008). *Informacijsko čitanje*. Zavod za informacijske studije. Zagreb.
- Lasić-Lazić, J. (ur.) (2014). *Informacijska tehnologija u obrazovanju*. Zavod za informacijske studije. Zagreb
- Lasić-Lazić, J., Špiranec, S., Banek, M. (2012). *Izgubljeni u novim obrazovnim okruženjima – pronađeni u informacijskom opismenjivanju*. Medijska istraživanja 18/1: 125-142.
- Leniček, E. (2002). *Lektira u razrednoj nastavi*. Visoka učiteljska škola u Petrinji. Petrinja.
- Lotman, J. M. (2001). *Struktura umjetničkog teksta*. Alfa. Zagreb.
- Lučić-Mumlek, K. (2002). *Lektira u razrednoj nastavi*. Školska knjiga. Zagreb.
- MacLuhan, M. (2008). *Razumijevanje medija: mediji kao čovjekovi produžeci*. Golden marketing - Tehnička knjiga. Zagreb.
- Martinović, B. (2014). *Na putu do náglasnē nôrmē – oprímjereno ìmenicama*. Hrvatska sveučilišna naklada - Sveučilište Jurja Dobrile u Puli. Zagreb.
- McDonough, J., Shaw, C., Masuhara, H. (2013). *Materials and Methods in ELT*. Wiley- Blackwell. Oxford.

Medved Krajnović, M. (2010). *Od jezičnosti do višjejezičnosti. Uvod u istraživanja ovladavanja inim jezikom*. Leykam international. Zagreb.

Nacionalni okvirni kurikulum (2010). MZOŠ. Zagreb

Nemeth-Jajić, J. *Suvremeni pristupi sadržajima i ciljevima poučavanja u predmetnim područjima Hrvatskoga jezika za osnovnu školu radi stjecanja jezično-komunikacijske kompetencije*. (dostupno na:

http://www.azoo.hr/images/stories/dokumenti/J_Nemeth-Jajic_jezicno-komunikacijska_kompetencija.doc)

Nemeth-Jajić, J.. *Metodički aspekti čitanja neknjiževnih tekstova u nastavi hrvatskoga jezika*. (dostupno na: <http://www.azoo.hr/images/izdanja/citanje/11.html>)

Nikčević-Milković, A. (2008). *Kognitivni i metakognitivni procesi pri pisanju kod studenata nižih i viših godina studija*. Magistarski rad. Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Zagreb.

Nikčević-Milković, A. (2008). *Procesni pristup pisanju kao oblikovanju teksta*. Psihologijske teme 17, 1: 185-201.

Novak Milić, J. (2012). *Međukulturalna komunikacijska kompetencija i inojezični hrvatski u okruženju hrvatske škole*. u: *Inojezični učenik u okruženju hrvatskoga jezika*. AZOO. Zagreb

Ozimec. S. (1996). *Otkriće kreativnosti*. Tonimir. Varaždinske Toplice.

Pasini, D. (2010). *Kultura u nastavi hrvatskog kao stranog jezika*. Časopis za Hrvatske studije, Vol. 6. Zagreb.

Pastuović, N. (2012). *Obrazovanje i razvoj*. IDIZ i Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. Zagreb.

Pavičić Takač, V. i Bagarić Medve, V. (2013). *Jezična i komunikacijska kompetencija u stranome jeziku*. Filozofski fakultet u Osijeku. Osijek.

Pavličević-Franić, D. (2006). *Jezičnost i međujezičnost između sustava, podsustava i komunikacije*. Lahor br. 1. Zagreb

Pavličević-Franić, D. (2005). *Komunikacijom do gramatike*. Alfa. Zagreb.

Pedagoška enciklopedija 1 (1989). Beograd, Zagreb, Sarajevo, Titograd, Novi Sad: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, IRO Školska knjiga, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Republički zavod za unapređivanje vaspitanja i obrazovanja, Zavod za izdavanje udžbenika.

Peleš, Gajo. (1989). *Priča i značenje*. Naprijed. Zagreb.

PISA 2012. Matematičke kompetencije za život. 2013. PISA Hrvatska. Zagreb.

Pletikos, E. (2008). *Kriteriji procjene govornoga izražavanja u nastavi hrvatskoga jezika*. U: *Jezik, književnost i mediji u nastavi hrvatskoga jezika*: 43-64. Naklada Slap i AZOO. Zagreb.

Prijedlog Nacionalne strategije poticanja čitanja Republike Hrvatske (2015. – 2020.). 2015.

Rosandić, D. (2005). *Metodika književnoga odgoja*. Školska knjiga. Zagreb.

Rosandić, D. (2002). *Od slova do teksta i metateksta*. Profil. Zagreb.

Runjić-Stoilova, A., Pandža, A. (2010). *Prilagodba anglizama u govoru na hrvatskim televizijama*. Časopis za hrvatske studije. Vol. 6: 229-240.

Sablić, M. (2014). *Interkulturalizam u nastavi*. Naklada Ljevak. Zagreb.

Samardžija, M. (2002). *Nekoć i davno: odabrane teme iz leksikologije i novije povijesti hrvatskoga standardnoga jezika*. Izdavački centar Rijeka. Rijeka.

Schonmann, S. (2011). *Key concepts in theatre/drama education*. Sense Publishers. Rotterdam, Boston, Taipei.

Schweizer, B. (2009). *Cultural Literacy: Is it Time to Revisit the Debate?* Thought & Action. The Nea Higher Education Journal

Selden, R., Widdowson, P., Brooker, P. (2005). *A reader's guide to contemporary literary theory*. Pearson Longman. Harlow, England.

Silić, J. (2006). *Funkcionalni stilovi hrvatskoga jezika*. Disput. Zagreb.

Silić, J., Pranjković, I. (2005). *Gramatika hrvatskoga jezika (za gimnazije i visoka učilišta)*. Školska knjiga. Zagreb. *Smjernice za umjetnički odgoj* (2006). UNESCO

Solar, M. (2004). *Ideja i priča*. Golden Marketing – Tehnička knjiga. Zagreb.

Solar, M. (2011). *Kritika relativizma ukusa*. MH. Zagreb.

Solar, M. (2014). *Književnost. Vrlo kratak uvod u njezinu teoriju, povijest i kritiku*. Politička kultura. Zagreb.

Solar, M. (2005). *Laka i teška književnost*. Matica hrvatska. Zagreb.

- Solar, M. (2003). *Povijest svjetske književnosti. Kratki pregled*. Golden marketing. Zagreb.
- Solar, M. (2006). *Rječnik književnoga nazivlja*. Golden Markteing- Tehnička knjiga. Zagreb.
- Solar, M. (1984). *Teorija književnosti*. Školska knjiga. Zagreb.
- Solar, M. (1989). *Teorija proze*. Sveučilišna naklada Liber. Zagreb.
- Solar, M. (1990). *Teorija književnosti*. Školska knjiga. Zagreb.
- Solar, M. (2005). *Vježbe tumačenja*. MH. Zagreb.
- Spitzberg, B. H. (2003). Methods of interpersonal skill assessment, u: John O. Green i Brant R. Burleson (ur.) *Handbook of Communication and Social Interaction Skills*, Mahweh, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates. 93-13.
- Školski rječnik hrvatskoga jezika*. (2012). Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje i Školska knjiga. Zagreb.
- Škreb, Z., Stamać, A. (1986). *Uvod u književnost*. Globus. Zagreb.
- Škuflić-Horvat, I. (2008). *Dramska nadarenost i njezino provjeravanje*. Hrvatski. god VI. broj 1. Zagreb.
- Škuflić-Horvat, I. (2004). *Scensko stvaralaštvo učenika osnovnoškolske dobi*. Hrvatski. god. II. broj 1-2. Zagreb.
- Škiljan, D. (1980) *Pogled u lingvistiku*. Školska knjiga. Zagreb.
- Špiranec, S. (2003). *Informacijska pismenost - ključ za cjeloživotno učenje*. Edupoint. III/17. Zagreb.
- Špiranec, S. Banek Zorica, M. (2008). *Informacijska pismenost, Teorijski okvir i polazišta*. Zavod za informacijske studije. Zagreb
- Staiger, E. (1996). *Temeljni pojmovi poetike*. Ceres. Zagreb.
- Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije Republike Hrvatske* (2013). Vlada Republike Hrvatska
- Stričević, I. (2011). *Pismenosti 21. stoljeća: Učenje i poučavanje u informacijskom okruženju*. Zrno : časopis za obitelj, vrtić i školu XXII: 2-5, 97-98.
- STRUNA (Hrvatsko strukovno nazivlje), *Teorija govornih činova* <http://struna.ihjj.hr/> (pristupljeno 11. 10. 2015.)
- Težak, S., Babić, S. (2000). *Gramatika hrvatskoga jezika - priručnik za osnovno jezično obrazovanje*. Školska knjiga. Zagreb.
- Težak, D. (1991). *Hrvatska poratna dječja priča*. Školska knjiga. Zagreb.
- Težak, S. (1996). *Teorija i praksa nastave hrvatskoga jezika 1*. Školska knjiga. Zagreb.
- Težak, S. (2003). *Teorija i praksa nastave hrvatskoga jezika 2*. Školska knjiga. Zagreb.
- Tkalec, G. (2010). *Primjenjivost teorije recepcije na medij interneta*. Fluminensia. God. 22. br. 2. Rijeka.
- Tolić, M. (2009). *Medijska kompetencija kao prevencija pri sprječavanju medijske manipulacije u osnovnim školama*. Medianali. Vol. 3. br. 6. Zagreb.
- Turk, M. (1996). *Jezični purizam*. Fluminensia. God. 8, br. 1-2: 63-79. Rijeka.
- Turk, M., Opašić, M. (2008). *Linguistic Borrowing and Purism in the Croatian Language*, *Suvremena lingvistika*. Br. 65, sv. 1. Zagreb.
- Understanding of Literacy* (2006). UNESCO – Education for All Global Monitoring Report
- Unsworth, L. (2001). *Teaching multiliteracies across the curriculum. Changing contexts of text and image in classroom practice*. Open University Press. Buckingham, Philadelphia
- Velčić, M. (1987). *Uvod u lingvistiku teksta*. Školska knjiga. Zagreb.
- Visinko, K. (2014). *Čitanje – poučavanje i učenje*. Školska knjiga. Zagreb.
- Visinko, K. (2005). *Dječja priča – povijest, teorija, recepcija i interpretacija*. Školska knjiga. Zagreb.
- Visinko, K. (2010). *Jezično izražavanje u nastavi hrvatskoga jezika, Pisanje*. Školska knjiga. Zagreb.
- Vizek-Vidović, V., Vlahović-Štetić, V., Rijavec, M., Miljković, D. (2003). *Psihologija obrazovanja*. IEP-VERN. Zagreb.
- Vuletić, B. (2002). *Lingvistika govora*. FF Press. Zagreb.
- Werlich, E. (1975). *Typologie der Texte*. Heidelberg.
- Yule, G. (1996²). *The Study of Language*. Cambridge University Press. Cambridge.

Zajednički europski referentni okvir za jezike: učenje, poučavanje, vrednovanje (ZEROJ). 2005. Vijeće Europe , Školska knjiga. Zagreb.

Žitinski, M. (2009). *Što je medijska pismenost?* *Obnovljeni život*. 64, 2. Zagreb.